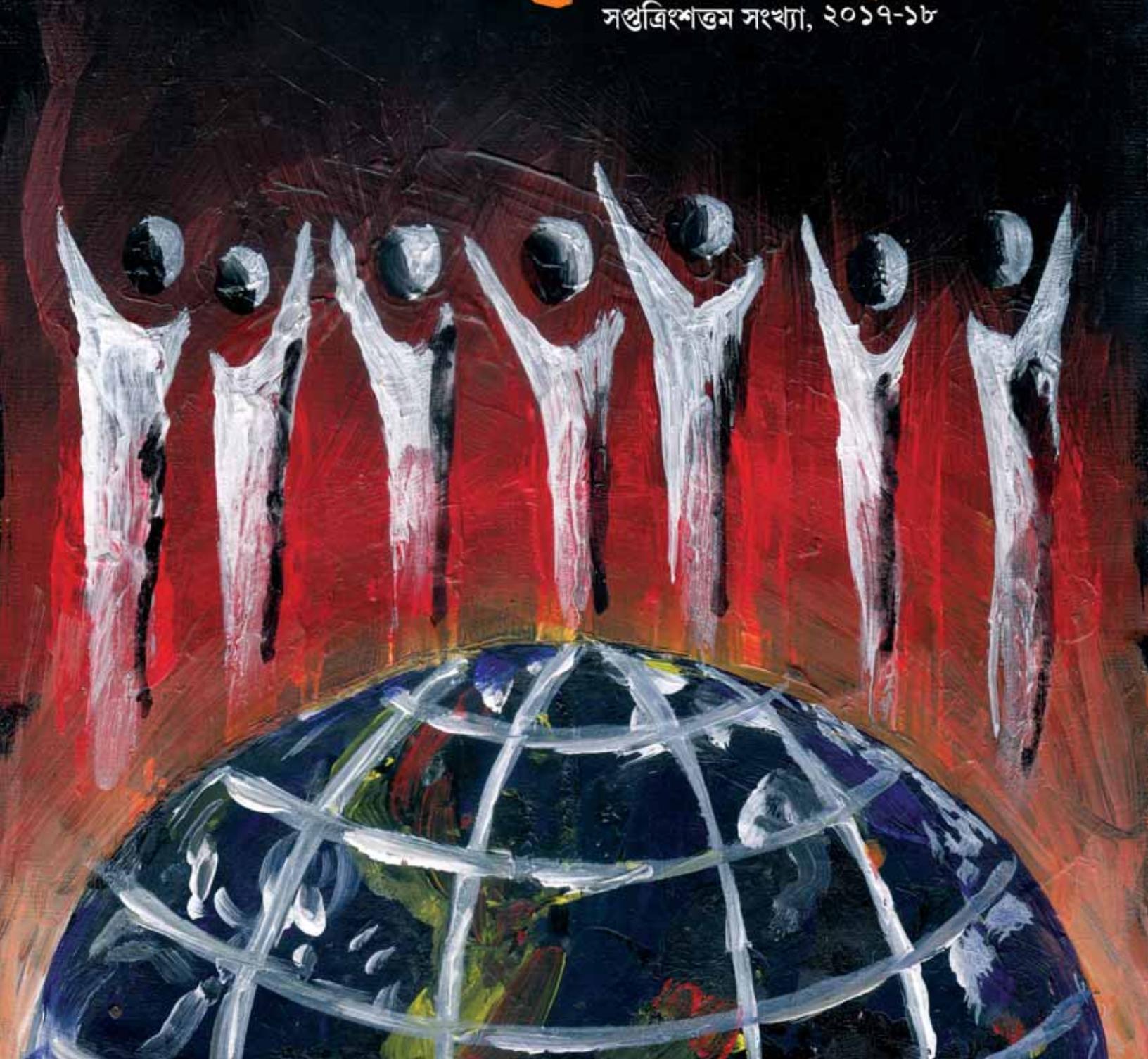

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়

থালোচনা

সপ্তত্রিশতম সংখ্যা, ২০১৭-১৮

ମହାବିଦ୍ୟାଳସର ଶିଳ୍ପୀର

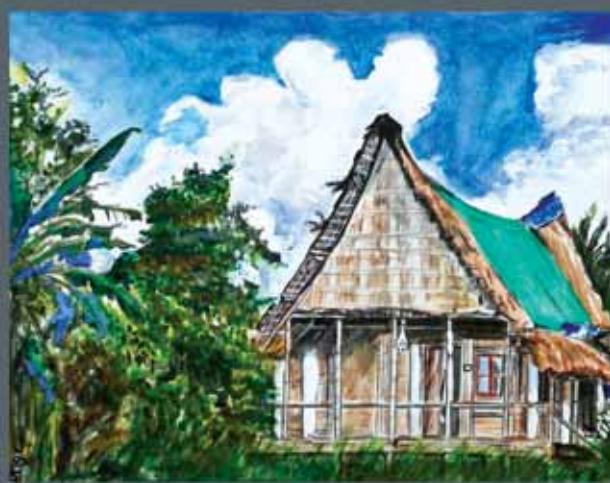
ଅଳିଖଣ୍ଡ

ଆଙ୍କନ- ପଂଚୀ କାକତି
ଶ୍ରାତକ ସତ୍ୟ ଯାଗ୍ମାସିକ (ବିଜ୍ଞାନ)

ଆଙ୍କନ- ମୃଗାଂକ ବକର
ଉଠ ମାଃ ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ (ବିଜ୍ଞାନ)

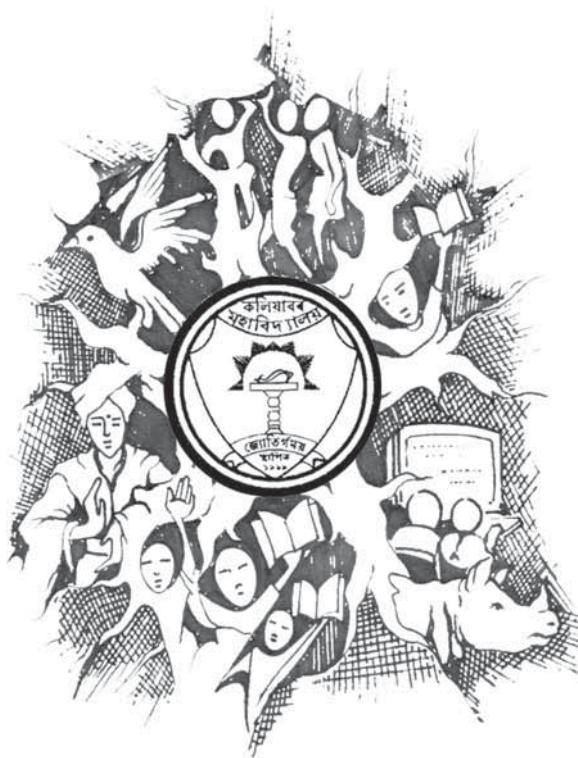
ଆଙ୍କନ- ଭାଗବ ଫୁକନ
ଶ୍ରାତକ ସତ୍ୟ ଯାଗ୍ମାସିକ (ବିଜ୍ଞାନ)

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় আলোচনী

সপ্তত্রিশতম সংখ্যা, ২০১৭-১৮

Kaliabor
College Magazine
37th Issue, 2017-18

তত্ত্঵াধায়ক. ৰাজু পোখৰেল
সম্পাদক. মানস প্রতীম বৰুৱা

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়
কুৱৰীটোল : নগাঁও : অসম

KALIABOR COLLEGE
Kuwaritol : Nagaon : Assam

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় আলোচনী || সপ্তত্রিংশতম প্ৰকাশ, ২০১৭-১৮ || কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বছৰেকীয়া প্ৰকাশ
Kaliabor College Magazine || 37th Issue, 2017-18 || The Annual Publication of Kaliabor College, Kuwaritol

সম্পাদনা সমিতি

সভাপতি তথা তত্ত্বার্থায়ক- ৰাজু পোখৰেল

সম্পাদক- মানস প্ৰতীম বৰুৱা

শিক্ষক সদস্য- ৰূপিমা শৰ্মা বৰুৱা, জয়ন্ত কুমাৰ দাস, উৎপল কুমাৰ বৰা, পৰাগ দাহাল

ছাত্র সদস্য- বিদীপ কুমাৰ বৰা, ভাস্কৰজ্যোতি ফুকন, প্লাৰন বৰা, কৃপশিখা কছাৰী

বেটুপাত- কংকনজ্যোতি শৰ্মা বৰদলৈ

ক্ষেত্ৰ- ভাৰ্গৱ ফুকন, পংখী কাকতি, চন্দন ওজা, স্মিতা মণ্ডল

আলোক চি৤্ৰ- পল্লীৰ ফুকন, শ্যামল বিশ্বাস

প্ৰকাশক- কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা

© সৰ্বস্বত্ত্ব সংৰক্ষিত

ডিটিপি ছেটিং- পাখি প্ৰেছ, সৰুভণীয়া, জখলাবৰুৱা, নগাঁও (অসম)

ফোন- ৯৮৫৪৫৩৪৪৩৫, ৮৮৭৬৩৮৫৫৪৯

মুদ্ৰণ- জেনেছিছ প্ৰিন্টাৰ্চ এণ্ড পাইচাৰ্চ প্রাঃ লিঃ, বৰবাৰী, গুৱাহাটী- ৭৮১ ০৩৬

ফোন- ৯৯৫৪০৫৪৮০২, ৯৮৬৪৩৫১০০৮

উৎসর্গ

জীৱন যুদ্ধত পৰাজিত নহৈ
সাহস, একতা, সততা আৰু একাগ্রতাৰে
আগুৱাই গৈ
সমাজলৈ প্ৰগতিৰ জোৱাৰ আনিব খোজা
সাহসী যোদ্ধাসকলৰ হাতত

শ্রদ্ধাঞ্জলি

কলিয়াবুর মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰথম ছাত্ৰদলৰ এগৰাকী,
মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ প্ৰথমজন সাধাৰণ সম্পাদক,
এজন নিষ্ঠাৱান সমাজকৰ্মী প্ৰয়াত মহেন্দ্ৰ হাজৰিকাদেৱ
আৰু

কলিয়াবুর মহাবিদ্যালয় উচ্চিদিবিদ্যা বিভাগৰ মূৰব্বী অধ্যাপিকা
প্ৰয়াত মধুমিতা শইকীয়া বাইদেউৰ প্ৰতি আমি যাচিছো
অক্ষসিঙ্গ শ্রদ্ধাঞ্জলি।

তেখেতসকলৰ বিদেহ আত্মাই লাভ কৰক চিৰশান্তি।

গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

GAUHATI UNIVERSITY

Dr. Mridul Hazarika

Vice Chancellor

Phone : +91-361-2570412 (O), 2570408 (R)

Fax : + 91-361-2675515

E-mail ID : vc@gauhati.ac.in

hazarika50@gmail.com

MESSAGE

I am happy to learn that Kaliabor College, Nagaon is going to publish its 37th issue of College Magazine very soon. College Magazine is an important publication as it provides scope for manifestation of hidden literary talent of students in particular. I believe that the college should take initiative to encourage students in developing writing skills and a creative mind through such publications. Contributors to the magazine, deserves appreciation for their efforts.

I wish all success in the effort and hope the Magazine will be well accepted by readers.

Date : 26.02.2019

(Mridul Hazarika)

চিত্রশিল্প

চিত্রশিল্প

শিশু শ্রমিক : সামাজিক ব্যাধি • বীণা বিশ্বাস || ১৫

অবণ্য মানুর যাদের পায়েং • শংকু শইকীয়া || ১৭

দেশের ভবিষ্যৎ গঢ়াত সবশিক্ষার ভূমিকা • লখিমী বৰা || ১৯

ঐতিহাসিক জোনবিল মেলা • বিছা ভুঞ্জ || ২৩

শ্রীমন্ত শঙ্করদের • দেরযানী শইকীয়া || ২৫

অসমের চাহ জনজাতির আর্থ-সামাজিক অবস্থা • সুবেশ লাক্রা || ২৭

ৰাজ্য ভাষার স্বীকৃতির দাবীত ভাষা আন্দোলন • ত্রিদিপ বৰা || ২৮

অসমের সমাজ ব্যবস্থা আৰু অসম • বাহল গোস্বামী || ২৯

পরিবার্তনমুখী অসম : অতীত আৰু বৰ্তমান • আফাজ আহমেদ || ৩০

কাগজ • বেবী দাস || ৩১

বগীবিল দলং • বক্ত্ব বৰা || ৩২

আঘোণের সোণোৱালী পথাবত দারনীৰ ব্যস্ততা • পুল্পা বাচফৰ || ৩৩

ভূপেন হাজৰিকা সেতু বা ঢলা-শদিয়া দলং • হীৰক কুমাৰ ওজা || ৩৪

যোগ • মন্ময় জ্যোতি বৰা || ৩৫

ডাইনী হত্যা : এক সামাজিক সমস্যা • সেউজস্থিতা হাজৰিকা || ৩৬

সামাজিক মাধ্যম আসত্তি • ময়ুৰ কুমাৰ কলিতা || ৩৭

এ. পি. জে. আব্দুল কালাম • ইমৰান হুছেইন || ৩৯

অসমীয়া ভাষার উৎপত্তি, ক্রমবিকাশ আৰু বৰ্তমান সময়ত

ইয়াৰ সংকটৰ কাৰণ • মনোজ কুমাৰ বৰুৱা || ৪০

অন্যতম বিশ্বশ্রেষ্ঠ ফুটবলাৰ ক্ৰিষ্টিয়ানো ৰ'গাল্ডো • জ্যোতি বৰঠাকুৰ || ৪৫

সংবিধান ৩৭০ নং ধাৰা : আশীৰ্বাদ নে অভিশাপ • তৈৰৰ জ্যোতি কাকতি || ৪৭

Scenerio of 21st Century's Youth • Bitu Ali Hazarika || ৪৯

জাগীৰোড় কাগজ কল • ইন্দুভূষণ শইকীয়া || ৫০

কৰ্মসংস্থান আৰু অসমৰ যুৱক-যুৱতীৰ বিহিবাজ্য গমন • দৰ্শন জ্যোতি বৰা || ৫৩

বৰ্তমান যুগত মোবাইলৰ অপব্যৱহাৰ • নাজমা বেগম || ৫৫

Advantage Assam • Sanjib Hazarika || ৫৬

Sardara Singh- A Star of Indian Hokey • Pinku Bora || ৫৭

শ্বেতবিপ্লব : সীতা জখলা দুঃখ উৎপাদন সমবায় • মৃণাল হাজৰিকা || ৫৮

বাজনীতিবিদ হেম বৰুৱা • গুণীন হাজৰিকা || ৫৯

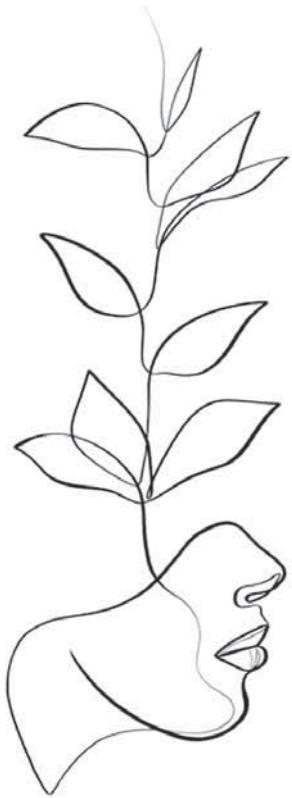
বিষ্ণুপ্রসাদ বাভাৰ কবিতাৰ এপিয়লা • ৰণিমা শৰ্মা বৰুৱা || ৬৫

নতুন প্ৰজন্মৰ বৰ্তমান উচ্চ শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ • মণি মাধৱ মহন্ত || ৬৯

বিশ্বেষণাত্মক দৃষ্টিবে কলিয়াবৰৰ 'ক'লীবুঢ়ি নৃত্য'- ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰা • বেৱত মহন্ত || ৭১

মাদক দ্ৰব্য আৰু সমাজত ইয়াৰ কু-প্ৰভাৱ • ভাৰ্গৱ প্ৰতীম বৰা || ৭৪

ଛଲଶିଳ୍ପ

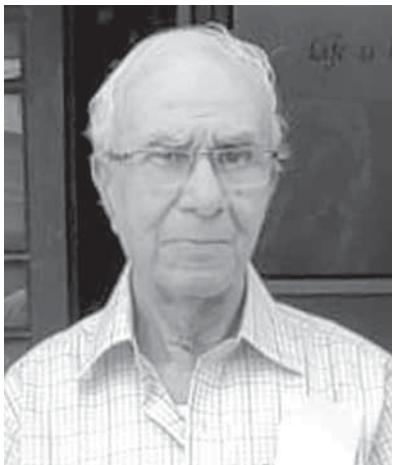
- ମୁଖୀ • ନନ୍ଦିତା ବରା ॥ ୭୭
ଅନୁଭବ • ବିକୁମଣି ବରା ॥ ୭୭
ଦୃଷ୍ଟିଭଂଗୀ • ମାନସ ପ୍ରତିମ ବରରୀ ॥ ୭୮
ଜୀରନର ବଂ • ବନଶ୍ରୀ ବରା ॥ ୭୮
ସେଉଜ ଅସମୀୟା • ଝାତୁପର୍ଣ୍ଣ ଗୋସ୍ଵାମୀ ॥ ୭୯
କନିଯାବର କଲେଜ • ଜାହନ୍ବୀ ବରା ॥ ୮୦
ଜୀରନ • ନିର୍ମଳା ଚୌହାନ ॥ ୮୦
ବୈଧବ୍ୟ • ପ୍ରତ୍ୟାଙ୍କା ଶର୍ମା ॥ ୮୦
ଅସମୀ ଆଇ • ବିଟୁ ଦାସ ॥ ୮୧
ସ୍ଥଳନ • ନରକମଳ ମହନ୍ତୀ ॥ ୮୧
ତାଇ ତୋର ଦରେ • ପ୍ଲାରନ ବରା ॥ ୮୧
ଆଁବର କଥା • ନିଶିକେଶ ଭୂଏଣ୍ଟ ॥ ୮୨
ଆୟକଥା • ଝାତୁରାଜ ଭୂଏଣ୍ଟ ॥ ୮୨
ତୋମାକେଇ ଆଶ୍ରୟ କବି • ଲନୀ ଆହୋମ ॥ ୮୩
ବରସୁଣ • ହିମାଂଶୁ ବରା ॥ ୮୩
ସୋରବଣି • ବିକି ମଣ୍ଡଳ ॥ ୮୩
ବରସୁଣ • ଡିମ୍ପି ମହନ ॥ ୮୪
ବନ୍ଧୁତବ ଏନାଜର୍ବୀ • ପ୍ରୀତମ ଜ୍ୟୋତି ଶଇକିଯା ॥ ୮୪
ଜୁଇ • ଭାକ୍ଷବ ଜ୍ୟୋତି ଫୁକନ ॥ ୮୫
ତେଜାଲ କବିତା • ବିତୁପର୍ଣ୍ଣ ଦାସ ॥ ୮୫
କନିଯାବର ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ • ବାହ୍ଲ ଦାସ ॥ ୮୬
କୁଟୁମ୍ବିକା • ଆଲେଞ୍ଜ କୁମାର ॥ ୮୬
ମୋର ମରମର ପ୍ରେୟସୀ • ଦୀପକ ବିଶ୍ୱାସ ॥ ୮୭
ମାନୁତବ ମନବୋର • ବିଶ୍ଵିତା ଦାସ ॥ ୮୭
ନାରୀ ତୁମି ଅନ୍ୟନ୍ୟ • ରୂପଶିଖା କହାରୀ ॥ ୮୭
କେପି • ଦିଗନ୍ତ ତାମୁଳୀ ॥ ୮୮
କୁକୁରବ ସ୍ତ୍ରୀକାରୋକ୍ତି • ପବିତ୍ର ହାଜବିକା ॥ ୮୮
ବହାଗ ଆକୁ ଅନ୍ୟନ୍ୟ • ବିଦିପ କୁମାର ବରା ॥ ୮୯
ଓମଲିବ ନାପାଲୋ • ସାଗରିକା ବରା ॥ ୮୯
The Fact is That, I Can't Act • Rishika Borah ॥ ୯୦
ନିୟତି • ମୃଦ୍ଘୟ ବରା ॥ ୯୦
ଜଲଛବି • ବାର୍ଣ୍ଣ ଗୋସ୍ଵାମୀ ॥ ୯୦
ପୁଜନୀୟ ଆଇଲେ • ଜ୍ୟୋତିଶିଖା ବରା ॥ ୯୧
ଜୋନଗଲା ବାତିବ ଆଲାପ • ବୁଣା ଗୋସ୍ଵାମୀ ॥ ୯୨
The English Language • Bharat Bhushan Saikia ॥ ୯୨
If i could go back again • Sibani Borah ॥ ୯୨

ବୁଣା
ବାତିବ

ମୁଦ୍ରଣାଳ୍ୟ

ବୃଥତଶିଳ୍ପ

- ହେବେଇ ଯୋରା ବ୍ୟା • ବିତୁବାଜ ଶଇକିଆ || ୧୫
ନାତି ମୋହ • ସେଉଜମ୍ବିତା ହାଜବିକା || ୧୭
ଶେସ ଆଶ୍ରୟ • ନନ୍ଦିତା ବରା || ୧୮
ମାତୃ ହୃଦୟ • ବାଜକ୍ଷୀ ଶର୍ମା || ୧୯
ଉପହାର • ଚିନ୍ମୟ ଖାଟୁଣ୍ଡ || ୧୦୦
ମୀନାର ଜୀରନ • ବ୍ୟକ୍ତିଶିଖା କହାବୀ || ୧୦୦
ଜୋନର ମରମ • ଲଥିମୀ ବରା || ୧୦୧
ସିନ୍ଦାନ୍ତ • ପ୍ରଗାଲୀ ଶର୍ମା || ୧୦୨
ସଂଲାପ • ବାହଳ ଗୋସାମୀ, ପ୍ରଗାଲୀ ଶର୍ମା || ୧୦୩
ଏହି ଯେ ମାନୁହବୋର • କର୍କଣ ଜ୍ୟୋତି ଶର୍ମା ବରଦଲୈ || ୧୦୪
କେଂଚାମାଟିବ ଘର • ଜିଙ୍ଗାସା ଦାସ || ୧୦୪
ସୋଗାଲୀ ଶୈଶବର ପମ ଖେଦି • ବାଜକ୍ଷୀ ଶର୍ମା || ୧୦୫
ହେବେରା ବ୍ୟା • ପୂଜା ଶର୍ମା ଫୁକନ || ୧୦୫
ଜୀରନ, ସପୋନ • ପ୍ରଗାଲୀ ଶର୍ମା || ୧୦୬
କେଂଚା ମାଟିବ ଗୋକ୍ର • ନନ୍ଦିତା ବରା || ୧୦୬
ବାଜଯୋରା • ଧୂରଜ୍ୟୋତି ଶର୍ମା || ୧୦୭
ଅନୁତାପ • ବିଦୀପ କୁମାର ବରା || ୧୧୦

ଅନ୍ତର୍ଗତ

- ବିଶିଷ୍ଟ ଶିକ୍ଷାବିଦ ଡ° ମୁକୁଲ ଶର୍ମାଦେରର ସୈତେ କଥେପକଥନ || ୧୧୩
The Story of Life • Anku Ojah || ୧୧୫
The Foreign Exchange • Pallav Sen Gupta || ୧୧୬
ଶିଲଘାଟ • ବାଜୁ ଦାସ || ୧୧୭
ନାମେବିଲେ ଯାତ୍ରା • ଆକାଶ ଶାଣିଲ୍ୟ || ୧୨୦
Off the Stage • ଭୂପେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ହାଜବିକା || ୧୨୧
ମୋର ଚକୁତ ବୈ ଥକା କଲଂ • ଜଗନ୍ନାଥ ମହନ୍ତ୍ତ || ୧୨୨
ବିଭାଗୀୟ ସମ୍ପାଦକର ପ୍ରତିବେଦନ || ୧୨୭-୧୩୭
ଶୁତିମଧୁର ଗୀତ • ବନ୍ଦିମା ଶର୍ମା || ୧୩୮
୪୯ତମ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ସମ୍ପତ୍ତିର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳାଫଳ || ୧୩୯-୧୪୦

অধ্যক্ষৰ মেজৰ পৰা

১৬৯ চনত স্থাপিত হোৱা কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ে আহি আহি পঞ্চাশ বছৰ অতিক্রম কৰিলৈছি। ২০১৯ বৰ্ষটো মহাবিদ্যালয়ৰ সোগালী জয়ন্তী বৰ্ষ হিচাপে পালন কৰা হৈছে। যোৱা ৩১ জানুৱাৰীত আৰস্টণী অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত কৰি এই বৰ্ষৰ শুভাৰম্ভণি কৰাৰ উপৰিও বৰ্ষজোৱা কাৰ্যসূচী প্ৰহণ কৰা হৈছে। অহা ডিচেম্বৰ মাহৰ শেষৰ ফালে সামৰণী অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰা হ'ব। সোগালী জয়ন্তী বৰ্ষ উপলক্ষে কেইবাখনো কিতাপ প্ৰকাশ কৰা হৈছে। বিদেশী বাজনীতিবিদ নিমদ্ধুণ কৰি এখন আলোচনাচক্ৰও অনুষ্ঠিত কৰা হৈছে।

যোৱা বছৰৰ পৰা মহাবিদ্যালয়ে ছা৤-ছাত্ৰীক নিয়োগৰ কাৰণে প্ৰস্তুত কৰিব পৰাকৈ বিশেষ কাৰ্যসূচী হাতত লৈছে। বাস্তিত বিকাশ, উদামতা বিকাশ, চাকৰি প্ৰার্থীৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় দন্তকৃত বিকাশ আদি কাৰ্যসূচীৰ আয়োজন কৰা হৈছে।

স্থানীয় বাইজৰ বাবেও কিছু কাৰ্যসূচী হাতত লোৱা হৈছে। মহাবিদ্যালয়ত নতুনকৈ স্থাপন কৰা 'নীৰ' কোৰৰ জৰিয়তে স্থানীয় খোৱাপানীৰ সমস্যাৰ ওপৰত আলোকপাত কৰা হৈছে। তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ 'বসায়ন বিজ্ঞান' বিভাগৰ কাৰিকৰী সহযোগত কলিয়াবৰ তথা অন্য ঠিইৰ পানীৰ নমুনা সংগ্ৰহ কৰি পৰীক্ষা কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ প্ৰতিকাৰৰ উপায় প্ৰদান কৰা হৈছে। কলিয়াবৰৰ কুলিডুংগা আৰু শালনা এই অঞ্চল দুটাৰ খোৱাপানীত অতি বিষাক্ত আচেনিকৰ অবস্থিতি ধৰা পৰিছে। এই অঞ্চলৰ দুটাত প্ৰতিকাৰৰ কাম আৰস্ট কৰা হ'ব। অসমীয়া বিভাগৰ অধীনত 'কলং অধ্যয়ন কেন্দ্ৰ' নামৰ কোষৰ জৰিয়তে কলং সভ্যতাৰ ওপৰত সমল গোটাই গবেষণাৰ কাম কৰা হ'ব।

মহাবিদ্যালয়খনে নিজৰ কামৰ যোগেন্দ্ৰ বৰ্তমান সমগ্ৰ অসমতে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। অনাগত দিনত আৰু অধিক ছা৤-ছাত্ৰীকেন্দ্ৰিক আৰু জনমুখী কাম হাতত লোৱাৰ প্ৰয়াস কৰা হ'ব।

তত্ত্বারধায়কৰ একলম

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ চাৰি বছৰৰ পাছৰ পৰাই প্ৰায় ধাৰাৰাহিবকভাৱে কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন প্ৰকাশ হৈ আহিছে। এই বৰ্ষৰ ৩৭তম সংখ্যাৰ শিক্ষক তত্ত্বারধায়কৰ গুৰুত্বৰ আমাৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰে। এখন মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী সম্পাদনাৰ ক্ষেত্ৰত সম্পাদকৰ যি দায়িত্ব থাকে, শিক্ষক তত্ত্বারধায়কজনৰ দায়িত্বও তাতকৈ কম নহয়। সম্পাদকজনে ছা৤-ছাত্ৰীৰ পৰা বিভিন্ন বিষয়ৰ প্ৰবন্ধ-পাতি, লেখা আদি সংগ্ৰহ কৰে আৰু লেখাসমূহ প্ৰকাশৰ যোগ্য-অযোগ্য বিচাৰ কৰি তাক প্ৰকাশৰ বাবে যুগ্মত কৰি দিয়াত সম্পাদনা সমিতিৰ লগতে তত্ত্বারধায়কজনৰ অপৰিসীম দায়িত্ব অনঙ্গীকাৰ্য।

এয়ে হ'লেও এই দায়িত্ব আমি সুচাৰুৰূপে পালন কৰিব পৰা নাই। এই সংখ্যাৰ সম্পাদক মানসে লেখাসমূহ গোটাই আনি আমাৰ পৰ্যবেক্ষণ কৰিবলৈ দিছিল। সম্পাদনা সমিতিৰ লগতে পাৰ্যমানে লেখাসমূহ চাই দিছিলো যদিও সম্পাদনাৰ ক্ষেত্ৰত সম্পাদকগৰবাকীৰ ভূমিকা লেখতল'বলগীয়া।

সদৌ শ্ৰেষ্ঠত আলোচনীখনৰ প্ৰকাশত সকলো দিশতে দিহা-পৰামৰ্শৰে সহায় কৰা কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষৰ লগতে সম্পাদনা সমিতিৰ প্ৰত্যেকজন শিক্ষক-ছাত্ৰলৈ আমাৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। আলোচনীখনৰ সকলোখনি কাৰ সম্পূৰ্ণ কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ ছা৤-ছাত্ৰী হাতত এই সংখ্যাটি সৰ্বাঙ্গসুন্দৰ ৰূপত তুলি দিয়াৰ বাবে সম্পাদক অশেষ ধন্যবাদৰ পাত্ৰ হৈছে।

ৰাজু পোখৰেল

তত্ত্বারধায়ক

এজাক উর্বস্ত পথীর গান

প্রতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে নিজৰ জীৱন আৰ্থিত দি সীমান্তত আমাৰ দেশক সুবন্ধা দি থকা
দেশমাত্ৰৰ সেইসকল বীৰ সন্তান আৰু আই অসমীৰ ভৱিষ্যৎ সুৰক্ষিত কৰিবলৈ গৈ নিজৰ
বৰ্তমানক আৰ্থিত দিয়া সকলক গভীৰ শৰ্কা নিবেদিছো।

আমি প্ৰত্যেকই একো একোজন কাহিনী কথক, সময়ৰ ওচৰত। চিৰপ্ৰাহিত সময়ৰ
কোৱাল সৌতত সুখ-দুখ, হাহি-কাদোন, জয়-পৰাজয়ৰ অজস্র কাহিনী। নিবৰচিয় গতিত ঘূৰি
থাকে সময়ৰ দোলক আৰু সলনি হৈ থাকে আমাৰ জীৱনৰ ছন্দও।

“ভাল অসমীয়া নহ'লে ভাল ভাৰতীয় হ'ব নোৱাৰি আৰু ভাল ভাৰতীয় নহ'লে বিশ্বৰ
শৰীৰত পংঙ অংগৰ স্থান নাই।” (ড° ভূপেন হাজৰিকা)

ভাৰতৰ পূৰ্ব দিশত অৰস্থিত অসমত এতিয়া সমস্যাৰ জোৱাৰ উঠিছে। সোপাধৰা
সন্দেহত সাধাৰণ মানুহক হত্যা, সন্ত্রস্বাদীৰ আক্ৰমণ, বাংলাদেশী সমস্যা ইত্যাদি ন-পূৰণি
সমস্যাই অসমখনক আকোৱা সংবাদপত্ৰৰ শিরোনামলৈ টানি আনিছে। মানুহবোৰক আজি-কালি
মানুহ বুলি কৈলৈ দিধাৰোধ হয়। হত্যা, হিংসা, ধৰ্ষণ আদি বেয়া খবৰবোৰৰ তুলনাত ভাল
খবৰবোৰৰ অৱস্থা তেনেই তাকৰ।

মই সুণ্ট শীতল প্ৰহ হোৱাতকৈ এটা উজ্জ্বল উক্তা হ'ম।

আৰু সেই উক্তাৰ প্ৰতিটো কণা দীপ্ত হৈ থাকিব।

মই কেৱল বাছি থাকিবলৈ সময় নষ্ট নকৰো।

সেইখণি সময় মই কামত লগাম।

মই হ'ম এক লাভ, লোকচন নহ'ও।

মই হ'ম সৎ, দুষ্ট নহ'ও।

মই হ'ম সফল, বিফল নহ'ও। (ড° ভৱেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়া)

ড° শইকীয়াদেৱৰ এই বাণীয়ে জগাই তুলে অন্তৰাঙ্গক, জীৱন্ত কৰি তোলে সুণ্ট হৈ
থকা আঘেয়গিৰি আৰু দ্রুতবেগী কৰি তোলে আমাৰ তুমৰলি তেজত তগ্ৰগাই থকা হাজাৰটা
বণুৱা ঘৈৰাক।

**“মোক কেইজনমান পরিত্র আৰু স্বাধীন মানুহ দিয়া। মই পৃথিবী
কঁপাই তুলিম।” (স্বামী বিবেকানন্দ)**

সময় এতিয়াও শেষ হোৱা নাই। লুইতপাৰৰ ডেকা গাভৰসকল
এতিয়া শুই থাকিলৈ নহ'ব। এতিয়া জগিবৰ সময় হ'ল। নিজৰ দেশক
আমি ভালপাৰ লাগিব, অসমক লৈ গৌৰৰ কৰিবলৈ শিকিব লাগিব।
যিমানেই সক কাম নহ'ক সেই কামটোৱ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা থাকিব লাগিব।
প্ৰতিজন ভাৰতীয়ই বুকুত অজন্ত সাহস বাকি নিজ কৰ্মক্ষেত্ৰত এটা বণুৱা
ঘোৱা হৈ ঝিপিয়াই পৰিবেহে ভাৰতবৰ্ষ উন্নত হ'ব।

এনেধৰণৰ মহান চিন্তাধাৰাবোৰ আৰ্ত ধৰিয়ে আলোচনীখনৰ
প্ৰতিথিলা পাত সোগালী কৰি তুলিবলৈ মানস কৰা হৈছে। আমি জানো,
ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰতিটো লেখাতেই আছে আপেণত হাতৰ পৰশ।
তথাপিতো নৰপত্ৰজন্মৰ এইচাম লিখকৰ সৃষ্টি প্ৰতিভাই ইয়াতেই উচ্ছলতা
লাভ কৰিছে। উৰি যোৱা এজাক পঞ্চীৰ কল্পৰ দৰে মুখৰিত কৰি
তুলিছে আলোচনীখনৰ অনুৰ্ভাব। এইসকলৰ মাজৰ পৰাই বহুকেইজন
হয়তো ভৱিষ্যৎ জীৱনত প্ৰতিষ্ঠিত সাহিত্যিক, চিন্তাবিদ হ'ব।

মহাবিদ্যালয়ৰ জন্মালগ্নৰে পৰা নৰ চিন্তাধাৰাৰ পৰশত প্রাণ পাই
উঠা মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন পৰ্যায়ক্রমে আহি বৰ্তমান অৱস্থাত
উপনীত হৈছে। পূৰ্বৰ বিষয়সমূহৰ লগত সংগতি বাখি দুই এক নতুন
বিষয় সংযোজিত কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন প্ৰকাশ কৰিব
বিচাৰিছো। কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ কাষতে থকা কলংসুতিৰ অৱস্থা,
বৰ্তমান সময়ত সমাজত দেখা দিয়া বিভিন্ন ধৰণৰ সমস্যা আৰু অন্যান্য
সকলোৰেৰ দিশ সামৰি আলোচনীখন প্ৰস্তুত কৰি উলিওৱা হৈছে। বিভিন্ন
জাতি-ধৰ্ম-বৰ্গ লোকৰ সমাৰেশোৰে উজ্জীৰিত হৈ থকা কলিয়াবৰ
মহাবিদ্যালয়খন কেৰল শ্ৰেকিক দিশতে আগবঢ়া নহয়; ই সাহিত্য,
সংস্কৃতি, ক্ৰীড়া আদি সকলো দিশতে আগবঢ়া। আলোচনীখনৰ
অনুৰ্ভাবত তাৰেই প্ৰতিফলন ঘটা দেখিবলৈ পোৱা যাব। সৰ্বশেষত
নজনকৈ বৈ যোৱা ভুল-প্ৰতিবেৰৰ মাজৰে আলোচনীখন আপোনাসৰৰ
হাতলৈ আগবঢ়াই দিয়া হৈছে। কিমান সফল হৈছো সেয়া
আপোনালোকৰ বিচাৰ্য।

কৃতজ্ঞতাৰ একেমাৰ :

সোগালী জয়ন্তী বৰ্ষ গবিকবলৈ আগবঢ়া অহা ঐতিহ্যমণ্ডিত
কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ দৰে গৌৰৰোজুল শিকানুষ্ঠানভাগৰ মুখ্পত্ৰ
'কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় আলোচনীখন প্ৰকাশ কৰিবৰ কাৰণে
মহাবিদ্যালয়ৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত আলোচনী সম্পাদকৰ পদবীলৈ মোক
নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে আপোনালোকৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ হৈ ব'লো। এজন

সম্পাদকৰ একক প্ৰচেষ্টাত আলোচনীখন সম্পূৰ্ণ হ'ব নোৱাৰে।
আলোচনী সম্পাদককপে দায়িত্বভাৰ লোৱাৰ পাছৰে পৰা আলোচনী
প্ৰকাশ কৰিবলৈকে সকলো সময়ত পথপৰিদৰ্শক হিচাপে পৰামৰ্শ
আগবঢ়োৱা তত্ত্বাধাৰক শ্ৰীযুত বাজু পোখৰেল ছাৰৰ লগতে অধ্যক্ষ
ড° হিৰণ্য কুমাৰ চলিহাদেৰ, শ্ৰীযুত পৰামৰ্শ দাহাল ছাৰ, শ্ৰীযুত জয়ন্ত
কুমাৰ দাস ছাৰ, শ্ৰীযুতা কৃণিমা শৰ্মা বাইদেউ, শ্ৰীযুত উৎপল বৰা ছাৰ
আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ মোৰ শ্ৰদ্ধাৰ সমূহ শিক্ষাগুৰুলৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন
কৰিছো। সকলো সময়ত সূ. দিহা-পৰামৰ্শৰে সহায় কৰা সদৌ অসম ছা৤
সহাৰ সম্মানীয় উপ-সভাপতি শ্ৰীযুত মণি মাধৰ মহাশুদেৰৰ লগতে
কলিয়াবৰ কেন্দ্ৰীয় ছাত্ৰ সহাৰ সমূহ বিষয়বৰীয়ালৈ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

বিশেষভাৱে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো শুভেচ্ছাবণী প্ৰেৰণ কৰি
আলোচনীখনৰ সৌষ্ঠৱ বৃদ্ধি কৰা গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় উপচাৰ্য
ড° মুদুল হাজৰিকাদেৱকে। বিভিন্ন সময়ত সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা মোৰ
মৰমৰ কৃষ দা, ভাৰ্গৰ দা, কেশৰ দা, মুৰা দা, কংকন দা, মৃগাংক দা,
অশ্বান দা, চিন্ময় দা, বিকি দাৰ লগতে পূৰ্বৰ আলোচনী সম্পাদক পোহৰ
দা আৰু ছান্দিক দালৈ কৃতজ্ঞতা থাকিল। বন্ধুৰ মৃগাল, বিদ্যুৎ, যুগল,
দিব্য, জ্যোতিস্থয়, সঙ্গীৰ, শুভম, বক্তিমৈল থাকিল মোৰ আশেয় কৃতজ্ঞতা।

ইয়াৰ উপৰিও ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদক ভাস্কুল
জ্যোতি ফুকল, সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক নিশ্চিকেশ ভূঁঞ্চকে প্ৰমুখ্য কৰি
সমূহ বিষয়বৰীয়ালৈ আৰু লগতে আলোচনী সম্পাদনা সমিতিৰ ছাত্ৰবন্ধু
কেইজনলৈ মোৰ অশেয়ৰ ধন্যবাদ- তেওঁলোকৰ বহু মূল্যবান সময় মোৰ
নামত উৎসৱ্যা কৰা বাবে।

আলোচনীখনত বিভিন্ন ধৰণৰ আলোকচিত্ৰৰ যোগান ধৰি মোক
সহায় কৰা বন্ধু পঞ্চৰ, ভাত্তপুতীম শ্যামল, চিন্ময় আৰু আলোচনীখনৰ
বেটুপাত আঁকোতা কংকণ দাব লগতে ভিতৰৰ ছবি আঁকোতা বন্ধু ভাৰ্গৰ,
পংখী, স্মিতালৈ অশেয় কৃতজ্ঞতা।

পাৰি ছপাশালৰ স্বতাধিকাৰী শ্ৰীযুত পৰিত্র হাজৰিকাদেৱৰ লগতে
মোৰ বন্ধু শুভম ভূঁঞ্চ, প্ৰসন্ন দা আৰু আলোচনীখনলৈ লেখনি প্ৰেৰণ
কৰা সকলোলৈকে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

‘মানুহ মাত্ৰেই ভুল হয়’— আলোচনীখন প্ৰকাশৰ বাটত যদি মোৰ
কিবা ভুল অনিচ্ছাকৃতভাৱে বৈ গৈছে সেই কৃতি মাৰ্জনা কৰিব বুলি আশা
বাধিছো। লগতে বিভিন্ন কামত মোক সহায় কৰা সকলোৰে নাম পৃথকে
উল্লেখ কৰিব নোৱাৰাব বাবে ক্ষমা বিচাৰিষ্যে।

সদৌ শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নৰোপন্থৰ উন্নতি কামনাবে মোৰ এই
প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

ଚିତ୍ରାଳୀ ପ୍ଲଟ

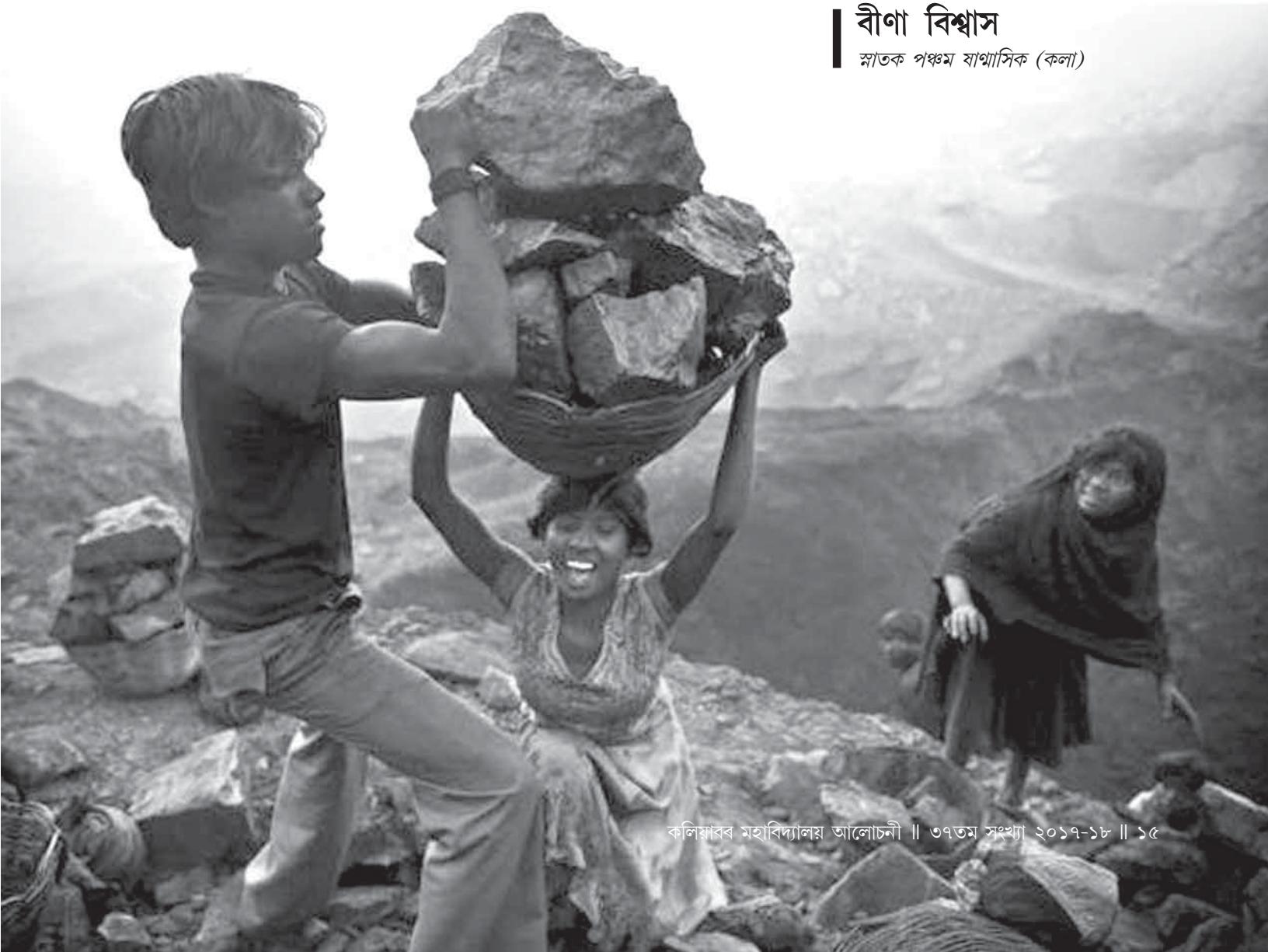
The child is the beauty of God present in the world, that greatest gift to a family. So, don't ask children to take tool, instead send them to school.

মানৰ জীৱনৰ বিভিন্ন স্তৰৰ পিনে লক্ষ্য কৰিলে দেখিবলৈ পোৱা যায় যে শৈশব কালছোৱা অতি দীঘল। এই দীঘল কালছোৱা নিৰাপদে কটোৱাৰ বাবে শিশুৰে আশ্রয়ৰ স্থান হিচাপে পাই ঘৰখন আৰু নানাধৰণৰ সদস্যৰে পূৰ্ণ পৰিয়াল। পৰিয়ালৰ মাধ্যমত শিশুৰে কিছুমান নীতিগত অনুশাসন আৰু মূল্যবোধৰ ধাৰণা আয়ত্ত কৰে।

অতীতৰ সমাজ ব্যৱস্থাৰ পৰাই সমাজক প্ৰভাৱিত কৰা এক মাৰাঘক ব্যাধি হ'ল শিশু শ্ৰমিক। শিশু শ্ৰমিকৰ ধাৰণাটো বৰ্তমানৰ সমস্যা নহয়, এই সমস্যাই সময়ে সময়ে ৰাজহৰা সংঘৰ্ষৰো সৃষ্টি কৰে। এই অধ্যায়ৰ অন্ত পেলাবলৈ বহুবোৰ দেশে

শিশু শ্ৰমিক : সামাজিক ব্যাধি

| **বীণা বিশ্বাস**
স্নাতক পঞ্চম যাগোসিক (কলা)

সার্বজনীন বিদ্যালয় গমনৰ পোষকতা কৰিছিল। বিশেষকৈ উদ্যোগিক বিপ্লবৰ সময়ত কৰ্মৰ তালিকাৰ তাৰতম্য কৰি শিশুৰ অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিবলৈ মন মেলা দেখা গৈছিল। বৰ্বার্টওৱেন নামৰ এগৰাকী মনীয়ীয়ে সেই সময়ত শিশু শ্ৰমিকৰ শিক্ষাৰ পোষকতা কৰি বিদ্যালয়ৰ সংখ্যা আৰু শিক্ষকৰ সংখ্যা যথেষ্টভাৱে কম থকা বাবে সমস্যাটো সমাধানত বাধাৰ সৃষ্টি হৈছিল।

শিশু শ্ৰমিক সমস্যাটো বৰ্তমান সময়ত এটা গুৰুত্ব পূৰ্ণ সমস্যা হিচাপে দেখা দিছে। শিশু শ্ৰমিকৰ ধাৰণাটোৱে বিকাশ লাভ কৰিছিল ইংলেণ্ডত। উদ্যোগিক বিকাশৰ ধাৰা প্ৰৱৰ্তন হোৱাৰ লগে লগেই শিশু শ্ৰমিকৰ সমস্যা উন্নৰ হৈছিল। ১৯ শতিকাৰ প্ৰথম ভাগতে ইংলেণ্ডত ‘কাৰখানা আইন’ প্ৰণয়ন হয়। এই আইনে ৯ বছৰ বয়সৰ তলৰ শিশুক কামত প্ৰত্যন্ত কৰোৱাৰ ক্ষেত্ৰত বাধা প্ৰদান কৰিছিল আৰু ১৮ বছৰ বয়সন্লৈকে ১২ ঘন্টা কামত প্ৰত্যন্ত কৰোৱাৰ পোষকতা কৰিছিল। আমেৰিকাৰ শিশু শ্ৰমিক আইনত নিয়মীয়া ধাৰা প্ৰৱৰ্তন হোৱা দেখা গৈছিল যদিও বহুবোৰ আন্তৰ্জাতিক সংগঠনে ইয়াক সহজভাৱে লোৱা নাছিল আৰু বহুবোৰ দেশত ই আইন বিৰোধী আছিল।

বিকশিত ৰাষ্ট্ৰবোৰত শিশু শ্ৰমিক ব্যৱস্থাটোক অপ্রায়োগিক আৰু শোষণমুখী ধাৰণা বুলি অভিহিত কৰিছিল। প্ৰকৃততে শিশুক নিজৰ ঘৰৰ নামমাত্ৰ কাম আৰু বিদ্যালয়ৰ সাধাৰণ কৰ্মৰ মাজেৰে প্ৰশিক্ষণ দিব পৰা যায়। ১৯৭৩ চনত আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক সংগঠনৰ অভিবৰ্তনত শিশু শ্ৰমিকৰ নৃনতম বয়স ১৪ ৰ পৰা ১৬ বছৰলৈ ধাৰ্য কৰিছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত আমেৰিকাই শিশু শ্ৰমিক আইনত পিতৃ-মাতৃৰ মতামত নোহোৱাকৈ ১৬ বছৰ হ'লে শিশুসকলক শ্ৰমিক হিচাপে মকৰল কৰিছিল।

শিল্প বিপ্লবৰ সময়ত শিশু শ্ৰমিকৰ ছবি ভয়াবহ আৰু দুঃসহ আছিল। সেই সময়ত আনকি ৪ বছৰীয়া শিশুকো কাৰখানাৰ কামত লোৱা হৈছিল। বহুবোৰ শিশুৰে জীৱনত বিকাশৰ মুখ দেখা নাছিল। শক্তিশালী দেশবোৰে শিশুসকলক শ্ৰমিক হিচাপে নিয়োগ কৰাটো মানৰ অধিকাৰ উলংঘন হিচাপে পৰিগণিত কৰিছে। আনহাতে দুঃখীয়া

দেশবোৰে ইয়াৰ পোষকতা কৰিছে। শিশু শ্ৰমিকৰ ইতিহাসত ভিত্তোৱিয়া যুগটোক কলা যুগ হিচাপে ধৰা হয়। সেই যুগত কণ কণ শিশুবোৰক খনি আৰু তীখা উদ্যোগত কৰ্মী হিচাপে প্ৰযৃত কৰাৰ কথাৰ উমান পোৱা যায়। ইয়াৰ মূলতে আছিল পৰিয়ালবোৰৰ অৰ্থনৈতিক অনগ্ৰসৰতা। বিশ্ববৰেণ্য লিখক ‘চালচ ডিকেঞ্চ’ শিশু শ্ৰমিক আছিল। পৰিয়ালৰ খণ্ডৰ বোজাত ১২ বছৰ বয়সত পিতৃ-মাতৃৰ সৈতে খণ্ডাতাৰ কাৰাগাৰত শিশু শ্ৰমিক কৰ্মত নিয়োজিত হৈছিল। ১৭৮৮ চনত ইংলেণ্ড আৰু স্কটলণ্ডত ১৪ টা কপাহ উদ্যোগৰ শ্ৰমিকৰ ভিতৰত শতকৰা তিনিভাগৰ দুভাগেই আছিল শিশু শ্ৰমিক। শিশুসকলক জঘন্য কামত লিপ্ত কৰোৱাৰ কথা পোহৰলৈ আহিছে। আনকি বেশ্যালয়বোৰতো বয়সকলক সমানে বেশ্যা বৃত্তিত নিয়োজিত কৰা হৈছিল। কয়লা খনিবোৰত ৫ বছৰ বয়সতে মকৰল কৰা হৈছিল আৰু তেওঁলোক মৃত্যুমুখত পৰিছিল ২৫ বছৰত। শিশু শ্ৰমিকৰ ইতিহাস বৰ দুখলগা ধৰণৰ আৰু লোমহৰ্ষক।

আধুনিক সভ্যতাৰ অগ্ৰগতিৰ মূল শ্ৰমিক হ'ল কোমল মনৰ শিশুসকল। ভাৰতবৰ্যৰ সমাজ ব্যৱস্থাটো শিশুসকলক বৰ্তমানেও মূল শ্ৰমিক হিচাপে নিয়োগ কৰাৰ ব্যৱস্থা আছে। কাৰখানাবোৰ সাধাৰণতে স্থাপন কৰা হয় চহৰৰ পৰা বহু নিলগত। বুদ্ধি আৰু সামৰ্থতাৰ মাধ্যমত উদ্যোগ বা কাৰখানাৰ মালিকে শিশু শ্ৰমিকবোৰক মকৰল কৰি কাৰখানাৰ ভিতৰত থকা খোৱাৰ ন্যূনতম সুবিধা দি বহিৰ্জগতৰ পৰা আঁতৰাই কৰ্মত নিয়োজিত কৰি ৰাখে। বিশেষকৈ বিড়ি, চিগাৰেট, মম, জুইশলা, ঔষধ, ক্লেড, কলম, পুতলা আদিৰ উদ্যোগত শিশু শ্ৰমিক অধিক। ১৯১০ চনত ১৫ বছৰ বয়সৰ প্ৰায় ২ মিলিয়ন শিশুৰে কাৰখানাত কাম কৰিছিল।

বৰ্তমানলৈকে শিশুশ্ৰম বোধ কৰিবৰ বাবে প্ৰাৰ্থিত আইনে বিশেষ ফল দিয়া নাই। বিশ্বৰ বাষ্ট্ৰবোৰে শিশুৰ অধিকাৰ অভিবৰ্তনত স্বাক্ষৰ কৰিবছে ১৯৯০ চনত। প্ৰায় সকলোৰে দেশে মানি লৈছিল যদিও আজিলৈ শিশু শ্ৰমিক ব্যৱস্থাটো বহু হোৱা নাই।

শিশু শ্ৰমিক ব্যৱস্থাটো নোহোৱা কৰাৰ বাবে ভাৰতবৰ্যৰ চৰকাৰে সময়ে সময়ে আইন কানুন আৰু আয়োগ গঠন কৰিছে যদিও বৰ্তমানলৈকে ইয়াক সম্পূৰ্ণৰূপে ফলপ্ৰসূ কৰি তুলিব পৰা নাই। ভাৰতবৰ্য আৰু বাংলাদেশত শিশু শ্ৰমিকৰ হাৰ বুদ্ধি হৈয়ে আছে। ভাৰতবৰ্যত বৰ্তমানেও প্ৰায় ৭০ ৰ পৰা ৮০ মিলিয়ন শিশু শ্ৰমিক আছে বুলি সমীক্ষাৰ পৰা জানিব পৰা গৈছে। ভাৰতবৰ্যৰ ডাঙৰ ডাঙৰ চহৰ আৰু নগৰবোৰেৰ সকল ডাঙৰ কাৰখানাবোৰত অগণন কৰ্ম বয়সৰ শিশু শ্ৰমিকে বৰ্তমানেও কাম কৰি আছে পৰিয়ালবোৰক দৰিদ্ৰতাৰ পৰা বক্ষা কৰিবলৈ। দৰিদ্ৰ পৰিয়ালবোৰত ল'ৰা-ছোৱালী অধিক সেয়েহে তেওঁলোকে কেইটামান টকাৰ বিনিয়োগত আচ্যুত পৰিয়ালবোৰত নিজৰ ল'ৰা-ছোৱালীক ঘৰৱা চাকৰ হিচাপে হৈ গৌৰৱ অনুভৱ কৰা দেখা যায়। তেওঁলোকে বিষয়টো উপলক্ষি কৰিবলৈ প্ৰয়াস নকৰে বাবেই এনে ধাৰণাৰ উদয় হয়।

শিশুশ্ৰমিক সম্পৰ্কীয় সজাগতা অনুষ্ঠান, শিশুসকলক বাধ্যতামূলক শিক্ষা প্ৰদান, শিশু শ্ৰমিক সম্পৰ্কীয় আইনসমূহ পালন কৰা, বিনামূলীয়া শিক্ষা প্ৰদান আদিৰ দ্বাৰা শিশুশ্ৰমিক বোধ কৰিব পাৰি। বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিবছে যদিও বৰ্তমানেও শিশু শ্ৰমিকৰ সমস্যা আমাৰ সমাজত এক ব্যাধি হৈয়ে আছে। ■

এক অনরদ্য জীৱন গাঁথা

শংকু শহিকীয়া

উচ্চতর মাধ্যমিক ২য় বর্ষ

অৰণ্যমানৰ যাদৰ পায়েং

“বতাহে গছ বৰ জানে, গৰু-ছাগলীবোৰেও গছ বৰ জানে, চৰায়ে গছ
বৰ জানে, হৰিণই গছ বৰ জানে, একমাত্ৰ জীৱশ্ৰেষ্ঠ মানুহেহে গছ কাটিব জানে
কিন্তু বৰ নাজানে” — যাদৰ পায়েং

মই যি গৰাকী ব্যক্তিৰ বিষয়ে লিখিবলৈ ওলাইছো তেওঁৰ অৰণ্য গঢ়াৰ যি
আন্দোলনৰ কৰ্ম, সেয়া যোৰহাট, অসম তথা সমগ্ৰ দেশখনৰ কাৰণেই এক বিৰল
দৃষ্টিষ্ঠান। মানুহজনৰ বয়স বৰ্তমান ৫৯ বছৰ। তেওঁ এজন কেৰল মানুহ নহয় এটা
আন্দোলনৰ সংগঠন। দেশে দেশে তেওঁৰ নাম পৰিৱেশ কৰী হিচাপে। তেওঁৰ
নাম যাদৰ পায়েং ওৰফে মূলাই যোৰহাট জিলাৰ এখন ঐতিহাসিক ঠাই ককিলামুখৰ
গুৰামুখ গাঁৰত ১৯৫৯ চনৰ ৩১ অক্টোবৰত জন্মগ্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁৰ পিতৃৰ
নাম লক্ষ্মীৰাম পায়েং আৰু মাতৃ আসলি পায়েং। তেওঁলোকৰ দহ সন্তানৰ তিনি
নম্বৰ আছিল মূলাই। প্ৰাথমিক শিক্ষা বালিগাঁও অঞ্চলত সমাপ্ত কৰি তেওঁ দশম
শ্ৰেণীত পঢ়া জীৱন সামৰে। এগৰাকী জনী পুৰুষ হিচাপে চিহ্নিত যাদৰ পায়েংৰ
বাবে আনুষ্ঠানিক শিক্ষা এতিয়া তেনেই গৌণ। প্ৰকৃতিৰ পৰা পোৱা শিক্ষাইহে
আজি তেওঁক পৃথিৱীৰ চুকে-কোগে জনপ্ৰিয় কৰি তুলিছে।

১৯৭৯ চনত ককিলামুখত এক ভয়ংকর বানপানী হৈছিল। ব্রহ্মপুত্রৰ খহনীয়াই বহু অঞ্চল বালিময় কৰি পেলালো। চাৰিওফালে পানী আৰু পানী। মানুহৰ ঘৰ-দুৱাৰ পানীৰ তলত। গোহনীয়া জন্মবোৰ পানীত উটি গৈছিল। প্ৰকৃতিৰ কৰণ দৃশ্য দেখি ১৬ বছৰীয়া মূলাই দুখত ভাগি পৰিছিল। মূলাইক সকলোৱে কৈছিল— ‘তই বাঁহ ৰই মাজুলী আৰু প্ৰকৃতি বক্ষা কৰ।’ তেতিয়াৰ পৰাই মূলাইয়ে মাজুলীকৈ থৰি ককিলামুখৰ আশে-পাশে এফালৰ পৰা গচ-গচনি ৰই গৈছিল। ইয়াৰ পিছত আৰু তেওঁ পিছলৈ উভতি চাবলগীয়া হোৱা নাছিল। গৰু, ম'হ, ছাগলীৰ চৰণীয়া পথাৰতো তেওঁ গচ ৰইছিল, পানী দিছিল আৰু লালন-পালন কৰিছিল।

১৯৮০ চনত চৰকাৰৰ গোলাঘাট জিলাৰ সামাজিক বনানীকৰণ বিভাগে যেতিয়া আঁচনি প্ৰস্তুত কৰিছিল তেতিয়া যাদৰ পায়েঙে যোৰহাট জিলাৰ ককিলামুখৰ পৰা পাঁচ কিলোমিটাৰ নিলগৰ গুণামুখ চাপৰিত ২০০ হেক্টেৰ অঞ্চলত গচপুলি বোপণ কৰিছিল। পায়েঙে পাঁচ বছৰৰ ভিতৰত সেই চাপৰিত গচ ৰোপণ কৰি শেষ কৰিছিল। গচ ৰোপণ কৰি শেষ কৰিয়েই তেওঁ দায়িত্ব সামৰা নাছিল। পায়েঙে উক্ত গচ পুনিৰোৰ চোৱাচিতা কৰিছিল আৰু নিয়মীয়াকৈ পানী দিছিল। যাদৰ পায়েঙেৰ প্ৰচেষ্টাতেই গুণামুখ চাপৰি ঘন তথা অটৰ্য অৱণ্যালৈ ৰূপান্তৰিত হৈছিল। এতিয়া এই অৱণ্য ‘মূলাই অৱণ্য বা মূলাই কাঠনিবাৰী’ নামেৰে দেশে-বিদেশে পৰিচিত। এনেকে সুদীৰ্ঘ প্ৰায় ৩০ বছৰৰ পাছত অৰ্থাৎ ২০১০ চনৰ ২৫ জানুৱাৰীত ৫৫০ হেক্টেৰ বনভূমিলৈ সম্প্ৰসাৰিত হোৱা এই মূলাই অৱণ্য জনসাধাৰণৰ দৃষ্টিগোচৰলৈ আছিল। সেই দিশ থৰি এই অৱণ্যভূমিয়ে বহজন প্ৰকৃতিপ্ৰেমীক আকৰ্ষিত কৰি আছিলে।

মূলাই তথা যাদৰ পায়েঙে গাঢ়ি তোলা এই অৱণ্যভূমিৰ সৈতে বহু গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ জড়িত হৈ আছে। সম্প্ৰতি টেকীয়াপতীয়া বাঘ, বনৰীয়া হাতী, বান্দৰ, হৰিণা, শহাপছ, অনেক প্ৰজাতিৰ চৰাইৰ লগতে বিভিন্ন বন্য জীৱ-জন্মৰ মুক্ত বিচৰণে এই বনভূমিক অনন্য মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। তদুপৰি বন্যপ্ৰাণীৰ লগতে বহু গুৰুত্বপূৰ্ণ উদ্বিদ প্ৰজাতিকৈ যাদৰ পায়েঙেৰ অৱণ্যখনে সুৰক্ষা আৰু সংৰক্ষণ কৰি আছিলে। এই সমূহৰ ভিতৰত শিমলু, চিচু, ডিমৰু, ভেলকৰ, অৰ্জুন,

এজাৰ, গমাৰি, বগৰী, সোণাৰু, কৃষ্ণচূড়া, চেণ্ণ আদিয়েই প্ৰধান। তদুপৰি তেখেতৰ এই বিস্তীৰ্ণ বনভূমিত পোৱা অলেখ বাঁহ গছবোৰে এই অৱণ্যখনক অপূৰ্ব প্ৰাকৃতিক তথা নৈসগিক সৌন্দৰ্য প্ৰদান কৰি সোণত সুৱগা চৰাইছে।

বৃক্ষবোগণেৰে পৃথিবীৰ ইতিহাসত নাম সোণালী আখিৰেৰে জিলিকাই ৰাখিবলৈ সক্ষম হোৱা যাদৰ অথবা মূলাই পায়েঙেক দিল্লীৰ জৰাহবলাল নেহক বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰিৱেশ বিজ্ঞান বিভাগে ২০১২ চনৰ ২২ এপ্ৰিলত আয়োজন কৰা এখন বাজুহৰা সভাত ‘ফৰেষ্ট মেন অৱ ইঙ্গিয়া’ সন্ধানৰে বিভূতিত কৰে। ইয়াৰ পিছত মুম্বাইত ‘ডাইমণ্ড গ'ল্ডেন এৰার্ড,’ ২০১২ চনত ইউৰোপৰ পৰিষত অনুষ্ঠিত হোৱা গোলকীকৰণ সন্ধিলনত তেওঁ হাতেৰে এটি গচপুলি ৰোপণ কৰি ইতিহাস সৃষ্টি কৰিছিল। ইয়াৰ পিছত এছিয়া চেঞ্চুৰী ৰাইল্ড লাইফৰ উপৰি দেশৰ বিভিন্ন সংগঠনে সম্মানিত কৰি আহিছে। ২০১৫ চনৰ ২৬ জানুৱাৰীৰ দিনা ভাৰত চৰকাৰৰ দ্বাৰা যাদৰ পায়েঙেলৈ ‘পদ্মত্ৰা বঁচা প্ৰদানে স্থানীয়, বাস্তীয় আৰু আন্তঃবাস্তীয় পৰ্যায়ত যাদৰ পায়েঙেৰ নাম আৰু কৰ্মক আজি প্ৰৱলভাৱে সমাদৃত কৰি তুলিছে। যিবোৰ তথ্য আজি সমগ্ৰ অসমবাসীৰ বাবে গোৰবৰ বিষয় হৈ পৰিছে। প্ৰখ্যাত তথ্যচিত্ৰ নিৰ্মাতা আৰতি শ্ৰীবাস্তৱে প্ৰকৃতিপ্ৰেমী যাদৰ পায়েঙেৰ জীৱনৰ সন্দৰ্ভত এখন তথ্যচিত্ৰ নিৰ্মাণ কৰিছে। প্ৰখ্যাত ব্ৰিটিছ চিত্ৰ নিৰ্মাতা টম বৰ্বাটেও যাদৰ পায়েঙেৰ জীৱনৰ আধাৰত এখন কথাছিবি নিৰ্মাণৰ কথা তেওঁক কৈছিল। যাদৰ পায়েঙেৰ সপোন ‘পাথমিক বিদ্যালয়ৰ পৰা পাঠ্যপুথিত পৰিৱেশ সম্পৰ্কীয় পাঠ অন্তৰ্ভুক্ত হওক আৰু সংসদত সেয়া গৃহীত হওক’ তেওঁৰ সেউজ কৰ্ম আৰু বৰ্ণিল জীৱনৰ বিষয়ে শেহতীয়াকৈ মহাৰাষ্ট্ৰৰ দশম শ্ৰেণীৰ সমাজ বিজ্ঞানৰ পাঠ্যপুথিত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱা অসমৰ একমাত্ৰ ব্যক্তি।

গচ থাকিলেহে মানুহ থাকিব আৰু প্ৰকৃতি থাকিলেহে জীৱকূল থাকিব তেওঁৰ সপোন হ'ল দেশে দেশে তেওঁ প্ৰকৃতি সংৰক্ষণৰ বাবে সজাগতা অভিযান চলাব। বৰ্তমান ২০০০ হেক্টেৰ জোৰা ভূমিত হাতীৰ বাবে কলগছ লগোৱাৰ দৰে এক গুৰুত্বপূৰ্ণ কাম হাতত লোৱাৰ লগতে তেখেতে যিমানদিন জীৱাই থাকে সেউজীয়াকৰণৰ ওপৰতেই গুৰুত্ব দি মাজুলী, জাঁজীমুখকে থৰি বান আৰু খহনীয়াই সৰ্বস্বাস্ত কৰা ভালবোৰ সৌন্দৰ্যময় অঞ্চলৰ পৰিৱেশ সুৰক্ষা কৰি পৰ্যটনৰ অন্যতম কেন্দ্ৰবিন্দুৰপে গাঢ়ি তোলাৰ স্বার্থত মনোনিৱেশ কৰিবলৈ মন মেলিলৈ।

বৰ্তমান নিমাতীৰ ককিলামুখত বসবাস কৰা পায়েঙে কয়, তেওঁক অসম চৰকাৰে এখন জৰকাৰ্ড দিও সহায় কৰা নাই। কেইজনীমান গৰু আৰু ম'হৰ গাথীৰ বিক্ৰী কৰি প্ৰকৃতি সংৰক্ষণৰ সৈতে জড়িত হৈ তেওঁ নিজৰ পৰিয়াল চলাই আছে। তাৰ বাবে ক্ষেত্ৰ আৰু খেদ নাই বুলিও তেওঁ কয়। জীৱনৰ বাকী থকা সময়খিনি তেওঁ প্ৰকৃতি সংৰক্ষণৰ সৈতে জড়িত হৈ কাম কৰি যাব। এনেবোৰ বিৱল চিন্তা আৰু কৰ্মই নিজৰ জীৱনটোক আগবঢ়াই নিবলে নিজকে উৎসৱিত কৰোৱা যাদৰ পায়েঙেৰ অনাগত দিন বোৰ আৰু কৰ্মবোৰ সুন্দৰ আৰু সাফল্যময় হওক এয়েই সকলোৰে কামনা। ■

দেশৰ ভৱিষ্যৎ গঢ়াত সর্বশিক্ষার ভূমিকা

লখিমী বৰা

স্নাতক পঠনম যাগ্রাসিক (কলা)

প্রতিজন ব্যক্তিৰ সুস্থ স্বাভাৱিক জীৱন-যাপন কৰাৰ অধিকাৰ থকা উচিত। দুৰ্ভাগ্যবশতঃ এতিয়াও বিশ্বৰ বহসংখ্যক শিশুৰে সুস্থ স্বাভাৱিক জীৱন-যাপনৰ পৰা বঞ্চিত হৈয়ে ডাঙৰ-দীঘল হ'ব ধৰিছে; কাৰণ এইবোৱে নিজৰ মৌলিক অধিকাৰ, আনকি প্ৰাথমিক শিক্ষার পৰাও বঞ্চিত হৈছে।

বিভিন্ন শিক্ষা প্ৰকল্পৰ ফলস্বৰূপে ২০০০ চনত সন্মুখলৈ অহা ফলাফল এনেধৰণৰ— ৯৪% গাঁওবাসীৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ দূৰত্ব ১ কিলোমিটাৰৰ ভিতৰত, ৮৪% গাঁওবাসীৰ ও কিলোমিটাৰৰ ভিতৰত একোখন উচ্চ বুনিয়াদী বিদ্যালয় আছে। অনুসূচিত জাতি আৰু জনজাতিৰ ছোৱালীক বিদ্যালয়ত নামভৰ্তিৰ বাবে বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে। প্ৰথম পাঁচবছৰীয়া পৰিকল্পনাৰ সময়ছোৱাতকৈ লাহে লাহে বুনিয়াদী আৰু উচ্চ বুনিয়াদী বিদ্যালয়ত নামভৰ্তিৰ হাৰ বৃদ্ধি পাইছে। সেইমতে বুনিয়াদী আৰু উচ্চ বুনিয়াদী বিদ্যালয়ৰ সংখ্যাও বাঢ়িবলৈ ধৰিছে। ১৯৫০-৫১ চনত মাত্ৰ ৩.১ নিযুত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত নামভৰ্তি কৰিছিল। ১৯৫৭-৫৮ ত এই সংখ্যা ৩৯.৫ লৈ বৃদ্ধি পায়। ১৯৫০-৫১ চনত বুনিয়াদী আৰু উচ্চ বুনিয়াদী বিদ্যালয়ৰ সংখ্যা আছিল ০.২২৩ নিযুত। ১৯৫৬-৫৭ ত এই পৰিমাণ ০.৭৭৫ লৈ বৃদ্ধি পায়। এক আনুমানিক হিচাপ মতে ২০০২-২০০৩ বৰ্ষত ৬ বৰ্ষ পৰা ১৪ বছৰ বয়সৰ শিশুৰ ৮২%-এ বিদ্যালয়ত নামভৰ্তি কৰিছিল। ভাৰত চৰকাৰে এই দশকৰ শেষত এই পৰিমাণ ১০০% কৰিবলৈ লক্ষ্য লৈছে। এই লক্ষ্যত উপনীত হ'বলৈ চৰকাৰে প্ৰৱৰ্তন কৰিছে সৰশিক্ষা আঁচনি। সমগ্ৰ পৃথিবীতে দৰিদ্ৰতা দূৰ কৰিবলৈ, শাস্তি

আৰু নিৰাপত্তা প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ আৰু প্ৰতিখন দেশৰ প্রতিজন লোকৰ জীৱনৰ মানদণ্ড উন্নত কৰিবলৈ পৰিয়ালটোৰ সকলো সদস্যৰ মাজত সমতা আৰু যোগায়ুক চিন্তাধাৰা জগাই তোলাতো অতি প্ৰয়োজনীয়। বিশ্বৰ সকলো শিশুকে শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ লগত জড়িত কৰিলেহে এইটো সন্তুষ্টি হৈ উঠিব পাৰে। ইয়াৰ বাবে উন্নত মানদণ্ডৰ শৈক্ষিক পৰিৱেশ আৰু অতি কমেও প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ অতি প্ৰয়োজন।

সৰশিক্ষা অভিযান :

প্ৰাথমিক শিক্ষা সাৰ্বজনীন কৰাৰ বাবে সৰশিক্ষা এক বিস্তাৰিত আঁচনি। এই আঁচনি জিলাভিত্তিক, বিকেন্দ্ৰীকৃত, স্থানীয় জনগোষ্ঠীৰ দ্বাৰা বিশেষভাৱে পৰিকল্পনা কৰা আৰু কাৰ্য্যকৰীকৰণ বিদ্যালয় ব্যৱস্থা। এই অভিযান চৰকাৰৰ সকলো শিক্ষামূলক কাৰ্য্যকলাপ আৰু ব্যৱস্থাক সামৰি সমগ্ৰ দেশতে ৰূপায়ণ কৰা হৈছে। এই অভিযানৰ অন্তৰ্গত দেশৰ সকলো ৬ বৰ্ষ পৰা ১৪ বছৰ বয়সীয়া শিশুক ২০১০ চনৰ ভিতৰত কামত আহা সংগতি থকা শিক্ষা প্ৰদান কৰা হ'ব।

সৰশিক্ষা অভিযান কি?

- ⦿ সমগ্ৰ দেশতে সাৰ্বজনীন প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ বাবে ৰাজনৈতিক সদিচ্ছা প্ৰকাশ কৰা।
- ⦿ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ, ৰাজ্য চৰকাৰ আৰু স্থানীয় প্ৰশাসনৰ অংশীদাৰিত।
- ⦿ প্ৰাথমিক শিক্ষাক লৈ ৰাজ্য চৰকাৰৰ নতুন সপোন বচাৰ সুযোগ।
- ⦿ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ পৰিচালনা ব্যৱস্থাত পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থাৰ

প্রতিষ্ঠান, বিদ্যালয় পরিচালনা সমিতি, গাঁও আৰু চহৰৰ বস্তি অঞ্চলৰ শিক্ষা সমিতি, অভিভাৱক শিক্ষক সংস্থা, মাত্ৰ শিক্ষক সংস্থা, জনজাতি স্থায়ত্ব শাসিত পৰিয়দ আৰু আন তৃণমূল পৰ্যায়ৰ সংগঠনবোৰক ফলপ্ৰসূতাৰে জড়িত কৰা।

(১) চাহিদা অনুসৰি উচ্চমানৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা সমগ্ৰ দেশতে ব্যৱস্থা কৰা।

(২) প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ মাজেৰে সামাজিক ন্যায়ৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা।

সৰ্বশিক্ষা অভিযান ভাৰত চৰকাৰৰ এনে এটা অভিযান যোগেৰে নিৰ্দিষ্ট সময় সীমাৰ ভিতৰত প্ৰাথমিক শিক্ষা সাৰ্বজনীনকৰণ কৰা হ'ব। সংবিধানৰ ৮৬ সংশোধিত ধাৰাৰ মতে ৬-১৪ বছৰৰ শিশুৰ সম্পূৰ্ণ বিনামূলীয়া আৰু বাধ্যতামূলক শিক্ষা তেওঁলোকৰ মৌলিক অধিকাৰ। ৰাজ্য চৰকাৰৰ অংশীদাৰত সমগ্ৰ ভাৰতৰ ১.১ নিযুত জনবসতি থকা ঠাইৰ ১৯২ নিযুত শিশুক এই অভিযানে সামৰি লৈছে। এই অভিযানৰ ভিতৰত বিদ্যালয় নথকা জনবসতি অঞ্চলত নতুন বিদ্যালয় স্থাপন, বৰ্তমানে থকা বিদ্যালয়সমূহত শ্ৰেণীকোঠাৰ সংযোজন, শৌচালয় নিৰ্মাণ, খোৱাপানীৰ সুবিধা, বিদ্যালয় বৰ্কগাবেক্ষণ আৰু উন্নীতকৰণৰ বাবে বিস্তীৰ্ণ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ শিক্ষক নথকা বিদ্যালয়ত শিক্ষক নিযুক্তি, প্ৰশিক্ষণৰ যোগেৰে শিক্ষকসকলক দক্ষ কৰি তোলা, শিক্ষণ সামগ্ৰী প্ৰস্তুতিৰ বাবে বিস্তীৰ্ণ সাহায্য প্ৰদান, স্তৰ খণ্ড জিলাই প্ৰতি শৈক্ষিক সহযোগ আদিব ব্যৱস্থাও এই অভিযানৰ যোগেৰে কৰা হৈছে। দক্ষ জীৱন শৈলীৰ বাবেও এই অভিযানে প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ মাজেৰে আশা কৰিছে। বিশেষ প্ৰয়োজন থকা শিশু আৰু কল্যা শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত এই অভিযানে বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে। এই অভিযানে ডিজিটেল জগতলৈ সেতু হিচাপে কম্পিউটাৰ শিক্ষাৰো ব্যৱস্থা কৰিছে।

সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ উদ্দেশ্য :

- (১) সকলো শিশু যাতে বিদ্যালয়লৈ যায়, শিক্ষা নিশ্চিত কেন্দ্ৰ, বিকল্প বিদ্যালয়, পুনৰ বিদ্যালয়লৈ ঘূৰি যোৱা কৰ্মশালা ২০০৩ চনৰ ভিতৰত।
- (২) সকলো শিশুৰে ৫ বছৰীয়া প্ৰাথমিক শিক্ষা সম্পূৰ্ণ কৰিব ২০০৭ চনৰ ভিতৰত।
- (৩) সকলো শিশুৰে ২০১০ চনৰ ভিতৰত ৮ বছৰীয়া উচ্চ প্ৰাথমিক শিক্ষা সম্পূৰ্ণ কৰিব।
- (৪) সন্তোষজনক উন্নতমানৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ যোগেৰে জীৱনৰ মানদণ্ড উন্নত কৰাৰ শিক্ষা প্ৰদান।
- (৫) লিংগ আৰু জাতিগত প্ৰভেদ নেউচি সকলো শিশুকে ২০০৭ চনৰ ভিতৰত প্ৰাথমিক আৰু ২০১০ৰ ভিতৰত উচ্চ প্ৰাথমিক শিক্ষা প্ৰদান।
- (৬) ২০১০ চনৰ ভিতৰত সকলো শিশুকে শিক্ষা ব্যৱস্থাবে অৰ্তভুক্ত কৰা।

এইবোৰ উদ্দেশ্যৰ বাবেও সৰ্বশিক্ষা অভিযানে আন কেইটামান দিশৰ ওপৰত অতিৱৈ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে। সেইকেইটা হ'ল—

(ক) প্ৰতিষ্ঠানিক সংস্কাৰ : কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্য চৰকাৰে কিছু সংস্কাৰ হাতত লৈছে যাতে সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ সকলোৰো সুবিধা সঠিকভাৱে প্ৰদান কৰিব পৰা যায়। ৰাজ্য চৰকাৰসমূহতে নিজৰ শিক্ষা

ব্যৱস্থা নিকাৰণৰ বাবে উদ্দেশ্যমূলক মূল্যায়নৰ ব্যৱস্থা লৈছে, এইবোৰৰ ভিতৰত আছে— শৈক্ষিক প্ৰশাসন, বিদ্যালয়ৰ উত্তৰণৰ মান, বিস্তীৰ্ণ বিষয়, বিকেন্দ্ৰীকৰণ আৰু স্থানীয় ৰাইজক জড়িতকৰণ, ৰাজ্যৰ শিক্ষা আইনৰ পুনঃনিৰীক্ষণ, যুক্তিসংগত শিক্ষক নিযুক্তি, পৰ্যবেক্ষণ আৰু মূল্যায়ন, নাৰী শিক্ষাৰ স্থিতি, অনুসূচিত জাতি জনজাতি আৰু অনাগ্ৰহী জনগোষ্ঠী, ব্যক্তিগত বিদ্যালয়ৰ বাবে নীতি নিৰ্ধাৰণ আদি। বহুবোৰ ৰাজ্যই ইতিমধ্যেই প্ৰাথমিক শিক্ষা ব্যৱস্থা প্ৰদানৰ সুবিধাৰ বাবে যথেষ্ট সাল-সলনি কৰিছে।

(খ) সুস্থিৰ অৰ্থব্যৱস্থা : এক সুস্থিৰ অৰ্থব্যৱস্থাৰ ওপৰতে সৰ্বশিক্ষা অভিযান সফল হ'ব। প্ৰাথমিক শিক্ষা উন্নয়নৰ বাবে অৰ্থব্যৱস্থাত কোনো বাধা নাহে। কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্য চৰকাৰৰ অংশীদাৰী অভিযানত এই অৰ্থব্যৱস্থা হ'ব।

(গ) স্থানীয় লোকৰ অভিভাৱকত্ব : বিকেন্দ্ৰীভূত ব্যৱস্থাৰে এই অভিযানৰ জৰিয়তে স্থানীয় লোকক বিদ্যালয় পৰিচালনাৰ দায়িত্ব প্ৰদান কৰা হয়। মহিলা সমিতি, গাঁও শিক্ষা সমিতিৰ সদস্য, পঞ্চায়তৰ সদস্য আদিয়ে এই দায়িত্ব বহন কৰে।

(ঘ) প্ৰতিষ্ঠানিক দক্ষতা বৃদ্ধি : ৰাজ্যিক আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু জিলা পৰ্যায়ৰ প্ৰতিষ্ঠান যেনে- NIEPA, NCERT, NCTE, SLERT, DIET আদিৰ দক্ষতা বৃদ্ধিৰ বাবে সৰ্বশিক্ষা অভিযানত এক বিৰাট ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে। পাৰদৰ্শী ব্যক্তি আৰু প্ৰতিষ্ঠানসমূহক যাতে উন্নতমানৰ আৰু সকলো সময়তে সহায় কৰিব পৰা যায় তাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

(ঙ) স্থানীয় জনবসতিৰ বাবে পৰিকল্পনা : স্থানীয় জনবসতি অঞ্চলটোক এটা পৰিকল্পনাৰ গোট হিচাপে লৈ সৰ্বশিক্ষা অভিযানত কাম কৰাৰ সুবিধা বখা হৈছে। এই গোটবোৰ পৰিকল্পনাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি জিলা পৰিকল্পনাৰ ব্যৱস্থা আছে।

স্থানীয় ৰাইজৰ ওচৰত দায়বদ্ধতাৰে সৰ্বশিক্ষা অভিযানত শিক্ষক অভিভাৱকৰ মাজত সম্পৰ্ক স্থাপনৰ উপৰিও স্থানীয় ৰাইজৰ ওচৰত স্বচ্ছতা আৰু দায়বদ্ধতাৰ ব্যৱস্থা আছে।

(চ) কল্যা শিশুৰ শিক্ষাত অগ্ৰাধিকাৰ : ছোৱালীৰ শিক্ষা, বিশেষকৈ অনুসূচিত জাতি, জনজাতি, সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ ছোৱালীবোৰক শিক্ষা প্ৰদানৰ ব্যৱস্থা কৰাটো সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ এটা মূল বিষয়।

(ছ) পূৰ্ব প্ৰকল্পৰ পৰ্যায় : সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ সমগ্ৰ দেশতে প্ৰকল্প পূৰ্বে প্ৰস্তুতিৰ কাম আৰম্ভ কৰা হয় যাতে প্ৰকল্পৰ মূল পৰ্যায় কাৰ্যকৰীকৰণত কোনোধৰণৰ বাধাৰ বা সমস্যাৰ সৃষ্টি নহয়। প্ৰকল্পৰ প্ৰতিটো বিষয় পুঁখনুপুঁখভাৱে পৰ্যালোচনা কৰা হয়। দক্ষতা বৃদ্ধি, সুবিধা প্ৰদান আৰু পৰ্যবেক্ষণ ব্যৱস্থা শক্তিশালী কৰা হয়।

(জ) উন্নতমানৰ প্ৰতি আস্থা : সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ শিক্ষা পদ্ধতিক উন্নতমানৰ কৰি তুলিবলৈ বিশেষ গুৰুত্ব দিয়া হয়। বিশেষকৈ শিশুসকলক নানা ধৰণৰ খেল-ধেমালিৰ মাজেৰে শিক্ষা প্ৰদান আৰু আন আন বিজ্ঞান সমষ্টিভাৱে প্ৰমাণিত শিক্ষা পদ্ধতিৰ ওপৰত আস্থা বাধি এই অভিযানত সম্মিলিত কৰা হৈছে।

(ঝ) শিক্ষকৰ ভূমিকা : সৰ্বশিক্ষা অভিযানৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু কেন্দ্ৰীভূত বিষয় হ'ল শিক্ষক। সেইবাবেই এই অভিযানত শিক্ষকসকলৰ প্ৰয়োজনীয় বিকাশৰ বাবে ওকালতি কৰা হয়। ইয়াৰ বাবে খণ্ড পৰ্যায়ত খণ্ড ক্লাষ্ট্ৰোৰ সমল কেন্দ্ৰ, উপযুক্তভাৱে

শিক্ষিত শিক্ষক নিযুক্তি, পাঠ্যক্রম ভিত্তিত সমল বিকাশত শিক্ষকসকলক জড়িত করি শিক্ষকৰ বিকাশৰ চেষ্টা, শ্রেণীকোঠাৰ প্ৰক্ৰিয়াত গুৰুত্ব প্ৰদান আৰু মানৰ সম্পদ উন্নয়নৰ বাবে বিভিন্ন বিষয়ক ক্ষেত্ৰ পৰিদৰ্শনৰ ব্যৱস্থা বৰ্খা হৈছে।

সৰ�শিক্ষা অভিযানত হস্তক্ষেপ কৰা কেইটামান বিস্তীয় বীতি হ'ল—

(ক) **শিক্ষক :**

- ⦿ বুনিয়াদী আৰু উচ্চ বুনিয়াদী বিদ্যালয়ত প্ৰতি ৪০ গৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বিপৰীতে একোজন শিক্ষক।
- ⦿ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত অতি কমেও দুজন শিক্ষক।
- ⦿ উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত প্ৰতিটো শ্ৰেণীৰ বাবে একোজন শিক্ষক।

(খ) **বিদ্যালয়/বিকল্প বিদ্যালয়ৰ সুবিধা :**

- ⦿ জনবসতি অঞ্চল প্ৰতি এক কিলোমিটাৰৰ ভিতৰত এখন বিদ্যালয়।
- ⦿ ৰাজ্য চৰকাৰৰ নিয়ম অনুসৰি নতুন বিদ্যালয় স্থাপনৰ ব্যৱস্থা বা বিদ্যালয় নথকা জনবসতি ঠাইত EGS ধৰণৰ বিদ্যালয় স্থাপন।

(গ) **উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়/অঞ্চল :**

- ⦿ প্ৰাথমিক শিক্ষা সম্পূৰ্ণ কৰা শিশুৰ সংখ্যা আৰু প্ৰয়োজন সাপেক্ষে প্ৰতি দুখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত এখন উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ বা শ্ৰেণীৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।

(ঘ) **শ্ৰেণীকোঠা :**

- ⦿ প্ৰতিখন উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত প্ৰধান শিক্ষকৰ বাবে একোটা কোঠালী থাকিব লাগিব।
- ⦿ প্ৰতিখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত অতি কমেও দুজন শিক্ষক, দুটা শ্ৰেণীকোঠা, বিদ্যালয়ৰ বাৰান্দাৰ ব্যৱস্থাৰ থাকিব লাগিব।

(ঙ) **বিনামূলীয়া পাঠ্যপুঁথি :**

- ⦿ প্ৰাথমিক আৰু উচ্চ প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ প্ৰতিগ্ৰাকী ছাত্ৰী অনুসৃচিত জাতি-জনজাতি, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে প্ৰতি ১৫০ টকালৈকে ব্যৱস্থা থাকিব।
- ⦿ ৰাজ্য চৰকাৰে বৰ্তমানে চলি থকা বিনামূলীয়া পাঠ্যপুঁথি যোগান ব্যৱস্থা অব্যাহত ৰাখিব।
- ⦿ যদি কোনো ৰাজ্য চৰকাৰে প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ পাঠ্যপুঁথি বেহাই মূল্যত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক যোগান ধৰি আছে, তেন্তে সৰ�শিক্ষা অভিযানৰ অঙ্গৰ্ত সেই বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসমূহে বহন কৰিব লগা ধনৰ পৰিমাণ প্ৰদান কৰা হ'ব।

(চ) **EGS সমূহক নিয়মীয়া বিদ্যালয়লৈ উল্লিকৰণ বা ৰাজ্যৰ নীতি অনুসৰি নতুন প্ৰাথমিক বিদ্যালয় স্থাপন কৰা :**

- ⦿ প্ৰতিখন বিদ্যালয়ৰ বাবে ১০,০০০ টকাৰ ব্যৱস্থা থাকিব।
- ⦿ শিক্ষক আৰু শ্ৰেণীকোঠাৰ সুবিধা থাকিব।
- ⦿ স্থানীয় পৰিস্থিতি আৰু চাহিদাৰ ভিত্তিত TLE নিৰ্ধাৰিত হ'ল।

(ছ) **বিদ্যালয়ৰ অনুদান :**

- ⦿ বিদ্যালয়ৰ বেয়া হোৱা সামগ্ৰীবোৰ সলনি কৰিবলৈ প্ৰতিবছৰে প্ৰতিখন প্ৰাথমিক আৰু উচ্চ প্ৰাথমিক

বিদ্যালয়ক ২০০০ টকাকৈ দিয়া হ'ব।

- ⦿ অৰ্থব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত স্বচ্ছতা থাকিব লাগিব।
- ⦿ গাঁও শিক্ষা সমিতি/বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ দ্বাৰা ব্যয় কৰা হ'ব।

(জ) **শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ :**

- ⦿ প্ৰতিজন শিক্ষকৰ বাবে প্ৰতিবছৰে ২০ দিনীয়া পাঠ্যক্ৰমৰ ব্যৱস্থা আছে। শিক্ষক হিচাপে নিযুক্তি পোৱা কিন্তু শিক্ষকৰ প্ৰশিক্ষণ নোলোৱা শিক্ষকৰ বাবে ৬০ দিনীয়া ৰিফ্ৰেচাৰ পাঠ্যক্ৰমৰ ব্যৱস্থা আৰু নতুন প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত শিক্ষকৰ বাবে ৩০ দিনীয়া অৱিয়েটেছন কৰ্চৰ ব্যৱস্থা আছে। প্ৰতিজন শিক্ষকৰ বাবে প্ৰতিদিনত ব্যয় হ'ব ৭০ টকা।
- ⦿ ব্যয়ৰ হিচাপ থূলমূলকৈ ধৰা হৈছে। অনাবাসিক প্ৰশিক্ষণৰ খৰচৰ পৰিমাণ কমিব।
- ⦿ সকলো ধৰণৰ প্ৰশিক্ষণৰ খৰচ ধৰা হৈছে।
- ⦿ আগতে থকা শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ আঁচনিৰ অধীনত SCERT/DIET সাহায্য প্ৰদান কৰা হ'ব।

(ঝ) **অসমৰ্থ শিশুৰ বাবে সুবিধা :**

- ⦿ নিৰ্দিষ্ট প্ৰস্তাৱ আৰু তথ্যৰ বিপৰীতে প্ৰতিজন অসমৰ্থ শিশুৰ বাবে প্ৰতিবছৰে ১২০০ টকাকৈ দিয়া হ'ব।
- ⦿ বিশেষ যত্নৰ প্ৰয়োজন থকা শিশুৰ বাবে জিলা পৰ্যায়ত পৰিবকলনা কৰি ১২০০ টকাকৈ প্ৰতি শিশুৰ বিপৰীতে প্ৰদান কৰা হ'ব।
- ⦿ সংশ্লিষ্ট সমল প্ৰতিষ্ঠানক জৰিত কৰিবলৈ উৎসাহ প্ৰদান কৰা হ'ব।

(ঝঃ) **সামাজিক সম্পর্ক :**

- ⦿ শিক্ষা বুলিলৈ আমি কেৱল গতনুগতিক বিধিৰ আনুষ্ঠানিক শিক্ষাকেই নুবুজোঁ। সেই শিক্ষকে এবিধ সচেতনভাৱে নিয়ন্ত্ৰিত কৰা সামাজিক প্ৰক্ৰিয়া বুলি কোৱা হয়। সামাজিক পাৰম্পৰিকতা হৈছে দুজন বা ততোধিক লোকৰ মাজত থকা সম্বন্ধ, যাৰ যোগেদি এজনৰ আচৰণ আনজনৰ আচৰণৰ দ্বাৰা সংশোধন কৰা হয়। ইয়াৰ মূল প্ৰকাৰবোৰ হ'ল— সংযোগিতা, প্ৰতিযোগিতা, সংঘৰ্ষ, উপযোজন, সমনয়ন।

(ট) **পাঠ্যক্ৰম :**

- ⦿ যিহেতু সৰ�শিক্ষা অভিযান আঁচনিৰ পৰাই পাঠ্যক্ৰমৰ ধাৰণা

আহিছে, গতিকে ইয়াৰ দ্বাৰা শিশুসকলৰ অন্য কোনো পৰিৱৰ্তন হোৱা দেখা পোৱা যায়, যেনে- চৰিত্ৰগঠন, সামাজিক বিবেচনা, ব্যক্তি সত্ত্বৰ বিবেচনা, মানসিক পৰ্যায়ৰ বিবেচনা, বৃত্তীয় প্ৰয়োজনীয়তা, চিন্তা আৰু ক্ৰিয়াৰ সময়, গতিশীলতাৰ নীতি, সহ সমন্বয়ৰ নীতি, নেতৃত্বৰ শিক্ষা, আজৰি সময়ৰ শিক্ষা আদি।

সকলো স্তৰৰ বাবে সমান সুযোগৰ মাধ্যমেৰে গণতন্ত্ৰৰ সামাজিক কাৰ্যালয়ক শক্তিশালী কৰি তোলাটোৱেই হৈছে প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ লক্ষ্য। এই লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ উদ্দেশ্যেই দেশখনে ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা আঁচনিৰ জৰিয়তে কেতোৰ আঁচনি প্ৰস্তুত কৰি সাৰ্বজনীন প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ লক্ষ্য উদ্দেশ্যসমূহ পূৰণৰ বাবে চেষ্টা কৰিছে।

২০০৯ চনত বলৱৎ হোৱা শিক্ষাৰ অধিকাৰ আইনখনে প্ৰাথমিক শিক্ষাক ৬ বছৰৰ পৰা ১৪ বছৰৰ শিশুসকলৰ বাবে বিনামূলীয়া আৰু বাধ্যতামূলক কৰি দিছে। যাৰফলত প্ৰাথমিক শিক্ষা সমাজৰ সৰ্বস্তৰৰ লোকৰ বাবে হৈ পৰিছে সহজলভ্য। জাতি-ধৰ্ম-বৰ্গ-ভাষাৰ ভেদাভেদে পাহাৰি সমাজৰ সকলো স্তৰৰ লোকে নিজ নিজ সন্তানক এক সমমানসম্পন্ন শিক্ষা প্ৰদান কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। শিশুসকলৰ মানসিক বিকাশৰ প্ৰতি অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰি এই শিক্ষা ব্যৱস্থাক ভয় শংকামুক্ত কৰি গাঢ়ি তোলা হৈছে।

প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ সৰ্বব্যাপী প্ৰসাৰ প্ৰচাৰৰ প্ৰতি লক্ষ্য বাখিয়েই সৰ্বশিক্ষা অভিযান কৃপায়ণ কৰা হৈছে। এই অভিযানৰ উদ্দেশ্যেই হৈছে প্ৰাথমিক শিক্ষাক সমাজৰ সকলো স্তৰৰ বাবেই সহজলভ্য, শিক্ষাক সমাজৰ সকলো ঘৰৰ বাবেই সহজলভ্য কৰি তোলা, শিশুসকলৰ শৈক্ষিক স্তৰৰ বিকাশ সাধন কৰা আৰু শিক্ষালভ্যৰ ক্ষেত্ৰত সমাজত প্ৰৱৰ্তিত সমস্যাসমূহৰ বিশ্লেষণ কৰি সেই সমস্যা সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত নিৰ্ণয়ক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা। এই উদ্দেশ্য আগত বাখিয়েই সৰ্বশিক্ষাৰ অধীনত নতুন নতুন বিদ্যালয় স্থাপন কৰা হৈছে। লগতে বিদ্যালয়সমূহৰ আন্তর্গাঁথনি শক্তিশালী কৰি তোলা হৈছে। বিদ্যালয়সমূহত নতুন শিক্ষক নিযুক্তিৰ বাবেও তেওঁলোকৰ বাবে প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ইয়াৰ উপৰিও শৈক্ষিক সমল, যেনে- বিনামূলীয়া পাঠ্যপুঁথিৰ যোগান, ইউনিফৰ্ম যোগান, সময়ে সময়ে শৈক্ষিকমান উন্নত কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় সহায়-সহযোগ আগবঢ়োৱা হৈছে।

বিনামূলীয়া আৰু বাধ্যতামূলক শিক্ষাৰ অধিকাৰ আইন, ২০০৯

- (১) ৬-১৪ বছৰৰ প্ৰতিগ্ৰাকী শিশুৰে বিনামূলীয়া আৰু বাধ্যতামূলক প্ৰাথমিক শিক্ষা লাভৰ অধিকাৰ লাভ কৰিব।
- (২) ২ বছৰৰ উৰ্ধৰ কোনো শিশুৰে যদি কোনো কাৰণবশতঃ বিদ্যালয়লৈ যোৱাৰ সুযোগ নাপাই তেন্তে তেনে শিশুক তেওঁৰ বয়স অনুসৰি যথোচিত শ্ৰেণীত পুনৰ নামভৰ্তিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।
- (৩) বয়সৰ প্ৰমাণপত্ৰ নথকাৰ অজুহাতত কোনো শিশুৰেই বিদ্যালয়ত নামভৰ্তিৰ পৰা বিৰত বাখিৰ নোৱাৰিব।
- (৪) জাতি, ধৰ্ম, বৰ্গ, ভাষিক ভেদাভেদৰ বাবে অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক যোগ্যতাৰ ভিত্তিত কোনো কাৰণতেই যেন কোনো শিশুৰেই বিদ্যালয়লৈ যোৱাৰ পৰা বিৰত নাথাকে।

- (৫) কোনো চৰকাৰী শিক্ষকেই ঘৰৱা শিক্ষকতাত জড়িত থাকিব নোৱাৰিব।
- (৬) শিক্ষকসকল সময়মতে বিদ্যালয়লৈ আহিব।
- (৭) বিদ্যালয়ত কোনো শিশুকেই শাৰীৰিক অথবা মানসিক আতিশ্য চলাব নোৱাৰিব।
- (৮) বিদ্যালয় বিহীনভূত শিশুসকলকো বিশেষ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰৰ সহায়ত নামভৰ্তি কৰিব লাগিব।
- (৯) এই আইন অনুসৰি প্ৰতি সপ্তাহতে এগৰাকী শিক্ষকে অন্ততঃ ৪৫ ঘণ্টা পাঠ্যদান কৰিব লাগিব। লগতে শিক্ষকসকলে পাঠ্যদান পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত, পঢ়ন শিকন সামগ্ৰী প্ৰস্তুত, মূল্যাংকন, বিদ্যালয় উন্নয়ন পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত আৰু সময়ে সময়ে অভিভাৱকসকলৰ সৈতে আলোচনা আদি কৰিব লাগিব।

শিক্ষাৰ অধিকাৰ আইন ২০০৯ দ্বাৰা ভাৰতবৰ্ষৰ ৬-১৪ বছৰ বয়সৰ সকলো শিশুৰ বাবেই প্ৰাথমিক শিক্ষা লাভ কৰাটো বাধ্যতামূলক আৰু বিনামূলীয়া কৰি শিশুসকলে শিক্ষালভ কৰাটো সাংবিধানিক অধিকাৰ হিচাপে স্বীকৃতি প্ৰদান কৰিছে। এই আইনৰ ২৯ নং ধাৰা অনুসৰি প্ৰতিটো শিশুৰেই মানসম্পন্ন, সাৰ্বিক আৰু শিশুৰ বাবে অনুকূল পৰিৱেশত শিক্ষালভ কৰাটো প্ৰতিটো শিশুৰেই অধিকাৰ হিচাপে স্বীকৃতি প্ৰদান কৰিছে। এই আইনৰ নিদেশৰলীকেই সাৰোগত কৰি প্ৰাথমিক স্তৰত গুণগত শিক্ষাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। বিগত সময়ছোৱাত চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা শৈক্ষিক ফলাফল বৃদ্ধিৰ উদ্দেশ্য ভিত্তিৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত বাষ্টীয় পাঠ্যক্ৰম কৃপাৰেখাৰ আধাৰত পাঠ্যক্ৰম যুগ্মত কৰা, যোগত্যাসম্পন্ন শিক্ষকক নিযুক্তি, শিক্ষকসকলৰ বাবে প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা উল্লেখযোগ্য।

শিক্ষাৰ গুণগত মান সম্পর্কে বাজ্য চৰকাৰো বিশেষভাৱে সচেতন। সেই উদ্দেশ্য সাধনৰ বাবেই বাজ্য চৰকাৰে ‘গুণোৎসৱ মানৰ উৎসৱ’ নামেৰে ২০১৭ বৰ্ষৰ পৰা এটি পদক্ষেপ হাতত লৈছে। এইয়া হৈছে বাজ্য চৰকাৰ, সৰ্বশিক্ষা অভিযান, অসম বাজ্যিক শিক্ষা গৱেষণ সংস্থা আৰু প্ৰাথমিক শিক্ষা সঞ্চালকালয় এটি সমিলিত প্ৰচেষ্টা। আৰস্তগিতে বাজ্যখনৰ বৰপেটা, চিৰাং, ডিক্ৰগড়, হাইলাকান্দি, কামৰূপ মহানগৰ, লক্ষ্মীপুৰ, মৰিগাঁও, পশ্চিম কাৰ্বি আংলং এই আঠখন জিলা সামৰি এই কাৰ্যালী হাতত লোৱা হৈছে।

গুণোৎসৱৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য হ'ল শৈক্ষিক ফলাফল বৃদ্ধি কৰি গুণগত প্ৰাথমিক শিক্ষা সুনিৰ্ণিত কৰা।

অসমত এই গুণোৎসৱৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনেক। ১৯৮৬ চনত কাৰ্য্যকৰী কৰা বাষ্টীয় শিক্ষা নীতিটো প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত নিয়মীয়া আৰু ব্যাপক মূল্যায়নৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে। এই নীতিয়ে মূল্যায়নৰ ক্ষেত্ৰত শিশুৰ পাৰদৰ্শিতাৰ লগতে সহংবিদ্যায়তনিক কাৰ্যসমূহকো মূল্যায়ন কৰাৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। ২০০৫ চনৰ পৰা কাৰ্য্যকৰী হোৱা বাষ্টীয় পাঠ্যক্ৰম কৃপাৰেখাটো পৰীক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত সংশোধন আনি শিশুৰ ওপৰত থকা মানসিক চাপ কম কৰি নিয়মিত আৰু বিস্তাৰিত মূল্যায়নৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰে।

যদিহে এনেদৰে গুণোৎসৱৰ নিচিনাকে অন্য কোনো উৎসৱ বছৰি বছৰি পালন কৰি আহে তেনেহ'লে প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ পৰাই সকলো সৰ্বশিক্ষা অভিযান আঁচনিৰ অন্তৰ্গত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল দেশৰ ভাল ভৱিষ্যৎ নিৰ্মাতা হ'বগৈ। ■

ঐতিহাসিক জোনবিল মেলা

বিষ্ণু ভুঞ্জ

উচ্চতর মাধ্যমিক প্রথম বার্ষিক (কলা)

প্র

ত্যেক বছরে মাঘ মাহৰ দিতীয় সপ্তাহৰ বৃহস্পতিবাৰৰ পৰা শনিবাৰলৈ তিনিদিনীয়াকৈ অনুষ্ঠিত হয় এই জোনবিল মেলা। মৰিগাঁও জিলাৰ জাগীৰোড়ৰ উত্তৰ দিশত মৰিগাঁও গড়কাপ্তানি পথৰ দাঁতিতে অৱস্থিত ইতিহাসে গৰকা জোনবিলৰ পাৰত অনুষ্ঠিত হোৱা এই মেলা সম্পত্তি স্থানীয় লোকৰ উপৰি দেশী-বিদেশী পৰ্যটকৰ আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰবিন্দু হৈ পৰিছে। এই মেলাৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্য হ'ল বিনিময়ৰ প্ৰথা। পাহাৰত বসবাস কৰা তিৰা জনজাতিৰ লোকসকলে ভৈয়ামৰ ভাই-ভনীসকলৰ লগত ভালেমান খাদ্যবস্তু আৰু শস্যজাতীয় বস্তুৰ উপৰিও কেঁচা মাছ, শুকান মাছ আদি বিনিময় কৰে এই মেলাত। জোনবিললৈ জাগীৰোড়ৰ পৰা প্ৰায় পাঁচ কিলোমিটাৰ দূৰত্ব হ'ব।

জোনবিল মেলার এটি দৃশ্য

কিংবদন্তি :

অসম বুরঞ্জীত উল্লেখ থকা মতে তেব শতিকাব মাজভাগত অসমকে ধৰি উত্তৰ-পূর্বাঞ্চলত ভালেমান সৰু সৰু বাজ্য আছিল আৰু তেনে এখন সৰু বাজ্য হ'ল— গোভাৰাজ্য। জনশ্রুতি মতে, গোভা বজা প্রাণেশ্বৰ সিংহই শুলুপক্ষৰ এনিশা বাণীৰ সৈতে বিহাৰ কৰি থাকোঁতে হাবিৰ মাজত এখন বিল দেখা পায়। বিলৰ ফট্টফটীয়া পানীতি নিশা জোনৰ প্রতিবিশ্ব পৰি অপূৰ্ব কৃপ ধাৰণ কৰিছিল। বাণীয়ে সেই নেসৰ্গিক দৃশ্য দেখি আপ্নুত হৈ পৰে। সেয়ে বজাই বিলখনৰ নাম বাখিলে জোনবিল। (তিৰা ভাষাত ‘ছনাই’ মানে জোন আৰু ‘পিল’ মানে বিল। ‘ছনাই পিল’ৰ পৰাই ‘জোনবিল’ হ'ল বুলি কোৱা হয়।)

জোনবিলৰ পাৰত প্রত্যোক বছৰে অনুষ্ঠিত হোৱা এই মেলাখন কেতিয়াৰ পৰা আৰম্ভ হৈছিল সেই তথ্য সঠিককৈ কোনেও দিব পৰা নাই যদিও অতি পূৰ্বিকালৰে পৰা পৰম্পৰাগতভাৱে এই মেলা অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে বুলি জানিব পৰা যায়। গোভা বাজ্যত বিহুৰ উৰুকাৰ দুই দিনৰ আগৰে পৰা এই মেলা বহে আৰু বিহুৰ দিনা শেষ হয়। এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে গোভা বজাই আনৰ নিচিনাকৈ বিহু সংক্ৰান্তি তিথিত নাপাতি পাছৰ সপ্তাহতহে পাতিছিল। সেয়ে মনে পতা বিহু বুলিও ইয়াক কোৱা হয়। আনহাতে, কোনোৱে ক'ব খোজে— গোভা বজাৰ বাজ অভিযোকৰ দিনটোতে ইয়াৰ বাইজে বিহু পতাৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। তেনদেৰে বজাঘৰীয়া কেতবোৰ অসুবিধাৰ বাবে মাঘ বিহুটো শিমলু ফুলাৰ পাছত আৰু বহাগ বিহুটো জেঠৰ মাহতো পাতিছিল বুলি জনশ্রুতি পোৱা যায়।

মেলাৰ কাৰ্যসূচী :

গোভা বজাৰ উপস্থিতিত উৰুকাৰ দিনা উৎসৱমুখৰ পৰিৱেশত জোনবিলত মাছ মৰা হয়। গোভা বজাক জোনবিলৰ পাৰলৈ বাইজে আদৰি আনে। তাৰপাছত বজাৰ পৰিয়দবগাহি মাছ মৰা লোকসকলৰ পৰা গোভা বজাৰ হৈ ‘বাজকৰ’ আদায় কৰে।

জোনবিল মেলাৰ প্ৰথম দিনটোত সমূহীয়াভাৱে বিলত মাছমৰা হয়। পৰম্পৰা অনুসৰি গোভা বজা বিলৰ পাৰত উপস্থিত হ'লেহে বাইজে বিলত মাছ মাৰিবলৈ নামে। দিতীয় দিনা পুৱাৰ ভাগত পাহাৰ-ভৈয়ামৰ সম্পৰ্কৰে অনুষ্ঠিত হয় বিনিময় প্ৰথাৰ নানা সা-সামগ্ৰীৰ আদান-প্ৰদান। তাৰপাছত অনুষ্ঠিত হয় পুৰণি আমোদজনক খেল-কুকুৰা যুঁজ। মেলাৰ তৃতীয় দিনা অৰ্থাৎ শেষৰ দিনটোত গোভা বজাই

পৰিয়দবগৰ্ব বাজদৰবাৰ অনুষ্ঠিত কৰি বাইজে পৰা কৰ সংগ্ৰহ কৰে।

পাহাৰৰ পৰা অহা তিৰা লোকসকলে জোনবিল মেলাৰ এদিন পূৰ্বে অৰ্থাৎ বুধবাৰে আবেলিতে আহি জোনবিলৰ পাৰত বাহৰ পাতে। বিলৰ নৰাৰে সৰু সৰু পঁজাঘৰ সাজি তাতেই মেলা কেইদিন পৰিয়ালসহ থাকিবলৈ লয়। তাতেই তেওঁলোকে লগত অনা বিনিময় সামগ্ৰীসমূহ ভৈয়ামৰ লোকসকলৰ সৈতে আদান-প্ৰদান কৰে। মেলাৰ শেষৰ দিনা অৰ্থাৎ শনিবাৰে ঘৰলৈ উভতি যোৱাৰ আগে আগে অস্থায়ী সেই ঘৰবোৰে ভাঙি জুই জুলাই হৈ যায়।

এই মেলাত সাধাৰণতে বিনিময় কৰা সামগ্ৰীসমূহ হ'ল আলু, কচু, আদা, হালধি, তিল, লা, ধূনা, বাঁহৰ গাজ, ফুলবাচ্চী, জলকীয়া, জালুক, লাউ, কোমোৰা, আমলখি, শিলখা, ভাঁং, গৰুক, জ্যেষ্ঠ মধু, চিৰতা, মুঠা, দা-কটাৰী, কুঠাৰ, কোৰ, পাঢ়ি, চালনী, হোৱা, টাগলা, বাইছং, আনহ'লা, সান্দহ, তামোল-পাণ, তিলপিঠা, ভাপত দিয়া পিঠা, পাতত দিয়া পিঠা, কেঁচা মাছ, শুকান মাছ আদি। উল্লেখযোগ্য যে, বিনিময় কৰি নিয়া পিঠা-পনাৰ উপৰি অন্যান্য খাদ্যবস্তুৰে তেওঁলোকে ঘৰলৈ উভতি গৈ ইষ্ট দেৱতাক পূজা সেৱা কৰি বিষ পাতে। সম্প্রতি মুদ্ৰাৰ প্ৰচলনৰ ধামখুমীয়াত বিনিময় প্ৰথা লুণ্প হৈ গ'লেও জোনবিল মেলাই সাক্ষ বহন কৰি আছে অতীতৰ সেই বিনিময় প্ৰথাৰ। ক্ষন্তেক সময়ৰ বাবে হ'লেও জোনবিল মেলাত অনুষ্ঠিত হয় বিনিময়ৰ প্ৰথা। তেনদেৰে বজাদিনীয়া প্ৰথা অনুসৰে বাজদৰবাৰ অনুষ্ঠিত কৰি ‘বাজকৰ’ সংগ্ৰহ কৰা ব্যৱস্থাই অতীত বাজশাসিত ব্যৱস্থাৰ কথাকে সেঁৰোৱাই আহিছে। সেয়ে বৰ্তমানেও তিনিনীয়াকৈ অনুষ্ঠিত হৈ অহা জোনবিল মেলাত বিনিময় প্ৰথা প্ৰত্যক্ষ কৰিবলৈ দেশী-বিদেশী পৰ্যটকৰ উপৰি সংবাদ মাধ্যমৰ লগতে বাজ্যৰ ভিন্ন প্রান্তৰ লোকে ভিৰ কৰেই জোনবিল মেলাত। ফলস্বৰূপে অসমৰ বিভিন্ন প্রান্তৰ পৰা অহা লাখ লাখ টকাৰ কাঠৰ সামগ্ৰী, বাঁহ-বেতৰ সামগ্ৰী, বাচন-বৰ্তন, কাপোৰ-কানি, সাজ-পোছাক, চাহ-মিঠাই, মণিহাৰী, লোহা লক্ষৰ দোকানৰ উপৰি বিভিন্ন নিত্য ব্যৱহাৰ্য সামগ্ৰীৰ এখন বৃহৎ বজাৰ বহে। এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে জোনবিল মেলাৰ কাঠৰ সামগ্ৰীৰ বজাৰখন উত্তৰ-পূর্বাঞ্চলৰ ভিতৰতে সৰ্ববৃহৎ কাঠৰ সামগ্ৰীৰ বজাৰ হিচাপে ইতিমধ্যে চিহ্নিত হৈছে।

এতিহাসিক জোনবিল মেলা সম্প্রতি তিৰা লোকসকলৰ ঐতিহ্য পৰম্পৰা বিজড়িত কেৱল পাহাৰ-ভৈয়ামৰ সম্পৰ্কৰে এক অনুষ্ঠান হৈ থকা নাই, ই বিভিন্ন জাতি-জনজাতি, ভাষা, ধৰ্মৱলম্বী লোকৰ মিলন তীর্থত পৰিণত হৈছে। ■

শ্রীমন্ত শঙ্করদেৱ

দেৱযানী শহিকীয়া

স্নাতক প্রথম ষাণ্মাসিক (কলা)

অসমৰ ধৰ্ম, সমাজ, সুকুমাৰ কলা আৰু সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱেৰ যি দান দি গ'ল তাৰ তুলনা পাৰলৈ বিৰল। তেখেত একেধাৰে কবি, সমাজ সংস্কাৰক, ধৰ্মপৰ্বতক, নাট্যকাৰ, অভিনেতা, সঙ্গীতজ্ঞ আৰু পৰমাভজ। বহু দেৱতাৰ উপসনাৰ প্ৰৱৰ্তন আৰু নানা ধৰ্ম মতবাদৰ সলনি সৰল বিশুদ্ধ ভাগৱতী ধৰ্ম মতবাদ স্থাপন কৰাৰ উদ্দেশ্যে তেখেতে সংস্কৃত প্ৰস্তুতাজিক অৱলম্বন কৰি জনসাধাৰণৰ ভায়াত কাৰ্য, নাটক, গীত আদি নিজেও বচনা কৰে আৰু আনকো সেই কাৰ্যত ব্ৰতী কৰায়।

১৩৭১ শক, ইং ১৪৪৯ খ্রীষ্টাব্দত নগাঁও জিলাৰ বৰদোৱাত মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱৰ জন্ম হয় বুলি অসমৰ বৈষণেসকলৰ মাজত বিশ্বাস প্ৰচলিত হৈ আছিছে। তেখেতৰ জন্ম হৈছিল বুৰঞ্জীপুস্তক শিৰোমণি ভূঐগৰ ঘৰত। শঙ্কৰদেৱৰ পিতৃ কুসুম্বৰ ভূঐগ আৰু মাতৃৰ নাম আছিল সত্যসন্ধ্যা। শঙ্কৰদেৱৰ সৰু অৱস্থাতে পিতৃ-মাতৃৰ বিয়োগ ঘটাত বুটীমাক খেবসূতীয়ে তেওঁক পালন কৰে। সৰুতে তেওঁৰ পঢ়াৰ প্ৰতি বিশেষ ধার্ডতি নাছিল। খেল-ধেমালিতে কাল কটোৱা শঙ্কৰক বাৰ বছৰ বয়সত বুটীমাকে মহেন্দ্ৰ কন্দলীৰ টোলত নাম লগাই দিয়ে। বিদ্যা শিক্ষা আৰম্ভ কৰিয়েই শঙ্কৰে আ-আ, ক-খ শিকিয়েই ভগৱান শ্রীকৃষ্ণৰ ভক্তি বিষয়ক কৰিতা ‘কৰতল কমল’ বচনা কৰি সকলোকে অভিভূত কৰে। ইয়াৰ পিছতে কন্দলীয়ে শঙ্কৰক দেৱ উপাধি প্ৰদান কৰি সকলোৰে ওপৰত ওজা ছাত্ৰ পাতে। মহেন্দ্ৰ কন্দলীৰ টোলত ছবছৰ পঢ়ি চাৰিবেদ, চৈধ্যশাস্ত্ৰ (শিক্ষা, কঞ্জ, জোতিষ, বীতি, নীতি, নিৰ্বক্তু, ছন্দ, শৃতি, স্মৃতি, মীমাংসা, তৰ্ক, কলাপ, ত্ৰক, ন্যায়), ওঠৰ

পুৰাণ (মৎস্য, শিৱ, বিষ্ণু, স্বন্ধা, বৰাহ, কুৰ্ম, গৰুড়, মাৰ্কণ্ডেয়, বামন, লিঙ্গ, ভৱিষ্য, ব্ৰহ্মাণ্ড, বৈৰত, পদ্ম, নাৰদী, বৃহৎ আঁশি, ভাগৱত), নানা কাৰ্য, সংহিতা, ব্যাকৰণ, দৰ্শন আদি বিভিন্ন শাস্ত্ৰত পার্গত হৈ উঠে। টোলত থাকেতেই তেওঁ প্ৰথমখন অনুবাদ কৰ্য ‘হৰিচন্দ্ৰ উপাখ্যান’ লিখি উলিয়ায়। তেওঁ এজন ধীৰস্থিৰ, গুণী-জ্ঞানী ব্যক্তি হৈ সকলোতে বিদঞ্চ পণ্ডিত হৈ পৰে। প্ৰায় ১৭ বছৰ বয়সত শঙ্কৰদেৱ ঘৰলৈ উভতি আহে। শিক্ষা সমাপ্ত কৰি গুৰুগৃহৰ পৰা ঘৰলৈ সুৰাৰ পাছত শঙ্কৰদেৱৰ ওপৰত সংসাৰৰ দায়িত্ব কিছু পৰিমাণে পৰিবলৈ ধৰে। তেওঁ নথকা অৱস্থাত শিৰোমণি ভূঐগৰ দায়িত্বভাৰ লৈ থকা ককাদেউতাক জয়ন্ত দলৈয়ে প্ৰথমেই শিৰোমণি ভূঐগৰ বিষয়ভাৰ শঙ্কৰদেৱৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰিলে। তেনেই কম বয়সতে ভূঐগসকলৰ শ্ৰেষ্ঠ সমান লাভ কৰা আৰু শ্ৰেষ্ঠ দায়িত্ব পোৱা বাবে তেওঁৰ নাম ডেকাগিৰি হ'ল।

শঙ্কৰদেৱৰ ২১ বছৰ বয়সত তেওঁ নিজ কান্দত থকা শিৰোমণি ভূঐগৰ দায়িত্বভাৰ ককাক জয়ন্ত দলৈ আৰু মাধৱ দলৈক অৰ্পণ কৰিবলৈ ইচ্ছা কৰি নিজে একান্তভাৱে শাস্ত্ৰচৰ্চাত নিয়োজিত হ'বলৈ মন মেলিলে। পৰকালৰ বাবে শাস্ত্ৰজ্ঞান আহৰণ কৰি ধৰ্ম কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ কথা তেওঁ ককাকৰ আগত ব্যক্তি কৰিলে। অন্যথা সংসাৰৰ অৰ্থ নাই। ইয়াতে নাতিনীয়েকৰ সংসাৰৰ প্ৰতি বিবাগ জন্মে বুলি চিহ্নিত হৈ দুই পিতামহে চাই চিতি হৰিবৰগিৰি নামৰ এজন ভূঐগৰ সূৰ্যৱৰতী নামৰ কন্যাৰ লগত শঙ্কৰদেৱৰ বিয়া পাতি দিয়ে। বিবাহৰ তিনি বছৰৰ পাছত সূৰ্যৱৰতীৰ গৰ্ভত শঙ্কৰদেৱৰ এটি কন্যা সন্তানৰ জন্ম হয়। কন্যাটিৰ নাম থলে ‘মনু’। দুৰ্ভাগ্যবশতঃ

মনুর বয়স ন মাহ নহওতেই সূর্যবতীর আকাল বিয়োগ ঘটে। সূর্যবতীর মৃত্যু হোৱাত বৈৰাগ্য উপজি ১৪০৩ শকত ৩২ বছৰ বয়সত শক্রদেৱেৰ প্ৰথমবাৰৰ বাবে তীৰ্থলৈ যায়। আন সোতৰজন তীৰ্থযাত্ৰী শক্রদেৱেৰ লগত যাত্ৰাৰ সঙ্গী হয়। শক্রদেৱেৰ অনুগামীসকলৰ সৈতে গংগাৰ পৰা ন্মান দৰ্শনেৰে আৰস্ত কৰি জগন্নাথ পুৰী, সীতাকুণ্ড, উত্তৰ বাহিনী গংগা, বৰাহ ক্ষেত্ৰ, বদৰিকাশ্ম আদি প্ৰায়বোৰ তীৰ্থক্ষেত্ৰ আৰু ঐতিহাসিক স্থান ভ্ৰমণ কৰোঁতে ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণৰ বিভিন্ন লীলাৰ লগত সম্পর্কিত প্ৰায়বোৰ স্থান ভ্ৰমণ কৰি ভক্তিৰসেৰে আপ্নুত হৈ শক্রদেৱেৰ নিজৰ চিন্তাধাৰা আৰু দৃষ্টিভঙ্গীক বিস্তৃত আৰু গভীৰ কৰি তুলিলৈ। ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন ঠাইৰ কৃষ্ণ-সংস্কৃতিৰ মুকুতা বুটলি নিজ মাতৃভূমিত এক নতুন ধৰ্ম সংস্কৃতিৰ বীজ বোগণ কৰাৰ মানসেৰে বাৰ বছৰৰ মূৰত বিস্তৃত ভ্ৰমণসূচী সামৰি সঙ্গীসকলৰ সৈতে ১৪১৫ শকত নিজ গৃহলৈ ঘূৰি আহে।

তীৰ্থৰ পৰা উভতি আহি জাতিসকলৰ অনুৰোধ এৰাব নোৱাৰি দ্বিতীয়বাৰ বিবাহ কৰে। কিন্তু তেওঁৰ আধ্যাত্মিক স্পৃহাৰ নিৰুত্তি নহ'ল। ভায়োকে বনগঞ্চগিৰি, বামৰায় আৰু বাল্যকালৰ বন্ধু বামৰাম গুৰুৰ সহযোগত ভক্তিধৰ্ম আচৰণ, প্ৰৱতন আৰু প্ৰচাৰৰ পাতনি মেলে নামঘৰ মণিকূট স্থাপন কৰি। শক্রদেৱেৰ তীৰ্থভ্ৰমণ কৰাৰ সময়ত সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষত ভক্তি আন্দোলনৰ ঢৌৰে ঢৌৱাই গৈছিল। তেওঁ ভক্তি আন্দোলনৰ মতবাদৰ সৰলতা আৰু কাৰ্যকৰিতাত অতিকৈ মুঞ্ছ হৈছিল। নিজৰ বাজ্যৰ মানুহখনিনৰ মাজত এই সহজ-সৰল ধৰ্মীয় মতবাদ প্ৰচাৰৰ বাবে শক্রদেৱেৰ মনত হাবিয়াস জয়ে। সেই সময়ত অসম বাজ্যখনত বিভিন্ন ধৰ্মীয় মতবাদ প্ৰচলিত আছিল। ভগৱানক উপাসনা কৰাৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট পদ্ধতি নাছিল। অসংখ্য দেৱ-দেৱীৰ পূজা, বৃক্ষ পূজা, শিল পূজা, সৰ্প পূজা আদি জনসাধাৰণৰ মাজত ব্যাপকভাৱে প্ৰচলিত আছিল। দেৱ-দেৱীৰ সন্তুষ্টিৰ অৰ্থে মানুহে বিগ্ৰহ আগত পশু বলি দিছিল। আনকি নৰবলি পৰ্যন্ত চলিছিল। ধৰ্মীয় আচৰ-বিধিৰোৰ সাধাৰণতে সহজ নাছিল। শক্রদেৱেৰ মনত একান্ত বিশ্বাস জনিছিল যে ভক্তিধৰ্মই ভিন ভিন ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ মানুহবোৰক একগোট কৰি বাখিৰ পাৰিব। সকলো লোককে এটি মাথোন ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ অধীনলৈ আনিবলৈ এই ভক্তিধৰ্মই হ'ব সৰ্বোত্তম পথ। এনে ব্যৱস্থাত উচ্চ-নীচ, ধৰ্মীয় দুখীয়াৰ প্ৰভেদে নাথাকিব। ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানত কোনো জাকজমকতা আৰু ব্যয়বহুলতা নাথাকিব। তীৰ্থভ্ৰমণ কালত লাভ কৰা অভিজ্ঞতা আৰু ঈশ্বৰ ভক্তি পৰমজ্ঞানেৰে সমৃদ্ধ হৈ সৰ্বসাধাৰণ মানুহখনিনৰ মাজত নামধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰি মানুহক মোক্ষ লাভৰ সহজ পথৰ সন্ধান দিয়ে। ভাগৱতৰ ভক্তি আৰু গীতাৰ একশৰণ একত্ৰ কৰি মানুহক মোক্ষ লাভৰ সহজ পথৰ সন্ধান দিলৈ। ভাগৱতৰ ভক্তি আৰু গীতাৰ একশৰণ একত্ৰ কৰি তেওঁ অসমত ‘এক শৰণ ভাগৱতী বৈষ্ণৱ নামধৰ্ম’ৰ খুঁটি পুতিলৈ। বিশ্ববন্ধাণুৰ সৰ্বময়কৰ্তা ভগৱান এজন আৰু তেৱেই হৈছে পৰম বিষ্ণু। এইজনার নাম ল'লেই জগতৰ সকলো দুখ-যন্ত্ৰণাৰ পৰা পৰিত্রাণ পাব পাৰি, সেয়ে আমি এইজনা সৰ্বশক্তিমান ভগৱানৰ চৰণত শৰণ ল'ব লাগে। শক্রদেৱেৰ প্ৰচাৰ কৰা এই ধৰ্মৰ মূল আধাৰ হ'ল ‘দ্বাদশ স্কন্ধ ভাগৱত’ গ্ৰন্থ। এই ধৰ্মমতত ক্ৰিয়াকাণ্ডৰ ব্যায়বহুলতা, বলি বিধান, যাগ-যজ্ঞ, পূজা-পাতল আদি নাই। কেৱল একদেৱ, একসেৱ এক বিনে নাই কেৱ, অৰ্থাৎ কায়মনোবাক্যে হৰিব নাম শ্ৰবণ কীৰ্তন কৰা। শক্রদেৱেৰ সৃষ্টিকৰ্তা

ভগৱান বিষ্ণুৰ মহান গুণৰাশি জনসাধাৰণৰ মাজত প্ৰচাৰ কৰিবলৈ এক অভিনৰ নাট্যাভিনয়ৰ আয়োজন কৰিছিল। সেই নাট্যাভিনয়ক কোৱা হৈছিল চিহ্ন্যাত্মা। এনেদেৱেই অসমত নাট্যকলাৰ জন্ম হয় শক্রদেৱেৰ হাতত। গুৰুগৃহত থাকি অধ্যয়ন কৰোঁতে লাভ কৰা নাটকৰ জন্ম আৰু তীৰ্থভ্ৰমণ কালত লাভ কৰা অভিজ্ঞতাক ভেটি কৰি শক্রদেৱেৰ ‘চিহ্ন’ নামৰ নাট এখনি লিখি তাক যাত্রা হিচাপে অভিনয় কৰে— সেয়ে চিহ্ন্যাত্মা। শক্রদেৱেৰ নাট্য প্ৰতিভাৰ প্ৰথম স্বাক্ষৰ পোৱা যায় চিহ্ন্যাত্মাৰ বচনা কাল ১৪৬৮ খ্ৰীষ্টাব্দ বুলি জনা যায়।

খ্ৰীষ্টীয় ঘোড়শ শতাব্দীৰ দ্বিতীয় দশকমানত কছাৰীৰ উপদ্রবত ব্ৰহ্মপুত্ৰ পাৰ হৈ ভূঞ্গসকলৰ সৈতে শক্রদেৱেৰ আহোম বাজ্যৰ উত্তৰ পাৰে গাংমৌ আৰু পাছত ধুৱাঁহাট বেলাণুৰিত বসতি কৰিবলৈ লয়। ইয়াতে মাধৱদেৱেৰ লগতে তেখেতৰ মিলন হয়, এই মিলনে অসমৰ ধৰ্ম আৰু সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰত যুগান্তকাৰী অভুত্থানৰ সূচনা কৰে। খ্ৰীষ্টীয় ১৫৪৫-৪৬ চনত কোচৰজা চিলাৰায় দেৱানৰ আহোম বাজ্য আক্ৰমণৰ সুৰক্ষাতে শক্রদেৱেৰ আৰু ভূঞ্গসকলে নামনিলৈ ভট্টিয়াই আহি বিভিন্ন ঠাইত সাময়িক হিতি লৈ আৰণ্যেত বৰপেটাৰ পাটবাউসীত নিগাজিকৈ বসতি কৰিবলৈ লয়। এই সময়তে নাৰায়ণ ঠাকুৰকে আদি কৰি বহতো লোক শক্রদেৱেৰ অনুগামী হয়। নাৰায়ণ ঠাকুৰৰ দৰে প্ৰতিপত্তিশীল, কাৰ্যদক্ষ শিষ্য আৰু মাধৱদেৱেৰ দৰে সৰ্বশুণী, গুৰস্বৰ্বস্থ ভক্তিসঙ্গীৰ কৰ্মদক্ষতাৰ ফলত কামৰূপত শক্রী ধৰ্মই দিনে দিনে জনপ্ৰিয়তা আৰু বিস্তৃতি লাভ কৰিবলৈ ধৰে। ইয়াৰ পৰাই তেখেতে সশিয়ে দ্বিতীয়বাৰ তীৰ্থ ভ্ৰমণলৈ যায়। ইয়াতো খল সূচলবিলাকে তেখেতেৰ বিৰক্তে কোচৰজা নৰনাৰায়ণক খল লগায় আৰু ফলত তেখেতক ধৰ্মবিৰোধী ধৰ্ম নষ্টকাৰী বুলি ধৰি নিবলৈ হুকুম হয়, কিন্তু শুক্ৰধৰ্জ বা চিলাৰায় দেৱানৰ আশ্রয়ত তেখেতে নিৰপেক্ষৰ নৰনাৰায়ণৰ বাজ্যসভাত উপস্থিত হৈ পাণ্ডিত্য আৰু ভক্তিধৰ্মৰ শ্ৰেষ্ঠতাৰ চিনাকি দি নিজক জয়যুক্ত কৰে। নৰনাৰায়ণৰ উৎসাহ আৰু অনুপ্ৰোপা পাই সাহিত্য চৰ্চা আৰু ভক্তিধৰ্ম প্ৰকাশত আঞ্চলিক এনেদেৱে ভাগ কৰিব পাৰি—

কাৰ্যঃ ১: হৰিচন্দ্ৰ উপাখ্যান, ঝক্ষণীহৰণ কাৰ্য, বলিছলন, অমৃত মথন, কুৰক্ষেত্ৰ আৰু অজামিল উপাখ্যান।

নাটকঃ ১: পত্নীপ্ৰসাদ, কালিয়দমন, কেলি গোপাল, ঝক্ষণীহৰণ, পাৰিজাত হৰণ আৰু বামবিজয় বা সীতা সয়ম্বৰ।

অনুবাদঃ ১: ভাগৱত পুৰাণৰ ১ম বৰ্ষ, ৬ষ্ঠ (অজামিল উপাখ্যান), ৮ম (বলিছলন অমৃত মথন) ১০ম, ১১শ, ১২শ স্বন্ধৰ ভাঙনি। উত্তৰা কাণ্ড বামবিজয়।

ভক্তিভূমূলক বচনাঃ ১: ভক্তি প্ৰদীপ, নিমি নৱসিদ্ধ সংবাদ, অনাদি পাতন।

গীতঃ ১: বৰগীত, ভট্টিমা, টোটয়, চপয়

নামপ্ৰসংজ্ঞ বিষয়কঃ ১: কীৰ্তন আৰু গুণমালা

প্ৰকৰণ গ্ৰন্থঃ ১: ভক্তি বত্তাকৰ

মহাপুৰুষ শক্রদেৱেৰ জীৱনী আৰু কৃতি অসমীয়া সমাজ আৰু সংস্কৃতিৰ লগত অঙ্গসহীনভাৱে জড়িত হৈ আছে।

প্ৰায় ছুকুৰি বছৰ বয়সত মাধৱদেৱেৰ ওপৰত ধৰ্মৰ ভাৰ অৰ্পণ কৰি কোচবেহাৰত শক্রদেৱেৰ দেহত্যাগ কৰে। ■

অসমৰ চাহ-জনজাতিৰ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা

সুৰেশ লাক্ষ্মা

স্নাতকোত্তৰ প্ৰথম যাগ্নাসিক (বাণিজ্য)

এই সোণালী অসমভূমিত বৃহৎ চাহখেতিৰ পৰিকল্পনাবে ইংৰাজ চৰকাৰে ১৮৩৭ চনত চাহ বাগিচা স্থাপন কৰিছিল। ১৮৫১ চনৰ পৰা অসমত চাহ উৎপাদন আৰম্ভ হয়। এই চাহবাগিচাসমূহৰ সম্প্ৰসাৰণৰ লগে লগে এক বৃহৎ সংখ্যক কৰ্মচাৰীৰ প্ৰয়োজন হয়। এই কৰ্মচাৰীৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণৰ বাবে ইংৰাজে ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন ৰাজ্য (বাৰখণ, ওড়িশা, পশ্চিমবঙ্গ, অসমপ্ৰদেশ, বিহাৰ আদি)ৰ পৰা সুদক্ষ, কৰ্মনিষ্ঠ কৰ্মচাৰীসকলক বিভিন্ন প্রলোভন, ছল-চাতুৰী আৰু বলপূৰ্বকভাৱে অসমলৈ আনিছিল। ইংৰাজে এই শ্ৰমিকসকলক কঠোৱ পৰিশ্ৰমৰ বিনিয়ত এক সামান্য মজুবিহে প্ৰদান কৰিছিল। আৰু যিসকল শ্ৰমিকে ইংৰাজৰ বৰ্বৰতা সহ্য কৰিব নোৱাৰি পলাই যাব বিচাৰিছিল সিহঁতক নিষ্ঠুৰভাৱে অত্যাচাৰ কৰা হৈছিল, যাতে কোনো কৰ্মচাৰীয়ে অসমৰ পৰা পলাই যাবলৈ সাহস নকৰে। ভিন ভিন বাগিচাত নিয়োজিত কৰ্মচাৰীসকলক ইংৰাজে ভিন ভিন হিচাপে চিনাক্ষকৰণৰ বাবে তেওঁলোকৰ গাত অংগক্ষত কৰি চিহ্ন আঁকিছিল। যাক একবিংশ শতকাৰ যুৱক-যুৱতীসকলে টাটু হিচাপে তেওঁলোকৰ গাত আঁকি ফুৰে। সি যি কি নহওক কিয় এয়া পৰাধীন ভাৰতৰ কথা। ১৯৪৭ চনত ভাৰতবৰ্ষ ইংৰাজৰ শাসনৰ পৰা স্বাধীনতা লাভ কৰে হয়, কিন্তু চাহ শ্ৰমিকসকলে স্বাধীনতা পালেনে? আজিও হাত বন্ধা শ্ৰমিকসকলে শিকলি ছিড়িৰ পৰা নাই। এই শ্ৰমিকসকলৰ উত্তৰপঞ্জন্মও যে শ শ বছৰ শোষিত হৈ থাকিব সেয়াও নিশ্চিত। কাৰণ শ্ৰমিকসকলৰ উত্তৰপঞ্জন্মৰ শৈক্ষিক বিকাশৰ বাবে বৰ্তমানলৈকে কোনোধৰণৰ উপযুক্ত পদক্ষেপ লোৱা হোৱা নাই।

মানুহ হৈছে এক সামাজিক জীব, যিয়ে বিভিন্ন বীতি-নীতি আৰু সংস্কৃতিৰ মাজেৰে বসবাস কৰে। ভিন ভিন ৰাজ্যৰ পৰা অহা শ্রমিকসকলৰ বীতি-নীতি আৰু সংস্কৃতিসমূহ ভিন ভিন। কিন্তু এই শ্রমিকসকল অসমত এক উমেহতীয়া বীতি-নীতি আৰু সংস্কৃতি লৈ বসবাস কৰি আছে, যাক অসমত চাহ জনজতি বুলি কোৱা হয়। সাধাৰণতে অসমৰ চাহ জনজাতিসকলে কৰম পূজা, দুর্গা পূজা, কালী পূজা, টুচু পূজা আদি উদ্যাপন কৰে। ইয়াৰে এটা অন্যতম উৎসৱ হৈছে কৰম পূজা। কৰম পূজাৰ অস্তনিহিত অৰ্থ হৈছে 'কৰ্মই আমাৰ ধৰ্ম'। অৰ্থাৎ কৰ্ম কৰিলে যে ধৰ্ম সাধন হয়, সেই বাণীক আগত লৈ চাহ শ্রমিকসকলে কৰম পূজা উদ্যাপন কৰে। চাহ জনজাতিসকলৰ আন এক অন্যতম উৎসৱ হৈছে টুচু পূজা। টুচু হৈছে এগৰাকী মনৰ কামনা পূৰণ কৰা শক্তিশালী দৈৱী। প্ৰত্যেকৰ মনৰ কামনা যাতে বাস্তৱত পূৰ্ণ হয় তাৰ বাবে পূজা কৰা হয়। কৰম পূজা আৰু টুচু পূজাত বুমুৰ নৃত্য-গীতৰ আয়োজন কৰা হয়। নৃত্যৰ মাজতে মদ লোৱাটো তেওঁলোকৰ এটা পৰম্পৰা। শ্রমিকসকলে এই দুয়োবিধ উৎসৱ উপলক্ষে ফল-মূল, পিঠা, দৈ চিৰা আদিৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ লগতে কাঢ় খেল, মই যুঁজ, কুকুৰা যুঁজ আদিৰ আয়োজন কৰে।

এসময়ত ইংৰাজ ভাৰতৰ্বৰ্ষত বাজত কৰিছিল কিন্তু সেয়াও এতিয়া গুটি গ'ল। পৰাধীন ভাৰতৰ পৰা এতিয়া স্বাধীন ভাৰত হ'ল, ভাৰতৰ্বৰ্ষত এখন চৰকাৰৰ পৰা আন এখন চৰকাৰ হ'ল, সময় পৰিৱৰ্তন হ'ল। কিন্তু চাহ শ্রমিকসকলৰ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন আজিও নহ'ল। ইংৰাজৰ সময়ৰ শোষণ, পীড়ন, অৱহেলা আজিও বৰ্তি আছে। হাজাৰ হাজাৰ চাহ শ্রমিকৰ আজিও এটা নিজস্ব ঘৰ নাই। বিভিন্ন

সময়ত চৰকাৰে চাহ শ্রমিকসকলৰ সমস্যা সমাধানৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰতিশ্ৰূতি দি আহিছে, কিন্তু প্ৰতিশ্ৰূতি প্ৰতিশ্ৰূতি হৈয়ে আছে। আজিও চাহ শ্রমিকসকল ব্যৱহাৰত হৈ আছে ভোট বেংকৰ স্বাৰ্থত। ভাৰতৰ্বৰ্ষত যিমানবোৰ উদ্যোগ আছে, সেইসমূহৰ ভিতৰত অসমৰ চাহ উদ্যোগত মজুৰি আটাইতকৈ কম বুলি মই জানো। যেতিয়া কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰিও পৰিয়াল এটাৰ দুবেলা দুমুঠি খাৰলৈ নাথাকে তেতিয়া শিক্ষা আকো ক'ৰ পৰা থাকিব? বাগিচাসমূহত বিদ্যালয় গঢ় লৈ উঠিছে ঠিকেই, কিন্তু স্কুললৈ গৈ উচ্চশিক্ষিত হৈছে কিমান? চাহ খেতিয়ে অসম তথা ভাৰতৰ্বৰ্ষক বিশ্বৰ দৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে। যাৰ বাবে অসম তথা ভাৰতৰ্বৰ্ষ জনসাধাৰণে ইয়াক লৈ গৌৰৰ কৰে। কিন্তু যিয়ে এই গৌৰৰ বক্ষা কৰিছে তাৰ কথা কোনোবাই ভাবিছেন? ২০১৪ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহত কোকৰাবাৰ, চিৰাং, শোমিতপুৰ আদি জিলাত উগ্ৰপঙ্খী এন.ডি.এফ.বি.(স)ৰ গুলীত এক ৰাতিতেই বহু শ্রমিকে প্ৰাণ হেৰুৱাইছিল। ইয়াৰে পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে চাহ শ্রমিকসকল বাস্তৱত কিমান সুৰক্ষিত।

এই পৃথিৰীতি প্ৰত্যেকজন ব্যক্তিৰ মানুহ হিচাপে জীয়াই থকাৰ সম অধিকাৰ আছে। কিন্তু এই শ্রমিকসকলে মানুহ হিচাপে জীয়াই থকাৰ সম অধিকাৰ পাবনে? বৰ্তমানৰ পৰিৱৰ্তনকাৰী চৰকাৰখনে তেওঁলোকৰ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থাৰ পৰিৱৰ্তন সাধন কৰিবনে? জাতি-মাটি আৰু ভেটি বক্ষা কৰা চৰকাৰখনে তেওঁলোকৰ অস্তিত্ব আৰু স্বাভিমান বক্ষা কৰিবনে? আৰু বৰাক ব্ৰহ্মপুত্ৰ, পাহাৰ-ভৈয়ামৰ উন্নয়নৰ গান গোৱা চৰকাৰখনে তেওঁলোকৰ উত্তৰ প্ৰজন্মৰ শৈক্ষিক বিকাশৰ বাবে কিবা পদক্ষেপ ল'বনে? ■

ত্ৰিদিপ বৰা স্নাতক চতুৰ্থ যাগ্নাসিক (বাণিজ্য)

১৯৬০ চনৰ জুন মাহ। অসমীয়া ভাষাক সমগ্ৰ অসমত প্ৰশাসনীয় কাম-কাজৰ বাবে একক ৰাজ্যভাষা হিচাপে ঘোষণা কৰাৰ দাবীত অসমত এক আন্দোলনৰ সূচনা হৈছিল। অসম সাহিত্য সভায়ো ১৯৫৯ চনৰ সপ্তবিংশ অধিবেশনত এনে দাবীত এটা প্ৰস্তাৱ লৈছিল।

১৯৩১ চনৰ অসমৰ লোকপিয়লত ৩২.৩২ শতাংশ অসমীয়াভাষীৰ তুলনাত ১৯৫১ চনৰ পিয়লত প্ৰায় ৫৬.২৯ শতাংশ লোকে নিজকে অসমীয়াভাষী হিচাপে নথিভুক্ত কৰে। ফলত অসমত অসমীয়া ভাষাকে বাজ্যভাষা হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ বাট মুকলি হয়। পিছে কংগ্ৰেছ চৰকাৰে এনে ঘোষণাক লৈ হোঁহকা-পিছলা কৰি থকাত আৰু এইক্ষেত্ৰত সংখ্যালঘুসকলৰ মতকো গুৰুত্ব সহকাৰে ল'বলৈ সিদ্ধান্ত কৰাত ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ অসমীয়া ভাষী অঞ্চলসমূহত তীৰ অসন্তুষ্টিৰ সৃষ্টি হয় আৰু অসমীয়াক ৰাজ্যভাষা হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ দাবীত আন্দোলনৰ আৰম্ভ হয়। ইফালে বাংলাভাষী বসতিপ্ৰধান বৰাক উপত্যকাত এই আন্দোলনৰ বিৰুদ্ধে তৎপৰতা আৰম্ভ হয়। দুয়োভাষী লোকৰ মাজত ঠায়ে ঠায়ে সংঘৰ্ষই দেখা দিয়ে। ১৯৬০ চনৰ ২৩ জুনত অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে বিধানসভাত আগস্তক অধিবেশনত অসমীয়া ভাষাৰ বাজ্যিক ভাষাকপে স্থাকৃতি দিয়া হ'ব বুলি ঘোষণা কৰে। ইফালে ভাষা আন্দোলনে তীৰ বৰ্প ধাৰণ কৰাত সেই বছৰৰে ৩০ জুনত গুৱাহাটীত সাম্ম্য আইন জাৰি কৰিবলগীয়া হয়। ইয়াৰ চাৰি দিনৰ পাছতে ৪ জুলাইত আন্দোলনকাৰী যুৱ ছাত্ৰৰ ওপৰত হোৱা পুলিচৰ গুলীচালনাত গুৱাহাটীৰ কটন কলেজৰ ২২ং ছাত্ৰাবাসৰ বাবাৰাঙ্গত কটন কলেজত দিতীয় বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰ বৰ্ষিত বৰপূজাৰী নিহত হয় আৰু কেইবাজনো ছাত্ৰ আহত হয়। এই ঘটনাই সমগ্ৰ অসমৰ বাইজক, বিশেষকৈ ছাত্ৰসকলক উভেজিত কৰি তোলে। এনে উভেজনাৰ মাজতে ৬ জুলাইৰ দিনা শিলংগুৰি বেল ষ্টেচনত বাংলাভাষীচ এদল উন্মত্তলোকে অসমীয়া বেল কৰ্মচাৰী, সাহিত্যক, সাংবাদিক সূৰ্য বৰাক হত্যা কৰে। অৱশ্যেত ১৯৬২ চনৰ ১০ অক্টোবৰত অসমত বিধানসভাত চৰকাৰী ভাষা আইন (Official Language Act XXIII, 1960) উখাপিত আৰু গ্ৰহীত হয়। এই আইন অনুসৰি অসম উপত্যকাৰ চৰকাৰী ভাষা অসমীয়া, কাছাৰত বাংলা আৰু পৰ্বতীয়া অঞ্চলৰ ভাষা জিলা পৰিষদৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰিত কৰা হয়। ■

অসমৰ সমাজ ব্যৱস্থা আৰু অসম

ৰাহুল গোস্বামী

সন্নাতক যষ্ঠ ঘাসামিক (বিজ্ঞান)

পাতনি ১: প্ৰকৃতিৰ নুমলী জীয়াৰী অসমী আইক শ্ৰষ্টাই সৃষ্টি কৌশলৰ সকলো মহিমাৰে মনোহৰা, মনোৰমাকৈ সৃষ্টি কৰিয়েই এৰা নাই, অসমীক প্ৰকৃতিৰ বুকুৰ সকলো সন্তাৰেৰে ঐশ্বৰ্যশালী কৰিও সৃষ্টি কৰিছে। অসমৰ ভৌগোলিক ভূখণ্ডলৈ প্রাক ঐতিহাসিক সময়ৰে পৰা অসংখ্য নুগোষ্ঠীয় লোকৰ লোকসংস্কৃতিৰ উমেহতীয়া সমলেই হ'ল অসমীয়া সংস্কৃতি। এই লোকখনিৰ সমসাময়িক বা পাছলৈ অহা মংগোলীয়, আৰ্য, অস্ত্ৰিক আদিসকল আহি আজি অসমৰ সাংস্কৃতিক বৰভেটি গঢ়ি তুলিছে। এই সমূহৰ ভিতৰত অসমবাসী শাখাৰ উপশাখাৰ বড়োৰ প্ৰশাখা হ'ল কছুবী, ডিমাচা, দেউৰী, তিৰা, বাভা, গাৰো, ত্ৰিপুৰী আদিসকল। অসমৰ কোঁচ বাজবংশী, দেউৰী, সোগোৱাল, কছুবীসকল মূলতঃ মংগোলীয় মূলৰ হ'লেও আৰ্যীকৰণ আৰু সাংস্কৃতিক সমন্বয়ৰ ফলত বণহিন্দুসকলৰ সৈতে একাকাৰ হৈ জনজাতীয় বৈশিষ্ট্য তাৰানিতে হেৰুৱাই পেলালৈ। এতিয়া দেখি অহা বৈশিষ্ট্যসমূহ বহুকেইটা শতিকাজুৰি ঘটি থকা বৰ্পণৰ ফল বুলিৰ পাৰি। কিন্তু মূলসুন্তিত মিলি যোৱাৰ পাছতো এই জনগোষ্ঠীকেইটাই নিজৰ স্বকীয় বৈশিষ্ট্য, ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাৰ সুন্দৰভাৱে ধৰি ৰাখিছে।

বুৰঞ্জীৰ আওঁতাত ১: অসম বুৰঞ্জী হৈছে পূৰ-পশ্চিম আৰু উত্তৰৰ পৰা অহা মানুহৰ সংমিশ্ৰণৰ বুৰঞ্জী আৰু লগতে ভাৰতীয় আৰ্য, অষ্ট্ৰ-এচিয়াটিক আৰু তিৰতীয় বামীয় সংস্কৃতিৰ মিলনৰ বুৰঞ্জী। বাজনৈতিকভাৱে অসমক কেইবাবাৰো আক্ৰমণ কৰা হৈছিল, কিন্তু ১৮২১ চনত মান আৰু ১৮২৬ চনত ব্ৰিটিছৰ আগমন পৰ্যন্ত ই কোনো বহিৰাগত শক্তিৰ বহুতীয়া বা উপনিৰেশ হিচাপে থাকিবলগীয়া হোৱা নাছিল।

লোকগাথা, মহাভাৰতৰ দৰে মহাকাব্য, মধ্যযুগত বচিত কালিকাপুৰাণ আৰু যোগিনীতন্ত্ৰৰ পৰা অসমৰ ঐতিহাসিক যুগৰ কথা জানিব পাৰি। বিভিন্ন শিলালিপি আৰু তাৰফলিৰ পৰা প্ৰাচীন অসমৰ কথা গম পোৱা যায়। আহোম সান্তান্যত আহোম আৰু অসমীয়া ভাষাত ‘বুৰঞ্জী’ নামেৰে বাজনৈতিক ঘটনাৱলী লিপিবদ্ধ কৰা হৈছিল। সন্তৰ প্ৰথম বুৰঞ্জী ১২২৮ খঃত প্ৰথম আহোম ৰজা স্বৰ্গদেউ চুকাফাই আহোম ৰাজত্ব আৰম্ভ কৰাৰ সময়তে তেওঁৰ নিৰ্দেশত প্ৰণয়ন কৰা হৈছিল। সেই সময়তে ‘লেখক বৰুৱা’ নামৰ এটা পদৰ তত্ত্বাবধায়ত

এচাম পণ্ডিতৰ সহায়ত সেইসময়ৰ ঘটনাসমূহ, যুদ্ধৰ বৰ্ণনা, অন্য বজাৰ লগত যোগাযোগ আইনী ব্যৱস্থা আদি লিখি বখা হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও বজাৰ দিনৰ ভাষা, সংস্কৃতি, সমাজ ব্যৱস্থা আৰু বজাৰ দিনত কৰা যিকোনো কাম লিখি বখা হৈছিল।

অসমৰ সমাজ ব্যৱস্থাক প্ৰভাৱিত কৰা কাৰকসমূহ ১: অসমৰ সমাজ ব্যৱস্থাক প্ৰভাৱিত কৰা যথেষ্ট সংখ্যক কাৰক আছে যিয়ে অসমীয়া শিল্প, সংস্কৃতি, ঐতিহ্য, সমাজ ব্যৱস্থাৰ এক স্বাক্ষৰ বহন কৰে। তেনে কিছুমান কাৰক হ'ল অসমৰ লোক সংস্কৃতি, থলুৱা খাদ্যসন্তাৰ, অসমৰ প্ৰাকৃতিক তথা বনজ সম্পদ, বিভিন্ন উৎসৱ-পাৰ্বণ, অসমৰ কুটীৰ শিল্প তথা উদ্যোগসমূহ ইত্যাদি।

অসমীয়া জাতিৰ সংস্কৃতি আৰু সভ্যতাৰ বৰ মজিয়াখন এদনীয়াভাৱে দখল কৰি আছে বিষয়ে। সেই বাবেই ই অসমীয়া জাতীয় উৎসৱ আৰু ইয়াৰ মাজতেই অসমীয়া জাতি তথা অসমৰ সমাজ ব্যৱস্থা বিজৰিত হৈ আছে।

ইয়াৰ উপৰিও ব্ৰহ্মাৰ নদন ব্ৰহ্মাপুত্ৰ অসমৰ ঐতিহ্যৰ গৌৰবৰ প্ৰতিভূত হৈ অসমীয়া সমাজ ব্যৱস্থাক প্ৰতিফলিত কৰিছে।

ইয়াৰ উপৰিও বৰ্তমান সময়ত দেখা গৈছে যে যুৱ-প্ৰজন্মৰ অত্যধিক আৱেগৰ ফলত বহুবোৰ সমাজ ব্যৱস্থাৰ অন্তৰ্গত লোক-সংস্কৃতি, উৎসৱ-পাৰ্বণ আদিত ধনাঞ্চক দিশৰ প্ৰভাৱো দেখা যায়। কোনো এটা কাতি বিষত এক সাংস্কৃতিক গোষ্ঠীয়ে উদ্যাপন কৰা ‘বিহুৰীৰী প্ৰতিযোগিতা’ তাৰেই এক বিয়োগাত্মক প্ৰভাৱ।

প্ৰতিকাৰ আৰু সামৰণি ১: এনে ঝণাঞ্চকতাৰ প্ৰতিকাৰ কৰিবৰ বাবে বৰ্তমান যুৱ-প্ৰজন্মৰ মাজত অসমৰ সমাজ ব্যৱস্থা তথা আমাৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰকৃত মৰ্যাদা সম্পর্কে বুজালৈ তেনে ঝণাঞ্চকতাৰ পয়োভৰৰ পৰা অসমৰ সমাজ ব্যৱস্থা মুক্ত হয়।

সেইবাবে আমাৰ জীৱনৰ বাটত সেই মহান আদৰ্শৰ ব্যক্তিসকল অসমৰ সমাজ সংস্কৃতিক বিশ্ব দৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবৰ বাবে যি আদৰ্শৰে বাট বুলিছিল সেই মহান আদৰ্শৰ চিৰ উজ্জ্বল জ্যোতিৰে আলোকিত হৈ আমাৰ ঐতিহ্য বিশ্বৰ বুকুত স্বীকৃতি কৰাৰ মানদেৱে আমি যদি বাট বোনো তেতিয়া অসমৰ সমাজ ব্যৱস্থা বিশ্ব দৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পৰা যাব। ■

পৰিৱৰ্তনমুখী অসম : অতীত আৰু বৰ্তমান

আফ্ৰাজ আহমেদ

স্নাতক চতুর্থ ষাণ্মাসিক (কলা)

সংস্কৃতি কোনো এটা নির্দিষ্ট জাতি বা জনগোষ্ঠীৰ একচেটিয়া সম্পত্তি নহয়। ই মানবসৃষ্ট আৰু মানুহৰ মাজত পৰিৱৰ্তিত তথা পৰিবৰ্দ্ধিত কৃপত জীয়াই থাকে। পৃথিবীৰ প্ৰত্যেকটো জাতি বা জনগোষ্ঠীৰ নিজ নিজ সংস্কৃতি আছে। বিভিন্ন জাতি, জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতিৰ সমলোক সমাহৰণত অসমীয়া সংস্কৃতি গঠিত হৈছে। সেয়ে ক'ব পাৰি যে বিশাল ভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ দৰে অসমীয়া সংস্কৃতিও এক সমন্বয় বা মিলনৰ বস্তু।

অসমীয়া সংস্কৃতি বুলিলে অসমীয়া জীৱননিৰ্বাহ প্ৰণালীৰ সমগ্ৰতাক সাড়ুৰি লয়। সামাজিক জীৱ হিচাপে মানুহে কিছুমান ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, বিশ্বাস-অবিশ্বাস, ধৰ্ম-অধৰ্ম উৎসৱ-অনুষ্ঠান আদিৰ মাজেৰে জীৱননিৰ্বাহ কৰে আৰু এই জীৱননিৰ্বাহ প্ৰণালীৰ সামগ্ৰিক যৌগিক ৰূপটোৱেই হ'ল সংস্কৃতি। থুলমূলকৈ জনসাধাৰণৰ জীৱন পদ্ধতিয়ে হ'ল সংস্কৃতি। মানুহ জাতিৰ আদিম অৱস্থাৰ পৰা সভ্য স্তৰলৈকে আওঁ নিছিগাঁকৈ বৈ আহিছে সংস্কৃতিৰ বোৱাঁতী সুৰ্তি। অসমীয়া সংস্কৃতিও কোনো এটা নিৰ্দিষ্ট সময়ত গঢ় লোৱা সংস্কৃতি নহয়। ইয়াৰ ইতিহাস অতি প্ৰাচীন। শতাব্দীৰ পিছত শতাব্দী কৰি ক্ৰমবিকাশৰ পথত আগবঢ়াতি আহিছে অসমীয়া সংস্কৃতি। আৱশ্যে, কালক্ৰমত অসমীয়া সংস্কৃতিৰ ক্ৰমশং পৰিৱৰ্তন পৰিলক্ষিত হয়। আদিম অৱস্থাত অসমৰ বুকুত আৰ্য-অনার্য, মঙ্গোলীয় তথা নানান জাতি-উপজাতি বসবাস কৰি তেওঁলোকৰ স্বকীয় সংস্কৃতিৰ উপাদান সমূহ আগবঢ়াই অসমীয়া সংস্কৃতি পৰিপুষ্ট সাধন কৰিছিল। পৰবৰ্তী যুগত আহোম মোগলৰ বিভিন্ন সংস্কৃতিৰ উপাদানৰ সমাহৰণেৰে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বৰঘৰ বন্ধাত সহায়তা কৰিছে। আহোমৰ বাজত্বকালৰ সময়ছোৱত অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সৰদিশত এটা সুশ্ৰেণি কৃপ ধাৰণ কৰে। এই সময়ছোৱা অসমীয়া সংস্কৃতিৰ ভেটি প্ৰতিষ্ঠাৰ যুগ বুলি কোৱা হয়। ইয়াৰ পিছত অসমলৈ বৃঢ়িছৰ আগমন ঘটে। বৃঢ়িছ অহাৰ লগে লগে অসমৰ বাজনেতিক, সামাজিক অৰ্থনৈতিক আদি বিষয়ত পৰিৱৰ্তন হোৱাৰ লগতে আৱহান কালৰ পৰা চলি অহা অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰাবাহলৈ বহুমুখী পৰিৱৰ্তন আহিবলৈ ধৰে। পূৰ্বৰ সামাজিক ব্যৱস্থা ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, উৎসৱ পৰ্ব খোৱা লোৱা, পিন্ধা উৰা ইত্যাদি সৰ্ব দিশত নতুনত পৰিলক্ষিত হয়। পুৰণিকলীয়া সংস্কৃতিৰ ওপৰত আধুনিক বহু কথাৰ প্ৰলেপ পৰে আৰু ক্ৰমশং পুৰণিকলীয়া সংস্কৃতিৰ লুপ্তপ্ৰায় অৱস্থা হয়। এইদৰেই সংযোগ, বিয়োগৰ মাজেদি গঢ় ল'বলৈ ধৰে। আধুনিক অসমীয়া সংস্কৃতি খৰতকীয়া গতিত ক্ৰমাং আধুনিকতাৰ ফালে আগবঢ়াই নিয়াৰ মূলতে হ'ল পুঁজিবাদী সমাজ ব্যৱস্থা। মানুহৰ সাংস্কৃতিক সৃষ্টি সমূহৰ উৎপাদন প্ৰক্ৰিয়াৰ ওপৰতো এই পুঁজিবাদী ব্যৱস্থাই প্ৰত্যক্ষ প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে। এই সময়ছোৱাত মানুহে সংস্কৃতিৰ সমলোকৰ জীৱনৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ মাপকাঠিবে জুখিবলৈ লয়। শিক্ষা

ব্যৱস্থাত আমুল পৰিৱৰ্তনে দেখা দিয়ে। জনমানসে পূৰ্বৰ শিক্ষাৰ অন্তৰ্গত আধ্যাত্মিক বিষয়বোৰ প্ৰহণ কৰিবলৈ টান পোৱা হয়, লগতে গুৰুকুল পথা উঠি যায় আৰু টোলসমুহৰ সমাদৰ ক্ৰমাং লাঘৰ হ'বলৈ ধৰে। ঐহিক সুখদায়ক লৌকিক বিষয়ৰ ওপৰত শিক্ষাৰ গুৰুত্ব আহিল। মানুহৰ মন ক্ৰমাং নগৰকেন্দ্ৰিক হোৱাৰ ফলত পূৰ্বৰ গ্ৰামসংস্কৃতিৰ গৰাখন্ডনীয়া কৃপৰ সৃষ্টি হ'বলৈ ধৰে। উদ্যোগমুখিতাই আনি দিয়ে পুৰণিকলীয়া কৰ্মসংস্কৃতিৰ প্ৰতি অৱহেলা ফলত বিভিন্ন কুটীৰ শিল্পৰ চৰ্চাৰ লাহে লাহে অৱক্ষয় ঘটিবলৈ ধৰে। সাজ-পোছাক, আ-অলংকাৰ, ঘৰ-দুৱাৰ নিৰ্মাণ, খাদ্য প্ৰণালী ইত্যাদিতো আধুনিকতা স্পৰ্শ কৰে। মুঠৰ ওপৰত ইংৰাজী আগমনৰ লগে লগে অসমীয়া পুৰণিকলীয়া সংস্কৃতি ক্ৰমাং আধুনিকমুখী হ'বলৈ ধৰে।

আধুনিকতাৰ প্ৰেক্ষাপটত অসমীয়া সংস্কৃতিত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱা এটা প্ৰধান বিষয় গীত নৃত্যৰ ক্ষেত্ৰতো এক বিবাট পৰিৱৰ্তন আহি পৰিছে। পূৰ্বতে জ্যোতিপ্ৰসাদ, ভূপেন হাজৰিকা আদি একশ্ৰেণী গীতিকাৰ, সুৰকাৰৰসকলৰ গীতৰ সুৰে হৃদয়ত যি মুছৰন্ধা তুলিছিল বৰ্তমান এনে অভিঞ্জ শিল্পী তাকৰীয়া হৈ পৰিছে। জনগণৰ শিল্পী হিচাপে পৰিচিত তেওঁলোকৰ গীতৰ কথাত বিচাৰি পোৱা গৈছিল জনসাধাৰণ আৰু সমাজমুখিতা। কিন্তু বৰ্তমান সংগীত হৈ পৰিছে অধিক শ্ৰোতাক মনোৰঞ্জন দিব পৰা এটা বহল ভাষাৰ বজাৰ যোগান ধৰিব পৰা ব্যৱসায়িক শিল্প। বৰ্তমান শিল্পীসকলৰ গীতৰ সুৰতকৈ আধুনিক ন ন বাদ্যযন্ত্ৰৰ বাংকাৰ ধৰনিহে প্ৰতিফলিত হোৱা দেখা যায়। নৃত্যৰ ক্ষেত্ৰতো দেখা যায় অসমীয়া নাচৰ ভঙ্গিমাৰ পয়োভৰ। আধুনিকতাৰ স্পৰ্শত অসমীয়া সংস্কৃতিলৈ শংকৰদেৱ-মাধৰদেৱৰ অৱদান বৰগীত সমূহৰ গীতৰ সুৰো পাশ্চাত্যৰ ফালে ঢাল খোৱা দেখা যায়, ইয়াৰ গীতৰ সুৰত কোনো ভক্তিভাৰ সোমাই থকা নাই। তাৎপৰ্যপূৰ্ণ কথা হ'ল অসমত বসবাস কৰা জনজাতীয় শিল্পীসকলেও তেওঁলোকৰ নিজ নিজ ভাষাত বচিত সংগীত চৰ্চা কৰি অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বৃদ্ধি কৰিছো।

এনেদৰে অসমীয়া সংস্কৃতি পৰিৱৰ্তনৰ আৰু পৰিবৰ্দ্ধনৰ কৃপত জীয়াই আছে। আধুনিকতাৰ স্পৰ্শই অসমীয়া সংস্কৃতি নেতৃত্বাচক আৰু ইতিবাচক দুয়োটা কৃপেই প্ৰহণ কৰিছে। যুগৰ লগে লগে মানুসভ্যতা উন্নতিৰ দিশত আগুৰাবলৈ কেৱল পৰম্পৰাক যে খামুচি ধৰি থাকিব লাগিব এইটো সঁচা নহয় পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰয়োজন আছে। কিন্তু, পৰিৱৰ্তন কেতিয়াও নিজৰ অস্তিত্ব ধৰণসমূখী হ'ব নালাগে। আধুনিকতাই অসমীয়া সংস্কৃতি বিচাৰি হাবাখুৰি খাৰ লাগিব সেয়া ধুৰুপ। সেয়ে আজিৰ অসমবাসীয়ে নিজৰ স্বকীয় মৌলিক উপাদানসমূহ সংৰক্ষিত কৰি নিজৰ জাতীয় অস্তিত্ব বক্ষা কৰাৰ সময় সমাগত। পৰম্পৰাবৰ সৈতে আধুনিক এই দুয়োটাৰ সু-সমন্বয় কৰিব পাৰিলৈ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ ইতিহাস সমৃদ্ধ হ'ব। ■

কাগজ

প্রাচীনকালত মানুহে কোনো কথা লিপিবদ্ধ করিবলগা হ'লে শিল, গছৰ ছাল, পাত আদি ব্যৱহাৰ কৰিছিল। কাগজ প্ৰস্তুত কৰিবলৈ লোৱাৰে পৰা সঁচিপাত, তালপাতৰ ব্যৱহাৰ নোহোৱা হ'ল।

কাগজক ইংৰাজীত কোৱা হয় পেপাৰ (Paper)। এই শব্দটো আহিছে লেটিন ভাষার পেপাইৰাচ (Papyrus) শব্দৰ পৰা। এতিয়াৰ পৰা প্ৰায় ৬০০০ বছৰৰ আগতে মিছৰীয়সকলে এবিধ গজি উঠা নল-খাগবিজাতীয় উদ্দিদৰ পৰা এই ‘কাগজ’ প্ৰস্তুত কৰিছিল। তেওঁলোকে পেপাইৰাচ নামৰ দীঘল দীঘল বন এবিধ কাটি লৈ ওচৰা-ওচৰিকে আঠা লগাইছিল আৰু ডাঙৰ-দীঘল পাত এখন তৈয়াৰ কৰি তাৰ ওপৰত চাপ দি ৰ'দত শুকুৱাইছিল। ইয়াক পেপাইৰাচ ৰোল বুলি কৈছিল। এই পেপাইৰাচেই হ'ল পৃথিবীৰ প্ৰথম কাগজৰ নমুনা। ভাৰতত খৰি-মুনিসকলে লিখিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা সঁচিপাতো এক প্ৰকাৰৰ ‘কাগজ’।

কাগজৰ আগৰ সেই ৰূপ এতিয়া নাই। আধুনিক কাগজৰ নমুনা প্ৰস্তুত হৈছিল চীনত। ১০৫ থ্ৰীষ্টাব্দত ছাই লুন (Cai-lun) নামৰ এজন চীনা পণ্ডিতে এদিন বৰলে বাহ সজা কাৰ্য অতি মনোযোগেৰে নিৰীক্ষণ কৰি আছিল। তেওঁ মন কৰিলে যে প্ৰতিটো বৰলে পাতল কাগজৰ দৰে তৰপ এটা সাজে আৰু মূৰক্কত সি ডাঠ বাহ হয়গৈ। ঘটনাটোৱে পণ্ডিতজনৰ মূৰত এটা নতুন চিন্তাৰ জন্ম দিলে। তেওঁ বৰলৰ আৰ্হ লৈ কাগজ প্ৰস্তুত কৰাৰ প্ৰচেষ্টা আৰম্ভ কৰিলে। পুৰণি ফটা-ছিটা কাপোৰ মাছ মৰা জাল আৰু দলনিত গজা কোমল ঘাঁহ-বন একেলগো পানীত উতলাই ল'লে। কিছুমানৰ মতে তেওঁ ‘কু’ নামৰ এবিধ উদ্দিদৰ বাকলিৰ ভিতৰৰ তৰপ খুন্দি চুটি

বেবী দাস

স্নাতক চতুর্থ যাগ্মাসিক (কলা)

ছাই লুন

আঁহত পরিণত কৰিছিল। তাৰ লগত চাহৰ খাৰ মিহলাই আঁহৰ বাদে বাকীথিনি বস্তু দ্বৰীভূত কৰিছিল। এই বস্তুখিনি পানীত ফেনেকি মিহলি কৰি গোট মাৰিবলৈ দিছিল আৰু তাৰপাছত দ্ব্যথিনিৰ গোট মৰা অৱস্থাটো পাই হাতুৰীৰে পিটি পাতল চাদৰ এখন প্ৰস্তুত কৰিছিল। পানীত উতলোৱা দ্ব্যথিনি শুকুৰাত তেওঁ দেখিলে এখন থম-থমীয়া চাদৰ পোৱা গৈছে আৰু তাৰ ওপৰত লিখিৰ পাৰি। চীনা সন্তাট ছেহ লুঙে এই কাগজ উৎপাদনত বিশেষ গুৰুত্ব দিছিল। কাগজ প্ৰস্তুত কৰা এই পদ্ধতিটো চীনাসকলে প্ৰায় ২৫ বছৰ কাল গোপনে বাখিছিল। সেয়েহে বহুবছৰ ধৰি কাগজ উৎপাদন তেওঁলোকৰ একচেটীয়া ব্যৱসায় হৈ পৰিছিল। পাছলৈ গোপনে এই কাৰিকৰী জ্ঞান কোৰিয়ানসকলৰ হাতত পৰে। ৬১০ খ্রীষ্টাব্দত ই জাপানীসকলৰো জ্ঞাত হয়। প্ৰচলিত জনশ্রুতি মতে ডকিঅ' নামৰ এজন বৌদ্ধ ভিক্ষুৰে কাগজ উৎপাদন কৌশল কোৰিয়ানসকলৰ পৰা শিকি জাপানীসকলক অৱগত কৰে।

৭৫১ খ্রীষ্টাব্দত চীনাসকলক যুদ্ধত পৰাজিত কৰা তুকীসকলেও কাগজ উৎপাদনৰ কৌশল আয়ত কৰে। এই যুদ্ধত বন্দী হোৱা বহু চীনালোক হেনো আছিল কাগজ উৎপাদনকাৰী শ্ৰমিক। বাধ্যতামূলকভাৱে কাগজ উৎপাদন কামত তুকী বজাই তেওঁলোকক নিয়োজিত কৰে। চীনা বন্দীসকলক শ্ৰমিক হিচাপে গৈলৈছে ৭৫১ খ্রীষ্টাব্দত সমৰখন্দ আৰু ৭৯৩ খ্রীষ্টাব্দত বাগদাদত দুটা কাগজৰ কল স্থাপন কৰা হয়। তুকীসকলৰ পৰাই কাগজ নিৰ্মাণৰ জ্ঞান ইউৱোপীয়সকলে আয়ত কৰে। ১১৫০ চনত টলেডোত কাগজৰ কল স্থাপিত হয়। ১২৭৬ চনত ইটালীত আৰু পঞ্চাশ শতিকাত লঙ্ঘনত কেইবাটাও কাগজ উদ্যোগ গঢ়ি উঠে।

এতিয়াৰ কাগজ কলবিলাকতো চীনৰ এই পুৰণি পদ্ধতিটোকে উন্নতমানৰ যন্ত্ৰ-পাতিৰ সহায়েৰে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ১৮৬৫ চনত বিজ্ঞানী ত্ৰিলয়মেনৰ প্ৰচেষ্টাত বৰ্তমানৰ কাগজ প্ৰস্তুত কৰাটো সন্তু হৈ উঠিল। আমেৰিকাৰ বেঞ্জামিন ত্ৰিলয়মেন নামৰ এই

বিজ্ঞানীজনে বহুদিন যুদ্ধত ব্যস্ত থাকিবলগা হোৱাত পৰীক্ষাগাৰত কাম কৰা নাছিল। যুদ্ধৰ শেষত আহি এদিন তেওঁ পৰীক্ষাগাৰত ভায়েকৰ লগত যুদ্ধ সম্পৰ্কীয় কথা পাতি আছিল। মনমোগেৰে কথা পাতি থাকেঁতে ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে তেওঁ এচিডৰ পাত্ৰত জুইশলা এডাল ভৰাই লৰাই আছিল। কিছু সময়ৰ পাছত তেওঁলোক তাৰপৰা উঠি গ'ল। পাছদিনা পুৱা আহি লেতেৰা টেবুলখন চাফা কৰিব খোজোঁতে এচিডৰ পাত্ৰটোতো তেওঁৰ চকু পৰিল। এচিডখিনি ডাঠ থপথপীয়া অৱস্থাত দেখি তেওঁলোক আচৰিত হ'ল। জুইশলা কাঠিটো এচিডৰ পাত্ৰত দেখি তেওঁৰ আগদিনাৰ কথা মনত পৰিল। অজনিতে হোৱা এই ঘটনাটোৱে ত্ৰিলয়মেনৰ মনত কাগজ প্ৰস্তুতিৰ এটা ধাৰণা আনি দিলে। সৰু সৰু কাঠৰ টুকুৰা পানীত ডুবাই তেওঁ তাত চৰ আৰু ছালফিউৰিক এচিড মিহলালে। এইবাৰ সেইথিনি এটা পাত্ৰত ভৰাই বন্ধ কৰি গৰম ভাপৰ ওপৰত ৭-৮ ঘণ্টা হৈ দিলে। কাঠৰ টুকুৰাবোৰ থপথপীয়া হৈ পৰিল। সেইথিনি মেচিনত চেপি কাগজ প্ৰস্তুত কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল। ভাৰততো পঞ্চদশ শতিকাত কাগজ উৎপাদন আৰম্ভ হয়। কাশ্মীৰৰ মুছলমান বজাসকলৰ পৃষ্ঠপোষকতাত ১৪২০ ব পৰা ১৪৭০ চনৰ ভিতৰত কাগজ উৎপাদন হস্তশিল্পৰ ক্ষেত্ৰে গঢ়ি উঠে। ভাৰত ইংৰাজৰ অধীনলৈ যোৱাৰ পাছত বহু কাগজ কল ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইত স্থাপিত হয়।

কাগজ তৈয়াৰৰ বাবে চেলুলজৰ প্ৰয়োজন। ই উদ্দিদৰ এক বিশেষ উপাদান। কাঠ, বাঁচ, বন, পাত আদিৰ পৰা এই উপাদান পাৰ পাৰি। বৰ্তমান ত্ৰিলয়মেনৰ প্ৰণালীকৈ উন্নত কৰি কাগজ প্ৰস্তুত কৰা হয়। কাগজ মস্ণ কৰিবৰ বাবে কিছুমান অতিবিক্ষিত দ্ব্যৰ মিশ্রিত কৰাটো দৰকাৰী হৈ পৰে। তদুপৰি কাগজত যাতে ছিদ্ৰ নাথাকে, গুটি নবহে আৰু নমনীয় হয় তাৰ বাবেও কিছুমান পদ্ধতি সংযোজিত কৰা হয়।

দিনে দিনে প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ পৰিমাণ হুস হৈ অহা বাবে কৃত্ৰিম দ্ব্যৰ সহায়ত কাগজ উৎপাদনৰ চিন্তা-চৰ্চা চলিব ধৰিছে। ■

১০ বৰ্তমান বৰ্তমান

ৰক্তিমুক্তি
তৃতীয় বাণাণীয়ক
(বি.ভক.)

অসমৰ ডিক্ৰিগড় জিলাৰ বগীবিল নামৰ ঠাইত নিৰ্মাণ কৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰৰ চতুৰ্থখন দলং বগীবিল দলং। ১৯৯৭ চনৰ ২২ জানুৱাৰীত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰপাবৰ চিচিবৰগাঁৰৰ কুলাজানত তদনীন্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী এইচ ডি দেৱেগোড়াই এই দলংৰ আধাৰশিলা স্থাপন কৰে। ইয়াৰ পিছত ২০০২ চনত সেই সময়ৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী অটল বিহাৰী বাজপেয়ীয়ে দলং নিৰ্মাণৰ শুভাৰম্ভ কৰে। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰৰ এই চতুৰ্থখন দলং বেল আৰু পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থা থকা ভাৰতৰ যিকোনো নদীৰ ওপৰত নিৰ্মিত দলংৰ ভিতৰত দীৰ্ঘতম দলং। দুখলপীয়া দলংখনত তলৰ খাপত তিনিটা লেনযুক্ত পথ আছে।

২০০০ চনত মেছাৰ্ছ বেল ইণ্ডিয়া টেকনিকেল এণ্ড ইকনোমিক ছাৰ্ভিচেজে দাখিল কৰা চূড়ান্ত প্ৰতিবেদন অনুসৰি আনুমানিক ১৭৬৭ কোটি টকাৰ বাজেটেৰে ইয়াৰ কাম-কাজ আৰম্ভ কৰা হয়। পাৰিকল্পনা অনুসৰি ২০১৮ চনত প্ৰকল্পটোৰ সকলো কাম শেষ কৰি প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদীয়ে ২৫ ডিচেম্বৰ, ২০১৮ ত দলংৰ শুভ উদ্বোধন কৰে।

বৰ্তমান দলংখনৰ নাম ‘বগীবিল দলং’ বুলিয়েই পৰিচিত যদিও এই দলংখনৰ নামকলৈ বিভিন্ন বিতৰ্কৰো সৃষ্টি হৈছে। অসমৰ বহুকেইটা জনগোষ্ঠীয়ে তেওঁলোকৰ স্মৃতিজৰিত উপবিপুৰুষৰ নামেৰে দলংখনৰ নামকৰণ কৰিবলৈ দাবী জনাইছে। এইক্ষেত্ৰত চুতীয়াসকলে বীৰাংগনা নাৰী সতী সাধনীৰ স্মৃতি ‘সতী সাধনী সেতু’, আহোমসকলে চাওলুং চুকাফাৰ স্মৃতি ‘চুকাফা সেতু’, মিচিং জনগোষ্ঠীয়ে ‘ছহিদ কমলা মিৰি সেতু’ বা ‘মিৰি জীয়ৰী সেতু’, দেউৰীসকলে ‘ভীমবৰ দেউৰী সেতু’, সোণোৱাল কছাৰীসকলে ‘সলালী সেতু’, মুছলমানসকলে ‘আজানপীৰ সেতু’ আদি অনেক নামেৰে নামকৰণ কৰাব দাবী তুলিছে। আনহাতে বহুতে কৰিছে। ■

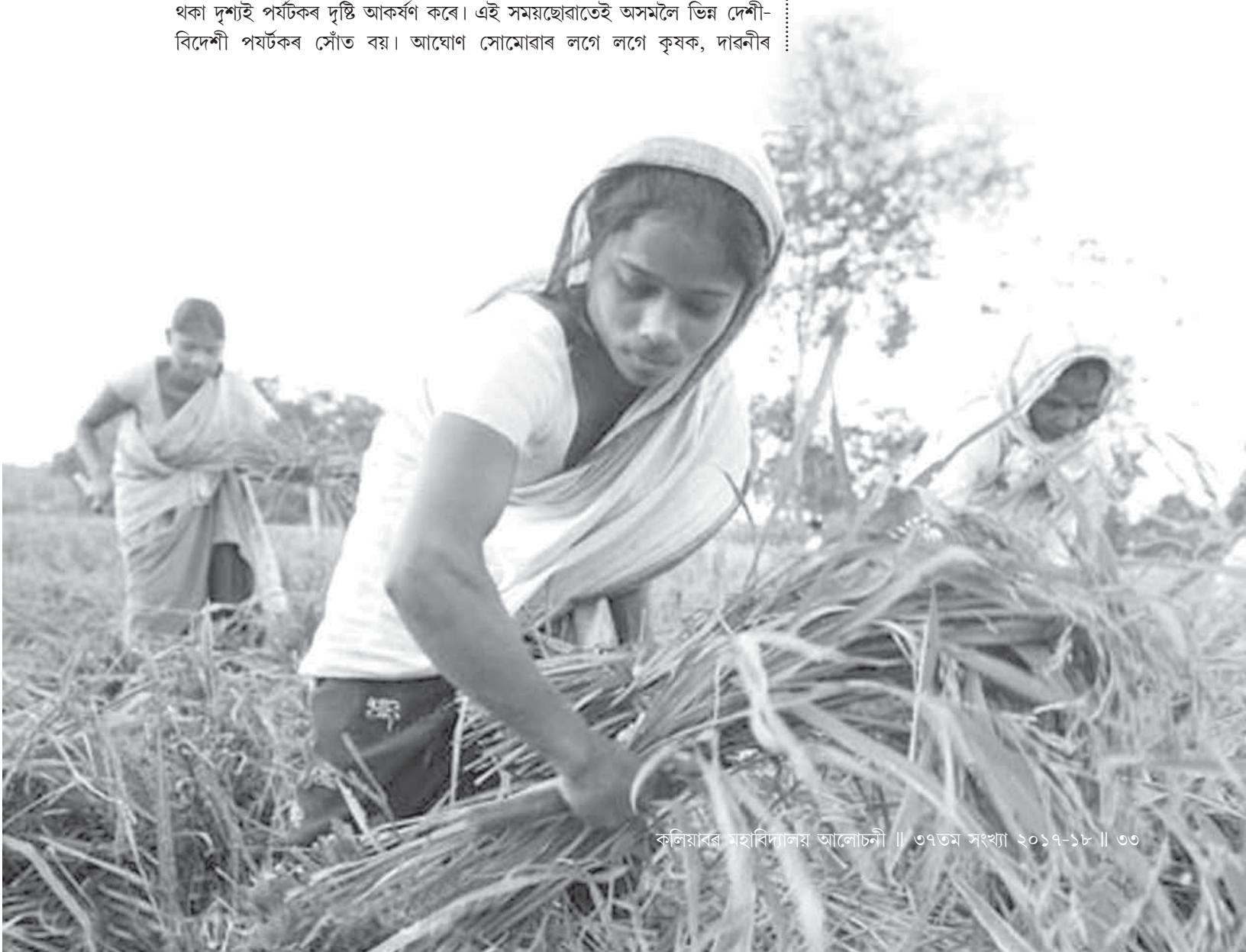
আঘোণৰ সোণোৱালী পথাৰত দারনীৰ ব্যঙ্গতা

প্ৰকৃতিৰ বিনদীয়া সৌন্দৰ্য আৰু হেমন্তৰ হিমে ধুই নিকা কৰা মাহটোৱেই হ'ল ‘আঘোণ মাহ’। ‘আঘোণ’ মানেই পকা ধানৰ ভৰণ পথাৰ। শৰতৰ নিয়ৰৰ মুকুতাই, কাতিৰ পথাৰত জুলা শিকাই ‘আঘোণ’ক আদবি আনে, য'ত নিহিত হৈ থাকে কৃষকসকলৰ তেজ মঙ্গহৰ বিনিময়ৰ বিশাল আশা। কৃষকে বাৰিষাব বোকা পানী গচকি ৰহি হৈ অহা কঢ়ীয়াই আঘোণৰ চৌদিশত সোণোৱালী পোহৰ ছটিয়ায়।

মুঠি মুঠিকে কাটি থোৱা ধানৰ লেছেৰি বুটলাৰ সময় ‘আঘোণ’। সোণগুটি ধাননিৰে ভৰা পথাৰখনে উলাহেৰে হাত বাউলি মাতে দারনীক। দারনীৰ কাঁচিৰ খচখচনিত পকাধানে গায় আঘোণৰ গান। নৰ নৰ বৈভৱ কঢ়িয়াই অনা হিম শীতল নিয়ৰৰে তিতি থকা সোণগুটায়া ধানৰোৰে সোণোৱালী ওৰণিৰ তলত তলমূৰ কৰি থকা দৃশ্যই পঞ্চটকৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰে। এই সময়ছোৱাতেই অসমলৈ ভিন্ন দেশী-বিদেশী পঞ্চটকৰ সোঁত বয়। আঘোণ সোমোৱাৰ লগে লগে কৃষক, দারনীৰ

পুঞ্জা বাচফৰ

ন্নাতক তৃতীয় যাগাসিক (কলা)

লগতে গাঁওবাসীর ব্যস্ততা দেখিলে এনে লাগে যেন জীৱনত পৰিশ্ৰমৰ
বিকল্প নাই।

পথাৰৰ কোমল ৰ'দৰ তলত বহি কলপাতত বৰাবটেঙা
চকলীয়াই খোৱা, নৰাৰ পেঁপা সজা, লেছেৰি বোটলা, নিশাৰ পথাৰত
হিমৰ বেৰা দি সকলোৱে ভোজ-ভাত, ন খোৱাৰ যি আমেজ, বৰ্ণনা
নকৰিলো অৱতৰণিকাত আঘোণৰ সোণগুটীয়া পথাৰখনৰ বৰ্ণনা পোৱা
যায়। প্ৰাচৰ্যৰ সংগোনে বং ছাটিওৱা আঘোণে কৃষকক দিয়ে জীয়াই
থকাৰ প্ৰেৰণা। কৃষি নিৰ্বৰশীল অসমীয়া মানুহথিনিৰ আঘোণৰ সৈতে
জড়িত হৈ থাকে দৈনন্দিন জীৱনৰ বহুকথা। আঘোণৰ বিস্তীৰ্ণ সোণালী
পথাৰত দাৱনীহাঁতে মুঠি মুঠিকৈ ধান কাটি, টঙালোৱে টঙালি বাঞ্ছি
কৃষকজনো দিনটোৱ শেষত ঘৰমুৱা হয়। এক সুন্দৰ মনোমোহা দৃশ্য।
প্ৰগতিশীল কৰি কেশৰ মহস্তৰ কৰিতাটিৰ ভাষাৰে ক'বলৈ গ'লৈ,

“কুঁৰলী নথকা হ'লৈ দেখিলোহেঁতেন বা
পতা সোণবণ্ণীয়া ধানৰ আঁচল,
দেখিলোহেঁতেন বা লিহিবি লিহিবি চেৰ
আঁঙুলিয়ে মুঠি মৰা
কেচ কেচ চিকমিক খৰ কাঁচিবোৰ,
দেখিলোহেঁতেন বা খোপা বন্ধামূৰবোৰ
ওপৰলে তুলিবলৈ সময় নোপোৱা।....”

কিন্তু আজি অতীত হ'ল আঘোণৰ সেই দৃশ্য। সেই অতীতৰ
আঘোণ আৰু আজিৰ আঘোণৰ মাজত বহু পাৰ্থক্য হ'ল। তাহানি
প্ৰাম্যাঞ্চলৰ ডেকা-গাভৰে চুবুৰীয়ে চুবুৰীয়ে ঘূৰি একগোট হৈ ইঘৰ

সিঘৰৰ পথাৰত ধান কাটিছিল। এই দৃশ্য আজি অসমৰ ইতিহাস।
কৃষকসকলে ডাঙৰি বাঞ্ছি নিজ বাহুবলৰে পথাৰৰ ঠন ধৰা দৃশ্যৰো
আজি হাঁ নাই। Poddy thresherৰ দৰে নৱ বৈজ্ঞানিকৰ সৃষ্টিমুখি
হোৱাৰ ফলত কৃষকৰ বাহুৰ বল হুস পাইছে। ফলস্বৰূপে সুবহৎ
অট্টালিকাই পথাৰৰ চৌদিশ শুৰনি কৰিছে। নাওল, যুঁৰলি, নৈ, গৰগাড়ী,
জাপি আদি আধুনিক অসমবাসীৰ বাবে আচিন সঁজুলি। ইয়াৰ মূল
কাৰণ বিজ্ঞান নে সন্তানক চৰকাৰী চাকৰিমুখী কৰি তোলা
অভিভাৰকসকল নে আমাৰ আধুনিকতা? এই প্ৰশ্নেত্বৰ পাঠকলৈ
এৰিলো।

যি কি হওক কম বেছি পৰিমাণে হ'লৈও দেখা পোৱা এই
আঘোণেই কৃষিপ্ৰধান গ্ৰাম সংস্কৃতিৰ ভেটি। কিন্তু ‘আঘোণ’ দুখৰ
সংবাদদাতা হিচাপেও পৰিচিত। কিয়নো, আচিন গোকে ভৰ খেতি
অনিষ্ট কৰা, ধানৰ সলনি পতান ওলোৱা, বানপানী আদি দেখাৰ
পাছত খেতিয়কৰ বুক চিৰাচিৰ হয়। তদুপৰি কঠীয়াৰ নাটনি জানো
কম সমস্য। দুখীয়া কৃষকৰ অভাৱ পূৰাবলৈ আঘোণ প্ৰতিবছৰে আহক।
সকলো বাধা বিঘনি অতিক্ৰম কৰি জীয়াৰী-বোৱাৰীসকলোৱে ধাননী
পথাৰত মূৰৰ ঘাম মাটিত পেলায়। এনেদৰে ঐতিহাৰ পৰম্পৰাৰ বক্ষা
কৰি আহিছে এইসকলে চহা গঞ্জাই। আঘোণৰ বৰ্ণিল বুকুত লোককৃষ্টিৰ
সুবাস বিলাই অসমৰ কৃষকৰ লখিমী হাতৰ পৰশৰে থাণ পোৱা
আঘোণৰ সোণালী পথাৰৰ নৰা কাটি ভেলাঘৰ মেজি সাজি ভোগালী
বিহু উদ্যাপন কৰা অসমীয়া জাতিৰ এক ঐতিহ্য সংস্কৃতি। নৰাকিৰণৰ
আলোকেৰে আলোকিত হওক আঘোণৰ পথাৰ। ■

ভূপেন হাজৰিকা সেতু বা ঢলা-শদিয়া দলং

ভূপেন হাজৰিকা সেতু বা ঢলা শদিয়া দলং হৈছে অসমৰ তিনিচুকীয়া জিলাৰ শদিয়াৰ
পৰা ঢলাক সংযোগ কৰা লোহিত নদীৰ ওপৰত অৱস্থিত এখন এখলপীয়া পথ দলং। এই
দলংখনে অসম আৰু অৱগাচল প্ৰদেশৰ মাজৰ যোগাযোগ সহজ কৰি তুলিছে। ২০১১ চনত
আৰম্ভ হোৱা এই দলঙৰ নিৰ্মাণকাৰ্য ২০১৭ চনত শেষ হয়। ২০১৭ চনৰ ২৬ মে' তাৰিখে
ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদী ডাঙুৰীয়াই এই দলংখন আনন্দনিকভাৱে মুকলি কৰে। ভূপেন
হাজৰিকাৰ স্থৃতিত দলংখনৰ নাম ভূপেন হাজৰিকা সেতু নামেৰে নামকৰণ কৰা হৈছে। ৯.১৫
কি.মি. দৈৰ্ঘ্যৰ এই দলং ভাৰতৰ তথা এছিয়াৰ দীৰ্ঘতম নদী দলং। অসমৰ একেবাৰে পূৰ প্রান্তত
অৱস্থিত এই দলংখনে অসম আৰু অৱগাচল প্ৰদেশৰ যোগাযোগ ব্যৱহাৰ ক্ষিপ্তিৰ কৰি তোলাৰ
লগতে প্ৰতিৱেশী বিদেশী ৰাষ্ট্ৰ চীন, ম্যানচাৰৰ লগতো যোগাযোগ তথা আৰ্থ-সামাজিক দিশত
ন দুৱাৰ মুকলি কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

এই দলংখনৰ নিৰ্মাণ ব্যয় প্ৰায় ৯৫০ কোটি টকা। কেৱল সাধাৰণ নাগাৰিকৰ বাবেই
নহয়, এই দলংখন সেনাবাহিনীৰ বাবেও গুৰুত্বপূৰ্ণ হ'ব। টেংক তথা গধুৰ অস্ত্ৰ পাতি পৰিবহণত
এই দলং একমাত্ৰ সাৰথি। অৱগাচলৰ উত্তৰ সীমান্তত চীন দেশ অৱস্থিত। এই অঞ্চলৰ পৰা
ভাৰতৰ মূলভাগৰ লগত যোগাযোগ বক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ঢলা শদিয়া দলংখনে মুখ্য ভূমিকা পালন
কৰিব। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ঢলা-শদিয়া দলঙৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ উন্নতিৰ বাবে

২০১৫ চনত ১৫,০০০ কোটি টকাৰ এক পেকেজ ঘোষণা কৰিছিল।

নিৰ্মাণ ৪ হাইদৰবাদস্থিত নৰবুগ ইঞ্জিনীয়াৰিং কোম্পানী লিমিটেড
নামৰ এক সংস্থাৰ লগত ঘোথ উদ্যোগত ২০১১ চনৰ
পৰা লোহিত নদীৰ ওপৰত এই দলঙৰ নিৰ্মাণ আৰম্ভ
হয়। প্ৰায় ৯৩৮ কোটি টকা ব্যয়াৰে নিৰ্মিত এই দলং
২০১৭ চনত সম্পূৰ্ণ হৈ উঠে। ■

ইৰক কুমাৰ ওজা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বৰ্ষ

যোগ

মন্ত্র জ্যোতি বরা

স্নাতক দ্বিতীয় যাগাসিক (কলা)

আমাৰ জীৱনৰ লক্ষ্য থকা উচিত। আত্মাং বিদ্ধি বা আত্মাং বিজানম অৰ্থাৎ নিজৰ স্বৰূপক নিজে উপলক্ষি কৰা। যোগীসকলে কয় যে বিশাল বিশ্বত যি বিলাক দেখা পোৱা যায় সেই সমস্তই মানৱ দেহৰ মাজত বিদ্যামান অৰ্থাৎ যি আছে ভাণ্ডত বা পিণ্ডত সেয়ে বিশ্বব্রহ্মাণ্ডত আছে।

একোজন নির্দিষ্ট ব্যক্তিৰ ভিতৰতেই যে সমগ্ৰ চেনতাসমূহৰ বিৰতন নিজে নিজেই আৰম্ভ হৈ যাব এনে কোনো কথা নাই। এইটো তেতিয়াহে আৰম্ভ হ'ব যেতিয়া ব্যক্তিজনে বিচাৰিব। মাদকদ্রব্য প্ৰহণ, অত্যধিক পৰিশ্ৰম, অন্য উদ্দীপক সামগ্ৰীৰ ব্যৱহাৰ আদি ধৰণৰ বদ অভ্যাসবোৰে ব্যক্তিক বিস্মৃত কৰি তোলে আৰু সচেতন অৱস্থালৈ ঘূৰাই নিয়ে। ভাৰতীয় যোগীসকলে সেইথিনিৰ পৰা আৰম্ভ কৰে য'ত পশ্চিমীয়া মনোবিজ্ঞান শেষ হয়। যদিহে ফ্ৰয়েডৰ মনোবিজ্ঞান অসুস্থতাৰ মনোবিজ্ঞান হয় আৰু মাচলোৰ মনোবিজ্ঞান সুস্থ লোকৰ হয় তেন্তে ভাৰতীয় মনোবিজ্ঞান সংস্কৃতিৰ মনোবিজ্ঞান। যোগৰ ক্ষেত্ৰত মানুহৰ মনোবিজ্ঞানৰ প্ৰশ্ন নাহে, এইটো এটা অন্যতম চেতনাৰ প্ৰশ্ন। এইটো মানসিক স্বাস্থ্যৰ প্ৰশ্নও নহয়, ই আত্মাৰ উন্নতিৰহে বিষয়।

যোগৰ এক অন্যতম ভাগ হ'ল প্ৰাণায়াম। প্ৰাণায়াম হ'ল— প্ৰাণ+আয়াম অৰ্থাৎ প্ৰাণৰ আৰাম। সহজভাৱে বোলা হয় যে কোনো বস্তুৰ বিস্তাৰ বা বড়াই দিয়াৰ নাম আৰাম। তেতিয়া ক'ব পাৰি প্ৰাণৰ বিস্তৃতি ঘটোৱাৰ নামেই হ'ল প্ৰাণায়াম। উশাহৰ গতি আৰু নিশাহৰ বায়ুৰ গতি এই দুইটা গতিকে বিচ্ছেদ কৰি প্ৰাণবায়ু কৰ্দ কৰাৰ নামেই প্ৰাণায়াম। যোগ সাধনাৰ আৰু এটা মহান উদ্দেশ্য হ'ল মানুহৰ অন্তনিহিত পশ্চিম পৰিষ্কাৰ বিলাশ আৰু দেৱতাৰ উজ্জীৱন।

যোগশাস্ত্ৰ অন্য শাস্ত্ৰৰ নিচিনা প্ৰত্যক্ষ অভিজ্ঞতাৰ ওপৰতে প্ৰতিষ্ঠিত। শাৰীৰিক আৰু নৈতিক নিয়ম-নীতিক যথাযথভাৱে দিনৰ পিছত দিন প্ৰতিপালনেই যোগ শাস্ত্ৰৰ প্ৰথম শিক্ষা বা অনুশাসন। এই সকলো নিয়ম-নীতি প্ৰতিপালনৰ ওপৰতে সুদৃঢ় স্বাস্থ্যলাভ আৰু নৈতিক আধ্যাত্মিক পৰিপূৰ্ণতা নিৰ্ভৰ কৰে। আত্মজ্ঞানেই সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ জ্ঞান। এই জ্ঞান লাভ কৰিব পাৰিলে বিশ্বব্রহ্মাণ্ডৰ যাবতীয় পদাৰ্থৰ স্বৰূপ জানিব পৰা যায় আৰু আত্মাৰ আত্মজ্ঞানেই যোগ শাস্ত্ৰৰ আদৰ্শ। যোগ হ'ল এনে এটা পদ্ধতি যাৰ দ্বাৰা এজন ব্যক্তিৰ অভ্যন্তৰীণ ক্ষমতাসমূহক সামঞ্জস্যভাৱে বিকাশ ঘটাৰ পৰা যায়। ইয়াৰ দ্বাৰা সম্পূৰ্ণ আত্ম উপলক্ষি অৱৰ্জন কৰিব পৰা যায়। সংস্কৃত শব্দ ইয়োগৰ অৰ্থ হ'ল 'ইঙ্গকে' অৰ্থাৎ স্বীকাৰ কৰা। সেয়েহে যোগৰ অৰ্থ এনেদেৱেও বুজিব পাৰি যে কোনো এক আত্মাৰ লগত ভগৱানৰ আত্মাৰ মিল হোৱা। মহাখ্যায়ি পতঞ্জলিৰ মতে মনৰ চঞ্চলতা দমাই ৰখাটোৱে হৈছে যোগ।

যোগ সাধনাৰ উদ্দেশ্য হ'ল প্ৰত্যেক মানুহৰ স্বৰূপক জনা। খৰি অৰবিন্দহই ক্ষমতাৰ পৰিপূৰ্ণতাৰে অনুষ্ঠান মানুহৰ আধ্যাত্মিক ক্ৰমবিকাশৰ উদ্দেশ্য নিয়োজিত অৰ্থাৎ শাস্ত্ৰ প্ৰহণ আৰু নিশ্চাস ত্যাগ বন্ধ কৰি ভিতৰৰ বায়ুক কৰ্দ কৰা। যোগদৰ্শনত কৈছে— “অস্মিন গতি পৰিবাপ্ত আছে প্ৰাণায়াম। বহুলোকৰ মতে প্ৰাণ শব্দই বায়ুক বুজায়। কিন্তু এই ধাৰণা অমাত্মাকাৰ বাহিৰে একো নহয়। প্ৰাণ শব্দৰ অৰ্থ আৰু বেছি ব্যাপক আৰু তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। আমাৰ দেহত পৰিব্যাপ্ত আছে প্ৰাণশক্তি। এই শক্তিক নিকাপিত, সঞ্চাৰিত আৰু উদ্দীপ্তক বশীভূত কৰি নিজৰ বশলৈ অনাৰ নামেই ‘প্ৰাণায়াম’। প্ৰাণায়াম নকৰিলে প্ৰাণবায়ু কৰ্দ কৰি প্ৰাণৰ বিস্তাৰ ঘটাৰ নোৱাৰি।

প্ৰাণায়ামৰ ভাগ চাৰিটা— ১) বাহ্যভাগ ২) আভ্যন্তৰ বৃত্তি ৩) স্তুত বৃত্তি আৰু
৪) বাহ্যাভ্যন্তৰ বিষয়াক্ষেপণী। এইদেৱে বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ
প্ৰাণায়াম কৰি মানুহ সুস্থ তথা সৱল হৈ থাকিব পাৰে। ■

ডাইনী হত্যা : এক সামাজিক সমস্যা

সেউজিস্মিতা হাজরিকা

স্নাতক তৃতীয় যাত্রাসিক (কলা)

একবিংশ শতাব্দীত উপনীতি হৈ পৃথিবীয়ে সৌরজগতৰ আন গ্রহত উপনিৰেশ পতাৰ যো-জা চলাইছে আৰু সেই সকলো আধুনিকতাকে অংগুষ্ঠ দেখুৱাই এতিয়াও সমাজত জ্বলন্ত সমস্যা হৈ আছে ডাইনী প্ৰথা। এই প্ৰথা নিঃসন্দেহে অতি প্রাচীন ঘৃণনীয় প্ৰথা তথা সামাজিক সমস্যা। অসমৰ প্ৰধানকৈ জনজাতি আৰু আদিবাসীসকলৰ মাজত ভয়ংকৰভাৱে শিপাই আছে এই প্ৰথা। বড়ো, ৰাভা, মিচিং জনজাতিৰ মাজত আধিপত্য থকা এই প্ৰথাৰ একাংশ অনুগামী সিঁচৰতি হৈ আছে চাহ বাণিচাৰ বাসিন্দা চাওতালসকলৰ মাজতো।

ইংৰাজী 'Witch' শব্দৰ অসমীয়া অৰ্থ ডাইনী। ডাইনী শব্দটো স্তীলিংগবাচক হ'লেও এই শব্দটোৱে স্তী-পুৰুষ উভয়কে প্ৰভাৱিত কৰে। সমাজবিজ্ঞানৰ ভাষাত ইয়াক Cultural adoption বা সাংস্কৃতিক অভিযোজন বোলা হয়। অৱশ্যে প্ৰত্যেক জাতিৰে সংস্কৃতি অনুসৰি এই অভিযোজন বেলেগ বেলেগ আছিল। ডাইনীৰোক ক'লা যাদুৰ চৰ্চা কৰা আৰু ভৱিষ্যতৰ বক্তা হিচাপে উপস্থাপন কৰা হৈছিল।

ডাইনী প্ৰথাৰ প্ৰতি থকা তেওঁলোকৰ বিশ্বাসৰ বাবে দুটা কাৰণক প্ৰধানকৈ জগৱীয়া কৰিব পাৰি— ১) জনজাতীয় লোকসকলে সাধাৰণতে যুক্তিৰকৈ অলোকিক শক্তিৰ ওপৰত বেছি গুৰুত্ব দিয়ে। ২) তেওঁলোকৰ সমাজৰ মূৰবীজনে এনেদৰে সমাজৰ পৰিকাঠামো সৃষ্টি কৰে যে, সাধাৰণ মানুহৰ বাবে মূৰবীসকলে নিৰ্ধাৰণ কৰি দিয়া নিয়মসমূহৰ বিৰোধিতা কৰা বা বিশ্বাস নকৰাকৈ থকাটো সন্তোষ নহয়। তেওঁলোকৰ সামাজিক বিশ্বাসত ডাইনী সমাজৰ সদস্য আৰু ডাইনীয়ে যাদু চৰ্চা, বেজানি আদিব দ্বাৰা মানুহৰ অনিষ্ট সাধন কৰে।

সভ্য সমাজৰ পৰা অতি দূৰৈত সহারস্থান আৰু আদিম ধ্যান-ধাৰণাৰ পৰা নিজকে মুক্ত কৰিব নোৱাৰাটোকে জনজাতিসকলৰ মাজত অব্যাহত থকা ডাইনী চৰ্চাৰ মূল কাৰণ বুলি ক'ব খোজে সমাজ বিজ্ঞানীসকলে। বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ জীৱনৰ অংশীদাৰ জনজাতি লোকসকলৰ জীৱন-্যাপনৰ পদ্ধতি তথা চিন্তা-ধাৰণাও বিচিত্ৰ। প্রাচীন জনজাতি সমাজত ডাইনী প্ৰথা এনেদৰে ৰোপিত হৈ আছে যে সমাজ গঠন প্ৰক্ৰিয়াত এটা বিশেষ বা নিৰ্দিষ্ট সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাকৰ্পে ই নিজৰ স্থিতি বৰ্তাই ৰাখিছে। ডাইনী প্ৰথাকৰ্পী এই ভয়ংকৰ অন্ধবিশ্বাসে ব্যক্তি বিশেষে এজনক আনন্দনৰ ঘোৰ শক্রলৈ পৰিগত কৰে। সাম্প্রতিক সময়ত দলীয় সংঘৰ্ষ, প্ৰতিশোধমূলক কাৰ্য, ব্যক্তিগত সংঘাত আদি বহুতো ঘটনাৰ মূল কাৰণ ডাইনী প্ৰথাকৰ্পী অন্ধবিশ্বাসেই। কেৱল জনজাতিসকলেই নহয়, সামাজিকভাৱে নিম্নস্তৰৰ কিছুমান শ্ৰেণীয়েও ডাইনী প্ৰথাত বিশ্বাস কৰে। সাধাৰণতে মহিলাসকলকে ডাইনী বুলি সন্দেহ কৰা হয়। অতি কম সংখ্যক পুৰুষতে এই প্ৰথাৰ বলি হয়। মুগুঁ আৰু ওৰাংসকলৰ মাজতো ডাইনী প্ৰথাৰ প্ৰতি শক্তিশালী বিশ্বাস আছে। চাওতালসকলৰ দৰেই মুগুঁ আৰু ওৰাংসকলে বিশ্বাস কৰে যে সমাজৰ অশুভ শক্তিবোৰ ওপৰত ডাইনীৰ প্ৰভাৱ আছে। সিঁহতে

কেৱল মানুহৰে নহয়, পোহনীয়া জীৱ-জন্মৰো অনিষ্ট সাধন কৰে। ডাইনীৰ চিকিৎসক বা সখা বা ভগতেই হৈছে একমাত্ৰ ব্যক্তি, যি তেওঁলোকক ডাইনীৰ অশুভ দৃষ্টিৰ পৰা বক্ষা কৰিব পাৰে। আমাৰ অসমৰ প্ৰেক্ষাপটত এওঁলোকক বেজ, ওজা আদি নামেৰে জনা যায়। ডাইনী সন্দেহৰ আৰু লৈয়ে বহু জঘন্য ঘটনা সংঘটিত হৈছে। ১৯৭৯ চনৰ পৰা ১৯৮৪ চনত হ' (Ho) সম্প্ৰদায়ৰ ১০০ গৰাকীতকৈ অধিক মহিলাক ডাইনী আখ্যা দি অতি নিদৰণভাৱে হত্যা কৰা হৈছিল। এই হত্যাবোৰৰ প্ৰথান উদ্দেশ্য আছিল নিহত ব্যক্তিবোৰৰ সম্পত্তি হস্তগত কৰা। দূৰলৈ যোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই, আমাৰ অসমত সঘনাই ডাইনী হত্যাৰ নামত হৈ থকা হত্যাকাণ্ডবোৰৰ গৰিষ্ঠ সংখ্যকৰেই প্ৰকৃত কাৰণ বিচাৰিলে এনেধৰণৰ কাৰণেই জগৱীয়া যেন অনুভৱ হয়।

অসমত ডাইনী হত্যা : অসমত ডাইনী চৰ্চা বহু শ বছৰ ধৰি চলি আছিছে। অসমৰ মায়ওক যাদুৰ দেশ বুলি কোৱা হৈছিল। কেৱল মায়ওতে 'ডাইনী' চৰ্চা সীমিত নাছিল। শোণিতপুৰ, কোকৰাবাৰ, গোৱালপাৰা আদি জিলাত বৰ্ধিত হাৰত 'ডাইনী হত্যা'ৰ ঘটনা ঘটি আছিছে। বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ জয়জয়-ময়ময় অৱস্থাতো অসমৰ পিছপৰা অঞ্চলৰ কিছুমান মানুহে এতিয়াও পুৰণি বিশ্বাস, বীতি-নীতিক খামুচি ধৰি আছে আৰু তাৰে সুবিধা গ্ৰহণ কৰি এচাম মানুহে ডাইনী হত্যাৰ দৰে ঘটনা সংঘটিত কৰি আছিছে। যোৱা পাঁচ বছৰত প্ৰায় পাঁচ শতাধিক লোকে ডাইনী সন্দেহত মৃত্যুক সাৰাটি ল'বলগা হৈছে। আৰক্ষীয়ে বহুলোকক গ্ৰেপ্তাৰ কৰে যদিও সাক্ষীৰ অভাৱত এৰি দিব লগা হয়। চৰকাৰী সংস্থা কিছুমানে সন্ধিলিত প্ৰচেষ্টাবে ডাইনী হত্যাৰ বোধৰ প্ৰচেষ্টা হাতত লৈছে। 'অসম ৰাজ্যিক আইন সেৱা কতৃপক্ষ'ৰ উদ্দেশ্যত সংস্থাসমূহে ডাইনী প্ৰথাৰ বোধৰ ব্যৱস্থা হাতত লৈছে। শিক্ষাৰ অভাৱ আৰু পৰ্যাপ্ত স্বাস্থ্যসেৱাৰ অভাৱেই যে প্ৰধান কাৰণ, সেয়া অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰিব। ঘৰৱাৰভাৱে প্ৰস্তুত কৰা সুৰাৰ প্ৰভাৱতো বহুলোকে চিন্তাশক্তি হেৰুৱাই ডাইনী হত্যাত জড়িত হৈ পৰে। অৱশ্যে শেহতীয়াকৈ কিছুমান শিক্ষিত মানুহেও ভূমি-সম্পত্তিৰ লোভ বা অন্যান্য ব্যক্তিগত আথেজৰ বাবে ডাইনী হত্যাক প্ৰোৎসাহিত কৰা দেখা যায়।

সভ্য সমাজৰ দায়িত্ব : শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যশৃঙ্গৰ উন্নতিৰ লগতে শিক্ষিত সমাজ, স্বাস্থ্যকৰ্মী, মহিলা কোষ আদি একত্ৰিত হৈ ডাইনী হত্যাৰ বিৰুদ্ধে কাম কৰিব লাগিব। তদুপৰি আইনী ব্যৱস্থাৰ শক্তিশালী হোৱা প্ৰয়োজন। অৱশ্যে 'অসম মহিলা সমতা ছ'চাইটী', 'ফৰী লিগেল এইড কমিটী' আদিব দৰে সংস্থাবোৱে ডাইনী হত্যাৰ বোধৰ প্ৰচেষ্টা চলাই আছিছে। উন্নৰ পূৰ্বাঞ্চলত বৰ্ণ বৈষম্যৰ ফলতো এনেধৰণৰ ঘটনা ঘটে। জনজাতীয় লোকসকলক ইন চকুৰে চোৱা হয়। তেওঁলোকৰ মাজত শিক্ষাৰ প্ৰসাৰ ঘটাই বৰ্ণ্য বৈষম্য পৰিহাৰ কৰি একত্ৰ হোৱাৰ চেষ্টা কৰিলে ডাইনী হত্যাৰ বোধ কৰিব পৰা যাব বুলি ক'ব পাৰি। ■

সামাজিক মাধ্যম আসন্তি

ময়ূর কুমাৰ কলিতা

সন্তক পঞ্চম যাগ্নাসিক (বিজ্ঞান)

একবিংশ শতকা হৈছে বৈজ্ঞানিক প্রযুক্তিবিদ্যা আৰু উদ্ভাবনৰ সোণালী যুগ। আধুনিক সমাজ জীৱনৰ লগত নিজকে খাপ খুৱাই চলিবলৈ আমি এই সৃষ্টিৰজিৰ ব্যৱহাৰ কৰাটো বাঞ্ছনীয়। প্রযুক্তিবিদ্যাৰ এক শ্ৰেষ্ঠতম সৃষ্টিয়েই হ'ল বৈদ্যতিন সামাজিক মাধ্যম। অত্যাধুনিক, দ্রুত আৰু তুলনামূলকভাৱে কম খৰচী হোৱাৰ বাবেই ইয়াৰ সমাদৰ যথেষ্ট বেছি। বৈদ্যতিন সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ সৃষ্টি আৰু বিকাশৰ দুটা দশকো সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই কিন্তু ব্যক্তি সমাজজীৱনৰ অবিচেছ্য অংশ হৈ পৰিছে। বহিঃবিশ্বৰ সমান্তৰালভাৱে ভাৰতবৰ্ষৰ বজাৰতো অত্যাধুনিক সেৱাৰে সমৃদ্ধ স্মার্ট ফ'ন আৰু সহজলক্ষ ইন্টাৰনেট সেৱাই ইয়াৰ ব্যৱহাৰৰ অকল্পনীয় বৃদ্ধি ঘটাইছে।

সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ ব্যৱহাৰ সম্পর্কে আমি সকলোৱেই জানো আৰু সেইবাবেই ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তাক কেতিয়াও আওকাণ কৰিব নোৱাৰো। সামাজিক মাধ্যমসমূহ এনে একোখন মঞ্চ, যাৰ যোগেন্দি কোনো এজন ব্যক্তিয়ে তেওঁৰ বন্ধুবৰ্গ, পৰিয়াল বা সম্পর্কীয় সকলৰ লগত সংযোগ বজাই ৰাখিব পাৰে। ব্যক্তি এজনে নিজৰ ব্যক্তিত্ব, বহিঃবৰ্ষ ভাৰতাৰণা আৰু কৰ্মৰাজি বহলভাৱে সমাজৰ

আগত দাঙি ধৰিবলৈ আৰু আনৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ আটাইতকৈ সুবিধাজনক মাধ্যম। আটাইতকৈ ভাল আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা হ'ল ইয়াৰ যোগেদি ব্যক্তি এজনে নিজৰ প্ৰতিভা সমাজৰ আগত প্ৰকাশ কৰিব পাৰে। এই মাধ্যমৰ যোগেদি প্ৰতিভাৰ প্ৰচাৰ যথেষ্ট অনুপ্ৰেৰণাদায়ক আৰু খৰতকীয়া হয়। এইসমূহৰ লগতে সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ উপযোগীকৈ গঢ়ি উঠা সামাজিক মাধ্যম বাণিজ্যকীকৰণ (Social media marketing) ব্যৱস্থাও উল্লেখনীয়।

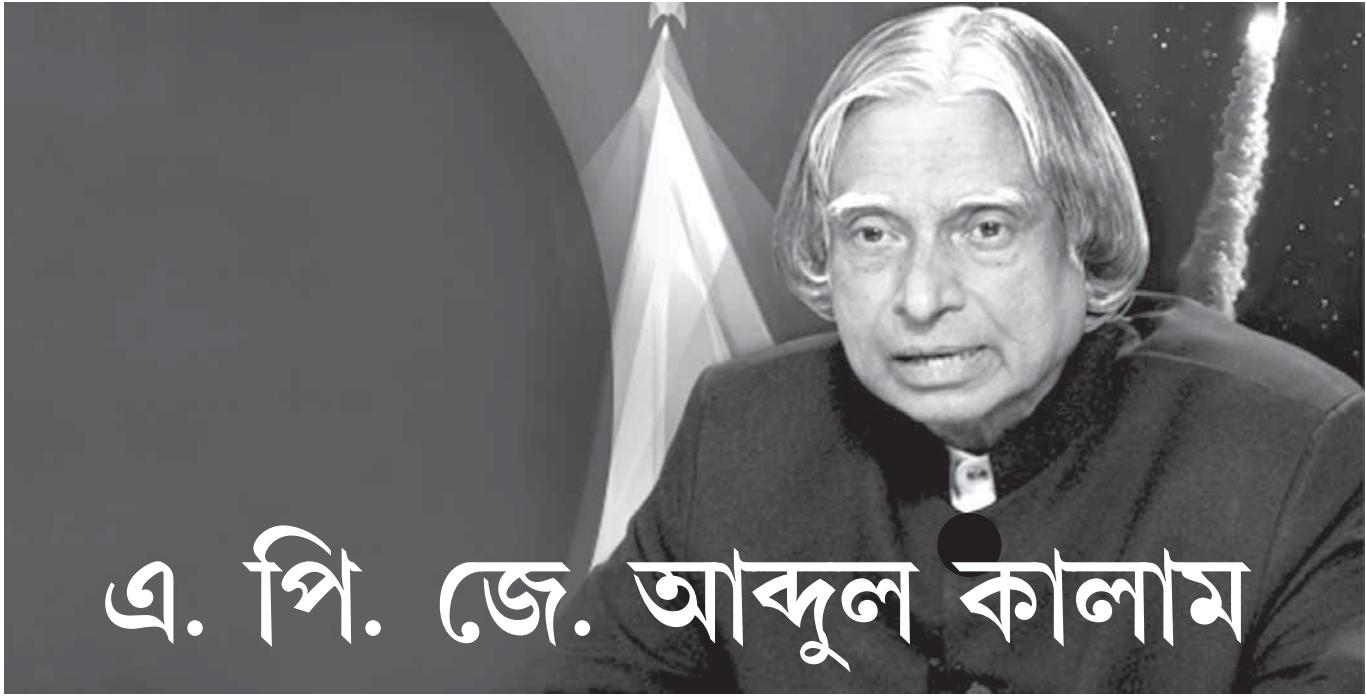
আমাৰ সকলোৰেই কম বেছি পৰিমাণে হ'লেও সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ ব্যৱহাৰৰ অভিজ্ঞতা আছে। ইয়াৰ ব্যৱহাৰ অতি আমোদজনক আৰু ভাললগাম হোৱাৰ অন্তৰালত আছে আমাৰ শৰীৰ সংৰচনাৰ লগত জড়িত কিছুমান কাৰণ। আমাৰ মগজুত ডপামিন নামৰ এবিধ বাৰ্তাবাহক ৰাসায়নিক যোগ থাকে। হেপিনেছ হৰমন (Happiness hormone) বুলি ও জনা এই হৰমন বিধে আমি যেতিয়া কোনোধৰণৰ কৰ্ম বা ঘটনাৰ দ্বাৰা নিজে সন্তুষ্ট হওঁ তেতিয়া আনন্দ লাভ কৰাৰ অনুভূতি যোগায়। আমি যিদিবে কোনো প্ৰতিযোগিতাত জয়ি হ'লে পুৰস্কাৰ লাভ কৰোঁ ঠিক একেধৰণেই ডপামিন আমাৰ শৰীৰৰ বাবে পুৰস্কাৰস্বৰূপ। এই ভাললগাম অনুভূতিয়েই আমাক বাবে বাবে তেন্তেৰণৰ কামতেই নিয়োজিত হৈ থাকিবলৈ উদগনি যোগায়। মানুহৰ ক্ষেত্ৰত এই ঘটনাবোৰ একেবাৰেই স্বাভাৱিক আৰু এই স্বাভাৱিক প্ৰণতাকেই অতি বুদ্ধিমত্তাৰে ব্যৱহাৰ কৰে বিশ্বশাৰীৰ সামাজিক মাধ্যমৰ মধ্য (যেনে- ফেচবুক, হোৱাট্চ এপ, স্নেপ চ্যাট ইত্যাদি) সৃষ্টি আৰু বিকাশ কৰেতামসকলে। তেওঁলোকে এই সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ মন সহজে ভোল যাব পৰাকৈয়ে আকৰ্ষণীয়ভাৱে কৃপ দিয়ে। এই মধ্যসমূহ তেওঁলোকৰ উপাৰ্জনৰ উৎস, সেয়েহে তেওঁলোকৰ উদ্দেশ্য হয় এই মাধ্যমসমূহৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰোৱা, যিমান দূৰ সম্ভৱ তেওঁলোকে যোগান ধৰা সেৱাতেই ব্যস্ত কৰাই বৰ্থা। আমাৰ দুৰ্বলতাবোৰেই তেওঁলোকৰ সফলতাৰ বহস্য আৰু সেইবাবেই হয়তো সাধাৰণভাৱে ব্যৱহাৰ হোৱা সামাজিক মাধ্যমসমূহেই আসক্তিলৈ পৰিণত হয়। আসক্তিলৈ পৰিণত হোৱাৰ লগে লগেই এই মাধ্যমসমূহৰ উপযোগী তথা প্ৰয়োজনীয় দিশসমূহ থকাৰ স্বত্বেও ব্যৱহাৰকাৰীসকলে এক বেয়া পৰিণাম ভোগ কৰিবলগীয়া হয়।

আসক্তি হ'ল নেতৃত্বাচক প্ৰভাৱৰে ভৰা এক প্ৰকাৰৰ বাধ্যগত আচৰণ। সঘনাই নটিফিকেচন সমূহ পৰীক্ষা কৰিবলৈ প্ৰবল ইচ্ছা যোৱা আৰু এই ব্যস্ততাই ৰাতিৰ সুনিদ্রাৰ অভাৱ ঘটেৱাটোও সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ প্ৰতি হৈ পৰা আসক্তিৰ লক্ষণ হ'ব পাৰে। সামাজিক

মাধ্যমসমূহৰ যোগেদি মানুহ কাল্পনিক জগতত সোমাই পৰে আৰু বহুক্ষেত্ৰত বাস্তৱত্ব ব্যক্তিকৰণ দাঙি ধৰে। আনকি ব্যক্তি এজনে আনন্দ, আঘাসন্তুষ্টি আদিবোৰ যেন তেওঁ প্ৰকাশ বা প্ৰচাৰ কৰা কৰ্মৰাজিত আন লোকসকলৰ এটা ভাল প্ৰতিক্ৰিয়া বা ভাল মন্তব্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। কেতিয়াৰা বহুকাৰণত আশানুৰূপ প্ৰতিক্ৰিয়া লাভ নকৰিবলৈ ব্যক্তিজনে আত্মমৰ্যাদা ক্ষয় হোৱা যেন অনুভূত কৰে আৰু হতাশাগ্ৰস্ত হৈ পাৰে।

বৰ্তমান সময়ত ছাত্ৰসমাজতেই এই সমস্যাৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ বেছি। ভৱিষ্যৎ সমাজত নিজকে ভালদৰে প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰাবস্থাৰ সময়হোৱাই অতিকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ সময় আৰু এই সময়তেই এনে আসক্তিৰ কৰলৰ পৰা ছা৤্ৰ এজন শৈক্ষিক, শাৰীৰিক আৰু মানসিক দিশত সমস্যাৰ সমূখীন হয়। সেইসকলেই হয়তো পৰৱৰ্তী সময়ত দুৰ্বল বা নিষ্ফল সম্পর্কৰ গৰাকী হয় আৰু পৰিগতিস্বৰূপে জীৱনত কৃতকাৰ্য হোৱাৰ পথৰ পৰাও বিচলিত হয়। সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ আসক্তিয়ে সমাজৰ প্ৰায় সকলো শ্ৰেণী আৰু সকলো বয়সৰ লোককে সাঞ্চৰিছে। জ্যেষ্ঠ লোকসকলো ব্যতিক্ৰম নহয়, জাতে বা অজ্ঞাতে কম বেছি পৰিমাণে হ'লেও তেওঁলোকো প্ৰভাৱিত। আজি সামাজিক মাধ্যমসমূহত থাকা আদান প্ৰদান আৰু কেৱল সংযোগ বক্ষাৰ উপায় হৈ থকা নাই, বৰঞ্চ ব্যক্তি জীৱনৰ অবিচ্ছেদ্য অংশ হৈ পৰিছে। এই ঘটনাই বিশেষজ্ঞসকলকো চিন্তিত কৰি তুলিছে। কিছুক্ষেত্ৰত তেওঁলোকে সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ প্ৰতি আসক্তি ড্ৰাগছৰ আসক্তিকৈও ভয়াবহ বুলি ক'ব খোজে। অধ্যয়নৰ পৰা এইকথা পোহৰলৈ আহিছে যে অত্যধিক সময় সামাজিক মাধ্যমসমূহতে ব্যস্ত থকা লোকসমূহে হতাশাত ভোগাৰ প্ৰণতা বেছি। আৰু ইয়াৰ কাৰণ হৈছে নিজক আন ব্যক্তিৰ লগত কৰা অনাশৰ্য্যকীয় তুলনা। এনে তুলনাবে কেৱল আনক শ্ৰেষ্ঠত্ব প্ৰদানৰ প্ৰয়াস কৰা হয় আৰু আত্মমূল্যাংকনত বৈ যোৱা ক্ৰটিয়ে নিজৰ প্ৰকৃত ব্যক্তিকৰণ প্ৰকাশ কৰাত বাধা জন্মায়, আত্মবিশ্বাস কৰাই তোলে আৰু হীনমান্যতাত ভোগায়।

আন সকলোধৰণৰ সমস্যাতকৈ পৃথক এই সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ প্ৰতি থকা আসক্তি সহজে উপলক্ষি কৰা নাযায়। বহুতে ইয়াক সমস্যা হিচাপে গণ্যই নকৰে, কিন্তু পৰিণাম ভোগ কৰে। সঘনাই নটিফিকেচনসমূহ পৰীক্ষা কৰি থাকিবলৈ যোৱাৰ প্ৰবল ইচ্ছাৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ অনাশৰ্য্যকীয় নটিফিকেচনসমূহ বন্ধ অৱস্থাত বাখিব পাৰি। নিজকে সময়ৰ প্ৰতি সচেতন কৰি তুলিবলৈ প্ৰয়াস কৰা উচিত। নিজৰ সুবিধাজনক হোৱাকৈ এটা নিৰ্দিষ্ট সময় বান্ধি বা নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ ভিতৰত সামাজিক মাধ্যমসমূহৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ দেনন্দিন জীৱনৰ আন ক্ষেত্ৰসমূহতো সময় দিব পৰা যায়। ব্যস্ততাৰে ভৰা জীৱনত আমাৰ কৰ্তব্যসমূহৰ মাজতে কিছু কাম আমি স্বকীয়ভাৱে আত্মসন্তুষ্টিৰ বাবে কৰো (Hobby) তেনে ক্ষেত্ৰসমূহতো কিছু সময় দিয়াৰ প্ৰয়োজন। যিমান দূৰ সম্ভৱ বাস্তৱ পৃথিৰীৰ লগত সংযোগ হৈ থকাৰ চেষ্টা কৰা উচিত। বন্ধুবৰ্গ বা পৰিয়ালৰ লোকসকলক সময় দিয়া উচিত, আপোন লোকসকলৰ প্ৰচেষ্টাত অতি সহজেই গভীৰ আত্মবিশ্বাসৰে এনে সমস্যা দূৰ হয়। এই সমস্যাৰ গভীৰতা উপলক্ষি কৰা উচিত আৰু তেতিয়াই আত্মসচেতনতাৰ অন্তৰে এই সমস্যাসমূহ গুৰিৰ পৰাই নিৰ্মূল কৰিব পাৰি। আসক্তিগত এই সমস্যা দূৰ হ'লেই বৈয়ুতিন সামাজিক মাধ্যমসমূহ হ'ব মানৰ সভ্যতালৈ বিজ্ঞান- প্ৰযুক্তিৰ শ্ৰেষ্ঠতম অৱদানস্বৰূপ। ■

এ. পি. জে. আব্দুল কালাম

ইমরান হচ্ছেন

স্নাতক পঠ্ঠম যাগাসিক (কলা)

সম্পূর্ণ নাম আব্দুল পাকির জয়নুল আবদিন আব্দুল কালাম। সর্বপৰিচিত নাম ড° এ. পি. জে. আব্দুল কালাম, এজন ভারতীয় বিজ্ঞানী, বাজনীতিবিদ আৰু ভাৰতৰ প্ৰাক্তন ৰাষ্ট্ৰপতি আছিল। ১৯৩১ চনৰ ১৫ অক্টোবৰত তামিলনাডুৰ বামেশ্বৰমত জন্ম হয়। তেখেতৰ পিতৃ জয়নাল আবদিন এগৰাকী নারোয়া আৰু মাতৃ অসীমা এগৰাকী গৃহিণী আছিল। তেওঁলোকৰ আৰ্থিক অৱস্থা ভাল নাছিল আৰু তেখেতে কম বয়সৰ পৰাই পৰিয়াললৈ আৰ্থিক অৱদিন আগবঢ়াবৰ বাবে বিভিন্ন কাম কৰিবলৈ লয়। ভিন্ন ধৰ্মীয় সম্প্ৰদায়ৰ মাজত ডাঙৰ হ'লৈও কালামে এক নিৰ্দিষ্ট ধৰ্মীয় নিয়মাবলী পালন কৰি চলিছিল। স্কুলীয়া শিক্ষা সম্পূর্ণ কৰাৰ পিছত দেউতাকক আৰ্থিক সকাহ দিবলৈ তেওঁ খৰৰ কাকত বিক্ৰী কৰাৰ কাম লৈছিল। বিদ্যালয়ত তেওঁ মজলীয়া প্ৰেত পাইছিল যদিও শিকিবলৈ অত্যন্ত ইচ্ছুক আৰু অনেক সময়ত পঢ়া-শুনাত, বিশেষকৈ অংকত ব্যস্ত থকা ছাত্ৰ আছিল বুলি জনা যায়।

বামেশ্বৰম বুনিয়াদী স্কুলত স্কুলীয়া শিক্ষা শেষ কৰাৰ পাছত কালামে ১৯৫৪ চনত তিৰচিৰাপঞ্জীৰ চেইট যোচেফ কলেজৰ পৰা পদাৰ্থবিজ্ঞান আৰু চেমাইৰ মাদ্রাজ ইনষ্টিউট অৱ টেকনলজি (MIT), এৰ'স্পেছ ইঞ্জিনিয়াবিং বিয় হিচাপে লৈ উন্নীৰ্ণ হয়।

ৰাষ্ট্ৰপতি পদত অধিষ্ঠিত হোৱাৰ আগেয়ে তেখেতে এজন এৰ'স্পেছ অভিযন্তা হিচাপে প্ৰতিবক্ষা গৱেষণা আৰু বিকাশ সংস্থা (দি আৰ দি ও) আৰু ভাৰতীয় মহাকাশ অধ্যয়ন সংস্থাত (এই এছ আৰ অ') কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। কালামৰ আন এটা জনপ্ৰিয় নাম হৈছে ভাৰতৰ মিছাইল মানৰ। ভাৰতত বেলিষ্টিক ক্ষেপণাস্ত্র (ballistic) আৰু 'উৎক্ষেপণ যান' (launch vehicle) প্ৰযুক্তিৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত তেখেতৰ অৱিহণৰ বাবে এই উপাধি তেখেতক প্ৰদান কৰা হৈছে।

১৯৭৪ চনৰ প্ৰথম নিউক্লিয়েক পৰীক্ষাৰ পাছত ১৯৯৮ চনত হোৱা ভাৰতৰ 'পোখৰাণ-২' পাবমাগাৰিক পৰীক্ষণত ড° কালামে কাৰিকৰী দিশৰ উপৰিও বাজনৈতিক আৰু সাংগঠনিক দিশত মুখ্য ভূমিকা পালন কৰিছিল। তথাপিও কোনো কোনো বিজ্ঞান বিশেষজ্ঞই ক'ব বিচাৰে যে ড° কালামে কোনো কৃতিত্ব নোহোৱাকৈয়ে হোমি জাহাঙ্গীৰ ভাৰা আৰু বিৰক্ত চাৰাভাইয়ে কৰি তৈ যোৱা কামখনি ঐকাস্তিকতাৰে আগবঢ়াই নিছিল।

২০২০ চনৰ ভিতৰত ভাৰতৰ্বৰ্ক উন্নয়নশীলৰ পৰা উন্নত দেশৰ মৰ্যাদালৈ লৈ যাবৰ বাবে ড° কালামে তেখেতৰ ইঙ্গিয়া ২০২০ নামৰ পুথিখনৰ যোগেদি নিজৰ পৰিকল্পনাসমূহ জনগণৰ মাজলৈ আগবঢ়াইছিল। অনুদিত ৰূপত তেখেতৰ দ্বাৰা বচিত পুথিসমূহে দক্ষিণ কোৰিয়াকে ধৰি নানান দেশত অভূতপূৰ্ব জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছে। জীৱনকালত তেখেতে বিভিন্ন সম্মানীয় পুৰস্কাৰৰ লগতে ভাৰতৰ সৰ্বোচ্চ অসামৰিক সম্মান ভাৰত বৰুৱেও বিভূষিত হৈছে। বিশেষকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰতি তেখেতৰ উৎসাহমূলক বৰ্দ্ধণতা আৰু আলোচনাসমূহৰ বাবে তেখেত যুৱেজন্যৰ মাজতো অতি জনপ্ৰিয় আছিল। যুৱেজন্যৰ বাবে তেখেতে ২০১১ চনত 'মই কি কৰিব পাৰোঁ' (What i can give) নামেৰে এক আন্দোলনৰ সূচনা কৰে, যাৰ মূল লক্ষ্য আছিল দুৰ্বৰ্তি নিৰ্মূলকৰণ। তথাপিও বাষ্ট্ৰপতি হৈ থকা কালছেৱাত ক্ষমাদানৰ আৱেদন আৰু শাস্তি প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত পলম কৰাৰ বাবে ড° কালাম সমালোচনাৰ সমুখীন হৈছিল।

২০১৫ চনৰ ২৭ জুলাইত শিলঙ্গৰ আই আই এমত এক বৰ্দ্ধতা প্ৰদান অনুষ্ঠানৰ মাজতো অসুস্থ হৈ পৰি বেথানী চিকিৎসালয়ত কালামৰ মৃত্যু হয়। ■

অসমীয়া ভাষাৰ উৎপত্তি, ক্ৰমবিকাশ আৰু বৰ্তমান সময়ত ইয়াৰ সংকটৰ কাৰণ

মনোজ কুমাৰ বৰুৱা

সন্মানিক পঞ্চম যাঘাসিক (কলা)

অসমৰ ভাষা অসমীয়া। এই অসমীয়া ভাষা এটা সুপুচ্ছীন ভাষা। ই আৰ্যগোষ্ঠীৰ ভাষা। আৰ্যসকল অসমলৈ অহাৰ আগতে ই অনাৰ্য গোষ্ঠীৰ বাসস্থান আছিল। প্রাচীন ভাৰতীয় আৰ্যভাষাই বিশেষ ক্ৰম পৰিৱৰ্তনৰ মাজেদি আহি খ্ৰীষ্টীয় দশম, একাদশ শতকামানত অসমীয়া কৃপ ল'বলৈ আৰস্ত কৰে। আগতে উল্লেখ কৰা হৈছে যে অসমত অনাৰ্য গোষ্ঠীয়ে বসবাস কৰিছিল আৰ্যসকলৰ অহাৰ আগেয়ে। গতিকে ইয়াত বাসকৰা তিৰতৰবৰ্মী আৰু আষ্ট্ৰিকসকলৰ ভাষাৰ প্ৰভাৱ অসমীয়া ভাষাৰ ওপৰত পৰিষেচ। নদীৰ নাম, ঠাইৰ নাম, ধৰন্যাত্মক শব্দ আৰু ঘৰৱাৰ বহুশব্দ অনাৰ্য ভাষাৰ পৰা আহিছে। আদিম ভাষাৰ সংস্কৰণত আৰ্য ভাষাই কৌলীন্য হেৰৰাই ই দ্রুত গতিত পৰিৱৰ্তিত হ'বলৈ ধৰিলে।

প্রাচীন কামৰূপৰ বজাসকল দানৰ বা অসুৰ বুলি পৰিচিত হ'লৈও তেওঁলোকে আৰ্য ভাষাৰ প্ৰসাৰত বিশেষ গুৰুত্ব দিয়ে। কালিকাপুৰুষৰ মতে নৰকাসুৰে প্ৰথমতে কিৰাতসকলক পুৱে দিকৰবাসিনী আৰু দক্ষিণে সাগৰৰ ফালে খেদি কামৰূপত ব্ৰাহ্মণ আৰু উচ্চবৰ্ণৰ লোকসকলক পতিষ্ঠা কৰি ব্ৰাহ্মণ্য ধৰ্মৰ প্ৰসাৰ ঘটায়। ব্ৰাহ্মণ ধৰ্মৰ বিস্তাৰ হোৱাৰ লগে লগে আৰ্যভাষা অসমৰ প্ৰধান ভাষা হিচাপে চলিবলৈ ধৰিলে।

ভাৰতীয় আৰ্য ভাষাগোষ্ঠীক তিনিটা স্তৰত ভাগ কৰা হয়—

- (১) প্রাচীন ভাৰতীয় আৰ্যভাষা
- (২) মধ্য ভাৰতীয় আৰ্যভাষা
- (৩) নবীন ভাৰতীয় আৰ্যভাষা

বৈদিক আৰু সংস্কৃত ভাষাই প্রাচীন ভাৰতীয় আৰ্যভাষা। পালি প্রাকৃত আৰু অপভ্ৰংশ মধ্য ভাৰতীয় আৰ্যভাষা আৰু আধুনিক কথিত আৰ্যগোষ্ঠীৰ ভাষাসমূহেই তৃতীয় স্তৰৰ নবীন আৰ্যভাষা।

প্রাচীন ভাৰতীয় আৰ্যভাষাই ধৰণিগত আৰু ব্যাকৰণগত পৰিৱৰ্তন লাভ কৰি প্রাকৃত আৰু অপভ্ৰংশৰ মাজেদি আধুনিক ভাৰতীয় আৰ্যভাষাত পৰিণত হৈছে। এই স্তৰৰে এনেদেৱে বিশেষণ কৰি দেখুৱাব পাৰি।

(ক) বৈদিক সংস্কৃত ভাষাৰ স্তৰ : বৈদিক ভাষা আৰু সংস্কৃত ভাষাই হ'ল প্ৰথম স্তৰৰ ভাষা। বৈদিক ভাষাক কথিত ভাষাৰ সমন্বয়ত পৰিমার্জিত কৃপদান কৰিলে সংস্কৃত ভাষাই। সংস্কৃত ভাষা অভিজ্ঞাত

আৰ্যসকলৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ মাধ্যমৰূপে প্ৰসিদ্ধি লাভ কৰি সৰ্বভাৰতীয় সাহিত্যৰ মাধ্যমৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত হয়।

(খ) প্রাকৃত ভাষা : বৈদিক যুগৰ প্ৰচলিত কথিত আৰ্যভাষা ক্ৰমে পৰিৱৰ্তিত আৰু সৰল হৈ প্রাকৃত ভাষাকৰণে পৰিগণিত হয়। প্রাকৃতৰ স্তৰৰূপ তিনিটা—

- (১) আদি প্রাকৃত

(অশোকৰ শিলালিপি, পালি ভাষাত লিখা ত্ৰিপিটক আদি বৌদ্ধ শাস্ত্ৰত আদি প্রাকৃতৰ নিদৰ্শন পোৱা যায়।)

- (২) মধ্য প্রাকৃত

(সংস্কৃত নাটক ব্যৱহৃত হোৱা প্রাকৃত, হালৰ গাথা সপ্তশ্রাতী, বাকপত্ৰিবাজৰ গৌৰবহো, প্ৰবৰ সেনৰ সেতুবঞ্চল আৰু জেন ধৰ্মগ্রন্থত মধ্য প্রাকৃতৰ নিদৰ্শন পোৱা যায়।)

- (৩) অন্ত্য প্রাকৃত

(অন্ত্য প্রাকৃত বুলিলে অপভ্ৰংশক বুজায়। অন্ত্য প্রাকৃতৰ সাহিত্যৰ নিদৰ্শন হ'ল বজজালগগ, সন্দেশবাসক। সহজীয়া বৌদ্ধ সিদ্ধাচার্যসকলৰ দোহাবোৰ ভাষাও অৰ্বাচীন অপভ্ৰংশ বুলি ধৰা হয়। বিদ্যাপতিৰ ‘কীৰ্তিলতা’ আৰু ‘কীৰ্তি পতাকা’ত অপভ্ৰংশৰ অন্য এক প্ৰকাৰৰ নমুনা পোৱা যায়।)

প্রাকৃত ভাষাৰ চাৰিটা আঞ্চলিক কৃপ পোৱা যায়। সেইবোৰ হ'ল—

ক) পূৰ্বাঞ্চলৰ মাগধী

খ) মধ্যদেশৰ শৌৰসেনী

গ) দক্ষিণ পশ্চিমাঞ্চলৰ মহারাষ্ট্ৰী

ঘ) উত্তৰ পশ্চিমাঞ্চলৰ পৈশাচী

মাগধী প্রাকৃতৰ পৰা উত্তৰ হয় প্ৰাচ্য অপভ্ৰংশ। ভাষাতত্ত্ববিদ, পণ্ডিত ড° সুনীতি কুমাৰ চট্টোপাধ্যায়ে মাগধী প্রাকৃতৰ পৰা উত্তৰ হোৱা প্ৰাচ্য অপভ্ৰংশৰ চাৰিটা শাখাৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। সেই শাখা কেইটা হ'ল—

- (১) বাঢ় : ইয়াৰ পৰা পশ্চিমবঙ্গৰ উপভাষাব সৃষ্টি হয়।

- (2) বেন্দু : ইয়ার পৰা উন্নৰ-মধ্যবঙ্গৰ উপভাষাৰ সৃষ্টি হৈছে।
 (3) বঙ্গ : ইয়াৰ পৰা পূৰ্ববঙ্গৰ উপভাষাৰ সৃষ্টি হৈছে।

(4) কামৰূপ : এই কামৰূপী প্ৰাচ্য অগ্ৰভঙ্গৰ পৰাই অসমীয়া আৰু উন্নৰবঙ্গৰ কোচবিহাৰ, জলপাইগুৰি, বংপুৰ আদি অঞ্চলত কথিত ভাষাৰ সৃষ্টি হৈছে।

অসমীয়া ভাষাই শ্ৰীন্তীয় দশম শতকাৰ মাজভাগৰ পৰা স্বকীয় ৰূপ ল'বলৈ আৰস্ত কৰে। প্ৰসিদ্ধ চীনা পৰিৱাজক হিউৱেনচাণ্ডে তেওঁৰ বিৱৰণীত লিখিছে যে কামৰূপৰ ভাষা মধ্যভাৰতৰ ভাষাৰ পৰা কিছু পৃথক আছিল। তেওঁ অসমীয়া ভাষাৰ স্বকীয়ত লক্ষ্য কৰিয়েই এইধৰণৰ মন্তব্য আগবঢ়াইছিল।

প্ৰাচীন কামৰূপৰ বজাৰিলাকৰ তাৰশাসনত অসমীয়া ৰূপৰ প্ৰথম নিদৰ্শন পোৱা যায়। গাঁৰু নাম, নদীৰ নাম আৰু মানুহৰ নামৰ প্ৰয়োগত অসমীয়া ৰূপৰ প্ৰথম নিদৰ্শন পোৱা যায়। শাসনাবলীৰ ভাষা সংস্কৃত হ'লেও সেই সময়ত চলা প্ৰাকৃতৰ নমুনা আৰু স্থান বিশেষে অসমীয়ালৈ কৃপাস্তৰিত হ'ব ধৰাৰ লক্ষণ তাত পৰিলক্ষিত হয়। ড° বেণীমাধুৰ বৰুৱাই এই প্ৰসঙ্গত কোৱা এ্যাৰ কথা প্ৰণিধনযোগ্য—“প্ৰাক আহোম যুগৰ কামৰূপৰ তামৰ ফলি আৰু শিলালেখাৰোৰত প্ৰাকৃতৰ নিদৰ্শন আছে। সেইবোৰে শ্ৰীন্তীয় শুষ্ঠ ১২শ শতিকাত প্ৰচলিত উপভাষাৰ ৰূপ আৰু প্ৰাকৃতৰ আভাস দাঙি ধৰে বুলি ক'ব পাৰি। বাজকীয় ভূমিদান সম্পৰ্কীয় ফলিবোৰত বিশুদ্ধ সংস্কৃত ভাষাত লেখিবলৈ যত্নৰ ক্ৰটি নকৰা সংড়েও কিছুমান অপ্ৰচলিত ৰূপ সোমাই পৰিছিল। ই হয়তো স্থানীয় লেখকসকলৰ নাইবা তক্ষকাৰসকলৰ নাইবা দুয়োৱে অসাৰধানতাৰ ভুল।”

অসমীয়া ভাষাৰ বিকাশৰ উল্লেখযোগ্য নিদৰ্শন দাঙি ধৰে চৰ্যাপদবোৰে। ইয়াত কামৰূপী ভাষাৰ ৰূপতাৰ্ত্তিক নিদৰ্শনবোৰৰ নমুনা পোৱা যায়। ইয়াতে অসমীয়া ভাষাই এটা সুন্দৰ ৰূপ লৈছে বুলি ক'ব পাৰি। ধৰনিতত্ত্ব, শব্দমালা আৰু বাক্যবিন্যাস আদি সকলো ক্ষেত্ৰতে চৰ্যাপদৰ ভাষাৰ লগত অসমীয়া ভাষাৰ নিগৃত সম্পর্ক বৰ্ক্ষিত হৈছে। অসমীয়া ভাষাত সচৰাচৰ ব্যৱহাৰ হোৱা মোলান, পানী, দাপোণ, ভাল, গোহালি, আজি, উজুবাটি, সৰু, মিছা, নৈ আদি শব্দবোৰ চৰ্যাপদত হৰহ কৃপত পোৱা যায়।

চৰ্যাপদৰ সময়ৰ পাছত বিশেষকৈ ত্ৰয়োদশ শতকাৰ পূৰ্বাধাৰ পৰা আধুনিক যুগলৈকে অসমীয়া ভাষাৰ বিকাশৰ প্ৰধানকৈ দুটা স্তৰ দেখা যায়। এটা সোতৰ শতিকালৈ আৰু আনটো তাৰ পিছৰ পৰা। অসমীয়া ভাষাটোৱে প্ৰথমতে পশ্চিম অসমত প্ৰৱেশ কৰি সুকীয়া ভাষাকৰপে গঢ় লয়। সময়ত এই অঞ্চলৰ ভাষাত সাহিত্য বচিত হ'লৈবলৈ ধৰে। এই ভাষাটোকে কামৰূপীয় ভাষা বোলে। চৰ্যাপদৰ পাছত কামৰূপীয় ভাষাৰ নিদৰ্শন পোৱা যায় প্ৰাচীন অসমীয়া সাহিত্যত। এইক্ষেত্ৰত প্ৰথমে উল্লেখনীয় হ'ল মাধুৰ কন্দলিৰ বামায়ণৰ ভাষা। ইয়াৰ লগতে ‘শ্ৰীকৃষ্ণ কীৰ্তন’ৰ ভাষাৰ লগত থকা সম্পর্কই অসমীয়া ভাষাৰ পূৰ্বভাৰতৰ ভাষাৰ লগত থকা সম্পর্কৰ কথা দৃঢ়তাৰে ঘোষণা কৰে। সেইবাবেই অনুমান হয় কামৰূপী ভাষাটো গোটেই বাজ্যজুৰি কথিত আৰ্যভাষা আছিল। তেতিয়া গোটেই অসম উপত্যকাৰ আৰু উন্নৰবঙ্গৰ উপৰি বিহাৰৰ পুৰ্ণিয়া জিলাও এই বাজ্যৰ অস্তৰ্ভুক্ত আছিল।

সোতৰ শতিকালৈ কথিত আৰু লিখিত সাহিত্যত স্থান অধিকাৰ কৰা কামৰূপী ভাষাৰ পৰিসৰ কৰি ই উপভাষালৈ পৰিৱৰ্তিত হ'ল।

বৰ্তমান কালত কামৰূপ জিলাৰ উপভাষা বা কথিত ভাষাটোৱে কামৰূপীয় উপভাষা। অসমীয়া ভাষাৰ গঠন আৰু বিকাশত ইয়াৰ মূল্য যথেষ্ট। প্ৰাচীন অসমীয়া সাহিত্য বৈষণৱ-আৰোহণ সকলো কৰিব বচনাত এই ভাষাৰ ধৰনিগত, ৰূপগত আৰু শব্দগত বৈশিষ্ট্যবোৰ দেখিবলৈ পোৱা যায়। মধ্যযুগৰ বুৰঞ্জীবোৰতো এই উপভাষাৰ প্ৰভাৱ স্পষ্ট।

আকে শুনি লক্ষণীয়ায়ণে দিলাক খেদি আহিল।

বঙ্গলৈ খাইবাক নপাই গড়ৰ ভিতৰতে শুখাই

মৰে.... তাহনাৰ মুখত আহনাৰ সঙ্গে।

তেৰে গুৱাহাটীত ধৰিলৈ যাই আৰু অজ্ঞানত মাৰিছাহ।

অসমৰ সামুহিক কাৰ্য চলোৱাৰ বাহনকৰ্পে এই ভাষা প্ৰাচীনকালৰ পৰা চলি আহিছে। তোৰ শতিকাত কোচ বাজত্ব ধৰ্মস হোৱাৰ পাছত সাহিত্য চৰ্চাৰ কেন্দ্ৰ নামনি অসমৰ পৰা আহোম বাজধানীলৈ স্থানান্তৰিত হয়। তেতিয়াৰ পৰা আহোম বজাসকলৰ পৃষ্ঠপোষকতাত জীপ লোৱা উজনি অসমৰ উপভাষাটোৱে ইংৰাজ আমোলত মিছনাৰীৰ সহায় লাভ কৰি সাহিত্যিক মৰ্যাদা পায়।

বৰ্তমান গুৱাহাটীকেন্দ্ৰিক অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিত এই ভাষাটোৰ কিছু পৰিৱৰ্তন সাধিত হৈছে। শিৰসাগৰ অঞ্চলৰ উপভাষাটোৰ ওপৰত আৰুতিগতভাৱে ভিত্তি কৰিলেও ভাষাটো গুৱাহাটী আৰু ওচৰ-পাঁজৰৰ উপভাষাৰ দ্বাৰাৰও প্ৰভাৱিত হৈছে।

সাম্প্রতিক অসমীয়া ভাষা পৰ্বত-ভৈৱামৰ সকলো জনগোষ্ঠীৰ উমৈহতীয়া সম্পদ আৰু প্ৰকাশৰ বাহন। ইয়াৰ ভৱিষ্যৎ নিৰ্ভৰ কৰিব আন আন জাতিসন্তা আৰু উপভাষাবোৰক সামৰি ল'বলৈ কৰা ইয়াৰ প্ৰয়াসৰ ওপৰত। এইটো কথাও মনত বাখিৰ লাগিব যে বাস্তীয় অখণ্ডতা অসমীয়া ভাষাৰ অখণ্ডতা বক্ষাৰ যোগেদিহে সম্ভৱপৰ হ'ব।

উপভাষা :

এটা ভৌগোলিক পৰিৱেষ্টনৰ জনসমষ্টিবোৰ মাজত ভাষাৰ বিভিন্নতা পৰিলক্ষিত হয়। অৰ্থাৎ এটা অঞ্চলৰ ভাষা আৰু আন আন এটা অঞ্চলৰ ভাষাৰ মাজত ধৰনি, ধৰনি সংযোগ বা ৰূপ আৰু শব্দমালাৰ নানা পৰিৱৰ্তন দেখিবলৈ পোৱা যায়। ভাষাৰ এনে আঞ্চলিক ৰূপকে উপভাষা বোলে।

উপভাষা সৃষ্টিৰ মূল কাৰণ হ'ল মানুহৰ আহ-যাহ বা যোগাযোগৰ অভাৱ। প্ৰাকৃতিক বাধা, সামাজিক বাধা আদিয়ে এই যোগাযোগৰ অভাৱৰ সৃষ্টি কৰে। বিভিন্ন প্ৰশাসন, ধৰ্ম আদিৰ অধীনত থাকিলেও মানুহে মানুহে সংযোগৰ অসুবিধা হয়। যিবোৰ মানুহৰ মাজত পৰম্পৰে মিলা-মিছা, অহা-যোৱা, বিয়া-বাক আদি আদান-প্ৰদানৰ সুবিধা থাকে তেওঁলোকৰ মাজত ভাষাৰ বিভেদবোৰ নাইকিয়া হৈ ভাষাই একেটা গঢ় লয়।

ভাষাৰ খণ্ড খণ্ড ৰূপ আৰু অখণ্ড ৰূপ সৃষ্টি এটা মুদ্ৰাৰ ইপিঠি সিপিঠিৰ দৰে। বাধাৰোৰ বাবে ভাষা যেনেকৈ খণ্ড খণ্ড হৈ পৰে তেনেকৈ আকৌ ভাষাৰ অখণ্ডতা বক্ষা কৰিবলৈও কিছুমান কথাই সহায় কৰে। যেনে যাতায়াতৰ সুবিধাই এই অখণ্ডতা বক্ষাত অবিহণা যোগায়। যুদ্ধ, উৎসৱ-পাৰ্বণ আদিয়েও এইক্ষেত্ৰত সহায় কৰে। যুদ্ধৰ সময়ত সেনা বাহনীত বিভিন্ন অঞ্চলৰ লোকৰ সমাবেশ ঘটে। সেই মানুহবোৰ মাজত আদান-প্ৰদানৰ কাৰণে ভাষাৰ অখণ্ডতা প্ৰয়োজন হৈ পৰে। বিয়া বাকৰ যোগেদিও ভাষাৰ আঞ্চলিক বিভিন্নতা দূৰ হয়।

দৰা-কইনা ভিন্ন অঞ্চলৰ হ'লে ল'ৰা-ছোলীয়ে এটা সমিল-মিলৰ ভাষা ক'বলৈ শিকে। ল'ৰা-ছোলীবোৰ যিটো পৰিৱেশত ডাঙৰ হয় আৰু বিশেষকৈ লগৰীয়াবোৰে যিটো ভাষা কয় তাৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হয়।

ভাষাৰ অখণ্ডতা বক্ষাত সাহিত্যিক এজনে যেতিয়া কোনো অঞ্চলৰ ভাষাৰ মাধ্যমেৰে সাহিত্য বচনা কৰে তেতিয়া আন অঞ্চলৰ লোকে সেই ৰূপটোক আদৰ্শকপে গ্ৰহণ কৰে। কেন্দ্ৰীয় শিক্ষানুষ্ঠান স্কুল, কলেজ, বিশ্ববিদ্যালয় আদিয়েও এইক্ষেত্ৰত যথেষ্ট সহায় কৰে। বিভিন্ন অঞ্চলৰ পৰা অহা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰৰ ভাৰৰ আদান-প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন ভাষাৰ পৰিৱৰ্তে এটা সমৃহীয়া ভাষা কোৱাৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰাত ভাষাৰ বিভিন্নতা আঁতৰি যায়। তেনকৈ 'বেডিঅ', বাতৰি কাকত আদিয়েও এইক্ষেত্ৰত সহায় কৰে।

গতিকে দেখা যায় যে শিক্ষা-সংস্কৃতি-সাহিত্য আদিৰ প্ৰসাৰৰ যোগেন্দি ভাষাৰ বিভিন্নতা আঁতৰি যোৱাৰ পৰিৱেশ গঢ় লৈ উঠে, কিন্তু এনে সমৰ্পতাৰ ফালে ভাষাই আগবঢ়ি যোৱাৰ লগে লগে আঞ্চলিক ভাষাবোৰ পতি মানহৰ কিন্তু মোহ আঁতৰি নাযায়। বছতে তাক সংৰক্ষণ আৰু সংৰ্বৰ্ধন কৰিব খোজে। তাৰ ঐতিহাসিক মূল্যৰ দ্বাৰাও সেই উপভাষা কোৱা মানুহখনিয়ে গৌৰববোধ কৰি তাক বক্ষাৰ চেষ্টা কৰে। কিন্তু যেতিয়া ভাষাৰ অখণ্ডতা বক্ষা কৰা উপাদানৰোৰে উপভাষাৰ অৱস্থা শোচনীয় কৰি তোলে তেতিয়া ই নিম্নশ্ৰেণীৰ লোকৰ মাজতেহে আৱদ্ধ হৈ পৰে আৰু লাহে মতুযুখত পৰে। এনেদেৰে উপভাষা এটাৰ মৃত্যু হ'লেও মান্য ভাষাত ইয়াৰ বছতো শব্দ বা ৰূপ সংৰক্ষিত হয়। সেইবোৰ অনুসন্ধান কৰি মান্য ভাষা আৰু উপভাষাৰ মাজত পাৰ্থক্য আদিৰ আলোচনাৰ আলমত ভাষাবিজ্ঞানীসকলে ভাষাটোৰ সামগ্ৰিক ৰূপটোৰ বিষয়ে নতুন তথ্য উদ্ঘাটন কৰিবলৈ সমৰ্থ হয়। গতিকে উপভাষাৰ বিস্তৃত অধ্যয়ন নোহোৱাকৈ কোনো এটা ভাষাৰ অনুসন্ধান সম্পূৰ্ণ নহয়।

উপভাষাৰ পৰাও আকো একো একোটা মান্যভাষাৰ সৃষ্টি হয়। প্ৰতিভাশালী নেতা, সাহিত্যিক, সমাজ সংস্কাৰক, ধৰ্ম প্ৰচাৰক আদিয়ে নিজৰ অঞ্চলৰ ভাষাৰ মাধ্যমেন্দি যেতিয়া মতামত দাঙি ধৰি পুথি-পঁজি বচনা কৰে তেতিয়া সেই ভাষাটো মান্যভাষাৰ পৰ্যায়লৈ উঠিব পাৰে। কেতিয়াৰা যদি এটা অঞ্চলৰ ভাষাবে শাসন ব্যৱস্থা চলে, বাতৰি কাকত, 'বেডিঅ' আদিত সি ব্যৱহাৰ হয়, ৰাজহৰা সভা-সমিতিত সি ব্যৱহাৰ হয়, তেতিয়া এইবোৰ সাংস্কৃতিক কাৰণত উপভাষাটোৱে মান্যভাষাৰ স্বীকৃতি লাভ কৰে। গতিকে ভাষা মানে কোনো অঞ্চলৰ মৰ্যাদাপ্রাপ্ত উপভাষা এটাকে বুজায়।

অসমীয়া মান্যভাষা আৰু উপভাষা :

সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ সাল-সলনিৰ যোগেন্দি অসমত মান্যভাষা আৰু উপভাষা সৃষ্টিৰ উদাহৰণ দেখা যায়। অসমীয়া ভাষাটো মাগধী ৰূপৰ পৰা ৰূপান্তৰিত হৈ পশ্চিমৰ পিনেন্দি অসমত সোমাই আৰু অসমৰ নামনি অঞ্চলত সুকীয়া ভাষাকপে গঢ় লয়। পিছত ভাষাটো ক্ৰমে গৈ উজনি অঞ্চলত বিয়পি পৰে।

অসমত দুই ধৰণৰ শাসন ব্যৱস্থা আছিল। উজনিত আহোম শাসন আৰু নামনিত বিভিন্ন শাসন ব্যৱস্থা প্ৰচলিত আছিল। ৰাজধানীও একে ঠাইতে নাছিল। দুয়োটা অঞ্চলৰ মাজত যাতায়াতৰ অসুবিধা, বিয়াবৰৰ প্ৰচলন নোহোৱা আদি কাৰণত উজনি আৰু নামনি অসমৰ

লোকসকলৰ মাজত মিলা-মিছাৰ সুবিধা হোৱা নাছিল। সেইকাৰণে নামনি অঞ্চলৰ ভাষাটোৱে এটা সুকীয়া ঠাঁচ ল'বলৈ সুবিধা পালে। গতিকে অসমীয়া ভাষাটোৱে দুটা আঞ্চলিক ৰূপ পালে এটা পূৰ্ব অঞ্চলৰ বা উজনিৰ উপভাষা আৰু আনটো পশ্চিম অঞ্চলৰ বা নামনিৰ উপভাষা। পশ্চিম অঞ্চলৰ উপভাষাক আৰু দুটা ভাগত ভগাব পাৰি। এটা কামৰূপী উপভাষা আৰু আনটো গোৱালপৰীয়া উপভাষা।

সোতৰ শতিকাৰ আগৰ কালছোৱাত অসমৰ নামনি অঞ্চলত সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ কেন্দ্ৰস্থলীবোৰ গঢ় লৈ উঠিছিল। কমতাপূৰ্ব জয়ত্বপূৰ্ব আৰু কোচবেহাৰৰ ৰজাসকলৰ পৃষ্ঠাগোষকতাত প্ৰাচীন অসমীয়া সাহিত্য এই অঞ্চলত সৃষ্টি হৈছিল। পথম অসমীয়া কবি হৈম সৰস্বতী, মাধৱ কন্দলি, মনসা কবি মনকৰ, দুর্গাৰব, সুকবি নাৰায়ণদেৱ, শক্রবদেৱ, মাধৱদেৱ, ভট্টদেৱ আদিৰ বচনাত নামনি অসমৰ বিশেষকৈ কামৰূপ জিলাৰ ভাষাৰ চানেকি পোৱা যায়। কিন্তু সাংস্কৃতিক প্ৰাধান্য পোৱা এই ভাষাটোৱেই আকো উপভাষাত পৰিণত হৈছে।

আনহাতে শিৰসাগৰ অঞ্চলত কোৱা উপভাষাটোৱে মান্যকৰণ পালে আহোম ৰজাসকলৰ ৰাজধানী উজনি অসমত হোৱা হেতুকে। নামনি অসমৰ কোচবাজ্য ধৰংস হৈ যোৱাত আহোম ৰজাসকলৰ তত্ত্বাধানত শিৰসাগৰ জিলা আঞ্চলিক সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰত পৰিণত হয়। আহোমসকলৰ পাচত হীন্ত্ৰীয়ান মিছনাৰীসকলে তাতেই কেন্দ্ৰস্থল গঢ়ি তোলে। তেওঁলোকে সেই অঞ্চলৰ উপভাষা শিকি সেই ভাষাতে কিতাপ-পত্ৰ লিখিবলৈ ধৰে। এনেকৈয়ে সেই অঞ্চলৰ উপভাষাটোৱে মান্যভাষাৰ ৰূপ গ্ৰহণ কৰিলে আৰু অসমৰ সমৃদ্ধিশালী নামনি অসমৰ কামৰূপী ভাষা উপভাষালৈ কপাস্তৰিত হ'ল।

কোনো এখন দেশত কোনো ভাষিক সম্প্ৰদায় বসতি কৰাৰ বেছিদিন নহ'লে সেই ভাষিক সম্প্ৰদায়ৰ মাজত ভাষাৰ স্থানীয় বা আঞ্চলিক পাৰ্থক্য বৰ বেছি নহয়। কিন্তু শ শ বছৰ ধৰি কোনো সম্প্ৰদায় বাস কৰি থকা ঠাইত ভাষাৰ স্থানীয় পাৰ্থক্যবোৰ বেছি হয়। অসমীয়া ভাষাৰ কামৰূপী উপভাষাৰ এনে স্থানীয় ৰূপ বহু কেইটা আছে। সেইবোৰ ভিতৰত উল্লেখযোগ্য হ'ল বৰপেটা অঞ্চলৰ ভাষা, নলবাৰী অঞ্চলৰ ভাষা আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দক্ষিণপাৰৰ ছয়গাঁও, বকো অঞ্চলৰ ভাষা।

এনেদেৰে কামৰূপী উপভাষাসমূহ স্থানীয় ভাষাৰ সহযোগত এটা শক্তিশালী ভাষাকপে পৰিণত হৈছে।

অসমীয়া ভাষাৰ ধৰনিতত্ত্বক প্ৰদানত দুটা ভাগত ভগাব পাৰি— স্বৰধৰনি আৰু ব্যঞ্জন ধৰনি।

স্বৰধৰনি : যি ধৰনি উচ্চাৰণ কৰোঁতে নিশ্চাস বায়ুৰে মুখ বিবৰৰ কোনো ঠাইত বাধা নাপায় তাক স্বৰধৰনি বোলে। লিখিতভাৱে স্বৰধৰনি ১১টা যদিও বিশিষ্ট স্বৰধৰনি আঠটাহে পোৱা যায়। উচ্চাৰণৰ স্থান আৰু বীৰি অনুসৰি অসমীয়া বিশিষ্ট স্বৰধৰনিবোৰক তলত দিয়াৰ দৰে দেখুৱাৰ পাৰি।

ধৰনি অনুসৰি অসমীয়া ভাষাৰ বিশিষ্ট স্বৰধৰনিসমূহক কেইবাটা ও ভাগত ভগাব কৰা হয়। জিভাৰ অংশ অনুসৰি সিহাঁতক সমুখ, কেন্দ্ৰীয় আৰু পশ্চ তিনিভাগত ভাগ কৰা হয়। আকো জিভাৰ উচ্চতা অনুসৰি উচ্চ, উচ্চ-মধ্য, উচ্চ-নিম্ন-মধ্য, নিম্ন-মধ্য আৰু নিম্ন এই পাঁচভাগত ভগাব পাৰি। কাষৰ তালিকাত ইয়াক স্পষ্ট ৰূপত দেখুওৱা হৈছে।

অসমীয়া ভাষার বিশিষ্ট স্বৰধনির তালিকা :

	সন্মুখ	কেন্দ্রীয়	পশ্চ
উচ্চ	ই		উ
উচ্চ-মধ্য	এ		ও
উচ্চ-নিম্ন-মধ্য	এ'		অ'
নিম্ন-মধ্য			অ
নিম্ন		আ	

ব্যঞ্জনধনি :

যি ধ্বনি উচ্চারণ করে থেকে নিশাস বায়ুরে মুখ বিবর কেনোঠাইত বাধা পায় তাক ব্যঞ্জনধনি বোলে। স্বৰধনির সহায়ত ইয়াক উচ্চারণ কৰা হয়। লিখিতভাবে অসমীয়া ভাষাত ৪০ টা ব্যঞ্জনধনি পোরা যায় যদিও অসমীয়া ভাষাত বিশিষ্ট ব্যঞ্জনধনি ২১টাহে পোরা যায়।

ধ্বনি অনুসৰি অসমীয়া ভাষার বিশিষ্ট ব্যঞ্জনধনি কেইটাক স্পৰ্শ, নাসিক্য, পার্শ্বিক, কম্পিত আৰু উত্থ ভাগত ভাগ কৰা হয়। স্পৰ্শধনিবোৰ ভিতৰত ঘোষ আৰু অঘোষ দুই বিধি আছে। সেইবোৰ অল্পপ্রাণ আৰু মহাপ্রাণো হ'ব পাবে। নাসিক্য, পার্শ্বিক আৰু কম্পিত ধ্বনিৰ আটাইবোৰ ঘোষ ধ্বনি। উত্থধনিৰ ভিতৰত ঘোষ আৰু অঘোষ দুইবিধি পোরা যায়। ‘ঙ’ৰ বাহিৰে আটাইবোৰ ব্যঞ্জন ধ্বনি শব্দৰ আৰস্তণি, মাজ আৰু শেষত ব্যৱহাৰ হ'ব পাবে। কাষৰ তালিকাত ইয়াক স্পষ্ট কৰপত দেখুওৱা হৈছে।

অসমীয়া ভাষাত ‘ঘ’ আৰু ‘ঢ’ এই দুটা অৰ্ধস্বৰবিশিষ্ট ধ্বনি নহয়। সিঁহত শৃতিধনি কৰপতহে থাকে। ওচৰাউচৰিকে থকা দুটা স্বৰধনিৰ আগবঢ়টো ‘ই’ হ'লে দুয়োটা স্বৰধনিৰ মাজত আপোনা-আপুনি ‘ঘ’ উচ্চারিত হ'ব আৰু আগবঢ়টো ‘উ’ বা ‘ও’ হ'লে আপোনা-আপুনি ‘ঢ’ উচ্চারিত হ'ব।

অসমীয়া ভাষার বিশিষ্ট ব্যঞ্জনধনিৰ তালিকা :

উচ্চারণ স্থান	দ্বৌষ্ঠ		দত্তমূলীয়		পশ্চ-তালব্য		কস্ত্য
উচ্চারণ ধৰণ	অঘোষ	ঘোষ	অঘোষ	ঘোষ	অঘোষ	ঘোষ	ঘোষ
অল্পপ্রাণ	প	ব	ত	দ	ক	গ	
মহাপ্রাণ	ফ	ভ	থ	ধ	খ	ঘ	
নাসিক্য		ম		ন		ঙ	
উত্থ			চ	ঘ	স		হ
পার্শ্বিক				ল			
কম্পিত				ৰ			

অসমীয়াৰ বিশিষ্ট ভাষাতাত্ত্বিক শ্রীষ্ট কাব্যৰ ম'ছেলৰ তত্ত্বাবধানত যুনেস্কো (UNESCO)-ই ভাষাৰ বিলুপ্তি সম্বন্ধে যি অধ্যয়ন চলাইছিল তাত দেখা গৈছিল যে, বিশ্বৰ সৰ্বমুঠ ৭৩৫৮ টা ভাষাৰ ভিতৰত

ইতিমধ্যে ৪৪৬ টা ভাষাৰ মৃত্যু ঘটিছে। বাকী ৬৯১২ টা ভাষাৰ ২৫০০ টা সংকটাপন। অৱশ্যে এই সংখ্যাৰ তাৰতম্য হ'ব পাৰে। কাৰণ, কেতোৰে দুৰ্গম অঞ্চলত কথিত ভাষা সম্পৰ্কীয় তথ্য এতিয়াও উদ্বাব হ'বলৈ বাকী।

অসমীয়া মহাদেশৰ নিজা জৰীপ অনুসাৰে সেই মহাদেশৰ ২৫০ টাতকৈয়ো অধিক খলুৱা ভাষাৰ এতিয়া ১৪৫ টাহে মাত্ৰ বৰ্তি আছে। তাৰো ১১০টা গুৰুতৰভাৱে সংকটগ্রস্ত। যিকেইটা বৰ্তি আছে তাৰ মাত্ৰ ১৮ টা ভাষাতে বিপদমুক্ত।

ভাৰতত কথিত মুঠ ১৩৫২টা ভাষাৰ সৰহভাগেই এতিয়া বিপদগ্রস্ত। অন্য শক্তিশালী ভাষাৰ কৰাল থাসত পৰি আপেক্ষিকভাৱে দুৰ্বল ভাষাবোৰে, বিশেষকৈ জনজাতীয় ভাষাবোৰে বিলুপ্তিৰ ক্ষণ গণিবলগীয়া হৈছে। ভৌগোলিকীকৰণ বা বিশ্বায়ন তথা অৰ্থনৈতিক উদাবীকৰণ ইয়াৰ মূল কাৰণ।

উপনিৱেশৰ কৰলত পৰি আফ্রিকাৰ সৰহভাগ ভাষাৰ অপমুঠু ঘটিল। ভাৰতৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ অন্যান্য ভাষাৰ কথা বাদেই, প্রায় ডেৰ হাজাৰ বচ্চীয়া সুদীৰ্ঘকালৰ লিখিত এতিহ্যেৰে মহিমামণ্ডিত অসমীয়া ভাষালৈকো এতিয়া ভাবুকি আহিছে। আজিৰ প্ৰজন্মই ভাষাটোৰ কালিকা সমূলি পাহাৰি গৈছে। খণ্ডবাক্য, জতুৱা ঠাঁচ, প্ৰবাদ-প্ৰবচন, ফকৰা-যোজনা এতিয়া প্ৰায় পাহাৰণিৰ গৰ্ভত। সেইবোৰ ক'ত কেনদৰে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে আজিৰ প্ৰজন্মই প্ৰায় পাহাৰি গৈছে। লোকসংস্কৃতিবিদ এলান ডাঙেছে উল্লেখ কৰা মতে, আফ্ৰিকাৰ জনৈক ইড'ভাষী যুৱকক হেনো সোধা হৈছিল— তেওঁ নিজিৰ ভাষাৰ প্ৰবাদ-প্ৰবচন, ফকৰা আদি জানেনে বুলি। যুৱকজনে উত্তৰত কৈছিল যে তেওঁ জানে, কিন্তু সেইবোৰ ক'ত, কি অৰ্থত, কিদৰে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে নাজানে। আমাৰ অৱস্থাও লাহে লাহে সেই পৰ্যায়লৈ গৈ আছে। আমাৰ সুৱাদি-সুৰীয়া ভাষাটোৰ অন্য সম্পদ হৈছে গাঁৱৰ ককা-আত্তাহাত্ত মুখত আঁখৈ ফুটাদি ফুটা প্ৰবাদ-প্ৰবচন, খণ্ডবাক্য, জতুৱা প্ৰয়োগবোৰ। এটা উদাহৰণ দিয়াৰ লোভ সামৰিব নোৱাবিলো। এগৰাকী বুঢ়ী মানুহে এজনী ছেৱালীৰ পিন্ধি থকা কাপোৰ সাজক লক্ষ্য কৰি কৈছিল— “এ আই, তইনো এইসাজ কি কাপোৰ পিন্ধিছ, একেবাৰে দিয়ো মুখলৈকে দেখি।”

নক'লেও চলে, কথাভাৰৰ দিয়ো মুখলৈকে দেখি অংশটোৱে পাতল কাপোৰ এসাজক বুজাইছে। কিন্তু তাকে নক'ল দিয়ো মুখলৈকে দেখা বুলি কোৱাত বক্তব্যৰ প্ৰকাশিকা শক্তি কিমান বৃদ্ধি পাইছে সেয়া অনুধাৰণ কৰিলগীয়া। দুখৰ কথা, সদ্যহতে আমি আমাৰ ভাষাৰ এই গুণ পাহাৰিবলৈ আৰস্ত কৰিছো।

আলঙ্কাৰ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ‘নেটিভ লেংগুেজেজ স্টোৱ’ৰ একালৰ সঞ্চালক ক্লাউছৰ মতেও পৃথিৰীজুৰি কথিত প্ৰায় সাত হাজাৰ ভাষাৰ মাজত মাত্ৰ

তিনিশমান ভাষাহে সংকটমুক্ত। তেওঁ আৰু অনুমান কৰিছে যে একবিশ্ব শতিকাৰ অস্তিম ক্ষণলৈ ন'বৈৰে পৰা পঁচানবৈৰে শতাংশ ভাষা পৃথিৰীৰ বুকুৰ পৰা চিৰকাললৈ নাইকিয়া হৈ যাব।

মনত বখা ভাল যে, একেটাইত্তে জনগোষ্ঠীর নিজের ভাষা-সংস্কৃতি সেই জনগোষ্ঠীটোর দুর্ভেদ্য বর্মসদৃশ। তার দ্বারা বাহিরের বণিক গোষ্ঠীয়ে জাপি দিয়া অপ্রত্ণবোব পৰা নিজের বক্ষা কৰিব পাৰি। শেহতীয়াভাৱে প্রাচ্যতন্ত্ৰে প্ৰবন্ধনা এডোৱাৰ্ড ছেইডে সেইবাবেই মানুহক নিজেৰ স্বকীয়াহৰ বুজিবলৈ আৰু কোনো বিশেষ শক্তিৰ দাস নহ'বলৈ সকীয়াই দিছে। সাম্রাজ্যবাদী শক্তিসমূহক মাত্ৰ পণ্য দ্রব্য বিকিবলৈ বজাৰৰ প্ৰয়োজন। ভাষাৰ স্থান তাত গৌণ। মানুহ কিবা থকাবে আখৰকেইটা চিনি পণ্য সামগ্ৰীৰ নাম পঢ়িব পৰিলেই হ'ল। সেইবোৰৰ গুণাগুণ বুজিবৰ বাবে মানুহৰ উচ্চশিক্ষা, নিজ ভাষাৰ জ্ঞানৰ কোনো আৱশ্যক নাই। আমি যেন লাহে লাহে সেই শক্তিসমূহে পতা জালত ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে আবদ্ধ হৈ পৰিছো।

ভাষা একেটাৰ বিলুপ্তিৰ পথম ঢাপটো আৰস্ত হয় তাৰ বৈয়াকৰণিক বিকৃতিৰে। অসমীয়া ভাষাত সেই লক্ষণ ইতিমধ্যে পৰিষ্ফুট হৈছে। লিখিত ৰূপটোত বানানৰ বাহিৰে অন্য কোনো বিশেষ বিকৃতি দেখা নগ'লেও, কথিত ৰূপটোত, বিশেষকৈ কিছুসংখ্যক শিক্ষিত লোকৰ কথনভঙ্গীত তাৰ প্ৰভাৱ সৰ্বগ্ৰামী ৰূপত দেখা গৈছে। আমাৰ আইহৰ মুখৰ ভাষাৰ প্ৰকৃত ৰূপটো যেন ক'ৰবাত হেৰাই যাবলৈ আৰস্ত কৰিছে। ভাষাটোৰ জতুৱা ৰূপটো আমি যেন পাহৰি গৈছোঁ।

একালত উন্নৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ সংযোগী ভাষা আছিল অসমীয়া। নাগামিজ, নেফামিজ আদি ভাষা অসমীয়া ভাষাক কেন্দ্ৰ কৰিয়ে গঢ় লৈ উঠিছিল। এতিয়া কিন্তু অসমীয়া ভাষাৰ সেই বিস্তৃতি বহু পৰিমাণে কমি গৈছে। তাৰ ঠাইত সেই অঞ্চলৰ নিজা ভাষাৰ পৰিসৱ বৃদ্ধি হোৱা হ'লৈ নিশ্চয়কৈ সুখৰ বিষয় হ'লহেঁতেন। কিন্তু পৰিতাপৰ কথা সেই ঠাই লৈছে হিন্দীয়ে। অৰণ্যাচল, মেঘালয়, মণিপুৰ আদিলৈ গ'লৈ এতিয়া হিন্দীৰে কাম চলাবলগীয়া হয়।

ভাষাৰ বিলুপ্তি একে দিনাই নাহে। ই আহে গোপন ব্যাধিৰ দৰে। যেতিয়া প্ৰকট হয়, তেতিয়া আৰু চিকিৎসাৰ সকলো সন্তাৱনা নাইকিয়া হয়। এটা ভৌগোলিক পৰিৱেষ্টনত কথিত ভাষাটো যেতিয়া কণ কণ ল'ৰা-ছোৱালীয়ে ক'বলৈ এৰে, তেতিয়াই বুজিৰ লাগিব যে সেই ভাষাক বিলুপ্তিৰ দুৱাৰোগ্য গোপন ব্যাধিয়ে লগ দিছে। প্ৰামাঞ্চলৰ কথা বাদ দি অসমৰ চহৰবোৰ কণ কণ শিশু, কিশোৰৰ মুখৰ ভাষা বিশুদ্ধ অসমীয়াৰ পৰিৱৰ্তে খুব সন্তুষ্ট হিন্দী-ইংৰাজী মিহলি এক মিশ্ৰিত ৰূপলৈ পৰ্যবসিত হ'বলৈ লোৱা দেখা গৈছে। তেওঁলোকে অসমীয়া ক'লেও উচ্চাৰণত মাতৃভাষাৰ খাচ বিশেষত যেন ফুটি নুঠে। কোনোবাই ক'ব পাৰে— ভাষা মনৰ ভাৱ প্ৰকাশৰ মাধ্যম। গতিকে বক্তাৰ মনৰ ভাৱ শ্ৰেতাই বুজিলৈ হ'ল। উপৰুক্তকৈ চালে কথাটো হয়। কিন্তু গভীৰ অস্তদৃষ্টিয়ে পৰ্যবেক্ষণ কৰিলে দেখা যায়, ভাষাৰ মৃত্যুৱে একেটা জাতিৰ স্বকীয়াহৰ নষ্ট কৰে, জাতিটোক বিজতৰীয়া কৰে। কাৰণ অৱশ্যে বিচাৰত ভাষাই হ'ল জাতি বিশেষৰ সংস্কৃতিৰ সংৰক্ষক। ভাষাৰ মৃত্যু মানে সেই ভাষা কোৱা জাতিটোৰ মৃত্যু। সৌভাগ্যৰ বিষয় অসমীয়া ভাষা যুনেক্স'-এ চিহ্নিত কৰা সংকটাপন ভাষাৰ তালিকাত এতিয়াও সোমোৱা নাই। অৱশ্যে অসমকে ধৰি উন্নৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰায় সকলোৰে ভাষা এই তালিকাৰ অস্তৰ্ভুক্ত হৈছে। তাৰে কোনোবাটো মৃত্যুমুখী (Moribund), কোনোবাটো সংকটাপন, আন কোনোবাটো অধিক সংকটাপন ইত্যাদি ইত্যাদি। অসমৰ তাই ভাষাগোষ্ঠীৰ অস্তৰ্গত তাই খাময়াং ভাষাটোক সংকটাপন, আন কোনোটো

অধিক সংকটাপন ইত্যাদি ইত্যাদি। অসমৰ তাই ভাষাগোষ্ঠীৰ অস্তৰ্গত তাই খাময়াং ভাষাটোক মৃত্যুমুখী বোলা হৈছে। সম্পত্তি সেই ভাষাটোক পুনৰ্জীৱন দিয়াৰ বাবে কিছুসংখ্যক লোক ব্ৰতী হোৱাটো শুভ লক্ষণ।

সাধাৰণতে জৈৱ বৈচিত্ৰ্যৰ বিলুপ্তিৰ ক্ষেত্ৰত বৰ্তমান সমাজ যিমান সচেতন, ভাষাৰ বিলুপ্তিৰ ক্ষেত্ৰত সিমান সচেতন যেন অনুভৱ নহয়। অথচ যুগ যুগ ধৰি সঞ্চিত জ্ঞানৰ ভাণুৱ, অভিজ্ঞতা, “পুৰণি পৃথিৰীক ন-কৈ চাই” লোৱাৰ দৃষ্টিভঙ্গী ভাষাৰ মাধ্যমেৰেই বিধৃত হৈ থাকে। অতি সম্পত্তি বিশ্বজুৰি জগতৰ প্রতিটো ভাষাকে সম মৰ্যাদাৰে জীয়াই বখাৰ এক নতুন চিন্তা-চেতনা জাগত হোৱাটো অতিশয় শুভ লক্ষণ। আমেৰিকা, জাপান, অস্ট্ৰেলিয়া, আফ্ৰিকা আদিত ভাষাৰ সুৰক্ষাৰ বাবে বিভিন্ন সংগঠনৰ জন্ম হৈছে আৰু সেইবোৰে বিলুপ্তপ্ৰায় তথা সংকটাপন্ত ভাষাবোৰ পুনৰ্জীৱনৰ বাবে অহোপুৰুষাৰ্থ কৰি আছে। বিশিষ্ট ভাষাতাত্ত্বিক ডেভিড ক্ৰিষ্টলৰ ‘Language Death’ শীৰ্ষক গ্ৰন্থখন এই দিশৰ এক উল্লেখযোগ্য মাইলৰ খুঁটি। ভাৰতবৰ্ষত এই চেতনাৰ প্ৰতিফলন এতিয়াও সীমিত হৈ আছে।

পৰিশেষত তথাকথিত উন্নয়নৰ সৰ্বগ্ৰামী প্ৰভাৱে ভাষা-বৈচিত্ৰ্যৰ বুকুলৈ নমাই আনা গভীৰ সংকটৰ বিষয়ে উন্নৰ-বংগ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ একালৰ প্রাথ্যাপক অশুকুমাৰ শিকদাৰ ডাঙৰীয়াই কৰা এই মন্তব্যটি বিবেচনা কৰি চাবলৈ আটাইকে আহ্বান জনালো।

“উন্নয়নেৰ প্ৰকোপে যেমন হাৰিয়ে যাচ্ছে জৈৱ বৈচিত্ৰ্য, অগণিত কীট-পতংগ প্ৰাণী, উদ্বিদ-বৃক্ষ-লতা, তেমনি হাৰিয়ে যাচ্ছে ভাষা আৰু সংস্কৃতি। সংকটাপন তাই মানুয়েৰ সত্তা। ভাষাৰ বৈচিত্ৰ্য হাৰানোয় পৃথিৰী তাৰ সৌন্দৰ্যসুয়া হাৰায়, মানুয়েৰ চিৰাগত জ্ঞান-অভিজ্ঞতাৰ ভাণুৱকে হাৰায়, হাৰায় বিশ্বকে দেখাৰ এক অনন্য দৃষ্টিকে। উন্নয়নেৰ কাছে এই অনন্যতা কি পৰাস্ত হ'বে, নতুন সহস্ৰাৰে প্ৰবেশদাৰে দাঁড়িয়ে সব ভাৰুক মানুযকে এই জিজ্ঞাসাৰ উন্নৰ খুঁজতেই হ'বে।”

অসমীয়াভাষী সচেতন হোৱাৰ সময় সমুপস্থিতি। নিজেৰ লগতে আনৰ ভাষাকো সংকটৰ গবাহৰ পৰা বক্ষা কৰিবলৈ সকেলা সচেতন হওক, যত্নপৰ হওক। এয়া একবিশ্ব শতিকাৰ সময়ৰ আহ্বান। ■

উৎসঃ ইন্টাৰনেট আৰু বাতৰিকাকত

সম্পাদকৰ সংগ্ৰহ

“অসমত অসংখ্য ভাষা-ভাষী মানুহৰ সমাবেশ। চাবিওফালে বেৰি থকা পৰ্বতীয়া ভাষাবোৰ ভিতৰত অসমীয়া ভাষা এটা সকল দীপৰ দৰে। ইমানবোৰ ভাষা-ভাষীৰ ঠেলাহেঁচাত হয় অসমীয়া ভাষা বুৰ গ'লহেঁতেন, নহয় ই বিকৃতাকাৰ হ'লহেঁতেন। বৈষণৱ ক-বিসকলে অসমীয়া ভাষাক আশ্রয় কৰি সাৰ্বজনীন শিক্ষা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰাবত অসমীয়া ভাষা জাতীয় ভাষাকপে পৰিগণিত হ'ল আৰু পৰ্বতীয়া ভাষাৰ শব্দ চোৱাকৈ ইয়াত সোমালোও কোনো আদিম ভাষাই ইয়াৰ মৌলিক কৰ্পৰ ও পৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব পৰা নাই।”

— ড° বাণীকান্ত কাকতি

অন্যতম বিশ্বশ্রেষ্ঠ ফুটবলার ক্রিস্টিয়ানো র'গান্ডো

জ্যোতি বৰঢাকুৰ

সন্তক পঞ্চম যাগামিক (কলা)

বৰ্তমান বিশ্বৰ এবিধ অন্যতম জনপ্ৰিয় খেল হ'ল ফুটবল। এই খেলবিধিৰ বিষয়ে ক'বলৈ যাওঁতে যিসকল বিশ্বশ্রেষ্ঠ ফুটবলারৰ নাম মনলৈ আহে, তাৰে ভিতৰত অন্যতম নৱপ্ৰজন্মৰ মাজত সবাতোকে জনপ্ৰিয় ক্রিস্টিয়ানো র'গান্ডো। যিজন ফুটবলার এফালে যদি World's Fittest Athlete আনফালে World's most marketable sportsman, আকেৰে Wolrd's richest Footballer আৰু World's highest paid Athlete.

ক্রিস্টিয়ানো র'গান্ডোর ১৯৮৫ চনৰ ৫ ফেব্ৰুৱাৰীত পৰ্তুগালত জন্ম হয়। মাত্ৰ ১২ বছৰ বয়সতে নিজ অধি঳ মাডেৰিয়াত নিজৰ নাম উজলাৰলৈ সক্ষম হোৱা ব'গান্ডোৰ ওপৰত তেতিয়াই পৰ্তুগালৰ ডাঙৰ ডাঙৰ ক্লাববিলাকৰ চকু পৰে। পোনপথমে ব'গান্ডোৱে Sporting Clubৰ লগত চুক্তিবদ্ধ হয় আৰু ২০০৩ চনত মানচেষ্টাৰ ইউনাইটেড দলৰ বিৰুদ্ধে খেলা এখন খেলত মানচেষ্টাৰ ইউনাইটেডক পৰাস্ত কৰি ব'গান্ডোৱে সেই দলৰ মেনেজাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। ইয়াৰ পিছত ব'গান্ডো মানচেষ্টাৰ ইউনাইটেড দলৰ লগত চুক্তিবদ্ধ হৈ এই দলৰ লগত চুক্তিবদ্ধ হোৱা প্ৰথম পৰ্তুগীজ খেলুৱে হিচাপে পৰিগণিত হয়। মানচেষ্টাৰ ইউনাইটেড দলত থাকোতে ব'গান্ডোৱে দলটিক তিনিবাৰকৈ প্ৰিমিয়াৰ লীগৰ খিতাপ, এটা UEFA Champions League খিতাপ আৰু এটা FIFA ক্লাৰ বিশ্বাকপৰ খিতাপ জয়ী কৰোৱাত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা লয়। ২০০৮ চনত FIFA Ballon d'or আৰু ফিফা বৰ্ষশ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈৰ ব'টাৰ বাবে ব'গান্ডো নিৰ্বাচিত হয় যদিও সেই ব'টাৰ লভিবলৈ অক্ষম হয়। ইয়াৰ পিছতেই অৰ্থাৎ ২০০৯ চনত ব'গান্ডোৱে এক অধ্যায়, য'ত ব'গান্ডোৱে অভিলেখ সংখ্যক টকাৰে বিয়েল মাদ্রিদ দলৰ সৈতে চুক্তিবদ্ধ হয় আৰু লগে লগে স্থাপন কৰি গ'ল এটাৰ পাছত আনটো অভিলেখ। ২০১৩ আৰু ২০১৪ চনত একেৰাবে দুবাৰকৈ ব'গান্ডোলৈ FIFA Ballon d'or জিকিবলৈ সক্ষম হয়। বিয়েল মাদ্রিদৰ হৈ La Liga ত ৩২টা হেট্ৰিক দি ব'গান্ডোৱে এক অভিলেখ স্থাপন কৰে। ২০১৪ চনত La Liga ইতিহাসত পোনপথমবাৰৰ বাবে ১৭৮ খন খেলত ২০০টা গ'ল দি ব'গান্ডোৱে অভিলেখ গঢ়ে। ২০১৫ চনত ব'গান্ডো বিয়েল মাদ্রিদ দলৰ সৰ্বকালৰ সৰ্বোচ্চ গ'ল দিওত্তা খেলুৱৈৰ হিচাপে পৰিগণিত হয়। ২০১৬ চনত বিয়েল মাদ্রিদ দলক ১১ সংখ্যক ইউৰোপীয়ান খিতাপ আৰু নিজ দেশে পৰ্তুগালক ইউৰো ২০১৬ জিকোৱাত আগবঢ়োৱা বৰঙণিৰ বাবে এক অভিলেখ সংখ্যক ভোটৰ দ্বাৰা

ব'গান্ডোৱে পঞ্চমবাৰলৈ FIFA Ballon d'or জিকিবলৈ সক্ষম হয়। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ত ব'গান্ডো সৰ্বোচ্চ গ'ল দিওত্তা খেলুৱৈ আৰু পৰ্তুগালৰ সৰ্বকালৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ ফুটবলাৰ হিচাপে খ্যাত। ২০১৬-১৭ চনত 'ফৰ্বচ' আলোচনীয়ে ব'গান্ডোক 'Most marketable sportsman', 'World's highest paid Athlete' হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰে। ২০১৬-১৭ চনতে ESPN যে ব'গান্ডোক বিশ্বৰ আটাইটকে জনপ্ৰিয় খেলুৱে হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰে। ২০১৮ চনত বাছিয়াত অনুষ্ঠিত হোৱা ফিফা বিশ্বকাপতো ব'গান্ডোৱে পৰ্তুগালৰ হৈ আকৰ্ষণীয় প্ৰদৰ্শন দাঙি ধৰে আৰু বহু অভিলেখো স্থাপন কৰে। স্পেইনৰ বিৰুদ্ধে হোৱা প্ৰথমখন লীগ মেচত ব'গান্ডোৱে ৩ টাকৈ গ'ল দি হেট্ৰিক অৰ্জন কৰে আৰু খেলখন ৩-৩ গ'লত ড্ৰ হয়। বিশ্বকাপৰ পৰ্তুগালে যথেষ্ট উত্ত প্ৰদৰ্শন কৰিব নোৱাৰিলৈও ব'গান্ডোৱে সকলোৱে দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰে। ৩ খন খেলত পৰ্তুগালে ৫ টাকৈ গ'ল দিয়ে আৰু ইয়াৰে ৪ টা গ'ল ব'গান্ডোৱে দিয়ে। তদুপৰি বিশ্বকাপত ৩৩ বছৰীয়া ব'গান্ডোৱে ঘন্টাত ৩৪ কি.মি. বেগত দৌৰি সম অভিলেখ স্থাপন কৰি সকলোকে আচৰিত কৰি তোলে। এই অভিলেখ স্থাপনৰ দ্বাৰা ব'গান্ডোৱে আকো এবাৰ সকলোকে প্ৰমাণ কৰি দেখুৱালৈ যে তেওঁক কিয় 'World's fittest athlete' হিচাপে আখ্যা দিয়া হয়। বিশ্বকাপৰ পিছতেই ব'গান্ডোৰ জীৱনলৈ অন্য এক অধ্যায় আহে। ব'গান্ডোৱে বিয়েল মাদ্রিদ দল ত্যাগ কৰি জুভেন্টাচ (Juventus) দলৰ সৈতে চুক্তিবদ্ধ হয়। ইয়াৰ লগে লগে বিয়েল মাদ্রিদ দলে এনেকুৱা এজন বিশ্বশ্ৰেষ্ঠ তাৰকাক হেৰুৱাৰ লগা হয়, যিয়ে দলটোক বিশ্বৰ আগত শ্ৰেষ্ঠ হিচাপে স্বীকৃতি দিয়াত অগ্ৰণী ভূমিকা পালন কৰিছিল।

কঠোৰ শ্ৰম আৰু আত্মবিশ্বাসৰ দ্বাৰা বিশ্বাসীক মোহিত কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা ব'গান্ডো সাধাৰণ নাগৰিক হিচাপেও লেখতল'বলগীয়া। তেওঁ শাৰীৰিকভাৱে অক্ষম শিশু প্ৰতিষ্ঠানসমূহলৈ বহু সময়ত বহু দণ্ড-বৰঙণি আগবঢ়াই আহিছে। খেল পথৰত দেখুওৱা তেওঁ ভৱিব যাদুৱে বিশ্ববাসীক সদায় আমোদ যোগাই আহিছে আৰু আগলৈও যোগাই থাকিব। ■

Manchester United Football Club

Manchester United Football Club is a professional football club based in old Trafford ,Greater Manchester, England ,that competes in the premier league , the top flight of English football . Nicknamed "the Red Devils", the club was founded as Newton Heath LYR Football Club in 1878, changed its name to Manchester

United in 1902 and moved to its current stadium, old Trafford ,in 1910. Manchester United have won more trophies than any other club in English football,with a record 20 league titles ,12 FA cups ,5 league cups and a record 21 FA community shields .United have also won three UEFA champions leagues ,one UEFA Europa league ,one UEFA cup winners' cup ,one UEFA super cup ,one intercontinental cup and one FIFA club world cup .In 1998-98 the club became the first in the history of English football to achieve the continental European treble .By winning the UEFA Europa League in 2016-17 they became one of five clubs to have won all three main UEFA club competitions.

The 1958 Munich air disaster claimed the lives of eight players. In 1968, under the management of matt busby ,Manchester United became the first English football club to win the European Cup. Alex Ferguson won 38 trophies as manager, including 13 Premier League titles, 5 FA Cups and 2 UEFA Champions Leagues, between 1986 and 2013,when he announced his retirement. ■

Source : Internet

মঙ্গল
বজা

সংবিধানৰ ৩৭০ নং ধাৰা : আশীৰ্বাদ নে অভিশাপ

তৈৰি জ্যোতি কাকতি
স্নাতক তৃতীয় বাণাস্পিক (কলা)

এই বৰ্ষৰ ১৪ ফেব্ৰুৱাৰীত দক্ষিণ কাশ্মীৰৰ পুলুৱামাত হোৱা সন্ত্রাসবাদী আক্ৰমণৰ পাছতেই ধাৰা ৩৭০ৰ ওপৰত বিতৰ্ক আৰু বিবাদ আৰম্ভ হৈছে। প্ৰায় সংখ্যক লোকৰ মতে জন্মু কাশ্মীৰৰ পৰা এই ধাৰা ৩৭০ উঠাই দিব লাগে। এই ধাৰা ৩৭০ ৰ বাবেই জন্মু কাশ্মীৰৰ দিনাগবিকত্ব আছে আৰু লগতে জন্মু কাশ্মীৰৰ বাস্তুতীয় পতকা বেলেগ।

কিন্তু এই ধাৰা ৩৭০ কি? এই ধাৰা কেতিয়া আৰু কিয় সংবিধানত সমৰিষ্ট কৰা হৈছিল? কোনবোৰ কাৰকে এই ধাৰাক ইমান বিবাদিত কৰিবে? ইমানকৈ বিবাদিত হোৱা স্বত্বেও কিয় আজিলৈকে ধাৰা ৩৭০ ভাৰতীয় সংবিধানৰ অংশ হৈ আছে?

এই প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰৰ পাবলৈ আমি ভাৰতৰ স্বাধীনতাৰ কালছোৱা অধ্যয়ন কৰিব লাগিব। যেতিয়া ভাৰত স্বাধীন হৈছিল তেতিয়া ৫৬২ খন Princely States আছিল। বৃটিছে প্ৰত্যেকখন Princely Statesক এই অধিকাৰ দিছিল যে তেওঁলোকে নিজ ইচ্ছামতে ভাৰত বা পাকিস্তান যিকোনো এখন দেশতে অস্তৰুক্ত হ'ব পাৰে। অথবা তেওঁলোকে নিজে এখন বেলেগ বাস্তু গঠন কৰিব পাৰে। এই অধিকাৰৰ প্ৰয়োগ কৰিয়েই জন্মু কাশ্মীৰৰ সেই সময়ৰ বজা হৰিসিঙ্গে জন্মু কাশ্মীৰক এখন স্বাধীন বাস্তু হিচাপে গঠন কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল। কিন্তু বজা হৰিসিঙ্গে এই সিদ্ধান্ত কৰায়ণ কৰাৰ আগতে ১৯৪৭ চনৰ ২২ অক্টোবৰত পাকিস্তানে জন্মু কাশ্মীৰক আক্ৰমণ কৰি দিলে। তেতিয়া বজা হৰি সিঙ্গে ভাৰতক

NEW DELHI: TUESDAY, OCTOBER 28, 1947.

KASHMIR ACCEDES TO INDIA

VOL. XXIV. NO. 295

PLEBISCITE SOON ON RULER'S DECISION

Troops And Arms To Srinagar
RAIDERS

SHEIKH ABDULLA TO FORM INTERIM GOVT.

UNION TROOPS RUSHED FOR PROTECTION OF STATE

Special Representative

In view of grave emergency the Indian Dominated. In a "the other alternative" He adds: "This am the Ruler"

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় সালোচনী || ৩৭ম সংখ্যা ২০১৭-১৮ || ৮৭

সহায়ৰ বাবে অনুরোধ করে। কিন্তু ভাৰতীয় সেনাই তেতিয়াহে জন্মু কাশ্মীৰত প্ৰৱেশ কৰিব পাৰিব যেতিয়া ৰজাই Instruments of Accession ত চহী কৰিব। ৰজাই Instruments of Accession ত চহী কৰাৰ পাছতেই ভাৰতীয় সেনাই জন্মু কাশ্মীৰক পাকিস্তানী সেনাৰ পৰা মুক্ত কৰিলৈ। এইখনিতে উল্লেখযোগ্য যে, সেই সময়ত যিবোৰ Princely States-এ ভাৰতৰ লগত থাকিব বিচাৰিল তেওঁলোকে দুই ধৰণৰ দস্তাবেজত চহী কৰিবলগা হৈছিল— Instruments of Accession আৰু Instruments of Merger। ৰজা হৰিসিঙ্গে Instruments of Accession ত চহী কৰিছিল কিন্তু Instruments of Merger ত চহী কৰাৰ আগতেই সেই সময়ৰ ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী জৱাহৰলাল নেহৰুৰে ৰেডিঅ'ত এইবুলি ঘোষণা কৰিলৈ যে- তেওঁ জন্মু কাশ্মীৰত Reffrendum অৰ্থাৎ জনমত সংগ্ৰহ কৰিবলৈ প্ৰস্তুত হৈছে। সেয়ে ৰজা হৰিসিঙ্গে Instruments of Merger ত চহী কৰিব নোৱাবিলৈ। যিহেতু এই বিষয়টি বাট্টসংঘ পাইছিলগৈ সেয়ে ৰজাই Instruments of Merger ত চহী কৰিবলৈ নাগালৈ। ভাৰত আৰু জন্মু কাশ্মীৰ মাজত আইনী সম্বন্ধ গঢ়িবলৈ লুইচ মাউন্টবেটেনৰ উপদেশ মতে জৱাহৰলাল নেহৰুৰে জন্মু কাশ্মীৰ সেই সময়ৰ প্ৰধান মন্ত্ৰী শ্ৰেষ্ঠ আদুলাব সৈতে আলোচনা কৰি ধাৰা ৩৭০ বা প্ৰাৰম্ভ কৰিলৈ। তেতিয়া জৱাহৰলাল নেহৰুৰে ড° ভীমৰাও আন্দেকাৰক ধাৰা ৩৭০ বা দ্রাফ তৈয়াৰ কৰিবলৈ অনুৰোধ কৰিলৈ। কিন্তু আন্দেকাৰে এই ধাৰাৰ বিষয়ে বিতকৈ জনাৰ পাছত এই ধাৰা তৈয়াৰ কৰিবলৈ অমান্তি হয়। সেয়ে পণ্ডিত নেহৰুৰে গোপাল স্বামী আয়াৰক এই ধাৰা তৈয়াৰ কৰিবলৈ কয়। অৱশ্যেত ১৯৪৯ চনত ধাৰা ৩৭০ তৈয়াৰ কৰি সংসদলৈ আগবঢ়ায়।

ধাৰা ৩৭০ ব বিবাদিত কাৰকসমূহ :

- জন্মু কাশ্মীৰ লোকসকল দিনাগৰিকত্বৰ অধিকাৰী।
- জন্মু কাশ্মীৰ বাস্তুয় পতাকা পৃথক।
- জন্মু কাশ্মীৰ বিধানসভাৰ কাৰ্যকাল ৬ বছৰ, কিন্তু ভাৰতৰ অন্য প্ৰান্তত ৫ বছৰ।
- ভাৰতৰ বাস্তুয় প্ৰতীক আৰু বাস্তুয় পতাকাৰ অপমান জন্মু কাশ্মীৰত অপৰাধ নহয়।
- ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ কোনো আদেশ জন্মু কাশ্মীৰত মান্য নহয়।
- ভাৰতৰ সংসদে জন্মু কাশ্মীৰ বিষয়ক লৈ সীমিতভাৱেহে আইন প্ৰণয়ন কৰিব পাৰে।
- জন্মু কাশ্মীৰ কোনো মহিলাই যদি ভাৰতৰ অন্য বাজ্যৰ পুৰুষৰ সৈতে বিবাহপাশত আৱদ্ধ হয়, সেই মহিলাৰ নাগৰিকত্ব সমাপ্ত হয়। অন্যহাতে যদি পাকিস্তানৰ কোনো পুৰুষে জন্মু কাশ্মীৰৰ কোনো মহিলাৰ সৈতে বিবাহ হয় তেতিয়া সেই পুৰুষজনে জন্মু কাশ্মীৰৰ নাগৰিকত্ব লাভ কৰে।
- ধাৰা ৩৭০ বাৰে কাশ্মীৰত RTI, RTE, CAG আদি আইনসমূহ বলৱৎ নহয়।
- কাশ্মীৰৰ মহিলাসকলৰ ওপৰত 'শ্বারিয়ত' আইন প্ৰণয়ন হৈ আছে।
- কাশ্মীৰত পঞ্চায়তৰ কোনো অধিকাৰ নাই।
- কাশ্মীৰত সংখ্যালঘুসকলে (হিন্দু/শিখ) সংৰক্ষণ নাপায়।

- ধাৰা ৩৭০ বাৰে কাশ্মীৰৰ বাহিৰৰ লোকে কাশ্মীৰত মাটি কিনিব নোৱাৰে।
- এই ধাৰাৰ বাবে এজন পাকিস্তানীয়েও ভাৰতীয় নাগৰিকত্ব পাৰ, মাথো তেওঁ কোনো এগৰাকী কাশ্মীৰী ছোৱালীক বিয়া কৰালেই হ'ল।

জন্মু কাশ্মীৰৰ ক্ষেত্ৰত সমগ্ৰ পৃথিবীয়ে ভাৰতৰ লগ দিয়ে। ইয়াৰ কাৰণ হ'ল এই ধাৰা ৩৭০। আচলতে সাম্প্ৰতিক সময়ত ধাৰা ৩৭০ এ আমক সুৰক্ষা দি আছে। ভাৰতে কাশ্মীৰত বেআইনীভাৱে হস্তক্ষেপ কৰি আছে বুলি কোনোদিনেই দাবী তুলিব নোৱাৰে একমাত্ৰ ধাৰা ৩৭০ৰ বাবে। ৰজা হৰিসিঙ্গে Instruments of Merger ত চহী নকৰা স্বত্বেও ধাৰা ৩৭০ এ ভাৰতক কাশ্মীৰত আইনসংগতভাৱে হস্তক্ষেপ কৰাৰ সহায় কৰি আছে। এতিয়া আমি যদি ধাৰা ৩৭০ বাৰে লৰ্ড মাউন্টবেটেনক ধন্যবাদ দিওঁতে এইটোৱো জানি লোৱা দৰকাৰ যে Reffrendum অৰ্থাৎ জনমত সংগ্ৰহ কৰা আৰু জৱাহৰলাল নেহৰুৰ দ্বাৰা ৰেডিঅ'ত ঘোষণা কৰোৱাৰ বুদ্ধি লৰ্ড মাউন্টবেটেনেৰেই আছিল। নহ'লৈ জন্মু কাশ্মীৰ আজি ভাৰতৰ পুৰ্ণিঙ্গ অংশ হৈ থাকিলহেতেন।

ভাৰতৰ সংবিধানৰ অংশ এটাৰ যিকোনো পৰিৱৰ্তন কৰিব লগা হ'লে লোকসভা আৰু ৰাজ্যসভা উভয় সদনৰে সম্মতি লাগিব। ধাৰা ৩৭০ ভাৰতীয় সংবিধানৰ Transitional and Special Provisionৰ অন্তভুক্ত আৰু এই Provisionৰ যিকোনো ধাৰা আঁতৰাবলৈ একমাত্ৰ বাট্টপতি আদেশৰ পথযোজন। বাট্টপতিৰ মাথো এটা আদেশত ধাৰা ৩৭০ ভাৰতীয় সংবিধানৰ পৰা তৎক্ষণাৎ নোহোৱা হ'ব। কিন্তু এইখনিতেই হ'ল ডাঙুৰ সমস্যাটো। ধাৰা ৩৭০ ভাৰতীয় সংবিধানৰ অংশ হোৱাৰ উপৰিও জন্মু কাশ্মীৰৰ সংবিধানৰো অংশ হয়। ভাৰতীয় সংবিধান সভাৰ দৰে জন্মু কাশ্মীৰোৰ এখন সংবিধান সভা আছিল (১৯৫১ৰ পৰা ১৯৫৬ লৈ) আৰু তেওঁলোকে জন্মু কাশ্মীৰৰ এখন পৃথক সংবিধান তৈয়াৰ কৰিলৈ আৰু ধাৰা ৩৭০ জন্মু কাশ্মীৰৰ সংবিধানৰ অংশ কৰিলৈ। জন্মু কাশ্মীৰৰ সংবিধান সভাই এক অন্তৰুত চৰ্ত সংবিধানৰ অন্তভুক্ত কৰিলৈ। চৰ্ত অনুসৰি ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনো Provision যদি জন্মু-কাশ্মীৰৰ সংবিধানৰ অংশ হয় তেন্তে সেই Provision আঁতৰাবৰ বাবে কোনো প্ৰস্তুত তুলিব নোৱাবিব। অৰ্থাৎ ধাৰা ৩৭০ ক জন্মু কাশ্মীৰৰ সংবিধানৰ পৰা আঁতৰাব নোৱাৰিব। যদি ধাৰা ৩৭০ ভাৰতীয় সংবিধানৰ পৰা মোকলাই দিয়া হয় তেতিয়া ভাৰত এনেকুৱা পৰিষ্ঠিতিত পৰিব যে ভাৰতে কাশ্মীৰত বেআইনীভাৱে হস্তক্ষেপ কৰি আছে। তেতিয়া পাকিস্তান আৰু কাশ্মীৰৰ বিছন্নতাবাদী নেতৃসকলে এই দুৰ্বলতাৰ সুযোগ লৈ বাট্টসংঘৰ International Court of Justice লৈ যাব পাৰিব আৰু তেতিয়া ভাৰতৰ স্থিতি থুনুকা হৈ পৰিব।

কাশ্মীৰক পৃথিবীৰ ভূস্বৰ্গ বুলি কোৱা হয়। বিগত সময়ত এই ভূস্বৰ্গ বহু ঘটনাৰ সাক্ষী হৈ বৈছে যিবোৰে কাশ্মীৰক নৰকলৈ কৃপাত্তৰ কৰিছে। ভাৰতৰ বহু বীৰ জোৱানে এই ভূমিৰ বাবে জীৱন দান দিচে আৰু হয়তো এই কাশ্মীৰৰ বাবেই ভাৰতে কিমান সমস্যাৰ সন্ধুৰীন হ'ব ঠিক নাই। ৰেডিঅ'ত মাথো এটা ঘোষণাই হৈছে এই বিবাদৰ শিপা। ■

SCENERIO OF 21ST CENTURY`S YOUTH

Bitu Ali Hazarika

T.D.C. 5th Sem (Science)

Everything's in the earth has both positive and negative which have to be accepted in a right way to grow and prosper in life. But young generation who are unable to judge the right path are highly influenced with the negative things. A majority of the youth today spoil their career in useless habits like smoking ,drinking alcohol,drug-addiction which destroys their life. Awarness between young people and self judgement should be good enough for the steps that younger generation takes i.e. whether they are following the reality or simply living in an illusion must have a clear vision.

Now a day's pressuming amongst young-stars is fast growing in today's scenario. This bad habit is commonly seen in youth that spend more time with each other. Many a time, young-stars prefer to sit in groups and chit chat over things that might not even matter. They prefer doing it over a cigarette or probably some alcolol. Now,if a friend don't fall into these bad habits, they are often forced or encouraged by other friends to get into probably trying a cigarette or some weed. Many people do certain things just because their best buddy does it too. Young generation need to choose good friend by seeing others behavior whether they are peer pressuring you to do bad things or helping you to do good things in your life and making a sense that you are in a right pathway to achieve your goal.

Education for self-reliance. "Every adult was a teacher to a greater or lesser degree, this lack of formality may have made education more directly relevant to the society in which the child was growing up". Today,education is touted as the single most important tool to transfer the poorest countries in the devloping world into prosperous economics but the need is not just for schooling but for education that is appropriate to the challenges that young people will face in the 21st century.

patience in students is the factor which must be achieved by every students during their study time. Students face numerous problem or in other word challenges during their academics. Now a day's competition is very high for education as well as job is concerned. Job opportunities are also limited and quantity of qualified person is more,here perfection matters and ability of working must be dedicated to the job.

Quality of a person doesn't mean that the person is good in academic performance but the person must be able to do or handle any situation what so ever comes to life during life span, it may be bad or good things but the perception of the person must be clear that they have to achieve their goal in life in a proper way. A present thinker can make small or big goal to achieve smoothly rather than an illusion to rule the life of a people. Hard work in a smart way are the achiever's principle of getting success in their hand. ■

জাগীৰোড় কাগজ কল

ইন্দুভূষণ শহীকীয়া

স্নাতক দ্বিতীয় যাগাসিক (কলা)

নগাঁও কাগজ কল অসমৰ মৰিগাঁও জিলাৰ জাগীৰোড়ত অৱস্থিত। ১৯৭০ চনত ভাৰত চৰকাৰৰ উদ্যোগত প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল হিন্দুস্তান কাগজ নিগমৰ। সমগ্ৰ ভাৰততে কাগজৰ নাটনিৰ বাবে পাঠ্যপুঁথি ছপা কৰাত অসুবিধা হোৱাত হিন্দুস্তান কাগজ নিগমে ১৯৭৭ চনত নগাঁও কাগজ কল প্ৰতিষ্ঠাৰ প্ৰস্তাৱ লয় আৰু উৎপাদন আৰস্ত হয় ১৯৭৮ চনত। ১৯৮৯ চনত নগাঁও জিলাৰ পৰা মৰিগাঁও মহকুমাক জিলা হিচাপে ঘোষণা কৰাত জাগীৰোড়ত থকা কাগজ কলটোও নগাঁও জিলাৰ পৰিৱৰ্তে মৰিগাঁও জিলাৰ অস্তৰ্ভুক্ত হৈ পৰে। কিন্তু নামটো নগাঁও কাগজ কল হিচাপেই থাকি যায়। ৩খনং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ দাঁতিত, জাগীৰোড় চহৰৰ পৰা মাত্ৰ ৩ কিলোমিটাৰ পূৰে নগাঁও কাগজ কল অৱস্থিত। এই কলটোৱে বাবেই জাগীৰোড় চহৰখন কাগজ নগৰী হিচাপে জনপ্ৰিয় হৈ পৰিছে। প্ৰথম অৱস্থাত কেৱল পাঠ্যপুঁথি আৰু আন শৈক্ষিক কাম-কাজত প্ৰয়োজন হোৱা কাগজহে নগাঁও কাগজ কলে উৎপাদন কৰিছিল। বাণিজ্যিকভাৱে কাগজ উৎপাদন আৰস্ত হয় ১৯৮৫ চনত। এই কলটো কাগজ উৎপাদনত এছিয়াৰ ভিতৰতে প্ৰথম। ভাৰতৰ অন্য কাগজ কলতকৈ উৎপাদন ক্ষমতা, যন্ত্ৰপাতি আদি সকলো

ফলৰ পৰা ডাঙৰ। উৎপাদন কেন্দ্ৰ, আৰাসিক অঞ্চল আৰু অন্যান্য অনুষ্ঠান আদিকে লৈ কাগজ কলটোৱে সৰ্বমুঠ ছশ একৰ মাটি আগুৰি আছে। মুঠ পাঁচটা গোটৰ দ্বাৰা ইয়াৰ কাম-কাজ পৰিচালিত হয়। গোটকেইটা হৈছে প্ৰশাসনিক, কাৰিকৰী, বাণিজ্যিক, উৎপাদন আৰু বন। বৰ্তমান উৎপাদন গোটটোৱে দৈনিক ৩০০ টন কাগজ উৎপাদন কৰিব পাৰে। উৎপাদন গোটৰ কাৰ্যক্ষমতা সম্পূৰ্ণ নিৰ্ভৰ কৰে বিজুলী যোগানৰ ওপৰত। কাগজ কলটোৱে নিজা উৎসৱ পৰা বিদ্যুৎ উৎপাদন কৰে আৰু কিছু পৰিমাণে অসম ৰাজ্যিক বিদ্যুৎ পৰিষদে যোগান ধৰে। কেঁচামাল হিচাপে প্ৰধানকৈ বাঁহ ব্যৱহাৰ হয়। উৎপাদনত ব্যৱহাৰত বাঁহ, কাঠ অসমৰ বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা আছে। বাঁহ যোগানৰ বাবে কলৰ কিছুমান নিৰ্দিষ্ট যোগনিয়াৰ আছে। খুচুৰা যোগনিয়াৰসকলে বাঁহ, কাঠ আদি ট্ৰাকত আনি মিলৰ যোগনিয়াৰসকলক দিয়েছি। কাগজ কলটোৱে অসমৰ কিছু অঞ্চলত নিজাকৈ বাঁহ উৎপাদনৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। এনে খেতিয়কে উৎপাদিত বাঁহ কেৱল কাগজ কলকহে দিয়ে। এইবোৰ ব্যৱস্থাৰ উপৰিও বাঁহ মজুতকৰণৰ কেইবাটাও ভঁৰাল অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত আছে যাতে বাৰিষা সময়ত বাঁহৰ যোগান কৰি নাযায়। নগাঁও

কাগজ কলে প্রত্যক্ষভাবে ইয়ার উৎপাদিত কাগজ বিক্রী নকরে। হিন্দুস্তান কাগজ নিগমৰ অনুমোদিত কিছু বিতৰক বিক্রেতাৰ যোগেদিহে বিক্ৰীৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। তদুপৰি চৰকাৰী আৰু বাতৰি কাকতৰ যোগানকে ধৰি কিছু কাগজৰ সবৰাহ প্রত্যক্ষভাবে কৰা হয়। নগাঁও কাগজ কল প্ৰদূষণৰ বাবে বিতৰকৰ মাজত সোমাই পৰা দেখা যায়। কাগজ কলৰ প্ৰদূষণৰ বাবে ওচৰ-পাঁজৰৰ লোকৰ ছালৰ ৰোগ, শ্বাস-প্ৰশাস জাতীয় ৰোগ হোৱাৰ অভিযোগ শুনা যায়। কাগজ কলৰ দাঁতিত থকা তৰঙা বিলত পেলনীয়া দৰ্ব পেলোৱাৰ ফলত পানী দৃষ্টি হৈ মাছ কাছকে ধৰি আন জলজ প্ৰাণীৰ মৃত্যু হোৱাৰ খবৰ পোৱা যায়। প্ৰদূষণ নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত দুৰ্বল ভূমিকা লোৱা বুলি কৰ্তৃপক্ষ সমালোচিত হৈ আহিছে।

অসমৰ উদ্যোগিক বিকাশ আৰু নগাঁও কাগজ কল :

এখন দেশৰ বিকাশৰ গতি প্ৰধানকৈ নিৰ্ভৰ কৰে দেশখনৰ উদ্যোগিক বিকাশৰ ওপৰত। উদ্যোগিক বিকাশৰ বাবে উদ্যোগ স্থাপন কৰিব লাগিব আৰু উদ্যোগসমূহ লাভজনক হ'বলৈ হ'লে উদ্যোগ স্থাপন কৰা ঠাইত প্ৰয়োজনীয় কেঁচা সামগ্ৰী, শ্ৰমিক, কৰ্মচাৰী, বজাৰ, বাস্তা-ঘাট, জলবায়ু আদি দিশ চালি-জাৰি চাইহে এটা উদ্যোগ স্থাপন কৰা হয়। এটা উদ্যোগে উৎপাদনক্ষম হৈ চৰকাৰ বা মালিক পক্ষক লাভজনক কৰাৰ লগতে শ্ৰমিক-কৰ্মচাৰী আদি প্রত্যক্ষভাবে জড়িত লোকসকল আৰু পৰোক্ষভাবে কেঁচা সামগ্ৰীৰ লগত জড়িত ব্যক্তি বা বজাৰ-সমাৰ আদিকে ধৰি একোটা বৃহৎ অঞ্চলক উপকৃত কৰে। আন কথাত ক'বলৈ গ'লৈ এটা উদ্যোগে Primary Sector আৰু Tertiary Sector দুয়োটাকৈ উপকৃত কৰে। সেয়ে, একোটা অঞ্চল, একোখন ৰাজ্য বা একোখন দেশ উদ্যোগীকৰণৰ অবিহনে উন্নত দেশৰ পৰ্যায়লৈ যোৱাটো প্ৰায় অসমৰ বুলি ক'লৈও নিশ্চয় বেছি কোৱা নহ'ব।

কিন্তু অতি পৰিবাপৰ কথা যে, আমাৰ অসমখন বিভিন্ন কেঁচা সামগ্ৰীৰে ভৰপূৰ হৈ থকা এখন ৰাজ্য হোৱাৰ পাছতো আজি অসমত উদ্যোগিক বিকাশ বুলিবলৈ একোনৈই নাই। খাৰুৱা তেলৰ বাবে অসম চহকী, চাৰিটাকৈ শোধনাগাৰ, কিন্তু তেল শোধনত সৃষ্টি হোৱা উপাদানসমূহৰ পৰা বা কয়লাৰ উপাদানসমূহৰ পৰা অসমত যি ধৰণৰ উদ্যোগিক বিকাশ হ'ব লাগিছিল সেয়া হোৱা দেখা নাযায়। বনজ সম্পদেৰে ভৰপূৰ অসমখনত বনজ সম্পদভিত্তিক কেইটা উদ্যোগ গঢ়ি উঠিছে? উদাহৰণস্বৰূপে, সঁচি গছৰ অসমত যথেষ্ট উৎপাদন হয় কিন্তু এই সঁচিগছৰ পৰা বিজ্ঞানসম্ভৰতাৰে উদ্যোগীকৰণৰ কথা স্বৰাজোন্তৰ কালৰ কোনোৰা এখন চৰকাৰে ব্যৱস্থা লৈছেনে? অসমৰ বৃহৎ চাহ উদ্যোগটোকে পৃথিৰী বিখ্যাত কৰিবলৈ বিশেষ কিবা ব্যৱস্থা লোৱা হৈছেনে? শিক্ষিত নিবনুৱা এচাম উদ্যোগী যুৱকে নিজ প্ৰচেষ্টাবে এই খেতিৰ লগত জড়িত হৈ জীৱিকা উপাৰ্জনৰ পথ উলিয়াহৈছে। কিন্তু চৰকাৰীভাৱে চাহ উদ্যোগটোক যি পৰ্যায়লৈ লৈ যাব পৰিলেহেঁতেন তেনে কৰা চকুত নপৰে। বৰঞ্চ টোকোলাই চাহ গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ অৱস্থাও দুখ লগা বুলিহে সিদিনা সংবাদ মাধ্যমৰ জৰিয়তে জানিব পাৰিলো। কৃষিভিত্তিক উদ্যোগ স্থাপনৰ প্ৰচুৰ সম্ভাৱনা অসমত আছিল আৰু আছে, কিন্তু ইয়াক কাৰ্যকৰী কৰাৰ ব্যৱস্থাহে চকুত নপৰে। এসময়ত এছিয়া মহাদেশৰ ভিতৰতে বিখ্যাত চেনিকল, বৰুৱাবামুণ গাঁৱৰ চেনিকলত কুঁহিয়াৰ গাড়ী শাৰী শাৰী হৈ আছিল। কিন্তু এতিয়া

সেই চেনিকলো নাই (যিটো ধৰ্মসন্তুপত পৰিণত হ'ল) আৰু কুঁহিয়াৰ খেতি কৰা খেতিয়কো নাই। এই কুঁহিয়াৰ খেতিয়কসকলক কুঁহিয়াৰৰ খেতিৰ প্ৰতি অনীহা ভাৰ অনাত চৰকাৰ জগৰীয়া নহয়নে বাবু?

এতিয়া কথা হ'ল একোটা উদ্যোগ যথেষ্ট কষ্ট আৰু খৰচৰ বিনিময়ত গঢ়ি উঠে আৰু কাৰ্যক্ষম হয়। কিন্তু কেঁচা সামগ্ৰী, শ্ৰমিক কৰ্মচাৰী আদি সকলো মজুত থকাৰ পাছতো কি কাৰণে একো একোটা লাভজনক উদ্যোগ বন্ধ হ'বলগীয় হয়। এনেকুৱা এটা পৰিৱেশ সৃষ্টি নহ'ব বাবে চৰকাৰে উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব নালাগেনে? বন্ধ হৈ যোৱাৰ পাছত পুনৰ কাৰ্যক্ষম হোৱা উদ্যোগ অসমত প্ৰায় নাই বুলিয়েই ক'ব পাৰি। সেয়ে, উদ্যোগীকৰণৰ স্বার্থত অসমৰ উভয়নৰ খাতিৰত যি দলৰ চৰকাৰ নহ'ওক লাগিলে বৰ্তমান থকা উদ্যোগকেইটা সূচাৰুৰূপে চলি থকাৰ বাবে যাৰতীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাটো নিশ্চয় প্ৰয়োজন।

১৯৮৫ চনতে আৰম্ভ হোৱা ভাৰত চৰকাৰৰ অধনীৰ গুৰু উদ্যোগ জাগীৰোড় নগাঁও কাগজ কল আজি সংকটৰ গৰাহত। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰচুৰ বাঁহখেতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি নগাঁও আৰু কাছাৰ কাগজ কল দুটা গঢ়ি উঠিছিল। নিতো ৩০০ মেট্ৰিকটন কাগজ উৎপাদনক্ষম নগাঁও কাগজ কলটো বিগত বছৰ মাৰ্চ মাহৰ পৰা বন্ধ হৈ আছে। কৰ্মচাৰীসকলে ৭-৮ মাছ ধৰি দৰমহা পোৱা নাই। কাছাৰ কাগজ কল আজি প্ৰায় ডেৰ বছৰ ধৰি বন্ধ। দুয়োটা কাগজ কলেই লাভজনক উৎপাদনৰ কৰিও আজি বন্ধ হৈ থাকিব লগা হৈছে। প্ৰায়ে অসমৰ সংবাদ মাধ্যমসমূহে এই বিষয়ে বাতৰি প্ৰকাশ কৰি আছে কিন্তু চৰকাৰে এতিয়ালৈকে একো বিশেষ পদক্ষেপ লোৱা দেখা নাই এই উদ্যোগ দুটা পুনৰ কাৰ্যক্ষম কৰাৰ ক্ষেত্ৰত। মধ্য অসমৰ আৰু বৰাক উপত্যকাৰ এই উদ্যোগ দুটা বন্ধ হোৱাত উদ্যোগ দুটাৰ লগত জড়িত দুটাকৈ বৃহৎ অঞ্চল মেন আজি স্থৰিৰ হৈ গৈছে। শ্ৰমিক-কৰ্মচাৰী আদি প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষভাবে উদ্যোগ দুটাৰ লগত জড়িত হৈ থকা লাখ লাখ লোকে আজি অনিশ্চয়তাত ভুগিছে। পৰিয়ালবিলাক চৰম আৰ্থিক নিৰাপত্তাহীনতাত ভুগিছে। এই উদ্যোগ দুটাও অসমৰ বন্ধ হৈ যোৱা উদ্যোগসমূহৰ দৰে ইতিহাস হ'বলৈ নেকি? ইয়াৰ লগত জড়িত লোকসকল, তেওঁলোকৰ পৰিয়ালবোৰ কি হ'ব?

কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যৰ বৰ্তমান দুয়োখন চৰকাৰেই উদ্যোগিক বিকাশৰ কথা কয়। বিদেশী বিনিয়োগকাৰীক নিমন্ত্ৰণ কৰিয়েই আছে। তেনেছলত নগাঁও আৰু কাছাৰ কাগজ কলৰ দৰে দুটাকৈ গুৰু উদ্যোগ বন্ধ হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে কিয়? ইয়াৰ মুখ্য কাৰ্যালয় আজিলৈকে অসমলৈ অনা নহ'ল কিয়? এইবোৰ যেন এক নুবুজা সাঁথৰ। আমাৰ মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী মহোদয়ক ব্যক্তিগত যোগাযোগৰ জৰিয়তে অসমৰ সাধাৰণ মানুহৰ কেইবাটাও ক্ষেত্ৰত তাৎক্ষণিকভাৱে ক্ষিপ্তাবে ব্যৱস্থা লৈ সহায় কৰাৰ বাতৰি আমি সংবাদ মাধ্যমত জানিবলৈ পাইছো। কিন্তু জাগীৰোড় কাগজ কলৰ কৰ্মচাৰীসকলৰ অৰ্থাৰাত শিক্ষা জীৱন স্তৰ হ'বলৈ লোৱা শিক্ষার্থীসকলৰ, কণমানি শিশুসকলৰ, অসুখীয়া বন্ধ পিতৃ-মাতৃসকলৰ ফালৰ পৰা দিয়া চিঠি পত্ৰৰ ওপৰত প্ৰধানমন্ত্ৰী মহোদয়ে কিয় আজিও ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰি কাগজ কলটো কাৰ্যক্ষম কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা নাই— ইও এক নুবুজা সাঁথৰ হৈ আছে।

আশা কৰোঁ, মহোদয়ে এতিয়াও বিহিত ব্যৱস্থা লৈ এই কাগজ কলৰ লগত জড়িত হৈ থকা লক্ষাধিক পৰিয়ালক জীয়াই থকাৰ

কাগজ কলৰ কৰ্মচাৰীৰ প্ৰতিবাদ কাৰ্যসূচী

সমল দিব। নিবনুৱা সংস্থাপনৰ আশাৰ বতৰা লৈ শাসনলৈ অহা চৰকাৰখনে যেন নতুনকৈ হাজাৰ হাজাৰ নিবনুৱাৰ সৃষ্টি নকৰে তাৰ পতি অনুৰোধ থাকিল। এই শ্ৰমিক-কৰ্মচাৰীসকলে কাম নকৰাকৈ টকা বিচৰা নাই। সেয়ে তেওঁলোকক কাম কৰিবলৈ সুবিধা দিয়ক, যাতে তাৰ বিনিময়ত গোৱা বেতন বা মজুৰিৰে তেওঁলোকে নিজেও স্বচ্ছন্দতাৰে জীয়াই থাকি দেশৰো অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত সহযোগিতা আগবঢ়াৰ পাৰে তেনে পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰিবৰ বাবে প্ৰধানমন্ত্ৰী মহোদয়ৰ ওচৰত অনুৰোধ জনালো। ৰাজ্য চৰকাৰে এইক্ষেত্ৰত যিমান পাৰে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক সহযোগিতা কৰাটো দৰকাৰ। উদ্যোগীকৰণৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সকলো উপাদানেই অসমত আছে। আমাৰ ৰাজ্যতেই ঈশ্বৰৰ দানস্বৰূপ উদ্ভাৱক উদ্বৰ ভৰালীৰ দৰে ব্যক্তি আছে, যি এতিয়ালৈকে ১৪৩টা বিভিন্ন বস্ত্ৰপাতি উদ্ভাৱন কৰিছে। তেওঁ আজি অসমৰ নাই চীন বা জাপানৰ দৰে ঘৰ্যাইত জন্ম হোৱা হ'লে হয়তো তেওঁ ১৪৩টা উদ্যোগৰ মালিক হ'লেই হৈনে। কিন্তু এয়াযে অসম, গুণীৰ মোল বুজোতে বহু সময় লাগে। এতিয়াও উদ্বৰ ভৰালীৰ দৰে ব্যক্তিক চৰকাৰখনে বাজনীতিৰ উদ্বৰলৈ গৈ উদ্যোগ বিভাগৰ প্ৰধান উপদেষ্টা হিচাপে স্বাধীনতাচিতীয়ভাৱে কাম কৰিবলৈ দিলে হয়তো অসমৰ উদ্যোগ ক্ষেত্ৰত কিছু পৰিৱৰ্তন হ'ব বুলি নিশ্চয় আশা কৰিব পাৰি। আমাৰ ৰাজ্যখনে উদ্যোগীকৰণৰ সপোন বহু দেখিলে, কিন্তু অতীতত যিমানবিলাক উদ্যোগ বন্ধ হৈ গৈছে, তাৰ সৌৰৱণে সপোন সপোন কৰিয়েই থাখিছে।

পৰিৰ্বন্তনকাৰী কেন্দ্ৰ আৰু ৰাজ্যৰ দুয়োখন চৰকাৰে লগলাগি নগাঁও কাগজ কলক যাতে অতি সোনকালে কাৰ্যক্ষম কৰি অসমৰ উদ্যোগিক জগতখনক আশাৰ বতৰা দিয়ে, তাৰবাবে ৰাজ্যখনক ভালপোৱা প্ৰত্যেকজনেই আশাৰে বাট চাব। অন্যথা প্ৰকৃতিয়ে অসমক সকলো ফালৰ পৰা উৎপাদক ৰাজ্য হ'বপৰাকৈ উপযুক্ত, সুজলা, সুফলা, শস্য শ্যামলা কৰাৰ পাছতো মাথো উপভোক্তা ৰাজ্য হিচাপেই সদায় পৰিচিত হৈ থাকিব লাগিব। এই উপভোক্তা ৰাজ্যক উৎপাদক ৰাজ্যলৈ পৰিৱৰ্তন কৰিবলৈ লাগিব উপযুক্ত উদ্যোগিক নীতি, উদ্যোগিক পৰিৱেশ, কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্য চৰকাৰৰ একান্ত সদিচ্ছা আৰু আন্তৰিকতা।

অসমৰ মাটিত উদ্যোগ স্থাপন কৰাৰ বাবে বাহিৰৰ বণিক গোষ্ঠীক নিমিঞ্চল কৰি আনি আমাৰ মাটিত থকা প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ পৰা আৰম্ভ কৰি সকলো সঁগি দিলে সৰ্বানন্দৰ চৰকাৰে। হাজাৰ হাজাৰ কোটি টকা বিনিয়োগ কৰিবলৈ ব্যক্তিগত পুঁজিপতি শ্ৰেণীক ৰঙা দলিচা পাৰি অসমলৈ আমন্ত্ৰণ কৰাৰ পিছত অসম তথা অসমীয়াৰ বাবে চৰকাৰে যে কিবা এটা কৰিব তাতো সন্দেহ আছে। ইতিমধ্যে

অসমৰ বিভিন্ন উদ্যোগসমূহৰ ভিতৰত প্ৰায়ভাগেই মৃত্যুৰ দুৱাৰমুখ্যত থকাৰ পিছতো চৰকাৰৰ সুসংবন্ধ আৰু সংহত পৰিকল্পনাবিহীন উদ্যোগনীতিৰ বিপৰীতে ৰাজ্যৰ সম্ভাৱনাপূৰ্ণ ক্ষেত্ৰসমূহ ব্যক্তিগত পুঁজিপতিৰ হাতত গতাই দিবলৈ ওলোৱা কাৰ্যই চৰকাৰৰ দুমুখীয়া নীতি উদঙ্গই দিছে।

চৰকাৰৰ এই দুমুখীয়া নীতিৰ প্ৰতিবাদ জনাই অসমৰ দুটা মৃত্যুমুখী উদ্যোগ হিন্দুস্তান পেপাৰ কৰ্পৰেশ্বন লিমিটেডৰ অধীনৰ জাগীৰোড়স্থিত নগাঁও কাগজ কল আৰু হাইলাকান্দিৰ পথওগ্রামস্থিত কাছাৰ কাগজ কলৰ কৰ্মচাৰীসকলে আন্দোলনৰ কাৰ্যসূচী কৰিছে। ৰাজ্যিক উদ্যোগমন্ত্ৰী চন্দ্ৰমোহন পাটোৱাৰীয়ে চৰকাৰে দুয়োটা কাগজ কলৰ বাবে ১৮শ কোটি টকা মুকলি কৰি দিব বুলি ঘোষণা কৰাৰ পিছতো যোৱা ১৮ মাহৰ প্ৰাপ্য দৰমহাৰ পৰা বথিত হৈ থকা এইসকল শ্ৰমিকে আন্দোলনত নামি পৰিছে। ইয়াৰ উপৰিও কাছাৰ কাগজ কলৰ কৰ্মচাৰীসকলেও নমামী বৰাক মহোৎসৱৰ পূৰ্বে সামুহিক আৱজাহাৰ ভাৱুকি প্ৰদান কৰিছিল যদিও পিছত চৰকাৰৰ হস্তক্ষেপত এই কাৰ্যসূচী প্ৰত্যাহাৰ কৰে। ইতিমধ্যে উৎপাদন বন্ধ হৈ থকা কাগজ কল দুটাৰ উন্নয়ন তথা বিস্তাৰিত বিকাশৰ বাবে চৰকাৰে এতিয়ালৈ কোনোধৰণৰ স্পষ্টীকৰণ প্ৰদান কৰা নাই। উল্লেখ্যে যে, পৰিস্থিতা বৃত্তাগোহাঁই নামৰ ছাত্ৰীগৰাকীয়ে নিজৰ দেউতাকৰ প্ৰায় ১৬ মাহে বন্ধ হৈ থকা দৰমহা মুকলি কৰি দিবলৈ অনুৰোধ কৰি অসম বিধানসভাৰ মজিয়াত হুকহুকাই কান্দি দিছিল। আনহাতে সেই একেটা কাগজ কলৰে ইনাম উদ্দিন আহমেদ নামৰ কৰ্মচাৰীজনে নিজৰ প্ৰাপ্য দৰমহা লাভ নকৰাৰ বাবে আঘাততা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে যদিও বাইজৰ সহায়ত তেওঁক সুকলমে উদ্বাৰ কৰা হয়। একেই দশা কাছাৰ কাগজ কলৰ কৰ্মচাৰীসকলৰ ক্ষেত্ৰটো ঘটি আছে। প্ৰায় দুবছৰৰ পৰাই বন্ধ হৈ আছে এইটো কাগজ কল। চৰকাৰে এইক্ষেত্ৰত এতিয়ালৈকে কোনোধৰণৰ স্পষ্টীকৰণ বা কোনোধৰণৰ নিৰ্দেশনা প্ৰদান কৰা নাই। আনহাতে এই দুটা কাগজ কলৰ উপৰিও নলবাৰী জিলাৰ নাথকুছিত থকা চেনিকলটোৱে লগতে বাঙ্গালীৰ তুলসীবাৰীত থকা কাপোৰ কলটো ইতিমধ্যে মৃত্যুমুখ্যত পৰিষে চৰকাৰৰ সৃষ্টি উদ্যোগনীতিৰ অভাৱত। একেই পৰিষটনাৰে পুনৰাবৃতি হ'ব বুলি আশংকা কৰা হৈছে নগাঁও আৰু হাইলাকান্দি জিলাৰ কাগজ কল দুটাৰ ক্ষেত্ৰত।

উল্লেখযোগ্য যে অমসমত বন্ধ হৈ পৰি থকা উদ্যোগসমূহ কোনোধৰণৰ কেঁচামালৰ অভাৱ নাইবা পুঁজিৰ অভাৱত বন্ধ হোৱা নাছিল, ইয়াৰ মূলতে আছিল অদক্ষ সংঘালন তথা পৰিচালন ব্যৱস্থা। বৰ্তমান সময়ত অসমত এইসমূহ কাম কৰিব পৰাকৈ যথেষ্টসংখ্যক শিক্ষিত নিবনুৱা আছে, যিয়ে ৰাজ্যৰ উদ্যোগখণ্ডক এক নতুন গতি প্ৰদান কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব পাৰিব। অসমত ইয়াৰ বাবে গুণগত শিক্ষানুষ্ঠানৰ লগতে উচ্চপৰ্যায়ৰ প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠানো ইতিমধ্যে প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছে। কোটি কোটি টকা চৰকাৰে যদি অসমৰ স্থানীয় উদ্যোগখণ্ডৰ নামত সুশ্ৰেণিতভাৱে খৰচ কৰে তেতিয়াহ'লে অসমে নিবনুৱা সমস্যাকে ধৰি অৰ্থনৈতিক ফালৰ পৰাও ভাৰতৰ আন ৰাজ্যসমূহক চেৰ পেলাবলৈ সক্ষম হ'ব। কিন্তু চৰকাৰে এইসমূহ দিশ ভালদৰে চালিজাৰি নাচাই বিশাল বিশাল মহোৎসৱ পাতি ৰাজকোষৰ ধনৰ অপব্যয় কৰি আহিছে। ■

তথ্যসূত্ৰ : ইন্টাৰনেট, অসমীয়া প্ৰতিদিন বাতৰি কাকত

কৰ্মসংস্থান আৰু অসমৰ যুৱক-যুৱতীৰ বহিঃবাজ্য গমন

দৰ্শন জ্যোতি বৰা

স্নাতক ষষ্ঠ যাগাসিক (কলা)

একবিংশ শতিকাৰ আগৰছোৱা সময়ত অসমৰ পৰা বাহিৰলৈ যোৱা মানুহৰ সংখ্যা তেনেই নগণ্য আছিল। উচ্চশিক্ষাৰ বাবে ঢাকা বিশ্ববিদ্যালয় বা বেনারচ হিন্দু বিশ্ববিদ্যালয়লৈ কোনোৱা পঢ়িবলৈ যোৱাটো আমাৰ মনত নপৰে। কামৰূপৰ ঠাইবোৰ পৰা বুজনসংখ্যক লোক কোচবিহাৰ, নিউ জলপাইগুৰি আদি অঞ্চললৈ পুৰোহিত পেছা (যামানী)ৰ বাবে যোৱাটো দেখিবলৈ পোৱা যায়।

সেই সময়ত ঢাকা বা পশ্চিমবঙ্গৰ কোচবিহাৰ, নিউ জলপাইগুৰি আদি ঠাইলৈ যোৱাটো অত্যন্ত জটিল আৰু সংকটজনক যাত্ৰা আছিল। উল্লেখনীয় যে ৬০-৭০ ৰ দশকত কিছুমান ল'বাই হিন্দী ছবি জগতৰ জনপ্ৰিয় অভিনেতা-অভিনেত্ৰীক প্ৰতাক্ষভাৱে সাক্ষাৎ কৰিবৰ বাবে মুস্বাই মহানগৰলৈ মাক-ডেউতাকৰ অনিছাসেও যোৱাটো দেখিবলৈ পোৱা গৈছিল। ইয়াৰ পৰা এইটোৱে প্ৰমাণ হয় যে ৮০ ৰ দশকৰ আগতে অসমৰ মানুহে জীৱিকাৰ সন্ধানত বহিঃবাজ্য বা বহিঃদেশলৈ যোৱাৰ প্ৰয়োজনবোধ কৰা নাছিল। অৰ্থাৎ অসমতে যথেষ্ট পৰিমাণে কৰ্মসংস্থানৰ সুবিধা আৰু ব্যৱস্থা বাহাল আছিল। ইয়াৰ উপৰি হয়তো অসমীয়া মানুহখনিক ব্যৱসায়িক দক্ষতা আৰু নিপুণতাৰ অভাৱ বাহিৰলৈ যোৱাৰ বাবে বাধাৰ প্ৰাচীৰ হৈ পৰিছিল। বৰ্তমান সময়ত মানুহৰ ব্যৱসায়িক পাৰদৰ্শিতা অইন ৰাজ্যৰ মানুহৰ তুলনাত কোনোগুণে কম নহয়।

কিন্তু দুৰ্ভাগ্য যে তাহানিৰ দিনত আমাৰ ককাদেউতাইহাঁতে ব্যৱসায়ত ব্ৰতী হোৱাটো সহজভাৱে ল'ব পৰা নাছিল। সাধাৰণভাৱে চৰকাৰী চাকৰি এটা লৈ জীৱনটো পাব কৰিবলৈ অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল। ফলস্বৰূপে বহিৰাজ্যৰ পৰা আহা লোকসকলে অসমত ব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠান স্থাপনৰ সুবিধা পাইছিল। বহু সংখ্যক লোকে অসমত প্ৰৱেশ কৰি ব্যৱসায়-বাণিজ্য আৰম্ভ কৰি তেওঁলোকৰ স্থিতি আৰু অৰ্থনৈতিক গাঁথনি সবল কৰি তুলিবলৈ সক্ষম হৈছিল। আনুষ্ঠানিকভাৱে তেওঁলোকে সম্পৰ্কীয় মানুহখনিক তেওঁলোকৰ ব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠানতে কৰ্মসংস্থান দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল আৰু তাৰ পৰিগতিস্বৰূপে তেওঁলোকৰ জনসংখ্যাৰ আকাৰ লাহে লাহে বৃদ্ধি পাই আহিছিল।

উল্লেখযোগ্য যে, তেতিয়াৰ দিনত বেচৰকাৰী খণ্ডত কৰ্মসংস্থানৰ সুবিধা তেনেই নগণ্য আছিল আৰু অসমত বেচৰকাৰী খণ্ডত কোনোধৰণৰ ঔদ্যোগিক বিকাশ হোৱাটো দৃষ্টিগোচৰ হোৱা নাছিল। কিছুসংখ্যক বহিৰাগতক চৰকাৰী চাকৰিতো নিরোগ কৰাটো পৰিলক্ষিত হয়। সমবায় ভিত্তিত গাঢ়ি উঠা বৰৰাৰামুণ গাঁৰৰ চেনিকল, জাগীৰোড়ৰ কাগজ কল আৰু তেল শোধনাগাৰকেইটাৰ বাহিৰে অসমত উদ্যোগ বুলিবলৈ একোৱে নাছিল। সময়ৰ গতিৰ লগে লগে চৰকাৰী খণ্ডত চাকৰিব সংখ্যাও লাহে লাহে হ্ৰাস পোৱা দেখিবলৈ পোৱা যায়।

ফলস্বরূপে অসমত যোৱা ছালিশ বছৰে নিবনুৱা সমস্যা অতি জটিল আৰু চিন্তনীয় হৈ পৰিষে। যোৱা ১০ বছৰে অসমৰ লাখ লাখ অধৰ্মশক্তি নিবনুৱা যুৱক অসমৰ বাহিৰলৈ (বিশেষকৈ দাক্ষিণ ভাৰতৰ মুখ্য চহৰ কোচিন, ব্ৰিঞ্চম, চেনাই, বাংগালুৰু, হায়দৰাবাদ) ওলাই যোৱাটো পৰিলক্ষিত হৈছে। এই প্ৰক্ৰিয়াটোৱ দুইধৰণৰ প্ৰতিক্ৰিয়া হোৱাটো স্বাভাৱিক— ১) বহিঃবাজ্যত কৰ্মৰত হৈ অসমৰ অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰখনলৈ কিমান পৰিমাণৰ অৰিহণা আগবঢ়াইছে? ২) অসমৰ পৰা বুজন পৰিমাণৰ মানৰ শক্তি বহিঃবাজ্যত নগণ্য মুনাফাত ব্যৱহাৰ কৰি অসমৰ কৃষিখণ্ডৰ বিস্তৰ ক্ষতিসাধন কৰিষে। বেছিসংখ্যক নিবনুৱা যুৱক অসমৰ বাহিৰত সুৰক্ষা সেৱা, হোটেল বা ৰেস্টোৱা ইত্যাদিতহে নিযুক্ত হোৱাটো পৰিলক্ষিত হয়। তেওঁলোকৰ বেতনৰ পৰিমাণ নগণ্য হোৱা হেতুকে সেইসকল কৰ্মৰত যুৱক বা যুৱতীয়ে আৰ্জনৰ নিম্ন পৰিমাণৰ ধন ভৱিষ্যতৰ বাবে সংধয় কৰিবলৈ আপৰাগ হয়।

লেখক ল'বলগীয়া কথা এইটোৱে যে, তেওঁলোকৰ দক্ষতা অনুসাৰে আৰ্জন কৰ। সেয়ে ভৱিষ্যনিধি আঁচনি, চিকিৎসা বীমা অথবা বেংকৰ জৰিয়তে মাহেকীয়া সংধয় আঁচনি আদিৰ জৰিয়তে লাভৰান হোৱাটো দৃষ্টিগোচৰ নহয়। উল্লেখনীয় যে, কিছুমান মানুহৰ সংধয় আঁচনিৰ সন্দৰ্ভত জ্ঞান তেনেই সীমিত (বিশেষকৈ গ্ৰাম্যাঞ্চলত বসতি কৰা লোকসকলৰ)। আমি যদি লক্ষ্য কৰো তেনেহ'লে দেখা পাই যে অসমৰ গ্ৰাম্যাঞ্চলত বাসকৰা লোকসকলৰ শক্তকৰা ৮০ শতাংশ লোকৰ বেংক একাউন্ট নাই আৰু তেওঁলোকে তথাকথিত চৰকাৰী সাহায্যৰ পৰাও বঞ্চিত হয়। উল্লেখনীয় যে, ১৯৭৪ চনত অসমত গ্ৰামীণ বিকাশৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি প্ৰথম গ্ৰামীণ বিকাশ সংস্থা ‘প্ৰাগজ্যেতিয় গাঁৱলীয়া বেংক’ নামনি অসমত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল। বেংকটো আজি পৰ্যন্ত সম্পূৰ্ণৰূপে গ্ৰাম্য বিকাশৰ বাবে বিশেষ আগবঢ়ুৱা হোৱাটো পৰিলক্ষিত নহ'ল।

‘গ্ৰামীণ বিকাশ বেংকে’ যদি প্ৰতিখন গাঁৱৰ বাসিন্দাসকলৰ সহজলভ্যাবে বেংক একাউন্ট খোলাৰ ব্যৱস্থা কৰে তেনেহ'লে অসমৰ গ্ৰাম্যাঞ্চলৰ অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থা সূচল আৰু টনকিয়াল হ'ব। অসমৰ পৰা যথেষ্ট সংখ্যক যুৱক-যুৱতী বহিঃবাজালৈ ধাৰমান হোৱা হেতুকে অসমৰ কৃষিখণ্ডত যথেষ্ট ক্ষতিসাধন হোৱা দেখিবলৈ পোৱা যায়। নামনি অসমৰ বহুসংখ্যক গাঁৱত আজিকলি কৃষি শ্ৰমিকৰ অভাৱত হাজাৰ হাজাৰ হেক্টেৰ মাটি ছন পৰি থকাটো পৰিলক্ষিত হৈছে। এখন বাজ্য বা এখন গাঁৱৰ অৰ্থনৈতিক উন্নতিৰ মূল কাৰণ হ'ব পাৰে কৃষিখণ্ডৰ প্ৰচুৰ উৎপাদন। যদি কৃষক এজনক প্ৰশং কৰা যায় যে, আপোনাৰ মাটিডোখৰত কিয় খেতি কৰা নাই? একে আয়াৰতে তেওঁ ক'বলৈ বিচাৰিব যে খেতি কৰি খোৱাতকে বজাৰৰ পৰা কিনি খালে বেছি লাভৰান হ'ব পাৰি। অৰ্থাৎ তেওঁৰ মতে খেতিৰ কাৰণে যিমান খৰচ বা পৰিশ্ৰম হয়, সেই অনুপাতে তেওঁ ফচল উৎপাদন কৰিবলৈ অসমৰ্থ হয়। ইয়াৰ কাৰণ এইটোৱে যে বহুবছৰ ধৰি সেই মাটিডোখৰত কোনোধৰণৰ কৃষিৰ উৎপাদন নোহোৱা হেতুকে মাটিডোখৰত উৎপাদন ক্ষমতা হুস পাই আহিছে— ফলস্বৰূপে, সেই খেতিকজনে পুনৰ খেতি কৰিবলৈ যথেষ্ট শ্ৰম আৰু অৰ্থ ব্যয় কৰিবলগীয়া হয়। সেই অনুপাতে খৰচ আৰু উৎপাদনৰ সমীকৰণটো জটিল হৈ পৰে। তেওঁ সেই মাটিডোখৰত খেতি কৰাৰ পৰা বিৰত থাকে। অৱশ্যে চৰকাৰৰ পানী যোগান, বাসায়নিক সাৰ, কীটনাশক দৰব ইত্যাদি আঁচনিৰোপেও

এই গাঁওবিলাকক ঢুকি পোৱা নাই।

অনাগত দিনত অসমৰ কৃষিভূমিসমূহত কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধি নকৰিলে অসমৰ গ্ৰাম্যাঞ্চলৰ উন্নতি সহজে হৈ নুঠিব। তাৰ উপৰি অসমত উদ্যোগীকৰণৰ প্ৰক্ৰিয়াটো আগবঢ়াই নিবলৈ অধিক সময়ৰ প্ৰয়োজন হ'ব। অসমত কৃষিখণ্ডৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি উদ্যোগ স্থাপন কৰিলে খেতিয়সকলৰ লগতে উঠি আহা যুৱকসকলেও কৰ্মসংস্থানৰ সুবিধা পাব। অসমত আজি পৰ্যন্ত বাসায়নিক সাৰৰ কাৰখানা বা কীটনাশক দ্বাৰাৰ কাৰখানা নতুবা কৃষিৰ সঁজুলিৰ কাৰখানা স্থাপন কৰা হোৱা নাই বা চৰকাৰেও ইয়াৰ বাবে কোনো পদক্ষেপ লোৱা পৰিলক্ষিত নহ'ল। গুজৰাট, পঞ্জাব, মহাৰাষ্ট্ৰ, কৰ্ণাটকত কৃষিৰ ভিত্তি গঢ় লৈ উঠা উদ্যোগবোৰে ভাৰতৰ্বৰ্ষৰ চাহিদা পূৰণ কৰাৰ লগতে বহিঃবাস্তুলৈ বপ্তুনি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত কৃষিৰ লগত জড়িত উদ্যোগসমূহৰ প্ৰয়োজন অতিকৈ আৱশ্যক। অসম তথা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বাজ্যসমূহলৈ অন্য বাজ্যৰ পৰা কৃষি সামগ্ৰীসমূহ আনিবলগীয়া হোৱাত কৃষকে সঁজুলিসমূহ অধিক মূল্যত ক্ৰয় কৰিবলগীয়া হয়। Tata বা Mahindra আদি উদ্যোগিক সংস্থাবোৰক অসমত তেওঁলোকৰ উদ্যোগ-প্ৰতিষ্ঠাৰোৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰাত অসম চৰকাৰে মুখ্য ভূমিকা লোৱাটো অতি প্ৰয়োজন। যোৱা পাঁচ বছৰে অসমৰ পৰা বুজনসংখ্যক নিবনুৱা যুৱক অসমৰ বাহিৰলৈ কৰ্মসূত্ৰে যোৱাটো দেখিবলৈ পোৱা গৈছে।

বিভিন্ন সময়ত আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে এই যুৱকসকলৈ বহিঃবাজ্যলৈ গৈ কেনেধৰণৰ কামত ব্ৰতী হয়। ইয়াৰ উপৰি তেওঁলোক দক্ষতাভিত্তিত কৰ্মৰত হ'ব পাৰিষে নে নাই। তেওঁলোকৰ কি বিষয়ত কৰ্মদক্ষতা আছে। কৰ্মদক্ষতাৰ ভিত্তিত এই যুৱক বা যুৱতীসকলক যদি কৰ্মত নিযুক্তি কৰিব পৰা হ'লহেতেন তেনেহ'লে তেওঁলোকে বিভিন্ন দিশত লাভৰান হ'ব পাৰিলৈহেতেন। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যজনক কথা যে, তেওঁলোকৰ দক্ষতাৰ ওপৰত নজৰ বাখি কোনো প্ৰতিষ্ঠানে তেওঁলোকক কামত নিযুক্তি নিদিয়ে। ১৮/২০ বছৰীয়া যুৱক এজনে যেতিয়া বাহিৰলৈ গৈ কোনোৰা প্ৰতিষ্ঠান বা আৱাসগ্ৰহৰ সুৰক্ষা কৰ্মী হিচাপে কামত নিযুক্ত হয়, তেনেহ'লে তেওঁৰ ভাৰিয়ৎ খুব ফলপ্ৰসূ হ'ব বুলি বিশ্বাসত ল'ব পৰা নাযায়। উঠি আহা যুৱকজনে দুই-তিনি বছৰ সুৰক্ষা সেৱাত কাম কৰাৰ পিছত তেওঁৰ মানসিকতা, চিন্তা-চৰ্চা ভাৰধাৰাৰো সলনি হয়। ফলত অনাগত দিনত উন্নত মানৰ, কষ্টকৰ পেছাত নিযুক্ত হ'বলৈ দিধাৰোধ কৰা দেখা যায়। ইয়াৰ পৰা এইটোৱে ঠারৰ কৰিব পাৰি যে যুৱকজনে নিজৰ ভৱিষ্যতৰ আশা-আকাৰক্ষণ্যিনি সুচাৰুকৰণে পৰিচালনা কৰিবলৈ অসমৰ্থ হ'য়। গতিকে আহি থকা দিনত যিসকল যুৱক-যুৱতী কৰ্মসংস্থানৰ বাবে বহিঃবাজ্যলৈ যাব, তেওঁলোকে যেন তেওঁলোকৰ নিম্নতম শৈক্ষিক অৰ্হতা সমাপ্ত কৰি কামত ব্ৰতী হয়। ইয়াৰ উপৰি যদি বাজ্য চৰকাৰ বা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ অনুমোদিত প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰৰ পৰা প্ৰশিক্ষণ সম্প্ৰদাৰ কৰি কামত যোগদান কৰে তেনেহ'লে তেওঁলোকৰ ভাৰিয়ৎ উন্নত হ'ব বুলি আশা কৰিব পাৰি। বাজ্য চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা প্ৰতিখন গাঁও পঞ্চায়তত কাৰিকৰী শিক্ষাৰ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰৰ ব্যৱস্থা কৰিলে গ্ৰাম্যাঞ্চলৰ অধৰ্মশক্তি যুৱক-যুৱতীসকল উপকৃত হ'ব। বৰ্তমান সময়ত কোনো কোনো ঠাইত এনে প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা আৰম্ভ হৈছে (চৰকাৰ আৰু বেচৰকাৰী সংস্থাপনৰ দ্বাৰা)। এনেধৰণৰ প্ৰশিক্ষণ সম্প্ৰদাৰ কৰা পিছত এটা ভাল কৰ্মসংস্থান পোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকিব। ■

বর্তমান যুগত মোবাইলের অপব্যবহার

বর্তমান যুগত মোবাইলের ব্যবহার অসীম। আজিকালি মোবাইলের জরিয়তে অতি কম সময়তে এজনে আন এজনের লগত যোগাযোগ বাধিব পাৰে। ইয়াৰ উপৰিও আজিকালি ইটাৰনেটেৰ জরিয়তে যিকোনো ঠাই হওঁক বা খোৱাবস্থ, সাজ-পোছাক, আমাৰ প্ৰয়োজনীয় কিতাপ-পত্ৰ ইত্যাদি সকলোবোৰ বিষয়ে জানিব পাৰি। আকৌ Whatsapp ব জৰিয়তে যিকোনো প্ৰয়োজনীয় ফটো, বাৰ্তা ইত্যাদি আদান-প্ৰদান কৰিব পাৰি। Social media ব সৈতে যোগাযোগ বাধি নজনা কথা শিকিব পাৰি। কিন্তু আমাৰ সমাজত বর্তমান মোবাইলক এনেভাৰে অপব্যবহার কৰা হৈছে যে সকলো সময়তে ল'বা-ছোৱালীবোৰে মোবাইলের সৈতে ব্যস্ত থকা দেখা যায়। পিতৃ-মাতৃয়ে নিজৰ ল'বা-ছোৱালীক সুবিধাৰ বাবে মোবাইল দিয়ে। কিন্তু কিছুমান ল'বা-ছোৱালীয়ে মোবাইলটো পোৱাৰ পিছত সকলো পাহাৰি যায়। তেওঁলোকক মোবাইলৰ প্ৰতি বেছি আকৰ্ষিত হোৱা দেখা যায়। তেওঁলোক বাহিৰা জগতখনৰ প্ৰতি বেছিকৈ আকৰ্ষিত হয়। বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয় ইত্যাদি সংস্থাসমূহত বেছি সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শিক্ষক-শিক্ষিয়ত্ৰীসকলক গুৰুত্ব নিদিয়া দেখা পোৱা যায়। শিক্ষক-শিক্ষিয়ত্ৰীকসকল গাৰ কামেদি গ'লেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে তেওঁলোকক সন্মান নকৰে। তেওঁলোকে মোবাইলতে ব্যস্ত হৈ থকা দেখা যায়। আন কিছুমানে আকৌ পঢ়াৰ সময়তো Whatsapp, facebook আদি Social mediaৰ সৈতে ব্যস্ত হৈ থাকে। তাৰ ফলত তেওঁলোকে পঢ়া-শুনাত বেছি সময় দিব নোৱাৰে। তাৰফলত তেওঁলোকৰ পৰীক্ষাৰ বিজাল্ট ভাল নহয়।

বর্তমান সমাজত মোবাইলৰ ইমানেই অপব্যবহার হ'বলৈ ধৰিছে যে বিশেষকৈ শিক্ষা জগতত ব্যাপাত জনিছে। আকৌ, মোবাইল সৎ কামত ব্যবহার কৰিব নজনা পায়ণবিলাকে নাৰীৰ অতি বেয়াকে

MMS বনাই Blackmail কৰা দেখা যায়। ফলত তেওঁলোকে কাৰো সহায় বিচাৰিব নোৱাৰি আঘাত্যাৰ পথ বাছি লয়। মোবাইলৰ জৰিয়তে কিছুমান ল'বা-ছোৱালীয়ে নাচাবলগীয়া বস্ত চাই অসৎ পথেৰে গতি কৰা দেখা যায়। তেওঁলোকে পঢ়া-শুনাতকৈ মোবাইলতহে বেছি সময় দিয়ে।

মোবাইলবোৰে মানুহক যিমানেই সুবিধা কৰিছে সিমানেই আমি ব্যবহার কৰিব নজনাৰ ফলত মোবাইলৰ অপব্যবহার হোৱাৰ লগতে আমি অধিক ক্ষতিগ্রস্ত হৈছো। গতিকে, আমি যদি মোবাইলটো ভাল কামত ব্যবহার কৰিবলৈ লওঁ তেতিয়া আমি বহুতো নজনা কথা জানিব পাৰিম আৰু বিভিন্ন ধৰণৰ কামত ইয়াৰ পৰা সহায় ল'ব পাৰিম। গতিকে, মোবাইলৰ জৰিয়তে আমি আমাৰ প্ৰয়োজনীয় কাম-কাজবোৰ আৰু অসুবিধাবোৰ এনেদৰে দূৰ কৰিব লাগে, যাতে আন কাৰোবাৰ ক্ষতি নহয়। ■

নাজমা বেগম
স্নাতক প্রথম শাশ্বাসিক
(কলা)

ADVANTAGE ASSAM

Sanjib Hazarika
T.D.C. 6th Sem (Arts)

'Advantage Assam' is the largest investment promotion and facilitation initiative by the government of Assam.

1. **Location and Timing-** The Advantage Assam Summit, was held at Sarusajai Stadium in Guwahati. The summit was set up for two days 3rd February and 4th February.
2. **Aim of the Summit-** The summit aims at the geostrategic advantages, that is offered to the investors of Assam. It aims at showcasing the manufacturing process and opportunities offered by the state to the growing economies of ASEAN and BBN countries. It also aims at conducting road shows at different domestic and international location, in order to showcase the business potential and investment opportunities at the state. It promises to become a major part at G2B, B2B meetings.
3. **Organizations that were engaged-** The Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry (FICCI), has been engaged as the Summit partner. It endowed with the organizing of the Summit, with support of the State Government. EY, has also been engaged as the knowledge partner of the summit.
4. **Narendra Modi's speech-** PM, addresses that North East is at the heart of the Union Government's Act East Policy. This policy allowed people to contact people, trade ties and relation with ASEAN countries. He emphasized that India's growth would increase with the fast growth of the North Eastern region. He further adds that the aim of the summit is to improve 'Ease of living.' He said that the 'Ayushman Bharat' scheme, which is a healthcare scheme would benefit 45-50 crore people. He also mentioned the other healthcare steps taken by the Union Government. He said that Union Government is working for doubling the income and welfare of the farmers. He stated the steps, taken to provide affordable housing to the people. He spoke about the 'Ujala Yojana' which

aims at providing LED bulbs that results in reducing the household electricity bills. He also spoke about the steps taken by the Union Government to curb corruption and black money. He mentioned about the work done to improve the transport infrastructure of North East. Lastly, he congratulated the CM of Assam, Sarbananda Sonowal for creating a business friendly environment in Assam.

5. **Investments-** About 1,00,000 crores was committed by 200 MOUs (Memorandums of understanding), during the first day of the summit. Mukesh Ambani of Reliance Group of Industries, announced that his company will be investing Rs 2500 crores in the next three years. Assam Finance Minister, Hemanta Biswa Sarma announced that Rs 1500 crores will be invested in the tourism sector. Assam Government is investing 100 acres of land for the IT Park. About Rs 2250 crores are ready for the investment in the development of inland water transport in Assam.
6. **The Twin Towers-** Assam Government is setting its forth for the establishment of 65 storeyed Twin Towers (Global Trade Center) in order to boost trade. It would be a symbol of trade and business gateway to Southeast Asia.
7. **Dissatisfaction of Tarun Gogoi-** The former Chief Minister of Assam, Tarun Gogoi is not in favour of the twin towers in Assam. He doubts if even one fourth of Rs 1 lakh crore, would be implemented that was signed during the summit. He says that there is no point of developing the capital alone if development cannot be spread across Assam. Further, he adds that there are no incentives provided to the small industries. Moreover, the division between the rich and the poor is increasing under the NDA Government. Even jobs are not provided with timely salary. According to him, the Government should have given importance in sectors like food processing, agriculture and education, during the summit. ■

SARDARA SINGH

A Star of Indian Hockey

Pinku Bora
T.D.C. 6th Sem
(Arts)

India has a glorious past in the games of Hockey. With 11 Olympic medals—8 Gold, 1 Silver and 2 Bronze medals—India is the most successful team in the history of hockey.

Despite languishing in the 5th spot in the World rankings currently, India has produced many top players throughout her history. Although, India has petered away of late, her achievements are unparalleled and when talking about the best hockey players, no list would be complete without including players from the subcontinent. There have been plenty of players who have captured the attention of the viewers with scintillating stickwork, mazy runs, brilliant defending and their goalscoring prowess.

Sardara Singh is an Indian professional field hockey player. Sardara became the youngest player to captain the Indian team when he led the side at the 2008 Sultan Azlan Shah Cup. He was awarded Padma Shri, the fourth highest civilian award of India, in 2015.

Sardar Singh became the highest-paid marquee player at the inaugural Hockey India League auctions as the Delhi franchise bought him for USD 78,000 (?42.49 lakh). The Delhi team was named Delhi Waveriders. He captained his side to a second-place finish in its inaugural season and was awarded the 'Player of the Tournament'.

Sardara Singh made his debut for India in the junior team during India's 2003–04 tour of Poland. He made his senior debut against Pakistan in 2006. He also plays for his state Haryana. He is a deputy superintendent of Haryana police and plays for their team. Singh played for Chandigarh dynamos in the inaugural season of the premier hockey league in 2005. He played for Hyderabad sultans in the next three seasons till 2008, captaining the side.

His brother Didar Singh, a drag flick specialist also played for the Indian team, Haryana and Chandigarh dynamos.

In 2010, he was included in the 18-men FIH All-Star team. In the same year, Singh was signed by the Belgian club, KHC Leuven to play in the Belgian Hockey League. In 2011, he was again named on the FIH All-Star team. Following Singh's impressive showing at the 2013 Asia cup, he was signed by the Dutch club, HC Bloemendaal as a replacement to Teun de Nooijer.

On 13 July 2016, the responsibilities of the captain were handed over from him to P.R. Shreejesh, the goalkeeper of Indian Team. He has captained Indian team for 8 years.

Sardar Singh became the highest-paid marquee player at the inaugural hockey. India league auctions as the Delhi franchise bought him for US\$78,000 (42.49 lakh). The Delhi team was named delhi waveriders

He captained his side to finish on second place in its inaugural season and was awarded the 'Player of the Tournament'. He was honoured with Rajiv Gandhi Khel Ratna Award.

Sardar Singh is making his first Punjabi Music Industry debut by featuring in song 'Gallan Karraiyan' by veteran Punjabi singer Hardeep Singh of Shehar Patiale de fame. The song is written by Sukha Wadali and the music is by Jaidep Kumar

Awarded 'Player of Tournament' in the 2012 Sultan Azlan Shah Cup, where India won the Bronze. He was adjudged the Player of the Tournament in the 2012 Summer Olympics Qualifiers, where India won the Gold. He was adjudged the Player of the Tournament in the 2010 Sultan Azlan Shah Cup, where

India won the Gold. He participated in Sultan Azlan Shah Hockey Tournament in Malaysia in the year 2006 and the team won Bronze Medal. He participated in SAF Games at Colombo in the year 2006 and the team scored 2nd position. He participated in 7th Junior Challenge Open Men's at Poland 2006 and scored 2nd position. He participated in BDO Hockey Champions Challenge at Belgium 2007 and got Bronze Medal.

He participated in Commonwealth Games 2006 at Melbourne. He participated in INDO-PAK series 2006. He participated in Four Nations International Tournament at Germany and the team scored Bronze Medal.

He also participated in Four Nations Hockey Tournament at Lahore and the team win Silver Medal. He participated in Hockey Asia Cup at Chennai 2007 and the team grabbed Gold Medal.

He participated for India in Canada for the 7 game Test Series against the Canadian National Field Hockey Team. ■

শ্রেতবিপ্লব় :: সীতা জখলা দুঞ্চ উৎপাদন সমবায়

মৃগাল হাজরিকা

স্নাতক ষষ্ঠ শাশ্বাসিক (কলা)

১৯৫৮ চনত মৰিগাঁও জিলাৰ আমলিঘাটত আৰস্ত হৈছিল এক শ্রেতবিপ্লব। এই শ্রেতবিপ্লবৰ আৰস্তণি ঘটিছিল এক সমবায় উদ্যমৰ যোগেদি আৰু এই উদ্যমৰ নাম আছিল সীতাজখলা দুঞ্চ উৎপাদক সমবায় সমিতি। সমবায়ভিত্তিক দুঞ্চ ব্যৱসায়ৰ বাটকটীয়া সীতাজখলা দুঞ্চ উৎপাদক সমবায় সমিতিয়ে বৰ্তমান এক বৃহৎ পৰিসৰত দুঞ্চ উৎপাদনৰ লগতে দুঞ্চজাত খাদ্যসামগ্ৰীৰ ব্যৱসায় কৰি আহিছে। সম্প্ৰতি হাজাৰোধিক গোপালকৰ লগতে সহজাধিক পৰিয়াল এই সমবায় সমিতিখনৰ দ্বাৰা উপকৃত হৈছে। অসমত বাণিজ্যিকভাৱে দুঞ্চ উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত সফলতাৰে বাট বুলিছে সীতাজখলা দুঞ্চ উৎপাদক সমবায় সমিতিখনে।

সমগ্ৰ দেশৰ ভিতৰতে অন্যতম পুৰণি দুঞ্চ উৎপাদক সমবায় সমিতি হিচাপে বিশেষ পৰিচয় থকা সীতাজখলা দুঞ্চ উৎপাদক সমবায় সমিতিয়ে আৰস্ত কৰিছে সম্পূৰ্ণ নিজা এক দুঞ্চ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ প্ৰকল্প। যাঠি বছৰীয়া সমবায় খনৰ এই দুঞ্চ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ প্ৰকল্পটি উদ্বোধন কৰে বিশিষ্ট সাহিত্যিক ড° হোমেন বৰগোহাঞ্জিয়ে। এই অনুষ্ঠানত অসম চৰকাৰৰ মন্ত্ৰী পীয়ুষ হাজৰিকা, জ্যেষ্ঠ সাংবাদিক প্ৰশাস্ত বাজণুৰ, নিতুমণি শইকীয়াৰ লগতে আলকাৰ সভাপতি অৰবিন্দ বাজখোৱা আৰু সীতাজখলা দুঞ্চ উৎপাদক সমবায় সমিতিৰ সভাপতি ৰঞ্জিত শৰ্মা উপস্থিত থাকে। দৰাচলতে, নিৰ্ভেজল গৰু গাখীৰ আৰু দুঞ্চজাত সামগ্ৰীৰ বাবে বিখ্যাত সীতাজখলা দুঞ্চ উৎপাদক সমবায় সমিতিক আজিৰ এই অৱস্থাত উপনীত হ'বলৈ সময় লাগিল ৬০ টা বছৰ। ১৯৫৮ চনত মাত্ৰ ১৭ জন দুঞ্চ উৎপাদকক সংঘবন্ধ কৰি ১২০ লিটাৰৰ গাখীৰেৰে সমবায় ভিত্তিত ব্যৱসায় আৰস্ত কৰা এই সমবায় সমিতিখনত প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষভাৱে বৰ্তমান প্ৰায় ৫০০০ লোক জড়িত হৈ আছে। দৈনিক ১৫ ব পৰা ১৮০০০ লিটাৰ গাখীৰ উৎপাদন কৰা এই সমবায় সমিতিখনে বছৰটোত প্ৰায় ৩৫ কোটি টকাৰ ব্যৱসায় কৰে।

কিন্তু নিজাবৰীয়া এটা পেকেজিং ইউনিট নথকাৰ বাবে বহু সময়ত গাখীৰ পেলাই দিবলগীয়াৰ পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হৈছিল সীতাজখলাৰ গো-পালকসকলৰ বাবে। ২০১৭ চনৰ ১৪ নৱেম্বৰত নগাঁৰৰ এটা চৰকাৰী প্ৰকল্পৰ জৰিয়তে সীতাজখলাই 'গোনন্দ' নামেৰে নিজৰ প্ৰথমটো পেকেজ মিঞ্চ বজাৰলৈ এৰিছিল। কিন্তু ২০১৮ চনৰ ১৪ নৱেম্বৰ দিনটোৰ পৰা সম্পূৰ্ণ নিজা প্ৰকল্পত সীতাজখলাই গাখীৰ পেকেজিং আৰস্ত কৰিছে। উল্লেখযোগ্য যে, চীনা যুদ্ধৰ সময়ত ভাৰতীয় সৈন্যক গাখীৰ যোগান ধৰা সীতাজখলা সমগ্ৰ দেশৰ ভিতৰতে অন্যতম আৰু উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ ভিতৰত আটাইতকৈ পুৰণি তথা শক্তিশালী সমবায় সমিতি। ■

অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি পদ অলঙ্কৃত কৰা
হেম বৰুৱাৰ সাহিত্যিক জীৱন, ৰাজনৈতিক জীৱন আৰু এজন হৃদয়বান মানুহ হিচাপে
তেওঁৰ প্ৰকৃত মূল্যায়নৰ আজি প্ৰয়োজন আছে। মৃত্যুৰ প্ৰায় আজি দুকুৰি বছৰ হ'বৰ হ'লহি, জন্মৰ এই শতৰ্বৰ্ষৰ
সময়ত বিংশ শতাব্দীৰ এজন অন্যতম শ্ৰেষ্ঠ অসমীয়াৰ প্ৰতি আমাৰ সশৰদ্ধ প্ৰণিপাত .....

ৰাজনীতিবিদ হেম বৰুৱা

গুণীন হাজৰিকা

প্ৰাক্তন অধ্যাপক, কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়

তেওঁ নিজে ‘কবি নহওঁ’ বুলি উল্লেখ কৰিছে।^১ কিন্তু বিশিষ্ট সমালোচকে ‘আধুনিক অসমীয়া কবিতাৰ জন্মদাতা’ বুলি স্বীকৃতি দিছে।^২ কবিৰ হৃদয় লৈ জন্মগ্ৰহণ কৰা মানুহজন ৰাজনীতিৰ ৰুচি বাস্তৱতাৰ পথাৰত শেষলৈ ক্ষত-বিক্ষত হৈছিল, যদিও জীৱন কালতে বিশাল ব্যক্তিত্বে ৰাজনীতিৰ পথাৰখনতো মুকুতাৰ দৰে উজলি আছিল। তেওঁ সঘনে কৈছিল—“ৰাজনীতি ইহকালৰ বাবে, সাহিত্য পৰকাল বাবে।” তেওঁৰ ৰাজনৈতিক মুগ্ধত প্ৰৱেশ সমসাময়িক জনৰ দৃষ্টিত আছিল “আচিষ্ঠিতে সম্পূর্ণ অপ্রত্যাশিতভাৱে এখন ৰাজহৰা সভাত অগ্ৰিগৰ্ভা হেম বৰুৱা ৰাজনৈতিক বণ্ডী হ'ল। ভাবী কালৰ ৰাজনৈতিক নেতা হেম বৰুৱাৰ জন্ম হ'ল।”^৩ বিশিষ্ট সমালোচক গবাকীয়ে আৰু লিখিছে— “কিন্তু আমাৰ হেম বৰুৱাই গোটেইটো প্রাপ্তবয়স্ক জীৱনেই ৰাজনীতি কৰিলে যদিও ৰাজনীতিৰ প্ৰতি অন্তৰৰ টান তেওঁৰ কোনোকালেই নাছিল। হেম বৰুৱা আছিল মূলতঃ শিল্পী, সাহিত্যিক, জীৱনৰ যোগাইক ফালটোৰ অনুৰাগী।”^৪ কবি আৰু বিশ্বৰী সভাৰ মানুহজন স্বাভাৱিকতে আছিল ন্যায়ৰ বাবে আৰু পুলিটী নিৰ্যাতনৰ সন্মুখীন হৈছিল।

-
১. হেম বৰুৱা কবিতা- কৈফিয়ৎ
  ২. হেম বৰুৱা : ড° হীৱেন গোহাঁই
  ৩. মোৰ দেশ ১৯৭৬, ৪ৰ্থ সংখ্যা : মুনীন বৰকটকী
  ৪. মোৰ দেশ ১৯৭৬, ৪ৰ্থ সংখ্যা : মুনীন বৰকটকী

তেখেতে নিজে এনেদেরে লিখিছে— এইদেরে নিরহ-নিপানীকে গৈ আছে। মাজতহে মাথোন দেউতাই ‘প্রচণ্ড আঘাত’ পালে। সেয়ে মই যেতিয়া ১৯৩০ চনত আন্দোলনত যোগ দিওঁ। দেউতাই ভাবিছিল পঢ়ি শুনি মই মুঞ্গুপ হ'ব নোৱাৰিলেও অন্ততঃ মাটিৰ হাকিম হ'ম। স্বৰাজৰ আন্দোলনত যোগ দিলে এইবোৰ হ'ব নোৱাৰি। সেই কাৰণেই সন্তৰতঃ ‘প্রচণ্ড আঘাত’ পাইছিল। সেইদিনা এটা ডাঙৰ শোভাযাত্ৰা কৰিছিলো। আমাক স্বৰাজ লাগো। সেইদিনাৰ কথাৰ প্রায়বোৰ কথাই মনত আছে। জিলাৰ বৰচাহাৰ আছিল মিষ্টাৰ গানিং, পুলিচ চাহাৰ আছিল কোনো এজন গাঞ্জুলী। আমি এওঁক কাণকটা চাহাৰ বুলিছিলো। অকস্মাতে এই দুজন আহি শোভাযাত্ৰাৰ আগত উপস্থিত। ঠাইডোখৰ কাছাৰীৰ ওচৰত। তেওঁলোক আহি থিয় হোৱাৰ লগে লগে কাছাৰী আৰু ওচৰে পাজৰে থকা অফিচৰ আমোলাসকলে আহি নিজিৰ ল'ৰাক শোভাযাত্ৰাৰ পৰা লৈ গ'লহি। আমি গাঁৱলীয়া কেইটা থাকি গ'লো। বৰচাহাৰ আৰু পুলিচ চাহাৰ আদেশ অমান্য কৰি শোভাযাত্ৰা আগবাটি গ'ল। এনেতে ক'ব পৰানো এজাক সশস্ত্ৰ পুলিচ আহি আমাক দগবি পেলালেছি। দাবোগা এজনে হাতৰ বেটেন ডাল ডিতিত পথালিকৈ দি পুখুৰীৰ পাৰৰ মাটিত মোক বগৱাই দিলে। বাগৱি পৰাব লগে লগে গোৰ্খা চিপাহীয়ে বুঁট জোতাৰে গৰকি, বন্দুকৰ কুণ্ডাৰে মহটিয়াই পেলালে।... ৰাজনীতিৰ পোখা সন্তৰতঃ এনেদেৰে ক'ব নোৱাৰাকৈ মেল খালে।^৫

তেতিয়াই তেওঁৰ বিদ্রোহী মাত— নাহি ভয়, নাহি ভয়, মৃত্যু সাগৰ মষ্টন শেষে আসে মৃত্যুঞ্জয়’ জাগ্যত হৈছিল। যেন সাজু হ'ল দুর্গম গিৰিকান্তৰ মৰ্ক দুষ্টৰ পাৰাপাৰ হে। লজিত হহে ৰাত্ৰি নিক্ষীথে যাত্ৰাৰ হচ্চিয়াৰ বিদ্রোহী কৰি নজৰল এই উক্তিৰ দৰে তেওঁৰ মন ভয়হীন, শক্ষহীন হ'ল।^৬ সেই সময়ত কংগ্ৰেছৰ আন্দোলনে ব্যাপক প্ৰসাৰতা লাভ কৰিছিল। শোণিতপুৰ জিলাত দেশপঞ্চ চন্দ্ৰনাথ শৰ্মা, লক্ষ্মীধৰ শৰ্মা, অমিয় কুমাৰ দাস, বিজয় কুমাৰ ভাগৱতী, জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰবালা আদি নেতোসকলে তেতিয়াৰ যুৰশক্তিৰ নেতৃত্ব দিছিল। হেম বৰুৱা পঢ়া দিনত সেই ঘটনাৰ বাহিৰে তেজপূৰতে হওঁক, গুৱাহাটীতে হওঁক কা কলিকতাতে হওঁক আন্দোলনত প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত হোৱাৰ বিষয়ে জনা নাযায়। সন্তৰতঃ পিতৃৰ ইচ্ছাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি পঢ়াশুনাত মন নিয়োজিত কৰিছিল। ১৯৩২ চনত মেট্ৰিক, ১৯৩৪ চনত আই এ, ১৯৩৬ চনত বিএ অৰ্নাচ, ১৯৩৮ চনত এম এ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈছিল।

যোৰহাটলৈ আহি ‘ঘটনাক্ৰমে’ হ'লেও ৰাজনীতি আৰু সাহিত্য দুয়োটাতে বীৰদৰ্পে প্ৰৱেশ কৰিছিল। ‘ঘটনাক্ৰমে’ বুলি এই কাৰণেই ক'ব লগা হৈছে— লিখক তথা সাহিত্যিক হিচাপে কলম তুলি ল'বলৈ এজন ছা৬ৰ কটু সমালোচনাই বাধ্য কৰালে বুলি ‘মই লিখো কিয়’ প্ৰবন্ধত উল্লেখ কৰিছে। “নিবনুৱা কালছোৱাত মই এই কামেই কৰিছিলো কেৰল সমালোচনা আৰু সমালোচনা। পৃথিবীত যেন আন একো কামেই নাই। এনেদেৰে এদিন ঘৰৰ আগচোতালত বহি হাতত ‘আৱাহন’ এখন লৈ ছা৬ এজনৰ আগত প্ৰত্যেকটো গল্প, কৰিতা, প্ৰবন্ধ কটু ভাযাত সমালোচনা কৰি আছোঁ। এনেতে ছা৬জনে ঘপৰাই কৈ উঠিল, সন্তৰতঃ শুনি শুনি আধৈৰ্য হৈ ক'লে- হেৰি এইবোৰ মানুহে কিবা

৫. আঁচুফুল- হেমবৰুৱা, পৃষ্ঠা- ৫৬

৬. এক নজৰল : সহস্র সংশয় ১ ডঃ নীৰবদৰণ হাজৰা

এটা নহয় কিবা এটা কৰিছেই, আপুনি এম এ পাছ কৰি কৰিছে কিটো? নিজে নিলিখে কিয়?” ছা৬ কালত হেমকান্ত শৰ্মা বৰুৱাই হিয়াৰ মিলন’ নামৰ গল্প লিখা হেম বৰুৱাই পুনৰ হাতত কলম তুলি ল'লে, তেওঁৰ সাহিত্যৰ প্ৰবাহ আৰস্ত হ'ল। ‘আধুনিক নাট্য সাহিত্যত বিয়েলিজিম আৰু ৰোমাঞ্চ’ নামৰ আৱাহনত প্ৰকাশিত প্ৰবন্ধটোৱেই তেওঁৰ প্ৰথম প্ৰবন্ধ। হেম বৰুৱা এজন বাটকটীয়া কৰি, অসমীয়া ভ্ৰমণ সাহিত্যৰ জনক, ইংৰাজী আৰু অসমীয়া দুয়োটা ভাষাতে প্ৰবন্ধৰে এগৰোকী সুলিখক হিচাপে স্থান অধিকাৰ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

ওখ-পাখ, খদ্দৰৰ ধূতি পাঞ্জাৰীৰে গজেন্দ্ৰ গমনে গতি কৰা মানুহজন মূলতঃ শিক্ষক। অসাধাৰণ কথনভঙ্গীৰে ছা৬ সমাজত বিষয়বস্তৰ ওপৰত বিভোৰ কৰি বেধা শিক্ষকেই নহয়, এজন চেতনাৰ উদ্দেক কৰা প্ৰেৰণাদাতা শিক্ষক (A great teacher inspire) সেয়ে এসময়ত প্ৰিসিপাল হেম বৰুৱাই ক্লাচ লৈছে বুলি গম পালে বি বৰুৱা কলেজত সন্তৰ্পণে সোমাই পাঠদান শুনিবলৈ আন কলেজৰ পৰাও ছা৬ আহিছিল। ভৱিয়ৎ ৰাজনৈতিক পথাৰখনত ছা৬ সমাজৰ অসংখ্য অনুগামী তেওঁৰ নিৰ্বাচনী বণৰ সৈনিক হৈ থিয় দিছিল। বি বৰুৱা কলেজৰ প্ৰিসিপাল হৈ থাকোঁতে তেওঁক ‘কেৰাণী কলেজৰ প্ৰিসিপাল’ বুলি উপলুঙ্গ কৰা লোকো আছিল। ১৯৪১ চনত যোৰহাটৰ জগন্নাথ বৰুৱা কলেজত পঢ়া এগৰোকী তেতিয়াৰ ছা৬ই স্মৰণ কৰি লিখিছিল হেম বৰুৱা ছা৬ে আমাক ইংৰাজী আৰু অসমীয়া কৰিবিতা পঢ়াইছিল। সুৰ, ছন্দ ৰাখি এনে বসালকৈ পঢ়াইছিল যে আমি সেই শ্ৰেণীত উপস্থিত নথকাকৈ নোৱাৰিছিলো।

ৰাজনীতিত অংশগ্ৰহণ কৰা সম্পৰ্কত লিখক নদ তালুকদাৰে এনেদেৰে লিখিছে— “তেওঁৰ ৰাজনীতিত প্ৰৱেশ এক প্ৰকাৰ তিতাৰৰত অনুষ্ঠিত জিলা ছা৬ ফেডাৰেশ্যনৰ সভাত সভাপতি হোৱাৰ পিছৰ পৰা।” হেম বৰুৱাৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত জিলা ছা৬ ফেডাৰেশ্যনৰ বাৰ্ষিক সভাত জনযুদ্ধত সহযোগিতাৰ প্ৰস্তাৱ অগ্ৰাহ্য কৰা হয়। ইয়াৰ পিছতে হ'ল ৪২ৰ গণ আন্দোলন। যোৰহাটৰ কাছাৰীৰ সমুখলৈ এদিন হেম বৰুৱাই এটা বিৰাট ছা৬ সমাৰেশ পৰিচালনা কৰি আগবঢ়াই আনিছিল। এই ছা৬ সমাৰেশত সভাপতি স্বৰূপে তেওঁ উদ্দীপনাময় ভাষণ দিয়ে। ইয়াৰ ফলত কাৰাবৰ্দ্ধ হ'বলগা হয়।^৭

১৯৬৫ চনত ‘নিউইৰ্ক টাইমছৰ সাংবাদিক কাল চালচৰাগৰ্ক ফ্ৰান্স কিংবদন্তীস্বৰূপ বাষ্ট্ৰপতি চার্লচ দ্যাগলে কৈছিল— “Great circumstance bring forth greatman, Only crises do nation throw up giants.” স্বাধীনতাৰ বাবে হোৱা সেই বৃহৎ জাগৰণে সৰু বৰ অসংখ্য নেতাৰ সৃষ্টি কৰিছিল। তেনে এক ঘটনা প্ৰবাহে হেম বৰুৱাৰ দৰে এক প্ৰতিভাৰ্থৰ ব্যক্তিক ওলাই আহিবলৈ সুযোগ দিলে।

যোৰহাটৰ কাৰাগার সেই সময়ত এক তীৰ্থস্থানত পৰিগণিত হৈছিল। হেমবৰুৱাক এবছৰ সশম কাৰাদণ বিহিছিল আৰু চি ডিভিজনৰ কয়দী হিচাপে গণ্য কৰিছিল। গড়মুৰীয়া সত্ৰাধিকাৰ, গোপীনাথ বৰদলৈ, ফকৰচলিন আলি আহমেদ, বিষুবৰাম মেধি, অমিয় কুমাৰ দাস, মহম্মদ তৈয়েবুল্লাহ, বিমলা প্ৰসাদ চলিহা, নীলমণি ফুকন, মহাদেৱ শৰ্মা, কামাখ্য প্ৰসাদ ত্ৰিপাঠী, বিজয় চন্দ্ৰ ভাগৱতী প্ৰমুখে ৭০০ ৰাজনৈতিক বন্দী যোৰহাট কাৰাগাবত কাৰাবৰ্দ্ধ আছিল।^৮

৭. হেম বৰুৱা- অসম সাহিত্য সভা, পৃ. ৭৯ নদ তালুকদাৰ

৮. পৃষ্ঠোক্ত গ্ৰন্থ

হেম বৰুৱাৰ সহপাঠী বিশিষ্ট সমালোচক মুনীন বৰকটকীয়ে লিখিছে— ‘সেই সময়তে আমাৰ মহান নেতা লোকপ্ৰিয় বৰদলৈৰ সামৰিধলৈ অহাত হেম বৰুৱাৰ সমস্ত Contour ৰোৱকে সলাই পেলালৈ। বৰদলৈদেৱে হেম বৰুৱাক ঘোৰহাটৰ পৰা আনি অসমৰ প্রাণকেন্দ্ৰ গুৱাহাটীত থাপিলৈ। ভোলা বৰুৱা কলেজৰ গুৱিয়াল পাতিলৈ।’^{১৯}

আন্দোলনত নামি পৰিবেলও গাঢ়ীজীৰ দৰ্শন আৰু অহিংসা আন্দোলনৰ মহত্বৰ বিষয়ে তেওঁ জেললৈ ঘোৱাৰ পাছতহে অধ্যয়ন কৰিবলৈ লৈছিল। কাৰ্লমাঞ্চৰ অধ্যয়নে তেওঁক সমাজবাদী চিন্তাধাৰাৰ মাজলৈ লৈ গৈছিল। এফালে জাতীয়তাবাদী আন্দোলন আনহাতে দেশৰ বাজনৈতিক-সামাজিক দৰ্শনত পৰিবেল পৰিচয় কৰিবলৈ বন্ধ পৰিবেল হৈছিল।

১৯২৬ চনতে ডঃ সম্পূৰ্ণনন্দ আৰু আচাৰ্য্য নৰেন্দ্ৰদেৱে কৃষিকৰ্মৰ এক সমাজবাদী আঁচনি উভৰ প্ৰদেশ কংগ্ৰেছ কমিটিৰ যোগে এ আই টি চি লৈ প্ৰেৰণ কৰিছিল। সেয়াই কংগ্ৰেছৰ মাজত সমাজবাদী চিন্তাৰ উন্মেষৰ সময়। পশ্চিম নেহৰু নিজে এই দৰ্শনত বিশ্বাসী আছিল। ১৯৩২-৩৩ চনত নাচিক জেলত কাৰুৰুদ্ধ হোৱা জয়প্ৰকাশ নাৰায়ণ, মিনু মাচানী, আচুৎ পটুৰধন, অশোক মেহতা, চাৰ্ল্চ মেচৰনাহচ, নাৰায়ণ স্বামী, এম এল দান্তুৱালা, এন জি গোৱে, এছ এম যোশী আদিয়ে মাৰ্ক্সবাদী দৰ্শনৰ ভিত্তিত কংগ্ৰেছ চটিয়েলিষ্ট পাৰ্টি গঠনৰ পোষকতা কৰে। ১৯৩৩ চনত ‘পুল খচৰা’ নামেৰে এক কৰ্মসূচী তৈয়াৰ কৰে। ১৯৩৬ চনত পশ্চিম নেহৰু কংগ্ৰেছৰ সভাপতি হোৱাত আচাৰ্য্য নৰেন্দ্ৰ দেৱ, জয় প্ৰকাশ নাৰায়ণ আৰু আচুৎ পটুৰধনক বাস্তুীয় কাৰ্যনির্বাহকৰ সদস্য কৰি লয়। জাৰ্মানীৰ পৰা ডক্ট্ৰেট ডিগ্ৰী লৈ অহা বাম মনোহৰ লোহিয়াক নেহৰুৰ বৈদেশিক বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৱোগ কৰা হৈছিল। ডঃ লোহিয়া অৰ্থনৈতিক দিশত নিজস্ব ধ্যান ধাৰণাৰে এক সমাজবাদী চিন্তাধাৰাৰ অন্যতম চিন্তান্বয়ক হিচাপে পৰিগণিত হৈছিল। ১৯৪২ৰ ‘ভাৰত ত্যাগ’ আন্দোলনত এক উগ্ৰ আৰু গতিশীল ভূমিকাৰে সমাজবাদী নেতৃত্বকলে বিশেষ ভূমিকা লৈছিল। গণ বিপ্লবক তৈৰিতৰ কৰিছিল।

অসমত সমাজবাদী চিন্তাধাৰাৰে পুষ্ট শক্তিৰ বৰুৱা, হৰেশ্বৰ গোস্বামী, হেম বৰুৱা, বিপিনগাল দাস, লক্ষ্মীধৰ চৌধুৰী, সুবোধ হাজৰিকা, হিমাংশু দত্ত, দেৱকান্ত বৰুৱা, লক্ষ্মীপ্ৰসাদ গোস্বামী, নিবাৰণ বৰা আৰু ৰূপৱাম সুতক লৈ ডঃ লোহিয়াই তদৰ্থ সমিতি গঠন কৰে। ১৯৪৭ বৰ্ষেৰ ফালে ঘোৰহাট নগৰত চটিয়েলিষ্ট পাৰ্টিৰ প্ৰথম বাজিক সন্মিলন হয়। তাতে শক্তিৰ বৰুৱা সভাপতি, হৰেশ্বৰ গোস্বামী সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈছিল। জয় প্ৰকাশ নাৰায়ণে এই সভা উদ্বোধন কৰিছিল।^{১০}

বিয়ালিছৰ গণ আন্দোলনৰ সময়ত হেম বৰুৱাৰ আত্মগোপন কৰি থকা সমাজবাদী নেতাৰ লগত যোগাযোগ আছিল। লিখক নন্দ তালুকদাৰে উল্লেখ কৰিছে— “বিয়ালিছৰ বিপ্লবত আত্মগোপন কৰি থকা অৱশ্যা আছফ আলিয়ে দিয়া এখন চিঠি ঘোৰহাটত হেম বৰুৱাই নেহৰুৰ হাতত দিবলৈ যাওঁতে নেহৰুৰে বৰুৱাৰ কান্দত হাতখন হৈ কথা পাতে। নেহৰুৰ লগত হেম বৰুৱাক এনে অৱস্থাত দেখি পিতৃ বিনদিবাৰ্ম শৰ্মা বৰুৱা আনন্দত আপ্নুত হৈছিল।”

৯. হেম বৰুৱা, মোৰ দেশ ১৯৭৬ : মুনীন বৰকটকী

১০. বৰ্মণী বৰ্মণ ১৯৮৮ : সমাজবাদী আন্দোলনৰ ইতিহাস : বাণেশ্বৰ শইকীয়া

অভিনন্দন প্ৰষ্ঠ), পৃ ৮৭

সমাজবাদী চিন্তাধাৰাৰে দীক্ষিত মানুহজনে প্ৰজা চটিয়েলিষ্ট দলৰ পৰা হৰেশ্বৰ গোস্বামী, লক্ষ্মীপ্ৰসাদ গোস্বামী, দেৱকান্ত বৰুৱা প্ৰযুক্তে নেতৃত্বকলে দল এৰি কংগ্ৰেছত যোগদান কৰা স্বত্বেও দল এৰা নাছিল। কমীসকলৰ মনোবল আটুট বাখিবলৈ যত্ন কৰিছিল। সচাকৈয়ে হেম বৰুৱা আদৰ্শৰ প্ৰতি গভীৰ আনুগত্য থকা নিষ্ঠাৱান সমাজবাদী নেতা আছিল। তেওঁ সমাজবাদী আদৰ্শৰ প্ৰতীকস্বৰূপ আছিল। Socialism is a way of life (সমাজবাদ জীৱনৰ প্ৰয়োগ নীতি) হেমবৰুৱাই এই কথাধাৰাৰ আখৰে আখৰে পালন কৰিছিল। আজিৰ অৱস্থাত এনে নিষ্ঠাৱান লোক বাজনীতিত পাৰলৈ টান হৈ পৰিচে।^{১১}

লোকপ্ৰিয় গোপীনাথ বৰদলৈৰ মৃত্যুৰ পিছত গুৱাহাটীৰ খালী হোৱা পদৰ বাবে ১৯৫১ চনত উপ-নিৰ্বাচনত হয়। এই নিৰ্বাচনত চটিয়েলিষ্টৰ ফালৰ পৰা হৰেশ্বৰ গোস্বামী প্ৰাথী আছিল।^{১২}

১৯৫২ চনৰ ২৭ মাৰ্চ তাৰিখে হোৱা নিৰ্বাচনত ৫৫ নং গুৱাহাটী সমষ্টিৰ সমাজবাদী ফালৰ প্ৰাথী আছিল তেম বৰুৱা, কংগ্ৰেছৰ প্ৰাথী আছিল বাজবালা দাস। চি পি আইৰ প্ৰাথী আছিল গৌৰী শক্তিৰ ভট্টাচাৰ্য। সেই নিৰ্বাচনত ৩৭,৮২৯ ১ জন ভোটৰ আছিল। মা৤্ৰ ১৬,৮২৯ জনে ভোট দিয়ে। চি পি আইৰ প্ৰাথী গৌৰী শক্তিৰ ভট্টাচাৰ্যই তেওঁৰ নিকটতম প্ৰতিদ্বন্দ্বী বাজবালা দাসতকৈ ২১৩টা ভোট বেছি পাই জয়লাভ কৰে।^{১৩} হেম বৰুৱাৰ পৰাজিত হয়।

কমল নাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে তেওঁৰ প্ৰবন্ধ এটাত এনেদৰে লিখিছে— ‘১৯৫২ চনৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত বিধান সভাৰ চটিয়েলিষ্ট প্ৰাথী স্বৰূপে তেম বৰুৱাই প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিছিল। ধনবল আৰু জনবলৰ অভাৱত হেমবৰুৱা নিৰ্বাচনত হাবিল। ভোট গণনাৰ অন্তত গুৱাহাটীৰ উপায়ুক্ত মিঃ কাৰ্ডেলোৱে অতি দুখেৰ ফলাফল ঘোষণা কৰিছিল। তেওঁ দুখ কৰা দেখি জনকে বিপক্ষৰ নেতাই প্ৰশংসন কৰিছিল— আপুনি বাজ কৰ্মচাৰী হৈ এনেদৰে হেম বৰুৱাৰ বাবে দুখ কৰাটো জানো ভাল হৈছে? ই জানো পক্ষপাতিত্বৰ কথা নহয়? হাতত থকা লাঠিদালত ভৰ দি মিঃ কাৰ্ডেলোৱে উত্তৰ দিছিল— নিৰ্বাচনত বিজয়ী হোৱা জনক জানো মই কৰমদৰ্নন কৰি অভিনন্দন কৰা নাছিলো? আচল কথা কি জানে? মই হেম বৰুৱাৰ এজন গুণমুঞ্চ লোক ‘উপায়ুক্তৰ অফিচৰ বাহিৰত আমি কেইজনামানে হেম বৰুৱাৰ কাৰণে বাট চাই আছিলো।’ (পৃষ্ঠা ৩৯, হেম বৰুৱাঃ অসম সাহিত্য সভা) ১৯৫৬ চনৰ গুৱাহাটী সংসদীয় সমষ্টিৰ ৰোহিনী চৌধুৰীৰ মৃত্যুত খালি হোৱাৰ আসনৰ উপ-নিৰ্বাচনতো পৰাজয়ৰ বৰণ কৰে।^{১৪}

নিৰ্বাচনী যুঁজতে নহয় ১৯৪৯ চনত ঘিলাধাৰী, বণথলী, সৰচৰাই, মালৌখাট আদি ঠাইত হোৱা কৃষক সত্যাগ্রহত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। ১৯৬৩ চনৰ পৰা একেৰাহে ৭ বছৰ পূৰ্বোত্তৰ বেলৱে মজদুৰ ইউনিয়নৰ সহ-সভাপতি আছিল। আন্দোলন পৰিচালনা কৰিছিল।^{১৫}

স্বৰাজৰ প্ৰথম দশকতে অসমৰ প্ৰতি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে কৰা বৈয়ম্যৰ বিৰুদ্ধে সমাজবাদী দলে এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল।

১১. বিশ্ব গোস্বামী ১ হেম বৰুৱা, অসম সাহিত্য সভা, পৃষ্ঠা- ১৬৫

১২. কমল নাৰায়ণ চৌধুৰী ১ হেম বৰুৱা, অসম সাহিত্য সভা, পৃষ্ঠা- ৩৬

১৩. Statistical Report Election Commission, 1952, Assam

১৪. নন্দ তালুকদাৰ ১ হেমবৰুৱা এটি জীৱন আলেখ্য

১৫. বিশ্ব গোস্বামী ১ অসম সাহিত্য সভা, পৃষ্ঠা- ১৬৫-৬৬

ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰত দলঙ্গৰ দাবী, বৃহৎ তেল শোধনাগাৰৰ দাবী, ৰেলৱে সদৰ কাৰ্যালয় প্ৰতিষ্ঠাৰ বাবে চলোৱা আন্দোলনত অসমৰ জনমতক সমাজবাদী দলে উচিতভাৱে লৈ যোৱাত বিশেষ ভূমিকা পালন কৰিছিল। সংসদলৈ নিৰ্বাচিত হৈ হেম বৰুৱাই বলিষ্ঠ কঠৰে লোকসভাৰ মজিয়াত বিষয়াবোৰ দাঙি ধৰিছিল। অসমৰ প্ৰতি কৰি আহা অন্যায় আৰু অৱহেলাৰ ফলত হোৱা অনগ্ৰসৰতা, অৰ্থনৈতিক শোষণ আৰু বৎসনাৰ বিৰুদ্ধে অঞ্চলটোৱ সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজৰ মনত জুলি থকা অসন্তুষ্টিৰ বহিশিখাৰ উমান দি হেম বৰুৱাই ৬০ দশকতে দেশৰ নেতৃত্বন্দক সকীয়াই দিছিল।^{১৬}

সংসদলৈ হেমবৰুৱা তিনিবাৰ নিৰ্বাচিত হৈছিল। ১৯৫৭ চনৰ নিৰ্বাচনত গুৱাহাটী লোকসভা সমষ্টিৰ পৰা ৫৯.৭৬ শতাংশ ভোট পাইছিল। তেওঁৰ নিকটতম প্ৰতিদ্বন্দ্বী কংগ্ৰেছৰ দেবেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মাই ৪০.২৪ শতাংশ পাইছিল। প্ৰজা চচিয়েলিষ্ট দলৰ আন এগৰাকী প্ৰার্থী আমজাত আলী ধূৰুৰী সমষ্টিৰ পৰা জয়ী হৈছিল। সেই নিৰ্বাচনত প্ৰজা চচিয়েলিষ্ট পাৰ্টিৰ সমগ্ৰ দেশত ১৯ জন প্ৰার্থী জয়ী হৈছিল। যোৱাহাটত এচ পিৰ প্ৰার্থী আছিল শক্ষৰ বৰুৱা। সেইদৰে চি পি আইৰ চৈয়দ আবুল মালিক, গোৱালপাৰাত চি পি আইৰ বিষ্ণু প্ৰসাদ ৰাভা, বৰপেটাত অধ্যাপক ভৰানন্দ দত্ত, ডিগ্ৰগড়ত চচিয়েলিষ্ট দলৰ নিবাৰণ বৰা। অসমৰ বৌদ্ধিক জীৱনত নেতৃত্ব দিয়া এই মুখ্যাফুটা ব্যক্তিসকলৰ নিৰ্বাচনত অংশগ্ৰহণে এক বিশেষত্ব প্ৰদান কৰিছিল।

১৯৬২ চনত লোকসভা নিৰ্বাচনত হেম বৰুৱা পুনৰ গুৱাহাটী সমষ্টিৰ পৰা বিজয়ী হয়। তেখেতে ভোট পাইছিল ৪৯.৯০ শতাংশ। তেখেতৰ নিকটতম প্ৰার্থী কংগ্ৰেছৰ অধ্যক্ষ তীৰ্থনাথ শৰ্মাই পাইছিল ৩৭.৯৪ শতাংশ। সমগ্ৰ দেশত প্ৰজা চচিয়েলিষ্ট দলৰ ১২ জন প্ৰার্থী জয়ী হৈছিল।

১৯৬৭ চনত হেম বৰুৱা পুনৰ সংসদলৈ নিৰ্বাচিত হয় মঙ্গলদৈ সমষ্টি পৰা। তেখেতে ৫০.৮০ শতাংশ ভোট পাই জয়ুন্ত হৈছিল। তেখেতৰ নিকটতম প্ৰতিদ্বন্দ্বী আছিল কংগ্ৰেছৰ ধৰণীধৰ দাস। হেম বৰুৱাই লাভ কৰিছিল ১,০৭,৭১৮ ধৰণীধৰ দাসে লাভ কৰিছিল ৭০,৭১৮।

১৯৭১ চনত মঙ্গলদৈ লোকসভা সমষ্টিৰ পুনৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰে। কিন্তু ২১.৮১ শতাংশ ভোট লাভ কৰিবলৈহে সক্ষম হয়। তেখেতৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বী ধৰণীধৰ দাসে ৯০,০৫৮ টা ভোট অৰ্থাৎ ৪৯.৬১ শতাংশ ভোট লাভ কৰিছিল। সেই নিৰ্বাচনত সুধাকৰ্ত ড° ভূপেন হাজৰিকাইও প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিছিল। তেখেতে ১২,৩৩০ টা অৰ্থাৎ ৬.৭৮ শতাংশ ভোট লাভ কৰে।^{১৭}

অসমৰ হৈ যুঁজা মানুহজনে বীৰদপৰ্য সংসদৰ মজিয়াত অসমৰ হকে যুঁজি যুঁজি শেষত পৰাজয়ৰ ফানি ল'বলগা হ'ল। হেম বৰুৱা যি সময়ত সংসদৰ মজিয়াত নিজৰ প্ৰতিভাৰ স্বাক্ষৰ বহন কৰিছিল, সেই সময়ত ভাৰতবৰ্ষৰ সংসদীয় গণতন্ত্ৰৰ এক সোগালী যুগ আছিল। দেশৰ স্বাধীনতাৰ হকে যুঁজা সংগ্ৰামী বীৰসকল এক নতুন ভূমিকাত অৱৰ্তীণ হৈছিল। শাসক আৰু বিৰোধী উভয়তে সংসদীয় গণতন্ত্ৰৰ উজ্জ্বল জ্যোতিকৰে ভৱপূৰ আছিল।

পণ্ডিত জৰাহৰলাল নেহৰু নিজেই আছিল ভাৰতবৰ্ষৰ সংসদীয় গণতন্ত্ৰৰ খনিকৰ। বিশ্ববৰ্ণণ দাশনিক, বুদ্ধিজীৱি ব্ৰাট্ৰণ বাচলে নেহৰুৰ

১৬. বৰ্মণী বৰ্মণঃ বাণেশ্বৰ শইকীয়া অভিনন্দন প্ৰষ্ঠা, পৃষ্ঠা- ৮৯

১৭. নিৰ্বাচন আয়োগৰ ফলাফল পৰিশিষ্ট দিয়া হৈছে।

মৃত্যুত লিখা এটা প্ৰবন্ধত লিখিছে- "There is a further achievement of utmost importance which is not sufficiently appreciated. Every conceivable argument has been available to tempt Neheru to forego democratic institutions in India." তেখেতে উল্লেখ কৰিছে নিৰক্ষণতা, দৰিদ্ৰতা, বিভিন্ন বোগৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱে আক্ৰান্ত কৰা জনগণ-হিন্দু-মুছলমানৰ মাজত বিভাজনে ইয়াৰ বৈচিত্ৰ্যময় সাংস্কৃতিক পৰিৱেশে দেশক বিভাজিত কৰাৰ আশকাৰ গঠনা লৈ সংসদীয় ব্যৱস্থাৰ বিকল্প তেওঁ ল'ব পাৰিলৈহেতেন। কিন্তু নেহৰুৰ ভাৰতবৰ্ষৰ মানুহৰ বিশ্বৰ জ্ঞান মন্দিৰলৈ আগবঢ়োৱাৰ বৰঙণি তেওঁ হাদয়ত উপলক্ষি কৰিছিল। হেম বৰুৱাৰ সংসদৰ সতীৰ্থ এন. জি. গোৱে, সুবেদ্র নাথ দিবেদী, সমৰ গুহ আদিয়ে তেখেতৰ স্বাস্থ্য অধিক অৱনতি ঘটাৰ সময়ত 'মোৰ দেশ' নামৰ আলোচনীখনত ১৯৭৬-৭৭ চনৰ (ছেপ্টেম্বৰ-অক্টোবৰ) সংখ্যাত অতি আন্তৰিকতাপূৰ্ণ মস্ত্য দিছে। অসমৰ সমস্যা উথাপনত, চীনৰ ভাৰত আক্ৰমণৰ সময়ত, ভাৰতবৰ্ষৰ আভ্যন্তৰণ আৰু বৈদেশিক নীতিসমূহৰ ক্ষেত্ৰত হেম বৰুৱাই দিয়া অতি যুক্তিনিষ্ঠ ব্যাখ্যাবে নিজৰ বক্তৰ্য দাঙি ধৰিছিল।

তেওঁৰ বাজনৈতিক ক্ষেত্ৰত অভিজ্ঞতাৰে বুটলি অনা সবল তথ্যৰে পৰিপূৰ্ণ আছিল। তেখেতে সেই তথ্যকে যথাস্থনত নিজস্ব ভঙ্গিমাৰে উপস্থাপন কৰিছিল। 'চন্দ্ৰ ফুকন'ৰ মৃত্যুত প্ৰকাশ হোৱা স্মাৰণিকাৰ এটা প্ৰবন্ধত লিখিছে— 'মই বেঙ্গুন চহৰত Conflict of mind in modern India বোলা এটা ভাষণ দিব লগা হ'ল। প্ৰাচীন সংঘাতৰ বিষয়ে হৃমায়ন কৰীৰ Our Heritage বোলা কিতাপখন পঢ়ি বহুতো কথা জানিলো যদিও আধুনিক সংঘাতৰ বিষয়ে একো জনা নাছিলো। মোৰ মনত আছে, ফুকনদেৱেৰ কেনেকৈ আধুনিক ভাৰতত পশ্চিমীয়া সংঘাত হৈছে, সেই বিষয়ে বিংতকৈ কৈ দিয়াত এষাৰ কথা ব্যৱহাৰ কৰি ৰেঙুন চহৰত যেতিয়া বক্তৃতা দিওঁ মোৰ বক্তৃতা সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ হৈছিল বুলি সকলোৱে কৈছিল।'^{১৮}

'সময় বলুকা ব্ৰান্শিত পদচিহ্ন'ৰ বৰ্খা হেম বৰুৱাৰ বাজনৈতিক দূৰদৰ্শিতাৰ বিৱল উদাহৰণ আছে। নীতিনিষ্ঠ বাজনীতিত বিশ্বাসী মানুহজন পণ্ডিত নেহৰুৰ স্বেহভাজন আছিল। শাসকীয় দললৈ আহি দল বাগৰা হ'লেই চৰকাৰী পদবী ল'ব পাৰিলৈহেতেন। সেই সময়ৰ এনে আদৰ্শবান বহু বাজনৈতিক নেতাৰ দৰে নিজৰ দলীয় মুঠি এৰি নিদিলে।

অসম আন্দোলনৰ পৰা যিবিলাক সমস্যাই সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষতে দৃষ্টি আকৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল সেইবিলাক বিষয় ১৯৬৭ চনতে The Illustrated Weekly of India ৰ ২১ মে' সংখ্যাত হেমবৰুৱাই The Political Science নামৰ এটা প্ৰবন্ধত কেইবাটাও গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় উথাপন কৰিছিল। অসম সম্পৰ্কীয় সেই বিশেষ সংখ্যাটোত তেখেতে এনেদৰে লিখিছিল— The political problem is further complicated by the immigration of infiltrants from Pakistan. During the decade 1951-61, the population of Assam registered a phenomenal growth (34.45%). This unprecedented increase was due partly to the migration of people belonging various communities from Pakistan

১৮. চন্দ্ৰফুকন স্মৃতিগ্ৰন্থ, সম্পাদনা- সন্তুৰাম শইকীয়া

beside those who have come from other parts of India.
(page 33)

তেখেতে ১৯৩১ চনত মুলান চাহাবৰ চেস্লাচ রিপট লিখা কথাৰ উদ্ধৃতি দিছে। প্ৰায় বিশ লাখ বিঘা খেতি মাটি এই অবৈধ প্ৰজন লোকৰ দ্বাৰা অধিকৃত হৈছে। তেওঁ আৰু কৈছিল— The hills people are bone of our bones and flesh of our flesh; Our common destiny is bound together with the same silketies.

পণ্ডিত নেহৰুৰ মৃত্যুৰ সময়ত লিখা এটা প্ৰবন্ধত টয়নবীয়ে উল্লেখ কৰিছে— মহৎ মনা বাস্তুনেতাজনো কালচাৰ্বৰ ভয়কৰ ঘটনা প্ৰাৰহ বশৱৰ্তী হ'বলগা হয়। সেই শোকচক্ৰত আৰু আদৰ্শবাদী বাস্তুনেতাজন বাস্তুকৈ ক্ষতিগ্ৰস্ত হ'বলগা হয়। হেম বৰুৱাৰ অস্তিম দিনবোৰতো তেনে এক ঘটনা প্ৰাবে মনোকষ্ট দিছিল। দেশভক্ত তৰণবাম ফুকনৰ পিছতে অসমত বাঞ্চী আৰু জনপ্ৰিয় নেতা হিচাপে হেম বৰুৱা অদ্বীয় আছিল বুলি কেইবাগৰাকী সাম্রাজ্য লাভ কৰা বৰণ্য ব্যক্তিয়ে উল্লেখ কৰিছে^{১৯} এনে জনপ্ৰিয়তা আছিল তেওঁ সহজ সৰল হাদয়ৰে আন্তৰিকতাপূৰ্ণভাৱে জনসাধাৰণ সমস্যা লৈ একাত্ম হৈ তেওঁলোকৰ বাবে কাম কৰা বাবে। উপনিষদত কোৱাৰ দৰে সামৰণ্য উপাগত ইতি। সামৰণ্যৰে তেওঁলোকৰ ওচৰলৈ যোৱা। সমাজবাদী নেতা লক্ষ্যধৰ চৌধুৰীয়ে লিখিছে— “উভৰ কামৰূপত বানপানী। বৰতাগ বাঞ্চিয়া অঞ্চলৰ ঘৰবাবী পানীৰ কৰলত। হেম বৰুৱা অঞ্চলৰ এম পি। তেওঁ তেড়িয়া দিল্লীত। আমি বাঞ্চিয়াত গৈ শুনিলো হেম বৰুৱা আগদিনাই আহি বৰতাগ সোমাইছে। গধুলি উলটি আছিলো। হেম বৰুৱা গুৱাহাটী পোৱা নাই। ২/৩ দিন তাত কটাই হেম বৰুৱা গুৱাহাটীলৈ আছিল। আমি ক'লো, ‘আপুনি ইয়ালৈ আহি একেলগো নগ'লহি কিয়?’ হেম বৰুৱাই উভৰ দিলো— ‘ই সকলো দলৰ কৰ্মীক তাতেই লগ পাম বুলি ভাবিছিলো।’ সঁচা কথা, বৰুৱাই সেই বানপানীত পৰা বাইজৰ আগত প্ৰথম সহানুভূতিৰে মাতঘাৰ দিছিলগৈ। এনে বহুতো ঘটনা আছে। তেওঁ জনগণৰ ওচৰ চাপি তেওঁলোকৰ সমস্যাৰ উমান লৈছিল।”

হেম বৰুৱাই নেহৰু যুগৰ পৰা ইন্দিৰা গান্ধীৰ যুগলৈ ভাৰতীয় বাজনীতিৰ উত্তৰণ দেখিছিল। মূল্যবোধৰ ক্ৰমাং হৈ যোৱা অৱক্ষয়ে তেওঁৰ দৰে বাজনৈতিক নেতাক মনোকষ্ট দিছিল। নিজে নীতি আদৰ্শত অটল হৈ আছিল। ভাৰতীয় বাজনীতিৰ এই পৰিৱৰ্তন সম্পর্কত ন্যায়াধীশ চাৰকাৰীয়াই তেওঁৰ প্ৰতিবেদনৰ আৱস্থণিতে উল্লেখ কৰিছে। স্বাধীনতা আন্দোলনত গান্ধীজীৰ ত্যাগৰ আদৰ্শ আৰু মূল্যবোধৰে গঢ়া বাজনৈতিক নেতাসকল আৰু স্বাজৰ তৃতীয় দশকৰ পৰা বাজনৈতিক নেতাসকলৰ চিৰগত পৰিৱৰ্তন আৱস্থ হৈছিল। দুনীতিগ্ৰস্ত সমাজখন এইসকল নেতাৰ হাতত সংস্কাৰ হওঁক চাৰি ক্ৰমাং অধঃপতনলৈ আছিল।

হেম বৰুৱা কৰি আছিল। তেওঁৰ মনত সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ আশাৰাদ নিৰস্তৰ প্ৰাহিত হৈ আছিল। সেয়ে তেওঁ কৰিতাত লিখিছিল—

‘তুমি আৰু মই আৰু লাখজন
পেটত আমাৰ তয়াময়া ভোক।

আকৌ এবাৰ বঙ্গ কৰি মৰো আঁহা
লুইতৰ বগা পানী।’ (যাত্ৰা শেষ নাই)

সংগ্রামৰ মাজেৰে ক্ষুধাৰ্ত জনক যুঁজিবলৈ প্ৰেৰণা দিছিল।

ৰাজনৈতিক নেতা হেম বৰুৱা আছিল শিক্ষক। তেওঁ এজন অধ্যয়নপিয় ব্যক্তি। ডেকাকালত কলেজ শিক্ষকজনে যেনেকৈ যোৰহাটৰ বৰকটকী কোম্পানীৰ কিতাপৰ দোকানত ইখনৰ পিছত সিখন কিতাপ পঢ়িছিল, তেনেকৈ সাংস্কৰণ হৈ থকা কালতো অধ্যয়ন আছিল তেওঁৰ তপস্যা। সংস্কৰণৰ ভিতৰত বাক্যবাণ তর্জন-গৰ্জন আৰু তুমুল বাক্যবুদ্ধৰ পাছত তেওঁৰ জিৱণিৰ আশ্রয় আছিল সংস্কৰণৰ লাইব্ৰেৰীটো।

সেই অধ্যয়নে পণ্ডিত নেহৰুকো আকৃষ্ট কৰিছিল। নেহৰুৰ বহল অধ্যয়নপুষ্ট মনৰ বিষয়ে হেম বৰুৱাই এটুপি চকুলোত উল্লেখ কৰিছে। সেইদৰে হেম বৰুৱাই সদনৰ বজ্ঞতাৰ মাজত কোৱা কথাই তেওঁক আকৃষ্ট কৰিছিল— ‘ডিফেন্স সভা স্থগিত প্ৰস্তাৱ এটাৰ ওপৰত এদিন বিৰতি এটা দিবলৈ উঠাৰ লগে লগেই অধ্যক্ষই মোক আদেশ দিলে— ‘Be brief’ অধ্যক্ষৰ কথাৰ ওপৰতে মই কৈ পেলালোঁ ‘Yes sir, it shall be brief as woman's love.’ এই কথায়াৰ শ্ৰেষ্ঠপীয়োৰ ‘হেমলেট’ নাটকত আছে। অকেনিয়াই হেমলেটক কৈছে— It is brief my lord হেমলেটে যোগ দিছে ‘as woman's love.’। এই দুয়োটা বস্তু গোটাই একেটা কৰি অধ্যক্ষক মই প্ৰত্যুত্তৰ দিছিলো। ইমানুেলৰ সংস্কৰণৰ সদস্য, তাৰ ভিতৰত কেৱল নেহৰুকহে হাঁহি সামৰিব নোৱাৰা দেখিছিলো। সন্তৰতঃ শ্ৰেষ্ঠপীয়োৰ নাটকৰ উপৰোক্ত কথোপকথনলৈ মনত পৰিছিল।^{২০}

সুদীৰ্ঘ ১৪ বছৰ কাল সাংস্কৰণ হিচাপে বিভিন্ন দেশ ভ্ৰমণৰ সুযোগ লাভ কৰিছিল। বিদেশলৈ গৈ অমিলে। কিন্তু অসমীয়া সাহিত্যৰ ভঁৰাললৈ ভ্ৰমণ সাহিত্যৰ এক বিচিৰ সঙ্গত দি দৈ গ'ল। ‘মেকং নৈ দেখিলোৰ পাতনিত তেওঁ পুত্ৰৰ উক্তিৰ মাজেৰ কোৱা কথায়াৰেই সঁচা অসমীয়া ভ্ৰমণ সাহিত্যৰ নতুন দিশ মুকলি কৰা মানুহজনেই হেম বৰুৱা।

ৰাজনৈতিক নেতা হিচাপে হেম বৰুৱাৰ বিষয়ে বিচাৰ কৰিবলৈ গ'লে- হাতত কলম, কৰ্তৃত সৰস্বতী, অস্তৰত বিপ্লবী সভা লৈ যুঁজা ৰাজনৈতিক নেতা অসম কীয় ভাৰতবৰ্যত বিৰল। অসমৰ ৰাজনৈতিক নেতাসকলৰ মাজত হাতত কলম লোৱা ৰাজনৈতিক নেতা কৰ্মীৰ নৰীন চন্দ্ৰ বৰদলৈ, দেশভক্ত তৰণবাম ফুকনকে প্ৰমুখ্য কৰি আন্দোলনৰ সেই নেতাসকলৰ ভালোকেইজনে নিজৰ লিখনিবে আমাৰ সাহিত্যৰ ভঁৰাললৈ দান আগবঢ়াইছে। স্বাজৰ প্ৰাকমুহূৰ্তত আৰু স্বাজোন্তৰ কালত ৰাজনৈতিক নেতাসকলৰ ভিতৰত দেৱকান্ত বৰুৱা, বিজয় চন্দ্ৰ ভাৰতী প্ৰমুখ্যে নেতাসকলে লিখিছিল। কিন্তু হেম বৰুৱাৰ দৰে ইংৰাজী, অসমীয়া উভয় ভাষাত প্ৰায় ১৫খন পুঁথি বচনা কৰা ৰাজনৈতিক নেতা স্বাজোন্তৰ কালত অসমত নাই। তাকো গদ্য, কবিতা, ভ্ৰমণ কাহিনী, তত্ত্বগুৰুৰ প্ৰবন্ধমালাবে সমৃদ্ধ ইংৰাজী পুঁথি লিখিছে সংস্কৰণৰ ব্যস্ত জীৱনৰ মাজতো। পণ্ডিত নেহৰুৰে তেওঁক এবাৰ ঠিকেই সুধিছিল— “হেম, ইমান লিখিবলৈ সময় পোৱা ক'ত?”

হেম বৰুৱাই এটা দীঘলীয়া জীৱন নাপালে। ১৯১৫ চনৰ ২২ এপ্ৰিলত জন্ম আৰু ১৯৭৭ চনৰ ৯ এপ্ৰিলত ইহলোক ত্যাগ কৰিলে।

২০. অসম বাতৰি : পণ্ডিত নেহৰু শ্ৰান্কঞ্জি সংখ্যা

মাত্র ৬২ বছর বয়স। ১৯৭১ চনৰ নিৰ্বাচনত পৰাজয়ৰ পাছত এজন অতি দুৰ্বল গতিশীল মানুহ যেন স্থৱৰ হৈ গ'ল। নিৰ্বাচনৰ পৰাজয়ে তেওঁক হতাশ কৰা নাছিল। বাজনেতিক জীৱনৰ আৰম্ভণিতে দুটা নিৰ্বাচনত পৰাজিত হৈছিল। কিন্তু ৭১ চনৰ নিৰ্বাচনৰ পৰাজয়ৰ ফানিতকৈ তেওঁৰ বিৰুদ্ধে কৰা অপপচাৰ-অপযশে মন দৰ্ঘ কৰিছিল। ৰোগাক্রান্ত হৈ জীৱনৰ আয়ুবেলি টুটি আছিছিল।

তেওঁৰ পত্নী অনু বৰুৱাই লিখা এটিৰ উদ্ভৃতত এনেদৰে আছে— সৰ্বশেষত তোমাক একেয়াৰ অনুৰোধ কৰোঁ- এইয়ে আমাৰ ল'ৰা দুটা, সিহঁতক কেতিয়াও পিতৃৰ আভাৰ অনুভৱ কৰিবলৈ নিদিবা। সিহঁতক মাথোন একেয়াৰ কথাকে ক'বা 'যি মৃত্যুৰে দহক জীৱন দিয়ে সেই মৃত্যু আঞ্চাৰ দৰে অবিনশ্বৰ।'

তেওঁৰ আঞ্চাৰ অবিনশ্বৰতা লাভ কৰিছে। ডেকা কালত খঙাল, ক্ৰোধান্বিত যুৱকজনৰ গান্ধীৰ অহিংসা যজ্ঞত খং নিৰ্বাপিত হৈছিল। ল'ৰা কালত ঘৰলৈ অহা পুলিচ বিষয়াক কাগতলীয়া চৰ মৰা, যোৰহাটত দুষ্ট ল'ৰা বুলি জনা হেম বৰুৱাৰ ক্ৰেত্ব বুদ্ধিৰ সমন্বয় ঘটিল বাজনেতিক জীৱনত। তেতিয়াৰ পুলিচ ৰাজবিষয়াক চৰ মাৰিব পৰা ল'ৰাজনৰ সাহস ৰাজনেতিক কৰ্মক্ষেত্ৰ দেশৰ আৰু দহৰ হকে নিয়োজিত হ'ল। অভিজ্ঞতাৰ ক্ষয়টি শিলত নিজে ঘাহি-পিহি লৈ সংসদৰ মজিয়াতো তেওঁ সেই খং দেখুৱাইছিল। সদনৰ মজিয়াত টেবুল ভুকুৱাই নিজৰ ঘড়ী ভাঙ্গিল নিজৰ দেশৰ কাৰণে। অসমৰ স্বার্থৰ হকে বুদ্ধিদীপ্ত আলোচনাৰ মাজত এনে ক্ৰোধ আছিল অলঞ্চাৰ। সংসদৰ প্ৰশ়াকৰ্তা

হিচাপে খটুৱা বুদ্ধি সম্পৰ্কত তেখেতৰ সতীৰ্থ সাংসদ সমৰ গুহই লিখিছে— প্ৰশ়াকণৰ পৰা মন্ত্ৰীক বেহাই দিবলৈ স্পীকাৰে সদস্যসকলক বিশেষ প্ৰশ় কৰিবলৈ নিদিয়ে। প্ৰশ় ব্যাখ্যা কৰিবলৈ নিদিয়ে, মাত্ৰ এটা ব্যাখ্যাতে এই প্ৰশ় কৰিবলৈ দিয়ে সদস্যক। কিন্তু ইংৰাজী অধ্যাপক হেম বাবুৰ ওচৰত স্পীকাৰো অসহায়। তেওঁ ঠিক এটা বাক্যত প্ৰশ় কৰে- কিন্তু সেই বাক্যটোকে জটিলভাৱে বিভিন্ন শাখা প্ৰশাখাত সজাই এনেদৰে গাঁথি লয় যে তাৰ ভিতৰত বহু কথাই সোমাই যায়। প্ৰশ় বচনাৰ নিয়মো বক্ষা পৰে আৰু প্ৰশ্নোত্তৰেও এটা সৰু সুৰা বিতৰ্কৰ কৰণ লয়।

বাস্তৱিকতে প্ৰশ় বচনাৰ এটা নতুন কৌশল উদ্ভাৱন কৰে হেম বৰুৱাই। আজিও অনেক সদস্যই সেই কৌশল অনুসৰণ কৰাৰ চেষ্টা কৰে।¹²

সমৰ গুহই আৰু লিখিছে— সংসদীয় বিতৰ্কত অগ্ৰণী ভূমিকা লৈ কোনো সদস্যই হেম বৰুৱাৰ নিটিনা সাহিত্য বচনা কৰা নাই।

অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতি পদ অলঙ্কৃত কৰা হেম বৰুৱাৰ সাহিত্যিক জীৱন, বাজনেতিক জীৱন আৰু এজন হাদয়বান মানুহ হিচাপে তেওঁৰ প্ৰকৃত মূল্যায়নৰ আজি প্ৰয়োজন আছে। মৃত্যুৰ প্ৰায় আজি দুকুৰি বছৰ হ'বৰ হ'লাই, জন্মৰ এই শতবৰ্ষৰ সময়ত বিংশ শতাব্দীৰ এজন অন্যতম শ্ৰেষ্ঠ অসমীয়াৰ প্ৰতি আমাৰ সশৰদ্ৰ প্ৰণিপাত জনালো। ■

২১. মোৰ দেশঃ ১৯৭৬, ৪ৰ্থ সংখ্যা

পৰিশিষ্টঃ লোকসভাৰ নিৰ্বাচনী ফলাফল

1957 CONSTITUENCY : 5 GAUHATI		NUMBER OF SEATS : 1			
1.	BARUA, HEM	PSP	143497	59.76%	
2.	SARMA, DEVENDRA NATH	INC	96624	40.24%	
ELECTORS :	420761	VOTERS :	240121	POLL PERCENTAGE :	57.07% VAILD VOTES : 240121
1962 CONSTITUENCY : 6 GAUHATI					
1.	HEM BORUA	M	PSP	133812	49.90%
2.	TRITHA NATH SARMAH	M	INC	101750	37.90%
3.	NANDESWAR TALUKDAR	M	CPI	32600	12.16%
ELECTORS :	467135	VOTERS :	280492	POLL PERCENTAGE :	57.07% VAILD VOTES : 240121
1967 CONSTITUENCY : 8 MANGALDAI					
1.	N BARUA	M	PSP	107718	50.80%
2.	D. D. DAS	M	INC	70718	33.35%
3.	D. BORA	M	IND	17090	8.06%
4.	M. C. BARUA	M	IND	16522	7.79%
ELECTORS :	440526	VOTERS :	226863	POLL PERCENTAGE :	51.50% VAILD VOTES : 212048
1971 CONSTITUENCY : 8 MANGALDAI					
1.	DHARANI DHAR DAS	M	INC	90058	49.61%
2.	HEM BARUA	M	PSP	50485	27.81 %
3.	BHUPEN HAZARIKA	M	IND	12230	6.74%
4.	BINOY KUMAR BASUMATARI	M	IND	10810	5.95%
5.	SIBA PRASAD SARMA	M	NCO	7719	4.25%
6.	MADHAB CHANDRA BARUA	M	IND	6818	3.76%
7.	HABIBUR RAHMAN CHOWDHURAY	M	SSP	3424	1.89%
ELECTORS :	470149	VOTERS :	189652	POLL PERCENTAGE :	40.34% VAILD VOTES : 181544

লোকসভা নিৰ্বাচন ১৯৫৭, ১৯৬২, ১৯৬৭, ১৯৭১-ৰ তথ্য (তথ্য- নিৰ্বাচনী আৱোগ)। ১৯৭১ চনত সিংহপুৰৰ হেম বৰুৱাই পৰাজিত হৈছিল। সুধাকৃষ্ণ ভূপেন হাজৰিকাৰ ও ১৯৭১ চনৰ নিৰ্বাচনত পৰাজিত হৈছিল। কংগ্ৰেছৰ ধৰণীধৰ দাস জয়ী হৈছিল। হেমবৰুৱা আৰু ভূপেন হাজৰিকা ক্ৰমে দ্বিতীয় আৰু তৃতীয় স্থান পাইছিল।

বিষুণ্বাভা কেরল এজন ব্যক্তি নহয়। এটি অনুষ্ঠান। এখনি বামধনু। এটি তপ্ত সূর্য।
 কি নাছিল এহাত এমুঠন বহল বুকুৰ মাজত! দুচকুত কেতিয়াৰা নাহৰ ফুলে কেতিয়াৰা কমাৰশালৰ অগ্নি জলে।
 অত তত যায়াৰ হৈ ঘূৰি ফুৰা মানুহজনে য'তেই যি পাহছিল লিখি গৈছিল। কোনোবাটো কেতিয়াৰা
 বন্ধ কাৰাগাবৰ ভিতৰত, কোনোবাটো মুক্ত আকাশৰ তলত অথবা নদীৰ পাৰত সৃষ্টি হৈছিল।
 তাৰে কিছুমান সুৰত বাঞ্ছি হৈছিল গীত আৰু কবিতা। .....

বিষুণ্পেসাদ ৰাভাৰ কবিতাৰ এপিয়লা

অসাধাৰণ ব্যক্তিহৰ ব্যক্তি কলাণৰ বিষুণ্পেসাদ ৰাভা।
 অসাধাৰণ এইবাবেই যে সাধাৰণ এগৰাকী ব্যক্তিৰ গাত
 যিমান গুণ থাকিব পাৰে তাতোকৈ বহু বেছি গুণৰ সমাহাৰ
 দেখিবলৈ পোৱা যায় বিষুণ্পেসাদ ৰাভাৰ গাত। ১৯০৯
 চনত এইগৰাকী মহান ব্যক্তিৰ জন্ম হয়। জন্মগতভাৱে
 জনজাতীয় বিষুণ্প ৰাভা ক্ৰমে বিলীন হৈ পৰে বিভিন্ন
 জনগোষ্ঠীৰ মাজত। ‘ভালেকেইটা জনজাতীয় ভায়াৰ লগত
 ঘনিষ্ঠ পৰিচয় থকাৰ কাৰণে অসমৰ জনকৃষ্টি আৰু
 অসমীয়া কৃষ্টিৰ এগৰাকী পশ্চিত বুলি ৰাভা পৰিচিত।’
 (অসম সাহিত্যৰ সমীক্ষাত্মক ইতিবৃত্ত) একেধাৰে সংগীতজ্ঞ,
 নৃত্যবিশারদ, চিত্ৰকৰ, কবি, নাট্যকাৰ আৰু অভিনেতা লগতে

ৰঞ্জিমা শৰ্মা বৰুৱা

উপাধ্যক্ষা, কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়

এগৰাকী বিপ্লবী নেতা হিচাপে অসাধাৰণ ব্যক্তি বিষুণ্পেসাদ
 ৰাভা অসমীয়া জনজীৱনৰ, অসমৰ বাবে নক্ষত্ৰস্বৰূপ।
 ৰাভাদেৱৰ হাত য'তেই পৰে নিগৰি পৰে অমৃত বাৰিধাৰা।
 চল্লিশৰ দশকত বৰন্যাসিক চিন্তাৰ পৰা মুক্ত হৈ অসমীয়া
 সাহিত্যত সাম্যবাদী ভাৰথাৰা এটাই গা-কবি উঠিছিল।
 লগে লগে সাহিত্যৰ জগতখনলৈ নতুনত্ব সোমাই আহিল।
 সাম্যবাদ, মেছিজিম, সমাজতন্ত্র, ছাত্ৰশক্তি, প্ৰজাতন্ত্র আদি
 শব্দই সাহিত্যৰ বিভিন্ন দিশত খলকনি তুলিবলৈ ধৰিলৈ।
 তৰণসকল সমাজৰ প্ৰতি দায়বদ্ধ হৈ পৰিল। নৈবাশ্যৰ
 ভাবৰ আশাৰে পোহৰ বিচাৰি বাট বুলিবলৈ ধৰিলৈ।
 জনতাৰ ওপৰত বিশ্বাস ৰাখি শ্ৰেণী সংগ্ৰামৰ মাজেৰে

সাম্যবাদী সমাজ প্রতিষ্ঠার বাবে অহর্নিশে কলম চলাবলৈ ধরিলে। এই সময়তে জাগি উঠিল শিঙ্গী বিষ্ণুবাভাৰ কবিসত্তা। বুকুত মাৰ্কুবাদী চিন্তা চকুত আশাৰ বন্তি লৈ কলমেৰে নিগৰালৈ গীত আৰু কবিতা। আখৰে আখৰে জিলিকি উঠিল সাম্যবাদী চিত্ৰ। চাৰিওফালে বিপ্লবৰ অগণি জ্বলাই তেওঁ চিত্ৰি উঠিল—

আৰু ৰ'বৰ সময় নাই
আৰামৰ সময় নাই
এহতীয়া দলিলছাত ভাই
সময় যে এয়া আণুবাৰ
সময় যে এয়া খোজ বোধিবাৰ
সময় নাই উভতি চাৰব।

মনেপ্রাণে অসমীয়া, সমাজ সংস্কাৰক শ্রীমন্ত শক্ষবদেৱৰ ভন্ত
বিষ্ণুবাভাই ভালকৈ অনুভৱ কৰিছিল বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰে গঠিত অসম
আৰু অসমীয়া একত্ৰিত হ'বলৈ হ'লৈ জাত-পাতৰ ভেদাভেদে আঁতৰাৰ
লাগিব। এখন আদৰ্শ সমাজৰ সপোন দেখা বিষ্ণু বাভাই সেয়ে লিখিলে—

মহান কলাকাৰ শক্ষ— আমাৰ
হওক আমাৰ আহি— বিপ্লবৰ
হাতে হাতে ল জয়ৰ নিচান
পৰশু তিলক কপালত আঁকি
আমি হওঁ ধাৰমান।

কবিৰ মনৰ অনুভূতি হৈছে কাব্যৰ আঘাৰ। বহুদৰ্শী সাহিত্যৰ
মাজত কবিতাৰ সমাদৰেই বেছি। কম কথাত বহুত অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিব
পাৰে কবিতাই। গৰুৰ খোজৰ পানীত সমথ নীলাকাশ প্ৰতিফলিত
কৰিব পাৰে কবিতাই। দেখাত কবিতা তেনেই কম কিন্তু প্ৰকাশ বিস্তৰ।
সেয়ে হয়তো প্ৰগতিশীল মনৰ ব্যক্তি বিষ্ণুপ্ৰসাদে কমকৈ হ'লেও গীত
আৰু কবিতাৰ মাজেৰে কল্পনাক মুকুতি দিলে। তেখেতৰ কবিতাৰ
মাজত থকা ‘স্পৰ্চ-বিদম’ বাক্যলাপীয় লক্ষণে অসমীয়া কবিতাক এক
মাত্ৰা দিলে। অলীক কল্পনা বোমাটিক ভাবানুভূতিৰ ঠাই ল'লে সামাজিক
বাস্তৱতাই। মাৰ্কুবাদৰ দ্বাৰা প্ৰতিৰিত কবিগৰাকীয়ে কবিতাৰ বিষয়বস্তু
নিৰ্বাচনত নিটোল কাব্য চিন্তাৰ পৰিচয় দিছিল। মানুহজনেই হৈছে বহুধা
বিভক্ত। স্বৰূপ সলাই বিভিন্ন ভেশচন ধৰাত যিদৰে পাকৈত আছিল
তেনেদেৰে ভাষাও এনেকৈ বেলেগ বেলেগ ক'ব পাৰিছিল যেন মানুহৰ
ধৰা টান হৈ পৰে কেৱলো ভাষা প্ৰকৃততে তেওঁৰ নিজৰ। তেওঁৰ
লিখনিত অসমীয়া ভাষাৰ উপৰিও অন্যান্য ভাষাও এনেদৰেই ব্যৰহাৰ
কৰিছিল। ঘৰৱা মাত-কথা প্ৰয়োগ কৰি গীত-কবিতা বচনাৰে অসমীয়া
সাহিত্যক এক অন্য মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছিল। শব্দৰে খেলা কৰি শব্দৰ
মায়াজালত মানুহক বন্দী কৰিছিল। বাভাদেৱে লিখা গীত আৰু কবিতাৰ
শব্দ অসমীয়াৰ অতিকে আপোন। সম্পূৰ্ণ ঘৰৱা শব্দ, ঘৰৱা সাজেৰে
সজাই লিখা গান-কবিতাই ল'ৰাৰ পৰা বুঢ়ালৈকে হাদয় চুই যায়।

গীতসমূহৰ শব্দৰ যি সারলীল ছন্দ সেই ছন্দই সুবৰ বোঁৰতী
নৈ হৈ বৈ যায় মনৰ গহন বনলৈ। উদাহৰণস্বৰূপে—

বিশ্ব ছন্দে ছন্দে
মহান্দে আনন্দে নাচা
নাচা তমোহৰ দেউ নাচা।
বন্দে, বন্দে আজি সৱ ভক্ত বৃন্দে
তৱ চৰণ কমল বন্দে।

বাভাদেৱৰ গীত আৰু কবিতাৰ মাজত যেন মাত্ৰ পাতল আঁৰ
কাপোৰ এখনহে আছে। আঁতৰাই দিলেও ধৰিব পৰা নাযায় কোনটো
গীত কোনটো কৰিব। প্ৰতিটো গীতেই একেটা কবিতা, প্ৰতিটো
কবিতাই একোটি গীত যেন।

কাৰখানাৰে চিটিৰ হুনিয়া

কলৰ ঘৰঘবণি বুকু কঁপোৱা;
শুনি শুনি কঁহৰ মাত কৰুৱা
—কান্দে দুখীয়া বনুৱা
শুদা মজিয়াত অকলশৰীয়া
বিনায় কোলাত হিয়া লগবীয়া
পুৱাই লঘোন, ভাত নাইকিয়া
কান্দে দুখীয়া বনুৱা।

কবিতাবোৰ পাঢ়ি যাওঁতে পাঠকে দেখা পায় শ্ৰমিকৰ ঘৰ্মাঙ্গ
শৰীৰ, গামোচাৰে বন্ধা পেট। দুবাহৰ শক্তিৰে শ্ৰম কৰিও নাপায়
প্ৰকৃত শ্ৰমৰ মান—

ভাঙ্গ ভাঙ্গ ভাঙ্গ ভাঙ্গ
লোহাৰ শিকলি ভাঙ্গ।
ছিঙ ছিঙ ছিঙ ছিঙ
দাসৰ বাঞ্ছোন ছিঙ
খোল খোল খোল খোল
কাৰাৰ ফাটক খোল
ভাঙ্গ ভাঙ্গ
দুৰাৰ দাঁ।
... ...
শুন মুকুতিৰ তুৰ্মৰ আহ্বান
মুক্তিমান-মুক্তিমান-মুক্তিমান

বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ গাত কেৱল এটি ধৰ্মৰে তেজ নাছিল।
সৰ্বহাৰাৰ দৰে সৰ্বধৰ্মৰ তেজ তেওঁৰ শিৰাই প্ৰবাহিত হৈছিল। সেয়ে
তেওঁ লিখিছিল—

মছজিদ মীনাৰ ভেদি

বয় ভক্তিৰ নদী

পুৱা উষা ফজৰ আজান।

আন এটি কবিতা—

ঈদ জোহাৰ গান—

দুৰ আৰবত মৰুৰ বুকুত বয় ভক্তি আজান
পুঁৰতি নিশাৰ সোগালী উষাৰ উঠে ম'ট সনা গান।

... ...

বেহেস্ত নামি সৰগা ফুলে সেই মৰতত পাই সেই পোহৰ
শুকান বালিৰ হিয়াত উঠে মীনা কৰা মছজিদ মহান।

... ...

ধৰাৰ বুকুত জোনোৱালী এক বৰণৰ বহণ বুলায়

মছজিদৰে মীনাৰ ভেদি কুৰবানী সুব বজনজনায়।

ইয়াত প্ৰকাশ পোৱা ‘আজান’, ‘উষা’, ‘মীনাকৰা’, ‘মছজিদ’,
‘কুৰবানী’, ‘জোনোৱালী’, ‘বহণ’ আদি শব্দই ৰূপত বহণ সানিছে।

ৰাভাৰ কবিতাত লুইতৰ চাপৰিৰ ঝাউ বন পাতেও গান গায়,
ধৰীক শ্ৰেণী চিনাজোক হৈ তেজ শুহি খায় (সবাকো শুহিলে ধৰী

চিনাজোকে ভাঙ্গিলে তোমার মন)।

বিষুবাভা এনে এজন ব্যক্তি যাক লোহারে শৃঙ্খলিত করিলেও
মুক্ত মনক বান্ধিব নোরাবিলে। শৰীর আবদ্ধ পিঞ্জরাত মন মুক্ত
বিহঙ্গ। ১৯৬৩ চনত উবিয়ার গঞ্জাম'র বড়মপুর জেলত আবদ্ধ বাভাব
কলমেদি বৈ আহি কবিতার সোঁত—

(১)

তেবে বনশীনে মোহে লিয়া শ্যাম শ্যামৰে
ধূন সুন কে হাঁবে সেই তো ভায়া
বারবীয়া বে
অ গোপালৰে...।

(২)

আমি চলে যাব দুবে
বেখ মোৰ প্ৰেমদীপ জ্বালি
একা এই কাৰাগাৰৰে
সেই দীপহতে জ্বালিবে সবাই
হৃদয় উজ্জলি উঠিবে সদায়
ঘৰিকি পৰিবে আলোক আভায়
জনতাৰ হিয়া মাজেৰে।

বিষ্ণুৰ সময়। মন ইচ্ছাট্-বিচাট। বাভা জেলত। কাগজতে বজালে
পেঁপা—

এইবেলি বিষনো পাতিম ক'ত?
বৰহমপুৰত।

.....
টিহিতি টিহিতি শিঙ্গীয়া পেঁপাটি
বামনো ক'ত এ?
বড়মপুৰত।

বহুভাষিক বাভাব গীত আৰু কবিতাত হিন্দী বঙ্গলা, উড়িয়া
ভাষাব লগতে বড়ো ভাষাব শব্দইও সাজি পাৰি বহিছিল। কথিত
ভাষাত ব্যৱহাৰ কৰা বুকুৰ শব্দ প্ৰতিকৰণিত হৈছিল কবিতাৰ মাজত।
উদাহৰণস্বৰূপে 'জঙ্গপ্ৰিয়া' কবিতাটিটি প্ৰকাশ পোৱা ভাবৰ ভাঁজত
ভাহি উঠিল বড়ো শব্দ—

একেই মেলা একেই খেলা পাতিম আজউ আজি
নাচিম দুয়ো নবীন বাগীত 'বাৰলাম্পা' সাজি
বজাই 'জোখা' 'বাৰ-জু'—প্ৰিয়া হালিবা তালে তালে
নবীন বঙ্গত নাচিবা 'মাজা' 'চিফুঁ' বাঁহিটি বালে।
হিয়াৰ বিয়া ডাউখোপ্ৰ প্ৰিয়া পাতি সৰসিত হৈ
ধূনীয়া কনীয়া সজাই তোমাক থাকিম সাধাটি লৈ।

.....
চোৱা 'আজাং'—এই নীলাচল সৌৱা তলত নাই
বইছে লুইত ভীষণ সোঁতত কুলুকুলু কই।
বাভাব কবিতাত কঠিনতকৈ কঠিনতম শব্দও পিষ্ট হৈছে।
আকো পালেহি সেই পৃথিৱী পুৰণি
জকা জীৰ্ণ নাগিনী
ধৰণী অসভ্যা, টলদা, বৰৰা কুঢ়চিতা
ধৰিব্ৰতী পতিতা।

.....
পাপ ব্ৰণ ভৰা মুখ কলক কালিমা

(উভয় পুনৰ)

বুকুৰ অসহ্য ক্ষোভ উজাৰিলে, উফবি আহিল তৰঙায়িত শব্দ।
প্ৰত্যেক কবিতাতে যেন শব্দৰ শিল-বৰষুণ। কোনোবাটোত ফুলৰ পাহি
যেন শব্দ কোনোটোত পানীশীল শব্দ। চুণেই পমি যায়। যেনে—
জহনীৰ বীজ, কুষ্ঠৰোগী-গলিত সূৰ্য, গেলাপচা পুঁজ আদিৰ লগতে
আকো একেটি কবিতাতে আন কিছুমান শব্দৰ ব্যৱহাৰ কৃষণ, বাম,
ৰক্ষিণী, গোসাঁনী, সীতা, দেবেন্দ্ৰ, মহেন্দ্ৰ, চীজাৰ, ক্লিউপেট্ৰা আদিৰ
সমাহাৰো দেখা যায়—

বসন্ত গুটিকা তৰা, ভৰাতাৰ ছাল

জহনীৰ বীজ ভৰা তৰলিত মল,
সেই পাপী কুষ্ঠৰোগী গলিত সূৰ্য
দেহাময় যাৰ মাথো গেলা-পচা পুঁজ

.....
যুগে যুগে কতবাৰ মহাবিৰহৰ পাছে উৰে
মই হ'লো কৃষণ, বাম আৰু কত কি?

তুমি হ'লো কুক্ষিণী গোসাঁনী, সীতা মৈথিলী জানকী
মই হ'লো দেবেন্দ্ৰ মহেন্দ্ৰ আৰু তুমি হ'লো শচী

.....
মই হ'লো মহাবীৰ বলিষ্ঠ 'চীজাৰ' সুমহান
তুমি হ'লো ক্লিউপেট্ৰা ... ...

মই হ'লো বোনাপাট, তুমি হ'লো 'ৱালেক্ষা' সুন্দৰী

—ইত্যাদি

বুকুত দাবানল লৈ ফুৰা বিদ্ৰোহী কবিজনৰ কবিতাত ফুটিছে
অসমী আইৰ প্ৰতিচ্ছবি— অসমীয়া শিপিনীৰ হাতৰ পৰশত সৃষ্টি
হোৱা সপোনৰ বস্ত্রও কবিতাত প্ৰস্ফুতিত হ'ল—

কুমলীয়া চম্পাহেন আঙুলিৰ পৰশেৰে

তুলিছিলা দীঘলীয়া পাজি

কাটিছিলা সৃতা; পাছে হৈছিলা

—শিপিনী বৰকাজী

বুহাইলা প্ৰথম বসন

.....
তাৰপাছে গৰজা, নাচনী, বাচ, দোৰপতি, ছিৰি

টোলোঠা, নিগানিখুঁটি, ছালিবাৰি

কাঠি, কাগ মাৰি

কাটি সাজি হাড়, কাঠ বাঁহ লই ঘাহি পিহি

.....
বহাইলা ইভা! তুমি বস্ত্ৰ অসাখ্যাত।

বিষুবাভা হ'ল বিশ্বশিঙ্গী। যাৰ বুকুত বয় লোহিতৰ ধাৰা অথচ
প্ৰতিভাত হয় সৰ্বমানৰ লীলা।

সিন্ধু পাঞ্চারত হ'ল আৰু দুটা নগৰ পটুন

হোৰঞ্জা মহেনজোদাড়ো মানৱৰ লীলা নিকেতন।

সুমেৰত মই হ'লো বাদচাহ-চুলতান

শোৰ্য্যে-বীৰ্য্যে বলবান।

.....

মিচৰ পিবামিড ফাৰাওসৱৰ এটা মহা শকতিৰ মধুস্থৃতি।

ওপৰত উল্লেখ কৰা কবিতাটিত ‘বিষুপ্রসাদ’ বাভাৰ বচনা সন্তোষৰ পৰা উদ্বৃত। দীঘল কবিতাটিৰ মাজত কি নাই দুখীয়া কৃষক, হালোৱা-হজুৱা, কুটনীতিক, নাৰী-পুৰুষৰ বিভিন্ন বিষয়েৰে গঢ় লোৱা সভ্যতা জিলিকি উঠিছে, আকৌ কেতিয়াৰা কিছুমান কবিতাত ফুটি উঠে—

“অকলশৰীয়া যেন হৈ পৰা কবি বাভাদেৱ
কত দিন বেজোৰত হিয়া মোৰ ফাটি যায়
কত দিন বহি বহি চুকলো যে টুকো মই
শেৱালী গছৰ তলীত বহি মই অকলেই...”

প্রতিটো কবিতাই ইতিহাস সঁৰ্বাবই। ট্ৰাইবেল নাৰী’ বুলি উল্লেখ কৰি লিখা বাভাৰ বচনা সন্তোষ কবিতাৰ ফল এটি নিলিখিলে আধৰৱা যেন হ’ব—

‘হেৰ’ আদি ট্ৰাইবেল কৰপাই বৰণী অসম জননী

শুন শুন শুন হেৰ’ ট্ৰাইবেল নাৰী
কিমান পূৰ্ণিমা
সুচাক চন্দ্ৰিমা
কালৰ চকাৰ লগে লগে যায় বাগৰি বাগৰি
নিৰলে নিজানে,
এদিন অকলে তই আছ বহি... ইত্যাদি।

বিষুপ্রসাদ বাভাৰ যিদৰে শৰীৰ সংঘালনেৰে ফুটবল খেলে বা ন্যূত কৰে তেনেদৰে মানসিকভাৱে শব্দৰে খেলা কৰে শব্দৰ ছন্দেৰে লালি নিছিগা মুকুতা মণিৰ মালাধাৰী গোঠে— গীত আৰু কবিতাসমূহৰ

মাজত অসংখ্যাত কোমল গধুৰ সৰল জটিল শব্দই মেলা পাতে। পোৱালৰ বঙামণি, নিছলা আই, শিমলুৱা বঠা, আমন-জিমন, এটিক পানী, এথুতিৰি পানী, অমিয়া বাগিনী, জোনাকী জ্যোতি, ধূনীয়া পদুমী, লেতু-সেতু, কুমলীয়া গাল, শান্তিৰ কগোত কগোতী ইত্যাদি। কেতিয়াৰা টান শব্দ ভাঙ, ছিঙ, খোল, দাং, মুক্তিমান, হঁচিয়াৰ, হুফুৰ, দাস্তিক শব্দইও বিক্ষেপ আজুৰি আনে।

আৰম্ভণিতেই কোৱা হৈছে বিষুবাভা কেৱল এজন ব্যক্তি নহয়। এটি অনুষ্ঠান। এখনি বামধনু। এটি তপ্ত সূর্য। কি নাছিল এহাত এমুঠন বহল বুকুৰ মাজত। দুচুকুত কেতিয়া নাহৰ ফুলে কেতিয়াৰা কমাৰশালৰ অগ্নি জলে। অ’ত ত’ত যায়াৰ হৈ ঘূৰি ফুৰা মানুহজনে য’তেই যি পাইছিল লিখি গৈছিল। কোনোবাটো কেতিয়াৰা বঞ্চ কাৰাগাবৰ ভিতৰত কোনোবাটো মুক্ত আকাৰৰ তলত অথবা নদীৰ পাৰত সৃষ্টি হৈছিল। তাৰে কিছুমান সুৰত বাঞ্ছি হৈছিল গীত আৰু কবিতা। বিদ্ৰোহী কবিজনৰ যায়াৰী অনেক লিখা য’তে ত’তে পাই বৰ্ষজনে সংগ্ৰহ কৰিছিল, কিন্তু কিছুমান অসংগ্ৰহীত অৱস্থাতে হয়তো নষ্টও হৈছিল। যেনেকেয়ে নহওক বিষুপ্রসাদ বাভাৰ অনন্য প্রতিভা প্ৰকাশিব বা আলোচনা কৰিবৰ দৃঃসাহস আমাৰ দৰে ব্যক্তিৰ বাবে কষ্টসাধ্য কৰ্ম। শিল্পীগৰাকীৰ ভিন্ন বঙ্গী জীৱন শৈলীৰ কলাণুক বিষুপ্রসাদ বাভাৰ বিষয়ে ‘বিষুপ্রসাদ বাভাৰ বচনা সন্তোষ’ (পথম খণ্ড)ত প্ৰকাশকৰ লিখা এটি শ্ৰেষ্ঠ উল্লেখ কৰিলো। ‘বাভাদেৱৰ বেছিভাগ বচনাই আধৰৱা অৱস্থাত পোৱা গৈছে। সানমিহলি হৈ আছিল। এই সকলোবোৰৰ বেহা লগাবলগীয়া হৈছিল। গতিকে আমিও মা৤্ৰ বোৱাতী পানীৰ এচলুকে লৈ গৰুৰ খোজৰ পানীত আকাৰ চোৱাৰ প্ৰয়াস কৰিছো। ইয়াতকৈও বহু আলোচনাৰ থল আছে, বিষুপ্রসাদ বাভা এটি চিফুং বাঁহী হৈ সৰ্বতিকালে সৰ্বজনৰ বুকুত বাজি ৰ’ব। ■

কলিয়াবৰৰ সৈতে বিষুবাভাৰ সম্পর্ক : কেইটিমান তথ্য

- “শ্ৰীমন্ত শক্তবদেৱৰ একান্ত অনুগত হিচাপে বাভাদেৱে সমৰ্পণ বাখিছিল কলিয়াবৰৰ শক্তবী সংস্কৃতিৰ ওজা গিৰিকান্ত মহন্ত (শ্ৰণী সত্ৰ), ভলাণুৰি সত্ৰৰ জীৱেশ্বৰ গোস্বামী, সঙ্গীত বিশাবদ হৰেন শৰ্মা আদি শিল্পীসকলৰ লগত। সঙ্গীত বিশাবদ হৰেন শৰ্মাৰ সৈতে তেখেতৰ ঘৰৱা সম্পর্ক আছিল। হৰেন শৰ্মাই জ্যোতি প্ৰসাদ আগৰৱালাৰ প্ৰথম কথাছবি ‘জয়মতী’ত চাওদাঙ্গৰ চৰিত্ৰ অভিনয় কৰিছিল। হৰেন শৰ্মাই শিলঘাটত প্ৰতিষ্ঠা কৰা সঙ্গীত বিদ্যালয়খনত বাভাদেৱ উদ্ৰোধক হিচাপে উপস্থিত থাকি সেইদিনা শৰ্মাদেৱক ভূয়সী প্ৰশংসা কৰিছিল।
- মুক্তিযোদ্ধা মুক্তিনাথ গোস্বামী আৰু ডিম্বেশ্বৰ শৰ্মাদেৱৰ লগত বাভাদেৱৰ গাঢ় সম্পর্ক আছিল। স্বাধীনতাৰ আগত শিলঘাটত মুক্তিনাথ গোস্বামীৰ ‘জলযোগ’ নামে এখন চাহ-মিঠাইৰ দোকান আছিল। তাৰ কায়তে থকা সৰু কোঠা এটাত তেখেতৰ ভাগিন ডিম্বেশ্বৰ শৰ্মাৰ গেলামালৰ দোকান। সেইসময়ত শিলঘাট জলপৰিবহণ আৰু পথ পৰিবহণৰ মূলকেন্দ্ৰ আছিল। বাভাদেৱে তেজপুৰৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ আহোতে আবেলি ফেৰীত পাৰ হৈ আহি ডিম্বেশ্বৰ শৰ্মাৰ আতিথ্য প্ৰহণ কৰিছিল। ১৯৬০ চনত শাস্তিপুৰ আৰু জমখলাত অনুষ্ঠিত বিহু সম্মিলনত তেখেতে ভাষণ দি বাইজক আপ্লুত কৰিছিল।
- ১৯৪৪-৪৫ চনত কলিয়াবৰৰ বৰুৱাচুকত অনুষ্ঠিত হোৱা বিপ্লবী কমিউনিষ্ট পাৰ্টিৰ অধিবেশনত বাভাদেৱ উপস্থিত আছিল। এনেদৰেই বিপ্লবী কমিমিউনিষ্ট পাটিৰ লোকসকলৰ জৰিয়তে বিপ্লবী কলাণুৰৰ সৈতে কলিয়াবৰবাসীৰ অতি নিকট সম্পর্ক গঢ়ি উঠিছিল।
- ১৯৫৬ চনৰ এপ্ৰিল মাহত বল্লভভাই পেটেল এম. ভি. স্কুল প্ৰাঙ্গণত শ্ৰীমন্ত শক্তবদেৱ সংঘৰ পঞ্চবিংশতিতম বার্ষিক অধিবেশনখনি অনুষ্ঠিত হৈছিল। অধিবেশনৰ সংস্কৃতি সম্মিলনীত নিৰ্দিষ্ট বক্তা হিচাপে বাভাদেৱে শক্তবী কৃষ্ণ-সংস্কৃতিৰ বিষয়ত ভাষণ প্ৰদান কৰিছিল।

উৎসঃ ‘মুক্তি দেউল’ (কলিয়াবৰ কেন্দ্ৰীয় ছাত্ৰ সঞ্চাৰ কেন্দ্ৰীয় বিষুব বাভা দিৱসৰ স্মৃতিগ্ৰহ) ত প্ৰকাশিত সৌৰত জ্যোতি বৰা আৰু পুলিন ভৰ্বলী বৰুৱাৰ লেখা ‘বিষুপ্রসাদ বাভা আৰু কলিয়াবৰ’।

এটা চীনা প্রবচন— যদি আপুনি এজন দুর্খীয়া মানুহক এটা মাছ ধরি আনি দিয়ে
তেওঁক এসাঁজ খাবলৈ সহায় কৰা হ'ব; কিন্তু মানুহজনক মাছ ধরাৰ কোশলটো শিকাই দিয়ে সেইটো তেওঁৰ গোটেই
জীৱনৰ বাবে সহায়ক হ'ব।

নতুন প্রজন্মৰ বৰ্তমান উচ্চ শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ

মণি মাধৰ মহস্ত

প্ৰাক্তন ছাত্ৰ, কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়

এটা জনপ্ৰিয় চীনা প্রবচনৰ উদ্ধৃতিতে বৰ্তমান আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা আৰু ইয়াৰ নৰনিৰ্মাণৰ দিশটো উন্মুক্তিযোৰ খুজিছোঁ। প্ৰবচনটোতো কোৱা হৈছে যদি আপুনি এজন দুর্খীয়া মানুহক এটা মাছ ধৰি আনি দিয়ে তেওঁক এসাঁজ খাবলৈ সহায় কৰা হ'ব; কিন্তু মানুহজনক মাছ ধৰাৰ কোশলটো শিকাই দিয়ে সেইটো তেওঁৰ গোটেই জীৱনৰ বাবে সহায়ক হ'ব। এই কোশল শিকা কথাটোৰ পৰাই একবিংশ শতকাব শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ সবাতোকৈ চৰ্চিত বিষয়টোৰ অভ্যন্তৰত সোমাব খুজিছোঁ। আমি এই কথা ক'ব নোখোঁজোঁ যে, যোৱা সময়ছোৱাত আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাটোৰ দ্বাৰা সৃষ্টি মানৰ সম্পদে দক্ষতাৰে কাম কৰাৰ কোশল শিকা নাই বুলি। কিন্তু সময়ৰ দাবী আৰু পৰিৱৰ্তিত পৰিস্থিতিত আমাৰ জ্ঞান-কোশলক অধিক প্ৰায়োগিক দক্ষতাৰ দিশলৈ আৰোহণ কৰাই উৎপাদনশীল পৰিৱেশ এটা ত্বৰিষ্ঠত কৰাৰ সময় আহি পৰিষে। আমি প্ৰতিবছৰে দেখা পাইছোঁ যে হাজাৰ হাজাৰ বা লাখ সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে উচ্চ আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ ডেওনা পাৰ হৈ বিভিন্ন মহাবিদ্যালয়, বৃত্তিমুখী প্ৰতিষ্ঠানত নামভৰ্তিৰ বাবে দীঘল শাৰী পাতে। এক বুজনসংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে আমাৰ বাজ্যখনত উপযুক্ত সংখ্যক আসনৰ অভাৱে লাহে লাহে উচ্চশিক্ষা গ্ৰহণৰ বাটত হেঙাৰ টানি ধৰিষে। তাৰ লগত সংযোজিত হৈছে বছৰ বছৰ ধৰি মহাবিদ্যালয়সমূহৰ পৰা একো একোখন সম্মানীয় চাৰ্টিফিকেট গ্ৰহণ কৰাৰ পিছত তেওঁলোকে শিকা কথাবোৰ উৎপাদনশীল কামত ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ যোগ্য হৈ নুঠাৰ প্ৰসংগটো। এনে সন্ধিক্ষণত আমাৰ সমগ্ৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাটোলৈ এক বিৰাট প্ৰত্যাহান আহিছে। এই প্ৰত্যাহানেৰে মোকাবিলা কৰিবলৈ আমি আমাৰ

শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ পৰা দক্ষতা বিকাশৰ বাট মোকলাৰ লাগিব। এজন ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীয়ে বিষয় নিৰ্বাচন, নিজস্ব বাপ অনুসাৰে আগবঢ়াতি আহি যেতিয়া কোনোবা এটা প্ৰতিষ্ঠানত নামভৰ্তি কৰিব সেই প্ৰতিষ্ঠানটোৰো এক দায়বদ্ধতামূলক অভিযান আৰম্ভ হোৱা উচিত যে তেওঁলোকৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে প্ৰতিযোগিতামূলক এই প্ৰথীখনত বৃক্ষিগত দক্ষতাৰ ক্ষেত্ৰত পাৰদৰ্শী হৈ শিক্ষা সাং কৰিব পাৰে। তাৰবাৰে ব্যৱহাৰিক জ্ঞান, ইণ্টাৰ্নেশ্বিপ, বিশেষ প্ৰশিক্ষণ কাৰ্য আদি উপৰোক্ত কৰ্তৃটোৰ সময়ছোৱাতেই উপলব্ধ কৰোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ লাগে। চৰকাৰী বা বেচৰকাৰী সকলো প্ৰতিষ্ঠানে এনে উৎপাদনশীল আয়োজন কৰিলেহে বৃহৎ নিবন্ধুৱা সমস্যা নিৰসন হ'ব আৰু তথাকথিত পৰিৱৰ্তনকাৰী যাত্ৰাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক এখোজ আগুৱাই দিব পাৰিব। আজি যুগটোত Knowledge Economy ৰ চৰ্চা হৈ আহিছে। দক্ষতা বিকাশ (Skill Development) ৰ দিশটো কেৱল পাঠ্যপুঁথি সৰ্বস্ব নিয়মাবলীক ক্লাসৰূপৰ আওতাত আবদ্ধ নহয়। গুণগত মান, উপলব্ধ তথ্য, কোশল, দক্ষতা আদি উপযুক্ত পৰিৱেশৰ বাবে ব্যৱহাৰক্ষম হোৱা উচিত। যি অৰ্থনৈতিক জ্ঞানেই মূলধন তেনে এক অৰ্থনৈতিক পৰিৱেশত যোগ্য ভোগ্য বসুন্ধাৰাৰ দৰে কথা খাজে খাজে খাপ খায়। কোটি কোটি মানুহৰ দেশে এখনত এই নিৰ্মোহ সত্যৰ সম্মুখীন আমি হ'বই লাগিব। মানৰ সভ্যতাৰ সদস্য সংখ্যাই ইমান ব্যাপক ৰূপ ধাৰণ কৰাৰ পিছত অঞ্চ-বন্ধ-বাসস্থানৰ দৰে মৌলিক প্ৰয়োজনসমূহৰ পৰা আৰম্ভ কৰি সচল জীৱনধাৰণৰ বাট মোকলোৱালৈকে আমাৰ প্ৰতিজন মানুহৰ সম্মুখত তীৰ প্ৰত্যাহান আছে। এই প্ৰত্যাহান আমি হাৰ মানিবৰ বাবে নহয়; সভ্যতাৰ বিকাশ, মানৰ জীৱনৰ সুখ-

শাস্তি আহরণৰ শ্রমজীৱী বাটটো পোহৰাৰ বাবে। পৃথিবীৰ কোনোৰা এটা চুকত সভ্যতাই ইমান বেগত প্ৰগতিৰ দিশেৰে গতি কৰোঁতে আমি যদি আমাৰ প্ৰাথমিক প্ৰয়োজন অৰ্থাৎ উৎপাদনশৈলী শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ ভেটিটোকে গঢ়ি নলওঁ, তেন্তে তীব্ৰবেগী সভ্যতাৰ বাহকবোৰে আমাৰ গালৈ ধূলি উৰুৱাই গুচি যাব। কিন্তু এক চৰম সত্য হ'ল যে, এই প্ৰতিযোগিতাৰ বাবে আমাৰ আধাৰশিলা আছে নে? আছে নে এক সবল ভেটি? সেয়া এক চিন্তনীয় বিষয়। আমি এই বিষয় উন্মুক্তিয়াৰ পাৰ্বোঁ আমাৰ নতুন প্ৰজন্মটোৰ কথাবে। এক বুজনসংখ্যক ছা৤-ছাত্ৰীয়ে আন বছৰ দৰে ইহোৱাৰে উচ্চ আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ ডেওনা পাৰ হৈছে। এতিয়া তেওঁলোকে উচ্চশিক্ষাৰ লগতে অন্যান্য বৃত্তিমুখী পাঠ্যক্ৰম গ্ৰহণ কৰি দক্ষ মানৰ (Skilled human resources) হিচাপে নিজকে গঢ়াৰ সময়। এতিয়া আমাৰ শেহতীয়া প্্্ৰেক্ষাপটত দেখো পাইছ়োঁ যে মেট্ৰিকৰ ডেওনা পাৰ হোৱা সকলে বিভিন্ন স্কুল, কলেজ, প্ৰাইভেট জুনিয়ৰ কলেজত নাম লিখাবলৈ কোনোমতে সক্ষম হৈছে যদিও উচ্চতৰ মাধ্যমিক উচ্চীৰ্ণসকল নামভৰ্তিৰ সময়ছোৱাত ব্যাপক অসুবিধাৰ সমূখীন হৈছে। নিজৰ বাছনিৰ বিষয়টো অধ্যয়ন কৰিবলৈ ছা৤-ছাত্ৰীসকলৰ বাবে শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠান, মহাবিদ্যালয়সমূহত আসনৰ সংখ্যাই বা কিমান! ফলাফলৰ উৎকৃষ্ট তালিকাত থকা প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ কথাই সুকীয়া। প্ৰাপ্ত তথ্য অনুসৰি ২০১৬ বৰ্ষৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক পৰীক্ষাক তিনিওটা শাখাৰ মুঠ অৱৰ্তীৰ্ণ ছা৤-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা আছিল ২,৪০,৬৬৩ জন। এওঁলোকৰ মাজৰ পৰা কলা, বিজ্ঞান, বাণিজ্য শাখাত ক্ৰমে ১,৫২,৫৫৮, ৩০,৭৬৪ আৰু ১৩,৭১২ জন ছা৤-ছাত্ৰী উন্নীৰ্ণ হৈছে। এনে বৃহৎ সংখ্যক ছা৤-ছাত্ৰীৰ মাজৰ পৰা এক অংশই অসমৰ বাহিৰ শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানত নামভৰ্তি কৰিব। আন এক অংশই বিশেষকৈ বিজ্ঞানৰ ছা৤-ছাত্ৰীয়ে অভিযান্ত্ৰিক তথা চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ বিভিন্ন পাঠ্যক্ৰমত নামভৰ্তি কৰিব। তদুপৰি কিছু সংখ্যকে আইন স্নাতক, ব্যৱস্থাপনা আদি বিভিন্ন শাখাৰ বাছনি কৰিব। এনেদৰে এক দীঘল যোগ-বিয়োগ অংকৰ পিছতো মুঠ উন্নীৰ্ণ ছা৤-ছাত্ৰীৰ মাজৰ প্ৰায় ৬০-৭০ শতাংশ ছা৤-ছাত্ৰীয়ে অসমৰ বিভিন্ন প্ৰাপ্তিৰ মহাবিদ্যালয়ত স্নাতক হ'বৰ বাবে নামভৰ্তি কৰিবলৈ আগবঢ়িব। এতিয়া প্ৰশ়া হয় যে এই বৃহৎসংখ্যক ছা৤-ছাত্ৰীয়ে অসমৰ মহাবিদ্যালয়সমূহত নামভৰ্তি কৰিব পৰাটো প্ৰতিবছৰে সহজ হৈ থাকিব নে? এই বৰ্ধিত সংখ্যাটোৰ চাহিদা পূৰণ কৰিব পাৰিবনে আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাই? আমি সাধাৰণতে কীৰ্তিমান ছা৤-ছাত্ৰীসকলৰ উপযুক্ত শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানত নামভৰ্তিৰ বিষয়টোত চকু দিওঁ। এক নিৰ্দিষ্ট কাট অফ মাৰ্কৰ সেই ল'ৰা-ছোৱালীখনি কিবাকৈ পঢ়াৰ সুযোগ পালেও তাৰ তলৰ বহু মানৰ সম্পদ ভাল আস্তংগাঁথনি থকা প্ৰতিষ্ঠান এটাত পঢ়াৰ পৰা বধিত হ'বলগা হয়। স্বীকৃত্য যে, কোনোৰাটো পৰীক্ষাক এটা নিৰ্দিষ্ট হাৰৰ নম্বৰ পাৰলৈ সক্ষম নোহোৱা ছা৤ বা ছাত্ৰীসকলে উপযুক্ত শিক্ষাৰ পৰা বধিত হোৱাটো নিশ্চিয়কৈ অহিতকৰ। তাৰবাবে আমি কেৱল সদায় নামজলা বুলি ভাৰি থকা কলেজ বা শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানকেইটাকে খামুচি থাকিলে নহ'ব। সৰু-বৰ নগৰে-চহৰে থকা সকলো কলেজে উপযুক্ত সুবিধাৰে দক্ষ ছা৤-ছাত্ৰী সৃষ্টি কৰাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিব লাগিব। আমি গৌৰবৰাহিত যে খুব কম সুবিধাৰে বহু শিক্ষকে এনে কিছুমান পিছপৰা ঠাইৰ পৰা কীৰ্তিমান ছা৤-ছাত্ৰীক সমাজলৈ আগবঢ়াই দিব পাৰিছে। সেইয়া ভাৰি নথৈ সুখী হ'ব পৰা বিষয়। তাৰপিছতো আমাৰ কৰিবলগা বহুত কাম বাকী

আছে। চৰকাৰে এনে কেতোৰ কথাত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰি উচ্চশিক্ষাক আগবঢ়াই নিয়া উচিত। যেনে—

(ক) UGC ৰ অভিলাসী প্ৰকল্পসমূহৰ আওতাত থকা বহু মহাবিদ্যালয়ৰ Vocational Course বা অন্যান্য বৃত্তিমুখী পাঠ্যক্ৰমসমূহ প্ৰকৃতাৰ্থত উৎপাদনশৈলী কোষ বা শাখা হিচাপে সক্ৰিয় হৈ আছে নে নাই, শিক্ষক আছে নে নাই, পাৰিতোষিক উপযুক্ত হয় নে নহয় সেই বিষয়ে খৰচি মাৰি তত্ত্বাবধান লোৱা উচিত।

(খ) অসমৰ বহু মহাবিদ্যালয়ত ইলেক্ট্ৰনিকছ, জৈৱ প্ৰযুক্তিবিদ্যা, মৎস্য পালন, ফিজিকেল এডুকেশ্বন, বিচিএ, বিবিএ, মাছ কমিউনিকেশ্বন, সাংস্কৃতিক অধ্যয়ন, সমাজ শাস্ত্ৰ আদি বহু বিভাগৰ কৰ্চ আৰস্ত কৰিছে। কিন্তু এইবোৰ বাবে আস্তংগাঁথনি নিৰ্মাণ, শিক্ষক নিযুক্তি, পাৰিতোষিক আদি দিশবোৰ আধৰৰা হোৱাৰ ফলত ছা৤-ছাত্ৰীৰ বৃত্তিমুখী জ্ঞান সংৰোধৰ বাবে এই বিভাগবোৰত স্নাতক ডিপ্রীটোৰ সমান্বালভাৱে Vocational Course ত নামভৰ্তি কৰি নিজক আগবঢ়াবলৈ প্ৰেৰণাৰ অভাৱ হৈছে। ইয়াৰে ইলেক্ট্ৰনিকছ, জৈৱ-প্ৰযুক্তিবিদ্যা, মাছ কমিউনিকেশ্বন আদি বিভাগসমূহ প্ৰকৃতাৰ্থত পূৰ্ণাংগ ক্ষতি বহু মহাবিদ্যালয়ত হৈ নৃষ্টাটো পৰিতাৰ বিষয়।

(গ) আজিৰ প্ৰতিযোগিতামূলক পৃথিবীত ফেৰ মাৰিবলৈ আমাৰ ছা৤-ছাত্ৰীসকলে প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষাৰ বাবে প্ৰথমৰে পৰা প্ৰস্তুতি চলাবৰ বাবে প্ৰতিখন মহাবিদ্যালয়ে Competitive Examination Cellৰ অধীনত নিয়মীয়াকৈ ক্লাষৰ ব্যৱস্থা কৰা উচিত। আপ্ৰিয় হলোও সত্য যে সৰহস্যসংখ্যক ছা৤-ছাত্ৰীয়ে এই পৰীক্ষাৰ বাবে আগবঢ়াও নোপোৱাকৈয়ে ডিপ্রীৰ সময়খনিটো বাদেই পিছৰ পৰ্যায়টোও পাৰ কৰে।

(ঘ) Enterpreneurship Development Cell সক্ৰিয় ক্ষতি ফলাফলকভাৱে অসমৰ প্ৰতিখন মহাবিদ্যালয়ত হোৱা উচিত। কেৱল নামত এনে EDC বহু কলেজত আছে, কিন্তু কাৰ্য্যকৰী হ'ব পৰাকৈ প্ৰশিক্ষণ, দক্ষতা বিকাশ, ঔদ্যোগিক ধাৰণা, স্টার্ট আপ আদিৰ বিষয়ে বিশেষজ্ঞ দ্বাৰা ছা৤-ছাত্ৰীক পৰিচিত কৰাই বাট দেখুৱাৰ লাগে। ব্যৱসায় আৰস্ত কৰাৰ বাবে যাৰতীয় জ্ঞান ল'ৰা-ছোৱালীয়ে বাপ অনুসৰে পোৱা উচিত। চৰকাৰী সুবিধাসমূহত তথ্য-প্ৰযুক্তি ব্যৱহাৰ কৰি ছা৤-ছাত্ৰীয়ে ভৱিষ্যৎ জীৱনত ব্যৱহাৰ কৰিব পৰাকৈ সাজু কৰি তুলিব লাগে।

(ঙ) ক্ৰমাং বৰ্ধিত ছা৤-ছাত্ৰীৰ সংখ্যাৰ প্ৰতি চকু বাখি অসমত স্নাতক মহাবিদ্যালয়ৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰাৰ অৱকাশ আছে। উপযুক্ত আস্তংগাঁথনি সহিতে আধুনিক প্ৰতিযোগিতামূলক পৃথিবীত সংগ্ৰাম চলাব পৰাকৈ ছা৤-ছাত্ৰীসকলৰ জ্ঞান-দক্ষতা বিকাশৰ নিৰ্দিষ্ট আঁচনি এই নতুন কলেজবোৰত প্ৰথমৰে পৰাই হোৱা উচিত।

অসমত উচ্চশিক্ষাৰ বেলিকা এটা প্ৰকৃত সত্য পোহৰলৈ আহিছে যে উচ্চশিক্ষা গ্ৰহণ কৰা শিক্ষার্থীসকলৰ মাজত ছা৤ তথা যুৱকসকলৰ সংখ্যা দ্বৃষ্টিকুভাৱে হ্ৰাস পাইছে। ছা৤ী তথা যুৱতীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি হোৱাটো এটা শুভ লক্ষণ। কিন্তু যুৱক বা ছা৤ৰ সংখ্যাটো কিয় হ্ৰাস পাইছে। এইটো বিচাৰ্য বিষয় হৈ পৰিছে। শেহতীয়া সমীক্ষা মতে যোৱা দহ বছৰত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় ছা৤ৰ বিপৰীতে ছা৤ীৰ সংখ্যা ৩০-৭০ শতাংশ হৈছে। ডিগ্ৰাড় বিশ্ববিদ্যালয়তো একেই পৰিৱেশ। কাৰিকৰী শিক্ষা, চিকিৎসা বিজ্ঞান শিক্ষাতো এই সংখ্যা হ্ৰাস পাইছে। যুৱকসকলে উচ্চশিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত কিয় অনীহা প্ৰকাশ কৰিছে? একাগ্ৰতা হ্ৰাস পাইছে নেকি? এইটো অসমৰ উচ্চশিক্ষাৰ এটা উদ্বেগজনক দিশি বুলি পৰিগণিত হৈছে। ■

কলিয়াবৰৰ বাবে-বৰণীয়া সংস্কৃতিৰ পথাৰখনত বিচিৰি উপাদান আৰু অনুষ্ঠানেৰে সমন্বয়
সাংস্কৃতিক জগতখনৰ এক উল্লেখযোগ্য লোকানুষ্ঠান হ'ল— ক'লীবুটী নাচ। কলিয়াবৰৰ সোণাৰি গাঁৱত
পৰম্পৰাগতভাৱে মাঘৰ বিহুৰ লগত জড়িত এই লোকানুষ্ঠান চলি আহিছে। ক'লীবুটী নাচৰ মূল সাঁচটো উজনিৰ পৰা
অহা বুলি ভাবিবৰ থ'ল আছে। এই লোক অনুষ্ঠানটি উজনি অসমত প্ৰচলিত কুলাবুটী নাচেৰে
এটি থলুৰা পৰিৱৰ্তিত কপ ....

বিশ্লেষণাত্মক দৃষ্টিবে কলিয়াবৰৰ 'ক'লীবুটী নৃত্য'- ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰা

ৰেৱত মহন্ত

প্ৰাক্তন ছাত্ৰ, কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়

বৰ অসমৰ সাংস্কৃতিক পথাৰত অসমৰ পাহাৰ-ভৈৱামৰ বিভিন্ন জাতি-জনজাতিৰ বৰ্ণাল্য সংস্কৃতিৰ পলস
পৰি বৰ অসমৰ সংস্কৃতি জীৱাল হৈ উঠিছে। সেইদৰে বিভিন্ন জাতি-জনজাতিৰ সামাজিক লোকাচাৰ, উৎসৱ-
পাৰ্বণৰ লগতে নৃত্য-গীত আদিতো অসমীয়া সংস্কৃতিয়ে নিজস্ব বৈশিষ্ট্য বজাই ৰাখিছে। বৈচিত্ৰ্যময় অসমৰ ন-ন
সাংস্কৃতিক সন্তোষৰ ভিতৰত কুলা বুটী নাচ অন্যতম। এই নৃত্য মূলতঃ বিবাহ উৎসৱৰ লগত জড়িত। অসমৰ
বিভিন্ন স্থানত এই কুলা বুটী নৃত্যৰ কাৰণকাৰ্যও ভিন্ন ভিন্ন। গতিকে ইয়াৰ গতি প্ৰকৃতিলৈ লক্ষ্য কৰিলে বহুতো মিল
আৰু অমিল দেখা যায়। হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই ১৯৬৫ চনত হেমকোষত কোৱা কথাৰ আঁত ধৰি ইয়াৰ আভিধানিক
ব্যাখ্যা এনেদৰে দিব পাৰি— ‘বিয়াত শুৱাগুৰি (সুৱাগুৰি) তুলিবলৈ যোৱা লগত মূৰত এখন কুলা লৈ নাচি নাচি
যোৱা তিৰোতা।’ আকৌ বসন্ত কুমাৰ গোস্বামীয়ে ব্যৱহাৰিক অভিধানত কৈছে— ‘বিয়াত সুৱাগুৰি তোলাৰ
সময়ত বা গাঁঠিয়নৰ দিনা খোলাকটি, চাউল আদিবে মূৰত কুলা এখন লৈ দৰা বা কইনাৰ সমুখত ৰং-ধৰ্মালি কৰা
তিৰোতা বা তিৰোতাৰ বেশধাৰী পুৰুষ।’ অৰ্থাৎ এই নৃত্য এক প্ৰকাৰৰ নাৰীৰ বিবাহ সম্পর্কীয় আনন্দ উৎসৱৰ
অনুষ্ঠান।

কুলা বুটী নামটোৰ উৎপত্তি সম্পর্কে আমি এটা মত দিব নোৱাৰো। কুলাৰ ব্যৱহাৰৰ কাৰণে নে ক'লা বং
ব্যৱহাৰৰ কাৰণে কুলা বুটী হ'ল তাক সঠিককৈ ক'ব নোৱাৰি। দৰাচলতে কুলা হ'ল ধান চাউল আদি জৰা বাঁহৰ
কাঠীৰ এবিধ সঁজুলি। উজনি অসমত এই নৃত্যত মূলতে ডলাহে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। কুলা আৰু ডলা প্ৰায় একেই
যদিও মূৰত লোৱা সঁজুলি বিধিৰ পৰাই নাচটোৰ নামৰ উৎপত্তি বুলি সঠিককৈ ক'ব নোৱাৰি। তদুপৰি এই নৃত্যত
কেতিয়াৰা ক'লা সাজ পৰিধান কৰি ক'লা বং মুখত সানি লোৱাৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়। এই ক'লা শব্দটো গ্ৰাম্য
সমাজত কুলা বুলি উচ্চাৰিত হোৱা দেখা গৈছিল। গতিকে পোনতে এই কুলা (ক'লা) শব্দৰ পৰাই ‘কুলাবুটী’
আৰু পিছলে এই নৃত্যত কুলা প্ৰয়োগ হোৱা বুলি এক অনুমানসিদ্ধ সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ব পৰা যায়।

বিয়াৰ আগদিনা সাধাৰণতে অধিবাসৰ পিছত এগৰাকী বৃন্দ তিৰোতাই মূৰত এখন কুলা লৈ বিভিন্ন

প্রকাবে অংগী-ভংগী কৰি নাচে বাবে তেওঁক কুলাবুটী আখ্যা দিয়া হয়। সোণোৱাল-কছুবী, মটক, মৰাণ, ঠেঙাল-কছুবী আদি ভালেমান জনগোষ্ঠীৰ মাজত এই কুলাবুটী নৃত্য প্ৰচলিত।

তোলনী বিয়া আৰু বৰ বিয়া অনুষ্ঠানৰ লগত জড়িত এই নৃত্যত কুলাখনত চাউল, তামোল-পাণ, চাকি-বস্তি আদি লৈ কুলাবুটীয়ে নৃত্য প্ৰদৰ্শন কৰা দেখা যায় আৰু গীত পৰিৱেশন কৰে। বিভিন্ন জাতি-জনজাতিসকলৰ মাজত প্ৰচলিত কুলাবুটী নৃত্যৰ লগত জড়িত গীতৰ আভাস এইদৰে পোৱা যায়—

মৰাণসকলৰ গীত—

সৰগৰ পৰা নামে কুলাবুটী
লাঁ বাঁ লাখুটি ধৰে,
কুণ্ডীৰ আগতে নাচে কুলাবুটী
কুণ্ডীয়ে আতি বং কৰে।
পৰ্বতৰে আহে কুলাবুটী
লাঁ বাঁ লাখুটি লৈ
আহে কুলাবুটী নাচে ঘুৰি ঘুৰি
কেনাই কোচ পাতি ধৰে

ঠেঙাল কছুবীসকলৰ গীত—

চৰাই চিৰিকাটি পশু পতং
কুলাবুটী নাচে জগৎ জগৎ
তয়ো ক'লী ময়ো ক'লী
একেখন বিলৰে মাছ।

তদুপৰি সোণোৱাল-কছুবীসকলে তোলনী বিয়া উঠাৰ আগদিনা গাঁঠিয়ন খুন্দাৰ সময়ত এগৰাকী তিৰোতাই মূৰত বিশেষ কিছুমান সামগ্ৰীসহ এখন ডলা লৈ হাতত এডাল গচ্ছ ঠৰি লৈ নৃত্য প্ৰদৰ্শন কৰে। নৃত্য প্ৰদৰ্শন কৰাৰ সময়ত নামতিসকলে গায়—

শদীয়া বাজ্যৰে ভদীয়া কটৰী
তাৰে সৰু সৰু ঠোঁট এ হৰি
তাৰে সৰু সৰু ঠোঁট
উজনি বাজ্যৰে খুন্দে গাঁঠিয়ন
নামনি বাজ্যৰে পৰা বামে হাৰি
নামনি বাজ্যৰে পৰা
নাচে কুলাবুটী নাচে হে
কি কি বস্তু দিয়া কুলাবুটী
কনাই কোচ পাতি আহে কুলাবুটী
কনাই কোচ পাতি আহে।

কুলাবুটী নাচ অসমৰ ভালেমান অঞ্চলত প্ৰচলিত আছিল। স্থানবিশেষে সামান্য প্ৰভেদ থাকিলেও মূলত এই নৃত্য বিবাহ উৎসৱৰ লগতে জড়িত। কিন্তু কলিয়াবৰৰ সোণাৰি কামাখ্যা গাঁৱৰ প্ৰচলিত এই নৃত্য সম্পূৰ্ণ পৃথক। একমাত্ৰ কলিয়াবৰৰ এই নৃত্য এক অনন্য কৰ্পত দেখা যায়। বিহু নাচৰ অনুৰূপত নচা এই নৃত্য বিবাহ উৎসৱৰ লগত জড়িত হোৱাও দেখা যায়।

লোক-সংস্কৃতিৰ মাজত নিহিত হৈ আছে এটা জাতিৰ নিজস্ব জীৱন-যাপন বীতি। প্ৰকৃতাৰ্থত লোক-সংস্কৃতিৰ পৰিসৱ অত্যন্ত ব্যাপক।

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় আলোচনী || ৩৭তম সংখ্যা ২০১৭-১৮ || ৭২

জনসাধাৰণৰ মাজত পৰম্পৰাগতভাৱে চলি আহা কিছুমান আচাৰ-অনুষ্ঠান, বীতি-নীতি, লোকনৃত্য আদি লোকসমল ইয়াত নিহিত হৈ থকা দেখা যায়। ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ দক্ষিণফালে অৱস্থিত নগাঁও জিলাৰ এটি মহকুমা কলিয়াবৰ। অসমৰ ইতিহাসত কলিয়াবৰৰ যিদৰে বিশিষ্ট স্থান আছে সেইদৰে অসমৰ সংস্কৃতিৰ পথাৰখনতো ই বিৰাজমান। অসমৰ প্ৰায় মধ্যস্থলত অৱস্থিত বিভিন্ন জনসমষ্টিৰ প্ৰজাতীয় উপাদানৰে গঠিত অসমীয়া মানুহৰ জৈৱিক চৰিত্ৰ বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ আৰু এই জনসমষ্টিবোৰ সমন্বয়ত গঢ়ি উঠা কলিয়াবৰৰ সংস্কৃতি বাৰেবৰণীয়া।

অন্যান্য ঠাইত প্ৰচলিত হোৱাৰ দৰে অতীজৰে পৰা চলি আহা লোক-সংস্কৃতিৰ এক অন্যতম তথা কলিয়াবৰৰ সোণাৰি কামাখ্যা গাঁৱত প্ৰচলিত হৈ আহা এই ক'লীবুটী নাচ নামেৰে প্ৰচলিত, যাৰ ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰা সুকীয়া। পৰম্পৰাগতভাৱে পালন কৰি আহা সোণাৰি কামাখ্যা গাঁৱৰ এই ক'লীবুটী নাচে সুকীয়া আচাৰ-ব্যৱহাৰ, সুকীয়া বীতি-নীতি আৰু সুকীয়া ধৰ্মীয় চিন্তাৰে এক বিশাল স্থান অধিকাৰ কৰি আহিছে।

নগাঁও জিলাৰ অসমৰ এক প্ৰাচীন ঐতিহ্যপূৰ্ণ আৰু অসমৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অঞ্চল। কলিয়াবৰৰ লোক-সংস্কৃতি বিচিৰি বাপেৰে জাতিকাৰ। কৃষিজীৱী থলুৱা জনজীৱনৰ হৃদয়ৰ অকৃত্ৰিম ভাৰ-ভায়াই কলিয়াবৰৰ লোক-জীৱনক সজীৰ আৰু প্ৰাণোচ্ছল কৰি ৰাখিছে। ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাৰ প্ৰতি ইয়াৰ জনসমাজৰ যিদৰে শ্ৰদ্ধা আছে ঠিক সেইদৰে সুস্থ যুগোপযোগী ৰূপান্তৰৰ সংস্কৃতিৰ প্ৰতিও উদাৰ মনোভাৱ দেখা যায়।

কলিয়াবৰৰ বাবে বৰণীয়া সংস্কৃতিৰ পথাৰখনত বিচিৰি উপাদান আৰু অনুষ্ঠানেৰে সমৃদ্ধ সংস্কৃতিক জগতখনৰ এক উল্লেখযোগ্য লোকনৃষ্ঠান হ'ল— ক'লীবুটী নাচ। কলিয়াবৰৰ সোণাৰি গাঁৱত পৰম্পৰাগতভাৱে মাঘৰ বিহুৰ লগত জড়িত এই লোকনৃষ্ঠান চলি আহিছে। মাঘ বিহুৰ উপলক্ষে সোণাৰি কামাখ্যা গাঁৱত ডেকা-বুঢ়া সকলোৱে উলহ-মালহেৰে বেলৰ আলিৰ কামৰ পথাৰত শাৰীকৈ সজা সৰু-বৰ হাৰলি ঘৰ বা ভেলাঘৰবোৰে আকৰ্ষণীয় আৰু মনোৰম হৈ পৰে। কলিয়াবৰৰ ভিতৰত সোণাৰি গাঁৱৰ লোক-জীৱন আৰু লোক-সংস্কৃতিৰ বিচাৰ, সামাজিক নীতি-নিয়ম আনকি ভায়াৰ ক্ষেত্ৰতো কিছু বিশেষত দেখা পোৱা যায়।

কলিয়াবৰৰ সোণাৰি গাঁৱত এই লোকনৃষ্ঠান মাঘৰ বিহুৰ হাৰলি ঘৰ পোৱাৰ দিনা ভাটিবেলা অনুষ্ঠিত হয়। বছৰৰ অন্য বিহুৰ লগত এই নাচৰ সম্পর্ক দেখা নাযায় যদিও গীতৰ ক্ষেত্ৰত কিছু মিল থকা দেখা যায়। এই নৃত্যত পুৰুষৰ অংশগতণ বা উপস্থিতি নিয়ম। কোনো পুৰুষেই নৃত্য চলি থকা অৱস্থাত সেইফালে নাযায়। মাঘৰ বিহুৰ হাৰলি ঘৰবোৰে পোৱাৰ দিনা সোণাৰি গাঁৱত পূৰ্বৰে পৰা নাবীসকলৰ মাজত প্ৰচলিত হৈ আহা এই ক'লীবুটী নৃত্যনৃষ্ঠানটিৰ মূল উজনি অসমৰ ক'লীবুটীৰ নাচ। অৰ্থাৎ ক'লীবুটী নামটোৱেই লোক-সমাজৰ মুখত পৰি ক'লীবুটীলৈ ৰূপান্তৰিত হ'ল।

অতীজৰে পৰাই মাঘৰ বিহুত কৃষিজীৱী অসমীয়া সমাজে বিভিন্ন ধৰণৰ আনন্দ উৎসৱত ভাগ লৈ আহিছে। মাঘৰ বিহু উপলক্ষে সজা হাৰলি ঘৰবোৰে যেতিয়া হৰিখনি দি জুই লগাই পুৰি পেলোৱা হয়, তেতিয়া কুকুহাবোৰ বতাহৰ সৌতত যেনি-তেনি উৰুৱাই নি

সিঁচৰতি কৰি পেলায়। ভক্তিপ্রাণ লোকে সেইবোৰ অঙ্গলি পাতি ধৰে আৰু শ্ৰদ্ধা সহকাৰে লয়। হাৰলি ঘৰৰ আধা পোৱা ক'লা ছাই লাগি থকা কাকবাঁহৰ খুঁটা বা মাৰলিব টুকুৰা ঘৰলৈ আনি বহুতে নাৰিকল, তামোল আদি লাগনি গছত ওলোমাই থয়। সেয়ে ক'লীবুঢ়ী নাচৰ লগত সোণাৰি গাঁৱৰ মাঘৰ বিহুৰ হাৰলি ঘৰৰ পৰিত্ব ক'লা ছাইৰ বৰণ সাঙ্গেৰ খাই আছে। হাৰলি ঘৰৰ পৰিত্ব ক'লা ছাই গাত লৈ ধেমালি আৰু আনন্দতে সেই নৃত্যত বয়সীয়া বা বুঢ়ী তিৰোতাই ভাগ লোৱাৰ পৰাই সেই নৃত্যানুষ্ঠান ক'লীবুঢ়ী নাচ বুলি জনসমাজত প্ৰচলিত হয়।

সাধাৰণতে মূৰত কাপোৰৰ পাণুৰি মাৰি প্ৰথান নাচনীগৰাকীয়ে নৃত্যানুষ্ঠানটিত ভাগ লয় আৰু সুত্ৰধৰীয়ে পাক দিয়াদি গীত আৰণ্ত কৰে—

‘ৰাম বোল বে মন
হৰি বোল বে মন।’

তেওঁৰ লগে লগে বাকী তিৰোতাসকলে গীত গায়। উপস্থাপনৰ বীতি ওজাপালিৰ সৈতে কিছু সাদৃশ্য থকা বুলি অনুমান কৰিব পাৰি। এই ক'লীবুঢ়ী নাচত ভাগ লোৱা নাচনীয়ে ভাগনাৰ ভাৰীয়াৰ দৰে খোজ-কাটল দি ভাব-ভংগী প্ৰকাশ কৰা দেখা যায়। বিহা আৰু চাদৰ-মেখেলা পৰিধান কৰি এই অনুষ্ঠানত ভাগ লয়। নতুন বোৱাৰী বা কম বয়সীয়া বোৱাৰীয়ে ক'লীবুঢ়ী নৃত্যত ভাগ লোৱা দেখা নাযায়। ক'লীবুঢ়ীৰ গীত পৰিৱেশনত দুটা কথা বিশেষভাৱে মনকৰিবলগীয়া— এটা হ'ল গীতসমূহৰ সুৰ আৰু কথা। সুৰ বিশেষকৈ বিহুসুৰীয়া যদিও ওজাপালিৰ সুৰ অনুভূত হয়। ওজাপালিৰ ওজাৰ দৰে মুখ্য গায়িকা গৰাকীয়ে নাম লগাই দিয়ে, লগৰবোৰে গায় আৰু নৃত্য কৰে—

ইখন কলিয়াবৰ ঐ মালতী
এইখন কলিয়াবৰ ঐ মালতী
হঁতাৰা সত্ৰ, বাৰখন থান ধৰ্ম বেৰি আছয়
প্ৰথমে প্ৰণামো লক্ষ্মী সৰস্বতী
দ্বিতীয়তে প্ৰণামো বাইজ
সোণাৰি কামাখ্যাই কুলাবুঢ়ী নচুৱায়
কুলাবুঢ়ী গীতকে গায়
কলিয়াবৰীয়া দীঘল জলকীয়া
তললৈ মিলিলে সিয়াঁ
সোণাৰি-কামাখ্যাই মাঘৰে বিহুটিত
গীত গাও সবায়ে শুনা

হাতে মেলি হালধি   নঞ্চাইবি মালতী
চুলি মেলি নঞ্চাইবি তেল।
খৰাগড়ৰ মূৰবলে   নাযাবি মালতী
আটাই ডেকা ল'বাৰ মেল।।

ক'লীবুঢ়ী নামটোৰ পৰাই ক'লীবুঢ়ী নামটোৰ সৃষ্টি হৈছে। প্ৰাকৃতজনৰ মুখত কুলাবুঢ়ীয়ে ‘ক'লীবুঢ়ী’ৰ কপ ধাৰণ কৰিলে। কুলাবুঢ়ীয়ে হাতত এখন কুলা লয় আৰু সেই কুলাত ক'লা ছাই, খোলামাটি, ধান আদি লৈ নাচে। কলিয়াবৰৰ সোণাৰি গাঁৱত আৰণ্তগিতে এনেকৈ নচাৰ উমান পোৱা যায়। পিছলৈ হাৰলি ঘৰৰ পৰিত্ব

পোৱা ছাই মুখত ঘাঁই নাচিবলৈ ল'লে আৰু তেতিয়াৰ পৰা কুলাবুঢ়ী গুটি জনসাধাৰণৰ মুখত ক'লীবুঢ়ী হৈ পৰিল। এই সম্পর্কে গীতত পোৱা যায়—

নাচ কুলাবুঢ়ী নাচ
তয়ো ক'লী, ময়ো ক'লী
একেখন বিলৈ মাছ।

ইয়াত কুলাবুঢ়ীক ক'লীবুঢ়ী সম্বোধন কৰা হৈছে। এই ক'লীবুঢ়ী নৃত্যানুষ্ঠান কেৱল কলিয়াবৰতেই নহয় উজনি অসমৰো এক লোক-নাট্যানুষ্ঠান। কলিয়াবৰৰ সোণাৰি গাঁৱত পোৱা এই লোক অনুষ্ঠানটি হ'ল কুলাবুঢ়ী নাচেৰে এটি থলুৱা পৰিৱৰ্তিত কপ।

সংস্কৃতি এটা জাতিৰ জাতীয় জীৱনৰ বৌঁৰতী সুৰ্তি অৰ্থাৎ সংস্কৃতি পৰিৱৰ্তনশৈলী। সংস্কৃতিৰ ধৰ্ম অনুসাৰে লোক সংস্কৃতিয়েও ৰূপান্তৰৰ মাজেদি ভৱিয়তলৈ আগবঢ়াতি যায়। ক'লীবুঢ়ী নাচৰো মূল সাঁচটো উজনিৰ পৰা আহা বুলি ভাৰিবৰ থ'ল আছে। কাৰণ কলিয়াবৰৰ অন্য ঠাইত এই লোকানুষ্ঠান দেখা নাযায়। সোণাৰি-কামাখ্যা গাঁৱত পূৰ্বপুৰুৰ পৰা চলি অহা এই নৃত্যানুষ্ঠানটিত অন্যান্য সাংস্কৃতিক উপাদানত পৰাৰ দৰে সময়ৰ আঁচোৰ পৰাটো তেনেই স্বাভাৱিক। ফলত পূৰ্বৰ নিয়মৰ পৰা ই কিছু আঁতৰি অহা দেখা যায়। পূৰ্ব নিয়ম অনুসৰি পুৰুৰ বাধা নিয়েধ থকা লোক-নাট্যানুষ্ঠানটোত আজিকালি প্ৰায়েই পুৰুৰ সমাগম দেখা যায়। মনত থকা স্পৃহাই হওক বা নেদেখাক দেখাৰ বাবেই হওক মুঠতে পুৰুৰ আগমনে এই পৰম্পৰাক কিছু সলনি কৰিছে। তদুপৰি আধুনিকতাৰ বাবে সময়ৰ অভাৱে পূৰ্বৰ তুলনাত এই অনুষ্ঠান সংকীৰ্ণ কৰি তোলাও দেখা যায়। পূৰ্বৰ আকৰ্ষণীয় কৃত্ৰিম ভেলাঘৰ আজি যেন প্ৰতিযোগিতামূলক হৈ পৰিছে। নতুন বোৱাৰীৰ প্ৰৱেশ নিয়িন্দ অনুষ্ঠানটিত আজিকালি কিন্তু প্ৰায়েই তেওঁলোকক দেখা পোৱা যায়। সি যি কি নহওক ভাষা বা প্ৰকাশভঙ্গীয়ে কেতিয়াৰা আধুনিক সাজ পিঞ্চলেও তাৰ মাজতেই থাকে পুৰণি পৰম্পৰা আৰু এতিহ্য—

পাততে লুকালে   গাঁতৰে চেঙেলি
লুইতত লুকালে অ' চিতল।
অ' সোণাৰি কামাখ্যাই   ক'লীবুঢ়ী নাচলৈ
বিৰিঙ্গৰ জোপাত লুকাল।।

কলিয়াবৰ মধ্যকালীন অসম বুৰঞ্জীৰ পাতত স্থান পোৱা এখন অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ ঠাই। আহোম বাজত্বৰ সময়ত এই অঞ্চলে বিশেষ স্থান পোৱা কলিয়াবৰ নগাঁও জিলাৰ এক বৃহৎ মহকুমা। এই মহকুমাৰে এখন এতিহ্যপূৰ্ণ স্থান সোণাৰি কামাখ্যা। এই ঠাইতে অতীজৰে পৰা এই ক'লীবুঢ়ী নাচ প্ৰচলন হৈ অহাৰ কথা কলিয়াবৰৰ বুৰঞ্জীয়ে সাক্ষ্য দাঙি ধৰে। শীতকালত মেজিৰ জুই উত্তাপ আৰু ক'লীবুঢ়ী গীত-নৃত্যৰে কলিয়াবৰৰ এই বিশেষ অঞ্চলতহে ক'লীবুঢ়ী নাচ প্ৰচলিত। বিভিন্ন নিয়মৰ মাজেৰে সমাপ্ত হোৱা এই লোকানুষ্ঠানৰ শেষত নাচনীসকলে পূৰ্বলৈ চাই সেৱা কৰে আৰু বাকীসকল গোপনীয়ে আশীৰ্বাদ দিয়ে। অনুষ্ঠানটিৰ এনেবোৰ কাৰ্যৰ মাজত নৱৰৈষণ্যৰ ধৰ্মৰ প্ৰারল্য লক্ষ্য কৰা যায়, যদিৰে কলিয়াবৰীয়া হঁচবিকে প্ৰমুখ্য কৰি অন্যান্য অনুষ্ঠানটো দেখা পোৱা যায়। সি যি কি নহওক আজিও কলিয়াবৰ অঞ্চলৰ ক'লীবুঢ়ী নাচ স্বকীয় বৈশিষ্ট্যৰে সমুজ্জ্বল এৰিধি বিশিষ্ট সাংস্কৃতিক সম্পদ। ■

মাদক দ্রব্য আৰু সমাজত ইয়াৰ কু-প্ৰভাৱ

ভাৰ্গৱ প্ৰতীম বৰা
স্নাতক যষ্টি যাগ্মাসিক (বিজ্ঞাৰ্থ)

মাদক দ্রব্যৰ ব্যৱহাৰৰ বৰ্তমান সমাজৰ এক সংক্রামক ব্যাধিকপে পৰিগণিত হৈছে। মাদক দ্রব্য অথবা নিচাযুক্ত দ্রব্যৰ সেৱনক বিষপান বুলি অভিহিত কৰিব পাৰি। বিষপান কৰিলে যিদৰে আকাল মৃত্যুমুখত পতিত হয়, ঠিক সেইদৰে মাদক দ্রব্য সেৱনৰ ফলত মানুহৰ জীৱনলৈ ঘোৰ আমাৰস্যা নামি আহে। মাদক দ্রব্য সেৱনৰ কু-প্ৰভাৱ নিজৰ লগতে পৰিয়াল আৰু সমাজৰ ওপৰতো পৰে। বিশ্বজগতৰ সকলো সম্পদৰ ভিতৰত মানৱ সম্পদক শ্ৰেষ্ঠ সম্পদ বুলি কোৱা হয়। মানৱ সম্পদৰ ভিতৰত আকৌ যুৱ সমাজকে মূল চালিকা শক্তি হিচাপে গণ্য কৰা হয়। মানৱ জীৱনৰ বিভিন্ন চামৰ ভিতৰত যুৱ চামটোকে মাদক দ্রব্যৰ প্ৰতি অধিক আকৰ্ষিত হোৱা দেখা যায়। সেয়ে যুৱ উচ্ছৃংখলতাৰ অন্য এক কাৰণ হিচাপে মাদক দ্রব্য সেৱনক চিনান্ত কৰা হৈছে।

মাদক দ্রব্যই মানুহৰ জীৱনলৈ সৰ্বনাশ মাতি আনে। সাধাৰণতে মদ, ভাঁৎ আৰু কানি— এই কেইবিধি হ'ল আমাৰ দেশৰ আটাইতকৈ অধিক ক্ষতিকাৰক মাদক দ্রব্য। বহুসংখ্যক যুৱক-যুৱতী ড্ৰাগছ আৰু মাদক দ্রব্য জাতীয় বন্ধনৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হোৱা দেখা যায়। ই এক অতি চিন্তনীয় বিষয়, কাৰণ এইবোৰ কু-প্ৰভাৱ আমাৰ স্বাস্থ্যৰ ওপৰত গোনপটীয়াকৈ পৰে। মাদক দ্রব্যৰ ভিতৰত আজিকালি সৰাতোকৈ ব্যাপকভাৱে প্ৰচলিত নিচাযুক্ত ঔষধিধি হ'ল— ড্ৰাগছ। যি মানুহৰ শৰীৰ আৰু মনৰ ওপৰত ব্যাপকভাৱে প্ৰতিক্ৰিয়া কৰিবলৈ সক্ষম। অগিঅইড, কোকা এলকালইন্হাইড্ আৰু কেন্নাবিনইন্হেই অপব্যৱহাৰত ড্ৰাগছৰ ভিতৰত প্ৰধান। সুৰা বা মদে মানুহৰ যকৃত নষ্ট কৰি ছিৰছিছ বোগৰ সৃষ্টি কৰে। ধৰ্মাত সেৱন আৰু ধূমপান কৰা মানুহৰ কৰ্কটৰোগ হোৱাৰ সন্তাৱনা থাকে। ধূমপানে তেজত CO (কাৰ্বন মন'অক্সাইড)-ৰ পৰিমাণ বড়াই আৰু দেহত অক্সিজেনৰ পৰিমাণ হাস কৰে। সেয়ে CO (কাৰ্বন মন'অক্সাইড)-ৰ উপস্থিতিত হিম'প্লাবিনে অক্সি-হিম'প্লাবিন যোগ গঠন কৰাৰ পৰিৱৰ্তে কাৰক্সিহিম'প্লাবিন নামৰ এবিধি যোগ গঠন কৰে। ই এবিধি স্থায়ী আৰু বিযাক্ত দ্রব্য। এনে অৱস্থাত কোষবোৱে অক্সিজেন ক্ষুধাত ভোগে। ফলত মানুহে মূৰ ঘূৰণি, মূৰ কামোৰণি, বমি ভাব আদি বেমাৰত ভোগে। এনে অসুস্থতাক CO বিষকৰণ বোলে। এইদৰে

মাদক দ্রব্যৰ ব্যৱহাৰে বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ মানুহৰ দৈহিক অৱনতি সাধন কৰাৰ উপৰিও সামাজিক বিশ্বৰূপৰ যে সৃষ্টি কৰে সেইকথা অতি সত্য আৰু সেয়ে মাদক দ্রব্য সমাজৰ বাবে সাংঘাতিক অপকাৰী বন্ধন বুলিয়েই গ্ৰহণ কৰা হয়। শেহতীয়াকৈ অসমতো বিষাক্ত মাদক দ্রব্য সেৱন কৰি গোলাঘাট আৰু যোৰহাট জিলাৰ বহু কেইখন চাহ বাগিচাৰ প্ৰায় ১৪৫ জন চাহ শ্ৰমিক মৃত্যুৰ মুখত পৰিষে। মাদক দ্রব্য সেৱনৰ এনে অভ্যাসে বৰ্তমান সমাজত এক ভয়াবহ জটিল সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিষে।

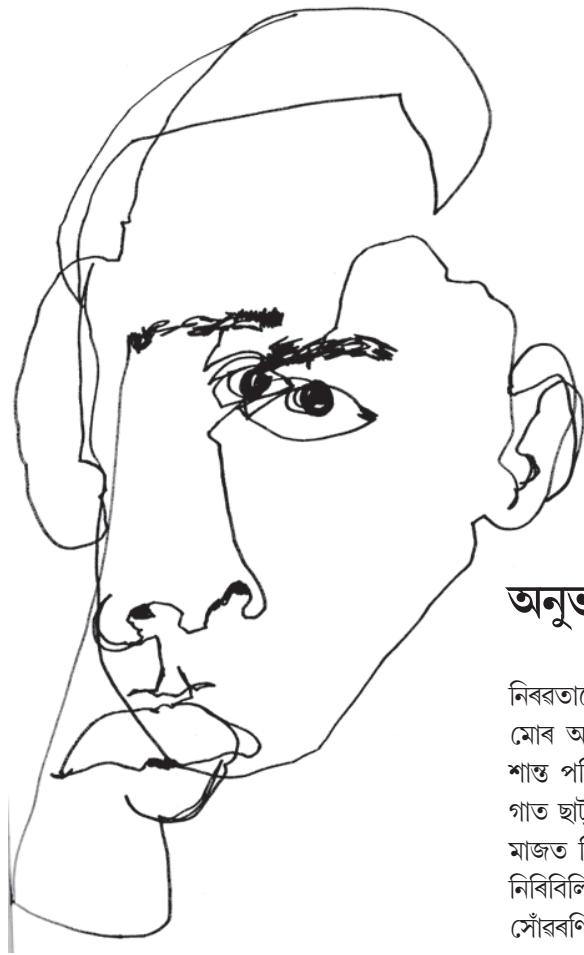
বৰ্তমান যুৱ সমাজত নিচাযুক্ত দ্রব্য সেৱনৰ আসন্তি দ্রুত গতিত বৃদ্ধি পাইছে। সমাজৰ বাবে ই এক ভয়াবহ সংকট বুলিব পাৰি। কিয়নো যুৱশক্তি হৈছে সমাজ আৰু দেশ গঢ়াৰ মূল ভেটিস্বৰূপ। এই ভেটি সুদৃঢ় নহ'লে সমাজত শাস্তি-শৃংখলা সন্তো নহয়। সমগ্ৰ দেশৰ ভিতৰতে আমাৰ বাজ্যত কৰ্কট আৰু আন কঠিন ৰোগৰ প্ৰকোপ সৰ্বাধিক। মাদক দ্রব্যৰ অত্যধিক ব্যৱহাৰৰ ফলত কেৱল ৰোগ সৃষ্টিয়েই নহয়, সমাজত সংঘটিত হৈ থকা বিভিন্ন ধৰণৰ দুঘটনা আসামাজিক কাৰ্য আদিৰ অধিকাংশই ইয়াৰ পৰিষে। ইয়াক প্ৰতিৰোধ কৰি সমাজত শাস্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ হ'লে সকলো ধৰণৰ নিচাযুক্ত বা বাগিচাল দ্রব্যবোৰ নিয়ন্ত্ৰণ হোৱাটো বাঞ্ছনীয়। অন্যথা সমাজত শাস্তি কেতিয়াও কল্পনা কৰিব নোৱাৰি।

বৰ্তমান সময়ত ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত মাদক দ্রব্যৰ প্ৰচলনৰ কথাত ভাৰতৰ শিক্ষাবিদ, বুদ্ধিজীৱি, মাক-দেউতাক আদি সকলোৱে চিন্তাবৰ্তী হৈ পৰিষে। বিশেষকৈ ছাত্ৰ সমাজত এইবোৰ ব্যাপক প্ৰচলনে সকলোকে চিন্তিত কৰিষে। মাদক দ্রব্য সেৱনৰ অভ্যাস এদিনতেই আঁতৰ কৰি পেলোৱাটো কোনো প্ৰকাৰেই সন্তো নহয়। কিন্তু এইকথা অতি নিশ্চিত যে মাদক দ্রব্যৰ সেৱনৰ অভ্যাসে দেশৰ উন্নতিৰ যথেষ্ট পৰিমাণে বাধাৰ সৃষ্টি কৰিষে। সেয়ে ভাৰতীয় মানুহে বিশেষকৈ ছাত্ৰ সমাজে নিজেই এই কথা হাদয়ংগম কৰিব লাগিব। সমাজকো বুজাৰ পাৰিব লাগিব মাদক দ্রব্যৰ কু-ফলবোৰৰ কথা। অন্যথা ইয়াৰ ব্যৱহাৰে যে ভাৰতবৰ্ষৰ যুৱপ্ৰজন্মক আত্মহননৰ পথলৈ আগবঢ়াই নিব সেয়া অৱশ্যাভাৱী। ■

ହରିହର

অনুভৱ

নিরবতাৰে আৱৰা সন্ধিয়াৰ কোমল বতাহজাক
মোৰ অতিকৈ প্ৰিয়

শান্ত পৰিৱেশৰ মাজেৰে

গাত ছাট্ মাৰি ধৰা এই বতাহজাকৰ

মাজত বিচাৰি পাওঁ নিজক

নিৰবিলি ক্ষণত থায়ে

সৌৰৰণিৰ দলিচাখন পাৰি বহি লওঁ

পুৰণা স্মৃতিৰোৰ মাজত

কিজানিবা পাওঁৰে লুকাই থকা সুখবোৰ বিচাৰি

মিঠা স্মৃতি আৰু মিঠা আবেগৰ

প্ৰতিটো কণাই

মনটোক বৰ আমনি কৰেই

মোৰ অনুভৱৰ মাজেৰেই

অতীতত বিলীন হোৱাৰ হেঁপাহ জাগে মনত

মনটোকনো ধৰি ৰাখোঁ কেনেকৈ

বৰ্তমানৰ যান্ত্ৰিকতাৰ মাজত নিজকে সুমুৰাই বাখি

ভাগৰি পৰা মনটোৱেও বিচাৰে

এবাৰ পুৰণি পৃষ্ঠাবোৰ লুটিয়াবলৈ

পোৱা-নোপোৱাৰ দোমোজাৰ মাজেৰেই

এই গতিশীল জীৱন

তাৰ মাজতেই হৃদয়ৰ এক অজান কোণত

পুতি ৰখা হয় মধুৰ

সুখ দুখৰ স্মৃতিৰে

হয়তো ইয়ে জীৱন নামৰ এক

অপ্রত্যাশিত সত্য।

মুখ্য

(১)

ত্ৰিমশঃ মৰৰ বুকুত

এটি নতুন আশাই বীজ সিঁচিছে।

এছাটি মৃদু বতাহ

আৰু মনৰ সীমাহীন কামনা,

এইয়া হয়তো মনৰ খিৰিকিত

বেদনাৰ উৎসৱে স্মৃতি হৈ থাকিব

হৃদয়ৰ গোপন কোণত।

(২)

মই আঁকোৱালি লঁম

যুক্তিৰ কক্ষপথত পুণ্পিত হোৱা

নানা বং তুলিকাৰে

পৰিপূৰ্ণ জীৱনৰ সেউজীয়া পোহৰ

নন্দিতা বৰা

স্নাতক যষ্ঠ যাগাসিক (কলা)

ৰিকুমণি বৰা

স্নাতক যষ্ঠ যাগাসিক (কলা)

দৃষ্টিভংগী

সুখ মাথো এক অনুভূতি নহয়
কাবোবাৰ হৃদয়ৰ নিভৃত কোণৰ পৰা
ওলাই অহা এক সাঁচতীয়া সঁচা হাঁচি।
প্ৰেম মাথো এক দুৰ্বলতা নহয়
কাবোবাৰ সঙ্গত জীৱনটো
বঙ্গীনভাৱে উপভোগ কৰাৰ এক কল্পনা।
ক্ষমা মাথো এক ভুলৰ শুধৰণি নহয়
ই কাবোবাৰ হৃদয়ৰ বিশালতা।
বিশ্বাস মাথো এক সৰলতা নহয়
ই সমৰক্ষ বক্ষা কৰাৰ এক আকাঙ্ক্ষা।
কৰ্তব্য মাথো এক বোজা নহয়
কাবোবাৰ বাবে ই জীৱনৰ লক্ষ্য।
আশা মাথো এক লোভ নহয়
কাবোবাৰ বাবে ই জীয়াই থকাৰ প্ৰেৰণা।
দুখ মাথো এক কষ্টদায়ক অনুভৱ নহয়
পৃথিবীৰ যান্ত্ৰিকতাৰ এক কঠোৰ বাস্তৱ।

মানস প্রতিম বৰুৱা

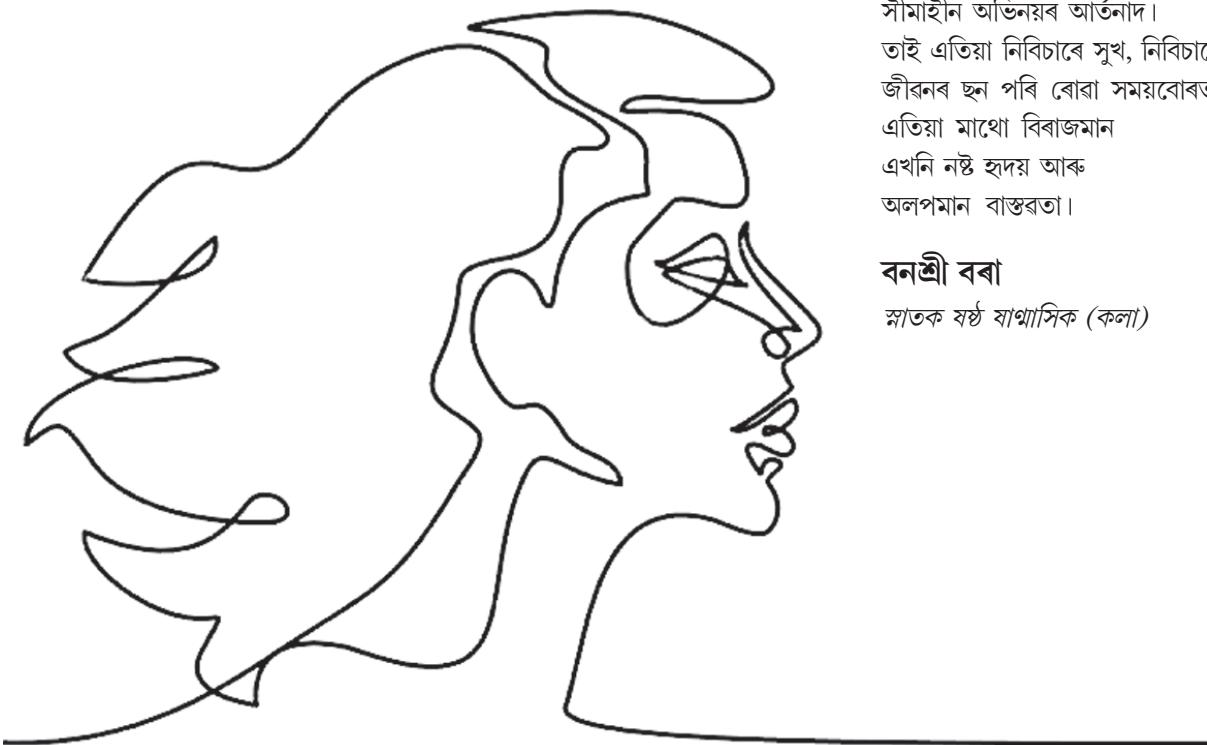
স্নাতক যষ্ঠ যাগ্নাসিক (কলা)

জীৱনৰ ৰং

কলেজীয়া জীৱনৰ মাদকতা বিচাৰি
চহৰৰ প্রান্তত ভৰি থোৱা সেই ছোৱালীজনী
যাৰ মনত আছিল হাজাৰটা হেলাৰঙ্গী সপোনৰ টো
আৰু জীৱন জয়ৰ প্ৰবল আকাঙ্ক্ষা,
যাৰ প্ৰতিটো চিঞ্চাতেই এসময়ত বিৰাজ কৰিছিল সৰলতাই।
অজনিতে তাই শিকিছিল
মানুহক চিনি নোপোৱাৰ আখবাৰোৰ,
মানুহৰ মৰম আবেগৰ মিছলীয়া অভিনয়ৰোৰ,
সোমাই পৰিছিল নজণাকৈয়ে
এক গভীৰ মায়াময় বিশ্বাসঘাতকতাৰ যড়যন্ত্ৰ।
সেই সময়ত তাইও খেলিছিল
প্ৰেমৰ লুকাভাকু,
তাইও অনুভৱ কৰিছিল যৌৱনৰ সুন্দৰতাত
ফুটি উঠা মৰমৰ আশ্ফালন।
কিন্তু কেতিয়াও তাই জনা নাছিল
সময়ে দেখুৱাৰ মৰীচিকাৰ প্ৰকৃত স্বৰূপ।
তাই এতিয়া মৌন,
তাইৰ এই মৌনতাৰ
হৃমনিয়াহৰোৰে যেন বুজাই যায়
তাইৰ হৃদয়ৰ অপ্রাপ্তিৰ ক্ষোভ,
তাইৰ চকুযুৰিত এতিয়াও যেন লুকাই আছে
হাজাৰটা ওলাৰ নোৱাৰা অশ্ৰুৰ স্নোত,
এতিয়া তাইৰ প্ৰতিটো হাঁহিতেই যেন লুকাই থাকে
সীমাহীন অভিনয়ৰ আৰ্তনাদ।
তাই এতিয়া নিবিচাৰে সুখ, নিবিচাৰে কাৰো সঁহাৰি।
জীৱনৰ ছন পৰি বোৱা সময়ৰোৰত
এতিয়া মাথো বিৰাজমান
এখনি নষ্ট হৃদয় আৰু
অলপমান বাস্তৱতা।

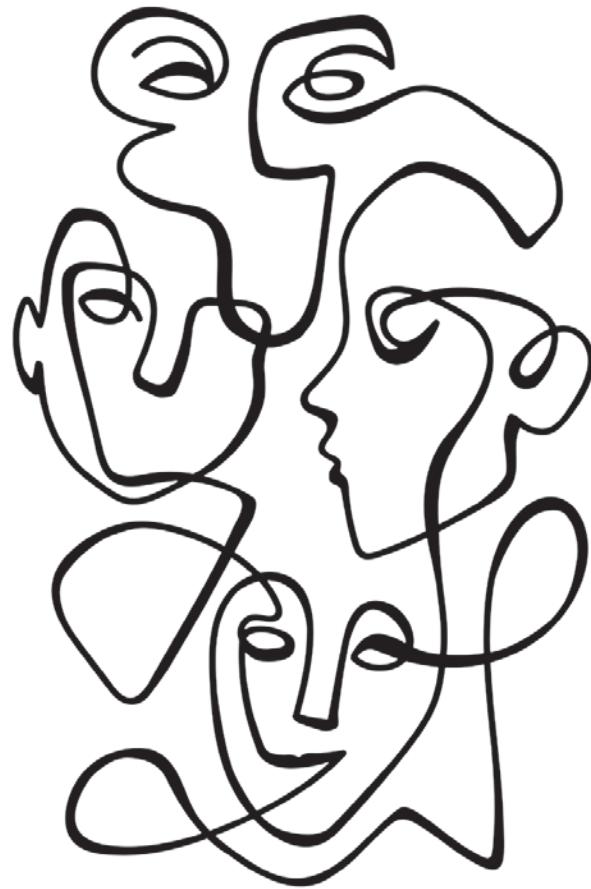
বনশ্রী বৰা

স্নাতক যষ্ঠ যাগ্নাসিক (কলা)

সেউজ অসমীয়া

কোনোৰা এক যুগত
কোনো এক অজান দেশৰ পৰা আহা
আজিৰ চাহ বাগিচাৰ এইয়া সেউজ অসমীয়া বনুৱা ভাইহাঁত
কলিজাৰ কেঁচাঘাম
মাটিত বোৱাই আনন্দৰ সপোন বচে,
আশাৰ বোজা কঢ়িয়াই
কিষ্ট, সিহাঁত বনুৱা
কোনে বুজিব সিহাঁতৰ অন্তৰৰ ক্ৰন্দন
সিহাঁতৰ প্ৰতি টোপাল ঘামত থাকে
এই অসমীক আদৰাৰ জয়গান,
কোটিকলীয়া বনুৱাৰ সংস্কৃতিৰ বাঙ্কোন
ছিড়ি পেলাই দি
সিহাঁতে আদৰে অসমীৰ সংস্কৃতি
কিষ্ট, সিহাঁত সদায় বনুৱা
চাহ বাগিচাৰ পাতৰ অঁৰত সিহাঁতৰ সপোন
প্ৰত্যেকজনী যৌৱনাপূৰ্ণ গাভৰুৱে
আকাশীলতাৰ দৰেই আৱৰি বাখিছে,
চাহগছৰ শোভা।
কিষ্ট, সিহাঁত সদায় বনুৱা
আমাৰ দুখ লাঘৰ কৰাৰ সপোন বনুৱাৰ
প্ৰকৃতিৰ আৱৰণ পিঙ্কাই
চাহ বাগিচাৰ দূৰস্ত কামনাৰে
এই বনুৱাহাঁত জীয়াই আছে,
বনুৱাসকলে জীয়াই বাখিছে
এজাক পক্ষিলতা ভৰা ধনৱস্ত মালিকক।
কিষ্ট, সিহাঁত বনুৱা হৈয়ে আছে
চাহগছৰ শোভা বঢ়োৱা
বাগিচাৰ গাভৰুৱে
অসমী আইৰ নৃত্যৰ তালে তালে আদৰে
জয় আই অসমৰ গৌৰৱৱে
পুৰণীপ্ৰিসিদ্ধ আহোমৰ নিৰ্মম অত্যাচাৰ।
হে মালিকসকল !
তোমালোকে সেই নীতিচাৰ ত্যাগ কৰি
বনুৱাসকলক লোৱা
অসমী আইৰ সন্তানৰ প্ৰতিভাৰে
তোমালোক তেতিয়াহে মুক্ত !
কাৰণ সিহাঁত সদায় বনুৱা।
বাগিচাৰ বনুৱাসকলে

সদায়ে আৱৰি বাখিছে
আকাশী প্ৰেমলতাৰ দৰে
মালিকসকলৰ গাৰ অংশতে
উন্নতিৰ কামনাৰে।
সেয়ে হ'ব বনুৱা জীয়াই থকাৰ
আশা ভৰবাৰ থল।
সিহাঁত জীয়াই থাকিব
সিহাঁক জীয়াই বাখিব লাগিব
আমাৰ বাবে
অসমী আইৰ বাবে
সেয়ে হ'ব অসমী সন্তানৰ গৌৱৰ।
কিষ্ট হায় ! সিহাঁত বনুৱা
সিহাঁত অসমীৰ কোলাত জন্ম হোৱা বনুৱা
সিহাঁত বনুৱাহে
সিহাঁত কুৰি শতিকাৰ সেউজ অসমীয়া
সিহাঁত সেউজ বনুৱা নামৰ মানুহ মাত্ৰ।

ঞ্চতুপৰ্ণ গোস্বামী
স্নাতক চতুর্থ যাগাসিক (কলা)

কলিয়াবৰ কলেজ

কংক্রিটৰো থাকে হাদয়
বিশ্বাসৰ নতুন ঢৌৰে
কংক্রিটক কৰে সবাক

কলিয়াবৰ কলেজ,
সেই সবাক কংক্রিটৰে
চিৰন্তন বৈভৱ

ইতিহাসৰ জীৱাশ্মত ফুলি উঠক
অজস্র শব্দময় কুঁহিপাত
ফুলি উঠক হেঁপাহৰ
নন্দন ৰাজ্য

জাহৰী বৰা
স্নাতক বঢ় বাগ্ধাসিক (কলা)

বৈধব্য

শুভ্রবগা শাস্তিৰ শূন্যতাৰ প্ৰতীক
বৈধব্য জীৱনৰ নৈৰাশ্য যৌৱনৰ
আশাৰ অস্তিম প্ৰতীক।
চোতালৰ মাজমজিয়াত এখন বাঁহৰ চাঃ
এগৰাকী অংগনাৰ প্ৰাণৰো প্ৰাণ
বিলীন হৈ যোৱাৰ হাদয়স্পৰ্শী ক্ৰন্দন।
যৌৱনক স্পৰ্শ কৰোঁতেই যেন
আশাৰ সকলো বেঙণি চূৰমাৰ হৈ গ'ল
ভাগি গ'ল সেই সোগোৱালী ফল্লুধাৰা
ভৱিয়তাৰ অস্তিম স্বপ্ন।
আশাৰ বন্তিগছিও নুমাই গ'ল।
হয়তো...
অস্তিম তেলৰ বিন্দুও শেষ হ'ল।
আৰু আৰস্ত হ'ল
এটা বৈধব্য জীৱন
ই জীৱন নহয়, যৌৱনৰ এটা আধৰকৰা অংশ
বগা সাজেৰে ওলাই আহিল,
স্বপ্নদৃষ্টা অংগনা
কেশসজ্জা আউলী বাউলী
চকুৰ তলত ক'লা চামনি
বিঙ্কি দুয়ো হাত
মাত্ৰ থাকি গ'ল,
এটা নৰ উয়েষিত হ'বলৈ ধৰা
আশাৰ প্ৰদীপ ... ...

জীৱন

জীৱন বুলিবলৈ আছে কেইটিমান মুহূৰ্ত
আছে কিছু মনৰ অনুভূতিও
এধানিমান আশাৰ আছে
সেই আশা মনত দৃঢ় কৰি লৈ
জীৱনৰ লক্ষ্যলৈ এখোজ দুখোজকৈ আগুৱাই
গৈ আঁচ্ছে আৰু আগুৱাই গৈয়েই থাকিম।
জীৱনৰ ভাললগা কেইটিমান মুহূৰ্তই
মনক উৎকংঠিত কৰি তোলে
সেই উৎকংঠই মনক পৰম শাস্তি দিয়ে।
ভাললগা মুহূৰ্তই জীৱনৰ দুখৰ নিবাৰণ
কৰিবলৈ এক স্মাৰণেই যথেষ্ট।
সেই স্মাৰণেই মনলৈ আনি দিয়ে
এক সূক্ষ্ম অনুভূতি,
অনুভূতিয়ে প্ৰকাশ কৰে মধুৰ আনন্দ।

নির্মলা চৌহান
স্নাতক বঢ় বাগ্ধাসিক (কলা)

প্ৰত্যাক্ষা শৰ্মা
স্নাতক দ্বিতীয় বাগ্ধাসিক (বিজ্ঞান)

অসমী আই

অ মোৰ চিৰ চেনেহী
আই মোৰ জননী
তোমাৰ বুকুত আছে
কত যে কাহিনী।
সুজলা সুফলা অসমী
মোৰ আই,
তোমাৰ যে ৰূপৰ
তুলনা নাই।
নানা জাতি নানা ধৰ্ম
আছে তোমাৰ কোলাত,
সকলোকে সাৱটি ৰাখিছা তুমি
আগোন হিয়াত।
তাহানিতেই শুনিছিলো মই
বোলে আহোমৰ পৰা
হৈছে অসম।
অসমী সন্তানে নাযায় ঘাতে
তোমাক পাহাৰি
সেয়ে চাৰিসীমাৰ বাকোনেৰে
ৰাখিছা তুমি আৱাৰি।
তোমাৰ বাবে কত
বীৰ বীৰাংগনাই
কৰা নাছিল কেতিয়াও
ভয় প্ৰাণৰো
আছেনে বাক এতিয়া
আই মোৰ অসমী
তেনে মুক্তিযুজাৰু।
তোমাৰ বুকুৰ মাজেৰে বৈ
গৈছে বৰ লুইত
তেনে এক শোভা দেখি
মন মোৰ হৈ পৰিছে মোহিত।
তোমাৰ মৰমৰ কোলাত
জন্ম লাভৰ সুযোগ
দিয়াৰ বাবে ওৰেটো জীৱন
হৈ থাকিম কৃতজ্ঞ
তোমাক বক্ষা কৰাৰ হকে
নাযাওঁ কেতিয়াও পিছুৱাই
কৰিছো আজি এই প্ৰতিজ্ঞা।

বিটু দাস

স্নাতক বৰ্ষ যাগাসিক (কলা)

স্থালন

যাৰ হাতত ধৰি দিবলৈ শিকিলো প্ৰথম খোজ
তেওঁকেই আজি সেই হাতেৰে বৃদ্ধাশ্রমত থ'বলৈও শিকিলো
যাৰ মাতত সৰণ দেখিছিলো
তেৱেই আজি আমাৰ বাবে হৈ পৰিল আপদীয়া
যাৰ আঙুলিত ধৰি শিক্ষা লৈছিলো
শিক্ষিত হৈ তেওঁকেই অপমান কৰিবলৈও শিকিলো
হয় আমিয়েই সেই আধুনিক যুগৰ
মুখা পৰিহিত শিক্ষিত লোক
আধুনিকতাৰ শিকলি পিছি চিএগৰি ফুৰোঁ
আমি শিক্ষিত সমাজৰ প্ৰতিষ্ঠিত নাগৰিক
গেটৰ তাড়নাত থকাজনক দিবলৈ
ঘৰৰ বৃদ্ধজনক শুশ্রায়া কৰিবলৈ আমি আপাৰণ
তথাপি আমিয়েই আকো চিএগৰি চিএগৰি কওঁ
“আজিৰ সমাজত মূল্যবোধ কমি গৈছে”
হয়, আমিয়েই হৈছোঁ আধুনিকতাক বদনাম কৰা
আধুনিক সমাজৰ মুখা পিছা ভদ্ৰলোক।

নৱকৰমল মহস্ত

স্নাতক বৰ্ষ যাগাসিক (বিজ্ঞান)

তই তোৰ দৰে

তই মোৰ সদায় প্ৰিয়।
তই কাষত থাকিলে
মোৰ উশাহৰোৰ শান্ত হয়।
তোৰ কথাত সৃষ্টি হয়
মোৰ হাজাৰ স্বপ্নৰ আলোড়ন
ভাল লাগে যেতিয়া তই অভিমান কৰ।
প্ৰকৃতিৰ দৰে তই সপোনৰোৰক
বৰষুণ কৰি সিঁচিব জান।
জাননে তই
তোৰ বাবেই মোৰ এই কবিতা?
ব্যস্ত পৃথিৰীখনত
নষ্ট লৰাৰ স্পষ্ট চিএগৰ
“তই সদায় ধূমীয়া।”
সেয়েহে কওঁ তইজনী
বেলেগতকে অলগ বেলেগ।

প্ৰাৱন বৰা

স্নাতক প্ৰথম যাগাসিক (কলা)

আঁৰৰ কথা

(১)

কলেজ বৃন্দাবনত আজি
তাইক বিচাৰি নাপালো।
নাপালো বিচাৰি
কলঙ্গৰ নিৰ্দিষ্ট ঠাইকণত
অথবা
ৰেষ্টেৰাঁ এল্লোৱাৰ কৰ্ণৰ ছিটত
সমুখৰে পাৰ হৈ যোৱা চিতিবাছত
ভুমুকিয়াই ভুমুকিয়াই
আজি মই চহৰখনৰ বাবে
নতুন এটি প্ৰেমিক চৰাই।

(২)

উশাহ বৈ যায়
তাইৰ কেঁকুৰিত।
তাই অবিহনে যেন
মই জীৱন্ত মৰাশ।
অথচ নিমিলে
তাইৰবোৰ, মোৰবোৰ।
তাই কবিতা ভাল পায়,
মই কৰোঁ অপলাপ।
তাই আওৱাই জীৱনৰ প্ৰতিপাদ্য,
মই ধোঁৱাত উদ্যাপন কৰোঁ
বিষাদৰ শ্ৰাদ্ধ।

আত্মকথা

(৩)

ইমানৰ পিছতো
মই তাইৰ সাহসতেই
চিএঞ্চো,
“জীৱন তোক ভালগাঁও”।
তাই যে মোৰ
জীয়া ভগৱান ... ...

নিশিকেশ ভূঞ্জ

স্নাতক চতুর্থ যাগ্নাসিক (কলা)

উশাহ মই হেৰুওৱা নাই
হেৰুওৱা নাই মোৰ অস্তিত্ব।
আইৰ কোলা বাগৰি
পাহৰা নাই,
মই কি ?
মোৰ কি ?
অথবা পাহৰা নাই
শংকৰ কিম্বা মাধৱৰ
বিস্তৃত জীৱনাদৰ্শ।
আইৰ মুখ শুনিছিলো,
নিতো হাজিৰা কৰিবলৈ
ওলাই যোৱা পিতাই
৮৩ৰ বেত্রাঘাতত
বগা কাপোৰ মেৰিয়াই
চোতালত শুই পৰাৰ কথা।
তথাপিও,
হোৱাংহো নদীৰ দৰেই
মনে সকলো উটুৱাই নিয়ে
ক্ষণে ক্ষণে।
সেয়ে,
আইৰ চকুলো মচিবলৈ
ভৱিষ্যৎ বিচাৰি
এই যে যাত্রা
অসীমলৈ ....

খন্তুৰাজ ভূঞ্জ

স্নাতক চতুর্থ যাগ্নাসিক (কলা)

তোমাকেই আশ্রয় করি

৫০ বছৰীয়া হৈ আজি
তুমি আলোকৰে পৰিপূৰ্ণ হ'লা
কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়,
কলিয়াবৰৰ চৌদিশে জ্ঞানৰ পোহৰ বিলাই
সময়ৰ সেউজীয়া সুৰত
তুমি মহান হ'লা।

তোমাৰ সাহস বুকুত লৈ
উৰি যায় পাথি মেলি দূৰ দিগন্তলৈ
আমাৰ হেজাৰ সপোন
তোমাকেই আশ্রয় কৰি
গজি উঠে বুকুৰ নিৰলত
আগবাঢ়ি যোৱাৰ নতুন সংকলন

আবদ্ধ হৈ ব'ব আমাৰ এই
ক্ষণিকৰ সময়বোৰ
পঞ্চাশ বছৰ গৰকা
দিনাংকৰ শিলালিপিত

আজিৰ এই শুভৰূপত যাচিছো প্ৰণাম
জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়,
তোমাৰ আশিস লৈ আমি আগুৱাম।

লনী আহোম

স্নাতক দ্বিতীয় যাগ্নাসিক (কলা)

বৰষুণ

মেঘৰ কামিজটো পিঞ্জি
বিজুলী ইঁহিটোৰে সৈতে
বৰষুণজাক
সুগন্ধি এটা কবিতা
ডারৰ ভাঁজে ভাঁজে লুকাই থকা
স্বৰ্ণীয় গ্ৰন্থ

বৰষুণ তাইৰ হৃদয়ত গজা
এটি চিৰসেউজ গান।
মই ঈৰ্যা কৰোঁ বৰষুণক,
অনুমতি অবিহনেই
সিহঁতে স্পৰ্শ কৰি যায় তাইক
যেন সেয়া সিহঁতৰ
গণতান্ত্ৰিক অধিকাৰ ... ...

হিমাংশু বৰা

স্নাতক চতুৰ্থ যাগ্নাসিক (কলা)

সোঁৰৰণি

ক'ত হেৰাল
মোৰ সোঁৰৰণীৰ ১৮টা বসন্ত?
মই ভালপোৱা পথাৰখন
অথবা,
মোৰ পদুলিয়েন্দি ঢাপলি মেলা
দামুবিজাক।
সপোনৰ মোৰবোৰ এতিয়া
মোৰ নহয়,
দোমোজাৰ কথাবিলাক
জটিল সমীকৰণ।
মানি বেগৰ
গান্ধী কাগজৰ আভাৱত
মই যেন এটা
বিৰাট প্ৰশং ... ...

বিকি মণ্ডল

স্নাতক চতুৰ্থ যাগ্নাসিক (কলা)

বন্ধুত্ব এনাজৰী

বৰষুণ

মোৰ হেঁপাহৰ বৰষুণজাক
আহচোন আকৌ এবাৰ,
তোৱ অমৃতেৰে ভৰাই তোলাই
শতজনৰ সপোন সেউজীয়া পথাৰ।

পৰে কেতিয়াবা মনত
অতীত অতীত লগা
সেই সুধূৰ ক্ষণবোৰলৈ,
শাওণৰ পথাৰত একেলগো তিতা
ভৰ দূপৰীয়া দিনবোৰলৈ।।

আজিও মনত আছে জানা
একেলগো বুলাই দিয়া,
সপোনৰ কঠীয়া

বৰষুণত পথাৰখন চোৱানা
বহুণ্ডে ধূনীয়া।

ডিম্পী মহন
স্নাতক চতুর্থ যাগাসিক (কলা)

মনতো সেইখিনি সময়লে ঢাপলি মেলি হয়তো
মধুকৰৰ দৰে বিচাৰি ফুৰে
স্মৃতিবৰপে বৈ যোৱা
ক্ষণবোৰ।

স্মৃতিয়ে বিড়িয়াই....
এৰি অহা কোনোবা এটি মুহূৰ্তই
এৰি অহা কিছুমান সময়ে।

মোৰ হৃদয়ৰ মণিকোঠাত সজাই ৰাখিম
বন্ধুত্বৰ আপোনত্বৰ আলিংগনবোৰ
মই জীয়াই ৰাখিম স্মৃতিপটত।

মই সঞ্চিত কৰি ৰাখিম এৰি অহা দিনৰ
সুবাসিত সান্নিধ্যবোৰ
স্মৃতিৰ দিনলিপিত।

চিৰস্মৰণীয় কৰি ৰাখিম বন্ধুত্বৰ
এনাজৰীভাল
স্মৃতিৰ জোলোঙ্গা বুকুত বাঞ্ছি

মনত এসাগৰ আশা লৈ
মনৰ মাজত অযুত সপোন লৈ
সকলোৱে আগবাঢ়ি যাম জীৱন পথৰ
সন্ধানত....।

এদিন লগ পাম একো একোজন
ব্যস্ত নাগৰিক হিচাপে।

সেই সময়ত মনৰ মাজত হেন্দেলনি তুলিব
স্মৃতিৰ জোলোঙ্গাই
প্রতিধ্বনিত হ'ব মনৰ মাজত কলেজীয়া দিনৰ
বহুতো স্মৃতি

প্ৰীতম জ্যোতি শহিকীয়া
স্নাতক চতুর্থ যাগাসিক (কলা)

তেজাল কবিতা

জুই

অৰাজকতাৰ পৰিৱেশ কেউদিশে
 জাতি মাটিৰ সংজ্ঞা আৰু গণতন্ত্ৰৰ বৰ্থীয়া
 গোৱাই নোপোৱাই হিংসা
 আৰু অকল্পনীয় বাসনা
 এইবোৰেই বাস্তৱ আজি
 বাজকীয় ভেটি আৰু আমিবোৰ তাৰ অন্ধ সাক্ষী।

“এই জুই জলিছে, জলিবই” নিচিনা কথাবোৰ
 কোনোবাখিনিত অনৰ্থক
 ফলাফল ইৰুন,
 খিলঞ্জীয়াৰ অস্তিত্ব আজি ধোঁৰাচাঙ্গৰ এলান্দু,
 জুই মাথো আমাৰ জলিছে
 বৰ্থীয়া এতিয়া মাথো প্রতিমূর্তি
 সকলোবোৰ বাজনীতি।

বিধেয়ক নে বিধায়ক?
 তাতো সন্দেহ কেতোৰূপ
 মাথো আন্দোলনত একেই মানুহ
 আৰু শঁগান বিধেয়ক বাতিল কৰক
 আকৌ সেই একেই ফলাফল অস্তিত্বহীন।

কথাবোৰ অকথ্য যদিও অত্যুক্তি নহয়,
 জুই নুমাই ছাই হ'ল
 এতিয়া জলিছে আমাৰ
 বিধেয়ক নে বিধায়ক?
 তাতো সন্দেহ।

মুঠতে জলাব লাগে জলিছে
 ফলাফল অথহীন শূন্য

ভাস্কৰ জ্যোতি ফুকন
 স্নাতক ষষ্ঠ যাগ্রাসিক (বাণিজ্য)

বৰ্তমান মানেই যেন
 এক নিৰাপত্তাহীনতা
 কেঁচা তেজৰ বন্যাত উটি যায়
 বছতো তেজাল কবিতা

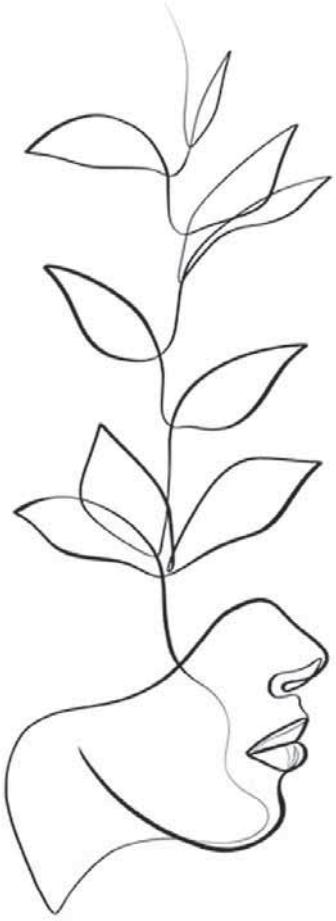
এতিয়া প্রতিটো নিশাট বক্ষাঙ্ক
 নঙলা মুখত
 বাৰদৰ শব্দত
 মাটিৰ মানুহবোৰ নিথৰ হ'ল
 কালৰাত্ৰিৰ বুকুত
 ধৰ্মৰ্তা উজাগৰীয়ে
 উচুপি উচুপি কান্দে
 অনিশ্চয়তাত
 জীৱনৰ মানচিত্ৰবোৰ
 খণ্ডিত চিৰ হৈ
 প্ৰহেলিকাময় হয়

একবিংশ শতকাৰ সভ্যতা
 এয়াই কি তোমাৰ নিৰ্দশন?
 যুগৰ বুকুত নগতাক শিখৰত তুলি
 ধৰ্মসৰ প্লয় মাথো
 মাতিছা ধৰালৈ
 বক্ষাঙ্ক কবিছা ধৰণী।

বিতুপৰ্ণা দাস
 উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

স্কুটি

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়

তোমাক নমস্কাৰ

১৯৬৯ চনৰ এটি শুভক্ষণত

বহুজনৰ কষ্ট আৰু প্ৰচেষ্টাত

জন্ম লভিলা তুমি

তোমাৰ মাজতেই বিচাৰি পালো

বিভিন্ন জ্ঞানৰ ছবি।

তাহানিৰে পৰা আছিছা বিলাই

জ্ঞান বিজ্ঞান জ্যোতি

ভৱিষ্যতেই তুমি বিলাই এনেকৈ

বাখিবা নিজৰ কীৰ্তি।

ৰাহুল দাস

উচ্চতৰ মাধ্যমিক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

বহুদিনৰ সপোন আছিল
এখন স্কুটি কিনাৰ,
ধন লৈ গ'লো মই
ছেকেগু হেগু ডিলাৰলৈ।
চেলছমেনে ক'লে কম বেছি
দামতে ইয়াত যাৰা পাই স্কুটি।
ভিতৰলৈ আহা সোমাই ধুমধামেৰে
ভেচপা স্কুটিৰ আছিল লাইন লাগি
চকুত পৰিল এখন
পুৰণা মডেলৰ স্কুটি।
বিচৰামতেই তাত আছিল সকলো,
দাম দৰ কৰি মই স্কুটিত
বহি ডিলাৰৰ কাঁচ ভাঙি
আনন্দতে ওলাই আহিলো।
লগে লগে ডিলাৰ পিছ পৰিল
মোৰ সপোন আগবাঢ়িল।
যিবোৰ বক্স মোৰ পুৰণা
সিহাঁতে চাহকেলখনক ভেঙ্গচালি কৰিলে
জঁপিয়াই পৰিল মোৰ স্কুটিৰ সন্মুখত।
বেটোৰীৰে চলা মোৰ স্কুটিত আছিল
সোণালী হেঞ্জেল আৰু ৰূপালী গ্লাছ
চিটটো আছিল বহু পুৰণি লেদাৰৰ
অড়মিটাৰটোও যথেষ্ট নৰীন ধৰণৰ।
প্ৰমাণ হ'ল আজি
সোণৰ চামুচ মুখত লৈ
জন্ম হোৱা সকলেই কেবল
জীৱনত আনন্দ-বং কৰিব নোৱাৰে।
সাধাৰণ ঘৰৰ আমিও
জিনিব পাৰো বিশ্বখনক।
বন্ধুৰোৰেও ঈষাত জুলি-পুৰি মৰিল,
খঙ্গৰ কোবত মোক দেখি
নিজৰ কাপোৰযোৰকেই ফালিলে।
সপোন ফলিয়ালে
ফলিয়ালে মোৰ বাস্তৱত,
নাথাকো এতিয়া কাৰোৰে পাছত
সপোন ... ...।

আলেক্স কুমাৰ

ম্নাতক প্ৰথম যাগ্রাসিক (বাণিজ্য)

ମୋର ମରମର ପ୍ରେସ୍‌ସୀ

ଅ' ମୋର ଲଗବୀ
ତୁମି ମୋର ସପୋନ ସୁନ୍ଦରୀ
କତନୋ ବିଚାରି ତୋମାକ ପାମ
ଥାକେ ମହି ଯଟିତେ ତଂତେ ତୋମାକେ ବିଚାରି
ଥାକା ତୁମି ସଦାୟେ ମୋର ଆଶେ-ପାଶେ ଘୁରି
ମହି କିନ୍ତୁ କିଯ ତୋମାକ ଚିନିବ ନୋରାବୋ
କତନୋ ଭୁଲ ମୋର
ମୋର ମନର ବେଦନା କୋନେଣେ ବୁଝି ପାଯ
ମହି ଯଦି ତୋମାକ ଏବାର ବିଚାରି ପାଞ୍ଚ
ନିଦିମ ମହି କେତିଆଓ ହେବାବଲୈ ତୋମାକ
ଯଦି ତୁମି ମୋରା ଏବାର ହେବାଇ
ଯାବ ମୋର ଚିବଦିନଲୈ କଲିଜା ଶୁକାୟ ।

ଦୀପକ ବିଶ୍ୱାସ

ନ୍ଯାତକ ପଥମ ସାଂଘାସିକ (କଳା)

ମାନୁହର ମନବୋର

ଗଛର ପାତବୋର ଯିଦରେ ସେଉଜୀଯା
ମାନୁହର ମନବୋରେ ସେଇଦରେ ସେଉଜୀଯା
କିନ୍ତୁ ଆଜି ସେଇଦିନ ହେବାଇ ଗଲ,
କଂତ ଲୁକାଇ ଗଲ ସେଇଦିନବୋର
ସାଁଚାକେଯେ ବିଚାରି ନୋପୋରା ହଲୋ ।

ମାନୁହର ମନବୋର ଯେନ
ଶୁକାନ ପାତର ଦରେ ହେ ପରିଲ
ଜାନୋ ସେଇ ବର୍ଷମୁଖଜାକ କେତିଆ ଆହିବ
ଆକୁ କେତିଆ ମାନୁହର ମନବୋର
ସେଉଜୀଯା ହଁବ,
ମହି ସେଇ ଦିନଟୋଲେକେ ବାଟ ଚାଇ ଆଛେ ।

ଆକୁ ସଦାୟ ବାଟ ଚାଇ ଥାକିମ
ସେଇ ମନୋମୋହା ଦିନବୋରର ବାବେ,
ଯଦିଲା ମାନୁହର ମନବୋର ଚିବ୍‌ସେଉଜୀଯା
ଗଛର ପାତବୋରର ଦରେ ହେ ପରିବ ।

ବିଶ୍ୱିତା ଦାସ

ଉଚ୍ଚତର ମାଧ୍ୟମିକ ପ୍ରଥମ ବାର୍ଷିକ (କଳା)

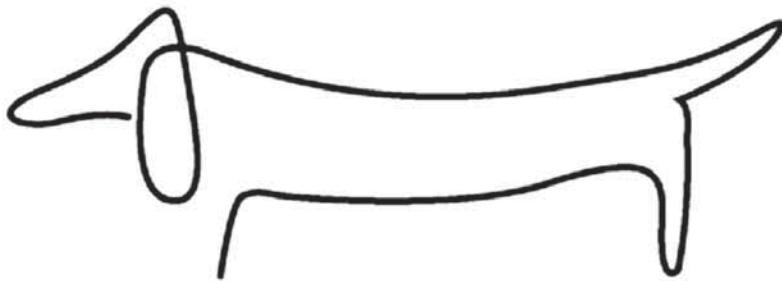
ନାରୀ ତୁମି ଅନ୍ୟନ୍ୟ

ବୁକୁତ ଢକିଯାଇ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଆନର
କୁଣ୍ଡିଂ କଥା ଶୁଣିଛିଲ ।
ତଥାପିଓ ତାଇ ଭାଙ୍ଗି ପରା ନାହିଲ
ପେଟର ତାଡ଼ନାତ ଦୁରେଲାର ସାଜର ବାବେ
ଆନର ସବତ କଷ୍ଟ କରିବଲୈ ଗୈଛିଲ,
ତଥାପିଓ ସଞ୍ଚାନ୍ତିକ ଭୋକତ ଥୋରା ନାହିଲ ।
କିଯନୋ ତାଇ ଏଜନୀ ମାତ୍ର (ନାରୀ) ଆହିଲ ।

ନାରୀ ତୁମି ଅର୍ଧ ଆକାଶ, ନାରୀ ତୁମି ଅନ୍ୟନ୍ୟ
ମରମ ନାମର ଶବ୍ଦର ତୁମିଯେଇ ଉଂସ
କିନ୍ତୁ କିଯ ନାରୀଯେଇ ନାରୀର ଶକ୍ତି ।
ବେଯା ଲାଗେ ତେତିଆ ସେଇବୋର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି
ବେଯା ଲାଗେ ତେତିଆ ଏଜନୀ ନାରୀ ହେ
ଆନଜନୀ ନାରୀର ଦୁଖବୋର ନୁବୁଜେ ।

କପଶିଖା କହାରୀ

ନ୍ଯାତକ ତୃତୀୟ ସାଂଘାସିକ (କଳା)

কেপি

এই ধৰা, তুমি অকলে আছা
ভীয়ণ অস্মিন্ত কটাইছা সময়
উদ্বিঘ্নতাই তোমাক কৈছে—
এটা কেপি পোৱা হ'লে।

পৰীক্ষা,
উন্নৰ বহীৰ উকা পাতত বিষঘ মন
পৰীক্ষা হলৰ পৰা ওলাই
কলেজৰ দীঘল কৰিডৰটোৱে অলস খোজ
সেই খোজ তোমাৰ শেষ হয় বমেনৰ দোকানত—
বমেন দা, এটা কেপি দিয়ক।

লাইন বাছত তোমাৰ যাতা
কাষৰ সহ্যাত্মীৰ সৈতে দুই এক কথা-বার্তা
মাজে মাজে থিৰিকিৰে নিৰলস দৃষ্টি
উচ্ছলতা নাই তোমাৰ মনত
কাৰণ তোমাৰ পকেটেত নাই
কেপি এটা

বন্ধু, মোৰো তেনে হয়
যেতিয়া বৰ নিসঙ্গতা অনুভৰ কৰোঁ
মনত পৰে কেপিলৈ
যেতিয়া মনটো অৱসাদে ঘেৰি ধৰে
মনত পৰে কেপিলৈ
যেতিয়া হিয়াই উচ্ছলতা হেৰুৱাই
মনত পৰে কেপিলৈ
বন্ধু, মোৰ কেপি কবিতা পাটৰলৈ।

দিগন্ত তামুলী

স্নাতক বৰ্ষ যাগ্রাসিক (কলা)

কুকুৰৰ স্বীকাৰোক্তি

মালিক,
যোৱা বাতি আপোনাৰ ঘৰত চোৰ সোমাইছিল
পহৰাদাৰীত আছিলো মই, টমি আৰু নাথৰ ঘৰৰ ভলুকা

চোৰ যেতিয়া চোতালত
প্ৰতিহত কৰাৰ আমি আপাণ চেষ্টা কৰিছিলো
আপোনাক জগাবলৈ ৰাউচি জুৰিছিলো
আপুনি সাৰ নাপালে
ভাগৰৰা দেহাৰ জুৰণি চিকুণ টোপনিৰ পৰা
চোৰে আমালৈ আনিছিল মোলোকাই বেজৰ মন্ত্ৰপুতঃ লালি
আমি খাইছিলো আৰু নিমিয়তে অনুগত হৈ পৰিছিলো সিহঁতৰ
পাহৰি পেলাইছিলো আপোনাৰ আমাৰ ওপৰত থকা অগাধ বিশ্বাস
চোৰে যেতিয়া সিদ্ধি খানিছিল
আমি নেজ জোকাৰি চাই আছিলো সিহঁতৰ মুখলৈ
আৰু পোৱাৰ আশাত
চোৰ যেতিয়া আপোনাৰ ঘৰৰ ভিতৰত
আমি চোতালত ইটোৱে সিটোৰ মুখ চেলেকিছিলো পৰিত্বন্তি

চোৰে লৈ গ'ল
আপুনি ঘামৰ বিনিময়ত অৰ্জন কৰা সকলো সম্পদ
মালিকনীৰ ডিঙিৰ কাণৰ হাতৰ সকলো
সোণমণি মাজনীৰ সামৰণ চোলা কেইটা

সিহঁতে নিঃস্ব কৰি গ'ল আপোনাক
জানো, ইয়াৰ বৰে দায়ী আমি আমাৰ লোভ
কালিলৈও আহিব পাৰে চোৰ আপোনাৰ ঘৰলৈ
আমালৈও আনিব পাৰে মিঠা লালি

মালিক, জাগি শুব
জানেইতো আমাৰ সন্তুষ্টিৰ সীমা

পৰিত্ব হাজৰিকা

প্ৰাঞ্জন ছাত্ৰ

বহাগ আৰু অন্যান্য

(১)

বৰদেচিলাজনীৰ আঁচলত খামুচি
শঙ্ক পৰা নিথৰ বাতি এটাত
ব'হাগ আহো বুলিয়েই আহিল।
তগৱৰ সুৱাসত
নিশাটোতেই সুগন্ধি পৃথিৰী।
আঁহতজোগাৰ ডালত বহি
কুলিজনীও ব'হাগৰ প্ৰেমত মচণ্ডল।

(২)

পাহাৰৰ সিপাৰৰ গাঁওখনত এইবেলি বিহ নাই
সোৱণশিৰয়েন্দি বাগৰি যোৱা ঢলৰ পিছতেই
কলেৰাত জীয়াতু ভূগি নোহোৱা হৈ গ'ল
সোণপাহি, মালতী আৰু বহতো ... ...

(৩)

ধনৰে বহাগৰ বঙ্গৰ দৰ-দাম কৰাত ব্যস্ত
চহৰৰ বিৰুট পিটুহঁত
সিহঁতৰ বিশ্বাস ধন থাকিলেই
একমাত্ৰ বঙেই নহয়
সিহঁতে কিনিব পাৰে সিহঁতৰ ভৱিষ্যৎ।
বহাগ বুলিলেই খোল খাই
সিহঁতৰ ভাগ্যৰ দুৱাৰ।
সিহঁতৰ কষ্টৰ ফলতেই
আজি-কালি বিহত বিহুাম নাবাজে,
হিন্দী, ইংৰাজী গীতৰ সমাহাৰৰে
বিহুমণ্ড উখল-মাখল।

(৪)

ইমানৰ পিছতো
ব'হাগ কিস্ত অসমীয়াৰ স্বাভিমান।
ধনী-দুখীয়া নিৰ্বিশেষে
হাতত জেতুকাৰ বোলাই
বিহুতলীত যোড়শী গাভৰৰ কঁকালে নাচে।
কাৰণ,
সহজ অথচ গভীৰতাৰে
সকলোৱে বিশ্বাস কৰে
বহাগ মানেই অসমীয়া,
বহাগ মানেই অসম।

বিদিপ কুমাৰ বৰা
স্নাতক চতুর্থ যাগ্রাসিক (কলা)

ওমলিব নাপালো

সৰুতে মোমাইৰ ঘৰলৈ গৈছিলো
সেউতী মালতী জৰা বকুল ধন সোণ বাবু গুৰুল
চুবাটোৰ আটায়ে ওমলিছিলো মামাহঁতৰ বহল চোতালত।
সন্ধ্যা পৰত আইতাৰ পাৰিধিত বহি সাধু শুনিছিলো
পৰীৰ দেশ এখনত উৰি ফুৰিছিলো ওৰেটো বাতি।

সেয়া এতিয়া সৌৰৰণি।
দেউতাৰ বদলি সুত্রে ভৰি দিছিলো এই কংক্ৰিটৰ পৃথিৰীত
ওখ ওখ আটালিকা আৰু পকী পথবোৰৰ দৰে
ইয়াত মানুহবোৰো শিলেৰে গঢ়া।
প্ৰথমতে আহিয়েই মাক বৰকৈ আমনি কৰিছিলো—
চোৱা মা, ইমনে মোৰ স'তে নেখেলে,
অলি বায়ো নেখেলে মোৰ স'তে।

দেউতাৰ পদৱীৰ জোখাৰে এখন নামী স্কুলৰ ছাত্ৰী হ'লো মই ইয়াত
বিৰতিৰ পৰত লগৰীয়া হ'ল ডৰিমন নবিদা নিন্জা .....
হাঁহি হৈ পৰ্দাত জিলিকিল মিকি মাউচৰ কাটুন ছবি
ভিডিঅ' গেমৰ কীত হ'ল মোৰ আঢ়ুলিৰ কচৰৎ
ল'ৰালিৰ মধুৰ সময়বোৰ এখন কেলেণ্ডাৰ হ'ল
কোঠা এটাৰ সীমনাতে আবন্দ হ'ল মোৰ পৃথিৰী।

কেটেপা সাজি চৰাই হৰাই মই বৰ ভাল পাইছিলো,
ভাল পাইছিলো দুয়োটা হাতে আলফুলকৈ ধৰিবলৈ পথিলাৰ বংবোৰ,
ভাল পাইছিলো চিলা এখনৰ পিছে পিছে দৌৰি ফুৰিবলৈ,
ভাল পাইছিলো মাৰ্বল গুঁটিৰ যুঁজ আৰু বাবলুহঁতৰ নিৰ্দোষ কাজিয়াবোৰ।
বৰ মন যায় মামাহঁতৰ ঘৰলৈ যাবলৈ আকো
বহল চোতালখনত সোণ বাবুহঁতৰ সৈতে খেলিবলৈ,
কলঙ্গত নৱেন প্ৰমোদহঁতৰ সৈতে সাঁতুৰিবলৈ।

ওমলিব নাপালো

ওমলিব পোৱা হ'লে মই সেউতী হ'লো হয়
ওমলিব পোৱা হ'লে মই চৰাই হ'লো হয়
ওমলিব পোৱা হ'লে মই মানুহ হ'লো হয়

ইয়াত কোনো মানুহ নহয় ময়ো মানুহ নহয় একোটা বৰট
SONATA ঘড়ীৰ তিনিডাল কঁটাত বন্ধা আমাৰ সময়।

সাগৰিকা বৰা

স্নাতক দ্বিতীয় যাগ্রাসিক (কলা)

THE FACT IS THAT, I CAN'T ACT

Apart in solitude, joy i found
Amidst the purple nature blooming..
everything is variety striked.

But in my sub-conscious state
I find being happy with you.
Thus, I consolate..
Beauty vanishes, so did this few.

Circumstances are not the same at all times
Even what I am talking pleasures of now
Will disappear soon, following..
The only thing constant, will knock.

After a summer and a winter's experience
I have learnt not to anticipate and live happy..
As the fact is that, I can't act..
And hopefully, winter is here now can
Spring be far back

Rishika Borah

TDC 6th Sem (Arts)

নিয়তি

বুকুয়েদি পার হৈ গ'ল লুইতৰ কেইবটাও বান
তথাপি পিতাই মোৰ জী নুঠিল।
উকা কপাল, বগা সাজযোৰৰে আই তেনেকৈয়ে ব'ল।
কণমাণি ভনীজনীয়ে আজিও মোক সোধে—
যোৱা বাটেৰে পিতাই আহিবনে ঘূৰি?
কেনেকৈনো কওঁ তাইক
যি বাটেৰে গুচি গ'ল পিতাই
উল্লটি অহাৰ পথ যে চিৰৰদ্দ।
চাওঁতে চাওঁতেচোন তাইয়ো বৰেজনী হৈ পৰিল,
তথাপি তাই পিতাইৰ কথা সোধে—
দাদা, ঘূৰি আহিবনে পিতাই?

নীৰৰ মই !
কাৰণ তাইৰ এই প্ৰশঠটোৰ উন্নৰ
মোৰ ওচৰত যে নাই।
উকা কপাল বগা সাজযোৰে আইকো নিবুকা কৰিলে
উপায়হীন মই।
নিয়তিৰ এই আকস্মিক সিদ্ধান্তত।

মৃন্ময় বৰা

স্নাতক দ্বিতীয় যাগ্রাসিক (কলা)

জলছবি

দিহিঙ্গৰ এইপাৰে মই
সিপাৰে হেল'জেন, চিএফএলৰ পোহৰ নেদেখা
এহেজাৰ জনতা।

বাৰিবা আহিছে
আজি দিহিঙ্গে চকুলো টুকিব,
কালিলে দিহিঙ্গে পাৰ ভাঙি আহিব,
পৰহিলৈ দিহং আউলী-বাউলী হৈ পৰিব,
ঠিক বৰদৈচিলাই চুই যোৱা
তামোলজোপাৰ দৰে।

আজি ইপাৰ-সিপাৰ নাই
মই আৰু হেল'জেনৰ পোহৰ নেদেখা এহেজাৰজনে
একেলগে পানীৰ মাজত ক্ৰিবকাম,
একেলগে চাই ৰ'ম
গোহালি এৰি খৈ গৰ-ছাগলীবোৰ
ডটি যোৱাৰ ছবি।
একেলগে উপভোগ কৰিব
দিহিঙ্গৰ সংহাৰী ৰূপৰ
ক্ৰেক এণ্ড হোৱাইট চিনেমাখন।
একেলগে চিৰা আৰু বিস্কুটৰে সকাহ দিম উদৰৰ বনজুইকুৰাক,
একেলগে আকাশত হেলিকপ্টাৰ উৰিব
দুয়োপাৰে আশাৰে চাই ৰ'ম
হেলিকপ্টাৰ নমাৰ ছবিখনি।

বৰ্ণা গোস্বামী

স্নাতক দ্বিতীয় যাগ্রাসিক (কলা)

পূজনীয় আইলৈ

মৰমৰ আই
মৰম লবি।
বহুত দিন হ'ল
তোৰ খবৰেই পোৱা নাই,
সেয়ে আজি তোলৈ বুলি একলম
লিখিবলৈ বহিলো অ' আই।

আই অ'
তই যে সৰতে মোক
কষ্ট পাম পাম বুলি
একোকে কৰিবলৈ দিয়া নাছিলি
এতিয়া মই সকলো কৰিব পাবো
ঠাই সৰাৰ পৰা
ছাৰ বাইদেউহ্তৰ পিঞ্চা কাপোৰবোৰ ধোৱালৈকে
ভাত বনোৱা, বাচন ঘোৱা সকলো

জান আই
ইয়াত মোৰ কষ্টৰ লগৰী
কোনোৱেই নাই,
কোনোৱেই নাই মোৰ
সুখ-দুখৰো সমভাগী।
আছে কেৱল
অভিজাত্যৰ মালা পিঞ্চা
ছাই বাইদেউ আৰু তেওঁলোকৰ
গাত ব'দ নপৰা দুলাল-দুলালী।

জান আই,
ইয়াত সদায় অশ্বীল গালি-গালাজবোৰ শুনি শুনি
মই পাহৰিয়ে পেলালো
মৰমৰ এয়াৰ মাতনো কি।
পিতাই নথকাৰ বাবেইতো
এদিন মই পঢ়া সামৰি
ঘৰৰ বোজা মূৰত লৈ
আহিব লগা হ'ল লোকৰ ঘৰত
খাটিবলৈ গেৱাৰি।

কিন্তু আই,
ভাইটি আৰু ভণ্টিক তই কেতিয়াও নিদিবি
লোকৰ ঘৰত হ'বলৈ চাকৰ-চাকৰণী।

এইবাৰ মোৰ দৰমহাৰ টকাকেইটাৰে
সিহ্তক এখন ভাল স্কুলত নাম লগাই দিবি
আৰু বাকীকিটা টকাৰে

তই এয়োৰ নতুন সাজ কিনিবি।
মোৰ কথা বেছি চিন্তা কৰি নাথাকিবি
সুখেইতো বিচাৰি ফুৰিছো
দুখৰ মাজেৰে লবি-ঢাপৰি।

জান আই,
সৰতে চুমাৰে তই বুলাই থোৱা
তোৰ মৰমী কণমানিজনীৰ
কোমল হাতদুখনি আজি আৰু
কোমল হৈ থকা নাই।

আই অ'
কেতিয়াৰা বুকুখন বেজাৰতে
বৰকৈ বিয়ায়,
তোক এবাৰ চাবলৈ
বৰকৈ মন যায় অ'।
কিন্তু কি কৰিবি
উপায়ো যে নাই,
নগৰৰ চাকৰিৰ ছুটীয়ে নাপায়।
মোৰ এদিন ক্ষতি হ'লেই
ছাৰ-বাইদেউহ্তৰ বৰ কষ্ট হয়

আই অ',
পিতাইৰ যে সপোন আছিল
এখন হেপাঁহৰ ঘৰ সজাৰ
আমি ডাঙৰ মানুহ হোৱাৰ,
পিতাই আৰু তোৰ আশাৰোৰ
মই পূৰণ কৰিম আই
মাথা ভাইটি আৰু ভণ্টিক লোকৰ ঘৰত
গেৱাৰি খাটিবলৈ নপঠিয়াবি আই,
সিহ্তক স্কুললৈ পঠিয়াবি
ডাঙৰ মানুহ কৰিবি।

শেষত আজিলৈ সামৰো আই
অ' মোৰ আজলী আই
তোৰ আৰু পিতাইৰ সপোন
মই পূৰণ কৰিম আই
দুখৰ হৃমনিয়াহবোৰ আঁতৰাই
সুখৰ চাকিটি জুলাই
অ' আই
সুখৰ চাকিটি জুলাই।

জ্যোতিশিখা বৰা
স্নাতক চতুর্থ যাগ্রাসিক (কলা)

জোনগলা বাতির আলাপ

জোনাক সৰা বাতি
শেৱালিবোৰে নিয়ৰৰে কৰে মধুৰ আলিংগন
কুঁৰলীবোৰে ভিজা ভিজা ঘিলৰ পাৰত বহি
আৰঙ্গ কৰে নিঃশব্দতাৰ কথকতা
আৰু নিলাজৰ দৰে চাই বয়
জোনাকৰ স্নান

জোন গলা বাতি
অচিন গলিৰ বিকল ষ্ট্ৰিট লাইটবোৰে
নীৰৱে মাৰে এটি সকাহৰ হাঁহি
আৰু চাই বয়
কুপালী জোনত বিভোৰ হৈ গমন কৰা
কুপহাজীনীৰ নিভয় প্রতিছৰি

জোনাকসৰা মায়াৰী বাতি
বিচ্ছিন্ন কোনো পথীয়ে
বিজুলী তাৰত বহি মনত পেলায়
কুপালী হৈ পৰা চিনাকী বাঁহলৈ
নাৰিকল গছৰ কঁাচিয়লি পাতত
জোনাক পুওৰা বাতিলৈ।

জোনগলা বাতি চি.এফ.এলবোৰেও
মূৰ তল কৰি চাই বয়
দুৰৈৰ কৃত্ৰিম পোহৰহীন
কুপালী নিমাতী ঘাটলৈ।

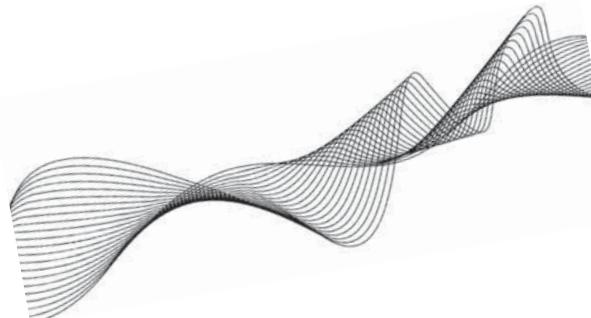
বুণা গোস্বামী
ন্যাতক দ্বিতীয় যাগাসিক (কলা)

The English Language

The English Language is very strange
There are conventions we cannot change
The plural of box, we say boxes
But ox is Oxen, never oxes
The plural of mouse becomes 'mice'
But house never becomes 'hice'
The plural of man we say 'men'
Why should not the plural of pan be 'pen'?
Many a brothers we call 'bretherr' but
Many a father is not 'fatherr'
So English, I say, you all will agree
to be the funniest language you ever did see.

Bharat Bhushan Saikia

T.D.C 6th Sem (Arts)

If i could go back again

If i could go back again
Will there be someone waiting
To forgive my sins?
The bewildered spring won't be there anymore
To listen to me
My idyllic mind is no longer craving
All i see is a beauty of solitude.
Oh ! almighty if i go back again
Will you ne there to forget my sins?
Oh the good souls
Will you remember my sins?
Or will i stay in your memories?

Sibani Borah

TDC 4th Sem (Science)

କୁ ଥା ଶି ଖା

ହେବା ଯୋରା ସଂ

ବିତୁରାଜ ଶଟ୍ଟକୀୟା
ମାତକ ଦ୍ୱିତୀୟ ସାଂଗ୍ୟାସିକ (ବାଣିଜ୍ୟ)

ଆଜି ଦେଓବାର । ବାତି ଭାଲକେ ଟୋପନି ଅହା ନାହିଁ । ମନଟୋଡ ଭାଲ ଲାଗି ଥକା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏଟା କଥାର କାବଣେ ମନତ ଆନନ୍ଦଓ ଲାଗିଛିଲି— ବହୁଦିନର ମୂରତ ଆଜି ନିଜ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଷ୍ଠିର ପରା ସରଳୈ ବାଙ୍ଗା ହର୍ମ । ହେପାହର ସରଖନିଲେ ଯୋରାର ଆନନ୍ଦହି ବେଳେଗ । ତାତେ ମୋର ଭାଲ ଲାଗେ ଚିବ ଚେନେହି ଅସମୀର ପ୍ରକୃତିର ଅମ୍ଭିଆ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ । ଏହି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରାର ମୋର ବୁକୁତ ଯେ କିମାନ ହେପାହ !

ବାତିପୁରା ୯ ମାନ ବାଜିଛେ । ସୌନକାଳେ ଗା-ପା ଧୁଇ ବ୍ରେକଫାଷ୍ଟ କବି ଦିଲ୍ଲୀର ପରା ସର ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କରିଲୋ । ବହୁଦିନର ମୂରତ ସରଲେ ଆହି ମନଟୋ ବହୁତ ଭାଲ ଲାଗିଲି । ସର ପାଇ ଅଲପ ସମୟ ଜିବଣି ଲାଗିଲା । ମାର ସୈତେ ବହୁତ କଥା ପାତିଲୋ । ଲଗତେ ମାକ କଲୋ ଯେ, କାଇଲେ ମୋର ବଞ୍ଚ ବିଯାନର ଲଗତ ମନୋମୋହା ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରିବାଲେ ଯାମ । ମାଯେ ମୋକ ପ୍ରଥମତେ ଯାବାଲେ ବରକୈ ବାଧା ଦିଛିଲ, କିନ୍ତୁ ମହି ଜୋର କରା ବାବେ ମୋକ ଯାବାଲେ ସମ୍ମତି ଦିଲେ ।

পিছদিনা মোৰ আটাইতকে ভাল বন্ধু বিয়ানৰ লগত প্ৰকৃতিৰ সেউজীয়া সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰাৰ আশাৰে আমাৰ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলো। গাড়ীৰ পৰা নমাৰ পিছত আমি দুয়ো আনন্দমনে প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰ মনোমোহা দৃশ্য উপভোগ কৰি গৈ থাকিলো। মোৰ বন্ধু বিয়ান এজন ভাল বেহেলাবাদক। সি পিঠিত বেহেলাখন ওলোমাই লৈছে। প্ৰকৃতিৰ মনোমোহা দৃশ্যবোৱে আমাৰ দুয়োৰে মন ৰঙীন কৰি তুলিছিল। চিৰসেউজ পৃথিৰীখনে দুয়োকে আপোনপাহৰা কৰি পেলাইছিল। পাহাৰৰ একা-ৰেঁকা বাটেৰে গৈ থাকোঁতে আমাক প্ৰকৃতিৰ সৌন্দৰ্যই যেন হাতবাউলি মাতিছিল, লগতে তাত থকা চৰাই-চিৰকটিবোৰে সুৱলা মাতেৰে আমাক আদৰণি জনাইছিল।

এজোপা আঁহতৰ ছাঁত আমি জিবালো। গুণগুণকৈ গান এটা মোৰ ওঁঠৰ পৰা নিগৰি ওলাল। বিয়ানেও বেহেলাখন উলিয়াই তাঁত বেপ দিলে। গোটেই পৰিৱেশটোৱেই কিবা মায়াময় হৈ উঠিল।

অৱসাদ আঁতৰাত আমি দুয়ো মাথো আকৌ মনোমোহা দৃশ্য উপভোগ কৰি আগুৱাই গৈ থাকিলো। ঠিক অলপ দূৰ যোৱাৰ পাছতেই আমি এজন অচিন ব্যক্তিক হঠাৎ লগ পালো। সেই ব্যক্তিজনে আমাৰ লগত বহুত বেয়া আচৰণ কৰিছিল আৰু আমাক সেই প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য চাবলৈ যোৱাত বাধা প্ৰদান কৰিছিল। কিন্তু আমি সেই ব্যক্তিজনৰ কথালৈ মন নিদি প্ৰকৃতিৰ মনোমোহা দৃশ্য উপভোগ কৰিবলৈ পাহাৰীয়া এখন ভিতৰৰা গাঁওখনৰ প্ৰৱেশ কৰিলো। সেই গাঁওখনৰ প্ৰকৃতিৰ মনোমোহা দৃশ্যই আমাৰ দুয়োকে বৰকৈ আঘন্ত কৰিলে। সেই গাঁওখনত এটা বৰ সুন্দৰ জলপ্ৰপাত আছিল। পাহাৰৰ পৰা নিগৰি অহা জলধাৰাই আমাৰ মনটো সজীৰ কৰি তুলিছিল। সেই মনোমোহা দৃশ্যবোৰ চাই মালৈ ফোন কৰিলো- “তেল্লে”। মা, আমি আহি পালোহি। বুজিছা, এই ঠাইখনৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰ উপভোগ কৰিবলৈ আমাৰ ভুল হ'ল নেকি? নে প্ৰকৃতিৰ মনোমোহা দৃশ্যবোৱে উপভোগ কৰাটোৱে আমাৰ ভুল হ'ল? তেওঁলোকক হাতযোৰ কৰি বাবে বাবে কলো- “আমি অসমীয়া হয়। আমাক নামাৰিবি। মোৰ গাটো বৰকৈ বিষাইছে আৰু নামাৰিবি। চা, মোৰ ওঁঠ ফাটিৰ লৈছে, মোক আৰু নামাৰিবি। মই তহুঁতৰ বাবে আৰু বাঁহীটো বজাৰ নোৱাৰিম। আমাৰ হাত ভৰিও ভাঙি পেলালি। আমাক মাৰি মাৰি আধাৰৰা কৰিলি। এতিয়াতো যাবলৈ দে। আমাক জীয়াই থাকিবলৈ দে। আমাক নামাৰিবি। আমাৰ বহুত সপোন আছে, বহুত আশা আছে। আমাক আমাৰ আশাৰোৰ আমাৰ সপোনবোৰ পূৰণ কৰিব দে, আমাক জীয়াই থাকিব দে, আমাক নামাৰিবি। ঘৰত মায়ে আমালৈ অপেক্ষা কৰি আছে আমাক চাৰলৈ। আমাৰ মৰমৰ মা জৰীৰ বুকুখন শুদা কৰি নেপেলাবি, মাৰ বুকুৰ পৰা আমাক কাঢ়ি নানিবি।”

আমাৰ দুয়োৰে গাৰ পৰা তেজ নিগৰি আহিল। দুয়ো অৱশ্য হৈ পৰিলো, তথাপি আমি তেওঁলোকক চি৞্চিৰি চি৞্চিৰি কলো যে— আমি সোপাধৰা নহয়, আমি অসমীয়া হয়। প্ৰকৃতিৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰিবৰ বাবেহে আমি ইয়ালৈ আহিছিলো। কোনো দুঃখার্থ কৰাৰ উদ্দেশ্যে অহা নাই। আজিৰি সময় কঢ়াবলৈহে আহিছিলো। মোৰ বন্ধু বিয়ানেও তেওঁলোকক হাতযোৰ কৰিছিল- “ককাইদেউহাঁত অ’ আমাক নামাৰিবি।” চি৞্চিৰি চি৞্চিৰি কৈছিল— “আমি অসমীয়া হয়, আমি সোপাধৰা নহয়। মই এজন শিল্পী, এই অসমীয়া আইৰ সন্তান।” তেওঁলোকক চি৞্চিৰি চি৞্চিৰি কলো- “মোৰ মোনাখনত মোৰ গগণাটো পৰি আছে। এবাৰ মই বজাই দিঁও। তেতিয়া চাঁগে তহুঁতে বুজি পাৰি যে আমি সোপাধৰা নহয়, মই দুয়োজন শিল্পী হয়। সঁচাকৈ আমি অসমীয়া হয়। কেনেকৈ বুজাওঁ তহুঁতক— আমি দুঃখার্থ কৰি ফুৰা অসং উপায়োৱে অসমত সোমোৱা অনা অসমীয়া পাষণ্ড নহয়, আমি অসমীয়া হয়?”

কিন্তু নাই তেওঁলোকে আমাৰ কথা নুশ্বনিলে। তেওঁলোকে আমাক কিয় মাৰিছে আমি ধৰিব পৰা নাই। দিনৰ ভাগতে ফুৰিবলৈহে আহিছিলো ইয়াৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰিবলৈ। কোনো দুঃখার্থ কৰিবলৈতো অহা নাছিলো। নিজৰ ঠাইখনত মুকলিমূৰ্বীয়াকে ঘূৰাটোৱে আমাৰ ভুল হ'ল নেকি? নে প্ৰকৃতিৰ মনোমোহা দৃশ্যবোৱে উপভোগ কৰাটোৱে আমাৰ ভুল হ'ল? তেওঁলোকক হাতযোৰ কৰি বাবে বাবে কলো- “আমি অসমীয়া হয়। আমাক নামাৰিবি। মোৰ গাটো বৰকৈ বিষাইছে আৰু নামাৰিবি। চা, মোৰ ওঁঠ ফাটিৰ লৈছে, মোক আৰু নামাৰিবি। এতিয়াতো যাবলৈ দে। আমাক জীয়াই থাকিবলৈ দে। আমাক নামাৰিবি। আমাৰ বহুত সপোন আছে, বহুত আশা আছে। আমাক আমাৰ আশাৰোৰ আমাৰ সপোনবোৰ পূৰণ কৰিব দে, আমাক জীয়াই থাকিব দে, আমাক নামাৰিবি। ঘৰত মায়ে আমালৈ অপেক্ষা কৰি আছে আমাক চাৰলৈ। আমাৰ মৰমৰ মা জৰীৰ বুকুখন শুদা কৰি নেপেলাবি, মাৰ বুকুৰ পৰা আমাক কাঢ়ি নানিবি।”

কিন্তু নাই সিহঁতে আমাৰ কথা নুশ্বনিলে। লাঠি, টাঁড়েনৰে মৰিয়াই মৰিয়াই শেষ কৰি দিলে আমাক। মাৰ বুকুখন উদং কৰি পেলালো। আমাৰ দোষ কি আছিল? অসমীয়া হৈয়ো অসমীয়াইয়ে আমাক শেষ কৰিব ভৰাই নাছিলো, আপোনেই আমাক মাৰি পেলাব ভৰাই নাছিলো। মা তই মোক ক্ষমা কৰি দিবি— মই তোৰ কথা বাখিব নোৱাৰিলো। তই চাঁগে আমালৈ বাট চাই আছ? কি কৰিবি মা, এই নৰপিশাচৰোৰে আমাক যাবলৈ নিদিলে। তোৰ পৰা আমাক বহুত দূৰলৈ লৈ গ'ল অ’ মা। দেউতা, মোক বেয়া নাপাৰা। তোমাৰ সপোনবোৰ আমি পূৰণ কৰিব নোৱাৰিলো। তোমাৰ লগত আমাৰ কথাই পতা নহ'ল নহয়। আমাৰ জীয়াই থকাৰ বহুত ইচ্ছা আছিল। কিন্তু বক্ষ কৰিব নোৱাৰিলো নিজকে আপোন দানৱৰ হাতৰ পৰা। সেই নৰপিশাচকেইটাৰ ওচৰত হাৰ মানিলো। প্ৰকৃতিৰ মনোমোহা দৃশ্যবোৱেই আমাৰ কাল হ'ল। আজি অসমীয়াই অসমীয়াক চিনি নাপালো। নিয়তিৰ ওচৰত হাৰ মানি মাৰ বুকুখন উদং কৰি এই চিৰসেউজ পৃথিৰীখনৰ পৰা আমি বিদায় ল'লো। আজি অসমীয়াৰ হাততেই অসমীয়াৰ প্ৰাণ গ'ল। ■

নাতি মোহ

সেউজস্থিতা হাজরিকা

স্নাতক দ্বিতীয় বাগ্যাসিক (কলা)

— নহয়, সেইটো হ'বই নোৱাৰে ।

আইতাকৰ কথাত আঘুবিশ্বাসৰ সুৰ। তেওঁ নাতিয়েকক টোপ পৰিবলৈকে নিদিয়ে। আৰু ককাৰকো জানো কম। একে প্ৰাণীৰ মাছ।

— আমাৰ সি একো নাজানে সৰু হৈ আছে। তাৰ কথা যিয়ে তেনেকৈ কৈছে তাৰ মুখত পোক লাগক।

এইবাৰ বাপেকৰ বকনি আৰস্ত। বাপেকে মুখ মেলা মানে চুৰুৰী আটাইবোৰে শুনা আৰু জনা। হ'লেও সূৰ্যৰ মুখত সোপা দিয়া নাযায়। বাপেকে বকিলে সকলো চুপ।

— তোমালোকেই তাক লাই দি দি মুৰত তুলিলা। এতিয়া মোৰ তেজটোপা খাইছে। আজি ঘৰলৈ আহক। ঠিককৈ এজাৰণ দিম।

মাকে বাপেকৰ খৎ কেনেকৈ দমাৰ লাগে জানে।

— হেৰি, অফিচৰ পৰা আহি পাইছেহিহে। বকলা মেলিবৰ হ'লেইনে? আহক মুখ-হাত ধুই ভাতকেইটা খাই লওকহি। সেইবোৰ কথা পিছে পৰেও বকিব পাৰিব।

বাপেকক এইদৰেই নিবন্ধ কৰা যায়। অকল মাকেহে পাৰে। অলপ খৎ উঠোতোই শাস্ত কৰিব পাৰিলে সকলোৰে পক্ষে পৰম মংগল। অন্যথা ফিৰিঙ্গতিৰ পৰা খাণ্ডৰ দাহো হ'বগৈ পাৰে। ঘৰৰ বাচন-বৰ্তন, চকী-টেবুল ভাণ্ডি খাষ্টাং কৰে। তেনেকুৰা সময়ত মাকেও দুইচাৰি চাট পায়।

আইতাক, ককাক, বাপেকৰ চিএৰ-বাখৰ, ওখোনা-ওখনিন্ত গোচৰ দিবলৈ অহাজন ক'ববাতোই থাকে। আইতাকৰ আদালতত নাতিয়েকৰ সদায় সাত খুন মাফ। সি একো নজনা ল'ৰা। সৰু ল'ৰা।

বাপেকৰ ক্ষেত্ৰত সেইটো নহ'ব। অমখ মানুহ। তুৰিমুৰি, নাগৰ বাণি দিয়া কথা ভাল নাপায়। লাগিলো নিজৰ পুতেকেই হওঁক।

গোচৰবোৰনো কি? এই বোলে সমুদ্রই ছোৱালী এজনীৰ ক্ষেলপাত ভাঙিলে, ল'ৰাটোৰ চোলাত চিএগী মাৰি দিলে, কাৰোৰাৰ বহি ফালিলে ....। অভিযোগৰ অন্ত নাই। অফিচৰ পৰা আহি ভাতকেইটা খাই বাপেকে অলপ পৰ জিৰায়। তাৰপিছত গৰগাই বাঞ্ছি মন্দিৰলৈ ওলাই যায়। কেইচিলিমমান শিৱবাবাৰ প্ৰসাদ লৈ ধৰ্মকথা আলোচনা কৰে। শিৱগীতাখন বুদ্ধই সুৰ লগাই পত্তে। নকুলে ভাঙ্গি কৰে। আটায়ে শুনে।

চাৰিআলিৰ আঁহতজোপাৰ তলতেই শিৱমন্দিৰটো। সন্ধিয়া সন্ধিয়া ভক্তসকল গোট খায়। বাপেকে শিৱবাবাৰ প্ৰসাদ খাই উভতি আহোঁতে ৰাতি ভালেমান পৰ হয়। ‘প্ৰসাদ’ৰ নিচাত একপকাৰৰ

টোপনিয়ে হেঁচি ধৰে আৰু টোপনিয়াই টোপনিয়াই ঘৰ সোমায়। ঢাকি থোৱা ভাত সমানে এফাল এৰে।

ৰাতিপুৱাই মানুহটো সুস্থ। সকলো কামৰে তদাৰক কৰে। মাকে ভাত ৰন্ধা, পুতেকে কিতাপ পঢ়া আদিবোৰতো নজৰ বাখে। আঠ বজাত অফিচলৈ যোৱালৈকে মাকৰ ঘ্রান্তি ঘূৰাই দিয়ে। হ বুলিলৈ হ'ব লাগিব, লাগ বুলিলৈ পাৰ লাগিব।

তাৰপিছৰ গোটেই সময়খনিন্ত ঘৰৰ সকলো স্বাধীন।

সমুদ্রই আইতাকক আবদাৰ ধৰে— “আইতা, মোক খাৰলৈ কিবা এটা দিয়া না।”

— কি খৰা সোণ?

— ভাত নাখাওঁ।

— তেন্তে?

— গাখীৰ আৰু বইল কণী।

আইতাকৰ লৰা-তপৰা লাগে। গাখীৰ-কণী তৎক্ষণাত হাজিৰ।

হাইস্কুললৈ যোৱাৰ লগেলগেই আইতাকৰ খদমদম লাগিল।

নতুন স্কুল, নতুন চোলা-কাপোৰ, গৰম ভাত, জোতা মোজা ....।

নাতি পতা-পত তৈয়াৰ হৈ স্কুললৈ আনন্দ মনেৰে যায়।

মানুহৰ আগত কয়- আমাৰ ই অমুক, আমাৰ ই তমুক।

আইতাৰকে ডিউচন মাষ্টৰ বিচাৰি আনে। দুটকা সৰহকৈ দি ঘৰতে পচুৱায়। ককাকে বৰ্খি থাকে। জানোচা মাষ্টৰে নাতিৰ গাত হাত তোলে। পইছা দিচে মৰমেৰে পচুৱাব লাগে। নাতি আলসুৱা।

নাতিয়ে ডিউচন মাষ্টৰ কাণে-মূৰে উঠে।

দুলিনমান আহি গাষ্টিৰ। আকো নতুন মাষ্টৰ। নতুন জমানা।

লাগ বুলিলৈ হ'ল। নাতিয়ে সকলো পায়। এই বয়সতে ঘড়ী, টকা-পইছা। এখন নতুন চাইকেল। নাতি গাড়ীৰে স্কুললৈ যায়। চাইকেল চোতালতে চলায়।

নাতি ডাঙৰ হয়। ওপৰ শ্ৰেণী পায়। সকলোকে গেঙেৰি দিব পৰা হয়। মাকৰ গণিতাই নকৰে। তাৰো কাৰণ আছে।

দহমান বজাত মাক ঘৰৰ পৰা ওলাই যায়। আবেলি ঘূৰি আছে। মাকৰ কেতিয়াৰা নগৰত, কেতিয়াৰা হোটেলত দেখাই দেখে। লগত কোনোৰা নহয় কোনোৰা থাকেই। জনাই জানে, মাকে কাৰ লগত কি কথা পাতে, কাৰ লগত কেনেকুৰা সময় কটায়। কাপোৰ-কানি পিঙ্গাৰ ঢঙেই সকলো কৈ দিয়ে।

বাপেক চুক্মুদা কুলি। উপায় নাই। তেওঁ বৃদ্ধ হৈছে। গাভৰ পত্নীক চঙ্গলিবৰ সামৰ্থ্য নাই।

নাতিৰ মোহত ককাক-আইতাক পাগল। নাখায়ো খুৱায়। নাতিয়ে তাৰেই ফাইদা তোলে।

— আইতা মোক নতুন স্কুল বেগ লাগে।

— আইতা মোক ম'বাইল লাগে। লগৰ চৰবে আছে।

— আইতা টকা চাৰি হাজাৰ দিয়ক। পিক্নিক যাওঁ।

পেন্নৰ টকাকেইটা নাতিলৈ হয়হে।

এদিন নাতিয়ে কলেজ গচকে। ককাক-আইতাকৰ গা সাতখন-আঠখন। নাতিয়ে আবদাৰ ধৰে- তাক এখন বাইক লাগে। নতুন

মডেলৰ। ককাক-আইতাকৰ গা সাতখন-আঠখন। দেউতাকে গেঁড়েবি মাৰি উঠে। তেওঁ সিমানৰ মানুহ নহয়। সৰু চাকৰি। দৰমহাৰ টকাৰে বাইক কিনিব নোৱাৰে।

নাতিয়ে ঘৰৰ বস্ত্র-বাহানি ভাঙে।

বাপেক-পুতেকৰ মাজত ঘোৰযুদ্ধ আৰম্ভ হয়। আইতাকে বকে-“বাপেকটো হৈ ল'ৰাটোৰ মনৰ কথা নুবজে। সি সৰু হৈ আছে। যি লাগে বুলিছে ধাৰ-নুই কৰি আনি দে। খাবলৈ-খুঁটিবলৈ একেটিয়ে ল'ৰা।”

বাপেক মন্দিৰলৈ যায়গৈ।

আইতাকে নাতিক মৰম কৰে। ফুচুলাই ভাত খুৱায়।

অসম্ভূত মনেৰে নাতি কলেজলৈ যায়। আহে। কাৰো লগত বিশেষ কথা নাপাতে। সি গহীন হয়। সোধা কথাটোৰহে উত্তৰ দিয়ে। ঘট্টাৰ পিছত ঘণ্টা কিতাপৰ টেবুলত বহি থাকে। আইতাকে ভাৰে-নাতিয়ে পঢ়িছে।

নাই। নপত্তে।

ম'বাইলত ব্যস্ত। ফেচুক-ইন্টাৰনেট আদি কিছুমান ৱেবছাইটত ব্যস্ত। নাতি এতিয়া বঙ্গীন প্ৰথীৰীৰ বাসিন্দা।

নাতিৰ বিজাল্টৰ দিনা আইতাক-ককাকৰ হাটলৈ বাটলৈ চাই চাই চকু বিয়ায়। নাতি ঘূৰি নাহে।

বিচাৰ-খোচাৰ কৰি গম পোৱা গ'ল নাতি পুলিচ থানাৰ লকআপত আছে।

কিষ্ট কৰিয়?

— লগৰ ল'ৰাৰ লগত মদ খাই সমুদ্রই ছোৱালী এজনীক বেপ কৰি হাতে-লোতে ধৰা পৰিছে।

আইতাকে কথায়াৰ বুজি নাপায়। পঢ়া-শুনা নথকা মানুহ।

— হেৰৌ, কথায়াৰ ভালাকৈ বুজাই কচোন। বেপ কৰা মানে কি অ'?

— ধৰ্ষণ আইতা।

— ধৰ্ষণ মানে কি?

— তেন্তে আৰু বুজাই ক'ব নোৱাৰি।

আইতাকক কথায়াৰ কোনোবাই বুজাই দিলে। আইতারকে অবিশ্বাসৰ সুৰত কৈ উঠ্যে —

— নহয়, সেইটো হ'বই নোৱাৰে। সি সৰু ল'ৰা। সেইবোৰ একো নাজানে। লগবোৰেহে আচলতে তাক এনেকুৰা বিপদত পেলাইছে।

— জুয়ে হাত পোৱাৰ পিছতো আপোনাৰ চেতনা নহ'ল আইতা। অত্যধিক নাতি মোহে আপোনালোকখ খালো।

— কি ক'লি? মোৰ নাতি থানাত থকা বুলি জানি বং লাগিছে নহয়। মই জানো নহয়, মোৰ নাতিটোৰ ওপৰত তহ্তৰ চৰবে হিংসা। মই মুখ মেলিলেই তহ্তৰ গৰ্ভ দেখা পাওঁ বুইছ।

ধৰ্মকি খাই খৰৰ দিওঁতাজন গুচি গ'ল। আইতাকে লো-চপোৱা লগালৈ। নাতিটোক থানাৰ পৰা মোকলাই আনিবগৈ লাগে। পুলিচে চাগে মিছাতে মৰিয়াইছে।

ক্ৰোধ, দুখ, ক্ষোভ আৰু হতাশাত মূক হৈ বহি থকা বাপেকক আইতাকে দৰিয়ালৈ— “হেৰৌ বাপুকণ, থানালৈ তয়ে যাচোন।” ■

শেষ আশ্রয়

অৰূপা বৰঠাকুৰৰ আজিৰ পৰা নতুন পৰিচয় বৃদ্ধাশ্রম ‘আমাৰ ঘৰ’। নতুন এটা পৰিৱেশ নতুন মানুহখনিনৰ লগত মুখামুখি। তেওঁৰ বাবে সপোনৰো অগোচৰ আছিল জীৱনৰ অস্তিম সময়খনিন নতুন মানুহ কিছুমানৰ লগত অতিবাহিত কৰিব লাগিব। অৰূপা বৰঠাকুৰে খিৰিকিখনৰ কাষতে বহি জীৱনৰ নানা বঙ্গী স্মৃতিবোৰ আবেলি সময়খনিত অস্ত যোৱা সুৰঘৰ লগত তুলনা কৰিছে।

অৰূপাই নিজৰ জীৱনৰ দুখ কষ্ট ত্যাগ একায়ৰীয়াকৈ হৈ হাঁহি আনন্দৰে অতি সুন্দৰকৈ ঘৰখন চলাই নিছিল। পুত্ৰ কন্যাৰে ভৰপূৰ এখন ঘৰ য'ত আছিল মাত্ৰ অৰূপা বৰঠাকুৰৰ হাঁহিৰ মিঠা টুকুৰা, পুত্ৰ কন্যাৰ জীৱন গঢ়াৰ বাবে মাক হিচাপে কৰিব লগা সকলো কষ্ট ত্যাগ আৰু অনুশাসন। পৰ্যায়ক্ৰমে পুত্ৰ অনিবাগ আৰু কন্যা আৰোহী সমাজত প্ৰতিষ্ঠিত হ'ল। অনিবাগ ইঞ্জিনিয়াৰ আৰু আৰোহী ডাক্তাৰ বুলিয়ে চিনাকী দি ভাল পাইছিল অৰূপা বৰঠাকুৰে। সিহঁতৰ সফলতাই তেওঁৰ জীৱন সাৰ্থক কৰিছিল। অৰূপাই জীৱনত পোৱা দুখ আৰু ত্যাগৰ মূলতে অনিবান আৰু আৰোহীৰ সফলতা বুলি ভাবিছিল।

কিষ্ট আজি যেন এই সকলোৰোৰ সপোন সপোন লাগিছে। অৰূপা বৰঠাকুৰে সপোনতো ভৰা নাছিল এনিম তেওঁৰ বাৰ্ধক্যই জীৱনৰ কাঁইট হিচাপে তেওঁৰ লগত প্ৰতাৰণা কৰিব। অনিবান এতিয়া খুৰেই ব্যস্ত। বৰ্তমান যুগৰ লগত মিলাই কেনেদেৰে ধন, সম্পত্তি, গাড়ী, ফ্ৰেট বচাৰ লাগে তাৰহে চিন্তাত মগ্ন। এইবোৰ তুলনাত মাক

নদিতা বৰা | স্নাতক চতুর্থ যাগাসিক (কলা)

একেবাৰেই নগন্য। অনিবান আৰু তাৰ পত্নীয়ে যোৱা নিশা মাকক মুখৰ আগত বহুৱাই এনে এটা প্ৰস্তাৱ দিলৈ যিটো শুনি তেওঁৰ হৃদয়ে এক মুহূৰ্তৰ বাবে চিৎকাৰ কৰি উঠিল। তেওঁ মাথো কপিছে আৰু কাণত ভাহি উঠিছে ‘মা তুমি এতিয়া অকলশৰীয়া। তোমাৰ বয়সেই তোমাৰ শৰীৰলৈ বহি ৰোগক আমন্ত্ৰণ কৰিছে। মইনাহাঁত্তো হোষ্টেলত থাকে, আমাৰো সময় নাই তোমাৰ লগত লাগি থাকিবলৈ। গতিকে লাগতিয়াল বয়-ব্যস্ত সকলো সমাৰা। আমি কাইলৈ এষ্টাইত হৈ আহিম।’

অৰূপাৰ জীৱনৰ হাঁহি, কান্দোন, ত্যাগ আৰু সৰু সৰু অথচ গুৰুত্বপূৰ্ণ বহি কথাই জড়িত হৈ আছিল নিজ ঘৰখনত। কিষ্ট আজি তেওঁ পুত্ৰ, কন্যাৰ পৰা অবহেলিত। তেওঁ অকণমান সময় দিবলৈ আহৰি নাই সিহঁতৰ। তথাপিৰ যেন স্তৰ নহয় অৰূপাৰ জীৱনৰ গতি। আগুৱাই যাব তেওঁ সময়ে যেতিয়া যিটো কৰিবলৈ দিয়ে সেই কামে কৰিব। আজিও তেওঁ সেই পথৰে যাত্রী হৈ নতুন উদ্যমৰে জীৱনৰ বাকীচোৱা কাল অতিবাহিত কৰিবলৈ প্ৰস্তুত হ'ল। মনত তেওঁৰ নতুন নতুন বহি প্ৰশং উথাপিত হৈছে আজি। কিয় আজিৰ প্ৰজন্মই টুকা পইচা সম্পত্তিৰ নামত নিজৰ জন্ম দিওতা পিতৃ-মাতৃক অকণমান সময় দিব নোৱাৰে? অথচ সন্তানৰ বাবে পিতৃ-মাতৃয়ে গোটেই জীৱন কষ্ট কৰে। আস কি এই জীৱন। য'ত নাই খোলা মনৰ হাঁহি, য'ত জীৱনৰ অস্তিম ক্ষণত পিতৃ-মাতৃৰ জীৱনৰ মূল্য। বৃদ্ধাশ্রমেই হয়গৈ বৃদ্ধ পিতৃ-মাতৃৰ জীৱনৰ শেষ আশ্রয়। ■

মাতৃ হৃদয়

বাজল্লি শর্মা

স্নাতক চতুর্থ বাণিজ্যিক (কলা)

নিস্তর নিশা। বাহিরত এজাক ফেরফেরীয়া বতাহ। দিনৰ ভাগৰ
কোলাহলবোৰ নোহোৱা হৈ নিমাওমাও হৈ পৰিছে অঞ্চলটো। সকলো
নিতাল মাৰি নিদ্ৰাদেৱীৰ কোলাত আশ্ৰয় লৈছে। কিন্তু শুব পৰা নাই
মৌচুমী চলিহা। তেওঁ নিদ্ৰাদেৱীক আৰাধনা কৰি ভাগৰি পৰিছে,
দেৱী সন্তুষ্ট হোৱাই নাই। অতীতৰ সেই অভিশপ্ত দিনটোৰ স্মৃতিয়ে
তেওঁক বৰকৈ আমনি কৰিছে। বাগৰৰ পিছত বাগৰ সলাইছে কিন্তু
তেওঁ শুব পৰা নাই। কালিকা লগা মঙ্গলবাৰটোৱেই নিষ্ঠুৰভাৱে তাইৰ
বুকুৰ পৰা কাঢ়ি লৈ গ'ল তাইৰ বুকুৰ পদুম ফুলপাহ।

মৌচুমী চলিহা এগৰাকী প্ৰৱণ্ডা। তেওঁৰ স্বামী অভিজিৎ চলিহা
GMCৰ এজন প্ৰতিষ্ঠিত চিকিৎসক। তেওঁলোকৰ বিয়াৰ কিছুদিনৰ
পাছতেই মৌচুমীৰ কোলালৈ আহিছিল জোনাক। জোনাকৰ জন্মাই
মৌচুমী আৰু অভিজিতৰ জীৱনলৈ কঢ়িয়াই আনিছিল অপাৰ সুখ
আৰু আনন্দ।

একলা দুকলাকৈ বাঢ়ি অহা জোনাকৰ লগত দুয়ো ভীষণ ব্যস্ত
হৈ পৰিছিল। জোনাকৰ কোমল, মৰমলগা মুখ আৰু তাৰ মৰম
আদাৰবোৰে মৌচুমী আৰু অভিজিতক পাহৰাই দিছিল দিনটোৰ
ভাগৰবোৰ। তাৰ হাঁহিবোৰ মাজতেই তেওঁলোকে বিচাৰি পাইছিল
বিচৰা সকলো সুখ। এনেকৈয়ে জোনাকে পাঁচটা বসন্ত ভৰি দিলে।
তাৰ উৎপাতবোৰ দিনে দিনে বাঢ়িবলৈ ধৰিলে। সি এদিন তাৰ বঞ্চ
ৰাজৰ লগত ফুৰিবলৈ যাবলৈ দিবলৈ মাকক নেৰা-নেপেৰাকৈ জোৰ
কৰিলে। বাজ আৰু তাৰ মাক-দেউতাক শিলঙ্গলৈ ফুৰিবলৈ যাব,
জোনাকেও তেওঁলোকৰ লগত তাক যাবলৈ দিবলৈ বৰকৈ জোৰ
কৰিলে। পথমতে মৌচুমীয়ে আপন্তি কৰিছিল যদিও অৱশ্যেত
জোনাকে কন্দা-কঢ়া কৰাত তাক যাবলৈ অনুমতি দিলে। পিছদিন
ৰাতিপুৱা দহমান বজাত বাজ আৰু তাৰ মাক-দেউতাকৰ সৈতে
জোনাকে শিলং অভিমুখে যাত্রা কৰিলে। কিন্তু নিয়তিৰ কি পৰিহাস!
তেওঁলোকৰ গাঢ়ী আৰু এখন ট্ৰাকৰ মাজত এটি ভয়ংকৰ দুৰ্ঘটনা
সংঘটিত হ'ল আৰু বাজ, ৰাজৰ মাক-দেউতাকৰ লগতে জোনাকো
গুঁচি গ'ল আন্ধাৰৰ দেশলৈ, এক অজান দেশলৈ।

জোনাকৰ মৃত্যুত মৌচুমী আৰু অভিজিতৰ মুৰত সৰগ ভাঙি
পৰিল। ভৰিৰ তলৰ মাটিকুণ্ডো যেন নোহোৱা হৈ পৰিল। পুত্ৰাহাৰ
হোৱাৰ বেদনাত দুয়ো জৰ্জিৰত হৈ পৰিল। পিতৃ অভিজিৎ চলিহাই
বেছিভাগ সময় বাহিৰতে কটাবলৈ ধৰিলে। দিন বাগৰাৰ লগে লগে
তেওঁৰ যম্ভণাবোৰ কিছু কমি আহিল। নিজকে চন্তালিবলৈ শিকিলে।
কিন্তু একেবাৰে ভাঙি পৰিল মৌচুমী। পুত্ৰশোকত তেওঁ একেবাৰেই
ভাগি পৰিবলৈ ধৰিলে। তেওঁ এখন লাগিল যেন এটা ডাঙৰ ভূমিকম্প
আহক আৰু সকলোবোৰ নিঃশেষ হৈ যাওক। আজি প্ৰায় দুটি বছৰ
পাৰ হৈ গ'ল। কিন্তু পাহৰো বুলিও তেওঁ আজিও পাহৰিৰ পৰা নাই
সেই অভিশপ্ত দিনটো। আন্ধাৰৰ মাজত তাই এতিয়াও বিচাৰি ফুৰে

পুত্ৰ জোনাক। জোনাকৰ মৰমলগা মুখখন আৰু তাৰ মৰমৰ
আদাৰবোৰে তাইক বৰকৈ আমনি কৰে। পুত্ৰ মৃত্যুৰ দৰে নিষ্ঠুৰ
বাস্তৱক আজিও মানি ল'ব পৰা নাই মৌচুমীয়ে। তেওঁৰ এনে ভাৱ
হয় জোনাক যেন মৰা নাই, সি আকৌ আহিব, আকৌ তাইক ‘মা’
‘মা’ বুলি চিএৰি উঠিব। এইবোৰকে ভাৱি থাকোঁতে কেতিয়ানো
আহি বাগেলী সূৰয়ে অঞ্চলটো পোহৰাই পেলালে মৌচুমীয়ে গমেই
নাপালে। কাষৰ বিচনাখনত চকু ফুৰাই দেখে স্বামী অভিজিৎ ইতিমধ্যে
শোৱাৰ পৰা উঠিলৈই। তাইও খগ-জপকৈ উঠি বিচনাখনতে অলপ
বহি পৰিল।

“এইটো কাৰ কেঁচুৱা, ইয়াত কেনেকৈ পৰি আছে, পুলিচক
খবৰ দিব লাগিব।” বাহিৰ পৰা ভাহি অহা শব্দৰ তুকুৰা কেইটিমান
মৌচুমীৰ কাণত পৰিল। তেওঁ লৰালৰিকৈ বাহিৰলৈ ওলাই গৈ দেখে
বাস্তাৰ কাষত এটি অকণমানি শিশুৰে হাত-ভৰি মাৰি খেলি আছে।
কণমানিটো দেখি তাই নিজকে বৰ্খাৰ নোৱাৰিলে। তাই দৌৰি গৈ
কেঁচুৱাটো কোলাত তুলি ল'লেগৈ। মৰমলগা শিশুটোক এধানমানি
হাতৰ স্পৰ্শত মৌচুমী আনন্দত আঞ্চাহাৰা হৈ পৰিল। তাইৰ এনে
লাগিল এয়া যেন তাইৰ জোনাকৰ কোমল হাতৰহে স্পৰ্শ। কণমানিটোৰ
মুখত চকু ফুৰাই তাইৰ এনে লাগিল জোনাকে যেন তাইলৈ চাই হাঁহি
আছে। মৌচুমীয়ে আলফুলে কণমানিটোক কোলাত তুলি ঘৰলৈ লৈ
আহিল। মৌচুমীৰ এনে ভাৱ হ'ল এই কণমানিটোৱেই যেন তাইৰ
বুকুৰ পদুমফুলপাহ। কৰবাৰ পৰা যেন জোনাকে চিএৰি উঠিল ‘মা
মই আকৌ আহিলো তোমাক বুকুৰ মাজলৈ মা।’ মৌচুমীৰ দুচকুয়েদি
লোতক সৰি পৰিল। আবেগ আৰু আনন্দত উথলি পৰি তাই
কণমানিটোক সজোৰে সাৰাটি ধৰিলে আৰু উপৰ্যুপিৰি কণমানিটোৰ
দুগালত চুমা আঁকি দিলে। দূৰৰ পৰা অভিজিতে মৌচুমী আৰু
কণমানিটোক দেখি আনন্দত আঞ্চাহাৰা হৈ পৰিল আৰু আৱেগত
তেওঁ দুচকুয়েদি লোতক সৰি পৰিল। তেওঁ মনতে কণমানিটোক
আপোন কৰি লোৱাৰ সিদ্ধান্ত ল'লে। আৰু তেওঁ কৈ উঠিল, “এইয়াই
হেছে মাতৃ, এইয়াই হেছে মা, যি মমতাৰ অন্য এক নাম, এইয়াই হেছে
মাতৃ হৃদয়।” মৌচুমীৰ এই আচৰণত প্ৰকৃতিও আনন্দত মতলীয়া হৈ
পৰিল। আনন্দৰ চিন হিচাপে প্ৰকৃতিয়ে এচমকা কলীয়া ডারৰৰ সৈতে
ধৰাৰ বুকুলৈ নমাই আনে বাবিলোৰ প্ৰথমজাক বৰষুণ। ■

উপহার

চিন্ময় খাটগু

স্নাতক প্রথম ফাগ্যাসিক (বাণিজ্য)

জুলাই মাহৰ ১৬ তাৰিখ। সেই দিনটো ৰাজুৰ কাৰণে বৰ আনন্দৰ দিন। কিয়নো সেই দিনটো ৰাজুৰ জন্মদিন। জনা-বুজা হোৱাৰ দিনৰে পৰা ৰাজুৱে তাৰ জন্মদিনত এবাৰো দেউতাকৰ উপস্থিতিৰ কথা মনত নপৰে। কিয়নো চাকৰিসূত্ৰে দেউতাক ইমানদিনে ঘৰৰ পৰা দূৰৈত আছিল। কিন্তু এইবাৰ ৰাজুৰ বৰ আনন্দ। কাৰণ এইবাৰ তাৰ জন্মদিনত দেউতাকে দীঘলীয়া ছুটী লৈ ঘৰলৈ আছিছে। সি তাৰ জন্মদিনৰ বাবে উপহার আৰু অন্যান্য বস্তুৰ তালিকা প্ৰস্তুত কৰাতেই ব্যস্ত আছে। দেউতাকেও তাৰ আনন্দৰ বাবে সকলোখনি কাম কৰিব বুলি কৈছে। সেয়ে তাৰ আনন্দৰ মাত্ৰা দুগুণে বাঢ়িছে।

অৱশ্যেত সেই বিশেষ দিনটো আছি পালেছি। দেউতাকেও তাৰ কথামতেই তালিকাখন লৈ বজাৰলৈ ওলাল। তালিকাখনত সি বিধে বিধে বস্তুৰ নাম লিখিছে। দেউতাকেও পৰম উৎসাহেৰে বস্তুৰেৰ কিনো বুলি ভাবিছে। দেউতাক ঘৰৰ পৰা বজাৰলৈ বুলি ওলাই যোৱাৰ পাছৰে পৰাই ৰাজুৱে বাবে বাবে পদুলিলৈ চাইছে। ইফালে মাকে ঘৰৰ ভিতৰখন সজাই-পৰাই ধূনীয়া কৰাত লাগিছে। বজাৰৰ পৰা দেউতাক কেতিয়া ঘূৰি আহিব তাকে চাই চাই ৰাজুৰ উৎকঠা বাঢ়িছে। পদুলিৰ পৰা ঘূৰি গৈ মাক বাবে বাবে প্ৰশংসন কৰিছে, “মা, দেউতা দেখোন আহিয়েই পোৱা নাই!” একেটা প্ৰশংসন বাবে বাবে সন্মুখীন হৈ মাকে “এতিয়াই আহিব” বুলি চমু উত্তৰ দিলো। এনে সময়তে বাহিৰত গাড়ীৰ শব্দ শুনি সি চিঞ্চিৰি পদুলি মুখলৈ ওলাই গ'ল। কিন্তু এমুলেধও গাড়ীখন দেখি সি কিছু থমকি বৈ এখোজ দুখোজকৈ আগুৱাই গ'ল। গাড়ীৰ ভিতৰৰ পৰা দুৱাৰ খুলি সিহঁতৰ ওচৰেৰে খগেন খুড়া নামি অহাত তাৰ সন্দেহ হ'ল। কিয়নো আনন্দিনাৰ দৰে তাক খুড়ায়ে ভালকৈ মাতৰোল নকৰিলো। সি এখোজ-দুখোজকৈ আগবাঢ়ি আহি জুমি চাই দেউতাকক তেজেৰে ৰাঙলী অৱস্থাত দেখা পাই চিঞ্চিৰি উঠিল। মাকেও তাৰ চিঞ্চিৰত ঘৰৰ ভিতৰৰ পৰা ওলাই আহি হৰা-হৰে কান্দিবলৈ ধৰিলো। শোকত ৰাজুৰ মুখেৰে মাত নোলোৱা হ'ল। সি ভাবিলো- ‘দেউতা, তুমি মোক এইটোৱেই উপহার দিলো।’ ■

মীনাৰ জীৱন

ৰূপশিখা কছাৰী

স্নাতক দ্বিতীয় ফাগ্যাসিক (কলা)

মীনা এজনী অতি সাহসী ছোৱালী আৰু তাই সকলো বিষয়তে আগবঝুৱা আছিল। ঘৰৰ তাই একমাত্ৰ ছোৱালী আছিল। মাক দেউতাকে আনৰ ঘৰত বন কৰি যেনে তেনে ঘৰখন চলাইছিল। বহুকষ্টৰ মাজেৰে মীনাক ডাঙৰ-দীঘল কৰিছিল। তাই পঢ়া-শুনাৰ লগতে আজৰি সময় পালে মাক-দেউতাকক বিভিন্ন কামত সহায়ো কৰিছিল। কেইদিনমান আগৰ পৰা তাই স্বাধীনতা দিৱসত নৃত্য পৰিৱেশনৰ বাবে ‘বন্দে মাতৰম’ সংগীতটিত লগৰীয়া কেইজনীমানৰ সৈতে বিহারচেলো কৰি আছে। অৱশ্যেত সেই দিনতো আহি পালে। তাইৰ বৰ আনন্দ। বাতিপুৱা সোনকালে শোৱাৰ পৰা উঠি তাই নিজকে তৈয়াৰ কৰিলো। তাই কপালত বঙাকৈ আঁকি লৈছিল সেন্দূৰৰ ফেঁট এটি, দুটি ওঁঠত বঙা লিপ্তিক, দুফালে সেওতা ফালি খোপাটি তলতে বাঁধি লৈছিল। বিনা মেকাপতো বৰ ধূনীয়া লাগিছিল তাইক তাইৰ হাঁহিটিৰ সৈতে। তাই যোৱাৰ আগতে মাক-দেউতাকক কৈ গৈছিল, “মা, তোমালোক যাবা মোৰ নৃত্য চাৰলৈ।” কিন্তু তাই জনা নাছিল মাক-দেউতাকৰ লগত যে তাই শেষবাৰৰ বাবে অতি আনন্দ মনৰে কথা পাতিতছে। মীনাৰ মাক-দেউতাকেও তাইৰ কথা নেপোলায়। দুয়ো তাইৰ নৃত্য চাৰলৈ যাম বুলি ওলালো। কিন্তু নিয়তিৰ কিয়ে বিধান, মাক-দেউতাক তাইৰ কাষ নাপালোগৈ, মাজপথতে বিষ্ফোৰণত মৃত্যুক আঁকোৱালি ল'লে। কোনোৱা উগ্ধোষীয়ে দিয়া এই বৰ্মত তাইৰ মাক-দেউতাকৰ লগতে কেইবাজনেও প্ৰাণ হেৰৰোলৈ। বহুলোক আহত হ'ল।

মীনাই মাক-দেউতাকলৈ বাট চাই ব'ল। তাইৰ চকুৰে মানুহৰ মাজত তেওঁলোকক বিচাৰিবলৈ ধৰিলো। কিজানিবা আহিলেই। দৰ্শকৰ মাজত বহি আছে। নাই, তাই দেখা নাপালো। মাক-দেউতাক নহাত অতি দুখ মনৰে তাই নৃত্য পৰিৱেশন কৰিলো। সকলো বৰ মুঢ় হ'ল তাইৰ নৃত্যত আৰু তাইলৈ এটি উপহারো আগবঢ়ালে। স্বাধীনতা দিৱসলৈ অহা বিশিষ্ট অতিথিজন তাইৰ নৃত্যত মুঢ় হ'ল আৰু তাই যে অতি দুখীয়া ঘৰৰ ছোৱালী সেই কথা গম পাই তাইৰ সকলো খৰচৰ দায়িত্ব ল'লে। সেইকথা শুনি তাই বৰ আনন্দিত হ'ল। কিন্তু তাইৰ মনটো অতি সুখৰ মাজতো দুখী দুখী অনুভৱ কৰিলে, কিয়নো মাক-দেউতাক তাইৰ নৃত্য চাৰলৈ নাহিলে।

কিছু সময়ৰ পিছত তাই গম পালে যে তেওঁলোক আৰু এই পৃথিৰীত নাই। বিষ্ফোৰণত নিহত হৈছে। তাইৰ যেন বুকুত সৰগখন ভাঙি পৰিল। কিন্তু তাই ভাঙি নপৰিল। স্বাধীনতা দিৱসৰ সেই অতিথিজনে সেইকথা গম পাই অনাথ আশ্রমত তাইক গতাই দি সকলো খৰচ আগবঢ়ালে। এদিন দুদিনকৈ সময় পাৰ হ'ল তাইৰ পঢ়াও শেষ হ'ল। এতিয়া তাই নৃত্যৰ এগৰাকী ভাল প্ৰশিক্ষিক। দুখীয়া-নিছলা ল'বা-ছোৱালীবোৰক নৃত্যৰ প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ লগতে এগৰাকী সমাজসেৱিকাও। ■

জেনৰ মৰম

লখিমী বৰা

স্নাতক চতুর্থ শাশ্বাসিক (কলা)

মানুহে মানুহৰ বাবে
যদিহে অকণো নাভাবে
অকণি সহানুভূতিৰে
ভাবিব কোনেনো কোৱা...

ৰাতিৰ আকাশৰ জেনটোলৈ চাই তাই থমকি ব'ল, কিবা এটা
কথা যেন তাইৰ মনত পৰিল। তায়ে আছিল মাক-দেউতাকৰ একমাত্ৰ
ছোৱালী সন্তান। দেউতাক এজন সাধাৰণ খেতিয়ক আৰু মাক হ'ল
ঘৰখনৰ গৃহিণী। মাকৰ অৱস্থা একেবাৰেই ভাল নহয়। উঠিব-বাহিৰ
নোৱাৰে, অনৱৰতে বিচানাতেই শুই থাকে। তায়ো মাকৰ অৱস্থা ভাল
নেদেখি এদিন দেউতাকক ক'লে, “মাক হিস্পিতাললৈ লৈ যাব লাগে
দেউতা, মাৰ কিবা এটা হৈছে?” তাকে শুনি দেউতাকে ক'লে, “আইতা”
মোৰ হাতত ইমান ধন নাই, তথাপিও বাৰু মই টকা কেইটামান
গোটাই মাবাক হিস্পিতাললৈ লৈ যোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিম।” তাকে শুনি
তাই মনতে খুব ভাল পালে আৰু মাকৰ ওচৰত বহি তাই মাকক
ক'লে, “মা, তুমি ঠিক হৈ যাবা দিয়া, দেউতা যে টকাৰ যোগাৰ
কৰিবলৈ গৈছে।”

ইফালে শাওণৰ মাহৰ বাবিয়াৰ বৰষুণ জাকত তিতি তিতিয়ে
সন্ধিয়া দেউতাকে টকা আনিবলৈ সন্ধান্ত এটি পৰিয়ালৰ ওচৰলৈ যায়,
যি পৰিয়ালৰ খেতি তেওঁ আধি কৰে। তেনেতে ঘৰৰ ভিতৰৰ পৰা
লোক এজন ওলাই আহিলত দেউতাকক দেখা পালে আৰু ব্যক্তিজনে
সুধিলো, “তুমি ইমান বাতিখন বৰষুণত তিতি তিতি ইয়ালৈ আহিছা,
কিবা বিপদত পৰিষা নেকি? মোক কোৱাচোন।” তেতিয়া তেখেতে
তেখেতৰ পত্নীৰ অৱস্থাৰ বিয়য়ে ব্যক্তিজনক কয় আৰু সেইকথা শুনি
ব্যক্তিজনে তেওঁক কিছু পৰিমাণৰ ধন দিলে আৰু ক'লে যে, “যোৱা
তুমি প্ৰথমতে তোমাৰ পত্নীক ঠিক কৰি ঘৰলৈ লৈ আনা আৰু তাৰ

পিছতহে এই টকাৰ হিচাপ-নিকাচ হ'ব।” এইবুলি কোৱাৰ বাবে দেউতাকে
মনতে অলপ ভালো পালে আৰু ব্যক্তিজনক শেষত ধন্যবাদ জনাই
তাৰ পৰা প্ৰস্থান কৰিলে।

তেখেত ব্যক্তিজনৰ ঘৰৰ পৰা আহি থাকোতে প্ৰায় বাতিয়ে
হ'লহি। সেই সময়ত তাত ডকাইতৰ উৎপাত বেছি হৈছিল। এনেতে
তেওঁ আহি থাকোতে হাবি এডৰাতে এদল ডকাইতে লগ পালে আৰু
তেওঁক ক'লে, “আই, তই হাতত এইটো কিহৰ টোপোলা আনিছ,
আমাক দেখুৱাচোন।” এনেকৈ কোৱা শুনি তেওঁ অলপ ভয়ো খালে
আৰু ক'লে যে, “দাদাসকল, আপোনালোকনো কোন হয় মই চিনিব
পৰা নাই।” তেতিয়া ডকাইতৰ এজন সদস্যই ক'লে যে, “আমি কোন
পিছৰ কথা, তোৰ হাতত থকা সেই টোপোলাটো আমাক দে নহ'লৈ
আমি তোক মৃত্যুদণ্ড দিম।” সেইবুলি কোৱা শুনি তেখেতে তেখেতৰ
পত্নীৰ অৱস্থাৰ বিয়য়ে ব্যক্ত কৰে তথাপিও ডকাইতৰ দলটোৱে তেওঁৰ
কথাত সন্মত নহ'ল। আকৌ তেওঁক এনেদেৱেই মৃত্যুদণ্ডৰ ভাৰুকি
দিলে। তেনেতে তেওঁ টোপোলাটো হাবিৰ মাজলৈ দলিয়াই দিলে
আৰু ক'লে, “লঁগৈ যা, এতিয়া লঁগৈ সেই টোপোলাটো।” এনেকৈ
কোৱা শুনি এজন ডকাইতৰ সদস্যই তেওঁৰ পেটত চুৰি সুমুৱাই দিয়ে
আৰু হাত-ভৰি সকলোৱোৰ বাঞ্ছি সেই হাবিৰ মাজলৈ দলিয়াই পেলাই
দি আঁতৰি যায়।

এনেতে তাই আৰু তাইৰ বন্ধু এজনে দেউতাকক বিচাৰি বিচাৰি
আহি সেই ঠাইতে উপস্থিত হ'লহি আৰু সিহঁতে আন্ধাৰতে চকা-
চমককৈ দেখা পালে যে কোনোৱা এজন ব্যক্তিক হাত-ভৰি বাঞ্ছি
হাবিৰ মাজলৈ দলিয়াই দিয়া। এনে কাৰুকাৰ্যৰোৰ দেখি দুয়ো থাকিব
নোৱাৰি সিহঁত গছৰ আঁৰৰ পৰা ওলাই আহিল আৰু তেওঁলোকক
ক'লে যে, “তহঁতে যে এই মানুহজনৰ অৱস্থা এনেকুৱা কৰিল এইকথা
আমি পুলিচ থানাত জনাম।” (তেনেতে পুলিচ গাঢ়ী আহাৰ শব্দ শুনা
পোৱা যায়।) তাকে কোৱা শুনি ডকাইতৰ দলৰ এজন সদস্যই ক'লে,
“বাৰু বহ তহঁতক চাই লম।” এনেদেৱে কৈ তেওঁলোকে তাৰপৰা
পলাই পত্ৰং দিয়ে।

আৰক্ষীৰ দল এটা আহি সেই ঠাইতে উপস্থিত হ'লহি আৰু
ল'ৰা-ছোৱালীহালক ভয়ে ভয়ে থকা দেখি তেওঁলোকক কি হ'ল বুলি
সুধিলত তেওঁলোকে দেখা পোৱা কায়টো আৰক্ষীৰ সন্মুখত ব্যক্ত
কৰিলে। তাকে শুনি এটা দল সেই ডকাইতৰ দলটোৱে পাছে পাছে
যায় আৰু আনটো দল হাবিৰ মাজলৈ সোমাই গ'ল। সেই মৃত
লোকজনৰ দেহটো বিচাৰি পাই তেওঁলোকে বাস্তাৰ কাষলৈ উঠাই
আনিলে আৰু যেতিয়াই তাই মৃত লোকজন তাইৰ দেউতাক বুলি
জানিব পাৰিলে তেনেতে তাই অচেতন হৈ মাটিত ঢলি পৰিল আৰু
লগে লঁগেই আৰক্ষী এজনে গাঢ়ীত থকা পানী বটলৰ পানী আনি
তাইৰ মুখলৈ ছাটিয়াই দিয়ে আৰু তাই অচেতন অৱস্থাৰ পৰা চেতন
অৱস্থালৈ ঘূৰি আহে।

আৰক্ষীসহ তেওঁলোক দুয়োজনে দেউতাকৰ মৃতদেহেটো ঘৰলৈ
লৈ আহিল। ঘৰতো মাকৰ অৱস্থা একেবাৰেই বেয়াৰ ফালে ঢাল
খাইছে আৰু দেউতাকৰ মৃত্যু হোৱাৰ কথাটো যেতিয়া তাই মাকক
কান্দি কান্দি জনাই মাকো আস্থিৰ হৈ পৰে। অৱশ্যেত দেউতাকক
খৰি দিবলৈ গাঁৱৰ লোকসকলে যা-যোগাৰ কৰি থাকোতেই হঠাৎ
মাকৰো মৃত্যু হয়। এনে ঘটনাবোৰ দেখি তাই আৰু বেছিকৈ হুকহুকাই

কান্দিবলৈ ধৰে আৰু মাকৰ ওচৰলৈ আহি সাৱটি মাৰি ধৰি কান্দি কান্দি কয়, “মা তুমিও মোক এৰি হৈ গ’লা আৰু দেউতাইও মোক এৰি হৈ গ’ল। মই, মই এতিয়া কাৰ লগত থাকিম অ’ মা।” এনেতে গাঁৱৰ ৰাইজে খৰি দিবলৈ যা-যোগাৰ কবিলে আৰু যিজন লোকৰ পৰিয়ালৰ পৰা তাইৰ দেউতাকে ধন ধাৰে লৈছিল সেই লোকজনো আহি উপস্থিত হ’লহি। উপায়হীন হৈ তায়ে মাক আৰু দেউতাকৰ মুখাপ্পি কবিলে। আৰক্ষীৰ সন্মুখত সেই সন্তুষ্ট পৰিয়ালৰ লোকজনে ক’লে, “আজিৰে পৰা এই ছোৱালীজনীৰ সমস্ত দায়িত্ব মই ল’ম বুলি ভাৰিছো।” তেতিয়া আৰক্ষীজনে কয় যে, “এইটো এটা বৰ ভাল কথা, তেনেহ’লে আজিৰে পৰা আপুনিয়ে তেওঁক চোৱা-চিতা কৰিব।” মানুজনে আকৌ কয় যে, “মোৰ কোনো ল’ৰা-ছোৱালী নাই সেয়ে মই তাইকে নিজৰ ছোৱালী বুলি ভাৰি আজিৰে পৰা তাইৰ সমস্ত

দায়িত্ব ল’ম।” তেতিয়াৰে পৰা তাই সেই পৰিয়ালৰ এগৰাকী সদস্য হিচাপে হৈ ৰ’ল।

তায়ো তেওঁলোকৰ মুখাপ্পি কৰিলে আৰু ভাৰিলে যে মাক-দেউতাকে তাইক আকাশৰ পৰা চাই আছে। আকাশৰ সেই জোনটোৱে যেন তাইৰ মাক-দেউতাক সকলো।

হঠাৎ আকাশৰ জোনটোক ডাৰৱে ঢাকি ধৰিলে আৰু তাই বাস্তৱলৈ ঘূৰি আহিলে আৰু লগে লগেই তাইক তাইৰ মাতৃস্বৰূপ মহিলা গৰাকীয়ে “বৰী, অ’ বৰী” ক’ত আছা ভাত খোৱাহি” বুলি মাতে।

মৰম যেতিয়া আহে জীৱনলৈ
আৱেগৰ অনামী বানে
টোৱাই যায় বুকুৰ মাজলৈ...। ■

সিদ্ধান্ত

প্ৰণালী শৰ্মা

স্নাতক ফৰ্ম যাগাসিক (বিজ্ঞান)

চিঠিখন সামৰি দুভাজ কৰি কলমটোৰ সঁাফৰ মাৰি চিঠিখনৰ কাষতে ঠিক সামান্তৰালভাৱে তাই হৈ দিলে। আচৰিত, চিঠিখন লিখাৰ সময়ত এবাৰলৈও তাইৰ হাত নক্ষপিলচোন। ক’ৰবাত শুনা পাইছিল তাই— আগ্রহত্যাৰ শেষ চিঠিখন লিখা মানুহৰ হাত হেনো খুউৰ ক’পে। তাৰ মানে! তাইৰ জীয়াই থকাৰ তাড়না নে মৃত্যুৰ হাবিয়াস? জীৱনৰ প্রতি বিত্তঘণ নে সম্পোন দেখাৰ আশা!! মনটোত জুকিয়াই চালে কথাখিনি আকৌ, ওঁহো নাইচেন, ভাল লাগিব পৰাকৈ ক’তো একো বাকীয়োই বৈ যোৱা নাই। শৈশৱটো পাৰ হৈছিল গেটোৰ ভোকত আৰু এতিয়া তাইৰ পিছত ভোকাতুৰ এজাক।

টক্ টক্ টক্.....

দুৱাৰত পৰা টোকৰৰ শব্দত উচ্চপ্ খাই উঠিল তাই। এই টোকৰৰ শব্দ তাই বুজি পায়।

“কাখেলী বেড়ী হ কাষ্টমাৰ আহিছে, মালদাৰ চিকনা, খুচ কৰিলে কমিছন ডাৰল। জন্মী বেড়ী হয়।”

হেঁচা মাৰি ধৰিলে কাণখনত তাই। কিমান আৰু এই অত্যাচাৰ, কাৰ কাৰণে এই ত্যাগ? কোন আছে তাইৰ জীৱনত! সকলোৰোৰ চোন শেষ !! তথাপি জীয়াই থকাৰ হাবিয়াস কিয় তাইৰ মাজত? নাই নাই আৰু সহ্য নহ’ব। এইখন নৰক আৰু তাইৰ সহ্যাতীত।

সময়ে কেতিয়াৰা বাক’কৈয়ে বিশ্বাসঘাতকতা কৰে। সময়বোৰ নিয়ুৰ হৈ পৰিছিল। দুখৰ এজাক ধুমুহা আহিছিল সিহঁতৰ ঘৰলৈ আৰু মুহূৰ্ততে থান-বান কৰি পেলাইছিল কাখেলীহ’তৰ ঘৰখনক। সুন্দৰোৰ মহাজনৰ কবলত পৰি দিনক

দিনে সৰ্বস্বান্ত হৈছিল সিহঁত। তাতে ভূতৰ ওপৰত দানহ পৰাদি আহি পৰিছিল দেউতাকৰ বুকুৰ বিষটো। মাকে হাতৰ কাণৰ বেচি, শেষত থকা ঘৰটোও মহাজনৰ ওচৰত বন্ধকত দি দেউতাকৰ চিকিৎসা কৰাইছিল। কিন্তু সকলো শেষ হৈছিল তেতিয়ালৈ, সিহঁতক নিঠৰুৱা কৰি গুঁচি গৈছিল দেউতাক চিৰকাললৈ। দেউতাকৰ মৃত্যুৰ পাছত মাক ৰুগীয়া হৈছিল। সহায় কৰিবলৈও কোনো আগবাঢ়ি আহা নাছিল। এনেকোয়ে এদিন মাকৰো মৃত্যু হৈছিল। কিমান আছিলনো তাইৰ বয়স। খুটুব বেছি চৈধ্য।

সিহঁতৰ থকা ঘৰটোও মহাজনে লৈ লৈছিল। দূৰ সম্পৰ্কীয় মামাক এজন তেনেকুৰাতে এদিন হঠাৎ আহি ওলাইছিল আৰু যথেষ্ট সহানুভূতি দেখুৱাই লৈ আহিছিল তাইক সিহঁতৰ ঘৰলৈ বুলি। মামাকৰক ঘৰ তাই নেদেখিলেই, বাটতে বিৰুৰি কৰি দিলে তাইৰ অস্তিত্বক। বাসিন্দা হৈ পৰিল তাই এইখন পতিতালয়ৰ।

“কাখেলী দৰ্জা খোল। তোৰ চাহাব আহি পালেছি।”

দুৱাৰব সিপাৰব পৰা অহা শব্দবোৰ তাইৰ কাণত বিহ হৈ সোমাল। চিলিং ফেনখনৰ ফালে একেথিৰে চাই ৰ’ল তাই। এপাকত চাদৰ এখন টান মাৰি আনি গাঁথি দিব ধৰিলে, উদ্দেশ্য ফেনখন। হঠাৎ তাইৰ চুকু গ’ল খিৰিকীখনলৈ, পুৰণা কাঠৰ মাৰিকেইডাল সোলোক-চোলোক জোৰকে টান মাৰি দিলেই এৰাই যোৱা বিধৰ হৈ আছে। হঠাৎ জীয়াই থকাৰ হেঁপাহটোৱে আকৌ উক্মকাৰলৈ ধৰিলে তাইৰ মনত। কিন্তু পাৰিব জানো তাই এইখন বেশ্যালয়ৰ পৰা ওলাই গৈ এটা সহজ জীৱন যাপন কৰিব? স্বীকৃতি দিব জানো এইখন সমাজে তাইক, আকেঁৱালি ল’ব জানো আঘায়াই আৰু ....

“ঐ (অশ্বীল) দৰ্জাখন খোল সোনকালে, কাৰ (অশ্বীল) কৰি আছ।”

টোকৰৰ শব্দ ক্ৰমাং বাঢ়িবলৈ ধৰে। তাই চাদৰখন হাতত লৈ এবাৰ ফেনখন, এবাৰ খিৰিকীখন আৰু এবাৰ দৰ্জাখনলৈ চাই ৰ’ল। ■

সংলাপ

(১)

বত্ত : কি হ'ল ববদেউতা, এই সময়ত মাতি পঠালে যে? সকলো থিকে আছেনে?

ভদ্র : আইজনী লগু ছোরালী এজনীর ঘৰলৈ যাওঁ বুলি ওলাই গৈছিল। সোনকালেই ঘূৰি আহিম বুলি কৈছিল কিন্তু এতিয়ালৈকে পোৱাই নাই মোৰ বৰ চিন্তা লাগিছে।

বত্ত : লগু ছোরালীৰ ঘৰ, তাতে ৰাতি-বিয়লিৰ কথা, তাইক আহিবলৈ নিদিলে চাঁগৈ।

ভদ্র : কথাটো তেনেকুৱা হোৱা হয় অন্ততঃ এবাৰ তাই মোক জনালে হয়। ম'বাইলটোৱো চুইছ এফ। তই যাচোন, খবৰটোকে লাগৈ।

বত্ত : তেনেহ'লে কথাটো এবাৰ পুলিচক জনোৱা....

ভদ্র : নাই নাই এইবোৰ পুলিচৰ কথা নানিবি মাজত, তই মাথো যাচোন এতিয়া খবৰটো লাগৈ।
(তেনেকুৱাতে দৰ্জাত টোকৰ পৰে। বত্তই দৰ্জা খুলি দিয়ে।
নিৰ্মালি সোমাই আহে।)

ভদ্র : ক'ত আছিলি তই ইমান পৰ?

বত্ত : কি হ'ল, খুবাদেৱে কি সুধিছে নকৰ কিয়?

নিৰ্মালি : তোৱ মুখ্যত এয়া... এয়া ..... তই মদ খাই আহিছ?

ভদ্র : (আচৰিত হয়।)

নিৰ্মালি : অঁ মই মদ খাই আছিছো, ডিঙ্গ' ক্লাৰত পার্টি কৰি আছিছো, কি ভুল কৰিছো? নিজৰ মতে জীৱনটো উপভোগ কৰিব বিচাৰিছো। প্ৰতিটো দিনেই প্ৰতিটো কথাতে মই আপোনাক মানি চলিব লাগে। এইফালে নাযাবি, সেইটো নকৰিবি? মই কেঁচুৱা নহয় দেউতা, মোৰ নিজস্বতা বুলি কোনো কথা নাই? ইমান স্বার্থপৰ নে আপুনি? আজি যদি মোৰ মা জীয়াই থকা হয় মোক বুজি পালে হয়। এই প্ৰতিবন্ধকতাবোৰ নাথাকিল হয়।

ভদ্র : বাঃ বৰ ডাঙৰ কথা ক'ব পৰা হলি দেখোন, সঁচাই তই ডাঙৰ হলি..। মই হে মুখ্য, তোক সদাই সেই আগৰ সৰু ছোৱালীজনী বুলিয়ে ভাৰি থাকিলো। ঠিকেই কৈছ, মই স্বার্থপৰ... আপোন বুলিবলৈ থকা একমাত্ৰ ছোৱালীজনীক মই বৰ ভাল পাওঁ, কম স্বার্থপৰ নে মই? মাক নোহোৱা ছোৱালীজনীক পৃথিবীৰ ভজিলতাবোৰ পৰা অঁতৰাই ৰাখিবলৈ যত্ন কৰাটো মোৰ মুৰ্খামিৰ বাহিৰে কি আছিল আন? মোক ক্ষমা কৰি দিবি আই, মই মোৰ সংস্কৃতি তোক জাপি দিলো, স্বার্থপৰ মই নহৈ নো হ'ব কোন, মোক খেমিবি আই।

নিৰ্মালি : দেউতা, এয়া মই কি কৰিলো। আপোনাৰ মনৰ কথা বুজি নোপোৱাকৈ এইবোৰ কি কৈ পেলালো মই। কেনেদেৱে পাহিৰিব পারো আপোন মৰমক? মই বহুত ভুল কৰিলো দেউতা, বৰ ডাঙৰ ভুল হৈ গ'ল। বত্ত দা, তয়ো ক্ষমা কৰি দিবি মোক। এনে ভুল আৰু কেতিয়াও নকৰোঁ। তোমাৰ আদৰ্শ হ'ম দেউতা...। মোক ক্ষমা কৰিবা। (কান্দে) ■

প্ৰণালী শৰ্মা

স্নাতক ব্যাগাসিক (বিজ্ঞান)

(২)

(দশ্যৰ আৰম্ভণিতে কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰই মধ্যৰ সোঁ-মাজত অৱস্থান কৰিব। সহ চৰিত্ৰ তেওঁৰ ডেকা পুত্ৰ। বাকীবোৰ চৰিত্ৰই কাহিনীৰ প্ৰয়োজন মতে, পৰিচালকৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী অৱস্থান কৰিব।)

কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ : ... আৰু আজি এসপুহৰ আগতে মোৰ পুত্ৰ উজ্জীৱনক কৈছো, কি পাৰি তাত? আনৰ দেশ এখনত? পাৰি জানো এই দেশৰ আত্মায়তা। এই দেশৰ গৌৰৱময় ইতিহাস— নক্ষত্ৰোজ্জল দৰ্শনক পাহিৰিলি কিয়? নিজৰ শিগা পাহিৰি নাযাবি বাবা।

পুত্ৰেক : তৈ দিয়া তোমাৰ বাবিছ ছেটিমণ্ট। মানি ইজ এভৰিথিং ইন দিজ ৰঙ্গ। হ এভাৰ পেজ সি ম'ব, আই রিল রক ফৰ দেম।

(সংলাপ শেষ। এক মুহূৰ্তৰ বাবে ধীৰ ছন্দত চৰিত্ৰসমূহৰ স্থান পৰিৱৰ্তন।)

গুটি গ'ল মোৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ, ইংলেণ্ডলৈ। কোনোদিনেই উভতি নহাব সিদ্ধান্ত লৈ।

কি থাকিব পাৰে নাৰীৰ? দাবী নে অভিযোগ? কাৰ ওচৰত দাবী? কাৰ ওচৰত অভিযোগ? কাৰ ওচৰত অভিযোগ? শূন্য শূন্য ভাৰনা আৰু নিসংগতাৰে ভাৰাঙ্গান্ত সময়ে মোক চেপি ধৰে।

মহাকাব্য মেলি লাওঁ। ফহিয়াই চাওঁ জুৰাখেলৰ দৰেই নাৰীৰ এই জীৱন। বিশ্ব একোটা লৈ লোৱা হয়, জুলি যাব পাৰে শৰীৰ। ওলমি ব'ব পাৰোঁ ডিঙ্গি চিপজৰী লৈ। ক্ষত-বিক্ষত হৈ যাব পাৰে শৰীৰ, মৰ্মব'কৈ ভাঙি যাব পাৰে হাদয়।

মুখ ঠেকেচা খাই বাগৰি পাৰোঁ ধূলিত মুক্তকেশী পাথঢালী হৈ। অথবা জনক নন্দিনী হওঁ। য'ত নেথাকে অন্য কোনো পথ বসুমতীৰ গৰ্ভৰ বাহিৰে।

(এইথিনি কথাৰ উপস্থাপন প্ৰতীকী। সোঁ-মাজত অৱস্থান কৰা কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰই পাথঢালী আৰু জনক নন্দিনীৰ দুৰ্দৰ্শাত প্ৰতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ কৰিব। এই উপস্থাপনে প্ৰকৃততে তেওঁৰ মনৰ চিন্তাক প্ৰতিফলিত কৰিব। মূল চৰিত্ৰ অভিলেশ, অভিলেশৰ পত্ৰী আৰু অভিলেশৰ কৰ্মচাৰী ময়ূৰী।)

মই কি কৰিছিলো সেইদিনা, যিদিনা মোৰ বিশ্বাসৰ ভেটিটোৰ শেষ টুকুৱা ইটাও থৰক-বৰক হৈ পৰিছিল। অথচ মই দুঃখী হোৱা নাছিলো মুঠেও।

মাঘোৰিটাত থকা সৰু ভাই দিব্যেন্দুৰ ঘৰৰ পৰা মই খৰ নিদিয়াকৈ হঠাৎ আহি ওলাইছিলো। উজ্জীৱন দিল্লীত আছিল। শাহ আছিল শিৰসাগৰত। আবেলিৰ সেই অসময়তো অভিলেশ ঘৰত আছিল, কিন্তু অকলে নাছিল। আছিল বৌ বৌ কৈ মোৰেই পিছে পিছে ঘূৰি ফুৰা অভিলেশৰ অফিচৰ স্বাভাবতোকে কৰ্মচেতন কৰ্মী ময়ূৰী।

নাই, খঁ মোৰ উঠা নাছিল। পুতো উপজিছিল ময়ূৰীৰ প্ৰতি। কি পাৰ তাই অভিলেশৰ পৰা? পদোন্নতি? অলপ উপৰুৱা টকা? অকণমান বিলাসী সুখ। একোৱেই নাপাবি হতভাগিনী সেইকণ সুখৰ পৰা। নাৰীৰ কামেই হ'ল দিয়া। এইখন পৃথিবীৰ পুৰৱৰ পৰা পাৰ আকাংক্ষা কৰি কিবা জানো লাভ? কি দিব সেই পুৰুষে যি বাবে বাবে বিশ্বাস ভঙ্গ কৰিব পাৰে, যি পুৰুষে নাৰীৰ মৰ্যাদাক ভৰিবে মোহাবিৰ খোজে। ■

ৰাহুল গোস্বামী

স্নাতক ব্যাগাসিক (বিজ্ঞান)

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ ৪৯তম মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত সাহিত্য বিভাগে ‘শৈশৱ আৰু নগৰ কেন্দ্ৰিকতা’ বিষয়ক থিতাতে লিখা অণুগল্প প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰিছিল। সেই প্ৰতিযোগিতাৰ কেইচিমান নিৰ্বাচিত অণুগল্প মহাবিদ্যালয় আলোচনীত সম্পাদিত ৰূপত প্ৰকাশ কৰা হ'ল। —সম্পাদক

এই যে মানুহবোৰ

কংকণ জ্যোতি শৰ্মা বৰদলৈ
স্নাতক ষষ্ঠ বাগাসিক (কলা)

“মা ভোক লাগিছো”

ছোৱালীজনীৰ কানোন ভৰা স্বৰ।

“আজি একো এটা পোৱা নাই, দেখা নাই তই।”

জানকী খঙ্গত একো নাই হৈ গ'ল।

তাই দিনটো ভিক্ষাৰ বাতিটো লৈ জোকাৰি আছে .....।

ভিক্ষা দিয়ক ছাৰি মানুহবোৰে তাইক দেখি ঘৃণাত মুখ কোঁচাই আঁতৰিহে গৈছে। বিলাসী গাড়ীবোৰ কাষলৈ যাবলৈ তাই ভয় কৰে। গাড়ীৰ ক'লা গাছ নমাই বৰ গালি দিয়ে সিহিঁতে। তাইৰ লেতেৰা পৰশ লাগি গাড়ীখন লেতেৰা হ'ব বুলি সিহিঁতে তাইক আঁতৰলৈ খেদি পঠায়।

খেদা খাই পিছ ছঁকি আহে জানকী। আকো ফুটপাথত বহি পৰে। ছোৱালীজনীক আঁকোৱালি লৈ গাড়ীবোৰলৈ চায়। মুখৰে কিবাকিবি বলকে, সিহিঁতৰ ঐশ্বৰ্যক শাও দিয়ে। পিছপাকতে বেয়াও লাগে জানকীৰ। কিমান সুৰী আছিল সিহিঁতৰ গাঁৱৰ দিনবোৰ। তাইৰ শৈশৱ। গিৰিয়েক জীয়াই থকালৈকে সময়বোৰ।

জীয়েকজনীক গালি দিয়ো তাইৰ দুঃখ লাগে। তাইৰ কি দোয়ন্দ অকণমানিকা পেট হ'ল কি হ'ল— ভোকটো লাগিবই। তাইৰ অক্ষমতাক ছোৱালীজনীয়েনো কি বুজি পায়ঙ্গ কিন্তু দিনৰে দিনটো তেনেকৈ ব'দত বহি ভিক্ষা খুজি তাইৰ মূৰটো গৰম হৈ যায়। দিবপৰা বিলাকৰ অৱজ্ঞাৰ ক্ষেত্ৰ সেয়ে তাই ছোৱালীজনীৰ ওপৰতে জাৰে। কণমানিজনী নোহোৱা হ'লে হয়তো তাই কেতিয়াবাই স্বেচ্ছাই গুঁচি গ'ল হয় পৃথিৱী এৰি।

পিছফালৰ বালখনত আউজি ফুটপাথত ভৰি দুটা মেলি দি তাই অকণমান জিৰালে। জীয়েকক সাৱটি ধৰি দুগলত দুটা চুমা খালে। মূৰত হাতফুৰাই ক'লে, “খাবি দে কিবা এটা, বিবা এটা পাওঁচোন।”

চকুলো নিগৰি আছিল জানকীৰ। তাইৰ চকুত আগত দুখন ছবি ভাহি উঠিল— এখন গাঁৱৰ, শৈশৱত য'ত তাই ওমলিছিল। সিহিঁত তেতিয়াও দুধীয়াই আছিল। কিন্তু গাঁওখনে সিহিঁক সহায় কৰিছিল। অন্ততঃ ভাতমুঠিৰ বাবে বাপেকে চিন্তা কৰিব লগা হোৱা

নাছিল। পৰিশ্ৰমৰ বিনিময়ত অকল হাজিৰাৰ টকা কেইটাই পোৱা নাছিল, পাইছিল বহু মৰম। কিন্তু এতিয়াঙ্গ নগৰখনৰ বিলাসিতাৰ মাজত তাইৰ বাবে, কণমানি ছোৱালীজনীৰ বাবে নাই কাৰো এধানি মৰম, অকণমান সহানুভূতি .....। তাইৰ চুকৰ আগৰ এইযে মানুহবোৰ মানুহতো নহয়— একোটি পাযাগ। ■

কেঁচামটিৰ ঘৰ

জিজ্ঞাসা দাস

স্নাতক ঢৃতীয় বাগাসিক (কলা)

মনত আছে মোৰ। সৰকতে এদিন মাক কৈছিলো- “মা, মই এই ওখ ওখ অট্টলিকাতকৈ সৰু সৰু মাটিৰ ঘৰবোৰ ভাল পাওঁ। আমিও এদিন এটি সৰু মাটিৰ ঘৰ সাজিম দেই মা।”

মুখত এমোকোৱা হাঁহি লৈ মায়ে কৈছিল- “হ'ব মাইনা, আমি এটি সৰু ঘৰ সাজিম, ঘৰৰ কাষত এজোপা বকুল কৰ আৰু যেতিয়া সেই বকুল ফুলিব তাৰ ফুলেৰে আমি মালা গুঁঠিম।” তেতিয়াৰ পৰাই গাঁৱৰ সুন্দৰ পৰিৱেশটিৰ সংগোনে বাবকেয়ে আমনি দিছিল মোৰ।

দেউতাৰ চাকৰিৰ সুৰে আমি গাঁৱৰ ঘৰ এৰি চহৰত থাকিব লগা হৈছিল। মই তেতিয়া তেনেই সৰু আছিলো। সৰকৰে পৰা চহৰৰ পৰিৱেশত ডাঙৰ হোৱা। কিন্তু গাঁৱৰ পৰিৱেশৰ মোহ বাবকেয়ে লাগিছিল।

তাৰ কেইদিনমানৰ পিছতেই মোক মা-দেউতাই ফুৰবালৈ লৈ গৈছিল গাঁৱৰ ঘৰলৈ— মোৰ আইতাৰ ঘৰলৈ। বহুত স্ফূতিত আছিলো মই সৰু কেঁচা মাটিৰ ঘৰত থকাৰ হেঁপাহত। সচাকৈয়ে, গাঁৱৰ পৰিৱেশত মই যেন হেৰাই গৈছিলো। আইতাই চোতালত পাটীত বহি, বিচনীৰ বা দি দি সাধু শুনাইছিল আমাক। বিজুলী বাতিৰ সংযোগৰ পৰা বহুত আঁতৰত এখন গাঁৱত বুজি পাইছিলো মই বিচনীৰ বাবে কিদৰে গা মন শাঁত পেলাই যায়। জোনকী পৰৱৰ্তী জিলমিল পোহৰত পাহাৰিবলৈ বাধ্য হৈছিলো মই চোৱা কাৰ্টুনবোৰ। মাহীয়ে আদৰত বনাই দিয়া ভাত

মুঠি খাই টোপনিত ঢলি পরিছিলো। গুচি গৈছিলো মিঠা মিঠা সপোনৰ বাজ্যলৈ। বাতিপুরা সূর্যৰ মিঠা সৌবভে পাহৰাইছিল চহৰৰ কৃত্ৰিমতা। কেইজিনমানৰ বাবে যেন এখন স্বৰ্গত বাস কৰিছিলো মই। এতিয়াও সেই স্থূতি বুকুৰ একোণত সজীৱ হৈ আছে।

নগৰৰ কৃত্ৰিমতাই মোক কেতিয়াও প্রাস কৰিব পৰা নাছিল। আজিও পৰা নাই আৰু নোৱাৰিবও কেতিয়াও। আজিও সময় পালে মোৰ পুৰণি গাঁওখনলৈ যাওঁ। চহৰৰ বৎসৱীয়া কৃত্ৰিমতাৰ পৰা আঁতৰি কেঁচামাটিৰ ঘৰবোৰত থকা আনন্দিকতাত অৱগাহন কৰিবলৈ। গাঁৱৰ সুৰভিৰ গোঞ্জ ল'বলৈ। সুন্দৰবোৰক আকেঁৰালি ল'বলৈ। মোৰ এটাই আশা, হৈৰাই যাওঁ যেন মই গাঁৱৰ সেই সুৰভিৰ মাজতেই, সুন্দৰতাৰ মাজতেই। ■

আনন্দত মতলীয়া হৈ পৰিল। থিৰিকিৰে তাই দেখিলে— প্ৰকৃতিও যেন আনন্দত মতলীয়া হৈ পৰিছে। সূৰ্যৰ সাতো বং গাত সানি ধাৰাৰ বুকুলৈ নামি আহিছে এজাক কিন্তু কিন্তু বৰষুণ। ■

ত্ৰেষুণৰা ৰং

পূজা শৰ্মা ফুকন

স্নাতক তৃতীয় যাগ্নাসিক (কলা)

‘ক্ৰিৎ.... ক্ৰিৎ....’

হঠাৎ বাজি উঠা টেলিফোনৰ শব্দত টোপনিৰ পৰা সাৰ পালে মাধৰে। বাতিপুৱাই বাতিপুৱাই বাজি উঠা টেলিফোনৰ শব্দই গোটেই ঘৰৰ পৰিৱেশটো যান্ত্ৰিকতালৈহে যেন ৰূপাস্তৰ হ'ল।

“হেল্লু’.....”, মাধৰে ফোনটো উঠালে।

“হেল্লু’ মই মহেন্দ্ৰ হাজৰিকা। দীপ্তি রাইন বাবৰ মেনেজাৰ।”

অচিন্তাকি মাতত মাধৰে অলপ ভয়েই খালে।

“হয় কওকচোন” মাধৰে ভয়ে ভয়ে সুধিলে।

“আপোনাৰ ল'বাই আমাৰ বাবতেই কালি ৰাতি অলপ বেছিকে ড্ৰিংক কৰিলে, তেওঁ বৰ্তমান ইয়াতে বেছত হৈ আছে। আপোনালোকে লৈ যাওকহি।” মাধৰে অনুভৱ কৰিলে যে তেওঁৰ হাতটো যেন কঁপিবলৈ ধৰিছে।

এটি সখৰ পৰিয়াল সিহঁতৰ। মালা, মাধৰ আৰু একমাত্ৰ পুত্ৰ শশাংক। একমাত্ৰ ল'ৰা বাবেই চাঁগৈ মাধৰে অকণো অসুবিধাত পৰিবলৈ দিয়া নাছিল শশাংকক। সৰুৰে পৰাই সি ব্যস্ত আছিল কেৰল দিভি, ভিডিআ'গেম আৰু ম'বাইলত। কোনোদিনে টোপ এটাকে পৰিবলৈ দিয়া নাছিল আৰু আজিঙ্গ...?

মাধৰে মনত পৰিল তাৰ শৈশৰৰ কথালৈ। দিনৰ দিনটো খেলি-ধূলি, আনৰ বাবীৰ আম, কঁঠাল চুৰ কৰি খাই, পুখুৰীত গা ধুই গৰ চৰাই দিন কটাইছিল। সন্ধিয়া হোৱাৰ লগে লগে গোহালিৰ আগত জাগ দিছিল মহ খেদিবলৈ। সন্ধিয়া সময়ত বা বাতিপুৱাই দেউতাকৰ কাণত পৰিছিল মাধৰে দোষবোৰ। চুবুৰীয়াৰোৰে গোচৰ দিছিলহি—“আজি আপোনাৰ ল'বাই অমুক কৰিলে, তমুক কৰিলে” এইবোৰ। আৰু পিছত সিও সাজু হৈছিল দেউতাকৰ বেতৰ কোৰ খাবলৈ।

কিন্তু নগৰত ঘৰ সজাৰে পৰা যেন এই সকলো সুখেই যেন নোহোৱা হৈ গ'ল। লাহে লাহে তাৰ নাম হ'ব ধৰিলে নগৰত। এতিয়া মাধৰ বৰুৱা বুলিলে সকলোৰে চিনি পায়।

এইবোৰ ভাৰি ভাৰিয়েই সি গাড়ীখন ষ্টার্ট কৰিলে। কেতিয়া যে সি বাবখন পালেহি গমেই নাপালে। গাড়ীৰ পৰাই সি দেখিলে কেইজিনমানে শশাংকক ডাংকোলাকৈ এস্বলেখওত উঠাইছে।

মাধৰ যেন এতিয়া এক যন্ত্ৰমানৰহে। সি নজনাকে তাৰ হাততো গাড়ীৰ চাৰিলৈ গ'ল। এতিয়া তাৰ লক্ষ্য কি হ'ব পাৰে? হয়তো হস্পিতাল ....। ■

সোণালী শৈশৰৰ পম খেদি

ৰাজশ্রী শৰ্মা

স্নাতক চতুর্থ যাগ্নাসিক (কলা)

মাঘ বিহুৰ পুৱা। সুদূৰৰ পৰা ভাহি আহিছে এটি বিহুৰ কলি-মাছলে গৈছিলোঁ/একোৱে নাপালোঁ। বৰষাই শোৱাৰ পৰা উঠি কোঠাটোৰ থিবিকি কেইখন খুলি দিলে। এটি আৱেগে আহি তাইৰ হাদয়ত খুন্দিয়াবলৈ ধৰিলে। শৈশৰৰ সেই সোণালী দিনৰ স্থূতিয়ে তাইক বিশিয়াই মাতিলে। কিমান যে মধুৰ আছিল সেই দিনবোৰ !

বৰষা এটি যৌথ পৰিয়ালৰ কল্যাণ। মাক-ডেউতাকৰ একমাত্ৰ সন্তান যদিও তাই কেতিয়াও অকলশৰীয়া অনুভৱ কৰা নাছিল। বৰদেউতাৰ ল'ৰা জোন আৰু খুৰাকৰ ছোৱালী মইনা আছিল তাইৰ শৈশৰৰ খেলৰ লগবী। বৰষা পঢ়া-শুনাত অতি মেধাবী আছিল। HSLC পাছ কৰাৰ পিছত তাই উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে গুৱাহাটীলৈ পঢ়িবলৈ আহে। ঘৰখন এবি অহাৰ দুখে তাইত বৰকৈ আমনি কৰিছিল। কিন্তু পঢ়াৰ তান্দিদাতেই তাই নীৰবে সহিছিল ঘৰখন এবি অহাৰ ব্যথা। কিন্তু গুৱাহাটীলৈ আহি তাই সন্মুখীন হ'ল এখন যান্ত্ৰিক পৃথিবীৰ। সকলো মাথো একো একেটা যন্ত্ৰচালিত মেচিন। চৌগাশে কেৰল প্রতিযোগিতা। নাই ইয়াত বিহু, পূজাৰ সঁচ আনন্দ, স্ফুর্তি। মাথো আছে কৃত্ৰিমতা।

“বৰষা, বাহিৰলৈ চাই কি আকাশ পাতল ভাৰি আছ।” ৰূমমেট নিকিৰ মাতত তাই বাস্তৱলৈ উভতি আহিল। এইবোৰকে ভাৰি থাকোতে কেতিয়ানো তাই দুচুকু পানীৰে উপচি পৰিল, তাই গমেই নাপালে। গাঁৱৰ ঘৰখনৰ সেই মেজিঘৰৰ ভিতৰত কৰা ৰং-ধেমালি চিত্ৰখন তাইৰ চুৰু আগত ভাহি উঠিল।

বৰষাই একো নভৱাকৈয়ে বেগটোত কাপোৰ কেইমজমান ভৰাই বাছষ্টেণ্ডুৰ ফালে খোজ ল'লে। জোন, মইনা আৰু মাক-ডেউতাকহঁত মুখবোৰ মনলৈ অহাত তাইৰ দুই ওঁঠেদি এটি মিঠা হাঁহি বিবিড়ি উঠিল। তাই ঘৰমুখী বাছ এখনত উঠি পৰিল। থিৰিকিৰ কাঘৰ চিটটোত তাই বহি ল'লে। গাড়ী চলিবলৈ ধৰিলে। তাইৰ মনটো এক অনামী

জীৱন, সপোন আৰু শেষ প্ৰহৰৰ বাট

প্ৰণালী শৰ্মা

স্নাতক যষ্ঠ যাগাসিক (বিজ্ঞান)

“মোহন তোক কেইবাৰ ক'ম বাৰ, এৰাবাৰীৰ তললৈ নাযাবি। তাৰ ঔজোপাত বুঢ়া ডাঙৰীয়া থাকে হেনো। কথা ক'লে অলগ মন কাণ দিবচোন।” হাত ভৰি আচাৰি গাৰ কাপোৰৰ পৰা খেৰ, বনগুটি এৰৱাই থকা মাকৰ এই কথাবোৰ আজি মোহনৰ বাৰকেয়ে মনত পৰিবলৈ ধৰিলৈ, লগৰ নগেন, পিলিঙ্গাহ্বত্ব লগত কমখন পিত্তগিতাই ফুৰিছিলমে সিহঁতে ....। শৈশৱৰ এইবোৰ ধেমালি ঘূৰাই পাৰনে কেতিয়াৰা এইদৰে?

“হেৰা, ব'লা গাঁৱলৈ যাওঁ, মনক স্কুলত দিয়াৰ পৰা আমাৰ গাঁৱলৈ যোৱাই হোৱাই নাই নহয়।” দেৱীয়েক নিৰ্মালিৰ মাতত মোহন উচ্চ খাই উঠিল। আও। গাঁও বুলিলে সাত জাঁপ মৰা নিৰ্মালিৰ আজি কি হ'ল ! কেঁচুৱাকালতে গাঁও গচকা মন আজি ১১ বছৰীয়া হ'ল, ক'তা ইমান দিনে এইবাৰ কথা নিৰ্মালিৰ মুখত সি শুনা নাছিল। তেনেহ'লে আজি? ?

“হ'বি কি ভাবিছে ইমানকৈ? বিষ্টোও পাইছেহি নহয়, মই মা খুৰীদেউহ্বত্ব লগতো কথা পাতিছোৱাই, দুদিন থাকি গুটি আহিম, হেৰি নহয় মানে পিঠা, লাৰুৰ প্রতিযোগিতা পাতিছে আমাৰ মহিলা সমিতিখনে; গতিকে ভাৰিলো গাঁৱলৈও যোৱা হ'ব আৰু পিঠা-পনা দুটোমানো আহোঁতে ....।”

অ' তাৰ মানে হঠাৎ এই গাঁও প্ৰীতিৰ আঁৰৰ কথা এয়াহে। যি কি নহওঁক এই কথায়াৰ শুনাৰ ভাগ্য যেতিয়া হ'ল, পলম নকৰি যোৱাই ভাল। মোহনে গাড়ী উলিয়ালে।

“মন, অ' মন ...., এই ল'বাটো মানে, গাঁও পোৱাহিৰ পিছত অলগ সময়ো থিৰেৰে থকা নাই। আৰ ঘৰৰ কঠাল, তাৰ ঘৰৰ লেটেকু আশাস্তি লগাই দিছে। গাটোৰো অৱস্থা নাইকিয়া কৰিছে। নিৰ্মালিয়ে ভোৰভোৰাই ভোৰভোৰাই মোহনৰ ওচৰ পালেছি।

“খেলিবলৈ দিয়া তাক, নগৰৰ আৱদ্ধ জীৱন, ভিডিত' গেমৰ পৰা ওলাই যি এই মুকলিমুৰীয়া জীৱনটো পাইছে। আৰু কিমাননো দিন, মাত্ৰ দুটা। তাৰ পাছতটো তাৰ আকো একেই আৱদ্ধ জীৱন”, মোহনে ক'লৈ।

“এইবোৰ কাৰণেই মোৰ গাঁৱলৈ আহিব মন নাযায়।”

“মা অ' মা, চোৱাচোন মই কি পালো।” মনৰ মাতত সকলো উধাতু খাই বাহিৰলৈ আহিল, মনৰ হাতত এটা ডাঙৰ কচুপাত আৰু পাতটোত জিলমিলাই থকা দুটা সোণ পৰৱৰা। হাত আৰু ভৰি বোকাময়। গাৰ অ'ত ত'ত খেৰ বন।

“পেলা সেইবোৰ।” নিৰ্মালিৰ বিকট চিৰেৰত উচ্চ খাই উঠিল মন, “কৈছোনে তোক, পেলা সেইবোৰ”— এইবুলি নিৰ্মালিয়ে এক চৰ শোধালে মনক। হঠাৎ মোহন উঠিল আৰু একচাৰেই নিৰ্মালিৰ

ওচৰ পালেগৈ।

“নিৰ্মালি তোমাক আগতেও কৈছোঁ দুদিনীয়া শৈশৱ তাৰ মাত্ৰ, তাক উপভোগ কৰিবলৈ দিয়া। ঘূৰি চাই এদিন একোৱেই নেদেখিব সি জীৱনটোত, যন্ত্ৰ হৈ পৰিব সি কেৰল— ধনঘটা যন্ত্ৰ। মানৱীয়তা হেৰুৱাৰ। মই নিবিচাৰো মোৰ দৰে আৰু এজন মোহন আহক, মাক-দেউতাকক এৰি মৰম ভালপোৱাৰক এৰি যন্ত্ৰ হৈ পৰক। নিবিচাৰো।”

মনে ইতিমধ্যে পৰি বোৱা কচুপাতটো উঠাই লৈ এবাৰ মাকলৈ আৰু এবাৰ দেউতাকলৈ চাই ব'ল। ■

কেঁচা মাটিৰ গোৱা

নন্দিতা বৰা

স্নাতক চতুর্থ যাগাসিক (কলা)

বাপিৰামে আজি বজাৰৰ পৰা সোনকালে উভতিছে। তাৰ পুতেকে এইবাৰ মেট্ৰিক দিব। সি বহু কষ্টেৰে পুতেক দিগন্তক পতুৱাইছে। খেতিৰ শাক পাচালি বিক্রী কৰি যেনে তেনে দিগন্তক টিউচনৰ ব্যৱস্থাও কৰি দিছে। বাপিৰামৰ আশা দিগন্তই শিক্ষাবে পূৰণ কৰিব। কালিলৈৰ পৰা তাৰ পৰীক্ষা আৰস্ত হ'ব।

পিছদিনা পুৱা ঘৰখনত এক ব্যস্ততা বিৰাজ কৰিছে। মাকে ভাত বাঞ্ছিছে, দিগন্তই ভালপোৱা শাক ভাজিছে। পথাৰৰ সৰু সৰু মাছকেইটা পাতত দিছে। তাৰ মাজতে চোতালতে থকা গোসাইহ্বৰত চাকি জলাই আহিছে। বাপিৰামে দিগন্তই নিবলগীয়া বস্তুবিলাক সি ল'লে নাই তদাৰক কৰিছে। চাইকেলখনো মুচি নিকা কৰিছে। বাপিৰামে সেইখন চাইকেলতে দিগন্তক পৰীক্ষালৈ লৈ যাব। এনেকৈয়ে এদিন পৰীক্ষা শেষ হ'ল। এদিন বিজাল্ট ওলাল। বিজাল্ট ভবাৰ দৰেই হ'ল। দিগন্তই প্ৰথম বিভাগত চাৰিটা বিষয়ত লেটাৰসহ উন্নীৰ হৈছে। বাপেকে তাক বহু কষ্টেৰে চহৰৰ কলেজত নাম লগাই দিলে।

কিন্তু ইয়ে যে সময়ৰ গতিত বাপিৰামৰ জীৱনলৈ অন্ধকাৰ নমাই আনিলে। দিগন্তই মাহেকৰ মূৰত টকা বিচৰাৰ উপৰিও মবাইল, বাইকৰ বাবে বাপেকক হাবাশাস্তি কৰিলৈ। চহৰৰ বতাহে দিগন্তক অতিকে আকৰ্ষণ কৰিলে। দিগন্তই পাহি গ'ল তাৰ শৈশৱ আৰু ঘৰৰ পৰিৱেশ। বাপিৰামৰ মূৰত সৰগ ভাগি পৰিল। পুতেকৰ জৰিয়তে দেখা জীৱনৰ সপোনবোৰ ধূলিসাং কৰি দিলে দিগন্তৰ চহৰীয়া বতাহে। বাপিৰামে আজি ভাৰি পাৰ পোৱা নাই কিয় আজিৰ প্ৰজন্মাই নিজক পাহি যাব। সিহঁতৰ জীৱন ক'ব পৰা আৰস্ত হৈছে আৰু কেনেদৰে আগবাঢ়িছে সেয়া চহৰীয়া বন্ধু বা বান্ধৰীক লগ পাই কিয় পাহি যায়? আজি যেন তাৰ পুতেক দিগন্তৰ ক্ষেত্ৰতো ব্যতিক্ৰম নহ'ল। এয়াই নৱপ্ৰজন্ম, যাৰ হাতত নাই পিতৃ-মাতৃৰ জীৱন আৰু সপোনৰ মূল্য।

আজি উপলব্ধি কৰিছে বাপিৰামে তাৰ এই গাঁৱৰ পৰিৱেশেই সুন্দৰ। কেঁচামাটিৰ গোৱে কেতিয়াও নিদিয়ে চহৰীয়া জীৱনৰ যন্ত্ৰৰ দৰে পৰিচালিত জীৱন। এই কেঁচামাটিতে লুকাই আছে জীৱনৰ সুখ, আনন্দ আৰু কষ্টৰ আঁৰত প্ৰাপ্তিৰ আনন্দ। ■

ବାଜୟୋରା

ଧ୍ରୁବଜ୍ୟୋତି ଶର୍ମା, ପ୍ରାକ୍ତନ ଛାତ୍ର

ବାଟେ-ଘାଟେ, ଦୋକାନ-ପୋହାରେ, ପୂଜାଇ-ପାର୍ଶ୍ଵେ ଅତ ଛୋରାଲୀ ଦେଖା
ଯାଏ ଅଥଚ ବିଯା ପାତିବ ଖୁଜିଲେ ଛୋରାଲୀ ଏଜନୀ ପାବଲେ ନାହିଁ।
କୋନୋବାଜନୀ ଯଦି ଦେଖାତ ପଢ଼ନ୍ତ ହୁଏ, ପଢ଼ାଶ୍ଵନା କମ। କୋନୋବାଜନୀର
ଯଦି ପଡ଼ାଶ୍ଵନା ଆହେ, ଚିତ୍ରି ବେଯା। କୋନୋବାଜନୀ ଯଦି ପରମା ସୁନ୍ଦରୀଓ,
ପଡ଼ାଶ୍ଵନାତୋ ନାମ କବା, ଗୁର୍ବି-ଗୋଟୀ ଭାଲ ନହଯା। ମୁଠତେ କିବା ନହଯା
କିବା ଏଟା ନିମିଲେଗୈ। ନିମିଲା ଅଂକ !

ଚିତ୍ନଯର ଅରସ୍ତାଓ ଏନେକୁବାଇ ହେଛେ। ସି ବିଯା ପାତେ, କିନ୍ତୁ
ଛୋରାଲୀ ପୋରା ନାହିଁ। ସମ୍ବନ୍ଧ ଆହେ, କିନ୍ତୁ ଛୋରାଲୀ ଚୋରାର ଓଚର ନାପାଯଗୈ।
ଉପ୍ୟକ୍ତ କାରଣବୋରତେ ଆଧାବାଟିତେ ଥମକି ବଯ। ଚିତ୍ନଯର ପାତ୍ରୀର କାବଣେ
ଅହୋପୁରୁଷାର୍ଥ କବା ସକ୍ରମ ମୋମାଯେକେ ତାକ କଯ— “ଅଳପ ଏବା-ଥରା
କରିବ ଲାଗିବ ବୁଝଇ? ମୋଲାନା କଂତ ପାବି?”

“ମୋଲାନା ନାପାଲେଓ ଚାରିନାତୋ ପାବ ଲାଗିବ! ମୟୋ ଏକେବାରେ
ଏଲାଇବାଦୁ ନହଯା!”— ଚିତ୍ନଯଇ ଉତ୍ସା ପ୍ରକାଶ କରେ। ତାର କଥା ମିଛା
ନହଯା। ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଯାର ବଜାରଖନ୍ତ ତାର ଦାମ ଅଳପ ଉଚ୍ଚ ବୁଲିଯେଇ
କବ ପାରି। ଚିତ୍ନଯ ଏଟା ଚରକବୀ ଚାକବି ଆହେ। ଦା-ଦରମହା ଭାଲ।
ଟେବୁଲର ତଳେଦିଓ ଦୁଇ-ଚାରି ଟକା ଆହେ। ତାର ସବ-ଦୁରାର ଦେଉତାକେଇ
ସାଜି ହୈ ଯୋରା ଯଦିଓ ବେଯା ନହଯା, ଚକୁତ ଲଗାଇ। ଆଧୁନିକ ସକଳୋ
ସା-ସୁବିଧାଟି ସରଖନ୍ତ ବିଦ୍ୟମାନ। ଅନ୍ତଃ ଆରୁ ବିଛ-ବିଛ ବଞ୍ଚିଲେ ସି
ଘର-ଦୁରାର ଚିନ୍ତା ନକରିଲେଓ ହ'ବ। ତାର ପ୍ରଜମାଇ ଏହିଟୋ ସରତେ ଜୀବନର
ଇତି ପେଲାର ପାରିବ। ବିଯାର କ୍ଷେତ୍ର ଚିତ୍ନଯର ମାଥୋ ଏଟାଇ ବିଯୋଗାତ୍ମକ
ଦିଶ— ତାର ଅଳପ ବସ ହେଛେ। ବର ବେଛିଓ ନହଯା— ଦୁକୁବି। ଏହି
କ୍ଷେତ୍ର ତାର ଦୋସ ନାହିଁ। ତାର ତଳତ ତିନିଜନୀ ଛୋରାଲୀ। ତିନିଓଜନୀ
ଭନ୍ନୀଯେକକେ ବିଯା ଦି ଆଜବି ହୋରାର ପାତ୍ରତହେ ସି ନିଜେ ବିଯା କରୋରାର
ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଲେଇଲି। ଆରୁ ଆଜିକାଲି ଲର୍ବାର କାରଣେ ଚଙ୍ଗିଛ ବହୁ ଏକୋ
ବେଛି ବସ ନହଯା। ଛୋରାଲୀହେ କୁବିତେ ବୁଢ଼ି! ଅରଣ୍ୟେ ଆଗର ଦିନତ
ହୋରାହେଇତେ ଇମାନଦିନେ ସି ନାତିର ମୁଖେଇ ଦେଖିଲେହେଇତେନ। କିନ୍ତୁ ଆଗର
ଦିନର ଲଗତ ଏତିଆର ଦିନର ତୁଳନା ନହଯା। ଆଶତେ ପ୍ରାପ୍ତବସନ୍ଧ ହୋରାର
ପାତ୍ର ମନୁଷ୍ୱ ବିଯା କରୋରାଟୋରେଇ ପ୍ରଥାନ କାମ ଆଛିଲା। ଏତିଆ ପଡ଼ା-
ଶ୍ଵନା, ଚାକବି-ବାକବି, ପ୍ରେମ-ପୀରିତି— ତାରପାତ୍ରତହେ ବିଯା।

ଚିତ୍ନଯହିଁର ମାନୁ ମାହି ଧେମେଲୀଯା ସ୍ବଭାବର। ତେଣୁ କେତିଆବା
ସିଂହତ ସବଲେ ଆହିଲେ ତାକ କଯ— “ତାମେ ନିଜେଇ ଛୋରାଲୀ ଏଜନୀ
ପଢ଼ନ୍ତ କବି ନଥିଲି କିଯ? ତେତିଆ ଛୋରାଲୀ ବିଚାର ହାବାଥୁବି ଖାବଲଗୀଯା
ନହିଁଲାହେଇତେନ!”

ଚିତ୍ନଯଇ ନଜନା ଭାଓ ଧବି ଓଲୋଟାଇ ମାହିୟେକକ ସୋଧେ—
“ଛୋରାଲୀ ପଢ଼ନ୍ତ କବା ମାନେ ପ୍ରେମ କବାର କଥା କୈଛା ନେକି ମାହି?”

“ଆଁ, ଆରନୋ କି କୈଛେ! କତ ଲାଇ ପଡ଼ି ଥକା କାଲତେ
ଛୋରାଲୀ ଠିକ କବି ଥିଯା! ତାହାଟେ ଦେଖାଇ-ଶୁନାଯୋ ଭାଲ। ତୋରନୋ କୋନୋ
ଏଜନୀର ଲଗତେ ହାବ-ଭାବ ହୋରା ନାହିଁଲାନେ?”

“ପ୍ରେମ ବସ୍ତୁଟେ ତେନେକୁବା ନହଯ ନହଯ ମାହି!”

“କେନେକୁବାନୋ?”

“ମୋର ଜାନିବା କାବୋବାକ ଭାଲ ଲାଗିଲେଇ, କିନ୍ତୁ ତେଣୁବ ମୋକ
ଭାଲ ଲାଗିବାବ ପାରେ!”

“ତାର ମାନେ ତାହିଁ କାବୋବାର ପ୍ରେମତ ପରିଛିଲି?”

“ତେନେକୁବା ବୁଲିଯେଇ ଧରା। ପିଛେ ପ୍ରକାଶ କରିବହେ ନୋରାବିଲୋଁ।”

“ଏତିଆ ମେହି ଛୋରାଲୀଜନୀ ଆହେନେ ନାହିଁ?”

“କିଯା ସୁଧିଲା?”

“ଆହେ ଯଦି ତୋର ହୈ ମରେଇ କଥାଟୋ କଣ୍ଠେଗୈ। ତାମୋ କିଜାନି
ମନେ ମନେ ତୋକେଇ ପଢ଼ନ୍ତ କବି ହୈଛେ!”

“ଭାଲ କଥା କୈଛା! ତାହିଁ ଛୋରାଲୀଯେ ଏଇବାର ମେଟ୍ରିକ ଦିବ।”

“ଉ....। ଆଗର ଦିନତ ହୋରାହେଇତେନ ତାହିଁ ଛୋରାଲୀକେ ବିଯା
ପାତିବ ପାରିଲିହେଇତେନ।” ମାହିୟେକବ କଥା ଏକେବାରେ ମିଛା ନହଯ। ଆଗର
ଦିନତ ଦରା-କଇନାର ବସର ପାର୍ଥକ୍ୟଟୋ ବହୁ ବେଛି ଥାକେ। ଚିତ୍ନଯର
ଆଇତାକ କକାତକେ ହେନୋ ତ୍ରିବ ବଚର ସର ଆଛିଲା। ଅରଣ୍ୟେ ଆଇତାକ
କକାକବ ଦ୍ଵିତୀୟ ପତ୍ନୀହେ ଆଛିଲା। ପ୍ରଥମଗରାକିବ ତୃତୀୟଟୋ ସନ୍ତାନ ଜନ୍ମ
ହୋବାର ପାତ୍ରତେ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟାତ କକାକେ ଦ୍ଵିତୀୟ ବିବାହ କରିଛିଲା। ଚିତ୍ନଯର
ଦେଉତାକ ଦ୍ଵିତୀୟଗରାକିବରେ ସନ୍ତାନ।

ଚିତ୍ନଯର ବରଆଇତାକବ ଫାଲର କୋନୋବା ଏଲେକବ ପେଲେକ
ମିତିର ଏଥରେଇ ଏଦିନ ଥବର ଏଟା ଆନିଲେ— ଛୋରାଲୀ ଏଜନୀ ପାଇଛେ।
ଦେଖାଇ-ଶୁନାଇ, ଶିକ୍ଷା-ଦୀକ୍ଷାଇ, ସ୍ଵଭାବ-ଚିତ୍ରାଇ ସକଳୋଫାଲର ପରାଇ
ଚମକାବ। ବସମୋ ମିଲିବ। ଗତିକେ ଚିତ୍ନଯ ଛୋରାଲୀ ଚାବଲେ ଯାବ ଲାଗେ।

ଛୋରାଲୀ ଚାବଲେ ଚିତ୍ନଯଇ ସର ମୋମାଯେକକେ ଲଗ ଲାଗେ। ତେଣୁ
ତାର କଣ୍ମସମନୀୟା। ବନ୍ଦୁବ ଦରେ। ଏନେକୁବା ସରରା କଥାବୋରତ ଚିତ୍ନଯଇ
ସଦାଯ ମୋମାଯେକବେ ସହାୟ ଲାଗେ। ସକଳୋ କଥା ମୁକଳିକେ ପାତିବ ପାରେ
କାବଣେ।

ଚିତ୍ନଯହିଁକ ପଦ୍ମନିମୁଖର ପରାଇ ଛୋରାଲୀର ସବର ମାନୁହେ ଆଲା-
ଉଦହିକେ ଆଗବଢାଇ ନିଲେ। ମାକ-ଦେଉତାକବ ଲଗତ ପ୍ରାଥମିକ କଥା-
ବତରାଖିନି ଶେଷ ହୋରାର ପାତ୍ରତେ ହାତତ ତାମୋଲ-ପାଗର ବଟା ଲୈ ଛୋରାଲୀ
ଚିତ୍ନଯହିଁକ ଆଗଲେ ଓଲାଲ। ପହିଲାତେ ମୋମାଯେକେଇ କଥା-ବତରା ଆରନ୍ତ
କରିଲେ। ଚିତ୍ନଯଇ ସଂକୋଚ ନକବି ପୋନପଟୀଯାକେଇ ଛୋରାଲୀଲେ ଚକୁ
ଦିଲେ। ଛୋରାଲୀ ଦେଖାଇ-ଶୁନାଇ, ଗାଇ-ଗାରିଯେ ସାଁଚାକେଇ ଭାଲ। କିନ୍ତୁ
ଦେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତତେ ଛୋରାଲୀଜନୀଯେ କଥା ହୈ ଥକା ମୋମାଯେକଲେ ଚକୁଟିପ
ଏଟା ମାରି ଦିଯାତ ସି ଅବାକ ହଲ୍। ମୋମାଯେକେ ଥରମତ ଥାଲେ। ତେଣୁ
ଛୋରାଲୀଜନୀକ କଲେ— “ମହି ନହଯ, ଏହୁଙ୍ଗେ ତୋମାର ସନ୍ତାବ୍ୟ ଦରା।”

“ଜାନୋ!”— ଛୋରାଲୀଜନୀଯେ ଲାଜ ଲାଜକେ କଲେ।

“ତେନେହୁଙ୍ଗେ ତୁମି ମୋଲେ ଚକୁଟିପ ମାରିଲା ଯେ?”

“ଏହିଟୋ ମୋର ମୁଦ୍ରାଦୋଷ!”

“কি?”

“ওঁ, এইটো কাবণতে ইয়ার আগতে মোৰ চাৰিখন বিয়া ভাগিল।”

“তোমাৰ এইখন বিয়াও ভাগিল বুলি ধৰি লোৱা।”— চৈতন্যৰ
মুখৰ পৰা গাণ্ডীৰ শব্দৰ দৰে ফটকে কথায়াৰ ওলাই আহিবলৈ ধৰিছিল
যদিও সি বহু কষ্ট কৰি জিভাখন সম্বৰণ কৰিলে।

ইয়াৰ পাছৰ সময়খনি চৈতন্যই বৰ যান্ত্ৰিকভাৱে পাৰ কৰিলে।
ছোৱালীজীৱৰ বিষয়ে আগতেই সকলো কথা জানি ল'ব লাগিছিল।

“কিয়, কি হ'লোৱা?”— মোমায়েকে কথাটো জানিও নজনাৰ
ভাও জুৰিলে।

“মোকহে আকৌ ওলোটাই সুধিছা? নে ছোৱালীজনীয়ে চকুটিপ
মৰা কাৰণে তুমি একেবাবে গলি গ'লা?”

“আ’, সেইটো কথা? সেইটো দোষৰ বাহিৰে ছোৱালীজনীতো
সকলোফালৰপৰা ভাল! তই কিন্তু এইবাৰ না নকৰিবি।”

“কথা হ'ল নেকি? মই অকালত ঘাঁঁ খোৱা বাঘ নহঙ্গ দেই।
ভালদৰে জানিবা। তুমি কল্পনা কৰাচোন— বিয়াৰ পাছত মোৰ কইনা
চাৰলৈ বন্ধু-বান্ধুৰ আহিছে আৰু তাই চাহ-তামোল দিবলৈ গৈ এফালৰ
পৰা সকলোকে চকুটিপ মাৰি গৈছে। মানুহবোৱে কি ভাৰিব? অলপ
লম্পটকেইটাইতো পেটে পেটে বেলেগ কিবাই ভাৰি ল'ব!”

ইয়াৰ ছমাহ পাছতে আৰু এটা সমন্বন্ধ আহিল। এইবাৰ সমন্বন্ধটো
আনিলে মীনু মাহীৰ দেওৰেকৰ শালপতিয়েকৰ ভতিজাকৰ বন্ধু এজনে।
এইজনী ছোৱালীও দেখাই-শুনাই, শিক্ষাই-দীক্ষাই, স্বভাৱে-চৰিত্রাই সকলো
ফালৰ পৰাই উপযুক্ত। একমাত্ৰ সমস্যাটো হ'ল— ছোৱালজনীৰ ঘৰ
ঘাইপথৰ পৰা প্ৰায় ত্ৰিচ কিলমিটাৰ সোমোৱা। এছোৱা বাস্তা বৰ
বেয়া। বানপানীয়ে প্ৰতিবছৰে কঁকাল ভাঙি দৈ যায়। আকৌ ঘাইপথৰ
পৰা ফাটি যোৱা বাস্তাটোৱেদি চিথা-চিধি গ'লেই যে ছোৱালীৰ ঘৰ
পায়াগে, সেইটো নহয়। এইটো বাস্তাৰ পৰাও আন এটা বাস্তা ফাটি
গৈছে। সেইটো বাস্তাইদি দহ কিলমিটাৰমান গৈ আকৌ ডেৰ কিলমিটাৰ
আন এটা সৰু বাস্তাইদি খোজকাটি গৈহে লক্ষ্যস্থানত উপনীত হ'বগৈ
পাৰি। এইখনি কথা জনাৰ পাছত চৈতন্যৰ মন কোঁচ খাই গৈছিল।
কিন্তু সৰু মোমায়েক জোক লগাদি লাগিল তাক— “ব'লচোন ব'ল।
আন একো নহ'লেও আমাৰ অভিজ্ঞতাৰ ভঁৰালটোতো চহকী হ'ব!”

“এনেকুৱা অভিজ্ঞতা বঢ়াই একো লভা নাই বুইছা? মিছা-
মিছিকে সময়ৰ অপব্যয়, টকা-পইছাৰ খৰচ, দেহৰ কষ্ট।”

“হেৰ”, কেতিয়াৰা জুপুৰা হাবিতো বাঘ থাকে। কিজনি এইবাৰ
যোৱাটো মিলেগৈয়ে! আৰু মানুহে কষ্ট কৰিলেহে বৰু পায় বুলি
জানই দেখোন।”

মোমায়েকে চৈতন্যক জোৰ কৰাৰ আৰু এটা কাৰণ আছে।
ছোৱালী চাৰলৈ গ'লে প্ৰতিবৰ মানুহেই ৰাজসিক আপ্যায়ন আগবঢ়ায়।
মোমায়েক পেটুক মানুহ। গতিকে তেওঁ এই সুবিধাটো কেতিয়াও
এৰিব নোখোজে।

মোমায়েকে খৰচ কমাবলৈ বাছেৰেই যোৱাৰ প্ৰস্তাৱ দিছিল
যদিও চৈতন্যই বিশ্ব ল'বলৈ ভয় কৰিলে। গতিকে সি গাড়ী এখনকে
ভাৰা কৰিলে।

ঘাইপথৰ পৰা সোমাই যোৱা উপপথটোৱেদি পহিলা বিছ
কিলমিটাৰমান চৈতন্যহাঁত একো বাধা-বিঘনি নোপোৱাকৈয়ে পাৰ
হ'ল। কিন্তু বানপানীয়ে ভ্ৰম যোৱা বাস্তাডোখৰ পোৱাৰ লগে লগে
ড্ৰাইভাৰে জোৰেৰে ব্ৰেক কঢ়ি গাড়ীখন বখাই দিলে। চৈতন্য আৰু
মোমায়েকে পিছফালে বহি কথাৰ মহলা মাৰি গৈছিল। অসতৰ্ক হৈ
থকা বাবে তেওঁলোকে আগলৈ হাওলি গৈ কপালত ভালকৈয়ে খুন্দা
খালে। চৈতন্যৰতো বিৰিংগুটিৰ সমান টেমনা এটাই উঠি গ'ল।
মোমায়েকে আচৰিত হৈ ড্ৰাইভাৰক সুধিলে— “কি হ'ল? আগত
কিবা গৰ-ছাগলী পৰিল নেকি?”

“নাই পৰা।”— ড্ৰাইভাৰ গাড়ীৰ পৰা ছাবিটো লৈ নামি আহিল।

“তেনেহ'লে কিয় বখালা গাড়ীখন?”

“মই এইটো বাস্তাইদি গাড়ী নিব নোৱাৰোঁ।”

“কিয়?”

“এইটো আৰু বাস্তা হ'ল নেকি?”

“কিন্তু তোমাকতো আমি দস্তৰমত ভাৰা কৰি আনিছোঁ।”

“সেইবুলিহৈ মই গাড়ীখন বেয়া হ'বলৈ দিব নোৱাৰো নহয়।
আপোনালোকে মোক তিনি হাজাৰহে দিব। গাড়ীখন বেয়া হ'লে
মোৰ যে তাৰ চাৰি-পাঁচগুণ যাব।”

চৈতন্য আৰু মোমায়েকো গাড়ীৰ পৰা নামি আহিল। সঁচায়ে
সমৃ০খৰ বাস্তাটোৱেদি গাড়ীতো বাদেই, ভৰিও ভালদৰে নচলিব। কি
কৰা যায় এতিয়া? ইমান দূৰ বাট আহি এতিয়াতো আৰু ঘূৰি
যাব নোৱাৰি। মোমায়েকে প্ৰস্তাৱ দিলে— নহ'লে এইখনি বাট
খোজকাটিয়েই যাওঁ।”

“মই নোৱাৰোঁ দেই। কোনোৰা বিশ্বসুন্দৰীয়ে অপেক্ষা কৰি
থাকিলেও মই ইমান দূৰ বাট খোজকাটি গৈ ছোৱালী চাৰগৈ নোৱাৰোঁ।”

“তেনেহ'লে কি কৰিবি এতিয়া?”

“নহ'লে এটা কাম কৰা।”

“কি?”

“মোৰ হৈ তুমিয়েই ছোৱালজনী চাই আহাগৈ। মই ড্ৰাইভাৰৰ
লগত গাড়ীতে বহি থাকোঁ।”

“হেৰ”, মই ছোৱালী চাৰলৈ বিয়া মই পাতিমনে, তই পাতিবি?

সেই সময়তে দূৰত বাটৰুৱা এজন দেখা পায় মোমায়েকে
চৈতন্যক ক'লে— “ৰচোন, সৌ মানুহজনক সুধি চাওঁ— কিবা কৰিব
পাৰে নেকি।”

“সোধাচোন বাকু।”

বাটৰুজন ওচৰ চপাৰ লগে লগে মোমায়েকে তেওঁক সুধিলে—
“হেৰি, ইয়াৰ পৰা সান্দহখোৱালে যাবলৈ বেলেগ কিবা উপায় আছে
নেকি?”

“আছে।”— উত্তৰটো মানুহজনৰ ওঁঠত যেন লাগিয়েই আছিল।

“কি উপায় কওকচোন।”

“আপুনি ওচৰে কোনোৰা এঘৰৰ পৰা চাইকেল এখন লৈ
লওক।”

“আমি অচিনাকি মানুহক আকৌ দিয়েনে নিদিয়ে বা।”

“দিব। মাত্ৰ ত্ৰিচ-চল্লিছ টকা কিবা এটা দিব লাগিব।”

“ত্ৰিচ-চল্লিছ নালাগে পঞ্চাঞ্চ-ঘাঠিয়েই দিম। মুঠতে চাইকেলখন
পালেই হ'ল।”

বাটুরোজনেই ওচৰ মানুহ এঘৰৰ পৰা চাইকেল এখন যোগাৰ কৰি দিলে। কিন্তু তাৰ বিনিময়ত চৈতন্যহাঁতে কিবা এটা বস্তু বন্ধকত থ'বলগীয়া হল। অচিনাকি মানুহ। ক'বতো নোৱাৰি— চাইকেলখন লৈ যদি পলাই পত্ৰং দিয়ে। চৈতন্যই হাতৰ আঙষ্ঠিটোকে খুলি দিব খুজিছিল যদিও কিবা এটা ভাৰি মোমায়েকে মানা কৰিলে। তেওঁ ড্রাভাৰজনক বুজাই মেলি গাড়ীৰ ছাবিটোকে বন্ধকত থ'লে। কাৰবাৰটোত চৈতন্যৰ পেটে পেটে খুব হাঁহি উঠিল। এখন চাইকেলৰ বদলি এখন গাড়ী। কম কথা নহয়।

মোমায়েক শকত-আৰত, চৈতন্য খীন-মীন। কিন্তু সেই বুলিয়েই সিটো আৰু মোমায়েকক চাইকেল চলাবলৈ ক'ব নোৱাৰে। গতিকে..।

আশী কিল' ওজনৰ মোমায়েকক চাইকেলত তুলি, বানপানীয়ে গৰকা ওখোৰা-মোখোৰা বাস্তাইদি দহ কিল'মিটাৰ বাট গৈ চৈতন্য যেতিয়া ছোৱালীঘৰৰ পদ্মলিমুখত উপস্থিত হ'লগৈ, তেতিয়া আৰু তাৰ ছোৱালী ঢোৱাৰ শেষ ইচ্ছাকণো ধূলিসাং হৈ গৈছিল। তাৰ ইষ্টি কৰা চোলাটো ঘামত তিতি লেতু-সেতু হৈ পৰিছিল, গাৰপৰা পাৰফিউমৰ সুবাসৰ সলনি ঘামৰ লুগীয়া-টেঙ্গেচীয়া গোৱা নিৰ্গত হৈছিল।

চৈতন্যহাঁতৰ দুৰৱস্থা দেখি ছোৱালীৰ দেউতাকে খেদ প্ৰকাশ কৰি ক'লে— “আপোনালোকে খবৰ এটা দিয়া হ'লেই হয়। আমি কিবা উপায়েৰে সেইখিনিৰ পৰা লৈ আহিলোগৈ হয়।”

“হেৰি, আপোনালোকক খবৰ দিম কেনেকৈ কওকচোন?” আপোনালোকৰ ইয়াত ফোনৰ একো টাৰাৰেই নাই।— মোমায়েকে উঞ্চা প্ৰকাশ কৰিলে।

“টাৰাৰ আছিল বুহচে? বানপানীয়ে উটুৱাই নিলে বুলিহে! কোম্পানিত দৰখাস্ত কৰা হৈছে। কেতিয়াৰা বহুৱাৰ চাঁগৈ।”

সাম্রাজ্যখোৱাত ফোনৰ টাৰাৰ নাথাকিলে কি হ'ল ! ফোন হ'লে প্ৰত্যেকৰে হাতে হাতে। মানুহে ফোনেৰে কথা পাতিৰ নোৱাৰিলে কি হ'ল ! গান শুনিবতো পাৰে, গেম খেলিবতো পাৰে?

এইবাৰ প্ৰথম দৃষ্টিতেই চৈতন্যৰ ছোৱালী পছন হ'ল। মোমায়েকে এইবাৰ পহিলাতে ছোৱালীৰ লগত কথা নাপাতিলে। চৈতন্যক ছোৱালীৰ লগত আচুতীয়াকৈ কথা-বতৰা হ'লৈ সুবিধা কৰি দি বহা কোঠাৰ পৰা ওলাই আহিল। প্ৰাথমিক কথা-বাৰ্তাখনি শেষ হোৱাৰ পাছত ছোৱালীয়ে চৈতন্যক ক'লে— “আপোনাৰ যদি মোক পছন হৈছে, মোৱো আপোনাক বিয়া কৰোৱাত একো আপন্তি নাই। কিন্তু মোৰ চৰ্ত এটা আপুনি মানি ল'ব লাগিব।”

“কি চৰ্ত?”—চৈতন্যৰ কপালৰ গাঁঠি থুপ খালে।

“আপুনি মোক মাহত এবাৰ ইয়ালৈ আনিব লাগিব।”

“কি?”

“ওঁ, আমাৰ নামঘৰত থকা ক'লীয়া গোসাঁই প্ৰতিমাহতে পুৰ্ণিমাৰ দিনাখন জাগ্রত হয়। সেইদিনা আমি সবেই তেওঁক পূজা-অৰ্চনা কৰোঁ। বিয়াৰ পাছতো মই এই কামটো কৰি থাকিব খোজোঁ। নহ'লে আমাৰ অমংগল হ'ব।”

“কিন্তু তোমালোকৰ ইয়ালৈ মাহত এবাৰকৈ আহিবলৈ হ'লৈ এবছৰতে মোৰ আটাইবোৰ হাড়ৰ জোৱা সুলকি যাব, মোৰ আয়ুস কমেও দহ বছৰ কমি যাব।”

“আপুনি এনেয়ে ভয় কৰিছে। আমাৰ ইয়াৰ মানুহতো এইবোৰ

বাস্তাইদি অহা-যোৱা কৰি আছে। ক'তা, কোনোতো আওমৰণে মৰা নাই!”

“হ'লেও মই তোমাক এতিয়াই কথা দিব নোৱাৰোঁ। মই ঘৰত গৈ কথাটো চিন্তা কৰি চাব লাগিব।”

ঘৰৈলৈ বুলি উভতি আহোঁতে চৈতন্যই চাইকেলৰ ওপৰতে মোমায়েকক ক'লে— “বুহছা মামা, এইবাৰো বিয়াখন নহ'বণ্গৈ।”

“কিয় ? এইবাৰতো ছোৱালীজনীৰ মই একো খুঁত দেখা নাই।”

চৈতন্যই মোমায়েকক ছোৱালীজনীৰ চৰ্তটো কোৱাৰ পাছত তেওঁৰে মনটো কোঁচ খাই গ'ল। মোমায়েকে আৰু চৈতন্যক জোৰ নকৰিলে।

ইয়াৰ চাৰিমাহ পাছতে চৈতন্যই আৰু এজনী ছোৱালী চালেগৈ। এইবাৰ পিছে একো আহকাল নোহোৱাকৈয়ে কামফেৰা সম্পন্ন হ'ল। চৈতন্যৰ নিজতকৈও মোমায়েকৰ মনটো বেছি ভাল লাগিল। ভাগিনিয়েকৰ বিয়াৰ কাৰণে তেওঁতো কম কষ্ট কৰা নাই।

কিন্তু ভবা কথা নহয় সিদ্ধি, বাটত আছে কণাবিধি। চৈতন্যই ছোৱালী চাই অহাৰ এসপুত্ৰ পাছতে এটা অচিনাকী নম্বৰৰ পৰা তালৈ এটা ফোন আহিল— “আপুনি চৈতন্য বৰুৱা হয়নে?”

“হয়। আপুনি কোনে কৈছে?”— চৈতন্যই ওলোটাই সুধিলে।

“মই কোন জানি আপোনাৰ একো লাভ নহ'ব। বিশেষ কথা এটাৰ কাৰণে আপোনালৈ ফোন কৰিলোঁ।”

“কওকচোন।”

“আপুনি এসপুত্ৰহামান আগতে যিজনী ছোৱালী চাই আহিল, সেইজনী ছোৱালীক বিয়া কৰাৰ নোৱাৰেঁ?”

“কাৰণটো জানিব পাৰোঁনে?”

“নিশ্চয়। ছোৱালীজনী— আই মিন পূৱালীৰ মোৰ দীৰ্ঘদিনীয়া প্ৰেমৰ সম্পর্ক আছে।”

“তেনেহ'লে ইমান দিনে আপুনি তেওঁক বিয়া কৰোৱা নাই কিয়?”

“মই কৰাৰ খোজোঁ। কিন্তু তাইহে হ'ব নোখোজে।”

“কিয়?”

“মোৰ চাকৰি নাই বাবে।”

চৈতন্যৰ আৰু কথা বঢ়াবলৈ মন নগ'ল। এনেকুৱা ঘটনা আজিকালি প্ৰায়ে ঘটি থাকে। প্ৰেম কাৰোবাৰ লগত, বিয়া কাৰোবাৰ লগত। পাছত গৈ আশাস্তি হয়গৈ। বহুতৰে ডিভোৰ্চ পৰ্যন্ত হয়গৈ।

কথাটোৰ চয়-নিশ্চয় জানিবলৈ চৈতন্যই লগে লগে পূৱালীলৈ ফোন লগালে। তাই কথাটো একমুখে স্বীকাৰ কৰি লোৱাত তাৰ মনটো দমি গ'ল। গতিকে চৈতন্যই পূৱালীক বিয়া নকৰোৱাটোকে সিদ্ধান্ত কৰিলে।

ইয়াৰ পাছতো চৈতন্যলৈ কেইবাটাও সম্বন্ধ আহিল, কিন্তু এজনী ছোৱালীৰ লগতো তাৰ বিয়াখন নহ'লগৈ।

চৈতন্যৰ বৰ্তমান বয়স আটচেকুৰি। বিয়াৰ চিন্তাতে তাৰ মূৰৰ চুলি সবি নোহোৱা হ'ল। খট দুটাৰ ওপৰত আৰু পিছফালে দুড়ালমান আছেগৈ মাঠোঁ। ব'দত ওলাই গ'লে তাৰ তপা মূৰটো আঁতৰৰ পৰা ওলোটাই থোৱা কাঁহৰ বাটি যেন দেখি। আজিকালি ওচৰ-চুবুৰীয়া কোনোবাই বাতি ভুলক্ৰমে সাপৰ নাম উচ্চাৰণ কৰিলে তিনি তপাৰ নাম স্বৰণ কৰোঁতে তাৰ নামটোও কৰে। চৈতন্যই এতিয়া আৰু বিয়াৰ আশা পায় এবিয়েই দিছে। সৰু মোমায়েকে পিছে এৰা নাই।

তেওঁ বিয়াৰ কথা উলিয়ালে সি কয়—“এতিয়া আৰু বিয়া কৰাই কি লাভ কোৱাচোন? জীৱনৰ পঞ্চাষটা বছৰ বৰলা ভাত খায়ে পাৰ কৰিলোঁ। বাকীকেইটা দিনো এনেকৈয়ে পাৰ কৰি দিম আৰু!”

“হেৰ’, বৃঢ়াকালত তোক চাৰ কোনে?”

“এতিয়া হ’বলা মই ডেকা হৈ আছোঁ?”

“বচোন ৰ। মনটো ইমান পেলাই নিদিবি। সিদিনা পেপাৰ এখনত পঢ়িবলৈ পাইছিলোঁ— অস্ট্ৰেলিয়াত সন্তৰ বছৰ বয়সত বিয়া পাতি মানুহ এজনে বৰলা জীৱনৰ ওৰ পেলাইছে। তোৰতো পঞ্চাষহে হৈছে!”

মোমায়েকেই অ’ত ফৰ্মুটি মাৰি ত’ত ফৰ্মুটি মাৰি আৰু এটা খবৰ আনিলো। কিন্তু এইবাৰ সমস্যাটো আহিল খোদ চৈতন্যৰ পৰা— তাৰ তপামূৰটোৰ পৰা। খবৰ অনা মানুহৰ আগত ছেৱলীয়ে কৈ পঢ়াইছে— ল’ৰা কণা হওক, খোৰা হওক— তাত তাইৰ আপন্তি নাই, কিন্তু তপা হ’ব নোৱাৰিব। তপা মানুহক একদম ভাল নাপায় তাই। কিবা হেনো শকুনি মোমাই, শকুনি মোমাই লাগে। কি হ’ব এতিয়া? এইটো সুবিধাও দেখোন হাতচাৰা হৈ যাব এতিয়া! মোমায়েকেই শকুনি মোমাইৰ বুধি দিলে চৈতন্যক— “ছোৱালী চাৰলৈ যাওঁতে তই টুপী পিছি যাবি। তোৰ পিছফালে আৰু খটৰ ওপৰত কেইডালমান চুলি আছে নহয়। সেইকেইডাল দেখিলেই ছোৱালীয়ে বুজি পাৰ— তোৰ বাকী মূৰটোতো চুলি আছে।”

“কিন্তু বিয়াৰ দিনা কি কৰিবা? বিয়াৰ দিনাতো মই টুপী পিছি যাব নোৱাৰোৰো!”

“কি?”

“বিয়াৰ দিনা তই উইগ এটা পিছি যাবি। আজিকালি বজাৰত বহুত দামী উইগ পায়। পিছি গ’লে ধৰিবলৈ কাৰো সাথ্য নাই— আচল চুলিয়েই নে নকল চুলি।”

“কিন্তু বিয়াৰ পাছত কি কৰিম? যদি ধৰা পৰি যাওঁ?”

“পাছৰ কথা পাছত। আগতে বিয়াখন হৈ যাওকচোন।”

মোমায়েকৰ বুধিয়ে কাম দিলে। এইবাৰ চৈতন্যৰ বিয়াখন সুকলমেই হৈ গ’ল। বাহীবিয়াৰ দিনা ওচৰ-চৰুৰীয়া ন কইনা চাৰলৈ আহি মুঞ্চ হ’ল। মাত-কথা, চাল-চলন, কৃপ-সৌন্দৰ্য কোনোটোতে কম নহয় ছোৱালী। বিশেষকৈ দাঁত দুপাৰি যেন দুধাবি মুকুতাৰ মালাহে! চকু চৰহা দুই-এটাই অৱশ্যে ফুচ্যুচাই ক’লে— বৃন্দস্য তৰণী ভাৰ্যাঃ। ভাল কথা নহয়। অলপ দিনৰ পাছতে কেলেংকাৰী নহ’লেই হয়।

চৈতন্য পিছে এটা অন্তৰ্দন্ত ভুগি থাকিল। ছোৱালীজনীক ঠঁগা ঠঁগা যেন লাগিল তাৰ। সেয়ে ফুলশয়াৰ নিশাই চৈতন্যই দোষী দোষী ভাবেৰে ন কইনাক ক’লে— “পাছত গণগোল হোৱাতকৈ তোমাক আজিয়েই মই কথা এটা কৈ থওঁ?”

“কি কথা?”— ন কইনা অলপ আচৰিত হ’ল।

“আমাৰ বিয়াখনৰ ক্ষেত্ৰত তোমাক মই এটা কথাত ফাঁকি দিলোঁ।”

“কি কথাত?”

“মোৰ চুলিখিনি আচল নহয়, নকল।”

চৈতন্যই ভয়ে ভয়ে ন কইনাৰ মুখলৈ চাই থাকিল। কিন্তু ন কইনাই একো প্রতিক্ৰিয়া প্ৰকাশ নকৰিলে। অলপ সময়ৰ পাছত তাই মুকুতাৰ দৰে দাঁত দুপাৰি উলিয়াই হাঁহি হাঁহি ক’লে— “ময়ো আপোনাক

আজিয়েই কথা এটা কৈ থওঁ বুলি ভাবি আছিলোঁ।”

“কি কথা?”— এইবাৰ চৈতন্য আচৰিত হ’ল।

“আমাৰ বিয়াখনৰ ক্ষেত্ৰত ময়ো আপোনাৰ পৰা কথা এটা লুকুবাই বাখিলোঁ।”

“কি কথা?”

“আজিৰ পৰা পাঁচ বছৰ আগতে মোৰ এক্সিডেন্ট এটা হৈছিল।”

“এইটোনো কি লুকুবালগীয়া কথা! বহুতৰে এক্সিডেন্ট হয়।”

“সেইটো হয়। কিন্তু সেই এক্সিডেন্টটোত মোৰ এটাও দাঁত বচা নাছিল।”

“তাৰ মানে...!”

“আপুনি ঠিকেই অনুমান কৰিছে। মোৰ দাঁত দুপাৰি আচল নহয়, নকল।” ■

অনুত্তম

বিদীপ কুমাৰ বৰা

স্নাতক দ্বিতীয় বাগ্ধাসিক (কলা)

পুলক গোস্বামী আৰু মালা গোস্বামীৰ একমাত্ৰ ছোৱালী সন্ধ্যা। গুৱাহাটী নগৰৰ স্থায়ী বাসিন্দা পুলক গোস্বামীৰ ঘৰখন এখন অতি আঢ়াৰস্ত ঘৰ। সৰুৰে পৰা একো অভাৱত দিন কটাবলগীয়া নোহোৱা সন্ধ্যাই যিমানে মৰম-চেনেহৰ মাজৰে দিন পাৰ কৰিছিল, সিমানে হৈ পৰিছিল অভিমানী আৰু অহংকাৰীও। কাৰণ তাই গোৱা নাছিল প্ৰকৃত শৈশবৰ মাধুৰ্য। ককাক-আইতাকৰ পৰা আঁতৰত থাকিবলগা হোৱা সন্ধ্যাই মাথো মাক-দেউতাকৰ কাঢ়া শাসনৰ মাজতে দিন পাৰ কৰিবলগা হৈছিল। যি সময়ত লগৰ ল’ৰা-ছোৱালোৰ খেলিবলৈ যায়, তাই ব্যস্ত থাকে টিউচনত আৰু তাইৰ সংগী বুলিবলৈ মাত্ৰ কুকুৰ এটা।

সেইদিনা আছিল ২৬ জানুৱাৰী। মাকৰ কঠোৰ আদেশত নিজৰ মতৰ বিপৰীতে গৈ তাই যোগ দিবলগা হৈছিল কৰিতা প্ৰতিযোগিতাত। পিছে, তাই ভালকৈ আবৃত্তি কৰিব নাজানিছিল। কিন্তু মাকৰ জেদৰ বিপৰীতে তাই নিৰূপায়। তাত গৈ তাই লগ পালে সুৰভি আৰু বাখৰ নামৰ ছোৱালী দুজনীক। সিহঁত বৰ দুখীয়া আছিল যদিও সুৰভিয়ে ধূনীয়া আবৃত্তি কৰিছিল। তাই সিহঁতৰ লগত এটা বন্দোৱস্ত কৰিলে যে, যদি সুৰভিয়ে আবৃত্তিত প্ৰথম পুৰুষকাৰ পাই, সেই পুৰুষকাৰটো যদি সন্ধ্যাক দিয়ে, তেনে সন্ধ্যাই বাখৰ, সুৰভিক খোৱাবস্ত দিব। কথা মতেই কাম, সুৰভিয়ে সঁচাকৈয়ে প্ৰথম পুৰুষকাৰ পালে আৰু সন্ধ্যাক দিলে। কিন্তু সন্ধ্যাই খোৱাবস্ত নিদি প্ৰাইজটো লৈ ঘৰলৈ যাবলৈ ধৰিলে। সুৰভিয়ে তাইক মাতিবলৈ যাওঁতেই গাঢ়ী এখনে খুন্দিয়াই সুৰভিক মৃত্যুমুখত পেলালৈ। সুৰভিয়ে চিৰেৰ শুনি সন্ধ্যা ঘূৰি আহিল। তাই নিজে নিজকে ক’লে, “দেখিলা মা-দেউতা, তোমালোকৰ শাসনৰ বাবে তোমালোকৰ ছোৱালীয়ে আজি মানুহ মাৰিলে আৰু মহাপাপৰ ভাগী হ’ল।” এইবুলি তাই কান্দোনত ভাগি পৰিল। ■

କବିତା

বিশিষ্ট শিক্ষাবিদ ড° মুকুল শর্মাদের সৈতে কথোপকথন

স্বাধীনতার পৰবৰ্তীকালত দেশৰ
শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰখনত অসম তথা উত্তৰ-
পূৰ্বাঞ্চলৰ মান বৃদ্ধি কৰা মহান সন্তোষৰ
ভিতৰত ড° মুকুল শৰ্মা অন্যতম। মুকুল
শৰ্মাৰ জন্ম হয় ১৯৩৯ চনত যোৰহাট জিলাৰ
চোলাধৰাত। তেখেতে স্নাতকোত্তৰ
পৰ্যায়লৈকে যোৰহাট আৰু গুৱাহাটীত আৰু
পৰবৰ্তী পৰ্যায়ত এলাহাবাদ, দিল্লীত
শিক্ষাপ্রাপ্ত কৰে।

এইগৰাকী প্ৰচাৰবিমুখ বৰেণ্য
শিক্ষাবিদৰ জীৱন, কৰ্ম, অভিজ্ঞতা আৰু
চিন্তাধাৰাক জনমানসত তুলি ধৰাৰ সামান্য
প্ৰয়াসৰে কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীৰ
তৰফৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা এই সাক্ষাৎকাৰটো
সম্পাদিত ৰূপত আগবঢ়োৱা হ'ল—

- ছাৰ, নমস্কাৰ কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ
তৰফৰ পৰা আপোনাক স্বাগতম জনাইছো।
— ধন্যবাদ। তোমালোককো স্বাগতম।
- ছাৰ, আমাৰ এই কথোপকথন আপোনাৰ
শৈশৰ আৰু শিক্ষাজীৱনৰ কথাৰেই আৰু
কৰা ঘাওক।
— হয় মোৰ জয় হৈছিল ১৯৩৯ চনত
যোৰহাট জিলাৰ চোলাধাৰ নামৰ গাঁও
এখনত। যোৰহাটতেই মই সম্পূৰ্ণ শৈশৰ
আৰু যোৱনৰ আধাকাল পৰা কৰিছিলো।
আৰু তাতেই প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ পৰা
মহাবিদ্যালয় পৰ্যায়লৈ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিলো।
১৯৫৫ চনত মই মেট্ৰিক পাছ কৰিছিলো।
মেট্ৰিক পাছ কৰি ৪ বছৰ কটন কলেজত
পাঠিলো। ৪ বছৰ হোষ্টেলত থাকি পঢ়াৰ

সময়তেই মোৰ জীৱনৰ ভেটি গঢ় লৈছিল
বুলি মই ভাৱেঁ। ইয়াৰ পাছত মই Physicsত
কৰিবলৈ MSc কৰিবলৈ এলেহাবাদ
বিশ্ববিদ্যালয়লৈ গ'লো। MSc পাছ কৰি মই
CSIR (Council of Scientific & Industrial
Research) ত Scholarship ৰ বাবে
আবেদন কৰি JRF (Junior Research
fellowship) ত মই নিৰ্বাচিত হ'লো আৰু
National Physical labortory দিল্লীত
গৱেষণাৰ কাম আৰু কৰিলো। সকলোৰোৰ
সামৰি ডিগ্ৰী কৰিবলৈ মই আগবঢ়ি আহিলো
আৰু প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হ'লো। ১৯৬৭
চনত দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ত মই M.Ed. ডিগ্ৰী
গ্ৰহণ কৰিলো আৰু PhD সম্পন্ন কৰি শিক্ষক
প্ৰশিক্ষকৰণে কৰ্ম সম্পন্ন কৰি আছোঁ।

■ সাধাৰণতে প্ৰায়ভাগ ল'ৰা-ছোৱালীৰে
বিদেশত গৈ শিক্ষা গ্ৰহণৰ হাবিয়াস থাকে।
আপোনাৰে তেনেকুৱা আছিল নে?

— বিদেশলৈ যোৱাৰ মোৰ তেনেকুৱা
কোনো ইচ্ছা নাছিল। শিক্ষা সকলোতেই একে
পৰ্যায়ৰ। গতিকে মই নিজৰ দেশতে ল'ব
পৰা শিক্ষাৰ কাৰণে বিদেশলৈ যোৱাৰ
পক্ষপাতী নহয়।

■ ছাৰ, আপোনালোকৰ দিনত ‘চেকনীৰ
আগত বিদ্যা’ বুলি কোৱা কথায়াৰ কিমানদূৰ
ফলপ্ৰসূ আছিল?

— ‘চেকনীৰ আগত বিদ্যা’- এইবাৰ কথা
আমাৰ দিনত যথেষ্ট ফলপ্ৰসূ আছিল। বেতৰ
ভয়তে আমি সকলো চিধাই আছিলো। বৰ্তমান
সময়ত এই সকলোৰোৰ প্ৰায় নাইকিয়া হৈ
যাবলৈ লোৱাৰ লগে লগে শিক্ষক আৰু
ছাৰৰ সম্পর্কটোও ভক্তিভাৰপূৰ্ণ নাহোৱা

যেন অনুভূত হয়। স্কুলীয়া দিনত সদায় মার খোরাব পৰা বাছি থকাৰ প্ৰৱণতা আছিল।

■ বৰ্তমান সময়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে প্ৰতিযোগিতাৰ দিশত যিদিৰে আগবঢ়ি গৈছে তাৰ ওপৰত আপোনাৰ মতামত কি আৰু ভাৰতবৰ্ষৰ শিক্ষা সামগ্ৰিক পৰিৱেশটো উল্লত কৰিবলৈ কি ব্যৱস্থা ল'ব পাৰি বুলি আপুনি ভাৰে ?

— হয়, কথাটো বৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ। আমাৰ দিনত শিক্ষকসকলে পাঠ্দান কৰোঁতে পৰীক্ষাত বেছি নম্বৰ গোৱাৰ বুদ্ধি বা কৌশলবোৰ শিকাই দিয়া নাছিল। পৰীক্ষার নম্বৰটো গোণ বিষয় আছিল। বিষয়টো ভালদৰে শিকি-বুজি লাভ কৰা আনন্দটো মুখ্য আছিল। কিন্তু বৰ্তমান সময়ত সেই মুখ্যটো নাইকিয়া হৈ গ'ল আৰু গোণটোৱে প্ৰাধান্য পালে। বৰ্তমান সময়ৰ পৰীক্ষার ব্যৱস্থাটো মোৰ মতে এটা বাইপাছ। সেই বাইপাছৰে তুমি বহুত বিষয়ত নোসোমোৱাকেই গৈ লক্ষ্য স্থান পাব পাৰিবা আৰু বৰ্তমানৰ সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে এই বাইপাছৰে অহা-যোৱা কৰিবলৈ আৰস্ত কৰিছে।

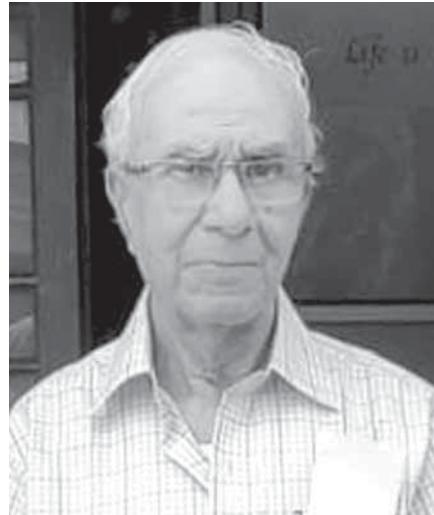
শিক্ষা ব্যৱস্থাত নৰম বা দশমমানত প্ৰতিযোগিতাটো খুব ভাল কথা কিন্তু এই প্ৰতিযোগিতাটো নিজৰ শ্ৰেণীটোৰ ভিতৰত কৰিলে ন'হব, অন্য বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগত অৰ্ধাং নেদেখাজনৰ লগত প্ৰতিযোগিতা কৰিব লাগিব।

প্ৰতিযোগিতাতকৈ সহযোগিতা যথেষ্ট ভাল।

■ ছাৰ বিদেশৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ তুলনাত ভাৰতীয় শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ সংশোধনৰ প্ৰয়োজন আছেনে ?

— হয়, যথেষ্ট আছে। মই ইংলেণ্ডৰ এখন স্কুলত শিক্ষকতা কৰিছিলো চতুৰ্থ (ভাৰতীয় শিক্ষানুষ্ঠানৰ Class X) আৰু ষষ্ঠ (ভাৰতীয় শিক্ষানুষ্ঠানৰ Class XII) শ্ৰেণীত। সেইখিনি সময়ত মই বহুকেইখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ শিক্ষাদান পৰ্যবেক্ষণ কৰি গম পাইছিলো যে এই ব্যৱস্থা সম্পূৰ্ণ বেলেগ। প্ৰাথমিক পৰ্যায়ৰ শিশুসকলৰ বাবে কোনো পাঠ্যক্ৰম নাই। মুকলিভাৱে নিজৰ পৰিৱেশৰ পৰা শিক্ষা লাভৰ সুবিধা কৰি প্ৰজেষ্ট পদ্ধতিৰ দ্বাৰা শিক্ষা প্ৰদান কৰে। কোনো পৰীক্ষা ব্যৱস্থাও নাছিল।

মই মোৰ ব্যক্তিগত অভিজ্ঞতাৰ ফলৰ পৰা এটা উদাহৰণ দিওঁ— মই

মহাবিদ্যালয় আদিত প্ৰদান কৰা হয়), আনটো অনানুষ্ঠানিক (মুক্ত পৰিৱেশত আহৰণ কৰা শিক্ষা)। আমি বৰ্তমান সময়ত অনানুষ্ঠানিক শিক্ষাত একেবাৰে কম গুৰুত্ব প্ৰদান কৰোঁ। প্ৰায় ২/৩ বছৰ বয়সতে শিশুক শিক্ষানুষ্ঠানত নামভৰ্তি কৰাই শিক্ষা প্ৰদান কৰিব বিচাৰোঁ, কিন্তু মই ভাৰোঁ যে ২/৩ বছৰৰ পৰিৱৰ্তে শিশুটোক ৬ বছৰ মান বয়সলৈকে ঘৰতে বাখিৰ লাগে। ঘৰৱা পৰিৱেশৰ জৰিয়তে বিজ্ঞানসম্বত মানসিকতা গঢ় দিব পাৰিলৈহে শিক্ষা ফলপ্ৰসূ হ'ব। এটা শিশুৰ বাবে মাতৃ গৰাকীয়ে তেওঁৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধান শিক্ষক। বৰ্তমান সময়ত মানুহে ধৰ্মৰ নামত মানি অহা এই ডাইনী, সোপাধাৰা আদিবোৰ অত্যন্ত দুৰ্ভাগ্যজনক কথা। এই সামাজিক ব্যাধিবোৰ চৰকাৰৰ বা প্ৰশাসনে নাইকিয়া কৰিব নোৱাৰে। যিদিন আমাৰ চিন্তাধাৰা সলনি হ'ব যিদিনাই আমি অঙ্গবিশ্বাস কৰিবলৈ এৰি দিম-সেইদিনাই এইবোৰ নোহোৱা হৈ যাব।

■ ছাৰ, আপোনাৰ ছাত্ৰ জীৱন বা তাৰ পৰৱৰ্তী সময়ত তথ্য আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ প্ৰভাৱ সীমিত আছিল। বৰ্তমান সময়ৰ তথ্য প্ৰযুক্তিৰ যি পয়োৰ্ভ সেইবোৰ দেখি আপোনাৰ ঈৰ্ষ্যা অনুভূত হয় নেকি ?

— চমুকৈ ক'বলৈ গ'লৈ ঈৰ্ষ্যা নোহোৱা নহয়, কোনোবা সময়ত ঈৰ্ষ্যা হয়। আমাৰ সময়ত শিক্ষা ব্যৱস্থাত প্ৰযুক্তি বুলিলৈ কেৰল লেকৰোডখনহে বুজাইছিল, আন একো নাছিল। কিন্তু বৰ্তমান সময়ত 'Google' ইন্টাৰনেট আদি সকলোৰোৰ মোবাইলতে সংযোগ হৈ থকাৰ ফলত আমি কোনো তথ্য মগজুত ৰাখি নোথোৱা হ'লো। ফলত আমাৰ চিন্তন নাইকিয়া হ'ল আৰু তাৰ ফলতেই আমাৰ মগজুৰ প্ৰসাধন নোহোৱা হ'ল।

■ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত বিজ্ঞান মনস্কতা গঢ় দিবলৈ আনুষ্ঠানিকভাৱে বিশেষ শিক্ষা লোৱাটো আজিৰ সমাজত আপুনি জৰুৰী বুলি ভাৰে নেকি ? (প্ৰসংগটো ডাইনী হত্যা, সোপাধাৰা আদি কুসংস্কাৰৰ পৰিপেক্ষিত অৱতাৰণা কৰা হৈছে)

— শিক্ষাক বহলভাৱে দুটা ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি এটা আনুষ্ঠানিক (যিটো বিদ্যালয়,

বৃক্ষ হৈছে যদিও বহু সময়ত কর্ম সংস্কৃতিৰ
গুণৰ অভাৰ পৰিলক্ষিত হয়। এইফ্রেত
আপোনাৰ মতামত আৰু পৰামৰ্শ জনাৰ ?

— মই ১৯৫৫ চনত মেট্ৰিক পাছ
কৰিছিলো। সেই সময়খিনিলৈ লক্ষ্য কৰিলে
আমি দেখিছো যে তেতিয়া দিতীয় বা তৃতীয়
বিভাগত উত্তীৰ্ণ হোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীজনো বিদ্যাল
আছিল। তেওঁৰ জ্ঞানৰ পৰিসৰ আছিল প্ৰথম
শ্ৰেণীৰ, কিন্তু লাভ কৰিছিল দিতীয় বা তৃতীয়
স্থান আৰু বৰ্তমান সময়ত আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ
দিতীয় বা তৃতীয় পৰ্যায়ৰ জ্ঞান, কিন্তু লাভ
কৰে প্ৰথম স্থান।

বৰ্তমান সময়ত শিক্ষিতৰ সংখ্যা
অধিক কিন্তু তেওঁ নিৰ্দিষ্ট এটা দিশতহে
শিক্ষিত; বাহিবা দিশৰ জ্ঞান তেওঁৰ যথেষ্ট
কম। গতিকে মই ভাবোঁ তৃতীয় শ্ৰেণীৰ
জ্ঞানেৰে প্ৰথম বিভাগ লাভ কৰাতকৈ প্ৰথম
শ্ৰেণীৰ জ্ঞানেৰে তৃতীয় বিভাগ লাভ কৰাই
শ্ৰেয়।

■ ছাৰ, আপোনাৰ দৃষ্টিত পূৰ্বৰ তুলনাত
শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজৰ সম্পর্কৰ
অৱনতি ঘটিছে নেকি ?
— নিশ্চয় পূৰ্বৰ তুলনাত বৰ্তমান সময়ত
ছাত্ৰ আৰু শিক্ষকৰ সম্পর্কৰ যথেষ্ট অৱনতি
ঘটিছে। পূৰ্বৰ দৰে সেই সমীহ ভাৰ আৰু
মানবীয় সম্পর্ক বা ভক্তিভাৱ বৰ্তমান সময়ত
যথেষ্ট কম।

■ আপুনি বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন গৱেষণা
কাৰ্যৰ লগত জড়িত হৈ আছে। গৱেষণাৰ
ফলাফলবোৰত চৰকাৰ বা কৰ্তৃপক্ষই সঠিক
গুৰুত্ব প্ৰদান কৰে নে ?

— নাই কেতিয়াও নিদিয়ে। অধ্যাপকসকলে
গৱেষণাৰ কালত কোনো সুবিধা লাভ কৰিবলৈ
সক্ষম নহয়।

■ নৱপ্ৰজন্মক উদ্দেশ্য আপোনাৰ কিবা
মন্তব্য ?

— বৰ্তমান সময়ত নৱপ্ৰজন্মই অবাবত সময়
নষ্ট নকৰি এক সুন্দৰ সমাজ গঢ়িব বাবে
চেষ্টা কৰিব লাগে। সমাজ আৰু মানুহেৰে
মানুহ গঢ় দিব পাৰে।

ছাৰ আমাৰ কথোপকথন ইমানতেই
সামৰোঁ। ব্যস্ততাৰ মাজতো আপুনি আমাক
এইকণ সময় দিয়াৰ বাবে অশেষ ধন্যবাদ।
কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ
তৰফৰ পৰা আপোনাৰ সু-স্বাস্থ্য আৰু দীৰ্ঘায়ু
কামনা কৰিলো। ■

The Story of Life

Anku Ojah

TDC 5th Sem (Arts)

Sometimes people come into your life and you know right away that they were meant to be there, to serve some sort of purpose, teach you a lesson, or to help you figure out who you are or who you want to become. You never know who these people may be (possibly your roommate, neighbor, coworker, longlost friend, lover, or even a complete stranger) but when you lock eyes with them, you know at that very moment that they will affect your life in some profound way.

And sometimes things happen to you that may seem horrible, painful, and unfair at first, but in reflection you find that without overcoming those obstacles you would have never realized your potential, strength, willpower, or heart.

Everything happens for a reason. Nothing happens by chance or by means of luck. Illness, injury, love, lost moments of true greatness, and sheer stupidity all occur to test the limits of your soul. Without these small tests, whatever they may be, life would be like a smoothly paved, straight, flat road to nowhere. It would be safe and comfortable, but dull and utterly pointless.

The people you meet who affect your life, and the success and downfalls you experience help to create who you become. Even the bad experiences can be learned from. In fact, they are probably the most poignant and important ones. If someone hurts you, betrays you, or breaks your heart, forgive them, for they have helped you learn about trust and the importance of being cautious when you open your heart. If someone loves you, love them back unconditionally, not only because they love you, but because in a way, they are teaching you to love and how to open your heart and eyes to things.

Make every day count!!! Appreciate every moment and take from those moments everything that you possibly can for you may never be able to experience it again. Talk to people that you have never talked to before, and actually listen. Let yourself fall in love, break free, and set your sights high. Hold your head up because you have every right to. Tell yourself you are a great individual and believe in yourself, for if you don't believe in yourself, it will be hard for others to believe in you. You can make of your life anything you wish.

"Create your own life then go out and live it with absolutely no regrets." ■

The Foreign Exchange

Pallav Sen Gupta

TDC 5th Sem. (Biotech.)

The fan was swinging to its full extent, when Heinrich and Abhinash were shaning one cigarette in the Univercity Hostel. Suddenly but pencively Heinrich asked, "Where is subasna from?" Mispronouncing the girl's name (Xubaxhona) every time in his Austro-german accent. Abhinash replied curtly, "Dolphin Heinrich took the last puff and discarded the remains in the makeshift ashtray from an old cup and said thoughtfully, "I must meet her".

Much to his classmets astonishments, Heinrich was a carefree guy, roaming around the hreeto of Tezpur all alone bargaining with the vendors of chowk bazaar. yes! It was not even a month he had landed in indian soil from Austria, he learned the art of bargaining given the foel the presence of language barrier was there.

It was only about a few weeks in the university, he already felt homesick and was longing to go back to graj, his hometown. He was on a foreign exchange programe to the univercity. He took a flight from graj to London and then from New Delhi to Tezpur by break journeys travelling both by bus and train. It was really and an excratiating journey; he never had travelled so mfor in 24 years of his life.

He didn't strike any considerable friendship with anyone except his room-mate, even though he was always busy with fanwic computer games. One day when he and Abhinash were in their room after ginna, Heinrich said. "I want to make friends with subaone, i like the way she does her hair but every time i try to great her to have a small cha, she finds some excuse or other to abanson it." Abhinash was well aware of the culture of that part of the world from where Heinrich belonged to. Abhinash tried to console him, "she will event vally hang out with you, there is nothing to worry out and this is India man!Moreover we are in Assam!"

"Let's hope she run out of excuses and apent some time with you" He added in a sarcastice

tone.

The very next day in class, Heinrich tried atealing glances of xubaxhona and was making reen observation of her out line. Indeed he was stalking. she was dripped in sweat, which he found to be ecstatice. Her hairs which were wet ,did the magic spell to him. Her small eyes with lessone eyebrow hairs pleased him. Her name reeled through his brain throughout the evening.

Later that evening ,he confessed to his roommate, "I want to hold her and keep her light by my chest." To which his friend serolted, "Do you have any idea what you are saying? It is not possible! you people are barely acquaired wi8th each other." Heinrich fires back, "so what? No one ought to stop their inhibitions. I must confess my desires to her!" Abhinash unable to persuade his friend midly protested, "We are in assam not Austria."

The next morning when Heinrich reached class late due to a hangover, he found that most of the students were gone then. However to his delight , he spotted Xubaxona in a much beautiful attire than usual. she was coming towads him. He greeted her, "Hey, subasna how are you doing? it's so good to see you." she said that she was wating for him and inquired way was he late. They both had a lovely time talling with each other and laughing a eau other's jokes.

Later that evening, when Heinrich retired to his room, Abhinash inquired about the piece of thread in Heinrich's hand to which Heinrich showed off by saying that, "see this is what subasna gave me today, she tied oned my hands! we both had a lovely time togheter." Abhinash smiled gently and explained Heinrich about Raksha Bandhan where a sister his a rakhi to her brother and the brotherpromise to protect her slowly, when the real part of the story dawned upon him, he started laughing. Heinrich felt as a brother he ought to protect her by "holding her tight by his chest." ■

পর্টন

নিম্নোক্ত লেখাটি কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰ্যটন বিভাগৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা এটি প্ৰকল্পৰ সম্পাদিত ৰূপ।

শিলঘাট

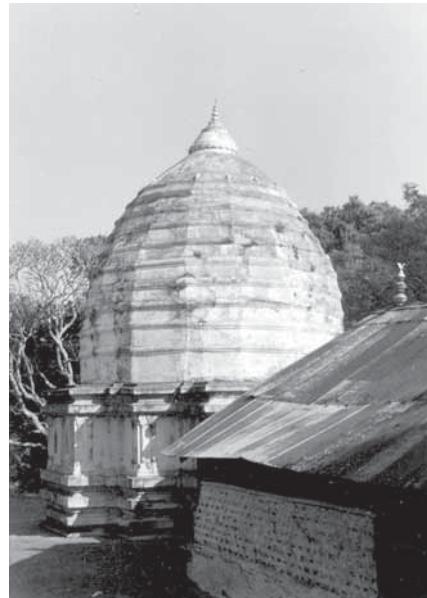
বাজু দাস

স্নাতক ষষ্ঠ যাগ্নাসিক (কলা)

প্ৰকৃতিৰ ব্যঙ্গভূমি শিলঘাটৰ পৰিচয় বিশ্বব্যাপি বুলি ক'লেও ভুল নহয়। প্ৰকৃতিৰ নৈসৰ্গিক পৰিৱেশৰ লগতে থাচীন সভ্যতাৰ বিভিন্ন ভগ্নাবশেষ, দেৱালয়, মন্দিৰ, শৈলকলা আদিয়ে অতীজৰে পৰা দেশী-বিদেশী পৰ্যটকক হাত বাটলি মাতি আহিছে। প্ৰতিবছৰেই শিলঘাটৰ বুকুত ভৱি দিয়েছি বিভিন্ন দেশৰ পৰিভ্ৰমা পৰ্যটকে। প্ৰকৃতিৰ মনোমোহা ৰূপ দেখি সকলোৰেৰ আপোন পাহাৰা হৈ পৰে। এফালে যদি মহাবাহুৰ সুবিশাল বৰ্প, আনফালে থকা সেউজীয়া উচ্চ পাহাৰীয়া অঞ্চল। প্ৰকৃতিৰ এই ব্য পৰিৱেশে বাকঁকেয়ে বোমাপঞ্চিত কৰে পৰ্যটকসকলক। তথাপি বৰ্ধনীৰ ইতিহাস সুৰৱি উপেক্ষিত হৈ বয় সৌন্দৰ্য ললনা শিলঘাট।

পৰ্যটনৰ আকৰ্ষণসমূহ ৪

পৰ্যটনৰ সন্তাৱনীয়তাৰ ক্ষেত্ৰত শিলঘাটৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধান সমলবিধেই হৈছে বিশাল ব্ৰহ্মপুত্ৰখনৰ প্ৰাকৃতিক শোভা। পূৰ্বৰ পৰা পশ্চিমলৈ বৈ থকা নিৰবধি ব্ৰহ্মপুত্ৰই শিলঘাটৰ উত্তৰ সীমা নিৰ্দীঢ়ণ কৰাৰ লগতে ঠাইখনকো অধিক মনোমোহা কৰি তুলিছে। এই ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বিশাল সলিলৰাশিতে সুৰ্যোদয় আৰু সূৰ্যাস্তৰ সময়ত জিলিকি উঠা মনোমোহা দৃশ্যই সকলোকে আৰ্কষিত কৰি তোলে আৰু তাৰ পাৰে পাৰে বালোৱালী বালিচৰৰ চিকমিকনি সৰু বৰ বিভিন্ন আৰুতিৰ শিল, তাৰ মাজে মাজে আকো বতাহত হালি জালি থকা নল খাগৰি, বাওবনৰ জোগোহা গচ সকলোৰে মিলি

কামাখ্যা মন্দিৰ

অনন্য কৰি তোলা বৰমণীয় পৰিৱেশে সকলোৱে মন জুৰ পেলায়। তদুপৰি নদীৰ বুকুতে ধেমালি কৰা বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ পৰিভ্ৰমা চৰাইবোৰো পৰ্যটকৰ আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰবিন্দু হৈ পৰে।

শিলঘাটৰ বুকুত আছে অলেখ ঐতিহাসিক মনোমোহা সমল। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰতে আছে কামাখ্যা পাহাৰ। এই পাহাৰতে আছে অষ্টম নৱম শতিকাত শালসন্তু বৎসৰ বজাসকলৰ দিনতে প্ৰতিষ্ঠিত অসমৰ দ্বিতীয় কামাখ্যা হিচাপে পৰিচিত কামাখ্যা দেৱালয়। এই দেৱালয়ত দুৰ্গা আৰু কামাখ্যাৰ মূৰ্তিৰ লগতে স্বৰ্গদেও প্ৰমত সিংহৰ কালৰ এখন শিলালিপিও সংৰক্ষিত হৈ আছে। প্ৰতিবছৰে

আশোকাষ্টমী মেলাৰ সময়ত বহুসংখ্যক দেশী-বিদেশী সাধু-সন্ন্যাসীৰ সমাৱেশেৰে দেৱালয়ৰ চৌহদভাগ মুখৰিত হৈ পৰে। স্বৰ্গদেউ প্ৰমত সিংহই আহোম নিৰ্মাণ শৈলীৰে পুনৰ নিৰ্মাণ কৰোৱা দেৱালয়ৰ গাঁথনি দৰ্শনাথীৰ বাবে আকৰ্ষণৰ সমল।

আনহাতে কামাখ্যা দেৱালয়ৰ নামনিত থকা অসমৰ ৰাজস্বৰা খণ্ডৰ লাভজনক উদ্যোগ ‘অসম সমবায় মৰাপাট কলঁটিও পৰ্যটকৰ আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰ। ১৯৭১ চনত স্থাপন হোৱা অসম সমবায় মৰাপাট কল, শিলঘাট হৈছে অসম তথা ভাৰতৰ একমাত্ৰ সমবায় ভিত্তিত স্থাপিত মৰাপাট উদ্যোগ। সমগ্ৰ অসমৰ প্ৰায় ১০০০ ৰো অধিক যুৱকক সংস্থাপন দি মিলটোৱে এক অৰ্থনৈতিক ভেটি গঢ়ি তুলিছে। ১৯৮৪ চনত মিলটো বন্ধ হৈছিল যদিও ১৯৮৬ চনৰ ১৫ জানুৱাৰীত অসম চুক্তি অনুযায়ী কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ সাহায্যেৰে মিলটো পুনৰ মুকলি কৰা হয়। মৰাপাট কলটোৰ কাষতে আছে মহামানৰ মহাআ঳া গাঞ্জীৰ স্মৃতিত ‘গাঞ্জী অস্থি ধাম’। গাঞ্জীজীৰ চিতাভষ্ম শিলঘাটত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুত বিৰ্সজন দিয়াৰ পৰৱৰ্তী সময়ত স্থাপিত এই উদ্যানখনৰ প্ৰাকৃতিক শোভাই ঠাইখনক পৰিত্ৰে কৰি তুলিছে। গাঞ্জী অস্থিধামৰ ঠিক সম্মুখতে ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ চিতাভষ্ম বখাৰ স্থানে আকৰ্ষণ কৰে দৰ্শকক। কামাখ্যা মন্দিৰৰ আশে পাশে সিঁচৰতি হৈ থকা শৈলকলা অষ্টদল খোদিত স্তৰত অংশ আমলক আদিয়ে ঠাইখনৰ ঐতিহাসিক গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিবে। কামাখ্যা মন্দিৰৰ পৰা প্ৰায় এক কিলোমিটাৰ পূৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰত সুন্দৰ প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশত অৱস্থিত ত্ৰিশূলধাৰী মন্দিৰেও ভক্তপ্ৰাণ বাইজক আৰ্কষিত কৰি আহিছে। এটা প্ৰকাণ্ড শিলৰ গুহাত মন্দিৰটো অৱস্থিত। এই মন্দিৰৰ পৰা প্ৰায় দুই কিলোমিটাৰ পূৰে আগুৱাই গলেই পোৱা যায় কলিয়াভোমোৰা বৰফুকনৰ স্বপ্ন স্মৃতি আজিও সজীৱ হৈ থকা

ত্রিশূলধারী মন্দির

শক্তির দলনি নামের এড়োখৰ ঠাই এই স্থানতে
বালিত পোতখাই থকা অবস্থাত আছে বহু
পরিমাণের শাল কাঠের খুটা। অনুমান কৰা
মতে এই খুটাসমূহ হ'ল কলিয়াভোৰা
বৰফুকনে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ দুয়োপাৰ লগলগাবলৈ
দলং নিৰ্মাণৰ বাবে গোটোৱা শালকাঠের খুটা।
কথিত আছে যে, দলং নিৰ্মাণৰ কাম আৰণ্ড
কৰাৰ পুৰৈই সাহসী বৰফুকনৰ মৃত্যু হৈছিল।
এই শংকৰ দলনিৰ নিলগত থকা অন্য এটা
চিলাত কেতোৰত চেপেটা ইটা আৰু শিলৰ
ভগ্নাবশেষ আজিও দেখা পোৱা যায়।

শিলঘাটৰ বিভিন্ন প্রাস্তুত থকা বিভিন্ন
আকাৰৰ শিলাখণ্ড বহু ইতিহাসৰ সাক্ষী হৈ
আছে। ত্রিশূলধারী মন্দিৰৰ সমীপৰ বহুকেইটা
শিলত ধৰ্মীয় ঐতিহ্য লুকাই থকাৰ লগতে
কামাখ্যা মন্দিৰৰ উত্তৰ-পশ্চিম কোণত
ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰত থকা দুটা শৈলখণ্ডই বিশেষ
তাৎপৰ্য বহন কৰি আহিছে। এসময়ত নদীৰ
বুকুত থকা দুইমুনি শিলা নামে পৰিচিত এই
দুই শিলাখণ্ডত কুমদ আৰু কৌস্তুভ মুনিৰ
কাহিনী জড়িত হৈ আছে বুলি এক
লোকবিশ্বাস প্ৰচলিত হৈ আছে। কথিত আছে
যে, বিশেষ পৰিস্থিতিত শিৱৰ শাপৰ দ্বাৰা
অভিশপ্ত হৈ কুমদ, কৌস্তুভ মুনি ইয়াতে
শিলাবপ ধাৰণ কৰি আছে আৰু এনেকুৱা বহু
শিলে দূৰ অতীতৰ কথা কয় শিলঘাটত।
দুইমুনি শিলাৰ কাষৰ ঠাইখণ্ড বণথলী নামেৰে
জনাজাত। আহোম ৰাজত্বৰ চুকাফা স্বৰ্গদেৱতা

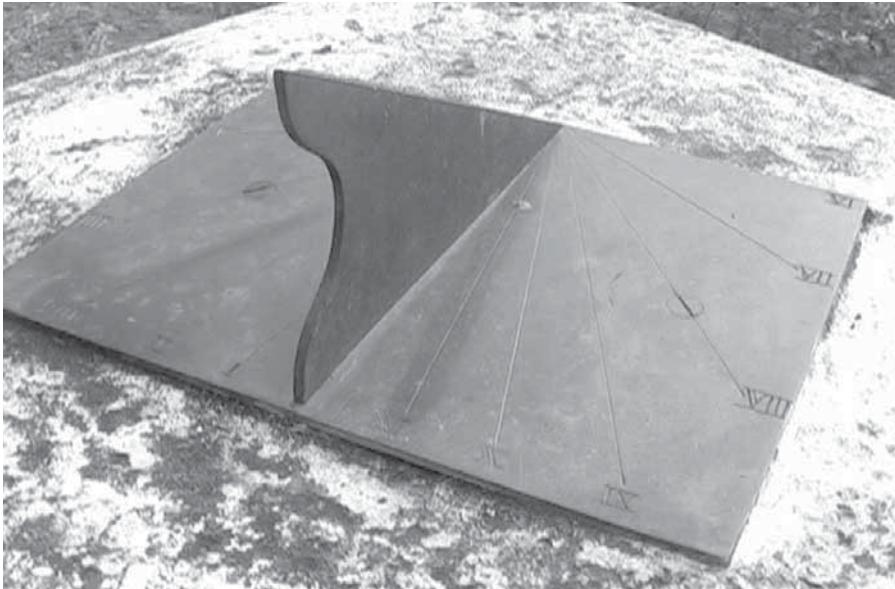
দিনত দুইমুনি শিলাৰ ওচৰত আহোম
মোগলৰ মাজত যুদ্ধ হৈছিল। এই দুইমুনি
শিলাতে মুহূলমান আৰু আহোমৰ সংঘৰ্ষৰ
সময়ত স্বৰ্গদেউ চুহংমুঙে বাহৰ পাতি আছিল
আৰু এই ঠাইতে মুহূলমানৰ সেনাপতি তাজু
বঙলা আহোম সেন্যৰ হাতত মৃত্যু হয়।
তেতিয়াৰে পৰা ঠাইখণ্ডৰ নামো বণথলী
নামেৰে জনাজাত। শিলঘাটত কেইবাটাও
বৰতোপ উদ্বাৰ হৈছিল সেইসমূহৰে পাঁচটা
বৰতোপ বৰ্তমান শিলঘাটত চাহবাগিচাৰ
জেনেৰেল মেনেজাৰৰ বাসভৱন তথা

কলিয়াবৰ মেনৰৰ ফুলনি বাগিচাত সজাই
বৰ্খা হৈছে। এই সকলোৰোৰ দিশলৈ লক্ষ্য
কৰিলে আমি দেখিবলৈ পাওঁ কলিয়াবৰত
অৱস্থিত এই শিলঘাটখনৰ প্ৰাচীন ঐতিহ্য
কিমান লেখত ল'বলগীয়া।

পৰিবহণৰ সুবিধা : বৰ্তমান
শিলঘাটত পৰিবহণ বা যাতায়াতৰ সুবিধা কম
বেছি পৰিমাণে সুগম কৰি তোলা হৈছে।
১৮৬৫ চনত জলপথেৰে সংযোজিত হয়
শিলঘাটৰ জাহাজ সেৱা। কালক্ৰমত জাহাজৰ
চলাচল বন্ধ হোৱাৰ পিছত শিলঘাটৰ পৰা
ফেৰী সেৱা আৰণ্ড হয়। পাছত ফেৰী সেৱা
বন্ধ হৈ আকৌ জাহাজ সেৱা আৰণ্ড হয়।
বৰ্তমান এই জাহাজোৰ অহা-যোৱা কৰে।
শিলঘাটলৈ ও খন জাহাজৰ অহা-যোৱা। সেই
কেইখনৰ নাম হৈছে মহাবাঞ্চ, চৰাইদেউ আৰু
চিলাৰাই। এই জাহাজ কেইখনৰ সহায়েৰে
বিভিন্ন দেশী-বিদেশী পৰ্যটক আহে
শিলঘাটলৈ। জাহাজ সেৱা আৰণ্ড হোৱাৰ
বাবে বহু সবিধা হৈছে পৰ্যটকৰ বাবে। দেশী-
বিদেশী পৰ্যটকসকলে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুৰেদি
অহা-যোৱা কৰে আৰু শিলঘাটৰ বিভিন্ন ঠাই
ভ্ৰমণ কৰে। বিদেশী পৰ্যটকসকলে আমাৰ
অসমৰ বিহু নৃত্য চাই ভাল পায়। সেইবাবে
শিলঘাটৰ ল'বা-ছোলালীয়ে জাহাজত বিহুন্ত্য
প্ৰদৰ্শন কৰে তেওঁলোকে এই নৃত্য চাই
আনন্দিত হয়। তাৰ বাদেও শিলঘাটলৈ বেল
পৰিবহণৰ ব্যৱস্থা আছে। শিলঘাটত বেল
স্টেচন আছে। এই স্টেচনৰ পৰা শিলঘাট

গাঞ্জী অস্তি ধাম

সূর্য ঘড়ী

গুরাহাটী এক্সপ্রেছ নামৰ এখন বেল দৈনিক শিলঘাটৰ পৰা গুরাহাটীলৈ (পুৱা ৫.৩০ বজাত) অহা-যোৱা কৰে। ইয়াৰ পৰৱৰ্তী সময়ত ‘ৰাজ্যবাণী এক্সপ্রেছ’ নামৰ শিলঘাটৰ পৰা ধূৰুৰী সংযোগী আন এখন বেলৰ সুবিধা আছে। সপ্তাহৰ সোম, বুধ আৰু শনিবাৰে এইখন বেল চলাচল কৰে। বৰ্তমান শিলঘাটৰ পৰা চেলাই আৰু কলকতা সংযোগী দুখন বেলৰ শুভাৰস্তৱি হৈছে। জানিব পৰা মতে নৰনিৰ্মিত বগীবিল দলঙ্গেৰে চলাচল কৰিবলগীয়া সকলো বেল শিলঘাটৰ মাজৰেই যাব। আনহাতে বাছ আৰু অন্যান্য সকলুৰা গাড়ী মটৰ আদি অহা যোৱা কৰি থাকে।

থকা-মেলাৰ সুবিধা ৪ : শিলঘাট হৈছে এখন প্রাকৃতিকভাৱে ভৰপূৰ ঠাই। ইয়ালৈ অহা পৰ্যটকসকলৰ থকা মেলাৰ বাবেও শিলঘাটত নিৰ্দিষ্ট ঠাই আছে। শিলঘাট চাহ বাগিচাৰ সঞ্চালকৰ কাৰ্যালয় তথা ‘কলিয়াবৰ মেনৰ’ নামৰ এখন বিজৰ্ট আছে। পৰ্যটকসকলে শিলঘাটৰ চাহ বাগান চাবলৈ আহিলে তাতে থকা মেলা কৰিব পাৰে। ইয়াত অৱসৰ বিনোদনৰ বাবে সকলো সুবিধা আছে আৰু ইয়াত বৃটিছ যুগৰ এটি সূর্য ঘড়ী বখা হৈছে। এইটোৰ উপৰিও সৰু বৰ বহুতো হোটেল বা অন্যান্য ঘৰত থকাৰ সুবিধা হয়।

অনান্য সুবিধা ৫ : এখন পৰ্যটনস্থলীত যিবোৰ সুবিধা থাকিব লাগে সেই সকলোৰোৰ সুবিধা ঘড়ী শিলঘাটত আছে বুলি

ক’ব পাৰি। বৃটিছৰ যুগকে থৰি বহু আওপুৰণি বস্তু শিলঘাটতেই দেখিবলৈ গোৱা যায়।

সেইবোৰ পৰিদৰ্শন কৰিব বাবে বিভিন্ন মানুহৰ সমাগম হয়। শিলঘাটত নাই কি সকলো আছে— অসম বিখ্যাত মৰাপাট কল, শিৰ মন্দিৰ, দুৰ্গা মন্দিৰ আনহাতে জনসাধাৰণৰ সুবিধাৰ বাবে এখন পুলিচ থানা লগতে এটা নাট্য মন্দিৰ, ডাকঘৰ আৰু সকলোতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ এখন চৰকাৰী চিকিৎসালয়; য’ত শিলঘাট অপগ্লৰ মানুহে বেমাৰ আজাৰৰ পৰা অলপ হাত সাবিৰ পাৰে। তাৰ বাদেও পৰ্যটকৰ কিবা অসুবিধা আদি হ’লে যাতে ততালিকে সকলো অসুবিধা দূৰ কৰিব পাৰে তাৰ সকলো ব্যৱস্থাই আছে।

আনহাতে শিলঘাটত যিটো মৰাপাট কল আছে তাত আমাৰ স্থানীয় বহুতো লোকে কাম কৰি নিজক প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰিছে।

সমস্যাসমূহ ৬ : বৰ্তমান শিলঘাটত বানপানী এক ভয়াবহ প্ৰকৃতিক সমস্যা। বাৰিয়া ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পানীয়ে ভয়াবহক ৰূপ ধাৰণ কৰি আহিছে যাৰ ফলত দাঁতিক্যবৰীয়া মানুহবোৰ সমস্যা হৈছে। তেও঳োকৰ ঘৰ-দুৱাৰ সকলো ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বাঢ়নী পানীয়ে উটুৰাই লৈ যায় আৰু তেও঳োকৰ থাকিবলৈ ঘৰবাৰী নাইকিয়া হয়। বাৰিয়াত বানপানী হ’লে গৰাখহনীয়াই সংহাৰী ৰূপ ধাৰণ কৰে।

এই সময়ত পৰ্যটকসকল শিলঘাটলৈ আহিব নোৱাৰে। আহিলেও অসুবিধাৰ সমুখীন হ’লিয়া হ’ব পাৰে। ত্ৰিশূলধাৰীত যিটো শিৰ

মন্দিৰ আছে তালৈ যোৱা পথটো বাবে খাহাই নিয়ে। এই সময়ত সেই পথৰে অহা-যোৱা কৰাতো অসমৰ হৈ পৰে। সেইকাৰণে পথটো বন্ধ কৰি দিয়া হয়, যাৰ ফলত বাৰিয়াৰ দিনত দৰ্শনাথীয়ে এই মন্দিৰ দৰ্শনৰ বাবে যাব নোৱাৰে। আনহাতে বাঢ়নী পানীত কাজিবঙ্গৰ পৰা বিভিন্ন জীৱ-জন্ম উটি আহে। জীৱ-জন্মৰ লগত মানুহো উটি গৈ মৃত্যুৰ মুখত পৰে। আজিলৈকে শিলঘাটত বানপানীৰ সমস্যা বোধ কৰিব বাবে চৰকাৰে একো পদক্ষেপ হাতত লোৱা দেখা নাই। তাৰ বাদেও শিলঘাটত স্থলপথৰো সমস্যা দেখিবলৈ পোৱা যায়। বাস্তা-ফাটোৰ অলপ উলত হ’লেহে পৰ্যটকসকল আহিব। সেইবাবে স্থলপথৰ সমস্যা দূৰ কৰিব লাগে।

পৰাৰ্মশ ৪ : প্রাকৃতিক আৰু ঐতিহাসিক প্ৰচুৰ সমলেৰে পৰিপূৰ্ণ শিলঘাটত পৰ্যটন উদ্যোগে গিজগিজাই থাকিব লাগিছিল যদিও বৰ্তমানেও এলাগী হৈ আছে। শিলঘাটলৈ পৰ্যটকৰ আগমন নোহোৱা নহয়, হয়— কিন্তু পৰ্যটকক আকৰ্ষণ কৰিব পৰাকৈ প্ৰয়োজনীয় আন্তঃগাঁথনিৰ আজিও অভাৱ। তাৰ উপৰিও দুইমুনি শিলটো বালিৰ মাজত পোতখাই যোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে। তাৰবাবে এই দুইমুনি শিলালৈ যাবৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট উপযুক্ত পথ উলিয়াব লাগে। কাৰণ দুইমুনি শিলা পৰ্যটকৰ বাবে দৰ্শনৰ স্থান হ’ব পাৰে, তাৰ প্ৰতি সজাগ হ’ব লাগে। এই দুইমুনি শিলা এটা সময়ত দেখা নোপোৱা হ’ব পাৰে। বানপানীত প্ৰতিবছৰে এই শিলা পানীৰ তলতে থাকে। দুইমুনি শিলা যুগ যুগ ধৰি যাতে দেখা পাই থাকে তাৰবাবে চৰকাৰে ব্যৱস্থা হাতত ল’ব লাগে। তদুপৰি শিলঘাটৰ কামাখ্যা মন্দিৰৰ ওপৰত লিখিত কোনো তথ্য বা কিতাপ নাই যে পৰ্যটকে পঢ়ি সকলো গম পাৰ পাৰে। সেইবাবে মন্দিৰৰ বিষয়ে এখন কিতাপ উলিয়াব লাগে যাতে কিতাপ পঢ়িয়েই পৰ্যটকসকল আহিবলৈ ইচ্ছুক হৈ পৰে। এই কিতাপ উলিয়াওঁতে অসমীয়া, হিন্দী, ইংৰাজী সকলোৰোৰ ভাষাত উলিয়াব লাগিব, তেতিয়াহে দেশী-বিদেশী সকলোৱে পঢ়িৰ পাৰিব। শিলঘাটত যিহৰ অভাৱ অনাটন হয় সেইবোৰ যাতে দূৰ কৰে। ■

সহায়ক গ্রন্থ ৫ :

‘শিলঘাট’ (স্মৃতিগ্রন্থ ৫ : শিলঘাট অশোকাষ্টমী মেলা, ২০১৩)

ନାମେରିଲେ ଯାତ୍ରା

ଆକାଶ ଶାଣିଲ୍ୟ

ଅନୁତକ ଦ୍ୱିତୀୟ ସାମାଜିକ (କଳା)

କୋଣୋ ଏଟା ନଜନୀ କଥା ଜାନିବିଲେ, ନେଦେଖୋ ବନ୍ଦ ଚାବଲେ ସକଳୋ ମାନୁହର ଦୂରୀର ହେପାହ । ଏହି ବିଶାଳ ବିଶ୍ଵ ଦେଶ-ଦେଶୀୟ, ନଦୀ-ନଦୀ, ଗିରି ଗୁହାରେ ବୈଚିତ୍ର୍ୟମାଁ । ସେଇ ବୈଚିତ୍ର୍ୟମାଁ ନୈମର୍ଗିକ ଶୋଭାଇ ମାନୁହର କୌତୁଳୀ ସୌନ୍ଦର୍ୟପିଯାସୀ ମନକ ସଦା ଆକର୍ଷିତ କରି ଆହିଛେ । ବିଶାଳ ବିଶ୍ଵର ନୈମର୍ଗିକ ଶୋଭାଇ ଓ ଆମାକ ସତତେ ହାତବାଟୁଲ ଦି ମାତେ । ସେଇ ଆହାନେ ମାନୁହର ଦୂରୀର ଆକାଂକ୍ଷାକ ଆରୁ ପ୍ରଳ କରି ତୋଳେ । ତାର ତାଡନାତେଇ ମାନୁହେ ବିଭିନ୍ନ ଠାଇ ଭରଣ କରେ ।

ଭରଣ ଉଦେଶ୍ୟ ସ୍ଵକ୍ଷର ବିଶେଷେ ବେଳେଗ ବେଳେଗ ହୋରା ଦେଖା ଯାଯ । କୋଣୋରେ ନୟନର ତୃପ୍ତିର ବାବେ, କୋଣୋରେ ଶିକ୍ଷା ଆରୁ ଜ୍ଞାନ ଲାଭର ବାବେ, କୋଣୋରେ ବତ୍ରାଜିର ଅନୁସମ୍ମାନତ, କୋଣୋରେ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟଜନିତ କାରଣତ ଆରୁ କୋଣୋରେ କେବଳ ଭରଣ ହେପାହତ ଭରଣ କରେ ।

ଆମାର ମହାବିଦ୍ୟାଲୟର ବାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗର ସକଳୋ ଶିକ୍ଷକ-ଶିକ୍ଷ୍ୟଟ୍ରୀ ଆରୁ ପ୍ରଥମ, ତୃତୀୟ, ପଞ୍ଚମ ସାମାଜିକର ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀସକଳର ଶିକ୍ଷାମୂଳକ ଭରଣ ଏଟିତ ମହି ଅଂଶ ଲୈଛିଲେ ଆରୁ ସେଇ ଭରଣଟିତ ହୋରା ମୋର ଅଭିଭିତାସମୂହ ଲିଖନିଟୋର ଜରିଯାତେ ପ୍ରକାଶ କରିବିଲେ ଆଗବାଢ଼ିଛୋ ।

୯ ଅକ୍ଟୋବର, ୨୦୧୮ । ଆମାର ମହାବିଦ୍ୟାଲୟର ପ୍ରଥମ, ତୃତୀୟ, ପଞ୍ଚମ ସାମାଜିକର ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀ ଆରୁ ବିଭାଗୀୟ ଛାବ ବାଇଦେଉସକଳେ ନାମେରି ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନଟେ ଯୋରାର ଏଟି ପରିକଳ୍ପନା କରିଲେ ।

'ନାମେରି ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନ' ଅସମର ପାଂଚଖନ ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନର ଭିତରତ ତୃତୀୟ ସ୍ଥାନତ ଆହେ । ଇ ଅସମର ଶୋପିତପୁର ଜିଲ୍ଲାତ ଅରହିତ । ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନଖନର ମାଟିକାଳି ୨୦୦ ବର୍ଗ କିଲି ମିଟାର । ନାମେରି ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନତ ପ୍ରାପ୍ତ ଜୀର୍ଣ୍ଣ— ବାଘ, ଧନେଶ ପକ୍ଷୀ, ଦେଓହାଁ, ସୋଣାଳୀ ମହାଚିର (ମାଛ) ଆଦି ଉଦ୍ୟାନଖନର ଅନ୍ୟତମ ଆକର୍ଷଣ ।

ପରିକଳ୍ପନାଟୋର କଥା ଶୁଣି ମହି ବହୁ ଆନନ୍ଦିତ ହେ ପରିଛିଲୋ । ପରିକଳ୍ପନାଟୋ ହେ ଯୋରାର ପିଛତ ତାରିଖ ଠିକ ହେଛିଲ ସଦିଓ ଦୁଇ ତିନି ବାବ କିଛୁ ଅସୁବିଧାର ବାବେ ତାରିଖବୋର ବାତିଲ କରିବଲଗାଇବା ହେଛିଲ । ସକଳୋରେ ମନତ ଏଟାଇ ଥର୍ମ 'ନାମେରି ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନଟେ କେତିଯା ଯୋରା ହବ । ମୟୋ ମୋର ସତୀର୍ଥସହ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଦାଦା-ବାହେଦେଉସକଳର ସୈତେ ଝାଇବ ଅନ୍ତତ ଆମାର ବିଭାଗର କକ୍ଷଟେ ପ୍ରାୟେ ଗୈଛିଲେ । ଅରଶେଷତ ସକଳୋରେ ମନତ ଆମନି କରି ଥକା ପରିଷର ଉତ୍ତର ଆହିଲ । ୬ ନରେଷ୍ୱର, ୨୦୧୮ (ଦେଓବାର) — ଦିନଟୋ ଭରଣ ବାବେ ଠିକ କରା ହିଲ ।

ଭରଣ ଦିନଟୋ ଠିକ ହୋରାର ପିଛତ ଦୁର୍ଗା ପୂଜାର ବାବେ ୧୦ ଦିନ ଆମାର ମହାବିଦ୍ୟାଲୟର ପାଠଦାନ ବନ୍ଧ ଆହିଲ । ପୂଜାର ବନ୍ଧ ଖୋଲାର ପିଛତ ଆମି ଯେତିଯା ସକଳୋ ପୁନର ଲଗ ହିଲୋ, ତେତିଯା ଭରଣ ବାବେ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ସମ୍ବନ୍ଧିତକରିବାକର ବାବେ ଏକ ଆଲୋଚନା କରିଲୋ । ସଦିଓ ସକଳୋ

କଲିଯାବର ମହାବିଦ୍ୟାଲୟ ଆଲୋଚନୀ ॥ ୩୭ତମ ସଂଖ୍ୟା ୨୦୧୭-୧୮ ॥ ୧୨୦

ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀଯେ ଭରଣଟିତ ଅଂଶଗର୍ହଣ କରିମ ବୁଲି କୈଛିଲ, କିଛୁ ଛାତ୍ର-ଛାତ୍ରୀଯେ ବିଭିନ୍ନ ଅସୁବିଧାର ବାବେ ଭରଣଟିତ ଅଂଶଗର୍ହଣ କରିବାକର ନୋଟିଭିଶନ୍ କରିବାକର କାମବୋରତ ଆମାର ବିଭାଗର ଗୋପାଳ ମିଲି ଛାବ, ଦିଲୀପ କୁମାର ସୋଣୋରାଳ ଛାବ, ଭାର୍ଯ୍ୟଲିନା ଗାଗେ ବାଇଦେଉ, ଆବୁଲ କାୟାମ ଆନନ୍ଦାରୀ ଛାବ, ମନୀଯା ଦେରୀ ବାଇଦେଉ, ଉଦେଶ୍ୟ ନେଓଗ ବାଇଦେଉ ଆରୁ ଚମ୍ପକ ଗାଗେ ଛାବ ତତ୍ତ୍ଵବିଦ୍ୟାଲୟର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଡ୍ର ହିରଣ୍ୟ କୁମାର ଚଲିହା ଛାବେ ଆମାକ ଆର୍ଥିକଭାବରେ ସହାୟ କରିଛି । ଲଗତେ ମହାବିଦ୍ୟାଲୟର ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷକା କଣ୍ଠମା ଶର୍ମା ବାଇଦେରେ ଭରଣଟିତ ଅଂଶଗର୍ହଣ କରିବାକି ଅନୁମତି ଥାଦନ କରିଛି । ସେଇ ଦିନଟୋଟେ ମାତ୍ର କେହିଟାମାନ ସଟ୍ଟା ବାକୀ । ଆମି ସକଳୋରେ ମୂର ପାତି ଲୋରା ଦାୟିତ୍ୱବୋର ସମ୍ପାଦନ କରିଲୋ ।

ଅରଶେଷତ ଆଧିକ ଉତ୍କର୍ଷାର ଅନ୍ତତ ୬ ନରେଷ୍ୱର, ୨୦୧୮ ଦେଓବାର ଦିନଟୋ ଆହିଲ । ୬ ବଜାତ ଆମି ମହାବିଦ୍ୟାଲୟର ଓଚରତ ଲଗ ହିଲୋ । ୭.୩୦ ବଜାତ ଆମି ଅସମର ପାଂଚଖନ ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନର ତୃତୀୟ ସ୍ଥାନତ ଥକା ଆମାର ଗନ୍ତ୍ୟବ୍ସନ୍ଧାନ 'ନାମେରି ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନଟେ ବୁଲି ଯାତ୍ରା କରିଲୋ । ମହାବିଦ୍ୟାଲୟର ପରା ଆମାର ଗନ୍ତ୍ୟବ୍ସନ୍ଧାନଟେ ଦୁଷ୍ଟନ୍ତର ବାଟ । ବାହୁତ ଆମି ସକଳୋରେ ନାଚି-ବାଗି, ଗାନ ଗାଇ ବହୁ ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି କରି ଗୈଛିଲୋ । ଆନକି ମାନୁହ ଜୁମ ବାନ୍ଧି ଥକା ଦେଖିଲେ ବାହୁତ ସକଳୋରେ ଚିଏଣ୍ଟିର । ସେଇ ଚିଏଣ୍ଟର ଶୁଣି ମାନୁହେ ସ୍ଥବି ସ୍ଥବି ଚାହିଲି । କିଛୁ ସମୟ ଯାତ୍ରା କରାର ପିଛତ ଆମି ବାଲିପାରା ପାଲୋଗେ । ତାତ ୩୦ ମିନିଟ ବିଲୋ । ତାରପିଛତ ପୁନର ନାମେରି ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନଟେ ବୁଲି ଯାତ୍ରା ଆବସ୍ତନ୍ତ କରିଲୋ । ଅରଶେଷତ ଆମି ୧୦ ବଜାତ ଆମାର ଗନ୍ତ୍ୟବ୍ସନ୍ଧାନଟ ଉପର୍ଦ୍ଦିତ ହିଲୋଗେ । ତାରପିଛତ ନାମେରି ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନଟ ଥକା ବନଭୋଜ ହିଲୀଲେ ଗିଲୋ । ଠାଇଥିନି ଅଲଗ ପରିକାର କରି ଆମି ବ୍ରେକଫାଷ୍ଟ କରିଲୋ । ତାରପିଛତ ଆମି ସକଳୋରେ ଠାଇ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିଲୋ । ସକଳୋରେ ବନଭୋଜହିଲୀର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନତ ଫଟୋ ଉଠିଲେ । ମୟୋ ଉଠିଲୋ । ଫଟୋ ଉଠାର ସକଳୋରେ ହେପାହ ଦେଖି ସଂଚାଇ ଭାଲ ଲାଗିଲି । ଠାଇସମୂହ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରି ଆହାର ପିଛତ ଆମି ବନଭୋଜହିଲୀର ଆହିଲୋ । ପ୍ରାୟ ୩.୩୦ ବଜାତ ସକଳୋରେ ଏକେଳଗେ ଭୋଜ ଭାଲ ଲାଗିଲି । ନାମେରି ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନର ବାବେ ଥକା ଏଥିନ ସୁନ୍ଦର ପରିବରେଶର ପର୍ଯ୍ୟଟକହିଲୀ 'Nameri Eco Camp'ତ ଆମି ପ୍ରାୟ କରିଲୋ । ପଂଚାକେ ଏକ ମୋହନୀୟ ପରିବରେ । ଏହି 'Nameri Eco Camp'ର ଭିତରତ ପ୍ରାୟ ୨୦-୩୦୮ ବେଳେ ବେଳେ ଧରଣ ଆରାସଗ୍ରହ ଆହେ । ବିଭିନ୍ନ ଦେଶ-ବିଦେଶର ପରା ପର୍ଯ୍ୟଟକମଳ ହିଯାତ ବାଟିଟୋ କଟାଇ ଏକ ବିଶେଷ ଅଭିଭିତା ଲାଭ କରେ । ଲଗତେ ଆମାର ଦେଶରୋ ବିଭିନ୍ନ ବାଜ୍ୟର ପର୍ଯ୍ୟଟକ ଆହି ହିଯାତ ବାତି କଟାଇ । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟଟକହିଲୀର ପରା ଆମାର ଆହିବିଲେ ମନ ଯୋରା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆହିବିଲେ ଲାଗିବାଇ । ଲଗତେ ଦୂରବିଟିଆ ବାଟ ହୋରାର ବାବେ ବେଳି ନପରୋତେଇ ଆମି ପୁନର ଉତ୍ତରନି ଯାତ୍ରା ଆବସ୍ତନ୍ତ କରିଲୋ । ବହୁ ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି କରିଛିଲୋ, ବାନ୍ତ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନଖନତ ଦିନଟୋ କେନେକି ଗୈଛିଲ ଗମେଇ ପୋରା ନାହିଁ । ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି କରିଛିଲୋ ଉତ୍ତରନି ପଥତୋ । ପ୍ରାୟ ୭.୩୦ ବଜାତ ଆହି ଆମି ମହାବିଦ୍ୟାଲୟର ଓଚର ପାଲୋହି । ତାରପିଛତ ସକଳୋରେ ସବଲୈ ଗିଲୋ ।

ଏଯାଇ ହିଲ ମହାବିଦ୍ୟାଲୟର ବାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗର ଶିକ୍ଷାମୂଳକ ଭରଣ ହୋରା ମୋର କିଛୁ ଅଭିଭିତା । ସଂଚାଇ ବହୁ ଭାଲ ଲାଗିଲି । ଲଗତେ କଲିଯାବର ମହାବିଦ୍ୟାଲୟର ପରା ଆମାର ବିଭାଗ (ବାଜନୀତି ବିଜ୍ଞାନ) ପରା ଶିକ୍ଷାମୂଳକ ଭରଣଟେ ଯୋରାର ଏଯା ମୋର ପଥମଟୋ ଅଭିଭିତା । ■

Off the Stage

ভূপেন্দ্র নাথ হাজৰিকা, প্রাক্তন ছাত্র

এই লেখাটির জরিয়তে জয়জয়তে কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ এজন প্রাক্তন ছাত্র হিচাপে এই জ্ঞানমন্দিৰৰ পৃজ্যপদসকললৈ শ্ৰদ্ধা আৰু কনিষ্ঠসকললৈ মেহ যাচিলোঁ। কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্র-ছাত্রীসকলৰ নাট্যচৰ্চাৰ বিষয়ে আলচ কৰিবলৈ গৈ নাট্যচৰ্চাৰ মাজৰ এক অনুবিষয় নাট বচনাৰ সম্পর্কত এক আলচ কৰাৰ যত্ন কৰা হৈছে। ই কোনো বিশেষ প্ৰবন্ধ বা সমালোচনামূলক নিবন্ধ নহয়।

১৯৬৯ চনত জন্মলাভ কৰা কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়খনি জন্মক্ষণৰ পৰাই বিদ্যায়তনিক দিশৰ লগতে সহবিদ্যায়তনিক দিশতো সমুজ্জ্বল। খেল-ধেমালি, সংগীত-নাটক আদিৰ সমাহাৰ আছিল মহাবিদ্যালয়ৰ বিদ্যার্থী সমাজ। যিহেতু আমাৰ চৰ্চাৰ বিষয় নাটকহে গতিকে আমি সেই বিষয়ৰ ওপৰত দৃষ্টিপাত কৰিলোঁ।

সেই সময়ত মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত কৰিবৰ বাবে বেলেগা নাট্যকাৰৰ নাটক আনি কৰা হৈছিল। তাৰ মাজতে ১৯৬৯-৭০ চনত মহাবিদ্যালয়ৰ এগৰাকী ছাত্র সুৱেন গণ্ডেদেৱৰ ‘এপইচ’ নাটকখনে এক আলোড়নৰ সৃষ্টি কৰিছিল। ৮০০ৰ দশককলৈকে এই নাটকখন কলিয়াবৰ নাটপ্ৰেমীসকলৰ মাজত অতি জনপ্ৰিয় আছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত এইগৰাকী ব্যক্তিৰ নাট বচনা সম্পর্কত কোনো তথ্য পোৱা নগল্প। সেই সময়ৰে এগৰাকী ছাত্র

সৰ্বেক্ষৰ শইকীয়াদেৱেও নাট বচনাৰে কলিয়াবৰ নাট জগতৰ ভেটি জীপাল কৰি হৈছে। ১৯৭০ চনৰ পৰাই ছাত্রাবস্থাত তেখেতে বচনা কৰা নাটকসমূহ হৈছে জাল, কাঞ্চা আদি। পৰৱৰ্তী সময়তো তেখেতে বহুকেইখন জনপ্ৰিয় একাংকিকা নাটকৰ লগতে কেইবাখনো মথঙ্গফল পূৰ্ণাংগ নাটকো বচনা কৰে।

১৯৭৪-৭৫ চনৰ এখন বহুচৰ্চিত নাটক হ'ল ‘যমৰ আদালতত ভাৰতীয় আচাৰী’। এই নাটকখনে সেই সময়ত কলিয়াবৰত এক বিশেষ চৰ্চা লাভ কৰিছিল। এই গৰাকী নাট্যকাৰৰ ‘মদৰ বটলত বিবেক’ আদি উল্লেখযোগ্য নাটক। ৮০০ৰ দশকতো তেখেতে বহু কেইখন পূৰ্ণাংগ নাট বচনা কৰে।

ইয়াৰ পিছৰ সময়ছোৱাত আকৌ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত অসমক প্ৰতিষ্ঠিত নাট্যকাৰৰ নাটক অথবা আন মহাবিদ্যালয়ত মথঙ্গ হোৱা একাংকিকা নাটকসমূহে ভিৰ কৰে। ইয়াৰ মাজতে মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্র কৃষ শইকীয়াদেৱৰ ‘সিপাৰৰ সাধু’ নামৰ নাটকখন মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত মথঙ্গ হয়। অসম আন্দোলনৰ ধারখুমীয়াৰ সময়ছোৱাত যদিও নাট বচনা, নাট মথঙ্গ আদি বিষয়বোৰ জ্ঞান হৈ পৰিছিল আন্দোলনোতীৰ্ণ সময়ছোৱাত পুনৰ এই বিষয়বোৰ জীপাল হৈ পৰে। এই সময়ছোৱাতেই মহাবিদ্যালয়ৰ দুজন ছাত্র

ভূপেন্দ্র নাথ হাজৰিকা আৰু জিতুমণি বৰাই নাট বচনাত মনোনিৰেশ কৰে। ‘ডাষ্টবিন’, ‘বাম ৰাজ্যত এদিন গধুলি’ ‘ভোকাতুৰ মানুহৰ দল’ আদি নাটক হাজৰিকাৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত মথঙ্গ কৰে। ইয়াৰে ‘ভোকাতুৰ মানুহৰ দল’ নামৰ নাটকখনৰে কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ নাট প্ৰতিযোগিতাত (শহীদ নৰেন্দ্ৰ নাথ মহত্ব সোৱৰণী একাংকিকা নাট প্ৰতিযোগিতা) যোগদান কৰে ১৯৮৬ চনত। সেই সময়ৰ স্বৰচিত নাটকেৰে প্ৰতিযোগিতাত যোগদান কৰা ছাত্রজন আছিল জিতুমণি বৰা। ‘শোষণৰ বিবৰণে প্ৰতিবাদ’ এয়াই আছিল নাট্যকাৰ বৰাৰ নাটকৰ মূল প্ৰতিপাদ্য বিষয়। ‘মোৰ আদালত’, ‘কোনোও নুঁনা চিত্ৰণ’, ‘ভঙ্গ গাঁৱৰ কাহিনী’, ‘কাঁইট’— এই কেইখন নাটকেই কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত অভিনীত। জিতুমণি বৰাৰ আকাল বিয়োগ নাটকৰ বাবে বৃহৎ ক্ষতি। নাট বচনাত হাত দি কৃতিত্ব লাভ কৰা কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ দুজন ছাত্র হ'ল বিবাজ ভূষণ বৰা আৰু প্ৰশান্ত বৰা। ‘মৰ্মান্তিক’, ‘সংকল্প’, ‘ৰং ট্ৰিমেট’, ‘যাত্ৰা’ আদি একাংকিকা নাট বচনাৰে নাট জগতত প্ৰৱেশ কৰা বিবাজভূষণ বৰা এতিয়া অসমৰ নাট জগতৰ চিনাকী নাম। ৰং তুলিকাৰৰে সাঙ্কৃতিক জগতত খোজ পেলাই নাটকৰ কলম তুলি লোৱা প্ৰশান্ত বৰা নামৰ ছাত্রজনেও ‘বহল মনৰ মানুহ’, ‘মাথি’ আদি নাটকেৰে নাট জগতত খলকনি তুলিছিল। বহুকেইখন নাটৰ বচক প্ৰশান্ত বৰাই অতি কম বয়সতে বিদায় মাগিলোঁ। ই নাট্যপ্ৰেমীসকলৰ বাবে দুঃখবৰ।

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্র-ছাত্রী নাট বচনাৰ এই পৰম্পৰা এতিয়াও বিবাজমান। বুনাকংকন ভূগ্ৰণৰ ‘সংস্কৃতি অপসংস্কৃতি’, ‘@facebook ডট কম’ এখন মননশীল নাটক। আন এজন ছাত্র পৰশমণি নাথৰ ‘বন্ধাশ্রম’, ‘মা’ আদি উল্লেখযোগ্য নাট। বিন্টুমণি বৰাৰ ..... নামৰ নাটকখনো উপভোগ্য। ‘সংস্কৃতি’ একাংকিকা নাটকখনেৰে আত্মপ্ৰকাশ কৰা প্ৰণালী শৰ্মা সন্ধৰতৎ। কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰথমগৰাকী ছাত্রী নাট্যকাৰ হ'ব।

এনেদেৱেই মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্র-ছাত্রীসকলে নাট বচনাৰ ধাৰাটো জীপাল কৰি বাথিছে। ভৱিষ্যতৰ ছাত্র-ছাত্রীসকলেও ইয়াক অনুসৰণ কৰক। ■

মোৰ চকুত বৈ থকা কলং

জগন্নাথ মহন্ত

অবসরপ্তা গানিক তথা প্রান্তন ছাত্র

পূর্ব জীয়া কলং

তেতিয়া সৰ। ফ'ৰ ফাইভৰ ছাত্র।
কলঙ্গত গা ধোওঁ। দিনটোত কিমান বাৰ যে
কলঙ্গত জাঁপ দিওঁ তাৰ ঠিক নাই। গা ধুই ঘৰ
গাঁওঁ, আকৌ গৈ দেখোঁ অজুন, কৰ্ণহঁত
পানীত। পাৰতে কাপোৰ খুলি দিওঁ আকৌ
জাঁপ। কলংখন তেতিয়া আমাৰ বাবে
আনন্দৰ বোঁৰতী সোঁতা আছিল।

দেখাসকলে দেখিছে কলঙ্গৰ ৰূপ।

মনোৰম, যেন চঢ়লা এজনী গাভৰ।
অহৰ্নিশে বৈ থাকি আমাৰ গান শুনাইছিল।
যি গানৰ সুৰত আমি মতলীয়া হৈছিলো।
মতলীয়া হৈছিল আমাৰ কৈশোৰ, যৌৱন।

কলঙ্গৰ আজি সেই ৰূপ নাই। শীৰ্ণ
শৰীৰ, জলহীন। য'ত অকণমান পানী আছে,
মেটেকা পুনিৰে ভৰপুৰ। ফেনে-ফোটোকাৰে

বাটি আহা কলঙ্গত সাঁতুৰি-নাদুৰি যিসকলে
শৈশৰ, কৈশোৰ পাৰ কৰি ডেকা হৈছিল,
আজিৰ কলঙ্গৰ কলপে সেইসকলৰ হৃদয়ত
ক্ষেত্ৰ ওপজায়, দুখৰ বৰঘৰ সাজি দিয়ে।

বাৰিয়া কলঙ্গৰ পানী ওফন্দি পথাৰত
সোমায়। কৃষক ৰাইজৰ আনন্দৰ সীমা
নাহিকিয়া হয়। সেই সময়ত পথাৰত মাছ-পুঁঠি
উভেন্দৰী হয়। ৰাইজে থুহা-চেপা পাতি গৈৰে,
কাৰে, মাণৰ, মোৰা, পুথি, চেঙেলী, টোৱা,
বামী আনকি কেঁকোৰাও ধৰিছিল আৰু
হেঁপাহ পলুৱাই থাইছিল। মই আৰু গাঁৱৰ
মহেন্দ্ৰ এইক্ষেত্ৰত আগৰণুৱাই আছিলো।

এদিন কানিমুনি বেলা থুহা পাতিবলৈ
আমি দুয়ো পথাৰলৈ গৈছিলো। আলি কাটি
নিজৰ থুহা পাতোঁতে দেখিলো আলিটোত

আনে আগেয়ে পাতি হৈ যোৱা বহুত থুহা।
দুয়োটাই আলচিলো ৰাতি আহিম। কথা
মতেই কাম। ৰাতি ন-মান বজাত মহেন্দ্ৰৰ
সৈতে পথাৰলৈ গৈ লোকে পাতি হৈ যোৱা
থুহা আৰু চেপাৰ মাছ মোনাত ভৰাইছো।
জোনাক ৰাতি। অলপ আঁতৰতে দেখা পালো
বাঁকক। বাঁকে চাপৰি চাপৰি থুহা-চেপাৰ মাছ
খাইছো। আমাৰ বুকু কঁপি গ'ল। আমাৰ
মোনাত মাছো বহুত। যদি বাঁকে ধৰেহি।
তেনেতে এনে লাগিল বাঁকে পানীত জপং
জপংকৈ শব্দ কৰি আমাৰ ফালে চোঁচা
লৈছে। আমি দুয়োটাই উলটি মাবিলো দৌৰ।
কিছুদুৰ অহাৰ পিছত ঘৰি চাই দেখোঁ বাঁক
আমাৰ ফালে অহা নাই, আমাৰ পৰা আঁতৰি
পলাইছেহে। আমি ভাবিলো, আমালৈ বাঁকে
ভয় কৰিব কিয়? তথাপিতো সেইদিনা বৰ
ভয় খালো। বুকুত ভয় লৈয়ে ঘৰ পালোহি।

পিছদিনা বাঁকৰ কাহিনী আমাৰ আগত
বৰ্ণলে আমাৰ প্রতিৰোধী হোনাই ককাইদেউৰ
ঘৰত থকা হালোৱা গোবিনে। তাৰ কথা শুনি
আমাৰ আৰু বুজিবলৈ বাকী নাথাকিল—
চোৰকহে মোৰে পাইছিল।

পাচীন সভ্যতাৰ বুৰঞ্জীৰ পাত
লুটিয়ালে পোৱা যায়— নদ-নদীক কেন্দ্ৰ
কৰিয়েই সভ্যতা-সংস্কৃতি গঢ় লৈ উঠিছিল।
জীৱন-যাপনত নদীৰ প্ৰভাৱ অপৰিহাৰ্য।
কলঙ্গৰ পাৰতো গঢ়ি উঠিছিল সভ্যতা—
আমাৰ সভ্যতা। ইতিহাসে চুকি নোপোৱা
দিনৰে পৰা বৰঘোপ পাহাৰৰ আঁৰিকাটিৰ
মুখেদি সুঁতিটো ওলাই অকাই-পকাই নগাঁও
জিলাৰ মাজেদি বৈ গৈ মৰিগাঁৱৰ পশ্চিমে
কাজলীমুখত পুনৰ লুইততে মিলন হৈছেগো।
ইমান এটা দীঘলীয়া সুঁতি হ'লেও মোৰ

কলঙ্গৰ বিস্তৃতি কিন্তু তেনেই সৰু। ঘাটেঘাটৰ পৰা হাটবৰৰ দলঙ্গলৈকে। মোৰ চকুৰ আগত বৈ থকা জীয়া কলং সেইখনেই, যত এতিয়া কলঙ্গৰ শুকান বুকু খান্দিলেই পাম মোৰ শৈশৱ, কেশোৰ আৰু যৌৱন। মোৰ সমনীয়া আৰু বহুতৰে কলংখন বন্ধু আছিল আদবয়সলৈকে।

১৯৫০ চনত হোৱা বৰ ভুঁইকঁপে কলঙ্গৰ গতিপথ সলনি কৰি পেলালে। আগতে কলঙ্গৰ ওপৰেদি ডাঙৰ ডাঙৰ জাহাজ আৰু সৰুৰ বহুতো নাও চলাচল কৰিছিল। বেগাৰ-বাণিজ্যৰো কলংখনেই ভৰসা আছিল। জ্ঞানদাতৰীম বৰৰাদেৱে কোৱা মতে, বারিবাৰ কলঙ্গেডি জাহাজেৰে নগাঁৰ পৰা গুৱাহাটীলৈ যাব পৰাৰ ব্যৱস্থা আছিল। দুখন জাহাজ চলাচল কৰিছিল। এখনৰ নাম ‘দৰং’ আনখনৰ নাম ‘শাস্তিপুৰ’। এই দুয়োখন জাহাজৰ দ্বাৰাই বাহিৰ পৰা অহা আৰু বাহিৰলৈ নিয়া বয়বস্তু সৰবৰাহ কৰা হৈছিল। তেতিয়া কলঙ্গৰ দুয়োপাৰৰ মানুহে এই জাহাজ দুখন নেদেখা বস্তু চোৱাৰ দৰে চাইছিল। নগাঁৰ বুৰঞ্জীয়ে কয়, কলঙ্গৰ কাৰণেই হেনো জিলাখনৰ বাসিন্দাসকলে এশ বছৰৰ আগতেই বহুত বস্তু দেখিবলৈ পাইছিল। যেতিয়া ইংৰাজসকলে শিলঘাটলৈ বুলি বেংলপথৰ ব্যৱস্থা কৰিলে, কলং নৈ ওপৰত দলং হঁলৈ ধৰিলে; তেতিয়াৰে পৰা জাহাজ চলাচল বন্ধ হৈ পৰিল। এইয়া আমি শুনা কথা। দেখিবলৈ পোৱা নাই। বুৰঞ্জীয়ে কোৱা মতে, আহোমৰ ডা-ডাঙুৰীয়াসকলে হেনো বিলাসী ধূনীয়া নাবেৰে এই কলঙ্গেৰে অহা-যোৱা কৰিছিল।

১৯৫০ চনত হোৱা ভুঁইকঁপৰ সময়ত মোৰ বয়স মাত্ৰ এবছৰ বুলি মায়ে কৈছিল। যেতিয়া মোৰ বয়স পাঁচ কি ছয় বছৰ হঁল, কলং হৈ পৰিল জীৱনৰ সঙ্গী। কলংখনক বাদ দি আমাৰ জীৱন আধৰৱা। কলঙ্গৰ পানী খোৱা, কলঙ্গত গা-ধোৱা, কলঙ্গত বৰশী বোৱা, কলঙ্গত কাপোৰ-ধোৱা, কলঙ্গৰ পাৰত থকা জংঘলত বাহিৰ ফুৰা, তাতেই মাটি-পানী লোৱা, সাঁতুৰি-নাদুৰি ইপাৰ-সিপাৰ হোৱা, অঘোষিত সঁতোৰৰ প্রতিযোগিতাত অংশ লোৱা, ডুব মাৰি তলে তলে গৈ ক'ৰবাত ওলোৱা, গৰ-গাইক গা-ধুওৱা, কলৰ ভুৰ সাজি ইপাৰ-সিপাৰ হোৱা, খৰালি জুলুকি লৈ জোৰ কটা, মাছ ধৰা

ইত্যাদি নানা ধৰণেৰে আমি কলংখনৰ লগত জড়িত হৈ আছিলো।

‘সঁতোৰ প্রতিযোগিতা’ বুলি কঢ়েতে মোৰ মনত পৰিছে কলঙ্গৰ পানীৰ মোৰ লগৰীয়াসকলৰ কথা— কৰ্ণ ক্ষত্ৰিয়, বিটোগুটি, নৰেশ বৰ্মন, অনন্ত বিশ্বাস, কেন্দ্ৰ বিশ্বাস। কেন্দ্ৰ বিশ্বাস আৰু অনন্ত বিশ্বাস আছিল পানীৰ গোক। কলঙ্গৰ বঢ়া পানীত শিহঁৰ দৰে সাঁতুৰিৰ পাৰিছিল সিংহতে। প্রতিযোগিতাত প্ৰায়েই হাৰিছিলো যদিও ময়ো সাঁতোৰত সিদ্ধহস্তই আছিলো। যিকোনো সময়তেই আমি কলঙ্গত ওমনিছিলো। এক কথাত ক'বলৈ গঁলে কলঙ্গেই আমাৰ জীৱন আছিল।

কলং বহুতৰে জীৱন আছিল, জীৱিকা আছিল। মুৰাবি ঘাটৰ শলীয়া ঘাটুৱে। সেই সময়ত শলীয়া ঘাটুৱে বা শলীয়া বৰা মোৰ কলঙ্গৰ এক অপৰিহাৰ্য অংগ আছিল। মানুহক সিপাৰৰ পৰা ইপাৰলৈ, ইপাৰৰ পৰা সিপাৰলৈ অনা-নিয়া কৰাটো তেখেতৰ গৰ্বৰ কথা আছিল। যদিও তেওঁৰ এইটো জীৱিকা আছিল, ই তেখেতক প্ৰদান কৰিছিল আঞ্চাত্মিমান।

নাগশক্র নিবাসী মানুহজন আছিল কেটোৰ কলা। মোৰ অজিও তাৰ হয়— বাধাক যমুনা পাৰ কৰোৱা কলীয়া কানাই দৰেই আছিল শলীয়া ককাইদেউ— আমাৰ কানাই। পোৰাভেটিৰ মোমাই ঘৰলৈ যাবৰ বেলিকা মোৰ দাদা সৰৱাপু আৰু মই কলঙ্গৰ আমাৰ পাৰে বৈ শলীয়া ককাইদেউক মাতো— ককাই, এইপাৰে আছিবানে? ককাইৰ জবাব— না। সিপাৰেও দুজনমান

হ'ব লাগিব, ইপাৰেও আৰু কেইজনমান হ'ব লাগিব। তেতিয়াহে তেখেতৰ পোছাৰ। শলীয়া ঘাটুৱেৰ নাও ইপাৰলৈ অহাৰ অপেক্ষাত আমি বহুময় পাৰতে বহি থাকোঁ। তেতিয়াই কলীয়া শলীয়া ককাইদেউক মোৰ ‘কানাই’ যেন লাগিছিল। আমি যেন আছিলো কাণৰ সোণ দি হ'লেও পাৰ হ'ব খোজা ‘বাধা’।

বাঢ়নী পানীয়ে দুপাৰ বুৰাই ত্ৰাসৰ সৃষ্টি কৰিলেও কলংখন আছিল আজলী আৰু আলসুৱা। কলঙ্গৰ পাৰতে বতাহত হালিছিল— ঝাৱঁবন-কংহৰা। বৃঢ়া-মেথা, কিশোৰ-কিশোৰী, যুৱক-যুৱতীৰ সকলোৱে বাবে কলং আছিল আনন্দৰ উৎস। ডেকা-গাভৰৰ বাবে প্ৰেমৰ নীলা নদী।

মনত পৰিছে। মনত পৰিছে আমাৰ গাঁৰ শুভ ককাইদেউৰ কথা। শুভ শইকীয়া সৰুভগীয়াৰ পাহৰাল ডেকা। আধানী বৰা দঁজালৰ বাঁঢ়ালী গাভৰু। কলঙ্গলৈ আধানী কাপোৰ ধুবলৈ আহে। ইপাৰে শুভই গৰুৰ গা ধুৱায়, নিজৰ ঘাট এৰি আমাৰ ঘাটত। আমাৰ ঘাটটো আধানী হঁতৰ ঘাটৰ প্ৰায় মুখামুখি। আধানীয়ে কাপোৰ ধুই থাকোঁতে শুভই সুঁঁৰি মাৰি উদং দেহা দেখুৱাই কলঙ্গত জঁপিয়াই, সাঁতুৰি পাৰ হয়। পাউৰী পাতি পোৱা বাতমাছ নিজৰ ঘৰলৈ আনক ছাৰি আধানীক দিয়ে। আধানীও প্ৰেমত পৰে। গৰাত বহি দুয়োৱে কথা পাতে। প্ৰেম এই মিঠা গুঞ্জন কলঙ্গে শুনে। এদিন আধানীক কলৰ ভুৰত তুলি পলুৱাই আনি শুভই ঘৰ সুমুৱালে। এনেকৈয়ে কলঙ্গে এখন সুখৰ সংসাৰ পাতিলে। এই সংসাৰ এদিন

এতিয়াৰ মৰা কলং

ল'ৰা-ছোৱালীৰে এখন ভৰা ঘৰ হ'ল।

সময়ৰ গতিত আধানী আৰু শুভই
অগা-পিছাকৈ জীৱনৰ মায়া এবি অজান দেশলৈ
গুটি গ'ল। এই প্ৰেমৰ সাক্ষী হৈ ৰ'বলৈও কলং
মৰি থাকিল। আজিও যেন শুভ-আধানীৰ
আঘাই মৰা কলংখনৰ দুৰ্দশা দেখি ক্ষোভ
উজাৰি কয়— হে কলং, তুমি আকৌ বোৱা।
আকৌ আমাক মৰম দিয়া। দিয়া অমৰ
প্ৰেমৰ বিশালতা।

আমাৰ সামাজিক জীৱনো কলঙ্গে
ওপৰতেই নিৰ্ভৱশীল আছিল। বিয়াৰ
পানীতোলা কামখিনি তেতিয়া কলঙ্গতেই
হৈছিল। মানুহ মৰিলে তিলানীৰ কামখিনিও
কলঙ্গৰ পাৰতে সমাপন কৰা হৈছিল।
ব'হাগৰ বিহুত গৰু ধুওৱা আদি সকলো কাম
গাঁৱৰ বাইজে কলঙ্গতেই কৰিছিল।

এনেখন সোণসেৰীয়া কলং সুঁতি বন্ধ
কৰিবলৈ চৰকাৰে আঁচনি প্ৰস্তুত কৰিলৈ নগাঁও
সদৰক বানপানীৰ পৰা সুৰক্ষা দিবলৈ।
১৯৬৪ চনত কলংখনক ভেটা দিয়া হ'ল।
কলংমুখ বান্ধি দিয়াৰ কাৰণে খেতি পথাৰত
পানী নোসোমোৱা হ'ল। বছৰি পানীয়ে যি
পলস আনিছিল, সেই প্ৰাণ্পত্তি পথাৰে
হেৰুৱালে। মাটিৰ উৰ্বৰা শক্তি ক্ৰমে হুস
পালে। পানী নোসোমোৱা বাবে মাছ-পুঁষ্টিও
কমিল। বান্ধে কলঙ্গক মাৰি পেলালে। বন্ধ
পানীত প্ৰদৃশণৰ সৃষ্টি হ'ল। হাইজা-কলেৰা-
মেলেৰিয়াই বাইজৰ প্ৰাণ ল'বলৈ ধৰিলে।

'৬৪ চনত বন্ধা মথাউৰিৰ
অংশবিশেষ খানানীয়াত যোৱাত তাৰ
নাতিদুৰেদি আকৌ এটা মথাউৰি দিয়া হ'ল।
লুইতৰ পানীয়ে ইয়াকো খাই নিয়াৰ আংশকা
কৰি ১৯৭২ চনত কেৱল নগাঁও নগৰক
বচাৰৰ বাবেই অপৰিকল্পিতভাৱে ঘাঁটেয়াটৰ
দলং পাৰ হৈয়ে কলঙ্গৰ ওপৰত এটা বিং
বান্ধ দিলে। এই বান্ধৰ বিস্তৃতি আছিল
বাণীপুৰৰ পৰা শিলঘাটলৈ যোৱা পথৰ
দাঁতিৰে মিৰিভেটিলৈকে। '৭৩ ত বিতোয়াটো
মথাউৰি ভাণ্ডি কলঙ্গত পানী সোমাল।
চৰকাৰৰ মাহীআইসদৃশ দৃষ্টিৰে নিৰ্মিত বিং
বান্ধটোত বাধা পাই বাঘজান, জখলাবন্ধা,
শেনচোৱা, বাণীপুৰ, ইফালো মিৰিভেটি, নিজ-
কলিয়াবৰলৈ এক বিস্তৃত অঞ্চল পানীয়ে ডুবাই
পেলালে। বানার্তসকল নিজৰ ঘৰ-বাৰী এবি
অস্থায়ী কেন্দ্র অথবা আলিবাটলৈ ওলাই
আহিবলৈ বাধ্য হ'ল।

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় আলোচনী || ৩৭তম সংখ্যা ২০১৭-১৮ || ১২৪

১৯৬৪ তেই কলঙ্গক ভেটাক লৈ
কলিয়াবৰত প্ৰতিবাদ হৈছিল। গৰ্গ বৰুৱা
আদিৰ দৰে দুৰ্দশী মানুহে কলঙ্গক ভেটিলে
পৰিগাম ভয়ক্ষৰ হ'ব বুলি গ্ৰগ্ৰাই উঠিছিল।
'৭৩ তো কলিয়াবৰত বান্ধ বিৰোধী প্ৰতিবাদ
হ'ল। বান্ধীভীড়ত অঞ্চলৰ দুৰ্দশা দেখি বিং
বান্ধটো বাইজে ভাণ্ডি পেলোৱাৰ পোষকতা
কৰিলে। মোৰ মনত আছে জিলা উপায়ুক্ত
আহিছিল। বাইজে এই বান্ধ কাটি কলঙ্গক বাট
মোকলাই দিবলৈ তেখেতক দাবী জনাইছিল।
নহ'লে বাইজেই এই কাম কৰিব বুলি
সঁকীয়াইছিল। তেখেতে হাতযোৰ কৰি
বাইজক এই কাম কৰিবলৈ বাৰণ কৰিছিল।
কিন্তু পানীয়ে নিজেই বাট মোকলাই লৈছিল।
বিং বান্ধত বাধা পাই বাষ্টাটোৰ ইটো পাৰে
এটা লোৰ খান্দি মিৰিভেটি আৰু ঘাঁটেয়াটৰ
ঠিক মাজতে বান্ধ আৰু পকী বাষ্টা খাহাই
পানী কলঙ্গেৰে ব'বলৈ ধৰিছিল। কেৱল
ক্ষেত্ৰিত বাইজৰ কোনোজনে বান্ধৰ চপৰা
এটা এৰৱাই পানীক বাট দেখুওৱাত
আকণমান সহায়হে কৰিছিল। ইয়াতে বিতুষ্ট
হৈ কেইবাজনকো পুলিছে সেইদিনা বাতিলৈ
গ্ৰেপ্তাৰ কৰিছিল।

১৯৭৩ চনৰ ২ আগষ্ট। মোৰ
ভালকৈয়ে মনত আছে। (তাৰ এমাহৰ
পিছতেই ছেচ্টেন্সৰ ধৰণৰ ১ তাৰিখে কলিয়াবৰ
কলেজত মোৰ নিযুক্তি হৈছিল।) সেইদিনা
সন্ধিয়া সময়ত আমাৰ ফালে কলঙ্গত পানী
সোমাইছিল। তেঁতেলী তলেৰে বৰকতি
গাঁৱলৈ পানী বাগৰিছিল। ডোৰ জলমগ্ন
হৈছিল। বাঘজান, জখলাবন্ধা, শেনচোৱা,
বাণীপুৰ, মিৰিভেটি আদি ঠাইত আগৰেপৰা
পানী আছিলৈ। মই তেতিয়া চফল ডেকা।
উৎকণ্ঠাৰ সীমা নাছিল। ভদ্ৰ, মহেন্দ্ৰ লগত
পানী চাই ঘূৰি ফুৰিছিলো। কলঙ্গে লুইতৰ
কপ লৈছিল। দুপাৰ বুৰাইছিল। কলঙ্গৰ এনে
কপ জীৱনত প্ৰথম দেখিছিলো।

তাৰপিছত চৰকাৰে কলঙ্গক
এনেকৈয়ে ভেটিলে যে— সুঁতিটোৱে মৃত্যুক
আঁকোৱাল ল'লে। স্তৰ হৈ পৰিল ইয়াৰ
গতি। কলঙ্গক নিৰ্ভাৰ কৰি জীৱননিৰ্বাহ কৰা
মানুহথিনিৰ জীৱিকাৰ পথ বন্ধ হৈ পৰিল।
স্তৰিব কলং পুতি-গন্ধময় হ'ল।

প্ৰকৃতিৰ ওচৰত মানুহৰ পৰাজয়
সৰ্বদা। যোৱা ২০১৭ চনৰ ১৩ আগষ্ট
তাৰিখে হাতীমূৰাৰ মথাউৰি লুইতৰ

পানীয়ে আকৌ ভাঙিলে। স্মৃতিৰ গহনৰত
থিতাপি লোৱা কলং হঠাত উত্তোল হৈ
পৰিল। সেইদিনা কলঙ্গৰ কপ চাৰলৈ
ঘিতমিটীয়া আন্ধাৰকো আওকাণ কৰি
টোপনিৰ পৰা উঠি হাতে হাতে টিপচাকি লৈ
মুনিহ-তিৰোতা সকলো দৈৰিছিল কলঙ্গলৈ।
কলঙ্গৰ পাৰত অনেক মানুহ। ময়ো টৰ্চ লৈ
পদুলি পালোগৈ। শুনা পালো স্মৃতিৰ জীয়া
কলঙ্গৰ মধুৰ গুঞ্জন। তেতিয়াও বাতি পুৱাৰলৈ
বাকী, বৰ ভালকৈ একো নেদেখি। মই বৈ
নাথাকি মুৰাবি ঘাটৰ দলং পালোগৈ। দলঙ্গৰ
পৰা দেখিলো কলঙ্গৰ ভয়ক্ষৰ কপ, বদ্বিনী
কলঙ্গৰ প্ৰতিশোধী ধাৰা।

মোৰ চকুৰ আগতেই কলঙ্গে ডাঃ টি.
আও প্ৰামীণ ক্ৰীড়া পথাৰখন ডুবালে,
বৰভকতি ডুবালে, দেৱসত্ৰ, কঠিয়াৰি,
দেকিয়াল ডুবালে। তেতিয়াও আমাৰ গাত
চেতনা নাই। বাবে আনিব পৰা ভয়াবহ
বিপদকো নেওচি আমাৰ মন এক প্ৰশাস্তিৰে
ভৰি পৰিল কলঙ্গৰ জীয়া কপ দেখি।

ঘৰতোয়ে পানী সোমাব পাৰে
এইকথা পাহৰিয়েই গ'লো। স্কুটিখন উলিয়াই
কলঙ্গৰ কপ দৰ্শন কৰিবলৈ ওলাই গ'লো।
দয়াল গাঁত বান্ধীয় পথেদি পানী বাগৰিছে।
বাণীপুৰেদি পানী বাগৰিছে। শেনচোৱা
জলমগ্ন, ডোৰ সাগৰ। হাঁটুৰ, শ্ৰৱণী,
মাধতাৰি সকলোতে পানী, কেৱল পানী।
ঘূৰি আহি পাওঁ মানে আমাৰ ঘৰৰ
চোতালতো পানীয়ে ঘৰ সাজিছে। তথাপিতো
ভয় নালাগিল। বহুদিন নহা আস্তীয়ৰ
আগমনে মনলৈ যেনে সুখ আনে, তেনে এক
সুখান্বৃতিৰে মন ভৰি থাকিল।

পায়াৰে মুখত শুনিছিলো— কলঙ্গক
হেনো এইবাৰ জীয়াই বাথিব। কলং আগৰ
দৰেই বৈ থাকিব। অসম চৰকাৰেই কলঙ্গক
প্ৰাণ দিব। কলিয়াবৰৰ মানুহৰ এই কথাত
আনন্দৰ সীমা নাইকিয়া হৈছিল। কিন্তু শ্ৰেষ্ঠত
তাৰ বিপৰীত হ'ল। ভঙা মথাউৰি পুনৰ
মেৰামতি হ'ল। কলঙ্গে মৃত্যুপ পালে।
আজি ২০১৯ ত কলং স্তৰ। নিশ্চুপ। মেটেকা
আৰ্জনাবে আকৌ লেতেৰা হৈ পৰিল।

আশাৰ মৃত্যু হ'ল। আমাৰ জীৱন
ৰেখা বোঁৰতী কলংখনলৈ মনত পৰিলে
চকুলো বয়। কলঙ্গে আজিও কান্দে। আমাৰ
হৃদয়ে শুনে। কান্দি কান্দি যেন কৈ যায়- কৰুন
জীৱনে আকৌ মুক্তি পাবনে? ■

প্রতিবেদন

সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

যিসকল মহান ব্যক্তিৰ অমূল্য অৱদানেৰে কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়খনি গঢ় লৈ উঠিল, সেই
মহান ব্যক্তিসকলৈ পোন প্ৰথমে প্ৰণাম জনালো।

১৯৬৯ চনৰ ২৬ জুনাইত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰা মহাবিদ্যালয়খনিত বৰ্তমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা
৩৫০০ ৰো অধিক। মাত্ৰ শতাধিক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক লৈ আৰস্ত কৰা আমাৰ মহাবিদ্যালয় বৰ্তমান অসমৰ
বিভিন্ন ঠাইৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কলৰৰবে মুখৰিত। কলঙ্গৰ পাৰত অৱস্থিত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাকৃতিক
সৌন্দৰ্য অপৰিসীম। মহাবিদ্যালয়ৰ মাননীয় অধ্যক্ষ আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পোনপটীয়া সংযোগ সদায়
আদৰণীয়।

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মই সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে
নিৰ্বাচিত হৈ মহাবিদ্যালয়ৰ নীতি-নিয়ম, শাস্তি-শৃংখলা বক্ষাৰ শপত গ্ৰহণৰে ৪৯ তম মহাবিদ্যালয়
সপ্তাহৰ ঘোগেদি মোৰ কাৰ্যভাৱ আৰস্ত কৰোঁ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শাৰীৰিক-মানসিক তথা বৌদ্ধিক বিকাশৰ
বাবে আয়োজন কৰা ৪৯ তম মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ ইং ২৪/০১/২০১৮ তাৰিখৰ পৰা ২৯/০১/২০১৮
তাৰিখলৈকে অনুষ্ঠিত হয়। এই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত বিভিন্ন কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণ কৰা হয়। মহাবিদ্যালয়
সপ্তাহৰ প্ৰথম কাৰ্যসূচী অনুযায়ী পতাকা উত্তোলন কৰে অধ্যক্ষ ড° হিৰণ্য কুমাৰ চলিহাদেৱে আৰু
শহীদ তৰ্পণ অনুষ্ঠান মুকলি কৰে উপাধ্যক্ষা শ্ৰীযুতা ৰঞ্জিমা শৰ্মা বাহিদেৱে। ইং ৩০/০১/২০১৮
তাৰিখে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ বাঁটা বিতৰণী সভা অনুষ্ঠিত হয়। সভাত মুখ্য অতিথিকপে উপস্থিত থাকে
কলিয়াবৰ মহকুমাৰ মহকুমাধিপতি শ্ৰীযুত পংকজ কুমাৰ চক্ৰবৰ্তী আৰু সদৌ অসম ছাত্ৰ সহাব
সম্মানীয় উপ-সভাপতি মণি মাধৰ মহন্ত ডাঙৰীয়া।

১ ছেপ্টেম্বৰ, ২০১৮ তাৰিখে প্ৰতিবছৰৰ দৰে এইবছৰো নৰাগত আদৰণী সভা আয়োজন কৰা
হয়। এই সভাত সভাপতিত্ব কৰে মহাবিদ্যালয়ৰ সম্মানীয় অধ্যক্ষ ড° হিৰণ্য কুমাৰ চলিহাদেৱে। মুখ্য
অতিথি হিচাপে আমি আমন্ত্ৰণ জনাইছিলো সুবজ্ঞা, প্ৰতিদিন টাইমৰ মুখ্য সম্পাদক নিতুমণি শহীকীয়া
ডাঙৰীয়াক। সভাব অন্তত সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত হয়। মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নৃত্য-গীতৰ
অনুষ্ঠান পৰিবেশন কৰে। এই সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানত মুখ্য আকৰ্ষণ হিচাপে উপস্থিত আছিল নৰপত্ৰজন্মৰ
জনপ্ৰিয় কঠশিল্পী সুবাসনা দন্ত।

৫ জুন, ২০১৮ তাৰিখে বিশ্ব পৰিবেশ দিৱসৰ লগত সংগতি ৰাখি মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা
সভাৰ সহযোগত মহাবিদ্যালয়ৰ চোহদ, ছাত্ৰী নিবাস আৰু ছাত্ৰ নিবাসত গচ্ছপুলি ৰোপণৰ কাৰ্যসূচী
লোৱা হয়। ২০/১২/২০১৭ ৰ পৰা ২২/১২/২০১৭ লৈকে মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত হোৱা অসম
কলেজ অধ্যক্ষ পৰিষদৰ ৩৫ তম দিবাৰ্থিক অধিবেশনখনি সাফল্যমণ্ডিত কৰাত মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ
একতা সভাৰ তৰফৰ পৰা সহায় কৰোঁ।

সাধাৰণ সম্পাদকৰ দৰে এটি গুৰু দায়িত্ব আমাৰ বাবে সম্ভৱপৰ নাছিল যদিও মাননীয় অধ্যক্ষ
মহোদয় আৰু শিক্ষাগুৰুসকলৰ প্ৰেৰণাত এই কাৰ্য ভুল-আন্তিৰ মাজেৰে পাৰ কৰিলো। এই সুযোগতে
তেখেতসকলক কৃতজ্ঞতা জনালো। মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ কৰ্মচাৰীলৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

বিভিন্ন কামত দিহা-পৰামৰ্শৰে সহায় আগবঢ়োৱা সদৌ অসম ছাত্ৰ সহাব সম্মানীয় উপসভাপতি
শ্ৰীমণি মাধৰ মহন্ত ডাঙৰীয়া, নগাঁও জিলা ছাত্ৰ সহাব সাধাৰণ সম্পাদক শ্ৰীমুন্না শৰ্মা আৰু কলিয়াবৰ
কেন্দ্ৰীয় ছাত্ৰ সহাব কংকন দা, মৃগাংক দাৰ লগতে মনোজ দা, চিন্ময় দা, চান্দিক দা, বিকি দা, নন্দিতা
বা, বিশ্বিকা বা, বৰ্যা বালৈ অশেষ ধন্যবাদ।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্যকালত অনিচ্ছাকৃতভাৱে হৈ যোৱা ভুল-ত্ৰুটিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত
ক্ষমা বিচাৰিছো। অনাগত সময়ত মহাবিদ্যালয়খন উন্নতিৰ পথৰে আগুৱাই যাওঁক। এই কামনাবে মোৰ
প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়।

জয় আই অসম।।

ভাস্কৰজ্যোতি ফুকন

সহকারী সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

আমাৰ সপোন, আমাৰ দাপোণ কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় বুকুৰ আপোন

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়। কলংপৰীয়া ঐতিহ্য গৱিমাৰে বিভূষিত প্ৰতিজন কলিয়াবৰীয়াৰ অহংকাৰ তথা কলিয়াবৰৰ উচ্চশিক্ষাৰ কেন্দ্ৰস্থল কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়। এমুঠি সপোন পিয়াসী প্ৰাণৰ সপোনৰ মূৰ্তকৰ্প এইখনি জ্ঞানৰ আলয়। পোনপথমে সেই সপোন পিয়াসী আঢ়া কেইটালৈ মোৰ হাদয়ৰ শ্ৰান্না নিবেদিছো। মহাবিদ্যালয়খনিত নামভৰ্তিৰ দিনৰে পৰাই এটি সপোন দেখিছিলো ছাত্ৰ একতা সভাৰ এজন সদস্য হৈ মহাবিদ্যালয় তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ হকে কাম কৰি যোৱাৰ। সেই সপোন পূৰ্ব হ'ল ২০১৭-১৮ চনত। ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক পদত প্ৰতিদৰ্শিতা আগবঢ়োৱাৰ সুবিধা পালো আৰু আপোনাসৱৰ আশীৰ্বাদত নিৰ্বাচিত হ'লো। মোৰ এবছৰীয়া কাৰ্য্যকালত মই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ হকে কাম কৰি যোৱাৰ আপ্রাণ চেষ্টা চলাইছিলো। ‘ৰক্তদান মহান কাম’— এই কথাকে সাৰোগত কৰি ৫ ছেপ্টেম্বৰ শিক্ষক দিৱসৰ দিনটোৰ লগত সংগতি ৰাখি মহাবিদ্যালয়ত এটি ৰক্তদান শিৱিৰ অনুষ্ঠিত কৰিছিলো। সেই শিৱিৰত প্ৰায় ৪০ জন ছাত্ৰই ৰক্তদান কৰি শিৱিৰটি সফল কৰিছিল। চেষ্টা কৰিছিলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ হকে কাম কৰিবলৈ, কি কৰিব পাৰিলো, কি কৰিব নোৱাবিলো সেয়া আপোনালোকৰ বিচাৰ্য।

শেষত, মোক সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে জয়যুক্ত কৰোৱা কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো। মই চিৰকৃতজ্ঞ কলিয়াবৰ কেন্দ্ৰীয় ছাত্ৰ সংস্থাৰ ওচৰত, তেওঁলোকে মোক ছাত্ৰ একতা সভাৰ সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে প্ৰতিদৰ্শিতা আগবঢ়োৱাৰ সুযোগ প্ৰদান কৰিলে। লগতে কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° হিৰণ্য কুমাৰ চলিহা ছাৰ, কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সতীৰ্থসকল, ছাঁটোৰ দৰে মোৰ লগত থকা বন্ধুবৰ্গলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰি মোৰ প্ৰতিবেদন ইমানতে সামৰিছো।

নিশ্চিকেশ ভুএগা

সাংস্কৃতিক সম্পাদকৰ প্রতিবেদন

প্রতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে এই মহান শিক্ষানুষ্ঠানটি গঢ় দিবৰ বাবে নিজৰ জীৱন উৎসর্গ কৰা
প্রতিজন মহান ব্যক্তিক শ্ৰদ্ধাৰে সুৰিছো, যিসকলৰ অৱদানৰ অবিহনে এনে এটা মহান অনুষ্ঠান গঢ়
লৈ নৃঠিলেহেঁতেন।

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মোক
সাংস্কৃতিক সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰি কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়লৈ সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুযোগ দিয়াৰ
বাবে মই সকলো দাদা-বাইদেউ, বন্ধু-বান্ধবী, ভাইটি-ভন্টিৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ হৈ ৰ'লো। মোৰ কাৰ্য্যকালত
সাংস্কৃতিক বিভাগৰ পৰা মই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ, সৰস্বতী পূজা আদি অনুষ্ঠানসমূহ সূচাৰৰূপে পালন
কৰিলো। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰা, লোকনৃত্য, লোকবাদ্য, ব্যঙ্গ নাটক, মিমিক্ষ,
নৃত্য প্রতিযোগিতা আদি আয়োজন কৰিছিলো। লগতে জি. এন. ডি. জি. কমার্চ কলেজত অনুষ্ঠিত
হোৱা পূৰ মাণ্ডলিক আন্তঃ মহাবিদ্যালয় যুৱ মহোৎসৱত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে লোকনৃত্যত প্ৰথম স্থান
আৰু লোকবাদ্যত দ্বিতীয় স্থান লাভ কৰে। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত হোৱা আন্তঃ মহাবিদ্যালয়
যুৱ মহোৎসৱত মিমিক্ষিত প্ৰথম স্থান, সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰা, লোকবাদ্য, লোকনৃত্য, স্বৰচিত কৰিতা
আৰুত্তি স্থান লাভ কৰি আমাৰ মহাবিদ্যালয়লৈ গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনে।

মোৰ কাৰ্য্যকালত মোক দিহা-পৰামৰ্শ দি সহায় আগবঢ়োৱা মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়,
তত্ত্বাবধায়ক শ্ৰীযুতা পিনাকী দাস বাইদেউ আৰু প্ৰত্যেকজন ব্যক্তিলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

সৰ্বশেষত কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাঙ্গীন উন্নতি আৰু উজ্জ্বল ভৱিষ্যৎ কামনা কৰি মোৰ
প্রতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়।

জয় আই অসম।।

বিদ্যুৎ হাজৰিকা

সাহিত্য সম্পাদকৰ প্রতিবেদন

জয়জয়তে যি সকল মহান পুরুষৰ প্রচেষ্টাত কলিয়াবৰ বাইজৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰস্থৰ্কপ ঐতিহ্যমণ্ডিত কলিয়াবৰৰ মহাবিদ্যালয় গঢ় লৈ উঠিছিল, সেইসকল ব্যক্তিলৈ মোৰ সশ্রদ্ধ প্ৰণিপাত জনালো।

কলিয়াবৰৰ বিভিন্ন স্থানৰ পৰা আহাৰ উপৰিও অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ পৰা আহা প্ৰতিভাসম্পন্ন ছা৤-ছা৤ৰীসকলৰ সংগমস্থল কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ ছা৤ একতা সভাৰ সাহিত্য সম্পাদকৰ দৰে এটি সন্মানীয় পদত মোক যোগ্য বুলি বিবেচনা কৰি নিৰ্বাচিত কৰা প্ৰতিগ্ৰাকী ছা৤-ছা৤ৰী তথা শুভাকাঙ্ক্ষীলৈ মই মোৰ মৰম, শুভেচ্ছা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

“সাহিত্য সংগীত কলাবিহীনঃ

সাক্ষাত পশু পুচ্ছবিষ্যাগহীনঃ।”

অৰ্থাৎ সাহিত্য, সংগীত, কলাবিহীন লোক শিং আৰু নেজ নথকা পশুৰ দৰে। সাহিত্য হৈছে এটা জাতিৰ বুনিয়াদ। মই সাহিত্য সম্পাদকৰপে গুৰুভাৰ লোৱাৰ পিছত মহাবিদ্যালয়খনক সাহিত্যৰ পথাৰখনৰ দিশত কিমান দূৰ আগবঢ়াই নিব পাৰিলো বা নোৱাৰিলো সেইখিনি আপোনাসৱৰ বিচাৰ্য। কাৰ্যভাৰ প্ৰহণ কৰাৰ কিছুদিন পাছতে কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ আৰম্ভ হয়। এই সপ্তাহত মহাবিদ্যালয়ৰ সাহিত্য বিভাগৰ তৰফৰ পৰা ইংৰাজী, অসমীয়া আৰু স্ব-ৰচিত কৰিতা পাঠ হোৱাৰ উপৰিও কৰিতা সংকলন প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। তদুপৰি থিতাতে লিখা কৰিতা, ফঁকৰা-যোজনা, গল্প, অগুগল্প, প্ৰবন্ধৰ লগতে জমা দিয়া গল্প, অগুগল্প, প্ৰবন্ধ আদি প্ৰতিযোগিতাবো আয়োজন কৰা হয়। এই বৰ্ষত ছা৤-ছা৤ৰী যোগদানো অন্যতম আছিল।

সম্পাদকৰপে কাৰ্যভাৰ লোৱাৰ পৰা মোৰ প্ৰতিটো কামতে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা তত্ত্বাবধায়ক শ্ৰদ্ধেয় ড° জয়ন্ত কুমাৰ দাস ছাৰ আৰু অসমীয়া বিভাগৰ শিক্ষাগুৰু আৰতী বসুমতাৰী বাইদেউলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। কাৰ্য্যকাল আৰম্ভ হোৱাৰ পৰা শেষ হোৱালৈকে মোক সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়াই আহা শৰ্দাৰ কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° হিৰণ্য কুমাৰ চলিহা ছাৰলৈও অশেয় কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। তদুপৰি মোক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত উৎসাহ উদ্বীপনা যোগাই আহা মোৰ ৰসায়ন বিজ্ঞান বিভাগৰ কৃত্পক্ষ সকললৈও আন্তৰিক ধন্যবাদ যাচিলো। বিভিন্ন কামত, বিভিন্ন সময়ত দিহা-পৰামৰ্শ দি সহায় কৰা সদৌ অসম ছা৤ সহায় সন্মানীয় উপ-সভাপতি মণি মাধৱ মহন্ত, নগাঁও জিলা ছা৤ সহায় মাননীয় সম্পাদক মুমা শৰ্মাৰ লগতে কলিয়াবৰ কেন্দ্ৰীয় ছা৤-সহায়সমূহ বিষয়বৰীয়াক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো। বিভিন্ন সময়ত সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা ছা৤ একতা সভাৰ সতীৰ্থ তথা বন্ধুবৰ্গলৈও ধন্যবাদ যাচিলো।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালত অজানিতে হোৱা ভুল-ক্ৰটিসমূহৰ বাবে সকলোৰে পৰা ক্ষমা বিচাৰি মই মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়।

জয় আই অসম।।

ভাৰ্গব প্ৰতিম বৰা

সহকাৰী ক্রীড়া সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

নমস্কাৰ। প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মই সেইসকল ব্যক্তিসকললৈ শ্ৰদ্ধা যাচিৰ বিচাৰিছো যিসকল ব্যক্তিৰ ত্যাগৰ বিনিময়ত বৰ্তমান ঐতিহ্যমণ্ডিত কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ে এক বৃহৎ শিক্ষানুষ্ঠান হিচাপে নিজকে চিনাকি দিবলৈ সক্ষম হৈছে।

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ দৰে এই মহান অনুষ্ঠানৰ ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মোক সহকাৰী ক্রীড়া সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰি সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুবিধা দিয়াৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মই এই সুযোগতে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

এজন সহকাৰী ক্রীড়া সম্পাদক হিচাপে কাৰ্যভাৱ প্ৰহণ কৰাৰ পাছৰে পৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সকলোধৰণৰ কামত আগভাগ লৈছিলো।

মোৰ কাৰ্য্যকালত অনুষ্ঠিত হোৱা মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত ফুটবল, ছোৱালী ক্ৰিকেট আদি প্ৰতিযোগিতাৰ যোগেদি মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ক্ৰীড়াত বিকাশ ঘটাবলৈ প্ৰয়াস কৰিছিলো। মোৰ এই কাৰ্য্যকালত মোক বিভিন্ন দিশত দিহা পৰামৰ্শ দি সহায় আগবঢ়োৱা মোৰ তত্ত্বাৰধাৰক শ্ৰীযুত দিলীপ সোণোৱাল ছাবক মই তই সুযোগতে ধন্যবাদ আৰু শ্ৰদ্ধা নিৰ্বেদিছো। মোক সকলো ক্ষেত্ৰতে সহায় আগবঢ়োৱা দাদাৰ্স্বকলপে ছান্দিক দা, মৃগাংক দা, মনোজ দা, বিকি দা আৰু মোৰ বন্ধু মফিজুল, ইক্রামুল, নিকিৰাজ, বিকাশ, শশাংক আদিকে প্ৰমুখ্য কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ এই প্ৰতিবেদনৰ যোগেদি মোক আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। প্ৰতিযোগিতাত জয়ী হোৱা সকলো খেলুৰৈৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যৎ কামনা কৰিলো। অনাগত দিনবোৰত আৰু অধিক সফলতা অৰ্জন কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ নহয় দেশৰো গৌৰৰ কঢ়িয়াই আনিব।

ইয়াৰ লগতে মোক দুআয়াৰ লিখিবলৈ সুযোগ দিয়াৰ বাবে আলোচনীক সম্পাদক মানস প্ৰতিম বৰৱালৈ ধন্যবাদ থাকিল। এই ক্ষেত্ৰত কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ত উত্তৰোত্তৰ উন্নতি কামনা কৰি মোক অজানিতে হোৱা ভুল ত্ৰুটিৰ মাৰ্জনা বিচাৰি প্ৰতিবেদন সামৰিলো।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়।

জয় আই অসম।।

ৰকিবুৰুৰ ৰহমান

আভ্যন্তরীণ ক্রীড়া সম্পাদকৰ প্রতিবেদন

প্রতিবেদনৰ আবস্থণিতেই সেইসকল মহান ব্যক্তিক সশ্রদ্ধ প্ৰণিপাত জনাইছো, যাৰ ত্যাগ আৰু
মহানুভৱতাৰ ফলত কলিয়াবৰলৈ জ্ঞানৰ তটিনী বৈ আহিল।

এতিহ্যমণ্ডিত কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ-একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত
মোক আভ্যন্তৰীণ ক্রীড়া সম্পাদকৰপে নিৰ্বাচিত কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ বাবে সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধা
দিয়াৰ বাবে সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰুসকললৈ যোগ্যানুসাৰে মৰম আৰু কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন
কৰিলো।

মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত ‘মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ’ৰ মোগেদি মোৰ কাৰ্য্যকালৰ শুভাৰম্ভ ঘটে। বিগত
সময়ছোৱাৰ দৰে মোৰ কাৰ্য্যকালতো বিভিন্ন আভ্যন্তৰীণ ক্রীড়া প্রতিযোগিতা অনুষ্ঠিত হয়। ইয়াৰ
ভিতৰত নতুনকৈ সংযোজিত কৰা হেণ্ডবল আৰু থ্ৰি' বল প্রতিযোগিতাখনিয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আকৰ্ষিত
কৰি তুলিছিল।

ক্রীড়াৰ জৰিয়তে ন ন প্রতিভাসমূহক আগবঢ়াই নিয়াটোৱেই মোৰ মূল লক্ষ্য হিচাপে
লৈছিলো। কিমানখিনি সফল হ'লো সেয়া আপোনাসৱৰ বিচাৰ্য। এইক্ষেত্ৰত মোৰ উপদেশ তথা
পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° হিৰণ্য কুমাৰ চলিহা ছাৰ বিভাগীয় তত্ত্বাবধায়ক অধ্যাপক
বিজীৰ বৰা ছাৰৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ। তদুপৰি মোৰ প্ৰতিটো কামতে ছাঁৰ দৰে থাকি সু-পৰমাৰ্শ,
সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে মই সদৌ অসম ছাত্ৰ সহাব উপ-সভাপতি মণি মাথৰ মহস্ত
লগতে কলিয়াবৰ কেন্দ্ৰীয় ছাত্ৰ সহাব সভাপতি আৰু সম্পাদক সকলো সদস্যলৈ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা
চেনেহ আৰু কৃতজ্ঞতা জনালো।

আভ্যন্তৰীণ ক্রীড়া সম্পাদকৰ দায়িত্ব পালন কৰোঁতে বিভিন্ন সময়ত সকলো প্ৰকাৰৰ সহায়,
সু-পৰামৰ্শৰে আগবঢ়াই নিয়া মোৰ বন্ধু আৰু মোৰ সমূহ ভাতৃ-ভগীৰ ওচৰত শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালত
অনিচ্ছাকৃতভাৱে হোৱা ভুল-ক্ৰটিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা বিচাৰিলো।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়।

জয় আই অসম।।

মানসজ্যোতি ভূঞ্গ

তর্ক সম্পাদকৰ প্রতিবেদন

প্রতিবেদন আৰঙ্গণিতেই যিসকলৰ শ্ৰম আৰু ত্যাগৰ বেদীত জ্ঞানৰ শলিতা জুলিল, যাৰ উদ্বৃত্তাই আমাৰ পৰিচয়ৰ আধাৰ পঢ়ি দিলো। কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাপকাৰ সেইসকলৰ পুণ্যাত্মাক আমি নতশিৰে প্ৰগাম জনাইছো। আপোনালোকৰ ত্যাগ আৰু মহৎ চিন্তাৰ ফল এই জ্ঞানৰ মন্দিৰ কলিয়াবৰ কলেজৰ গৱিমা অক্ষুণ্ণ বাখিবলৈ আমি প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ। এনে এখন শিক্ষানুষ্ঠানৰেই ২০১৭-১৮ বৰ্ষ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মোক তৰ্ক সম্পাদকৰকপে নিৰ্বাচিত কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ বাবে সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধা দিয়াৰ বাবে কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষাগুৰুসকল তথা সকলো শুভাকাঙ্ক্ষীলৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ তথা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

তৰ্ক সম্পাদকৰকপে দায়িত্বভাৰ লোৱা পিছৰে পৰা তৰ্ক ক্ষেত্ৰলৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আকৰ্ষিত কৰিবলৈ যথেষ্ট চেষ্টা কৰিছিলো। এইক্ষেত্ৰত মহাবিদ্যালয় মাননীয় অধ্যক্ষ ড° হিৰণ্য কুমাৰ চলিহাদেৰ আৰু তৰ্ক বিভাগৰ তত্ত্বাবধায়ক তথা বাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰৰুী অধ্যাপক শিক্ষাগুৰু গোপাল মিলি ছাৰৰ পৰামৰ্শই সাহস আৰু অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল। এই সুযোগতে তেখেতসকলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। কাৰ্য্যকালৰ সকলো সময়তে দিহা-পৰামৰ্শ তথা সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ লগতে শিক্ষাগুৰু শ্ৰীযুত দিলীপ সোণোৱাল ছাৰ, শ্ৰীযুত পৰাগ দাহাল ছাৰ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ উপাধ্যক্ষ কৱিমা শৰ্মা বাইদেউলৈ বিশেষভাৱে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে শ্ৰদ্ধেয় শিক্ষাগুৰু তথা মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্মচাৰীবৃন্দলৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

এই কাৰ্য্যকালত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-একতা সভাৰ উদ্যোগত অনুষ্ঠিত ৪৯তম মহাবিদ্যালয় সপ্তাহতো বিভিন্ন নতুন শিতান সংযোজনেৰে তৰ্ক বিভাগৰ প্ৰতিযোগিতাসমূহ নিয়াৰিকৈ অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। এইক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ক্ৰমাগত বৰ্ধিত উৎসাহ দেখি নথি আনন্দিত হৈছোঁ। এনেদৰে অনাগত সময়ত কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ তৰ্ক বিভাগ দোপতদোপে আগুৱাই যাওক তাৰেই কামনা কৰিছো।

মোৰ কাৰ্য্যকালত এখন আন্তঃ মহাবিদ্যালয় তৰ্ক প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰিম বুলি যথেষ্ট আশাৰাদী আছিলো। কিন্তু বিভিন্ন কাৰণবশত, প্ৰতিযোগিতাখনি অনুষ্ঠিত কৰিব পৰা নগ'ল। আশা বাখিছো আগস্তক দিনত বিভাগীয় সম্পাদকে এই বিষয়টিৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিব।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালত অনিচ্ছাকৃতভাৱে হৈ যোৱা ভুল-ক্ৰতিসমূহৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো। অনাগত সময়ত মহাবিদ্যালয়খন উন্নতিৰ পথৰে আগুৱাই যাওঁক। এই কামনাবে মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

কলিয়াবৰ কলংপাৰৰ জ্যেতিৰে বিশ্ব হ'ব জ্যেতিৰান।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়।

জয় আই অসম।।

হিমাদ্রী শহীকীয়া

সংগীত সম্পাদকৰ প্রতিবেদন

প্রতিবেদনৰ আৰঙ্গণিতেই যিসকলৰ শ্ৰম আৰু ত্যাগৰ বেদীত কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ে প্ৰাণ পাই উঠিলে তেওঁখেতসকলৰ প্ৰতি ভক্তি জনাইছো।

বিভিন্ন ভাষা-ভাষী আৰু প্ৰতিভাসম্পন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংগমস্থল কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১৭-২০১৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ নিৰ্বাচনত মোক সংগীত সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰি মহাবিদ্যালয়খনিলৈ সামান্য সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুযোগে দিয়াৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা সকলো শুভাকাঙ্ক্ষীলৈ মই মোৰ মৰম, শুভেচ্ছা, শ্ৰদ্ধা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

সম্পাদকৰ কাৰ্যভাৰ প্ৰহণ কৰাৰ কিছুদিন পাছতে কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক ‘মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ’ আৰঙ্গণ হয়। এই সপ্তাহত মহাবিদ্যালয়ৰ সংগীত বিভাগৰ তৰফৰ পৰা বৰগীত, শাস্ত্ৰীয় সংগীত, লঘু শাস্ত্ৰীয় সংগীত, ভূপেন্দ্ৰ সংগীত, জ্যোতি সংগীত, ৰাভা সংগীত, জয়ন্ত হাজৰিকা সংগীত, ৰবীন্দ্ৰ সংগীত আধুনিক গীত আদি বিভিন্ন ধৰণৰ প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। এই প্ৰতিযোগিতাৰ উপৰিও ছাত্ৰ একতা সভাৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠানত সহায়-সহযোগ কৰাৰ লগতে প্ৰায়ৰোৰ অনুষ্ঠানত সমবেত সংগীতৰ ব্যৱস্থা কৰি অনুষ্ঠানটি আৰু অধিক মনোমোহা আৰু আকৰ্ষণীয় কৰাত সহায় কৰিছিলো।

মোক বহুলীয়া দিহা-পৰামৰ্শৰে সহায় আগবঢ়োৱা মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, সকলো শিক্ষাশুলৈ লগতে মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। ছাত্ৰ একতা সভাৰ মোৰ সমূহ সতীৰ্থৰ লগতে মোৰ বন্ধুবৰ্গহী মোক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে মই এওঁলোকৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালত জ্ঞাতে-অজ্ঞাতে হোৱা ভুল-ক্ৰটিৰ বাবে মই সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা প্রাৰ্থনা বিচাৰিছো।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়।

জয় আই অসম।।

তৈৰিৰ কাকতি

সমাজসেৱা সম্পাদকৰ প্রতিবেদন

প্রতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মই সেইসকল পুণ্যৱান সুহৃদক মোৰ আন্তৰিক শ্ৰান্তা নিৰেদিছে যিসকলৰ আশাশুধীয়া প্ৰচেষ্টাৰ ফলত ঐতিহ্যমণ্ডিত কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ জন্ম হৈছিল। এই সুযোগতে মই অসমী আইৰ পুণ্যাঞ্চাসকলকো মোৰ অশুস্কি অঞ্জলি যাচিছোঁ, যাৰ তেজৰ বিনিময়ত আজি আমাৰ দেশ পৰাধীনতাৰ কবলৰ পৰা মুক্ত হৈছিল।

২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ ‘সমাজ সেৱা’ বিভাগত যিসকলে মোক নিৰ্বাচিত কৰিলে তেওঁলোকক মই আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতা মানুহৰ জীৱনৰ এটা প্ৰয়োজনীয় দিশ। মানুহ সুস্থ-সবল হৈ থাকিবলৈ হ'লে পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্ন হৈ থকাতো নিতান্তই প্ৰয়োজনীয়। আমাৰ পৰিৱেশ সুস্থ হ'লেহে আমি সুস্থ হৈ থাকিব পাৰিম।

মই মোৰ কাৰ্যভাৱ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছত অইন বছৰৰ দৰে এই বছৰো মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ অনুষ্ঠিত হৈছিল। এই অনুষ্ঠান উপলক্ষে মোক দায়িত্ব দিয়া হৈছিল মহাবিদ্যালয় চৌহদ পৰিষ্কাৰ কৰিবলৈ। মই মোৰ সাধ্যানুসাৰে মহাবিদ্যালয়খন কিমান পৰিষ্কাৰ কৰিব পাৰিছো সেয়া আপোনালোকৰ বিচাৰ্য।

এই বিভাগৰ যোগেদি মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতি যি ক্ষুদ্ৰতম সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুযোগ পালো তাৰবাবে মই মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ শিক্ষাগুণ আৰু কৰ্মচাৰীবৃন্দৰ লগতে মোৰ বক্ষু-বান্ধবী তথা এই মহাবিদ্যালয়ৰ সকলো শিক্ষার্থীৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ হৈ ৰ'ম।

প্রতিবেদনৰ শেষত মই মোৰ অজানিতে হোৱা ভুল-ক্ৰটিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰি আৰু মোৰ বিদ্যা মন্দিৰ কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ কামনা কৰি মোৰ এই চমু প্রতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়।

জয় আই অসম।।

অমৃত ঠাকুৰ

ছাত্র জিরণী কোঠা সম্পাদকৰ প্রতিবেদন

এজন সম্পাদক ৰপে মোৰ কাৰ্য্যকালৰ শুভাৰন্ত ঘটে মহাবিদ্যালয়ৰ ৪৯ তম মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত। মোৰ কাৰ্য্যকালত বিভিন্নধৰণৰ সহায় আৰু দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ বাবে অধ্যক্ষ ড° হিৰণ্য কুমাৰ চলিহাদেৱলৈ অশেষ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো। মোৰ প্রতিটো পদক্ষেপতে সহায়, দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ বাবে মোৰ বিভাগৰ তত্ত্বাবধায়ক হৰকান্ত নাথ ছাৰলৈ মোৰ শ্ৰদ্ধা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। মোৰ কাৰ্য্যকালৰ ৪৯ তম মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত মোৰ বিভাগৰ পৰা অনুষ্ঠিত হোৱা খেলসমূহ পৰিচালনা কৰাত যথেষ্ট সহায় সহযোগ আৰু পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা বিশাল শইকীয়া, বিশ্বজিৎ শৰ্মা, বিদ্যুৎ হাজৰিকা আদিকে ধৰি সমূহ ছাত্রসকলক আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত মোৰ বিভাগৰ পৰা বিভিন্নধৰণৰ আকৰ্ষণীয় খেলৰ প্রতিযোগিতা কৰিছিলো আৰু যথেষ্ট সংখ্যক ছাত্রৰ অংশগ্রহণে এই খেলসমূহ অধিক আকৰ্ষণীয় কৰি তুলিছিল। সেই খেলসমূহ হ'ল কেৰম, দৰা, পাঞ্জা, Power lifting Dart Board মোৰ কাৰ্য্যকালৰ বিভিন্ন কাৰ্য্যসূচী সহায় পৰামৰ্শ আগবঢ়াই সকলোলৈকে অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

সদৌ শেয়ত মোৰ দায়িত্ব পালনৰ ক্ষেত্ৰত অজানিতে অনিচ্ছাকৃতভাৱে হোৱা ভুল-অৰ্পণৰ বাবে শিক্ষাণুৰূপ আৰু সকলো ছাত্র-ছাত্ৰীৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় ছাত্র একতা সভা।।

পাপু দাস

ছাত্রী জিরণি কোঠা সম্পাদিকাৰ প্রতিবেদন

এতিহ্যমণ্ডিত কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ ছাত্রী জিৰণি কোঠা সম্পাদিকা হিচাপে মই মহাবিদ্যালয়ৰ বাবে কিঞ্চিৎ সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুযোগ দিয়াৰ বাবে শিক্ষাগুৰু আৰু সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্রী আৰু সতীর্থবৃন্দক মোৰ অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। মোৰ কাৰ্য্যকালত বিভিন্ন ধৰণে সহায় আৰু দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ বাবে অধ্যক্ষ ড° হিৰণ্য কুমাৰ চলিহাদেৱলৈ অশেষ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো। মোৰ প্ৰতিটো পদক্ষেপতে সহায় দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ বাবে বিভাগৰ তত্ত্বাবধায়িকা শ্রীপূৰ্বী ভূঞ্জ বাইদেউলৈ শ্ৰদ্ধা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো। মোৰ কাৰ্য্যকালৰ ৪৯ তম মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত মোৰ বিভাগৰ পৰা অনুষ্ঠিত হোৱা খেলসমূহ পৰিচালনা কৰাত যথেষ্ট সহায় আৰু পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা শ্ৰদ্ধাৰ ভানু বৰঠাকুৰ বাইদেউ, অঞ্জলী গাঁগে বাইদেউ, ৰুণিমা শৰ্মা বাইদেউ, আৰতি বসুমতাৰী বাইদেউ, ৰশ্মি শৰ্মা বাইদেউ প্ৰণামী বৰঠাকুৰ বাইদেউ আৰু ভায়লিনা গাঁগে বাইদেউলৈ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত মোৰ বিভাগৰ পৰা বিভিন্ন আকৰ্ষণীয় খেলৰ প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰিছিলো। যথেষ্ট সংখ্যক ছাত্রীৰ অংশগ্ৰহণে এই খেলসমূহ অধিক আকৰ্ষণীয় কৰি তুলিছিল। কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়ত প্ৰথমবাবৰ বাবে অনুষ্ঠিত হোৱা ‘চালাড সজোৱা’ প্ৰতিযোগিতাখনে ছাত্রীসকলৰ পৰা যথেষ্ট সমাদৰ লাভ কৰে।

মোৰ কাৰ্য্যকালৰ বিভিন্ন কাৰ্য্যসূচীত সহায়-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ বাবে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ সদস্যালৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে বিভিন্ন ধৰণে উপকৃত কৰা শ্ৰদ্ধাৰ সদৌ অসম ছাত্ৰ সহাৰ সম্মানীয় উপসভাপতি শ্ৰীমণি মাধৱ মহন্ত ডাঙৰীয়া, কলিয়াবৰ কেন্দ্ৰীয় ছাত্ৰ সংহাৰ কংকণ জ্যোতি বৰুৱা দা, মৃগাংক শেখৰ ভৰালী হাজৰিকা দাদাৰ লগতে মনোজ দা, চিন্ময় দা, চান্দিক দা, বিকি দা, নন্দিতা বা, বিশিকা বা, বৰ্যা বালৈ অশেষ ধন্যবাদ থাকিল।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালত অনিচ্ছাকৃতভাৱে হোৱা ভুল-ক্ৰটিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো। অনাগত সময়ত মহাবিদ্যালয়খন উন্নতিৰ পথৰে আগুৱাই যাওঁক। এই কামনাবে মোৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

জয়তু কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়।

জয় আই অসম।।

হিমাদ্রী বৰা

**EDITORS OF THE
KALIBOR COLLEGE MAGAZINE**

(from the 1st Issue to 38th Issue)

স্মৃতিমন্থুর গীত

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়

এখন জ্ঞানৰ আলয়

অনন্ত প্রসাৰি দুৰাছ মেলিলো আমি

প্রসাৰিম জ্ঞানৰ পোহৰ

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় ... ... |

কলা-বাণিজ্য বিজ্ঞান শাখা

আছে আমাৰ আৰু শাখা প্ৰশাখা

কলিয়াবৰ কলংপাৰৰ

জ্যোতিৰে বিশ্ব হ'ব জ্যোতিষ্মান

মূল্যবোধৰ শিক্ষাবে আগুৱাম

জীৱন আমাৰ এক প্ৰত্যাহান।

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় ... ... |

বিজ্ঞানৰ নৰ প্ৰযুক্তিৰে

আমি আগবাঢ়ো দৃঢ়তাৰে

জয় হিন্দ জয় হিন্দ

বাস্তীয় শিক্ষার্থী বাহিনীৰে

আমি আগবাঢ়ো

সাহসেৰে জয় হিন্দ জয় হিন্দ।

আমাক লাগে এখন সমাজ

হাঁহি আৰু বঙেৰে ভৰা

বাস্তীয় সমাজ সেৱাৰে গঢ়িম

আমি এখন সেউজী ধৰা।

আমাৰ প্ৰতিজ্ঞা হাতে হাতে

আমাৰ প্ৰেৰণা মহামন্ত্ৰ

অসতো মা সদ্গময়

তমসো মা জ্যোতিগময়

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয় ... ... |

গীতিকাৰ- ৰঞ্জিমা শৰ্মা, উপাধ্যক্ষ

কলিয়াবৰ মহাবিদ্যালয়

(২০০৮ চনতে মহাবিদ্যালয়খনিক লৈ লিখা গীতটিক ২০১৮
চনৰ ছেপ্টেম্বৰ মাহলৈকে যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কৰ্তৃদান কৰি
গীতটিত প্ৰাণ দিলে, যি কেইগৰাকী সংগীতকাৰৰ হাতত
পৰিচালিত হৈছিল সকলোলৈকে শ্ৰদ্ধাসহকাৰে কৃতজ্ঞতা জনাই
অপৰ্ণ কৰিলো।) — গীতিকাৰ

1969-70	Dipak Goswami	Not published
1970-71	Purnakanta Borah	Not published
1971-72	Gunabhi Saikia	Not published
1972-73	Sarbeswar Saikia	1 st Issue
1973-74	Rabin Bhuyan	Not published
1974-75	Jayanta Kr. Bhuyan	2 nd Issue
1975-77	Basanta Borah & Nabin Ch. Kakoti	3 rd Issue
1977-78	Gajendra Natth Bhuyan	4 th Issue
1978-79	Prabin Khaund	5 th Issue
1980-81	Mridul Bordoloi	Not published
1981-82	Arup kr. Sharma	6 th Issue
1982-83	Dadul Hazarika	7 th Issue
1983-84	Kamal Hazarika	8 th Issue
1984-85	Hafizuddin Ahmed	9 th Issue
1985-86	Bhupen Hazarika	Not published
1986-87	Biraj Bhusan Borah	10 th Issue
1987-88	Hem Borah	11 th Issue
1988-89	Hem Ch. Borah	12 th Issue
1989-90	Gopal Krishna Borah	13 th Issue
1990-91	Thuleswar Borah	14 th Issue
1991-92	Charu Goswami	15 th Issue
1992-93	Moscow Saikia	16 th Issue
1993-94	Saurav Borah	17 th Issue
1994-95	Rajib Bordoloi	Not published
1995-96	Dipankar Mazumdar	18 th Issue
1996-97	Bijay Bucha	19 th Issue
1997-98	Nayan Jyoti Saikia	20 th Issue
1998-99	Ritupawan Borkataki	21 th Issue
1999-2000	Pranjali Saikia	22 th Issue
2000-01	Jayanta Gogoi	23 th Issue
2001-02	Sailendra Goswami	24 th Issue
2002-03	Rituraj Saikia	25 th Issue
2003-04	Ujjal Borah	26 th Issue
2004-05	Jyanta Sharma	27 th Issue
2005-06	Himagshu Hazarika	28 th Issue
2006-07	Abhijit Borah	29 th Issue
2007-08	Kaushik Nath	Not published
2008-09	Manoj Goswami	Not published
2009-10	Mriganka Bordoloi	30 th Issue
2010-11	Saied Mirza	31 th Issue
2011-12	Pranit Hazarika	32 th Issue
2012-13	Pulin Bharali Baruah	33 th Issue
2013-14	Sidartha Batshya	34 th Issue
2014-15	Saddik Ali	35 th Issue
2015-16	Pohar Saikia	36 th Issue
2016-17	Rahul Goswami	Not published
2017-18	Manas Protim Boruah	37 th Issue

উনপঞ্চাশতম মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ বিভিন্ন প্রতিযোগিতাৰ ফলাফল

সাহিত্য বিভাগ

প্ৰবন্ধ বচনা প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : নৱকমল মহন্ত

দ্বিতীয় : প্ৰণালী শৰ্মা

গল্প লিখা প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : প্ৰণালী শৰ্মা

দ্বিতীয় : বাহুল গোস্বামী

তৃতীয় : কংকনজ্যোতি শৰ্মা বৰদলৈ

থিতাতে লিখা কবিতা প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : কংকনজ্যোতি শৰ্মা বৰদলৈ

দ্বিতীয় : প্ৰণালী শৰ্মা

তৃতীয় : বাহুল গোস্বামী

জমা দিয়া গল্প প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : সেউজস্পিতা হাজৰিকা
(নাটোৰেঁহ)

দ্বিতীয় : বাজশ্রী শৰ্মা (মাতৃ হৃদয়)

তৃতীয় : পল্লৱসেন গুপ্তা

(The Forgein Exchange)

আৰুতি পাঠ (ইংৰাজী)

প্ৰথম : ঋষিকা বৰা

দ্বিতীয় : বৰ্যা ডেকা

তৃতীয় : মযুৰ কলিতা

আৰুতি পাঠ (অসমীয়া)

প্ৰথম : বিদীপ কুমাৰ বৰা

দ্বিতীয় : বৰ্ণালী দাস

তৃতীয় : নীলনয়নী বৰুৱা

স্বৰচিত কবিতা আৰুতি প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : বিদীপ কুমাৰ বৰা

দ্বিতীয় : নৱকমল মহন্ত

তৃতীয় : বৰ্ণালী দাস

প'ষ্টাৰ মেকিং প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : ভাৰ্গৱ ফুকন

দ্বিতীয় : ৰাহুল গোস্বামী

তৃতীয় : চন্দন ওজা

থিতাতে অঁকা চিত্ৰাংকন প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : বৰ্ণালী দাস

দ্বিতীয় : লখিমী বৰা

তৃতীয় : চন্দন ওজা

বৰ্ষশ্ৰেষ্ঠ সাহিত্যিক

প্ৰণালী শৰ্মা

তৰ্ক বিভাগ

স্মৃতি পৰীক্ষা

প্ৰথম : সুৰয় ছেঁটী, মুৰুলা বৰুৱা

দ্বিতীয় : অভিজিৎ সোণোৱাল

তৃতীয় : জয়ন্ত কুমাৰ বৰা, কৰ্ণিকা বৰুৱা

আকস্মিক বক্তৃতা প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : দেৱাশীয় গোস্বামী

দ্বিতীয় : মযুৰ কলিতা

তৃতীয় : স্বপ্নীল ভুএগা

কুইজ প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : অভিজিৎ সোণোৱাল

পল্লৱসেন গুপ্তা

দ্বিতীয় : স্বপ্নীল ভুএগা

সুৰংগম শইকীয়া

তৃতীয় : কংকনজ্যোতি শৰ্মা বৰদলৈ

উদীপ্ত শইকীয়া

তৰ্ক প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : দেৱাশীয় গোস্বামী

দ্বিতীয় : বিদীপ বৰা

তৃতীয় : বিশ্বিকা বৰা, আচ্যুত বৰা

বজ্জ্বতা প্রতিযোগিতা

প্ৰথম : নৱকমল মহন্ত

দ্বিতীয় : বিশ্বিকা বৰা

বৰ্ণালী দাস

সাংস্কৃতিক বিভাগ

একাঙ্ক নাট প্রতিযোগিতা

প্ৰথম নাট্যদল : সুৰ্যাস্তৰ গান

দ্বিতীয় নাট্যদল : মেৰামতি

তৃতীয় নাট্যদল : মা

শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতা :

বিদীপ কুমাৰ বৰা (সুৰ্যাস্তৰ গান)

দ্বিতীয় শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতা :

বিশ্বিকা শইকীয়া (মাথি)

শ্ৰেষ্ঠ অভিনেত্ৰী :

নীলাংগনা বৰা (মেৰামতি)

দ্বিতীয় শ্ৰেষ্ঠ অভিনেত্ৰী :

তন্মীশিখা হাজৰিকা (সুৰ্যাস্তৰ গান)

শ্ৰেষ্ঠ কৌতুক অভিনেতা :

মনোজ পাচনী (মাথি)

শ্ৰেষ্ঠ পৰিচালক :

বাহুল গোস্বামী (সুৰ্যাস্তৰ গান)

শাস্ত্রীয় নৃত্য প্রতিযোগিতা

প্রথম : নীলংগনা বৰা
দ্বিতীয় : বৰ্যা ভুএগ
তৃতীয় : বৰ্ণলী দাস

লোকনৃত্য প্রতিযোগিতা

প্রথম : নীলংগনা বৰাব দল (লাখুং)
দ্বিতীয় : ত্ৰিদিপ বৰাব দল (বিছ)

মিমিক্রি প্রতিযোগিতা

প্রথম : ভৰত ভূষণ শইকীয়া
দ্বিতীয় : ৰপজ্যোতি শইকীয়া
তৃতীয় : খৰিকেশ ভূএগ

আধুনিক নৃত্য প্রতিযোগিতা

প্রথম : বৰ্ণলী দাস
নীলংগনা বৰা
দ্বিতীয় : নীহাৰিকা হাজৰিকা
জুপিতৰা হাজৰিকা
তৃতীয় : হিমানী কলিতা

মুকাভিনয় প্রতিযোগিতা

প্রথম : মনোজ পাচনী
দ্বিতীয় : ত্ৰিদিপ বৰা

একক অভিনয় প্রতিযোগিতা

প্রথম : নীলনয়নী বৰুৱা
দ্বিতীয় : নীলংগনা বৰা
তৃতীয় : মনোজ পাচনী

ছাত্রী জিৰণী কোঠা বিভাগ

দৰা প্রতিযোগিতা

বিজয়ী : তাজনুমা বেগম
বিজিত : খৰিকা বৰা

পাঞ্জা প্রতিযোগিতা

বিজয়ী : মনালিছা ভূএগ
বিজিত : ডলী শইকীয়া

কেৰম প্রতিযোগিতা (দৈত)

বিজয়ী : মুন বৰা আৰু
হিমাদ্বী বৰা
বিজিত : তাজনুমা বেগম আৰু
নেইনা ডেকা

কেৰম প্রতিযোগিতা (একক)

বিজয়ী : মুন বৰা
বিজিত : হিমাদ্বী বৰা

শ্ৰ' চাইকেল ৰেচ

প্রথম : বীণা দেৱী
দ্বিতীয় : ৰূপা দাস
তৃতীয় : দয়াৰতী খাখলাৰী

ৰংগোলী প্রতিযোগিতা

প্রথম : বিমুবিম্ বৰা
দ্বিতীয় : ইৰা বৰা
তৃতীয় : মুৰৰ্ণা বৰুৱা

চালাড প্রতিযোগিতা

প্রথম : আস্থাৰিতা বৰা, অনামিকা বৰা
দ্বিতীয় : অনামিকা বৰা, বৰ্ণলী দাস
তৃতীয় : প্ৰতীক্ষা গোস্বামী, চিম্পি ভূএগ

পুল্পসজ্জা প্রতিযোগিতা

প্রথম : আস্থাৰিতা বৰা
দ্বিতীয় : ত্ৰিবেণী গোস্বামী, বিউটি দেৱী
তৃতীয় : চিন্ময়ী হাজৰিকা

বেজীত সূতা সোমোৰা দৌৰ

প্রথম : চুমী ভূএগ
দ্বিতীয় : শিখামণি বৰা
তৃতীয় : বীণা দেৱী

কাৰাটী প্রতিযোগিতা

প্রথম : NCC গুপ
দ্বিতীয় : খাযিকা বৰাব দল

পাঞ্জা প্রতিযোগিতা

বিজয়ী : গীতার্থী বৰা
বিজিত : তাজনুমা বেগম

সাজপাৰ প্রতিযোগিতা

প্রথম : ৰশ্মিৰেখা হাইনাৰী
দ্বিতীয় : হিমানী কলিতা
তৃতীয় : খতিকা বৰা

মেহেন্দী প্রতিযোগিতা

প্রথম : পথওয়ী বণিক, ময়ুৰী বণিক
দ্বিতীয় : মমতা বণিক
তৃতীয় : চুমৰিন ইজৰাম

চকীখেল প্রতিযোগিতা

প্রথম : সংযুক্ত শাণ্ডিল্য
দ্বিতীয় : লক্ষ্যপ্ৰিয়া বৰা
তৃতীয় : হিমানী কলিতা

আলোচনী বিভাগ

প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা প্রতিযোগিতা

প্রথম : বসায়ন বিজ্ঞান বিভাগৰ
'Resonance'

দ্বিতীয় : অসমীয়া বিভাগৰ 'প্ৰজ্ঞা'
তৃতীয় : শিক্ষা বিভাগৰ 'সৃষ্টি'

ফটোগ্ৰাফী প্রতিযোগিতা

প্রথম : মাধুৰ্য বৰা
দ্বিতীয় : বিকাশ বৰঠাকুৰ
তৃতীয় : চাৰফ্রাজ ৰেকিব

আভ্যন্তৰীণ ক্ৰীড়া বিভাগ

ল'ৰাৰ বেডমিন্টন প্রতিযোগিতা (একক)

বিজয়ী : পঞ্চৱ বৰা
বিজিত : কমল বৰা

ল'ৰাৰ বেডমিন্টন প্রতিযোগিতা (দৈত)

বিজয়ী : পঞ্চৱ বৰা আৰু কমল বৰা
বিজিত : চিন্ময় বাজখোৱা আৰু হেমন্ত বৰা

ছোৱালীৰ বেডমিন্টন প্রতিযোগিতা

(একক)
বিজয়ী : মনীষা দে
বিজিত : হিমানী কলিতা

ল'ৰাৰ টেবুল টেনিস (একক)

বিজয়ী : আকাশ বৰঠাকুৰ
বিজিত : বিকাশ বৰঠাকুৰ

ছোৱালীৰ টেবুল টেনিস (একক)

বিজয়ী : মনীষা দে
বিজিত : হিমাঞ্জলি বৰা

কেইজনমান বষণশ্ৰেষ্ঠ

গায়ৰকা : পণ্ডিতী শমা
খেলুৱে : গণেশ খাখলাৰী
ক্ৰিকেটাৰ : কংকনজ্যোতি বৰঠাকুৰ

**চূড়ান্ত
পরীক্ষাসমূহত
মহাবিদ্যালয়ৰ
ভিতৰত যিসকলে
শীর্ঘস্থান অধিকাৰ
কৰিলে ....**

অনন্যা বৰা
স্নাতক কলা শাখা

দীক্ষা শইকীয়া
স্নাতক বিজ্ঞান শাখা

অংকিত গুপ্তা
স্নাতক বাণিজ্য শাখা

গৌৱৰ ভৃঞ্জা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত
পৰীক্ষা (কলা শাখা)

নবজ্যোতি বৰা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত
পৰীক্ষা (বিজ্ঞান শাখা)

সন্তু বিবিদাস
উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত
পৰীক্ষা (বাণিজ্য শাখা)

২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ শ্ৰেষ্ঠসকল .....

প্ৰগলী শৰ্মা
শ্ৰেষ্ঠ সাহিত্যিক তথা গায়িকা

গণেশ খাতলাৰী
শ্ৰেষ্ঠ খেলুৰৈ

কংকণ বৰঠাকুৰ
শ্ৰেষ্ঠ ক্ৰিকেটাৰ

পল্লব বৰা
শ্ৰেষ্ঠ বেডমিন্টন খেলুৰৈ

মনীষা দে
শ্ৰেষ্ঠা বেডমিন্টন খেলুৰৈ

বাৰুল গোৱামী
শ্ৰেষ্ঠ নাট পৰিচালক

বিদীপ কুমাৰ বৰা
শ্ৰেষ্ঠ অভিনেতা

নীলাংগনা বৰা
শ্ৰেষ্ঠা অভিনেত্ৰী

ছাত্র একতা সভা ২০১৭-২০১৮ বর্ষ

বাওঁফালৰ পৰা (বহি) : দিলীপ শোগেৱাল (তত্ত্বাবধায়ক, ক্রীড়া বিভাগ), ড° জয়ন্ত কুমাৰ দাস (তত্ত্বাবধায়ক, সাহিত্য বিভাগ),
গোসাই চান দাস (তত্ত্বাবধায়ক, সাংস্কৃতিক বিভাগ), ড° হিবল কুমাৰ চলিহা, অধ্যক্ষ (সভাপতি), পূৰ্বৰী ভূঞ্জ (তত্ত্বাবধায়ক, ছাত্রী জিবণি কোষ্ঠা বিভাগ),
অনুপম মেধি (তত্ত্বাবধায়ক, সমাজসেৱা বিভাগ), পৰাগ দাহাল (তত্ত্বাবধায়ক, তর্ক বিভাগ),
বাওঁফালৰ দিয়ে হৈ : নিশিকেশ ভূঞ্জ (সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদক), ভাৰ্গব প্ৰতীম বৰা (সাহিত্য সম্পাদক), হিমাদ্রী শইকীয়া (তর্ক সম্পাদিকা),
হিমাদ্রী বৰা (ছাত্রী জিবণি কোষ্ঠা সম্পাদিকা), বাকিবৰুৰ বহুমান (সহকাৰী ক্রীড়া সম্পাদক), বিদ্যুৎ হাজৰিকা (সাংস্কৃতিক সম্পাদক),
অমৃত ঠাকুৰ (সমাজসেৱা সম্পাদক), মানস প্ৰতীম বৰুৱা (আলোচনী সম্পাদক),
ফটোত অনুপষ্ঠিত- ভাস্কুল জ্যোতি ফুকন (সাধাৰণ সম্পাদক), নয়নজ্যোতি বৰা (ক্রীড়া সম্পাদক), মানস ভূঞ্জ (আভ্যন্তৰীণ ক্রীড়া সম্পাদক),
ভৈৰবজ্যোতি কাকতি (সংগীত সম্পাদক), পাপু দাস (ছাত্র জিবণি কোষ্ঠা সম্পাদক),

আলোচনী সম্পাদনা সমিতি

বাওঁফালৰ পৰা (প্ৰথম শাৰী) : বাজু পোখৰেল (সভাপতি ও তত্ত্বাবধায়ক), জয়ন্ত কুমাৰ দাস (শিক্ষক সদস্য)

পৰাগ দাহাল (শিক্ষক সদস্য), উৎপল কুমাৰ বৰা (শিক্ষক সদস্য), কুণিমা শৰ্মা বৰুৱা (শিক্ষক সদস্য)

বাওঁফালৰ পৰা (দ্বিতীয় শাৰী) : কৃপশিখা কছুৰী, বিদীপ কুমাৰ বৰা, প্ৰাৰ্থন বৰা (ছাত্র সদস্য)

মানস প্ৰতীম বৰুৱা (সম্পাদক), ভাস্কুলজ্যোতি ফুকন (ছাত্র সদস্য)

২০১৭-১৮ বর্ষের বিভিন্ন বিভাগত শ্রেষ্ঠতা লাভকর্তাসকল

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহের শ্রেষ্ঠ নাট-
'সূর্যস্তুর গান'ৰ এতি দৃশ্য

বর্ষশ্রেষ্ঠ ক্রিকেট দল

বঙ্গদান শিবিব

মহাবিদ্যালয়ের
বার্ষিক বার্তালোচনী 'শার্শত'

মহাবিদ্যালয়ের পুঁথিভুঁবাল

Saswat
Annual News Bulletin of Kalikata College
Period: 26 July, 2017-25 July, 2018

Published by Mr. QAC, Kalikata College

FOUNDATION DAY OBSERVED

MEDICAL CAMP

RELIEF PROGRAMME

The 40th Foundation Day of Kalikata College was celebrated on 26th July, 2017. President Mr. QAC presided over the function. In his speech, he said that the motto of the college is 'Truth, Knowledge and Service'. He also mentioned that the college has been providing quality education to the students for the last 40 years. The foundation day was observed with great enthusiasm. A medical camp was organized on the same day. The camp was conducted by the Department of Health Science and Technology. A team of doctors and nurses from the college's medical department conducted the camp. The camp provided free medical services to the local people. The camp was well-received by the people of the area. The camp was organized by the Department of Health Science and Technology. The camp provided free medical services to the local people. The camp was well-received by the people of the area.

৪৯তম মহাবিদ্যালয় মঙ্গলব কেইটিশন চলছে

আলোকচিত্রেও কৈ শশ হজৰটা জীবন বাহিণী

বাহুল বণিক
উচ্চতর মাধ্যমিক দ্বিতীয় বর্ষ

ভোক

মাধুর্য বৰুৱা
স্নাতক যষ্ঠ যাখাসিক (বাণিজ)

জিৰণি

অকলশৰীয়া

নদানজিত গোবালা
স্নাতক যষ্ঠ যাখাসিক (কলা)

পথকৰা বেলি

পল্লৰ ফুকন
স্নাতক যষ্ঠ যাখাসিক (কলা)

Kaliabor College Magazine

37TH ISSUE, 2017-18

Kangkanjyoti Sarmah bordoloi

Editor : Manas Protim Boruah

www.kaliaborcollege.org
www.kaliaborcollegeonline.in